UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

urn:nbn:de:hbz:466:1-69610

Visual Library

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th. 5866.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summa de laudibus chri ſtifere virginis Marie diui

Alberti doctoris magni (diuinum magis q̃ hu manum opus) examuſſim ac emendatiſſi me caſtigata cum indice conten torum (quem tabulam vocant) feliciter inchoat.

Collegii paderb: Soc: Jesu 1584.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tabula

¶ Annotatio tabularis hui⁹ ſumme v̾ginee ac marialis claudēs titulos queſtionū ſparſim motaꝝ vna cū folioꝝ indice.

Queſtio pͣ de āñūciatōe fo. pͦ
Queſtio 2ͣ ꝑ quē nūciū ꝯuenie-bat fieri hāc āñūciatōē foli. ij
Utꝝ ꝑ hoīem. fo. ij.
Utꝝ āgel⁹ debuit eē nūci⁹ fo. ij
Utꝝ fuit archāgelus fo. ij
Utrū nūcius ille debebat eē de ꝑn-cipatib⁹ fo. ij
Utꝝ adhuc ſuperioꝛ debeat eē de poteſtatibus fo. iij.
Utꝝ debuit eē de v̾tutib⁹ fo. iij
Utꝝ debuit fieri ꝑ dñatōes fo. iij
Utꝝ ꝑ thronos debuit fieri fo. iij
Utꝝ ꝑ cherubin fo. iij
Utꝝ ꝑ ſeraphin fo. iij
Utꝝ oēs tres primi oꝛdines de-bebant mitti fo. iij.
Utꝝ oēs āge. debebāt mitti fo. iij
Utꝝ adhuc ſuperioꝛ nūci⁹ eē de-buit. ſ. ſpūſſanctus fo. iiij
Utꝝ debuit fili⁹ mitti fo. iiij
Utꝝ pater debuit mitti fo. iiij
Utrū tota trinitas mitti debuit cū ſolutionib⁹ queſtionū fo. iiij.
¶ Queſtio tertia de ſpē in qua an-gelus apparuit. fo. v.
Utꝝ in ſpecie ſerpētina. fo. v.
Utꝝ in ſpecie colūbina fo. v
Utꝝ ī ſpē hūana cū ſolōnib⁹ . v
¶ Queſtio q̄rta de ſexu in q̄ appa-ruit cū reſpōſione fo. v
¶ Queſtio q̄nta de etate in cuius etatis ſpē apparuit fo. v
Utꝝ in etate puerili fo. v.
Utꝝ ī ſpē iuuenili cū ſolōne . v
¶ Queſtio ſexta de veſte in qua apparuit fo. vi.
Utꝝ in veſte cādida fo. vi.
Utꝝ ſoꝛdidā ꝛ nigram habere de-buit veſtē fo. vi
Utꝝ in veſte bicoloꝛata cū reſpō-ſione fo. vi
¶ Queſtio ſeptima de hora tp̄is in q̄ facta fuit iſta āñūciatō fo. vi
Utꝝ in oꝛtu diei fo. vi
Utꝝ in meridie fo. vi
Utꝝ in veſpe fieri debuit iſta an-nunciatio fo. vij
Utꝝ ī media nocte cū rñſi. fo. vij
¶ Qō octaua de āñūc. loco fo. vij
Utꝝ ī ciuitate cū rñſiōe. fo. vij
¶ Queſtio nona de regione ī qua annūciatus fuit fo. viij
Utꝝ in galilea fo. viij
¶ Queſtio decima in qua ciuitate xp̄s annūciari debuit fo. viij
Utꝝ ī Nazareth cū rñſi. fo. viij
¶ Queſtio vndecīa de h̄ q̄ dr̄ ad virginē ꝛ nō mulierē. fo. ix.
Utꝝ ad viꝝ fo. ix
¶ Queſtio duodecīa de actu bea-tiſſimo in quo fuerat fo. ix.
Utꝝ fuerit ī actu ꝯtēplatōiſ. fo. x
Utꝝ in actōe cū rñſione. fo. x.
¶ Queſtio decīatercia de deſpōſa-tione v̾ginis gl̄ioſe fo. xi
Cui deſpōſata fuit. fo. xi
¶ Queſtio decīaq̄rta de etate in q̄ fuit qñ ꝯtraxit cū ioſeph ꝛ dñm concepit fo. xij.
¶ Queſtio decīaq̄nta de pulcritu-dine btīſſime v̾ginis. fo. xij
Prīo pulcritu. coꝛpa. hūit fo. xiij
Scđo de pulcritudine marie in ſpēali q̄ ꝯſiſtit in trib⁹ fo. xiiij
De coꝛpoꝛis q̄ztitate fo. xiiij.
Tercio de mēbroꝝ diſpoſitōne ꝛ pꝛopoꝛtione fo. xiiij

Titulorum

Quarto de colore cutis z venus. eo.
Quinto de colore capilloꝝ xv
¶ Queſtio. xvi. de hiis q̄ ꝯcernūt
tā Joſeph q̄z Mariā fo. xvij
Primo de h̄ q̄ d̄t viro. xviij.
Scd̄o de h̄ q̄ d̄t cui nōn erat xviij
Tertio de h̄ q̄ d̄t Joſeph xviij
Quarto de dono fo. xix
Quare Dauid in genealogia do
mini preponit̄ fo. xix.
q̄re ponit̄ dauid cū pctō: fuit xix
Quare tm̄ vnꝰ pctō: noiat̄ z nul
la peccatricū fo. xix.
Quare in genealogia eiꝰ boni et
mali ponūtur xix
Quinto vtꝝ matrem dn̄i ꝯgrue
bat ēē nobilē ſm̄ carnem xx
In q̄ ꝯſiſtat nobilitas carnis xx
V̄go p̄ ioſeph genealogiſat̄ xxij.
Quare mulieres n̄ genealogi. xxij
Quare nōn v̄gis z nō v̄gini. xxij
Septimo q̄uo ꝯgruit matrē dei
appellatā fuiſſe mariā xxiij.
Octauo de h̄ q̄ d̄t igreſſus xxiiij
Quare repetit angelus z non ga
briel fo. xxiiij.
Si hoſtio clauſo itrauerit xxiiij.
Et ſi ad ſolam xxiiij.
Et in q̄ poſitōe fuit eodē
Sic ꝫ ſedebat aut ſi ꝓſtrata iace
bat aut ſtabat eod̄.
Si genuflectebat eodē
Et q̄d orabat eodē
Si angelo aſſurrexerit eod̄
¶ Qō. xvij. ē de ſalutatōne xxv
Quare ab aue incepit z nō a ſal-
ue gaude vel pace eodē
Qualiter fuit ſine ve eodē
Secūdo quare eccleſia apponat
maria xxvi
Quare angelꝰ nō poſuit fo. x xvij
Tercio de gr̄e plenitudine q̄ fuit
in btā virgine eodē
Quare nō gl̄ia plena melius q̄z
gratia plena eodē.
Quarto de differētia plenitudi-
nis iſtius ad alias eod̄
Quinto de plenitudine de q̄ legi
tur in actib' aplōꝝ eodē
De plenitudine xpi fo. xxviij
De plenitudine ſctōꝝ eodē
¶ Qō. xviij. de vniuerſitate gr̄aꝝ
in hac plenitudīe ꝯtētaꝝ xxix
De gratiis ſacramētalib' eodē
Utꝝ baptiſata q̄ baptiſmate eo.
Quare nō ē ſcriptū eodē
Scd̄o de ꝯfirmatōne eodē
Tercio de ſacro altaris xxx
Quarto de ſacro pn̄ie xxx
ſi ꝯfeſſa fuerit q̄ſ fuit ꝯfeſſo:. eo.
Quinto de ſacro ordinū eodē
Quare mulieres ad ſacros ordi
nes nō ꝓmoueant̄ eodē.
Sexto de extrema vnctōe xxxi
De ſolutōe predictoꝝ xxxi.
Ad q̄d maria ſuſcepit ſacra xxxi
Quare ſcriptū nō ſit eod̄
De triplici bono mr̄imonij xxxiij
Septimo vtꝝ ſcd̄m q̄d ē in v̄tu
tib' ꝯtētū in plenitudine btē vir
ginis ſit ꝯphēſum fo. xxxiiij
Primo ſi fidē habuerit eod̄
De ſpe. fo. xxxv.
De charitate eodē.
De q̄titate charitatis xxxvi.
De ſi equalē angelis xxxvij
De fruitione eodē.
De caritate ipſiꝰ ad ꝓximū eodē
¶ Queſtio. xix. de virtutib' car
dinalibus fo. xxxvij

ij.

Tabula.

De iuſticia fo.xxxvij
De ſpēbꝰ iuſticie. fo.xxxviij
De latria fo.xxxviij
De dulia fo.xxxviij.
De obedientia fo.xxxix
De penitētia. fo.xxxix
De prudētia. fo.xxxix
De fortitudine fo.xxxix.
De ſpēbꝰ eius fo.xxxix
De magnanimitate fo.xxxix
De magnificētia fo.xxxix.
De fiducia fo.xxxix
De ſecuritate fo.xxxix
De patientia eodē
De conſtantia eodē
De ꝑſeuerātia fo.xl
De temperantia fo.xl.
De ſpēbꝰ tēperantie fo.xl
De caſtitate eodē
De ſobrietate eodē
De modeſtia fo.eodē
De ſolōne obiectoꝝ fo.xli.ꝛ xlij.
xliij.xliiij.xlv.xlvi.xlvij.
¶ Queſtio vigeſima de donis ſpūs ſctī ſiue ſeptiformis grē fo.xlvij
De ſapiētia fo.xlviij
De dono intellectus fo.xlviij
De dono ꝯſilij fo.xlix
De dono fortitudinis fo.xlix
De dono ſciētie fo.xlix.
De dono pietatis fo.l
De timore ꝛ ſpēbꝰ eiꝰ fo.l
¶ Queſtio.xxi.de btītudibꝰ fo.li
De pauptate ꝛ gradibꝰ eiꝰ fo.li
De mititate ꝛ māſuetudine fo.lij
De luctu fo.lij
De eſurie ꝛ ſiti iuſticie fo.lij
De miſericordia fo.lij.
De mūdicia cordis fo.lij
De pace fo.liij
De ꝑſecutōe fo.liij.
De aureola fo.liij
Utꝝ hūerit aureolā marty.fo.liij
Utꝝ hūerit aureo.ꝑdicato fo.liiij
Utꝝ habuit maria aureolam virginum fo.liiij.
¶ Qō.xxij.de fructibꝰ fo.lv.
De fructibꝰ quos ponit apoſtolus ad gala. fo.lv
De fructu q̄ ē charitas fo.lv
De fructu q̄ ē gaudiū fo.lvi.
De fructu q̄ ē pax fo.lvij
De patiētia fo.lvij
De lōganimitate fo.lvij
De bonitate fo.lvij
De māſuetudine fo.lvij.
De benignitate. fo.lviij.
De fide fo.lviij.
De modeſtia fo.lviij.
De ꝯtinētia fo.lix
De caſtitate fo.lix.
De ſufficiētia ſacramētoꝝ fo.lx
De ſufficiētia virtutū fo.lx.
De ſufficiētia donoꝝ. fo.lx.
De ſufficiētia btītudinū fo.lx.
De ꝑfectōe virtutū fo.lx
¶ Queſtio vigeſimatertia de gratys gratis datis fo.lxi
De ſapiētia marie fo.lxi
De ſcia q̄ ptinet ad actōez fo.lxij
De artibꝰ mechanicis. fo.lxiij
De artibꝰ liberalibꝰ fo.lxiij
De grāmatica fo.lxiij
De rethorica fo.lxiij
De logica fo.lxiij
De phiſica ꝛ medicina fo.lxiiij
De ſciētys q̄druuialibꝰ. fo.lxiiij
De muſica fo.lxiiij
De aſtronomia fo.lxiiij
De arithmetica fo.lxiiij
De theologia. fo.lxiiij
De materia libri ſniaꝝ fo.lxv.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Utrū ſciuerit oīa fo.lxv.
Utrū btīſſima vgo habuit cogni
tionē veſptinā ꝛ matutinā lxv
De ꝯſtantia fidei lxvi
De grā ſanitatū lxvi.
De opatōne virtutū lxvi
De ꝓphetia lxvi.
De diſcretōe ſpirituū lxvij.
De genere linguarū lxvij
De interptatōe ſermonū lxvij
De apoſtolatu marie codē
De ꝓphetis codē
De euāgeliſtis codē
De paſtoribꝰ lxviij.
¶ Queſtio. xxiiij. de gratijs ſpe
cialibꝰ marie lxviij.
De pfiguratōe marie lxviij
De ꝓphetiſatōe lxix.
De annūciatōe marie eod
De ꝯceptōne marie eod
De ſanctificatōe codē.
De grījs ſpēalibꝰ q̄ circūſtāt ꝯuer
ſatōnem. ſcʒ qꝛ a deo dilecta ꝛ dei
amica fuit lxix.
De grījs ſpēalibꝰ circa mortē q̄ vi
dent eē quinqʒ lxx.
De pſcitu mortꝭ marie lxx.
De mutatōe ꝛ deductōe codē.
De mortis dolore codē
Utrū ſtatim euolauerit lxxi.
Utrū ſtatim ī aīa ꝛ corpe aſſum
pta fuerit lxxi
¶ Queſtio.xxv.de ſuis pūilegia
tis grījs q̄s ipa ſola ꝛ nulla alia
creatura poſſidet lxxij
De pūile.qđ ē pcti īmunitas co.
De pui.qđ ē peccādi īpoſſi. lxxij
Utrū habuerit ꝓ pūilegio qꝛ q̄li
bet motu merebat lxxiij.
Utrū q̄libet paſſione merebat co.
De hꝫ qđ ē puritas ī ſūmo. lxxv.
Utrū iſtā puritatē ī ſūmo accepit
ſil' vel ſucceſſiue lxxvi
De pūile. qđ ē eē matrē dei eod
De pūilegio qꝛ ē mr̄ vgo. lxxvij
De pūile. qꝛ ē vgo vginū. lxxviij
Utrū btīſſima vgo poſſit dici mr̄
matrū ſic vgo vginū lxxix
De pūile. ſm qꝛ btīſſima vgo dr̄
mater oīm eodem.
De eo qꝛ ma. dr̄ ſtella marꝭ. lxxx
Qꝛ ē porta celi ꝛ feneſtra. lxxxij
Quō differunt porta celi ꝛ fene
ſtra eius. lxxxij
De pūi. qđ ē cōicaº paſſiōis. co.
Utrū ī paſſiōe ſil' habuerit ſūmū
gaudiū ꝛ ſummū dolorē. lxxxiij
De gaudio paſſiōis lxxxv.
Utrū in filij dei ꝯceptōe. codē.
Utrū in filij reſurrectōe eod
Utrū in xpī aſcenſione codē
Utrū in aſſumptōe vginis.codē
De ſolutōe pdictorū. lxxxvi.
De eo qꝛ ē ſup oēꝫ creaturā ī q̄rta
hierarchia exaltata lxxxvi.
Qualiter ꝓpetates oīm angelo
rū habuerit. lxxxviij
De ꝓpetatibꝰ ſinglorū āgelo. co.
De ꝓpetatibꝰ pͤ hierarchie. co.
De ꝓpetatibꝰ archāgelorū. lxxxix
De ꝓpetatibꝰ pncipatuū eod
De ꝓpetatibꝰ poteſtatuū co.
De ꝓpetatibꝰ vtutū eod
De ꝓpetatibꝰ dñationū codē
De ꝓpetatibꝰ thronorū xci.
De ꝓpetatibꝰ cherubin codē.
De ꝓpetatibꝰ ſeraphin codē.
De eo qꝛ ē regina mīe xcij.
De ſufficiētia pūilegiorū xciij
Sufficientia priuilegiorū ſumit
in hunc modū codem
De ſolutōe obiectorū xcv

Tabula titulorum.

Qualiter gr̄a plena fuit xcv.
De recapitulatōe gr̄aꝝ cxvi.
De epilogo q̇d nobis ex illa ple
nitudine venit xcvij
De dn̄s tecum xcviij
De bn̄dicta tu in mulierib⁹. xcix
Qualit̄ bn̄dic⁹ ei⁹ oēſ ꝯphēdat. c
De bn̄dictōe diei ſeptime c
De bn̄dictōe ade ⁊ eue ci
De bn̄dictōe iacob eodē
De bn̄dictōe iude eodez
De bn̄dictōe zabulon cij.
De bn̄dictōe yſachar cij.
De bn̄dictōe Dan ciij
De bn̄dictōe Gad eodē.
De bn̄dictōe Neptalym eodē
De bn̄dictōe Aſer ciiij
De bn̄dictōe Joſeph eodē.
De bn̄dictōe Beniamyn cv
De bn̄dictōe Balaā p̄ma eo.
De bn̄dictōe Balaā ſcd̄a cvi.
De bn̄dictōe Balaā tercia eo.
De q̄rta bn̄dic. Balaā. cvij.
De bn̄dic. datꝫ pp̄lo a moyſe. eo.
De bn̄dictōe Ruben eodē
De bn̄dictōe Jude cix.
De bn̄dictōe Leui eodē.
De bn̄dictōe Beniamyn cix.
De bn̄dictōe Gad Joſeph. eod̄
De bn̄dictōe Dan Gad cx.
De bn̄dictōe Neptalym eod̄.
De bn̄dictōe Aſer. cxi.
De bn̄. oīm ſil̄ ⁊ ſufficiētia eo.
Bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris tui eod̄.
Quid hec bn̄. fruct⁹ iportat. cxij
An oēs bn̄. p̄dictas icludat. eo.
De ſufficiētia ⁊ ord̄ā eoꝝ q̄ ponūt̄
in illa ſalutatōe cxiij
De turbatōe marie cxv
De cogitatōe. cxv.
De timore eod̄
De verecūdia eodē.
Si xp̄s habuerit verecūdiā. cxvi
De inueniſti grāz. ⁊ ſi meruit mr̄
dei fieri. cxvi
De apud deum cxvi
De ꝯceptōe de q̄ facta ſit tanq̄ȝ de
cauſa efficiente cxvij
De q̄ tāq̄ȝ de materia eodē
De mō ꝯcipiendi cxviij.
Utꝝ hec ꝯceptio fuerit īmediate
a ꝟtute creata vel increata eod̄
Quāto tp̄e fuit in vtero eodē
Qualiter egreſſus ab vtero eo.
Utꝝ btiſſima v̄go in ꝯceptōe ha
buerit dolorē vl̄ delectatōez eo.
Utꝝ aliquā grauitatē habuerit
in portādo cxix.
Utꝝ ī pariēdo dolorē vel delecta
tionem eodē.
De h̄ q̄ dt̄ in vtero eodē
De h̄ noīe Jeſus eod̄
Quis impoſuit cxx.
Qn̄ īſtitutū fuerit illd̄ no̅ⁿ. eo.
Cui ꝯueniat illud nomē cxx.
De h̄ h erit magnus eo.
De h̄. ⁊ fili⁹ altiſſimi. cxxi.
De h̄. dabit ei dn̄s ſedē Dauid
patris eius eodē.
De h̄. regnabit ī domo iacob in
eternum cxxij
Utꝝ dn̄s inq̄ȝtū hō ſit rex ange/
loꝝ ⁊ eccl̄ieſ triūphātis. eo.
De h̄. quō fiet iſtud. cxxiij.
De h̄. viꝝ nō cognoſco eo.
De h̄. ſpūſſcūs ſupueniet ī te eo.
De h̄. ⁊ ꝟtus altiſſimi cxxv
De h̄ qd̄ eīn naſcet̄ ex te ſcm̄ vo/
cabitur eodem
De h̄. ecce Elizabeth cognata. eo.
De h̄. nō erit īpoſſibile apd̄ deū
oīe verbū cxxvi.

Prologus

¶ Prologus in ſummā virgineā ac marialē editā a venerabili antiſtite Alberto magno ſuꝑ euāgelio Miſſus ē angelꝰ Gabriel

Clara eſt et que nunꝙ̄ mar-
ceſcit ſapiētia. ſicut ſcriptū ē Sap. vi. ⁊ facile videt̄ ab his
q̄ diligunt eā ⁊ inuenit̄ ab his q̄ q̄runt eā. p̄occupat eos
q̄ ꝯcupiſcūt ſe vt illis ſe p̄oꝛ oſtēdat. q̄ de luce vigilauerit ad eā nō la-
boꝛabit. Aſſidentē em̄ illā in foribꝫ ſuis inueniet. cogitare ḡ de illa eſt
ſenſus ꝯſummatꝰ. Et q̄ vigilauerit ꝓpter illā cito ſecurꝰ erit. qm̄ di-
gnos ſe circuit ipa q̄rens. ⁊ in vijs ſuis oñdet ſe illis hilariter. ⁊ in oī
ꝓuidētia occurret illis Itē ſcriptū ē Eccl. xxiiij. Qui edūt me adhuc
eſurient. ⁊ q̄ bibūt me adhuc ſitiēt. Qui audit me nō ꝯfundet̄. ⁊ q̄
opant̄ in me nō peccabūt. Qui elucidāt me vitā eternā habebūt Hu-
iuſmodi ḡ largiflue ſponſionis ſubnixꝰ fiducia fiducialr̄ mitto ma-
nus in opꝰ. Alꝭ certe ſuꝑ meū ingeniolū ⁊ ſciētiolā meā me nimiū
eleuarē. Scio āt ꝙ nō ē abbreuiata manꝰ dn̄i ſꝫ adhuc oīa poſſibi-
lia ſunt credēti. Eſtāt opꝰ qđ acceptamꝰ dn̄ice incarnatōis exoꝛdiū
deſcribens nr̄e redēptōis myſteriū. qđ in laudē ⁊ gl̄iam ⁊ honorē glo-
rioſiſſime ⁊ ſolꝰ vere honoꝛate ſuꝑ oēm creaturā ꝟginis matris dei
ipius auxilij ſpecialiſſima ꝯfidētia ſuſcepimꝰ in laboꝛē ⁊ in eiuſdē mi-
ſericoꝛdia tāq̄ꝫ in firmiſſima ſpei nr̄e anchoꝛa. expectātes finē ꝯſum-
matōis ⁊ p̄miū laboꝛis q̄ ē motrix volūtatꝭ ⁊ cā opatōis ⁊ inſpectrix
intentōis. Obſecro ḡ in p̄mis miſcđiam dei ⁊ oīpotentē patrē miſe-
ricoꝛdiaꝝ q̄ lucē inhabitat inacceſſibilē vt effugatꝭ lumīe ſue clarita-
tis erroꝛis fallacia falſitatꝭ zizania vanitatꝭ gl̄ia. det mihi veꝝ intelli-
gere ⁊ veꝝ dicere de mr̄e ipius miſcđie ⁊ veritatꝭ. Obſecro ⁊ eos qui
p̄ns opuſculū foꝛſan dignabunt̄ inſpicere. vt ſiq̄d in ipo ex ſui foꝛſi-
tan vt ꝯtingit nouitate aures ipoꝝ tāq̄ꝫ dubiū pulſauerit. nō facile
aſcribant temeritati ſꝫ parcāt potiꝰ ſimplici deuotōi. Nō em̄ intēdi-
mus gl̄ioſam ꝟginē nr̄is mēdacijs adoꝛnare vel etiā ſtilo altiloquo
capacioꝛibꝫ intelligētijs aliq̄d noui aut magni cudere ⁊ nō gl̄ioſam
ꝟginē laudare ⁊ noſmetipos oſtētare. ſꝫ rudibꝫ ⁊ ſimplicibꝫ mei ſilibꝫ
deuotōis munꝰ ꝑ ꝟba ſimplicia miniſtrare. Mecū em̄ bn̄ agit̄ q̄uis
nihil dignū reputatōe de bn̄dictiſſima dn̄a tāq̄ꝫ indignꝰ vita ⁊ mi-
nimus ſciā ſi nihil mei pectoꝛis oꝛe ꝓtulero. Si tn̄ occaſionē de ipſa
ſcribēdi ⁊ loquēdi ſapiētibꝫ ſubminiſtro. ¶ Ut āt lectoꝛ in hmōi opis
materia minꝰ laboꝛis habeat. Et ꝯtinentiā ipius plenius ſummatim
p̄cognoſcat Quedā q̄ſi p̄ncipia p̄mittā q̄ lucē ſequētibꝫ miniſtrabūt
Et titulos poſtponā ꝑ q̄s materia ꝯphendat̄ diuiſa. Et lectoꝛi illud
qđ de materia inſpicere ꝓ tp̄e voluerit expeditꝰ demōſtret̄ Quicquid

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Prologus

tibi occurrit in rōne faciendū ſcias feciſſe deū tāq̄ʒ bonoꝝ oīm ɔdito
rem. Augꝰ. de li. arbi. Cū deꝰ ſummū vt minimū bonū cōicauit. cōica
uit oē cōicabile alicubi. Dio. ꝙ ꝓpetates īferioꝝ hn̄t ſupiores cū ex/
cellētia Idē. Lex q̄d dē hec ē diuinitatꝫ ſacratiſſima ꝑ p̄ma ſcd̄a ad ſuā
diuiniſſimā reducere lucē ꝛc. Idē. Ad oē incōueniēs in deo ſeq̄t im/
poſſibile. ꝛ ad oē ɔueniens cui maioꝛ rō nō repugnat ſeq̄t neceſſariū
Anſelmꝰ. Autoritas fidē flagitat ꝛ ratōni honorē ꝑparat Ratio ad
intellectū cognitōemq̄ʒ ꝑducit. q̄ʒq̄ʒ nec autoritatē rō penitus deſe/
rat cū ɔſideraṫ cui credendū ſit. Et certitudinis ſnīa ē ipius iā cogni
te ꝛ ꝑſpicue veritatis autoritas. Itē Augꝰ. de vera religione. Que/
rendū eſt rōni q̄d ɔſentiat veritati. fiatq̄ʒ ipa veritas autoritas ſine
q̄ nec ē nec valet autoritas. Bern. Ibi ſecure quiſq̄ʒ ſenſu ſuo abun/
dat. vbi vel certe rōni vel manifeſte autoritati nō obuiat qd̓ ſentiṫ.
Aug. xij. li. ɔfeſ. Cū quiſq̄ʒ in ſcripturis ſacris conaṫ ſentire id qd̓ in
eis ſenſit q̄ ſcripſit q̄d mali ē ſi ſentiat hoc qd̓ tu lux oīm veridicarū
mentiū oſtēdis veꝝ eē. etiā ſi hoc nō ſenſit ille quē legit cū ꝛ ille veꝝ
nec tn̄ hoc ſenſerit. Idē ibidē. Cū aliq̄s dt̓ hoc ſenſit ꝙ ego religio/
ſius me arbitroꝛ dicere cur nō vtrūq̄ʒ potius. ſi vtrūq̄ʒ veꝝ ē. ꝛ ſi q̄d
terciū. ꝛ ſi q̄d q̄rtū. ꝛ ſi q̄d aliud. oīno veꝝ quiſpiā in his ꝟbis vide/
at. Cur nō oīa illa vidiſſe credaṫ ꝑ quē deus vnus ſacras lrās vera ꝛ
diuerſa viſuris multoꝝ ſenſibꝫ tꝑauit. Ego certe intrepidꝰ de corde
meo ꝓnūcio. ſi ad culmē autoritatꝫ aliq̄d ſcribere ſic mallem ſcribere
vt qd̓ veri quiſq̄ʒ de his rebꝫ cernere poſſit id ꝟba mea reſonarēt. quā
vt meā verā ſnīam ad hoc aptius ponerē vt excluderē alias quaruꝫ
falſitas me nō poſſit offendere. Aug. ibidē Senſit moyſes in his ver
bis in pn̄cipio ꝛc. ꝛ cogitauit cū ea ſcriberet quicq̄d hʼ veri potuimꝰ
inuenire. ꝛ quicq̄d nos nō potuimꝰ aut nōdū poſſumꝰ. ꝛ tn̄ in eis in
ueniri pt. Aug. ſup Gen̄. ꝙ nec in ſpūalibꝫ nec in coꝛpalibꝫ aliq̄d eſt
vacuū. Btiſſima ꝟgo a nullo illuſtriū vinciṫ in aliq̄. Vn̄ Auguſti.
Cū de pctīs agiṫ nulla de ea fit queſtio. Anſelmꝰ in li. de pctō ꝛ ɔce/
ptu ꝟginali. Btiſſima ꝟgo ea puritate nitebat q̄ maioꝛ ſub deo ne/
quit intelligi. Bern. in epl'a ad lugdunēſes canonicos Ego puto ꝙ
copioſioꝛ ſanctificatōis bn̄dictio in eā deſcēdit q̄ ipius nō ſolū ſcifi/
cauit oꝛtū. ſʒ etiā vitā ab omi deinceps pctō cuſtodiret īmunē qd̓ al/
teri nemini in natis mulieꝝ crediṫ eē donatū. Decuit nimiꝝ reginam
ꝟginū ſingulari ꝓuilegio abſq̄ʒ omi pctō ducere vitā q̄ dū peccati
mortiſq̄ʒ pareret redēptoꝛeʒ munꝰ vite ꝛ iuſticie oībꝫ obtineret ꝙ ei
nullū bonū defuit. cuius pura creatura in ſtatu vie capax fuit.

¶ Miſſus eſt angelus Gabriel.

QUeſtio prima ē de annūciatōe Et circa h̄ q̄rit̄ an necē fuerit hāc miſſionē eſſe. Et videt̄ q̄ nō. Inter q̄cūq̃ nulla ē diſtātia. nulla nccaria eſt Rō p̄ma
miſſio. ſ3 īter deū ⁊ btīſſimā nulla ē diſtā
tia. ḡ nulla debuit interuenire miſſio. mi
nor p3. q2 deus fuit cum beata virgine
p̄ ſuam eſſentiā. potētiā ⁊ preſentiam
ſicut in creaturiſ ē general'r. ⁊ p̄ inhabitantē grām ſicut in ſanctiſ ē ſpe/
cial'r. ḡ cū oīmoda affuit grā nullo mō defuit grā. ḡ nulla miſſio poſ
ſibil' fuit ¶ Itē oīs miſſio ē p̄ mediū. ſ3 īter ipam ⁊ deū nullū fuit me 2
diū. ḡ nulla ē miſſio. minor p3. q2 ipa fuit digniſſima creaturaꝝ. vt/
puta regina angeloꝝ ab eterno electa ⁊ ꝯfirmata iuxta illud. Ab ini
tio ⁊ an̄ ſecula ⁊c. ¶ Tercio. miſſio ē ꝑpter indigētiā. ſ3 h̄ nulla fuit 3.
indigētia miſſionis. ḡ nulla miſſio. minor pt3 De⁹ em̄ nō indiget nū
cio q̄ ē vbiq̃ tot⁹ p̄ns. Btīſſima v̄go etiā nō īdiguit nūcio. q2 ime
diate poterat accipere a dn̄o. ¶ Itē q̄rto. nūcius p̄us accipit nūciatū 4
q̄3 ille cui mittit̄. ḡ ſi fuit nūciatio. hec p̄us illumiatio deſcēdit ad an
gelū q̄3 ad virginē. ḡ deſcēdit inordinate. qđ ē ꝯtra beatū Diony. di/
centē. Lex q̄dē deitatiſ ſacratiſſima hec p̄ p̄ma ſcd̄a ad diuiniſſimā re
ducere lucē ſuā. vult em̄ p̄ vtrūq̃ liberꝝ arbitriū vtriuſq̃ hierarchie.
q̄ quicq̄d defluit ad īferiores influit p̄ ſupiores ⁊ nō ecōuerſo ¶ Itē 5
q̄nto Beati⁹ ē dare q̄3 accipe. ḡ beatioꝛ ē dans inq̄3tū dās q̄3 recipiēs 6.
ḡ nūcius beatioꝛ fuiſſet beata v̄gine. ¶ Itē ſexto Sicut ſe h3 finis ad
finē. ita id qđ ē ad finē ad id qđ ē ad finē. Si ḡ nūciatū ē ſup̄ nūcia
tū p̄ altı⁹ ip̄roportionabil'r. ⁊ nūcius ſupra nunciū ip̄roportionabil'r
et ille nūciatōes fiebāt p̄ āgelos. ḡ iſta debebat fieri p̄ ſupiorē oīm an 7
geloꝝ. ḡ de⁹ debbeat iſtā reuelatōe3 facere p̄ ſeipm̄. ¶ Septiō arguit̄
Maius ē dare eſſe matrē dei q̄3 dare fidē ſpem vel charitatē. q2 illud
includit iſtud in ſe. ſ3 illđ opat̄ xp̄s ſine miniſterio creature p̄ ſeꝛ mi 8.
nus ē. ḡ ⁊ illđ qđ mai⁹ ē. ¶ Octauo arg. ꝑphetia p̄deſtinatōis iplet̄
ſine nr̄o libero arbitrio. vt dt̄ glo. ſup̄ Math. ſ3 hec nūciatio de ꝯce
ptōe filij dei ē ꝑphetia p̄deſtiatōis. ḡ illa nō depēdet a libero arbitrio
ḡ nūciatio nō fuit neceſſaria ꝑpter ꝯſenſu3 btīſſime v̄ginis Ex his ḡ
videt̄ q̄ nō fuit neceſſaria annūciatio ¶ In oppoſitū arguit̄. alij ſci Cōtra. p̄mo
fſ3 nūciati. ḡ ⁊ xp̄s debuit nūciari. ¶ Itē. nō ē aliqđ laudabile niſi ꝯſti 2
tutū aliq̄ mō ī libero arbitrio. ſ3 fieri matrē dei ē laudabiliſſimū. ḡ fu
it neceſſaria miſſio vl' nūciatio ꝑpter ꝯſenſum liberi arbitrij ¶ Itē in 3.

cōtractu matrimonij reqrit liberū arbitriū in pſonaꝝ copulāda. ğ in iſto ſummo mřimonio debuit ꝯſenſus btiſſime ꝟginis reqri. ğ ad hꝰ
4 neccaria fuit miſſio vł annūciatio ¶ Itē. clādeſtinū minuit iura ⁊ pui legia matrimonij. ſꝫ iſtud matrimoniū in nullo debuit eē diminutū ğ nō dꝫ eē clādeſtinū. ğ neceſſaria fuit nūciatio

Rᵒ

Nūciaᵒ ꝯgrua ꝑpter qttuor

¶ Ꝯcedimꝰ ꝙ ꝯgrua ⁊ neceſſaria fuit iſta nūciatio ꝑpter qttuoꝝ. ꝑpter dei honoratōem. angelice dignitatꝭ oſtēſionē. btiſſime ꝟginis ꝯmēdatōeꝫ ⁊ ad noſtrā vtilitatē.

Deꝰ honoraꝶ triplr̄

Deꝰ honorabaꝶ in iſta annūciatōe triplr̄. qꝫtū ad potentiā. qꝛ angelos habuit in miniſtros. qꝫtū ad ſapientiā. in eo ꝙ modꝰ liberatōis noſtre mō ꝑditōis nr̄e directe obuiauit. ſ. in eo ꝙ ꝟginē docuit ꝑ angelū ſicut angelꝰ ꝟginē decepit. qꝫtū ad bonitatē in eo qđ de ꝯtingētibꝫ nihil omiſit in omi eo qđ ad honorē mr̄is ſue necē fuit. Ꝯgrua ğ fuit ad dei honoratōeꝫ. neceſſaria etiā fuit ad angelice dignitatꝭ oſtenſionē q̄ ſilr̄ oſtēdiꝶ in tribꝫ. Prio qꝛ angelꝰ hic ſuū officiū nūciando exercuit. Scđo ꝙ ſummi ſecreti ꝯſcius fuit. Tercio. qꝛ ſummā btitudinē hoī nūciauit. Fuit etiā ad btiſſime ꝟginis cōmendatōem neceſſaria q̄ etiā in tribꝫ ꝯſiſtit Uirtꝰ eīm ꝟginis manifeſtaꝶ. meritū eiꝰ augmētaꝶ. intꝰ et extra illumiaꝶ. ⁊

A

vnūqđqꝫ illoꝝ triplicaꝶ. Manifeſtaꝶ eīm ꝟtus eiꝰ hūilitatꝭ in turbādo. virtꝰ diſcretōis in q̄rēdo. ⁊ ꝟtus fidei in ꝯſentiendo. meritū eiꝰ augmētaꝶ in tribꝫ. in credēdo nūcio. in ꝯſentiēdo nūciato. in humiliādo ſe deo. intꝰ ⁊ extra triplr̄ illumiaꝶ.

Uirgo illumiaꝶ triplr̄

in potētijs ꝑmis. medijs ⁊ vltimis. In ꝑmis. i. ſenſualitate ꝑ alloquutōeꝫ ⁊ viſionē. in medijs ꝑ imaginatōem ⁊ cognitōeꝫ. in vltimis ꝑ internā inſpiratōeꝫ. ⁊ ſic annūciatio fuit vtilis ad ꝟginis ꝯmedatōeꝫ Fuit etiā neceſſaria ad noſtrā vtilitatē. ad hāc q̄qꝫ triplr̄. ad fidei ꝯfirmatōem. ad deuotionis accēſionē. ad actuū informatōem. Fides nr̄a cōfirmaꝶ in eo ꝙ origo et exordiū ꝓceſſus nr̄e redēptionis ſeriatiꝫ ⁊ ordinate deſcribiꝶ ⁊ ſci

Deuoᵒ accēdiꝶ

euāgelij teſtimonio roboraꝶ Deuotio accendiꝶ cū toti hūano generi mediāte btiſſima ꝟgine pfecta pax ⁊ recōciliatio nūciaꝶ ⁊ hūana natura deo abiecta ⁊ angelꝭ inimica. a deo etiā ꝑ hoꝛ ꝑ āgelū ſalutaꝶ. i hac annūciatōe actꝰ nr̄i informanꝶ ꝑ id qđ btiſſima ꝟgo geſſit qn̄ ad ipſaꝫ angelꝰ venit. ⁊ ꝑ id qđ r̄ndit angelo. ⁊ ꝑ id qđ poſt receptōem plenitudis gr̄e fecit elegātiſſime inſtruimur q̄liter audita debemꝰ ꝯſeruare. q̄liter nos debeamꝰ ad recuperandā grām ꝓparare. q̄liter recupatā grām augmētare. q̄liter augmētatā ꝯſeruare Et ſic ꝑtꝫ ad q̄ ⁊ ad qđ neceſſaria fuit iſta nūciatio.

Soᵒ ad ꝑmū

¶ Nūc r̄ndendū ē ad obiecta. Primo ad id qđ dr̄ obijciēdo ꝙ miſſio ē diſtātiū. dđm ꝙ diſtare ſm ꝙ dr̄ ꝑ oppōeꝫ ad inhabitādū ꝑ grām tūc ꝯtingit ſilꝭ ineſſe cū ihabitatore reſpectu diuerſaꝝ grāꝝ. ita ꝙ deꝰ inhabitat ꝑ hāc grāꝫ. diſtat tn̄ qꝫtū ad aliā Un̄ lꝫ deꝰ inhabita

rēt ꝟginē p grām. diſtabat tm̄ p corpalē p̄ntiā. Ad aliō qḋ obijcit. mediū duplex
miſſio eſt p mediū. dicendū ꝙ eſt mediū dupl'r accipe in opatione.
Uno° ſm ꝙ mediū accipit a p̄mo ꝛ influit vltīo et hꝫ rōem motiui
reſpectu vltimi. vt dr̄ in. v. phyſicoꝝ. vt mediū ē in qḋ p̄mū mutat
mutās. ꝛ tale mediū nobilius ē Ultimo ſicut ſunt intelligētie apud
phos aut angeli apud theologos. Alio° ē mediū vt p qḋ tāq̄ꝫ p in-
ſtrumentū ē opatio. Et hoc mediū q̄nq̄ꝫ ē agētis ad agendū. ꝛ q̄nq̄ꝫ
recipiētis ad recipiendū. ꝛ h̄ mediū nō ē digni° vltimo. ſicut ſecurꝭ
aut nūcius. Primo mō angel⁹ fuit mediū q̄ ad illumiatōeꝫ ſenſitiuā
ſm quā angelus fuit ſupioꝛ btiſſima ꝟgine ꝛ nūciato xp̄o hoīe ſicut
intellectm̄ ꝛ ſenſitm̄. Scḋo mō angel⁹ fuit mediū q̄ ad illumiatōeꝫ
intellectiuā inq̄ꝫtū mouebat ꝛ mediabat beatiſſimā ꝟginē illumia-
tiōe ſenſitiua. ſꝫ ipam illuminatōeꝫ itellectiuā deus p ſe infundit me-
diante intelligētia. ¶ Ex his pꝫ ſolutio vſq̄ꝫ ad vltimū argumētū q̄ Solo
obijcit ꝙ pphetia pdeſtinatōnis ſine noſtro libero arbitrio implet.
qḋ verꝫ ē ſine noſtro libero arbitrio operāte. ſꝫ nō ſine libero arbitrio
ꝯſentiente. qḋ obijcit de indigentia ſolutum eſt in diſtinctōne.

¶ De ꝯuenientia nūcij annūciātis Marie virgini.

Queſtio ſcḋa p quem nūciū Rō p°.

ꝯueniebat fieri hāc annūciatōnem. Et videt ꝙ p hoīem
Trib⁹ modis notificat icarnatio Pri° p pphetiā ꝟbalē Incarna°
vl' realē Scḋo p annūciatōeꝫ Ter° p digiti demōſtratōeꝫ extrema fi- notificat
ebāt p hoīeꝫ. ḡ ꝛ media. qꝛ media ꝑticipāt naturā extremoꝝ. ¶ Itē
angel⁹ nō ordiat mediāter hoīem ꝛ hoīem cūſit ſup hoīeꝫ. ḡ ſi extre- 2.
ma fiebāt p hoīeꝫ. ḡ ꝛ media ¶ Itē lex ꝛ pphete vſq̄ꝫ ad Joannē du- 3.
rarūt. q̄ fuit ppheta pphetādo. ꝛ plus q̄ꝫ ppheta in demōſtrādo. ḡ
quicq̄d ē citra demōſtratōnem erit pphetatio. ſꝫ annūciatio erat ci-
tra. ḡ debebat fieri p pphetā. ꝛ ḡ p hoīeꝫ. ¶ In oppoſitū hui⁹ arguit Cōtra p°.
nullus hoīm fuit btiſſima ꝟgine ſupioꝛ. ſꝫ iferioris ē recipe a ſupio-
ri. ḡ ipa nō debuit illuminatōeꝫ accipe ab aliq̄ hoīe. ¶ Itē iſta btitu- 2.
do q̄ annūciat imediate btiſſime ꝟgini in ipa ꝛ p ipam annūciat to-
ti generi hūano. ḡ hō fuit loco recipiētis. ḡ nō debuit eē hō nūcius.
¶ Itē officiū hoīm ē recipe ꝛ angeloꝝ nūciare. ḡ ꝛc. Ex his patꝫ ꝙ 3.
hō nō debuit eſſe nūcius

Videt aūt ꝙ angelus debuit eē nūcius Ordinarie em̄ ꝛ re- j.
gulariter illumiatōes deſcendūt a ſupioꝛib⁹ ad infe-
rioꝛa. ſꝫ hūana natura ē cōſtituta ſub āgelica. ḡ hec debuit illumiari
ab illa. ¶ Itē Dionyſi. phs dt ꝙ aīa ē ſuba intellectual' illuminatio- 2.
nū a p̄ma cā deſcēdentiū vltīa relatōe pceptiua. ḡ illuminatio deſcen-
dit a deo ad āgelos. ab angelis ad hoīes. ḡ iſta illuminatio fiebat p

3. angelū¶ Itē angeli ſunt q̄ ſingul̄ p̄ſunt hoībꝫ ꝛ p̄ſerunt. aut veri⁹ p̄fi
Angeli ſunt. ciunt. ꝛ ſunt īmediate p̄lati hoīm. ſꝫ denūciatōes ꝛ illuminatōes de/
ſcendūt a p̄latꝫ in ſubditos. ḡ videt ꝙ p angelū virgini deputatū de/
4. buit fieri iſta annūciatio. ¶ Itē eccl̄iaſtica hierarchia īmediate ordi
nat ad celeſtē ſup̄ ſe. ḡ ſupmū ī eccleſiaſtica erit ad īfimū in celeſti or/
dinatū īmediate. ſꝫ btīſſima v̄go ē ſupmū in eccl̄iaſtica. ḡ debuit illu
5 minatōeꝫ recipe ab infimo in celeſti hierarchia¶ Itē p totū euāgeliū
Cōtra. appellat angel⁹. ꝛ ita videt ꝙ fuit angel⁹¶ In oppoſitū hui⁹ arguit
j. illuminatores ſunt ſupiores eis q̄s illuminant ſicut vult Dionyſi⁹
p totū. ſꝫ angeli nō fuerūt ſupiores btīſſima v̄gine. ḡ angel⁹ nō de/
2. buit ipam illumīare¶ Itē q̄s ē iſte q̄ venit de edom ꝛc. vbi d̄r Hiero
ny. ꝙ hec queſtio ē in p̄ſona minoꝝ angeloꝝ ignorantiū myſteriū in
3 carnatōis. ſꝫ ſi ignorauerūt. ḡ nō nūciauerūt¶ Itē alibi. volauit ad
me vn⁹ de ſeraphin. ſi ḡ de maioribꝫ fuit vn⁹ q̄ pphetā ad pphetādā
incarnatōeꝫ purgabat neq̄q̄ꝫ de minoribꝫ eē debuit q̄ ipaꝫ īcarnatōeꝫ
j. **Videt** inſup ꝙ fuit archāgelus. qꝛ nūci⁹ ille (nūciabat
fuit Gabriel q̄ fuit archāgel⁹ vt eccleſia ſupponit. ḡ
2. nūcius iſte nō fuit angel⁹. ſꝫ ad min⁹ archāgelus. ¶ Itē Johēs nū
3. ciatus fuit p archāgelū. ḡ ꝛ dñs ad min⁹. ¶ Itē archāgeli ſunt qui
4 maiora nūciant vt d̄r Bern. ſꝫ illud fuit maximū nūciatū. ḡ debebat
Archāgeli fieri p archāgelū. ¶ Itē Bernar. Putamus his p̄eſſe archāgelos q̄
ſunt ſunt ↄſcij diuinorū myſterioꝝ q̄ nō niſi ob p̄cipuas ꝛ maximas cau/
ſas mittunt ex q̄bꝫ ille archāgel⁹ magn⁹ Gabriel miſſus legitur ad
5 Mariā ob cām q̄ vtiqꝫ maior eē nō pt. ¶ Itē cuiuſcūqꝫ ē officiū ali
qd̄ ppriū illi⁹ eſt in illo officio p̄mū. mediū ꝛ vltimū. Sꝫ archāge
loꝝ officiū eſt reuelatio ſecretoꝝ. ḡ ꝛ iſta reuelatio ſumma ſecretoꝝ
ptinebat ad illorum officium.

j. **Videt** aūt ꝙ nuncius ille debebat eē de p̄ncipatibꝫ. Dicit eñi
Principat⁹ ſūt Bernhard⁹ ꝙ p̄ncipat⁹ ſunt. q̄ꝝ v̄tute ꝛ moderamīe
et ſapia oīm q̄ in terra ſunt ↄſtituit p̄ncipat⁹ ꝛ regit ꝛ limitat ꝛ trāſ
2. fert. mutat ꝛ nunciat. ſꝫ hic nūciabat mutatio regni et ſacerdotij. ꝛ
Angeli ſunt eiectio p̄ncipis tenebraꝝ. ḡ debuit fieri p p̄ncipat⁹. ¶ Itē ſm̄ Dio/
nyſiū angeli ſꝫ q̄ ſingul̄ hoībꝫ p̄ſunt aut p̄ficiunt. archāgeli q̄ gētibꝫ
p̄ncipat⁹ q̄ p̄ncipalibꝫ. ḡ cū btīſſima v̄go nobiliſſima fuerit p̄nceps
3. ei debuit fieri reuelatio p p̄ncipat⁹. ¶ Itē videt p pprietates p̄n/
Prōpetates cipatuū q̄s ponit Diony. dicēs. Manifeſtat āt ipa celeſtiū p̄ncipa
principatuū tuū illd̄ deiformit p̄ncipale ꝛ ductiuū cū ordine ſacro ꝛ p̄ncipalibꝫ de
cētiſſimis v̄tutibꝫ ꝛ ad ſupp̄ncipale p̄ncipiū eas vl̄iter ↄuerti Et alias
hierarchie ducere ad ipm̄ p̄mū q̄ꝫtū poſſibile ē formare p̄ncificū p̄n
cipiū. ſꝫ ī hac ānūciatōe ducebat btīſſima v̄go hierarchice ad ſup p̄n
cipale p̄ncificū p̄ncipiū q̄ꝫtū poſſibile fuit. ḡ debebat fieri p p̄ncipat⁹

Videt aūt ꝙ adhuc ſupior debeat eē. ſ. de poteſtatibꝫ. Pote- Cōtra pᵒ
ſtates ſunt vt dt Bernar. quaꝝ ꝟtute poteſtas tene- poteſtates eſt
braꝝ ɔprimit. Hec āt ptās pncipiū tenebraꝝ maxime cōprimebat.
ḡ debebat fieri ꝑ ptātes. ¶ Itē gloſa dt ſup miſſus ꝙ iō Gabriel forti 2
tudo dei dr. qꝛ illū nūciabat q̇ ad debellandū dyabolū veniebat. hoc
āt ē poteſtatuū. ergo fieri debuit ꝑ poteſtates.

Videt etiā ꝙ debuit eſſe de ꝟtutibꝫ Dicit eñ Bern. Virtu- Cōtra pᵒ
tes ſunt q̄rū nutu vel ope ſigna ⁊ ꝓdigia fiūt. Iſtud ꝟtutes ſunt
āt fuit oīm miraculoꝝ miraculoſiſſimū. ḡ debuit fieri ꝑ virtutes ꝓpetates ꝟtu.
¶ Itē vna ꝓprietas ꝟtutū eſt ſm Dionyſiū largitas ad inferiores. 2
hic aūt annūciabat maxima largitas. quia plenitudo gratie

Videt aūt ꝙ debuit fieri ꝑ dñatōes. ⁊ hoc ꝑ ꝓprietates ipis
aſſignatas a Dionyſio. q̄ ſunt liberalis ſeueritas. mi j
nutiue ſuitutꝭ ſupioritas nulliꝰ ſubiectōis egeſtas. diſſilitudis īmu
nitas. dominādi ordinata ptās. oīa iſta exercebant in ope īcarnatio
nis. vbi nos deꝰ ſue grē liberalitate et ſue paſſionis ſeueritate ab indi ꝓpetates dña-
gētia. ſuitute dyaboli ⁊ pctī liberauit. ⁊ in libertatē filioꝝ dei adopta tionū.
uit. ⁊ ab oī ɔtagione diſſilitudis culpe ⁊ pene emūdauit ⁊ nos ſibi in
regnū ⁊ ſacerdotiū ordiauit. ḡ iſta ānūciatio debebat fieri ꝑ dñatōes

Videt etiā ꝙ ꝑ thronos debuit fieri. Et pꝫ ꝑ ꝓpetates thro j
noꝝ a Dionyſio poſitas. q̄ ſunt celſitudo. regni circū
datio. ſtabilis collocatio. regni ſuſceptio. regni delatio. familiarꝭ ap-
tio. Vñ Diony. dt. Ipſa altiſſimaꝝ ɔpactaꝝ ſediliū oīm diligētia ꝓpetates thro
exaltari ignominia ſubiectōis. ⁊ ad ſummū ſupmūdane ſurſum fe norum
rens ⁊ oī extremitate ineffabilr in ſubtiliſſimū ⁊ vere excelſuꝫ totꝭ vi
ribꝫ īmutabilr ⁊ ſtabilr collocatū ⁊ diuini ſupaductus in oī īpoſſi-
bilitate ⁊ īmortalitate acceptū deiformit et familiariter in diuinas
ſuſceptōnes aptū. Hec āt oīa cōpleta ſunt in btīſſima ꝟgine qñ cel-
ſior oībꝫ creaturꝭ ipm deū vteri ſui gremio circūdedit ꝑ qd̄ ſe et nos
in eterni regni ſolio collocauit. ⁊ regē glīe quē in ſe ſuſcepit ꝑ totū
mundū cōicauit. ⁊ tāq̄ꝫ familiariſſima mediatrix totū mundū ſibi
recōciliauit. ⁊ ꝑ quā tāq̄ꝫ ꝑ ɔuenietiſſimū ſibi mediū oē bonū ſibi ef-
fluxit. ⁊ oē genꝰ hoīm ꝑ ſe tāq̄ꝫ ꝑ portā celi ad ſummā familiaritatē
dei patris ītroduxit. ⁊ ꝑ hoc ꝙ ipm deū cū hoīe familiariſſime ī vnā
ꝑſonā ɔiūxit. Hec aūt oīa annūciant in iſta annūciatōe. ḡ ꝓpriiſſi-
me debuit fieri ꝑ thronos

Videt aūt ꝙ debeat fieri ꝑ cherubin. vt pꝫ ꝑ ꝓprietates poſi j.
tas a btō Bern. q̄ dt Puteꝰ cherubin ex ipo ſapīe j.
fonte ex ore altiſſimi haurietes ⁊ refluētes fluēta ſcīe vniuerſis ciuibꝫ ꝓpetates che-
ſuis. Cū ḡ hic annūciat pma repletio fontꝭ q̄ creuit in fluuiū magnū rubin
et maximū. cuiꝰ ipetus letificat ciuitatē dei. vtpute plenus grā ⁊ ve

ritate. De cuiꝰ plenitudīe oēs accepimꝰ. imo ipe filiꝰ dei q̄ ē ꝟtus ⁊ ſapientia dei in q̄ ſunt oēs theſauri ſapīe ⁊ ſcīe dei recōditi. Manifeſtū

2\. ē ḡ ꝙ hec annūciatio ꝑtinet ad cherubin. ¶ Itē videt̄ p̱ ꝓprietates a btō Dionyſio poſitas q̄ ſunt in circuitu eē reductiua. actiua ⁊ exēpla

In circuitu tiua. In circuitu. q꞉ ad totū qḋ ē intrāt. reductiā. vt ad dn̄m tendāt. actiua vt ad eū incedāt. Exēplatiua vt ſm ſuū exemplū h̄ faciāt In hac āt annūciatōe btiſſima ꝟgo ita in circuitu fuit ꝙ magis ꝯiungi

Reductiua deo niſi deꝰ fieret nō poterat. Reductiua etiā fuit q̄ oēm creaturā q̄ p̱ pctm̄ cecidit in priſtinū ſtatū ducit ⁊ reducit ⁊ ſic hoc actiua fuit. q꞉

Actiua fuit illū genuit q̄ oīa regenerauit ⁊ reduxit. Itē actiua fuit. q꞉ ex ipa ⁊ p̱

Exēplatiua ipam ⁊ in ipa quicqd deꝰ creauit ⁊ recreauit. qm̄ oīm bonoꝝ ē mater Eſt ⁊ exēplatiua q̄ ois pulcritudis ⁊ innocētie ſpeculū ad ꝓmā pulcritudinē dirigit. ⁊ oēs aberrātes vt ſtella maris ad portū reducit. Hec aūt oīa h̄ annūciabant̄. ḡ videt̄ ꝙ ad cherubin ꝑtinebat.

Videt̄ etiā ꝙ ſeraphin p̱ ꝓprietates poſitas a btō Bern. q̄ dt. Putemꝰ ſeraphin ſpūs totos igne diuino ſucce-

Rō pᵃ ſos ſuccēdere vniuerſa. Btā aūt ꝟgo igne ſanctiſpūs ita totalr̄ fuit ſuccenſa vt flāma ignis oēm etiā fontē libidinis extingueret. et ipiſ ſolē iuſticie intra ſe ꝯtinēs totū mūdū illumiaret. ⁊ ad dei amorē attēderet. Cū ḡ iſta fuit ꝓprietas ſeraphin videt̄ ꝙ iſta annūciatio ꝑtineat ad ſeraphin. ¶ Itē h̄ videt̄ p̱ ꝓprietates aſſignatas a btō Dio-

2\. ꝓꝓetates ſeraphin nyſio q̄ dt. Prima igit̄ celeſtiuꝫ hierarchiaꝝ ex ipis excellentiſſimis eſſentijs ſanctificat̄ ordinē hn̄s oībꝫ altiorē. hoc ē circa deū imediate collocatū. ⁊ ꝓmo opantes theophanie opatōes in eā tāq̄ʒ in primā ꝓncipalr̄ deferunt̄. ⁊ ita imobile eaꝝ ſp̱ circa diuina ⁊ inceſſabile in acumē ⁊ calidū ⁊ ſupferuidū intente ⁊ forſan intime inflexibilis ſp̱ motionis ⁊ ſuppoſitoꝝ reductiue ⁊ actiue exēplatiue tanq̄ʒ recaliſicans illa ⁊ reſuſcitās illa in ſilitudinē caliditatē ⁊ igneitatē. Celitus etiā holocauſtū purgatiuū ⁊ circūuolatū ⁊ inextinguibile habentē. et ſic ſp̱ luciformē ⁊ illuminatiuā ꝓpetatē oīs tenebroſe obſcuratōis pſecutricē ⁊ manifeſtatricē. Illa āt ſumma pfectio charitatis q̄ h̄ deſcribit̄ ad deū aſcēdēdo. ⁊ ad ꝓximū deſcēdēdo ꝯpleta fuit in btiſſima ꝟgine in hac annūciatōe. ḡ manifeſtū ē ꝙ debuit fieri p̱ ſeraphin

Videt̄ ꝙ oēs tres ꝓmi ordīes debebāt mitti. Primꝰ em̄ ordo nomē hꝫ a charitate. ſcḋs a cognitōe. terciꝰ a ptāte. ſꝫ

ꝓmo. hec oīa h̄ i ſummo monſtrant̄. ḡ debebat fieri p̱ oēs tres. minoꝛ pꝫ p̱ Joannē Damaſce. q̄ dt Magnū circa ipm antropie. i. amore hoīm clemētie pelagꝰ demōſtrat̄ Ipe em̄ cōditoꝛ ⁊ dn̄s eā quā ꝓprio vel ꝓ ꝓmo plaſmate fecit refectōe ⁊ ope magiſter fuit. ⁊ hoīeꝫ quē inimicꝰ bonitatꝫ ſpem decepit carnis ꝓblemate decipit̄ ⁊ mōſtrat̄. ſilr̄ bonitas et iuſticia. ſapīa ⁊ potētia dei. nā bonitas q̄dem. q꞉ nō deſpexit ꝓprij

plaſmatꝭ infirmitatē. ſꝫ in ipo cadēte viſcera eiꝰ ꝯmota ſunt. ꝛ ma/
nū porrexit iuſticia. qꝛ homīe victo nō aliā fecit vincere naturā. neqꝫ
vi eripuit hoiem ex morte. ſꝫ quē quōdā ꝑ pctm̄ in ſeruitutē redegit
mors. hūc bonꝰ ꝛ iuſtus victorē fecit ruſus ꝛ ſilem ſili ſibi reſalua/
uit. ꝛ qđ ad ꝓportōem erat difficile ſapia fecit ſolutōnem valde decē
tiſſimā ğ cū h annūciet. in ꝙ oīm iſtoꝝ triū ordinū demonſtraꝛ ꝓ/
prietas. videꝛ ꝙ oēs tres ordines debebant mitti.

Videt aūt ꝙ oēs angeli debebāt mitti. qꝛ ſicut ſe hꝫ nūcius
ad nūciantē ꝛ recipiens ad recipientē. ꝛ negociū ad Cōtra
negociantē. ita dꝫ ſe habere nūcius ad nūciū. ſꝫ oīa alia fuerūt hic in
ſummo. ğ ꝛ rō nūcij debuit h eē ī ſummo. minoꝛ pꝫ. nō em̄ maioꝛ po
tuit eē nūciās deo nūciante. nec maioꝛ recipiens illa recipiēte ꝙ fuit
ſupma in eccl'ia militāte. ꝛ negotiū nō potuit eē maiꝰ ꝛ magꝭ arduū
nec vtilitate vel dignitate nec nouitate. ğ ſi oīa alia fuerūt h in ſum
mo. ꝛ rō nūcij debuit hic eē in ſummo. ſꝫ rōēꝫ ſummi augmētat plu
ralitas. Solēnius em̄ ē multos mittere ꝛ magnos ꝙꝫ vnūquēlibet
Quāto ğ plures nūcij ſunt magni ꝛ ſolēnes tāto plus ſolēnizaꝛ an/
nūciatio. ğ ſi totū dꝫ eſſe in ſummo oportebat ꝙ omnes mitterent

Videt aūt ꝙ adhuc ſupioꝛ nūcius eē debuit ſcꝫ ſpūs ſcꝫ in/
creatꝰ. Hic em̄ annunciaꝛ effectꝰ ſumme bonitatꝭ. bo j
nitas āt appropaꝛ ſpirituiſcō. ğ debuit fieri ꝑ ſpm̄ſanctū. ¶ Itē iſta 2
ꝯceptō ꝙ h annūciaꝛ attribuiꝛ ſpūiſcō. Diciꝛ em̄ ꝯceptus de ſpūſan
cto. lꝫ tota trinitas ſit opata iſtā ꝯceptōem. ğ mitti debuit ſpūſcūs.
¶ Itē ad repletōem aplōrum mittebaꝛ ſpūſcūs. ğ multo dignius 3.
ad iplenitudinē beatiſſime virginis.

Videt etiam ꝙ debuit filiꝰ mitti. Filiꝰ em̄ vt dr̄ Auguſti. ꝙ ē
ſapia mittiꝛ cū cognitio de ſpūalibꝫ daꝛ. h āt ipa ſapia
ꝑ ſeipam totalr̄ infunditur. ergo filius mittebatur.

Videt aūt ꝙ pater debuit mitti ¶ Patri em̄ appropaꝛ ſum
ma potētia ꝙ h manifeſtaꝛ in ſummo. ğ pater mitti de Cōtra pᵒ
buit. minoꝛ pꝫ. Magis em̄ manifeſtat potentiā recreatio ꝙꝫ creatio
lꝫ vtrūqꝫ ſit ex nihilo. qꝛ in ſupiorē ꝛ in ꝑfectiorē ſtatū ordinaꝛ recre
atio ꝙꝫ creatio. ¶ Itē in figura huiꝰ incarnatōis legiꝛ ꝙ dixit Sam 2
pſon patri ſuo. Vidi mulierem de filiabꝫ philiſtym. hanc ꝙſo accipe
mihi in vxorē. ꝛ infra. Deſcēdit inquā pater eiꝰ ad mulierē et fecit fi
lio ſuo grāde ꝯuiuiū. Si ğ pater deſcendit ad accipiendū filio ſuo
vxorē. videꝛ ꝙ pater ſit miſſus ad annunciandū incarnatōnem.

Videt aūt ꝙ tota trinitas mitti debuit. videꝛ ꝑ autoritatē Cōtra pᵒ
Damaſc. ſup̄ poſitā. ꝙ in incarnatōe mōſtrabaꝛ potē
tia. ſapia ꝛ bonitas ptās ſil'. ꝛ illa appropriāꝛ tribꝫ pſonis. ğ tres
pſone ſil' debebāt mitti ¶ Itē videꝛ ꝑ ipm euāgeliū vbi dr̄ Spūſcūs 2.

ritate. De cuiꝰ plenitudīe oēs accepimꝰ. imo ipe filiꝰ dei q̄ ē ꝟtus ⁊ ſa
pientia dei in q̄ ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie dei recōditi. Manifeſtū
2. ē ḡ ꝙ hec annūciatio ꝑtinet ad cherubin. ¶ Itē videt̄ ꝑ ꝓprietates a
btō Dionyſio poſitas q̄ ſunt in circuitu eē reductiua. actiua ⁊ exēpla
In circuitu tiua. In circuitu. q2 ad totū qđ ē intrāt. reductiua. vt ad dn̄m tendāt.
actiua vt ad eū incedāt. Exēplatiua vt ſm ſuū exemplū h̄ faciāt In
hac āt annūciatōe btiſſima ꝟgo ita in circuitu fuit ꝙ magis ↄiungi
Reductiua deo niſi deꝰ fieret nō poterat. Reductiua etiā fuit q̄ oēm creaturā q̄ ꝑ
pctm̄ cecidit in priſtinū ſtatū ducit ⁊ reducit ↄ̄in hoc actiua fuit. q2
Actiua fuit illū genuit q̄ oīa regenerauit ⁊ reduxit. Itē actiua fuit. q2 ex ipa ⁊ ꝑ
ipam ⁊ in ipa quicq̄d deꝰ creauit ⁊ recreauit. qm̄ oīm bonoꝝ ē mater
Exēplatiua Eſt ⁊ exēplatiua q̄ oīs pulcritudīs ⁊ innocētie ſpeculū ad p̄mā pul
critudinē dirigit. ⁊ oēs aberrātes vt ſtella maris ad portū reducit.
Hec aūt oīa h̄ annūciabant̄. ḡ videt̄ ꝙ ad cherubin ꝑtinebat.

Videt̄ etiā ꝙ ſeraphin ꝑ ꝓprietates poſitas a btō Bern. q̄
dt. Puteāꝰ ſeraphin ſpūs totos igne diuino ſuccē/
Rō pᵃ ſos ſuccēdere vniuerſa. Btā aūt ꝟgo igne ſanctiſpūs ita totalr̄ fuit
ſuccenſa vt flāma ignis oēm etiā fontē libidinis extingueret. et ipis
ſolē iuſticie intra ſe ↄtinēs totū mūdū illumiaret. ⁊ ad dei amorē at/
2. tēderet. Cū ḡ iſta fuit ꝓprietas ſeraphin videt̄ ꝙ iſta annūciatio ꝑti
ꝓpetates ſera/phin neat ad ſeraphin. ¶ Itē h̄ videt̄ ꝑ ꝓprietates aſſignatas a btō Dio/
nyſio q̄ dt. Prima igit̄ celeſtiū hierarchiaꝝ ex ipis excellentiſſimis
eſſentijs ſanctificat̄ ordinē hn̄s oībꝫ altiorē. hoc ē circa deū imediate
collocatū. ⁊ p̄mo opantes theophanie opatōes in eā tāq̄ȝ in primā
p̄ncipalr̄ deferunt̄. ⁊ ita imobile eaꝝ ſp̄ circa diuina ⁊ inceſſabile in
acumē ⁊ calidū ⁊ ſuperuidū intente ⁊ forſan intime inflexibilis ſp̄
motionis ⁊ ſuppoſitoꝝ reductiue ⁊ actiue exēplatiue tanq̄ȝ recalifi
cans illa ⁊ reſuſcitās illa in ſilitudinē caliditatē ⁊ igneitatē. Celitus
etiā holocauſtū purgatiuū ⁊ circūuolatū ⁊ inextinguibile habentē.
et ſic ſp̄ luciformē ⁊ illuminatiuā ꝓpetatē oīs tenebroſe obſcuratōis
ꝑſecutricē ⁊ manifeſtatricē. Illa āt ſumma ꝑfectio charitatis q̄ h̄ de/
ſcribit̄ ad deū aſcēdēdo. ⁊ ad ꝓximū deſcēdēdo ↄpleta fuit in btiſſi
ma ꝟgine in hac annūciatōe. ḡ manifeſtū ē ꝙ debuit fieri ꝑ ſeraphin

Videt̄ ꝙ oēs tres p̄mi ordīes debebāt mitti. Primꝰ eīn ordo
nomē h̄ȝ a charitate. ſcd̄s a cognitōe. terciꝰ a ptāte. ſȝ
p̄mo. hec oīa h̄ i ſummo monſtrant̄. ḡ debebat fieri ꝑ oēs tres. minoꝛ pȝ ꝑ
Joannē Damaſce. q̄ dt Magnū circa ipm antropie. i. amoꝛe hoīm
clemētie pelagꝰ demōſtrat̄ Ipe eīn cōditoꝛ ⁊ dn̄s eā quā ꝓprio vel ꝓ
p̄mo plaſmate fecit refectōe ⁊ ope magiſter fuit. ⁊ hoīeȝ quē inimicꝰ
bonitatꝭ ſpem decepit carnis ꝓblemate decipit̄ ⁊ mōſtrat̄ ſilr̄ bonitas
et iuſticia. ſapīa ⁊ potētia dei. nā bonitas q̄dem. q2 nō deſpexit ꝓprij

plaſmatꝫ infirmitatē. ſꝫ in ipo cadēte viſcera ei⁹ ꝯmota ſunt. ⁊ ma/
nū porrexit iuſticia. qꝛ homie victo nō aliā fecit vincere naturā. neqꝫ
vi eripuit hoiem ex morte. ſꝫ quē quōdā p pctm̄ in ſeruitutē redegit
mors. hūc bon⁹ ⁊ iuſtus victorē fecit rurſus ⁊ ſilem ſili ſibi reſalua/
uit. ⁊ qđ ad ꝓportōem erat difficile ſapia fecit ſolutōnem valde decē
tiſſimā ꝗ cū h annūciet. in q̄ oim̄ iſtoꝝ triū ordinū demonſtrat ꝓ/
prietas. videt ꝙ om̄es tres ordines debebant mitti.

Videt aūt ꝙ oēs angeli debebāt mitti. qꝛ ſicut ſe hꝫ nūcius
ad nūciantē ⁊ recipiens ad recipientē. ⁊ negociū ad Cōtra
negociantē. ita dꝫ ſe habere nūcius ad nūciū. ſꝫ oīa alia fuerūt hic in
ſummo. ꝗ ⁊ rō nūcij debuit h eē ī ſummo. minor pꝫ. nō em̄ maior po
tuit eē nūciās deo nūciante. nec maior recipiens illa recipiēte q̄ fuit
ſupma in ecclia militāte. ⁊ negotiū nō potuit eē mai⁹ ⁊ magꝭ arduū
nec vtilitate vel dignitate nec nouitate. ꝗ ſi oīa alia fuerūt h in ſum
mo. ⁊ rō nūcij debuit hic eē in ſummo. ſꝫ rōēꝫ ſummi augmētat plu
ralitas. Solēnius em̄ ē multos mittere ⁊ magnos q̄ꝫ vnūquēlibet.
Quāto ꝗ plures nūcij ſunt magni ⁊ ſolēnes tāto plus ſolēnizat an/
nūciatio. ꝗ ſi totū dꝫ eſſe in ſummo oportebat ꝙ omnes mitterent

Videt aūt ꝙ adhuc ſupior nūcius eē debuit ſcꝫ ſpūs ſcꝫ in/
creat⁹. Hic em̄ annunciat effect⁹ ſumme bonitatꝭ. bo j
nitas āt approꝑat ſpiritui ſcō. ꝗ debuit fieri p ſpm̄ ſanctū. ¶ Itē iſta 2
ꝯceptō q̄ h annūciat attribuit ſpūi ſcō. Dicit em̄ ꝯceptus de ſpū ſan
cto. lꝫ tota trinitas ſit opata iſtā ꝯceptōem. ꝗ mitti debuit ſpūſſcūs.
¶ Itē ad repletōem aploꝝ mittebat ſpūſſcūs. ꝗ multo dignius 3.
ad īplenitudinē beatiſſime virginis.

Videt etiam ꝙ debuit fili⁹ mitti. Fili⁹ em̄ vt dī Auguſti. q̄ ē
ſapia mittit cū cognitio de ſpūalib⁹ dat. h āt ipa ſapia
p ſeipam totalr̄ infunditur. ergo filius mittebatur.

Videt aūt ꝙ pater debuit mitti ¶ Patri em̄ approꝑat ſum
ma potētia q̄ h manifeſtat in ſummo. ꝗ pater mitti de Cōtra p⁹
buit. minor pꝫ. Magis em̄ manifeſtat potentiā recreatio q̄ꝫ creatio
lꝫ vtrūqꝫ ſit ex nihilo. qꝛ in ſupiorē ⁊ in pfectiorē ſtatū ordinat recre
atio q̄ꝫ creatio. ¶ Itē in figura hui⁹ incarnatōis legit ꝙ dixit Sam 2
pſon patri ſuo. Uidi mulierem de filiab⁹ philiſtijm. hanc q̄ſo accipe
mihi in vxorē. ⁊ infra. Deſcēdit inquā pater ei⁹ ad mulierē et fecit fi
lio ſuo grāde ꝯuiuiū. Si ꝗ pater deſcendit ad accipiendū filio ſuo
vxorē. videt ꝙ pater ſit miſſus ad annunciandū incarnatōnem.

Videt aūt ꝙ tota trinitas mitti debuit. videt p autoritatē Cōtra p⁹
Damaſc. ſup poſitā. ꝙ in incarnatōe mōſtrabat potē
tia. ſapia ⁊ bonitas ptās ſil. ⁊ illa appropriant trib⁹ pſonis. ꝗ tres
pſone ſil debebāt mitti ¶ Itē videt p ipm euāgeliū vbi dī: Spūſſcūs 2.

ſupueniet in te ⁊ ꝟtus altiſſimi ⁊c̄. In q̄bꝫ ꝟbis oēs pſone tangunt
ꝑ ꝟtutē fili⁹. ꝑ altiſſimū pater. ſpūſſcūs ponit in lr̄a. ¶ Itē in an
nūciatiōe yſaac q̄ fuit figura iſti⁹ annūciatōis dr̄ ꝙ apparuerūt tres
viri. i. tres angeli in ſpecie viroꝝ. ꝑ q̄s dat trinitas intelligi. qꝛ dr̄ ꝙ
tres vidit ⁊ vnū adorauit. et ibi ꝯmiſcuit. Sara tria ſata. i. ꝺitatē.
aīam ⁊ corp⁹. ḡ trinitas fuit miſſa ad annūciandū īcarnatōem
Rͦ ¶ Ad hoc ſolucētes dicim⁹ ꝙ in hac annūciatōe triplex miſſio fuit
et etiā triplicis miſſionis rō. vna filij. ſcda ſpūſſancti. tercia angeli.
Filij ē duplex. vna q̄ mittebat in carnē. ⁊ illa ē incarnatio Alia ē qua
mittebat in mentē. ⁊ illa ē interioꝛ mētis illumīatio btiſſime ꝟginis
ad intelligendū ⁊ ꝯſentiendū ꝟbis angelicis. miſſio ſpūſſcti fuit ibi
B plenitudinis gr̄e infuſio. i. ſumma ꝟtutū gratuitaꝝ put ī pura crea
tura eē potuit in via pfectio. miſſio angeli fuit ibi intimatōis. qꝛ ip̄a
ꝺebebat eē mater ꝺei. ⁊ iō ꝯgruebat miniſterial' ⁊ exterioꝛ ad ſenſuz ꝺe
latio. Vn̄ angelus nō fuit illumiatoꝛ ſ3 illuminatōis interioris ex
terioꝛ ꝺelatoꝛ ⁊ reuelatoꝛ Illi⁹ āt ītelligētie cui⁹ opus ē in viſione ꝺe⁹
trinitas p ſe fuit inſpiratrix ⁊ interp̄tatrix ſicut ⁊ nūciati inuentrix.
Soͦ obiectoꝝ ¶ His habitis rn̄dem⁹ ad obiecta. ꝯcedētes ꝙ fili⁹ mittebat ſm
qđ dictū ē. ⁊ ſpūſſcūs mittebat ſm qđ dictū ē. Pater āt nō mittebat
q̄tū ad incarnatōez ſ3 bn̄ aliqđ appropriabile ſit patri in incarna-
Tria exigunt. tione. In ꝯditōe nāq3 ad miſſionē alicui⁹ pſone tria exigūt. Primū
ē ꝙ aliq̄s effect⁹ ſit in creatura a tota trinitate. Scdm̄ ē ꝙ ille effect⁹
ſit appropriabil' illi pſone. Terciū ē. ꝙ manifeſtet pceſſio illi⁹ pſone
ab altera Et ſic p3 ꝙ pater nō mittit put mitti ē idē ſm Auguſti. qđ
cognoſci ab alio eē. pater āt nō ē ab alio. eadē rōe tota trinitas mit
Cōceſſio rōnū ti nō ꝺebuit. qꝛ ſeq̄t. ſi trinitas mittit. ḡ pat mittit. Cōcedim⁹ ḡ rōes
q̄ pbāt ꝙ hō nō ꝺebuit eē nūcius. nec obſtat ꝙ lex ⁊ pphete vſq3 ad
Joannē durarūt. Iſta em̄ annūciatio nō fuit ad ꝺemōſtratōez Joā
nis ordinata tāq3 aliqđ mediū. Hec em̄ fuit nobilioꝛ illa tāq3 finis
et ꝯplemētū oīm reuelationū ⁊ apparitionū pcedētiū ppt pſentialē
exhibitōem lumis. qđ illumiat oēm hoiem venientē in hūc mundū
Et fuit ꝯpletioꝛ in rōne illuminādi. qꝛ etiā intus ⁊ extra illumiauit
luce ſue ꝺitatꝭ mediāte q̄ teſtamēta noſtre mortalitatꝭ accēdit. ⁊ oēs
tenebras pfugauit. Johis āt ꝺemōſtratio lumē nō accēdit. ſ3 ſemi-
ortis ⁊ lippiētibꝫ oculis ſolē digito oñdit. nec iā q̄ſi ſecretū reuela-
uit. ſ3 manifeſtū incredulus inculcauit. plus ḡ q̄3 ppheta dr̄. nō p-
pter nobilitatē reuelatōis. ſ3 ppter p̄ntiā lucis quā nō futurā pdi-
Solͦ xit. ſ3 p̄ntē ꝺemōſtrauit. ¶ Itē ꝯcedim⁹ ꝙ multi angeli nō ꝺebeāt mit
ti. qꝛ m̄ltitudo repugnat myſterij archano Nō eī ē archanū qđ mul
tis ē cognitū. nec ē familiariter ⁊ amicabil'r intimatū qđ pus ē mul
titudini reuelatū. ¶ Cōſequēter ꝯcedim⁹ ꝙ iſte angel⁹ nō fuit ꝺe ma-

loribꝫ. ſꝫ fuit archāgelus. ⁊ h̄ in btīſſime ꝟginis honoratõeꝫ. q: ſi q̄s Nota
de ſupiorib9 mitteret̄ ab ip̄o illumiāri crederet̄. De minoribꝫ ḡ mit/
tit̄. vt oñdat̄ ꝙ angel9 tm̄ ē negocij miniſterialis intimator ⁊ exterior
delator. Deus em̄ p ſe negocij ē inuētor. ſalutatõis dictator. itelligē Opa dei p ſe
tie inſpirator. ⁊ mētꝫ ad ↄſēſuꝫ iclinator. ⁊ modi executõis expoſitor.
Uñ āgel9 reqſit9 de mō ad ſpm̄ſcm̄ trāſmittit dicēs. Spūſcūs ſup
ueniet i te. ⁊ ꝟt9 ⁊c. Nā ſic btīſſima ꝟgo lꝫ ī alijs h̄ nō ſit īpoſſibile.
nihil tn̄ iteriorꝫ illuminatõis accepit ab āgelo. ⁊ vt h̄ euāgeliſta ſi/
gnāt̄ exp̄meret ⁊ oēꝫ ↄ̄ h̄ opinionē remoueret ipꝫ q̄ reuera fuit archā
gel9 p totū euāgeliū nō archāgelū ſꝫ āgelū nominauit

Q Ueſtio tertia de ſpecie in q̄

angel9 apparuit. Et videt̄ p̄mo ꝙ in ſpē ſerpētina. Dicit
em̄ Beda. q: mors intrauit p feminā apte redit ⁊ vita p
feminā. Si ḡ cōgruebat ſiītudinē alijs ineſſe. ſ. vt femina eēt p̄nci/
piū ſaluatõis ⁊ p̄ncipiū pditõis. mō angel9 fuit p̄ncipiū deceptõis
et p̄ncipiū illumiatõis. ḡ ſi ſerpēs fuit inſtrumētū deceptõis. debuit
eē inſtrumentū illumiatõis. ḡ angel9 apparere debuit in ſpē ſerpētina

Uidet̄ aūt ꝙ apparere debuit in ſpē colūbina. nā ↄ̄ria ↄ̄rijs
curant̄. ḡ ſi deceptio fiebat p calliditatē ſerpētinā illu
minatio fieri debuit p ſimplicitatem colūbinam.

Uidet̄ etiā ꝙ debuit fieri ī ſpecie hūana. alie em̄ apparitões
fiebāt in ſpē hūana. ḡ ⁊ iſta cū ſit ↄplemētū ⁊ digniſſi
ma oīm aliaꝝ. ¶ Itē inter aīalia euāgelica Mathe9 hꝫ faciē hoīs. ⁊
pl'ꝫ ſcripſit de īcarnatõne dei hoīs. ḡ ſpēs humana ↄuenit ad annū/
ciatõem incarnatõis xp̄i hoīs. qd̄ ↄcedimus Ad obiecta
¶ Ad obiecta āt ſoluētes dicim9. ꝙ in ſpē ſerpētīa nō debuit eē il Ad p.imū.
lumīatio. q: cū illa nō ordinat̄ ad illumīatõeꝫ ſꝫ plus ad deceptõeꝫ
cū in deceptõe ſpecies ſerpētina ↄgruerit p ſe ↄgruiſſima eēt pſuaſio
ni. q: vt dt̄ mgr̄ in ſentētijs. xxi. diſt. venit in ſpē ſerpētina. q: ſi pmit
teret̄ veniſſet in ſpē colūbina ⁊ ifra. nō ḡ niſi p ſerpētē tētare pmiſſus
fuit dyabol9. vt p illud qd̄ foris erat aſtutiā tentatis nō aduerteret.
et ſic feminā ↄuinceret. vñ Auguſti. Nō ē putādū vt p quē tentaret
eligeret. ſꝫ cū decipere cupet nō potuit niſi p qd̄ poſſe al's pmiſſus fu
it. vñ accidit ꝙ ſerpēs fuit inſtrumētū deceptõis. nō ḡ eē debuit inſtru
mentū illuminatõis. ¶ Itē in ſpē colūbe venire nō debuit btīſſima Ad ſcd̄m
em̄ ꝟgo ſenſibilr̄ ab angelo illumīari debuit. Illumīatio āt ſenſitiua
ad cognitõeꝫ fit mediāte loquutõe. ḡ mediū illuminatõis debuit eē
loquutm̄. ſꝫ nullū ſenſitm̄ ē loquutm̄ niſi ſol9 hō. ḡ debuit fieri in ſpē
hūana. vt ſic nobiliſſimū itellectm̄ erat qd̄ illumiabat eā iteri9 vt pu
ta de9. ſic et ⁊ nobiliſſimū eēt ſenſitm̄ qd̄ illumiabat eā exteri9 puta hō

De ſexu in quo apparuit.

Q Ueſtio quarta de ſexu in q̃
apparuit. Et videt̃ q̧ in ſexu femineo. aſſumptio eñ for
me hũane hic nõ erat niſi ꝓpter eã q̃ illuminabat̃. ğ q̃cũ
qꝫ ſex⁹ mag̃ ↄgruebat ei q̃ recepit illumĩatõez p illũ ſexũ debebat fie
ri. hic aũt ſexus ẽ femine⁹. nã ↄgruẽti⁹ loq̃tur femina femine. virgo
vgini. ꝛ cũ ꝑturbatõe minori audit vgo vginẽ q̃ꝫ vgo vir. ğ in ſexu
Cõtra p° femineo debuit fieri apparitio ¶ Sꝫ ↄ̃ ſup illd̃. Que cũ audiſſet
turbata ẽ ꝛc̃. dt glo. Propriũ ẽ virginũ ad viri ingreſſus pauere. ğ
2 fuit vir. ¶ P. ĩ oĩbꝫ apparitõibꝫ alijs q̃ fuerũt figure iſti⁹ annũcia
So l̕o tiõis angeli apparuerũt in forma viril' ſex⁹. ğ ꝛ hic. ¶ Qd̃ ↄcedimus
D dicẽtes ad obiecta. q̧ ſexus femine⁹ nõ ẽ illuminatiuus. ſꝫ mag̃ illu
mĩabil' ſm apl̃m q̃ dt Mulieres in eccl'ia taceãt ſꝫ domi ĩterrogẽt vi
ros ſuos. caput eñ mulierꝫ ẽ vir Vñ cũ illuminãs ĩq̃ꝫtũ tal' dignior
ſit illumĩato poti⁹ illumĩa° btiſſime vgis debuit fieri ĩ ſexu digniori

Q Ueſtio quinta de etate in
cui⁹ etatꝫ ſpẽ apparuit. Et videt̃ pmo q̧ in etate puerili.
q꞉ de eodẽ ẽ nũciatio de q̃ ꝑceſſit ꝓphetatõ. ſꝫ ꝓphetia ẽ
de puero. ğ annũciatio ẽ de puero. ſꝫ ꝓprietates nũcij debẽt ſm ꝓpeta
tes nũciati taxari. ꝛ vt dictũ ẽ q̧ Gabriel iõ appellatus ẽ fortitudo
dei. ğ in ſpecie puerili apparere debuit. q꞉ puerum nunciauit.
Cõtra p° ¶ Sꝫ ↄ̃. Aug. dt. nũciare venit id qd̃ erat ſup̃ naturã. ꝛ qd̃ erat
gr̃e ꝛ nõ nature. ſꝫ q̧ femina ↄcipit h ẽ ſm naturã. q̧ ãt femina circũ
dat vir in vtero erat ſup̃ naturã. ğ ãgel⁹ annũciabat vir. ğ ĩ ſpẽ virili
2 apparere debuit. ¶ Itẽ annũciatio yſaac fiebat in ſpẽ virili. ğ ꝛ iſta.
3. Videt̃ aũt q̧ fieri debuit in ſpẽ iuuenili. Senex eñ inq̃ꝫtũ
hmõi dt defectũ ſil'r et puer. iuuenis ãt dt nouitatꝫ
cũ ꝑfectõe. h ãt annũciat̃ ille q̃ fuit nouus ſm hũanitatẽ. ꝑfect⁹ q̃qꝫ
ſm diuinitatẽ. ğ ĩ ſpẽ iuuenili debuit annũciari ¶ Itẽ ad idẽ dt Dio.
14 q̧ iuuenile ſt innouãtꝫ ꝛ ſꝑvital' vtutꝫ ꝑfectõez. inouãtꝫ ecce nouitas
h hũanitatꝫ ſꝑvital' vtutis. ecce h eternitas ꝛ viuacitas deitatꝫ. ğ iu
uenile nouũ ↄplectit̃ hũanitatꝫ ꝛ eternũ diuinitatꝫ. ğ in forma iuue
So° ad ↄ̃riũ nili. qd̃ ↄcedim⁹. ¶ Ad ↄ̃riũ ãt rñdẽtes dicim⁹. q̧ forma iuuenil' cõ
gruebat illuminati ſti ꝛ nõ puerilis vl' ſenilis. Pueri eñ nõdũ ꝑfecte
vtunt̃ diſcretõne vtutum ꝛ ſenſuũ. Senes eñ deficiunt ſm ſenſum
E neutra ãt ↄueniebat illuminatõi Ubi ãt neceſſaria eſt diſcretio ſen
ſuum ꝛ vigor organorum. ibi oportet eſſe conuenientem etatem.
¶ Nec obſtat eum puer appellatũ fuiſſe ab yſaia cũ eũ etiam pa
trem appellat futuri ſeculi.

Q Veſtio ſexta de veſte ĩ qua apparuit cũ alibi ãgeli deſcribãt veſtiti. Et videt ꝙ in ve Rõ pº
ſte cãdida. q2 idẽ ↄcipit ⁊ nũciat q̃ ⁊ poſtmodũ ſurrexit. g̃ in cõſili ve
ſte ⁊ habitu annũciari debuit. ſ3 in reſurrectõe apparuerũt angeli in
veſtib9 albis. g̃ ⁊ mõ. ¶ Itẽ dt Grego. Candor veſtis ſignat iocũdi 2
tatẽ future ſolẽnitatis. ſ3 h̄ fuit maximũ feſtũ qñ diuinitas hũanita
ti in vnã pſonã copulata fuit. g̃ illd feſtũ angel9 in cãdore veſtis nũ/
ciare debuit. ¶ Itẽ in trãſfiguratõe apparuerũt veſtimẽta ei9 cãdida 3
ſic̃ nix q̃lia nõ pt fullo facere ſup terrã Et dt gloſa ꝙ tũc oñdit ſpẽ3 q̃
lem habuit p naturã. g̃ albã veſtẽ habuit p naturã.

Videt aũt ꝙ ſordidã ⁊ nigrã habere debuit veſtẽ. Zachari
as eñi vidit Jeſu3 ſacerdotẽ magnũ indutũ veſtib9 1
ſordidis. ⁊ exponit h̄ gloſa de induitõe q̃ facta fuit in incarnatõe. g̃
et angelus h̄ annũcians debuit indutus apparere veſtib9 ſordidis.
¶ Itẽ ps. Cõcidiſti ſaccũ meũ ⁊c. g̃ dñs in incarnatõe induit ſaccũ 2
nr̃e mortalitat3 in q̃ tulit theſaurꝫ nr̃e redẽptõis. g̃ angel9 h̄ annũci/
ans debuit indut9 ẽẽ ſacco. ¶ Itẽ ſt in reſurrectõe apparuerũt angeli 3
in veſtib9 albis. q2 annũciauerũt xpm a paſſione abſolutũ. ergo in
veſte nigra annũciari debuerũt incarnari paſſurum.

Videt aũt ꝙ in veſte bicolorata. vñ in cãticis dr. Dilectus 1
me9 cãdid9 ⁊ rubicũdus ⁊c. Cãdor ſignat innocẽtiã.
rubedo patiẽtiã. h̄ ãt ppꝛie ẽ dñica veſt3 ita ꝙ nec ãgelica nec hũana
Angeli eñi innocentiã ſ3 nõ patiẽtiã hñt. hoies ãt patientiã ⁊ nõ in
nocẽtiã oẽs eñi peccauerũt. ipe ãt ſol9 innocẽtiã habuit q̃ pctm nõ
fecit. Et patientiã q̃ pctã nr̃a ptulit in corpe ſuo ſup lignũ. g̃ illa ve/
ſtis ſibi ſoli ẽ ppꝛia. g̃ angel9 hũc annũcians debuit ẽẽ indut9 veſte al 2
ba ⁊ rubicũda. ¶ Itẽ hõ quẽ vidit ezechiel q̃ figurabat xpm hoiem
erat q̃ſi ſpẽs electri. Electrũ ãt h3 argẽtũ qd ẽ albũ. ⁊ aurũ qd ẽ rubeũ 3
g̃ angel9 h̄ nũciãs debuit ẽẽ indut9 veſte alba ⁊ rubicũda. ¶ Itẽ q̃re
tib9 angel. Quis ẽ iſte q̃ venit de edom tinctis veſtib9. Rñdit dñs.
Ego ſum q̃ loquoꝛ iuſticiã ⁊c. q. di. ego ſu3 ſol9 q̃ habeo innocẽtiã. ⁊ Replica
ipi replicabant. ¶ Quare g̃ rubeũ ẽ tuũ indumẽtũ ⁊c. q̃ſi mirantes.
Sup decoꝛe albi ⁊ rubei. i. innocẽtie ⁊ patie. g̃ illa ẽ ppꝛie veſt3 dñi
g̃ ⁊ angeli ⁊c. ¶ Videt ãt adhuc ꝙ veſt3 alba ẽẽ debuit. q2 legit in eze/
chiele ꝙ vidit virũ indutũ lineis ⁊ alios ſecũ ſex. Et exponit Grego.
ꝙ vn9 ſolus indut9 fuit lineis. i. ꝙ vnus ſol9 ſine peccato ↄcept9 fuit
¶ Ad ſolutõem hoꝝ ⁊ ſiliũ notandũ ꝙ dt Diony. de hac materia Solo.
loquẽs Eſt ãt qñ ⁊ in nos diuinoꝝ iudicioꝝ ſint zimbola illa q̃ acta
ſunt a nob a ſcis angel organa Alijs q̃dẽ declarãtib9 corrigẽtẽ diſci/

plinā. alijs āt punientē iuſticiā. alijs ꝟo ab āguſtia libertatē aut diſci
pline fidē. aut ꝑoris bn̄ficētie pſumptionē. aut apparitōnem alioꝝ
Nota duoꝝ paruoꝝ. aut magnoꝝ ſenſibiliū aut inuiſibiliū. nec oīno dubi
F. tat pſpicax anim⁹ inuiſibilibꝫ viſibilia adunare. Ex h̄ āt colligit̄ ꝙ
oīa q̄ fiūt circa forme aſſumptōem in q̄ fit apparitio debēt viſibil̄r de
clarare illud inuiſibile qđ ꝑmo ⁊ ꝑncipal̄r venit angel⁹ nūciare Di/
veſtꝫ āgeli fuit co ḡ ꝙ angel⁹ iſte venire debuit in veſte clara. ⁊ ꝓpter ſeipm̄ nūciantē
clara ꝓpt̄ tria. et ꝓpter recipientē ⁊ ꝓpter nūciatū. Propter ſe. qꝛ cādoꝛ veſtis in/
Primo. nocētiā deſignat angeli Et ꝓpt̄ hoc nō ɔgruit angelo veſtꝫ alba ⁊ ru
bea. qꝛ nō ē aptus nat⁹ h̄re innocētiā cū paſſione. ¶ Itē q̄ꝫtū ad reci
2. pientē ɔgruebat veſtꝫ clara. qꝛ illa q̄ ɔcepit ſine pc̄to fuit. ⁊ ſine pc̄tō
Virgo ɔcepit ɔcepit eū. qꝛ peccare nō potuit inde totū albū ⁊ nihil ibi de nigro fuit
Itē ſine libidine ɔcepit ⁊ ſine dolore ꝑpit. ḡ ſine rubeo libidinoſe ⁊
doloroſe paſſionis iſta ɔceptio ⁊ natiuitas ɔſummata fuit. ḡ cū an
Intētio angeli gel⁹ iſte ꝑmo ⁊ ꝑncipal̄r ⁊ ꝑ ſe nō intēderet nūciare niſi incarnatōeꝫ
3 nō debuit h̄re veſtē rubricatā vl̄ bicoloratā ſꝫ tm̄ albā. ¶ Itē q̄ꝫtū ad
nūciatū. h̄ em̄ annūciat̄ ille q̄ ꝑmitias maſſe noſtre accepit cū ſo/
lutōe pene ⁊ imunitate culpe. Et ſic in ꝑma puritate ⁊ claritate. Itē
mod⁹ ſumēdi. mod⁹ ſumēdi ⁊ ꝓcedēdi in hac incarnatōe fuit ſine corruptōne. ſine
diminutōe. ſine ɔmixtione. ſicut lux ꝓcedit de luce. ḡ q̄ ad oīa q̄ fue
runt in hac annūciatōe ɔgruebat angelum venire in clara veſte.
Solo iſtātiaꝝ ¶ Oēs āt rōes ⁊ autoritates q̄ ꝓbāt dn̄m ſacco veſtiri vl̄ tunica po
limita vl̄ cādido vel rubeo vel veſtimēto ſordidato loquunt̄ de cor/
pore dn̄ico ſm̄ ſtatū paſſionis ⁊ nō ſm̄ ꝓprietatē incarnatōis

Q Ueſtio ſeptīa de hora tpis

Rō ꝑma. in qua facta fuit iſta annnuciatio . Et videtur primo
ꝙ in ortu diei. Spiritus em̄ creatōnis incepit a luce
Gen̄. primo. Fiat lux ⁊c. ergo multo forti⁹ op⁹ recreatōis qđ ē mul
to nobilius. ¶ Itē in incarnatōe incepit dies grē. Oīs āt dies ince
2 pit a luce. ḡ recreatio incepit a luce ¶ Itē ponit̄ i ſentētijs. ꝙ ſol fact⁹
3 fuit ex luce ſiue nubecula. ſꝫ creatio ſol' de nubecula ē figura creatōis
corpis dn̄ici de bt̄iſſima ꝟgine. ḡ illa debuit fieri exn̄te luce. ḡ in die.
¶ Quod āt in meridie videt̄ ꝑ figurā. qꝛ in Gen̄. ꝙ Abraā ſedit
in hoſtio tabernaculi in feruore diei qn̄ annūciat⁹ fuit yſaac. Hec āt
annūciatio fuit figura iſti⁹ annūciatōis. ḡ iſta debuit fieri in meridie
¶ Itē eodē die paſſus fuit ⁊ incarnat⁹. ḡ eadē rōne ⁊ eadē hora. ſed
paſſus fuit in meridie. ḡ ⁊ incarnatus. ſꝫ ſtatim ad annūciatōem ſeq
bat̄ incarnatio. ſꝫ incarnatio erat in meridie. ḡ ⁊ annūciatio facta fu
it in meridie. ¶ Itē in meridie ſol ē in altiſſimo. ſꝫ ſol in altiſſimo ſi/
gnat charitatē in ſummo. ḡ in meridie. hic aūt monſtrabat̄ charitas

in ſummo. ¶ Itē Johēs fuit annūciatus in meridie. q̄ geſſit officiū luciferi. ḡ. multo forti⁹ xp̄s q̄ fuit ver⁹ ſol. ¶ Itē Maria magdalena venit ad monumētū cū adhuc tenebre eſſent. Glo. Dicit maria venire in tenebris. q2 adhuc in infidelitate fuit cū ad angelos venit ergo ꝑ oppoſitū angelus ad illā venire debuit in luce que fide ꝛ dilectione plena fuit.

Videt Aūt ꝙ in veſpe fieri debuit iſta annūciatio. q2 poſtq̄ȝ venit plenitudo tp̄is miſit de⁹ filiū ſuū in terrꝫ. ḡ iſta annūciatio fiebat in veſpere. qn̄ eſt plenitudo diei.

¶ Contra. videt ꝙ in media nocte. q2 dū mediū ſilentiū tenerēt oīa. oīpotēs ſermo tuus a regalib⁹ ſedib⁹ venit. ¶ Itē pp̄ls q̄ ābulabat in tenebris ꝛc. ergo nox fuit quando lux iſta orta fuit. quia in die nō ambulabatur in tenebris.

¶ Ad hoc dicim⁹ ſm autoritatē ſup̄ poſitā Diony. ꝙ circūſtātie annūciantis debēt exp̄mere ꝓprietates annūciati. Vn̄ cū angel⁹ iſte nō annūciauit tp̄s incarnādi nec ſtatū vel ꝓprietates eoꝝ ꝓpter q̄s fiebat. ſ3 tm̄ ip̄am incarnatōem cū ſuis ꝓprietatib⁹. Illa āt incarnatio cū ſit ortus veri ſolis ſup terrā qꝺ ē initiū diei ſine ſupſtitōnis ſupcilio. Credim⁹ ḡ ꝙ hec annūciatio fuit in ortu diei ꝛ nō in veſpe q2 nō annūciat tp̄s incarnādi. nec in nocte. q2 nō annūciabat ſtatuȝ eoꝝ ꝓpter quos fiebat incarnatio. ḡ autoritas illa dum mediū ſilētiū ꝛc. tangit ſtatū hoīs q̄ fuit in incarnatōne verbi. — Rſo — Annūcia° fuit. — S

¶ Ad h̄ āt qꝺ obijcit de abraā ꝙ ſedit in hoſtio dicim⁹ ꝙ ꝑ abraā et feruorē diei ſcat feruor deſiderij quē habebāt ſancti patres ad incarnatōem. ¶ Qꝺ āt obijcit de hora paſſionis plus ē ad ꝓpoſitū. q2 ſicut ſole mūdi ad occaſum vergēte ꝯgruebat verꝫ ſolē relinq̄re mūdū ita decebat vt ſole materiali oriente oriet ſil' ꝛ ſol iuſticie. ¶ Ad id qꝺ obijcit ꝙ h̄ charitas mōſtrabat in ſummo. ꝛ iō decebat in meridie cōcipi. Dicim⁹ ꝙ in ope redēptōis. i. in paſſione mōſtrabat charitas in ſummo. ſ3 incarnatio ſine paſſione nō fuit op⁹ redēptōis. Vn̄ l3 in ſe maior eēt incarnatio q̄ȝ paſſio. tamē ſumma charitas mōſtrabat in paſſione ip̄o dn̄o dicēte. Maiorē dilectōeȝ nemo h3 ꝛc. Vn̄ nō fuit ſummū augmentum qꝺ recipe p̄t charitas in incarnatōne. q2 augmētū vt d̄t ph̄s ē p̄erūtis magnitudinis additamētū. vn̄ magnitudini charitatꝫ q̄ oñdit in incarnatōe fctā ē additio charitatꝫ q̄ ē i paſſiōe ꝑ quā charitas ēxltia i ſue pfectōis oñſiōe. h̄ āt ꝯgruebat fieri in meridie. Et ſic p3 ꝙ aliꝺ tp̄s ꝯgruebat paſſiōi. aliꝺ ānūciatōi — Ad obiecta — Ad ſcd̄m — Ad terciū — Charitas paſſionis ſumma — Additio charitatis

Queſtio octaua de annūciationis loco in quo facta ſit.

Et d̄t euangelium ꝙ fuit in ciuitate. ¶ Contra hoc ſic obijcitur. dominus extra — Cōtra h°.

2 ciuitatē paſſus fuit natus ⁊ ſepultus ⁊ reſurrexit. ḡ ⁊ ↄcipi debuit.
¶ Item dignioꝛ annūciatio debuit fieri in loco digniori vel ad minus in eque digno. ſed annūciatio dn̄i dignioꝛ fuit annūciatōe iohānis. Illa aūt in tēplo fuit. ḡ ⁊ iſta.
3. ¶ Itē inter opatōes locales et loca in qb9 fiunt attēdit ꝓportio ſicut dignū eſt. oratio dignioꝛ eſt q̄3 negociatio. ſic fit etiā in digniori loco. q2 oratio in choro. negociatio fit in foro. Vn̄ Auguſti. ⁊ beatus Bn̄dictus. in oratorio nemo aliq̄d agat ⁊c̄. Oratoriū ſic eſt ꝙ nemo ibi aliq̄d aliud tractet q̄3 qđ dei eſt. vn̄ dn̄s in euāgelio. Domus mea domus orōis vocabit. ſ3 in iſta annūciatōe cōpleta fuit digniſſima opatio. q2 dn̄ica incarnatio ḡ in digniſſimo loco fieri debuit. ergo in templo

R̄o

Oſtendit q̄re xp̄s venit i mūdum. ¶ Ad hoc dicimus rn̄dendo ꝙ dn̄s in oīb9 factis ſuis ꝑncipalibus q̄ in mūdo geſſit quare in mundū venerit oſtēdit. inter hoīes peccatores natus fuit. an̄ bouē ⁊ aſinū iacuit. inter peccatores ↄuerſatus fuit. ⁊ cū ipis comedit. inter latrones crucifixus fuit. peccatrici reſurgens ꝑmo apparuit. in oīb9 operib9 ſuis oſtendēs ꝙ xp̄s ieſus venit in hunc mundū peccatores ſaluos facere. Nō ḡ in mari q̄ locus eſt piſciū. nec in aere q̄ locus eſt auiū. nec in campo q̄ ē locus aīaliu3 agreſtiū. S3 in ciuitate q̄ ē ꝓprius locus hoīm ↄcipi debuit. q̄ ꝓpt

Loc9 ↄceptōis nos ⁊ noſtrā ſalutē deſcēdit de celo.

Ad obiectū ¶ Qđ aūt obijcit ꝙ extra ciuitatem natus fuit paſſus ſepultus ⁊ reſurrexit. Dicimus ꝙ duplex fu-

Duplex natiuitas it xp̄i natiuitas. in vtero ⁊ ex vtero. ꝑma in ſecreto. ſcđa in manifeſto ꝑma ↄgruit in miniſteriū. ſcđa in exemplū. In ciuitate nāq3 cōcipi debuit ⁊ voluit vt oſtēderet ꝙ ꝓ oīb9 venit. In via aūt natus fuit vt oſtēderet ꝙ ſua vita nobis ad celoꝝ regnū via fuit. Extra portam paſſus fuit ad oſtendendū ꝙ ꝑ ipius paſſionē nō liberat niſi q̄ ꝑ cō-

Ad obiectū uerſionē a pctō ad ipm extra portā fuerit egreſſus. ¶ Qđ aūt de templo đr ꝙ locus nō ſanctificat hoīem. ſed hō locū. dignius eſt ḡ templū in quo dignioꝛ eſt opatio ⁊ in q̄ eſt dignioris habitatio. S3 in

Habitatio digniſſima ꝟgis oratorio beatiſſime ꝟginis fuit digniſſima habitatio in q̄ digniſſima ⁊ ſanctiſſima oīm creaturaꝝ habitauit quā ipe de9 ſanctificauit. et quā ipe ſcūs ſanctoꝝ nunq̄3 reliquit. quā angeloꝝ multitudo frequētauit. Exercebat aūt ibi nobiliſſima opatio videlic3 nobiliſſime et ſanctiſſime orōis ⁊ ↄtēplatōnis deuotiſſima ⁊ humilima oblatio. Digni9 ḡ fuit hoc oratoriū illo tēplo iudaico in q̄ fiebat thauroꝝ ⁊

Loc9 annūciationis vituloꝝ mactatio. Thuris materialis fumoſa accenſio. fiebat ḡ iſta annūciatio in loco digniſſimo. Silr ⁊ incarnatio fiebat in tēplo ſacratiſſimo. q2 ſicut đt btūs Bernar. nō fuit in terris locus dignioꝛ beatiſſime ꝟginis vtero. q̄ vt đt btūs Auguſti. fuit thronus. dei thalamus regis celi. tabernaculū xp̄i. Tabernaculū vtiq3 illud q̄ xp̄s exiſtens pōtifex futuroꝝ bonoꝝ ꝑamplius ⁊ ꝑfecti9 introiuit ſemel in

ſancta eterna redēptōe inuēta Eſt ⁊ alia rō ꝙ dn̄s voluit in ciuitate conſipi. Dn̄s em̄ qn̄ de celo deſcēdit nō ſine celis nec ſine celoꝝ regno fuit. ſꝫ celos celoꝝ imo ⁊ regnū celoꝝ ſecū tulit. hoc em̄ lucifer nō fecit. qꝛ ſicut fulgur de celo cecidit. nā deſcēdit ⁊ totū celum ibi reliquit ignē ſuū tm̄modo ſecū deferens quocūqꝫ vadit. dn̄s aūt id qđ fuit pmāſit ⁊ ad matrē veniēs de paternis bonis expulſus nō fuit. vn̄ nūqꝫ celoꝝ regnū deſeruit Sꝫ qn̄ i vtero matris fuit ipa ꝟgo ſibi celoꝝ regnū fuit De hac ḡ ciuitate glorioſa dicta ſunt. qꝛ oīa q̄ ad pfectōez ciuitatis ordinant in beatiſſima ꝟgine excellēter inueniri ⁊ de ea pdi/cari pn̄t. Fuit em̄ fundata ſup humilitatē. murata p caſtitatē. turrita p charitatē. ditata p pauptatē. cuſtodita p diſcretōnem. libera immunitate peccatoꝝ pacificata. victoria tēptatōis ornata. diuino munere p elegātiā morū edificata in refugiū peccatoꝝ. virtutū vniuerſi/tate populoſa. ⁊ oīm aquaꝝ i. gratiaꝝ fluminib⁹ irrigua abundans in multitudine miſerationū in alto ſita p excellentiā puilegioꝝ

Ratio alia.

Uirgo regnū fuit.

Uterus marie fuit ciuitas.

Q Ueſtio nona de regiōe in qua annūciatus fuit.

Et dr̄ euangelium ꝙ in galilea. ¶ Sed ꝯtra. Chriſtus iudeis pmiſſus fuit ⁊ exhibit⁹ ergo in terra eoꝝ ꝯcipi debuit. ¶ Item in iudea natus. paſſus ⁊ ſepultus fuit. ergo ⁊ in iudea nūciari debuit. ¶ Item ipe dr̄. non ſum miſſus niſi ad oues domus iſrael que perierūt. ſi ergo eis tm̄ miſſus fuit inter eos ꝯcipi debuit. ¶ Item ſalus ex iudeis ⁊ nō ex gentibus ergo ſi dr̄ ꝙ ppter hoc dn̄s in galilea natus fuit. qꝛ ppheta hoc predixit populis gentiū ⁊c. hoc nihil videt̄ eſſe cum nō ppter hoc impleta ſit pphetia qm̄ ſic pdixit. Sed ideo pphetia pdixit. qm̄ ſicut futuꝝ fuit. Unde vbicūqꝫ ſic dr̄. Hoc aūt factum eſt vt ſcriptura impleretur. ſenſus eſt. Et ſic ſcriptura impleta eſt.

Rō pmā.
2
3.
4

¶ Dicimus ꝙ annunciatio ⁊ conceptio dominica fieri debuit in galilea etiam propter factum quod fiebat. ⁊ propter finem ratōne cuius fiebat. dominus em̄ incarnatus fuit vt iudeos ⁊ gentiles ſal/uaret. ⁊ ppterea in regione que ab vtriſqꝫ inhabitabat̄ conceptio ⁊ annunciatio fieri debuit. Quod aūt ab vtriſqꝫ inhabitabatur patꝫ per pphetam dicentem. trans iordanē galilee gentium. ⁊ per euangeliſtam dicentem. Aſcendit aūt Joſeph a galilea a ciuitate nazareth in iudeam. ⁊ ſic in regione cōmuni concipi voluit qui pro omnib⁹ naſci voluit. non em̄ iudeoꝝ deus eſt tm̄. ſed etiam gentium. Item regio illa ſuo nomine proprietatem incarnatōnis manifeſtiſſime expreſſit. Galilea em̄ interptatur reuelatio ſiue tranſmigratio. In hac autem annūciatōne fiebat ſummi ſecretorū reuelatio. quādo verbū quod erat in principio apud deum ⁊ lucem inhabitat inaceſſibilem

Rō
Loc⁹ annūciatiōis ⁊ ꝯcepti.

Finis icarna/tionis

B

De ciuitate ĩ q̄ xp̄s ānūci. debuit

Renelatio ꝟbi qd̕ fecerat quā nemo vnq̄ȝ vidit. ꝟbū hoc ĩquā caro factū ē ⁊ vidit oīs caro
ſalutare dei. q̄ libꝝ legꝭ ⁊ pphetaꝝ aperuit. ⁊ oīa eius ſignacula ſol-
uit. ⁊ oīa q̄cunq̄ȝ a patre audiuit nobis nota fecit. Sili mō fiebat
hec trāſmigratio maxima de ignorātia in ſciam. de culpa in grām. de
vmbra in veritatē. de ſeruitute in libertatē. de timore in amorē. de gra-
uitate in leuitatē. de auſteritate in benignitatē. de humanitate in diui-
Ad obiectū nitatē. q̄ trāſmigratio maxima fuit. q̄ꝛ in ea ꝑncipiū ad vltimum in
vnā ꝑſonā trāſmigrauit. ¶ Qd̕ āt obijcit q̄ iudeis ſolis ꝑmiſſus fu-
it. Dicimus q̄ hoc falſum ē. q̄m ⁊ gētibꝫ. ſicut pȝ ꝑ oēs pphetas ſcri-
Chriſtꝰ q̄bꝫ natus bentes de vocatōe gentiū. ¶ Cōcedimꝰ tn̄ q̄ ſolis iudeis ꝑmiſſus
fuerit xp̄s vt de eoꝝ ſemine naſceref. ⁊ q̄ eis ſolis ſolutū ſit. Et ſic ori-
ginaliſſalꝰ ex iudeis venit. ſȝ tn̄ nō ꝑpter eos ſolos venit

Q Ueſtio decima ĩ qua ciui-

Rō p̄ᵃ tate xp̄s annūciari debuit. Et videf q̄ nō debuit eē Naza-
reth David eñ dictū ē. De fructu ventris tui ponā ſup
ſedē tuā. ḡ videf q̄ potius in ciuitate David ꝯcipi debuit q̄ȝ in Na-
2 zareth ¶ Itē hꝰ videf ꝑ Micheā q̄ dt Et tu bethleē effrata ¶ Itē videf
3 ꝑ aliū. O iudea ⁊ hieruſalē ⁊c. ḡ videf q̄ iſta annūciatio debuit fieri
4 in hieruſalē. ¶ Itē Johis. i. A nazareth p̄t aliq̄d eē. q̄ſi di. bonū qd̕
5 expectamꝰ nō venit a Nazareth ſȝ de bethleē. ḡ ⁊c. ¶ Itē nulla pphe-
Cōtra p̄ᵒ tia videf hr̄e q̄ dn̄s ꝯcipiaf in Nazareth ſi ꝯcedaf. ¶ Cōtra. Egre-
dief ꝟga de radice yeſſe ⁊c. ḡ videf pphetatū eē q̄ dn̄s in Nazareth
2 cōcipi debuerit. ¶ Itē poſtq̄ȝ dixerat Nathanael a Nazareth p̄t ⁊c.
Dn̄s q̄ſi approbādo ⁊ ꝯmēdādo dictū ſuū ait. Ecce vere iſrahelita.
Rō ḡ videf intellexiſſe q̄ eēt pphetia de dn̄o incarnādo in nazareth

¶ Reſponſio ad queſtionē ſup id qd̕ dictū ē q̄re in galilea. ⁊ q̄re
in ciuitate ꝯcipi voluerit dn̄s q̄ etiā hoc nomē nazareth ꝯgruebat.
et q̄ in galilea eē debebat. Sicut eñ diuine generatōi. ita ⁊ humane
generatio floꝝ de flore aſſimilaf. Flos eñ pullulat de vno germīe in
decore ⁊ odore cū ſpe vtilitatꝭ ĩ fructu. ſilr̄ filiꝰ ſm̄ diuinā generatōez
Cōceptꝰ ĩ nazareth ꝑcedit de vno q̄ ē in celis ſine matre. ⁊ ſm̄ hūanā generatōez de vna
in terris ſine patre. bn̄ ḡ in nazareth ꝯceptꝰ fuit. q̄ꝛ ſicut flos de flore
L ſine virili ꝯmixtiōe de ſua mr̄e ſaluo ꝟginitatꝭ decore ⁊ mr̄is vtilita-
te ꝑceſſit. Un̄ Bernar. Semia diuine generatōis eē videnf allocu-
tiones ⁊ ꝑmiſſiōes facte ad patres. Floruit ḡ hꝰ ſemē mirabilibꝫ q̄
Jeſus ē fructꝰ ſunt oſtēſa in exitu iſrl̕ de egypto. Cōceptio āt iſta huiꝰ ſeminis ex
hoꝝ floꝝ fructus eſt ieſus incarnatus in nazareth. ergo anūciaf xp̄s
naſciturus. q̄ꝛ in hꝰ flore ſpūaliter ſperaf fructꝰ ꝑceſſurus. Nomē er-
go ciuitatis in qua ꝯcipif exꝑmit ⁊ ſtatū tp̄is ⁊ finē opis ad quem
venit. Cum eñ xp̄s in nazareth ꝯcipif hyems tranſijt. tp̄s innoua-

tionis aduenit. fructus appropinquit. oībꝫ ſemē exhibuit. medici/ Bona ſecuta
nā ꝯfecit. ſenſuꝫ refecit. coronādus pau pibꝫ venit. De ḡ ſunt ꝓpeta ꝯceptōem xp̄i.
tes floꝝ ꝓpter q̄s ꝯgruebat xp̄m in nazareth ꝯcipi. ¶ Qđ āt obijcit Ad obiectū
de bethleē dicimꝰ ꝙ ē intelligēdū de natiuitate xp̄i ex vtero ꝛ nō i vte/ Ad aliud
ro. ¶ Qđ obijcit ꝙ ſedere debuit ſup ſedē dauid dicimꝰ ꝙ ille auto
ritates loquunt de mō obtinēdi regnū dauid ſpūale ſm ius ꝛ actū. ꝛ
vtrūqꝫ actū fuit in iudea ꝛ hierl'm. qꝛ ibi paſſus ē dn̄s. ꝛ ſic ꝑ ius re
dēptōis regnū obtinuit ꝛ accepit ſup eos ꝑ q̄bꝫ paſſus fuit ꝑtātem
ibidē ꝛ reſurrexit ꝛ tūc actual'r in throno glorie ſedit

Q Veſtio vndecia de hoc ꝙ

dr̄ ad v̄ginē. Et videt ꝙ potius debuit dicere ad mulie/ Rō p̄ᵃ.
rē hac rōne ¶ Per idē genꝰ debuit eē liberatio ꝑ qđ intra
uit dānatio. vt ſicut ꝑ hoīem mors ita ꝑ hoīem vita. ꝛ ſicut ꝑ femi/
nā ꝑditio ſic ꝑ feminā ſaluatio. [illegible]ua licet v̄go fuerit ꝑ totū tn̄ ap/
pellat mulier vbi agit de ꝑditōe noſtra. ḡ btiſſima v̄go debuit appel/
lari mulier vbi agit de noſtra liberatōe. ¶ Itē vbicūqꝫ figurat iſta cō 2
ceptio q̄ hic annūciabat figurat ſub rōe mulieris ꝛ nō v̄ginis. ḡ cū
figura debeat rn̄dere figurato ꝛ ecōuerſo hic vbi annūciat iſta con/
ceptio deberet deſcribi ſub noīe mulieris. maior ꝛ minor patēt diuer
ſimode in multis locis ꝓuerbioꝝ. Mulierē fortē q̄s inueniet ꝛc̄. Il
la fortis mulier ē btiſſima v̄go q̄ vltimos fines ſcꝫ deitatē ꝛ hūani/
tatē in vnā ꝑſonā ꝯiunxit gignēdo ſapientiā q̄ attingit a fine deita/
tis vſqꝫ ad finē humanitatis fortiter. Item Luce. Intrauit ieſus in
qđdā caſtellū ꝛ mulier q̄dā ꝛc̄. Cōſtat ꝙ illa q̄ ſuſcepit dn̄m fuit be/
atiſſima virgo. Item bn̄dicta tu inter mulieres Johelis dr̄ in figu/
ra dn̄e noſtre. Item Heſter. Et dilexit eā rex ſup oēs mulieres ¶ Itē
in euāgelio. Mulier miſcuit tria ſata. Illa mulier fuit btiſſima v̄go
q̄ miſcuit tria ſata. i. deitatē animā ꝛ corpus. ꝛ fermentū fuit v̄ginis
fides. vt dr̄ btūs Bernar. Et ſic manifeſtū ē in oībꝫ figuris iſtiꝰ cō/
ceptōis ꝙ dn̄a noſtra deſcribit ſub noīe mulieris. ḡ ꝛ hic mulier debꝫ
noīari. ¶ Itē dn̄s in euāgelio frequēter appellat eā mulierē ꝛ oīs ſua 3.
actio noſtra ē inſtructio. ḡ ꝛ euāgeliſta dꝫ eā appellare mulierē ¶ Itē 4
in hac ānūciatōe implet ꝓphetia de incarnatōe filij dei. ſꝫ illa ꝓphe
tat expſſiſſime ꝑ hieremiam. Mulier inquit circūdabit viꝝ. ſi ḡ ibi
ꝓphetat ſub noīe mulieris. ḡ ꝛ hic debuit mulier noīari. ¶ Itē oēs 5
alie natiuitatū annūciatōes fiebāt vel ad viros tm̄ vt zacharie. vel
ad mulieres ꝛ ad viros. vt in yſaac ꝛ in ſampſone. ḡ cū tota rota ſit
in medio rote. i. nouū teſtamētū in veteri teſtamento nulla annūcia
tio fieri debuit ad virginem.

Videt ꝙ annūciatio hic fieri debuit ad virū. vn̄ ap'ls Caput Cōtra p̄ᵒ.

mulieris ē vir. vñ a capite deſcēdit ſenſus ⁊ illuminatio ad corpus ⁊
nō ecōuerſo. ğ videt̄ ꝙ a viro q̄ eſt caput debeat deſcendere reuelatio
2. ad mulierē. ¶ Itē dr̄ apl's. Mulieres in eccleſijs taceant. ſꝫ domi in
terrogāt viros ſuos. ğ reuelatio debet innoteſci mulierib9 per viros.
3 ¶ Itē poſt natiuitatē filij dei ſic factū fuit qñ angelus apparuit Jo
ſeph in ſomnis dicēs. Tolle puer ⁊ matrē ei9 ⁊c. vbi reuelatio fuge
videt̄ a Joſeph ad dominā ꝑuenire. ſi hoc poſt natiuitatē filij dei qñ
Queſtiūcula ipa digniſſima fuit. ergo potius añ. ¶ Item querit̄. Cum iſta ſit vir
go ſingularꝭ inter oēs ⁊ multis ꝓuilegijs dotata quare nō addat̄
nota ſingularitatis vt dicatur ad virginē quandam.
Rᵒ ¶ Ad hoc notandū ꝙ initiū peccati eſt a muliere in rōne mulierꝭ
Eua enī inq̄ꝫtum virgo nō ꝑdidit nos. ſed inq̄ꝫtum coniuncta fuit
viro cum quo copulata generauit. qꝛ ſicut dr̄ Auguſti. peccatū ori
ginale inq̄ꝫtum tale naſcitur ex concupiſcentie vulnere que connexa
eſt cōmixtioni ſeminū. cui vulneri ſubiacere nō debuit. qui vt vuln9
curaret venit. p̄terea generatio temporalis eſt imago generatōnis
eterne. Unde ſicut eterna eſt de vno manente incorrupto ⁊ indiuiſo
ita generatio temporalis debuit eſſe de vna incorrupta hoc eſt de vir
Rō ꝟginis gine. Et ſic patꝫ ꝙ origini ꝑditōnis ꝯgruebat ratio mulieris. ⁊ ori
Ad obiectū gini ſaluatōnis. ratio virginis. ¶ Quod aūt obijcit̄. ꝙ oēs figure
Sol'o fiebant ſub ratōne ⁊ nomine mulieris. ⁊ oēs annūciatōnes ad vi
ros ⁊ mulieres factas ⁊ nō ad virginem. ¶ Dicendū eſt ꝙ figure et
ꝓphetie ſemiplenā lucem ꝯtinentes oēs deficiunt ab ipa luce. Uñ
nulla figura in facto plene potuit exprimere iſtam annūciatōem ad
ꝟginitas fuit. virginē. qꝛ nulla alia virgo ꝯceptura vnq̄ꝫ fuit ⁊ vſq̄ꝫ ad virginem
hanc maledicta ⁊ opprobrioſa virginitas fuit. Hec aūt virgo op
probriū ꝟginitatis abſtulit. ⁊ virginitatē ꝯſecrauit. vñ ipa initiū be
ꝟgo ꝟginū atitudinis virginitatis fuit. ⁊ ſic ē ꝟgo ꝟginū q̄ ſine p̄cepto ⁊ ſine cō
ſilio. ſine exēplo glorioſum munus ꝟginitatis deo obtulit. ꝑ qd̄ per
imitatōem oēs virgines deo ꝟgo generauit. ğ quicq̄d añ eā vtilitatꝭ
vel dignitatis feminis attribuiꝭ potuit hoc ſub rōne mulieris ⁊ nō
ꝟginis fieri debuit. Ut bn̄dictio virginitatis bn̄dictiſſime virgini
Nota tanq̄ꝫ virginitatis matri ꝑ priuilegio ſibi ꝓprio ſeruaret̄. Prophe
tie aūt q̄ de ipa ꝑſona beatiſſime virginis loquunt̄. in excellentiſſimis
ꝓphetijs ipam appellant mō virginē mō mulierē. virginē Yſaias.
D Ecce ꝟgo ꝯcipiet. mulierē Hieremias. Mulier circūdabit virū. ad
ſignandū videlicꝫ ꝙ mater dei habitura fuerat ⁊ ꝟginitatꝭ integrita
ꝟgo futura tem ⁊ mulieris fecūditatē. Itē qꝛ ꝟgo futura fuit q̄ mulieris peccatū
aboleuit. ⁊ ſic pꝫ ꝙ iſta ꝟgo īter oēs ꝟgīs ſingularꝭ fuit. vtputa nec
ꝑmā hñs ſilēm nec ſequentē. ideo ſub nota ſingularitatꝭ qñq̄ꝫ figu
rat̄ vt qddā caſtellū ⁊c. ⁊ q̄dam mulier ⁊c. ſed qꝛ ipa vere ſola virgo

nitatē in ſummo habuit vt infra patebit. ideo virgo ſine additōne
anthonomatice noiat᷑. Fuit eñ hec v̾go cā ꝛ p̄ncipiū oīm alioꝝ ſan / v̾go ſimpl̄r,
ctoꝝ ſumma virginitatis puritate. peccati imunitate. peccādi ipoſſi
bilitate. v̾ginitatē hn̄s cū fecunditate. mater ſanctiſſimi hoīs. mater
creatoris. mater dei ꝛ corꝑalis hoīs. mater oīm hoīm ſpūalis. ma /
ter machine mūdialis. mater angelice reſtitutōis ¶ Qđ aūt obijcit᷑ Ad obiectū
ꝙ iſta annūciatio debebat fieri mediante viro. Reſpondemus ꝙ ad
eundē ꝑtinet annūciatio ad quē ꝛ generatio. vñ illis quoꝝ genera /
tio fuit ex ɔmixtione viri ꝛ mulieris illoꝝ annūciatio fieri debuit ad
viros ꝛ ad mulieres. Illius aūt annūciatio debuit eſſe ad ſolā virgi
nem. q̄ ſolus natus eſt de ſola virgine. nec Joſeph caput fuit beatiſſi / Dn̄s ānūcia⁹
me v̾ginis maxime q̄ꝫtū ad iſtā ɔceptōem q̄ nō ab ipo in ipam. ſed
tota a ſpūſancto venit in ipam. ¶ Qđ aūt poſt natiuitatē filij ange Ad obiectū
lus Joſeph fugā nūciauit. myſteriū ē ꝙ añ natiuitatē ꝛ ɔceptōem ni
hil ad Joſeph de illo filio ꝑtinebat. ſ3 poſt natiuitatē btiſſime v̾gini
et paupi filio dei vnius ſaltē ſerui opa opus erat. Mittit᷑ ḡ angelus Angel⁹ ioſeph
Joſeph iniūcturus ei ſeruitiū qđ factur⁹ erat. ꝛ q꞉ facilis erat fidei ꝛ mittit᷑ ꝛ nō ad
ꝓmpte obediētie. leui illuminatōe vtpote in ſomnis indiguit qua3 mariam.
ab angelo accepit vt ſciret q̄d faceret nō vt faciendū btiſſime v̾gini
intimaret. q̄ ꝑuſq3 ipē ſciebat quicq̄d ad ei⁹ btitudinē vel opandi ne
ceſſitatē ꝑtinebat nec ad hoc aliquo indigebat internuncio. vel ho /
mine vel angelo. quia illum habebat in gremio qui eſt doctoꝛ ꝛ ma /
giſter in celo.

Queſtio duodecia de actu

beatiſſimo in q̄ fuerat v̾go. qñ angel⁹ ei annūciauit. h̄ eſt Rō p⁹.
vtꝝ fuerit i actu ɔtēplatōis vel opatōis. ¶ Et videt᷑ ꝙ in
actu ɔtēplatōis. Dicit eñ yſaias In ſilētio ꝛ ſpe erit fortitudo veſtra
ſ3 dn̄a nr̄a marie indigebat fidei fortitudīe. ḡ debuit eē in ſilētio ꝛ ſpe 2
et h̄ ē eē in ɔtēplatōe. ḡ fuit in ɔtēplatōe. ¶ Itē ducā te in ſolitudinē
et loq̄r ibi tecū. ꝑ h̄ tāgit᷑ ſtat⁹ ɔtēplatōis. ḡ illi ad q̄s fit locutio dn̄i
debēt eē in ſtatu ɔtēplatōis. ¶ Itē ſedebit ſolitari⁹ ꝛ tacebit. ꝛ leuabit 3.
ſe ſup̄ ſe. Ex hoc ſic arguim⁹. Mouens nō q̄cūq3 mō ſe hn̄s mouet
neq3 mobile q̄cūq3 mō ſe hn̄s mouet᷑. q꞉ opꝫ vtriuſq3 eē approxima
tionē. ſ3 dn̄s appropinquit btiſſime v̾gini deſcēdēdo. ḡ ipa obuia /
re debuit aſcēdēdo. ḡ debebat ſic leuare ſe ſup̄ ſe. ꝛ h̄ ꝑ ɔtēplatōe3. ḡ de
buit eē in ɔtēplatōe. ¶ Itē phs. vij. phyſicoꝝ Aīa ſedēdo ꝛ q̄eſcēdo 4
fit prudēs. ſ3 btiſſima v̾go debebat h̄ fieri v̾go prudētiſſima. vtputa
mater ipius ſapientie. ergo ɔgruebat ei ſedere ꝛ quieſcere. ꝛ hoc ē eſſe
in ɔtēplatōe ¶ Itē nobiliſſima opatio ɔgruebat nobiliſſimo ſtatui 5
ſ3 hec fuit nobiliſſima operatio. ſ. conceptio filij dei. ergo fieri debuit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

6. in nobiliſſimo ſtatu. ğ in ɔtēplatōe. ¶ Itē ſicut ſuba ē ſup ſubam ⁊
potentia ſup potentiā ⁊ actus ſup actū. Sʒ in hac annūciatōne bea
tiſſima ṽgo in ſuba eleuabaꝛ ad ſummā ꝓpinqtatē cū deo. niſi em̄ de
us fieret nō potuit altius eleuari q̄ʒ ꝙ eēt mater dei. ğ ſi ſuba eleuaba
tur ad ſummū. tunc potētia ⁊ opatio debuerūt eleuari in ſummū. ğ
7 ipa debuit eſſe in altiſſimo ſtatu ɔtemplatōnis. ¶ Item dantis ⁊ re
cipientis debet eſſe adinuicē ɔuerſio. aīa aūt duas facies habet ſm ra
tionē. portionē ſupiorem ⁊ inferiorem. Inferiorē q̄ temporalibꝫ ꝑ
tractandis intendit. Supiorem vero que eternis ɔſulendis inhe
reat. ğ ſi dei ⁊ beatiſſime virginis tanq̄ʒ dantis ⁊ recipientis debet eſſe
ad inuicē ɔuerſio. neceſſe eſt vt ſm illā partē opereꝛ ſm quā ad deum
ɔuertiꝛ. ergo fuit in ɔtemplatōne.

Cōtra p°. ¶ Contra. in canticis dr̄. Cum eſſet rex in accubitu ſuo nardus
mea dedit odorem ſuum. Nardus ſignat humilitatē. ergo videtur
ꝙ humilitas fuerit diſpoſitio p̄paratoria beatiſſime virgini ad deū
cōcipiendū. Hoc etiam dr̄ Auguſti. ꝙ humilitas nobis deum ge
nuit. humilitas aūt ſemꝑ eſt in deſcendendo. ſemꝑ em̄ recumbit in
nouiſſimo loco. deſcenſus aūt eſt in actione. ⁊ aſceſus in ɔtemplatōe
2. ergo beatiſſima virgo eſſe debuit in actione. ¶ Itē q̄ ſe humiliat exal
tabiꝛ. hec ꝓpoſitio ē ꝑ ſe. ğ ⁊ qn̄ maxima eſt in actu exaltatio. tūc ⁊
maxima debet eſſe humiliatio in actu. ſed in hac annūciatōe beatiſſi
ma virgo maxime exaltata fuit in actu. ğ ⁊ maxime nūc humiliari de
buit actu. humiliatio āt in deſcendēdo eſt. ⁊ ɔtēplatio in aſcēdendo.
3. ğ nō fuit in ɔtēplatione ſed in actōe. ¶ Item Gen̄. Loquar ad do
minū meū cum ſim cinis ⁊ puluis. ğ pulueriʒatio ⁊ incineratio q̄ ſe
annihilat ⁊ humiliat hō deo eſt p̄paratio vt hō loquaꝛ cū deo ⁊ deus
cū ipo. ſed hic deus familiariſſime loquutus fuit beatiſſime virgini.
4 ğ hic maxime debuit incarnari ⁊ humiliari. ¶ Itē abſcondiſti hec a
prudentibꝫ ⁊ ſapientibꝫ ⁊ reuelaſti ea paruulis. ğ q̄ deſiderat reuela
5 tionē oportet ꝙ ſe paruulū reputet ꝑ humiliatōem. ¶ Itē humilibꝫ
dat grām hoc eſt ꝑ ſe. ergo magꝰ humili datur maioꝛ grā. ğ ſumma
grā actui daꝛ ſumme humili actu. ſʒ hic dabaꝛ beatiſſime ṽgini ſum
ma grā actu. ğ ſumme fuit humilis actu. Humilitas aūt eſt in deſcē
dendo. ſʒ ɔtēplatio in aſcendēdo. ğ nō debuit eē in actu ɔtēplatōnis
q̄ eſt in ſurſum. ſʒ in actu humiliatōnis q̄ eſt deorſum. ſi ɔcedatur.

Cōfirmatio ꝙ fuerat in actu cōtēplatiuo. ¶ Contra. vidit Jacob ſcalam ⁊c. Glo. dr̄. Illi diuina ɔſpiciunt q̄
ab appetitu tꝑalium oculos claudūt. ſed beatiſſima virgo hic deifor
miſſimū aſpectum habuit. ergo maxime oculos a tꝑalibꝫ clauſit. er
go ɔtemplatōni ⁊ nō actōni vacabat.

R° ¶ Concedimꝰ ꝙ btīſſima ṽgo in actu ɔtēplatōis fuit qn̄ ei iſta an
nūciatio venit. ¶ Quod aūt q̄riꝛ ꝑ quē actū ad iſtam gratiā maxi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

me p̄paret. ¶ Dicimus ꝙ beata virgo in hac annūciatōe in ſummo pure creature eleuabat cauſal'r in ſummā poteſtatē. q2 deū genuit. in ſummā dignitatē. ꝑ hoc ꝙ totius creature ꝑ recreatōem mater effe‑ cta fuit. in ſummā charitatē. q2 deo ꝑ hoc ſumme om̄i ꝓpinquitate ꝓpinquiſſima fuit. vtputa q̄ ipſius filia. mater ⁊ ſponſa fuit. Ad po‑ teſtatē fides eleuabat eā iuxta illud. Om̄ia poſſibilia ſunt credenti. Ad dignitatē eleuabat humilitas. iuxta illud. Om̄is q̄ ſe humiliat exaltabit. Ad charitatē eleuabat charitas. iuxta illud. Ego diligen‑ tes me diligo. Item eleuabat ad ſummā familiaritatē. ⁊ illam facie‑ bat caſtitas. iuxta illud. Incorruptio facit proximū deo.

Solō.

Mater eſt effecta filia ſponſa.

E

Ad obiecta

¶ Ad obiecta r̄ndemus ꝙ aſcenſioni ꝑ ↄtemplatōem nō ↄtraria‑ tur deſcendens ꝑ humiliatōem. deſcendere em̄ ad opa actōnis ꝓpter deū ē aſcendere ꝑ humilitatē ad deū. Et hec mutuo ſe ↄſequunt. quia quāto magis aīa eleuat in cognitōe dei. tāto magis deſcēdit ad hu‑ miliatōem ſui. Un̄ frequēter legit in ꝓphetis. ꝙ qn̄ diuina ↄſpiciūt in terrā cadūt ⁊ ecōuerſo. quāto magꝭ q̄s deſcēdit ad humiliatōem ſui. tāto plus aſcēdit ad cognitōem dei. Un̄ libro Numeri dr̄. Ho‑ mo cuꝰ obſcuratus ē oculus q̄ cadit ſcꝫ ꝑ humiliatōez ſui. ⁊ ſic ape‑ riunt oculi eius ꝑ dei cognitōem. Et in euāgelio. Reuelaſti ea paruu‑ lis. i. humilibꝫ. q2 vbi ē humilitas ibi ē ſapientia. Et apl's. Qui vult ſapiens eē fiat ſtultus vt ſit ſapiens. Et Dyony. Tenebre occultant a lumine ⁊ magis a multo lumine. Et ſic ptꝫ ꝙ deſcēſus ꝑ humilia‑ tionē nō īpedit aſcenſum ꝑ ↄtēplatōem. Un̄ inter ꝟtutes p̄parātes beatiſſimā ꝟginē ad iſtā ↄceptōem. fides p̄parabat rōnalē potentiā. humilitas iraſcitiuā ſiue ardui appetitiuā. charitas effectiuā. ꝟgini‑ tas āt ex pte corpis p̄parabat virtutē generatiuā. ⁊ ſic tota leuabat q̄ tota replebat. tota gratificabat. ⁊ tota glorificabat. Si aūt querit vtr̄ iſtis motibꝫ ſil' mouebat. Dicimus ꝙ nō. ſꝫ alie ꝟtutes p̄para‑ bant ſuas potētias eleuādo habitual'r. ſꝫ charitas tāq̄ꝫ forma aliaꝝ et vinculū ꝑfectōis ex pte beatiſſime ꝟginis fecit ↄiunctōem actual'r. Un̄ charitas fuit cōplementū ex pte ſuſcipiētis. ſicut ⁊ ↄplementū vltimū ex pte dantis ⁊ mouētis ad dandū ⁊ mouendū. Ipa em̄ vt dīt Hugo de ſcō Victore deum captiuatū ⁊ ligatum de celo duxit in hunc mundum.

Quis ſit aſcē‑ ſus ad deū

Hūilitas non īpedit ↄtēpla‑ tionē.

Virtutes p̄pa‑ ratorie ꝟginis

Solō

Queſtio decimatertia de de‑

ſponſatōe ꝟginis glorioſe. Videt em̄ ꝙ beatiſſima ꝟgo nō potuit legittime deſponſari. ¶ Ipa em̄ habuit conti‑ nentie votū quod obligabat eā ad ↄtinendū. ſponſalia āt obligant ad m̄rimoniū. ⁊ m̄rimoniū tpe debito ad ſoluendū debitū. g̃ ſi obli‑ gabat ſe ad ſponſalia venit ↄ votū ſuū. ⁊ ſic obligata fuiſſet ad op‑

Rō ꝑ̄.

2. poſita. ¶ Item aut conſenſit in carnalē copulam aut nō. ſi ſic. ergo
ꝑmam fidem irritam fecit. qꝛ talibus nō tm̄ nubere ſed etiā velle cō-
3 demnabile eſt. ſi nō conſenſit. ergo matrimoniū nullū fuit. ¶ Item ꝯdi-
tio adiecta q̄ eſt ꝯtra ſubam matrimonij impedit matrimoniū. ver-
bi gratia Cōtraho tecū vt ꝓcures mihi venenū ſterilitatis. hoc non
eſſet matrimoniū. qꝛ ꝓcuratio ſterilitatis eſt ꝯtra ſubam matrimo-
nij. qꝛ interimit bonū ꝓlis. ergo eſt ꝯtra ſubam matrimonij. ergo impe-
dit matrimoniū. A ſili. ſi dicā. ꝯtrahā tecū vt me nullo mō cogno-
ſcas nō videt̄ eſſe matrimoniū. ita nec videt̄ eſſe matrimoniū cui cō-
ditio ꝯtinentie eſt adiecta. ergo videt̄ ꝙ iſta deſponſatio nulla fuit. qꝛ
Cōtra p° nō potuit ſequi matrimoniū. Si ꝯcedat̄. ¶ Cōtra ſunt iura cōti-
nentie. ⁊ Auguſti. q̇ dt ꝙ matrimoniū nō facit copula ſed pactio cō-
iugalis. ⁊ ꝙ ſanctiora ſunt ꝯiugia pari voto ꝯtinentie. ⁊ multa ſilia
2. ¶ Itē videt̄ ꝙ ſi etiā eſſe potuerit. nō tn̄ ꝯgrueret beatiſſimā virginē
deſponſari. Spūſſanctus effugiet diſcipline fictū. ergo in iſta ſum-
ma ſanctiſpūs opatōne nulla debuit eſſe fictio. ergo beata virgo pro
3 nupta ſe gerere nō debuit q̄ virgo innupta nō fuit. ¶ Item matrimo-
niū inſtitutū fuit ꝑmo in officiū cā ꝓlis. ſcdo in remediū cā fornica-
tionis vitāde. vt dt aplus. Unuſquiſqꝫ ſuā vxorē habeat ꝓpter for-
nicatōem. Sꝫ ꝓpter neutrā iſtaꝝ congruebat eſſe in beata virgine.
ergo videt̄ ꝙ inutilis fuerit illa deſponſatio
Rꝰ ¶ Ad hoc dicimꝰ ꝙ iſta deſponſatio vtilis fuit ⁊ poſſibilis. poſſi-
bilis. qꝛ licet beatiſſima virgo haberet votū ꝯtinentie firmū. tn̄ pote-
rat ꝯſentire in maritalē ſocietatē factā cum diuina inſpiratōe. vti ꝙ
vterqꝫ vellet ꝟgo ꝑmanere. Et ſic ꝯſenſit in ſocietatē maritalē. ⁊ nō
Ad obiectū in copulā carnalē abſolute Quod tn̄ videt̄ dicere Auguſti. ꝙ ꝯſen-
ſit in carnalē copulā nō eſt intelligendū abſolute ſed ſic. ſi deꝰ vellet.
¶ Qd̄ aūt obijcit̄ ꝙ iura dicunt de ꝯditōne adiecta ꝯtra ſubam ma-
Ad aliud trimonij. intelligendū eſt de ꝯditōne inutili. illicita ⁊ inhoneſta. Cō-
Cōditio vtilis ditio aūt vtilis licita ⁊ honeſta nō impedit matrimoniū. vn̄ nō ē ſilē
votum continentie ⁊ ꝓcuratio ſterilitatis ⁊ ſimilia. cum etiam con-
iuges poſt copulā carnalē pn̄t votū ꝯtinentie emittere. ⁊ ſi emiſerint
Utilitas mul tenent̄ obſeruare. Et ſic iſta deſponſatio eſt poſſibilis ⁊ vtilis. Fuit
tiplex deſpōſa- aūt vtilis ad multa. Primo vt matrimoniū bonū eſſe oſtendat̄ Se-
tionis. cundo vt dn̄a oīm bonoꝝ ⁊ mater nullo bono ꝑuaret̄. Tercio vt ho-
ſtis fallat̄. Quarto vt teſtis caſtitatis eiꝰ haberet̄. Quinto vt origo
dn̄e deſcribat̄. qꝛ nō ꝯſueuit ſcriptura feminas genealogizare. Se-
xto vt ab infamia ſeruetur. ſeptimo vt pena caueat̄. Octauo vt ꝑſe-
quutio a xp̄o tollat̄. Nono vt filius ꝓcuret̄. Decimo vt dn̄e ſeruiat̄
Undecimo vt ſpirituale matrimoniū ꝑcetur. Duodecimo vt paren-
tes ſpūales oſtendant̄. Tredecimo. vt humilitas virginitati cōiun-

get. Decimoq̄rto. vt occasio incurie fame virginib⁹ tollat. Decimo/
q̄nto. vt filij sui humilitas ꝛ charitas ostendat̄ q̄ poti⁹ voluit fabri Desponsatio
filius reputari q̄ȝ matrē infamari. Decimosexto. vt m̄ris dignitas ista vtil' fuit ad
hūilitati societ̄. vt q̄ȝto maioꝛ sit in om̄ib⁹ tanto fiat humilioꝛ. vt sit sedecim.
mater dei ꝛ vxoꝛ fabri. ¶ Qď āt obijcit̄ de simulatōe. dōm ꝙ duplex Ad obiecta
ē simulatio. s. deceptōis. vt in ypocritis. ꝛ simulatio hūilitatis siue
humiliatōis q̄ q̄s nō solū vult mā suetus vel etiā humilis reputari.
sȝ etiā vilis p̄dicari. Primā simulatōem effugit sp̄ūssanctus. sc̄dam
inhabitat. Vn̄ ysaias. Sup̄ quē requiescat sp̄ūs meus nisi sup̄ humi
lem ꝛ mā suetū coꝛde. ¶ Qď etia obijcit̄ ꝙ m̄rimoniū dȝ eē cā ꝓlis
vel cā vitā de fornicatōis. dicim⁹ ꝙ hͦ itelligēdū ē de m̄rimonio p̄ car
nalē copulā ꝯsummato Isti⁹ āt m̄rimonij fuerūt cause q̄ iā sūt dicte

Questio decimaq̄rta de eta-
te in q̄ fuit qñ ꝯtraxit cū Joseph. ꝛ dñm ꝯcepit. Videt̄ Rōp̄o.
p̄mo ꝙ ad min⁹ fuerit. xij. annoꝝ. ¶ Hec ē em̄ legittima
etas ad m̄rimoniū ꝯhendū. oīa aūt facta sunt rite circa illď m̄rimo
niū a sp̄ūscō oꝛdinatū. ḡ etas legittīa ē suata. ¶ Itē cū mirabilia sint 2
q̄ deo imediate op̄ante fiūt. q̄ȝto aliq̄d mirabili⁹ tāto laudabili⁹ alijs
parib⁹. sȝ vite p̄fectō ꝛ v̄tutū ꝯsumma° mirabilioꝛ ē i iuuene q̄ȝ i sene
ꝛ q̄ȝto mirabilioꝛ tāto laudabilioꝛ. ḡ vbi erat laudabilissima ibi erit
mirabilissima Sȝ p̄fectio ē mirabilioꝛ i iuuene q̄ȝto p̄sona ē iunioꝛ
ḡ b̄tissima v̄go īfima etate q̄ hui⁹ gr̄e capax fuit deū suscepit ¶ Itē q̄ȝ
to minus est debitum aliqď tanto plus est gratū. sȝ min⁹ debita ē p̄/ 3.
fectio i iuuene q̄ȝ in seneḡ ḡtioꝛ ē i iuuene q̄ȝ i sene. sȝ in b̄tissima v̄gie
fuit ḡtissima. ḡ fuit i etate mīma q̄ eē potuit. sȝ statim potuit cū ꝯsen
tire potuit. ꝯsentire āt potuit cū vsuȝ rōis habuit. ḡ statī cū vsuȝ rōis
habuit istā gr̄am suscepit. ¶ Itē eiusdē potētie ꝛ misericoꝛdie ē gr̄āȝ
dare ꝛ datā ꝯseruare. ḡ q̄ȝto p̄us dat̄ tāto plus dat̄. iuxta illď. Qui 4
cito dat bis dat. sȝ de⁹ b̄tissime v̄gini tm̄ dedit q̄ȝtū pure creature da
re potuit. ḡ ꝛc. ¶ Itē Ambro. Nescit tarda molimina sc̄isp̄ūs gr̄a. ḡ 5
ex p̄te dātis nulla fuit moꝛa dādi. imo videt̄ affectare datōem. q̄ꝛ ex
ultauit vt gigas ad currēdā viā suā. ḡ statī dedit qñ susceptiuȝ capax
fuit ¶ Cōtra. b̄tissima v̄go illumīabat̄ actual'r summa illumīatōe cu Cōtra p̄o.
ius creatura pura s̄m statū vite capax fuit. ḡ hͦ debuit fieri qñ illumi
nabil' maxīe s̄m itellectū fuit. hͦ āt ē i senio. Juuenes em̄ vigēt sensu.
senes āt itellectu. ḡ b̄tissima v̄go debuit illā illumīatōem recip̄e i se/
nectute ¶ Itē figura ꝯceptōis hui⁹ sup̄natural'i v̄gine. fuit ꝯcept⁹ 2.
sare steril'i senectute. qñ. s. nonagenaria fuit. ḡ si figuratū dȝ r̄ndere
figure. ꝛ ista conceptio debuit fieri in senectute. ergo ꝛ desponsatio
que precessit istam conceptōem. ¶ Item nō est congruū deputandū 3.

Ouidius matrimoniū inter ſenē ꝛ iuuenculā. ſꝫ inter iuuenē ꝛ iuuenē. ſenem ꝛ
ſenē. Et Ouidius. Si q̄ velis apte nubere nube pari. Jllud aūt ma
4 trimoniū fuit ꝯgruētiſſimū. ꝛ Joſeph fuit ſenex. ḡ ꝛ beata ꝟgo ¶ Jtē
cōtra grauitatē bonoꝝ moꝝ ꝛ honeſtatē ē acceleratio matrimonioꝝ
5 hic āt nihil fuit ꝯtrā honeſtatē moꝝ. ergo expectatū fuit tp̄s maturꝫ
¶ Jtē a corpore beatiſſime virginis formabat̄ corpus ꝑfectiſſimuꝫ
ſm naturam. quia ex tali tale. ꝛ ex magis tali magis tale. corpus āt
ꝑfectiſſimū nō eſt ſm naturā ante ſtatum. xxv. annorum. ergo corpꝰ
beatiſſime virginis debuit ad minus eſſe. xxv. annorū quādo chriſtū
6. concepit. ¶ Jtem ꝯſilium iuris eſt. ſi dubitet̄ de quantitate numeri
equaliter. ꝛ ius ꝛ iudex debent mediū numerū determinare. verbi gra
tia. Si dubitet̄. vtrū aliquis teneatur alteri. xx. vel tm̄ decem. iudex
ſolui faciet. xv. ergo a ſimili in ꝓpoſito ſi dubitatur quādo facta fuit
iſta ꝯceptio ꝛ deſponſatio. determinandū eſt tēpus mediū inter pri-
mū ꝛ vltimū tempus quo talia ꝯſueuerūt celebrari. pmū aūt tem-
pus eſt. xij. annoꝝ. vltimū aūt vt in pluribꝰ quinq̄ginta annoꝝ. ho
rum aūt mediū. xxxi. Et ergo videtur ꝙ circa illā etatē beatiſſima vir
go eſſe debuit quādo iſta in ea fiebant.

Rᵒ ¶ Supponendo ꝙ in beatiſſima virgine fuit oīs congruentia
tam ex parte nature q̄ꝫ ex parte gratie ad hoc vt mater dei fieret. credi
mus cōcedendo ꝙ deum concepit tali etate qua ꝑfecta fuit ſtatu cor-
poris ꝛ quātitate. ꝛ ꝙ circa eandem quantitatē etatis deſponſata fu
it tantū quantū ſponſalia ſolent matrimoniū ꝓcedere videlicet cir-
Ad obiectū ca duos menſes. ¶ Quod aūt obijcitur ꝙ laudabilioꝛ ꝛ mirabilioꝛ
S eſſet in iuuentute iſta ꝑfectio conceptōnis. Dicimus ꝙ cum nihil ſit
laudabile niſi aliquo modo dependeat ab arbitrij libertate nō ſtatim
illud fieri debuit cum beatiſſima virgo libero arbitrio vti potuit. ſed
Cōceptio non interuenire debuit temporis ꝓtractio. in quo ꝓueniret meritorum
ſtatim pꝰ vſuꝫ accumulatio. ꝛ emundatōni quam acceperat in vtero ſuccederet ma
ratōis fieri de- ioꝛ depuratio ꝛ virtutum exercitatio vt in omniū virtutum apicem
buit ſublimata de congruo ꝛ ſingulari ſuo merito mundo ſubueniret ꝑ-
dito ſaluatorē gignendo. ¶ Et ſic patet ꝙ non ſtatim deus hoc donū
dedit. cū eius beatiſſima virgo capax fuit. ſed quia nō tantū dedit. ſꝫ
etiā ꝯgruētiſſimo mō dedit. tūc dedit ſtatim cū ſuſceptiō ꝯgruētiſſi
mo mō capax fuit. vt nō eſſet tm̄ datū optimū ꝛ donū ꝑfectū. ſꝫ etiā
mō ꝑfectiſſimo datū Nec illa velocitas donū duplicat q̄ tpis ꝯgrui
tatē anticipat ſꝫ a datore modū dādi deformat. ꝛ a recipiente gl'iam
minuit. ꝛ dignitatē recipiendi ab ipo excludit

Questio decimaquinta de

Rō pma. Pulcritudine beatiſſime virginis. vtꝝ pulcritudinē cor-

poralem habuerit. Et videt̄ ꝙ ſic¶ Figura em̄ ſiue ſignū debet habere Prima rō.
ſilitudinē cū ſignato. ſed oēs mulieres beatiſſimā virginē ſignificā
tes teſte ſcriptura pulcerrime fuerūt. ergo ⁊ beata virgo. Minor pꝫ
q2 q̄ttuor mulieres inueniūtur beatiſſimā virginē expſſiſſime figurā
tes. Heſter ꝯiugata. Judith vidua. Rachel ⁊ Rebecca ꝟgines. De
heſter ſcribit̄. Erat aūt Heſter pulcra valde incredibili pulcritudi/
ne. oīm oculis gratioſa ⁊ amabilis videbat̄. Silr̄ de Judith legit̄.
Erat aūt elegāti aſpectu nimis. Itē ꝯſiderabāt faciē eius. ⁊ erat ſtu/
por in oculis eoꝝ. q̄m eius pulcritudinē mirabātur nimis. Itē non
eſt talis mulier ſup terrā in aſpectu ⁊ pulcritudine ⁊ ſenſu ꝟborum
Sili mō de rebecca legit̄ ꝙ erat puella decora nimis. virgoq3 pulcer/
rima ⁊ incognita viro. Itē de Rachel ꝙ erat venuſta facie ⁊ decoro
aſpectu nimis. Et vniuerſalr̄ ſcriptura laudat oēs mulieres de pul/
critudine beatā virginez ſ̄cantes. ergo ⁊ beata virgo pulcra fuit.
¶ Item corpus ordinat̄ ad aiam. vt ſup̄ dictū eſt. q2 nobiliori aīe de 2
bet̄ nobilius corpus. ergo pulcritudo corpis dependet a pulcritudi
ne aīe. ergo vbi pfectiſſima pulcritudo eſt aīe. ibi ⁊ pfectiſſima cor/
poris debuit eſſe pulcritudo. ¶ Item in Canticis ſcribitur ſumma 3
pulcritudo ſpūalis ⁊ hoc p ſimbola corporalia Illa autez ſcriptura
ſpēalr̄ ⁊ anthonomatice exponit̄ de beata virgine. ergo illa q̄ ibi di/
cūtur ſpēaliter ⁊ anathonomatice ꝯueniunt beatiſſime virgini. Ibi
aūt p pulcritudinē exteriorē ducit̄ intellectus ad interiora. ergo ī be
atiſſima virgine debuit eſſe pulcritudo interior ⁊ exterior¶ Itē pul/
crum et bonū additum pulcro ⁊ bono facit magis pulcrū ⁊ bonum 4
ergo pulcritudo ⁊ bonitas exterior addita pulcritudini ⁊ bonitati i/
teriori facit magis pulcrū ⁊ bonū. Sed beatiſſima virgo oīb9 pu
ris creaturis optima ⁊ pulcerrima fuit. ergo habuit pulcritudinem
exteriorē et interiorē. ¶ Itē eccl'ia canit in proſa. Caſtiſſima corpore.
ſanctiſſima morib9. oīmq3 pulcerrima virgo virginū. ¶ Itē corpus 5
humanū eſt nobilius oīb9 corpib9 brutoꝝ. ꝓpter vnionē ad aiam 6
rōnalē. ergo nobilitas in corpib9 intendit̄ ad nobilitatē aīe ad quā
ordinat̄. forma em̄ et materia debent eſſe ꝓportōnabilia. ſed aīa bea/
tiſſime virginis fuit nobiliſſima poſt aiam filij dei. ergo et corpus
eius erit nobiliſſimū ⁊ pulcerrimū poſt corpus filij dei. ¶ Itē corp9
vnitū diuinitati pfectiſſimū eſt in pulcritudine. ita etiā ꝙ angeli de/ 7
ſiderāt in ipm ꝓſpicere. ergo corpus īmediate ordinatū ad ipm erit
ſcd̄o loco pulcerrimū. hoc aūt eſt corpus matris vn̄ formabat̄ illud
qd̄ diuinitati vniebat̄. ergo erit illud ſcd̄o loco pulcerrimū. ¶ Item 8
ph̄us definiens naturā dt̄. ꝙ eſt vis inſita reb9 ex ſilib9 ſilia ꝓcreans
niſi ergo natura impediat̄ vel erret filius ſilis erit patri vel matri. er
go q̄ naſcit̄ de matre ⁊ nō de patre et tali operāte q̄ nō p̄t impediri vel

errare. ibi neceſſe eſt filiū ſilē eſſe matri et ecōuerſo. ſed ipe pulcer/
.9 rimus. ergo et ipa pulcerrima ¶ Itē qui viderūt veronicā dicunt ꝙ
10 gratioſiſſimā et pulcerrimā faciē repſentat ¶ Itē ordo ieſt reb⁹ natu
ralib⁹ et in corporib⁹ humanis natura facit aliqd pulcrum et aliqd
pulcrius. ergo et aliqd pulcerrimū debet eſſe ſm naturaꝫ. natura em̄
aliquē habet terminū ad quē poteſt et nō vltra illū. ḡ ⁊ alicubi con
tingit aut nuſqꝫ Si nuſqꝫ. ergo deficit reſpectu ſuaꝝ operationū. hoc
eſt falſum. qꝛ dr phus ꝙ natura nō abūdat in ſupfluis. nec deficit in
neceſſarijs. ergo natura alicubi hꝫ ſuū ſummū. Corpus aūt natura/
le qn̄qꝫ formaṫ a corpe naturali. ipa natura operāte naturalr īmedia
te et p ſe. que tn̄ creata eſt aliqn̄ opante deo ſupnaturalr. ergo alicu/
bi ſummū eſt corpe hūano deo operāte. et alicubi ſummū natura ope
rante. Et ſicut natura opans eſt immediate ſub deo opante. ita ſum/
mū nature operātis eſt īmediate ſub deo operāte. Sicut ḡ corp⁹ xpi
qd deus p ſeipm formauit ē pfectiſſimū ⁊ pulcerrimū in natura qd
deus potuit facere ſm ſtatū vite. ita corpus beatiſſime virginis ad hꝫ
immediate ordinatū erit pulcerrimū ſm ſtatū vie. qd natura facere
11 pt ſe opante ¶ Itē Damaſ. ipſa a nullo illuſtriū ſupaṫ. ſꝫ alie ꝟgines
et ſcti laudātur de pulcritudine corpali qn̄ eſt ꝯiūcta cū ſpūali. vt eſt
illud. pulcra facie. ſꝫ pulcrioꝛ fide. et ſilr in pdictis mulierib⁹ veteris
teſtamēti. ḡ beatiſſima virgo om̄i laude digna īmo digniſſima debu
it de vtraqꝫ pulcritudine laudari. ¶ Iteꝫ caſtitas eſt laudabilioꝛ in
pulcris. ſicut ecōuerſo deformitas et incōtinētia vituperabilioꝛ in de/
formib⁹. ſed beatiſſime virginis caſtitas fuit laudabiliſſima. ḡ ipa
pulcerrima ¶ Contra in puerbijs dr. Fallax grā ⁊ vana eſt pulcri
Contra tudo. ſed in beata virgine minimū. īmo nihil fuit de vanitate. ḡ nec
1 pulcritudo. ¶ Itē pulcritudo mulieris occaſio eſt magni mali. Vn̄
2 Eccli. Virginē ne ꝯſpicies ne ſcādalizeris i pulcritudine eius ¶ Iteꝫ
3 ppter ſpēm mulieris multi perierūt. Vn̄ Job. Pepigi fedus cū ocu
lis meis vt nec qdē cogitarē de ipa virgine. ſed beatiſſima virgo oī/
bus debuit eē cā ſaluādi et nulli cā pereūdi. ergo nō debuit eſſe pulcra
corporaliter ¶ Itē quāto plures ſunt cauſe humilitatis tāto fortioꝛ
4 et maioꝛ hūilitas. ḡ q̄ ſummā habuit hūilitatē om̄es cauſas habere
debuit hūilitatis. ſed faſtus ineſt pulcris ⁊c. deformitas āt eſt cā hu/
militatis. ergo beatiſſima virgo debuit eſſe deformis ¶ Itē dn̄s in in
5 carnatiōe exinaniuit ſeipm. ⁊ ſic maximā oſtēdit hūiliatōem. ſꝫ ma
ioꝛ humilitas eſt carnem accipe de deformi qꝫ de pulcra. ergo domi/
nus naſci de deformi debuit

Rᵒ ¶ Reſpondendo dicimus. ꝙ ſicut dn̄s noſter ieſus chriſtus fuit
ſpecioſus forma pre filijs hominū. ita beatiſſima virgo pulcerrima
et ſpecioſiſſima fuit inter filias hominū. ⁊ ꝙ ipſa habuit ſummū et

perfectiſſimuꝫ in pulcritudine. qđ eſſe potuit in mortali corpore ſm
ſtatum vie operante natura. Qꝫ aūt euāgelium nihil ſcribit ſup eo
plures poſſunt eſſe cauſe. Una cū dña noſtra poſita ſit in ſpeculum — *Euāgeliū tacꝫ pulcritudineꝫ virginis*
et exemplū ſaluos fiendi. non vult eā laudari a talib⁹ quoꝝ appeti
tus inordinatus vel abuſus multis eſt cā pereūdi. ¶ Alia cā eſt ꝙ ſcri
pture ſufficit hoc ſub ſilentio quaſi ꝑ locū a minori inferre. ꝙ qcq̄d
vnq̄ꝫ bonitatis vel pulcritudinis in aliquo ſanctoꝝ fuerit in ipa cre
damus minime defuiſſe. Unde ſcriptura magis laudat eā hoc taci
te ſupponendo q̄ꝫ verbotenus explicando. tacendo eñ ꝓ reuerentia
regula nobis tradit̄ infallibilis. ꝙ quid boni vel laudis in alijs fue — *Regl'a dat̄.*
rit. hoc de ipſa minime oporteat dubitari. nec in queſtionē venire de
beat qđ nephas eſt dubitare. Item ſicut angeli ſupmi a donis nobili
orib⁹ laudātur et denoīantur ⁊ nō ab inferiorib⁹ que tñ in ipſis eſſe — *Angl'i noiant̄*
nullatenus dubitat̄. ita ⁊ beatiſſima virgo donis ſpūalib⁹ pleniſſi
ma. donis gratiſſimis ⁊ nobiliſſimis ita occupat ⁊ implet aīas lau
dantiū euāgeliſtaꝝ ꝙ eoꝝ admiratōe quaſi obliuiſcūtur bonoꝝ cor
poraliū. Itē cū rota ſit in medio rote. euāgeliū magis reſpicit ⁊ tra
ctat ſpūalia. vetus lex corpalia. Propriū eſt ergo euāgeliȷ de gratui
tis ⁊ ſpūalib⁹ laudare. ꝓpriū veteris teſtamenti carnalia ſiue corpo
ralia ꝯmēdare. Ideo dña noſtra in veteri teſtamento de pulcritudi — *Dr̄iter ꝟgo cō mendatur*
ne cōmendat̄ corpali ꝑ figuras. in nouo teſtamento de ſpūali ꝑfecti
one ꝑ angelos. aplo's ⁊ euāgeliſtas. raro eñ vel nūq̄ꝫ in nouo teſta
mento inuenit̄ ꝙ aliquis de pulcritudine corporali cōmendatur.
¶ Qđ aūt obijcitur de mali occaſione. Rñdemus ꝙ pulcritudo cor
poralis ſimpliciter in ſuo genere bona eſt. Nihil aūt adeo bonuꝫ eſt — *Ad obiectum A*
in quo nō ꝯtingat malos ſcandalizari. qui nō tm̄ in xp̄o hoīe ſcan
dalizabantur ſicut ſcriptū eſt. et ſcandalizabantur in eo. ſed etiaꝫ in
ipſo deo ſcandalizabātur. Unde ſup illud. Quā bonus iſrael deꝰ ⁊c.
Blo. dicit. peruerſis aūt ꝑuerſus eſſe videtur. Talis occaſio mali ſi — *Occaſio*
ue ſcandali paſſiui non eſt vicium bonam naturam habentis. ſꝫ cul
pa patientis. Sicut ipſi demones in dei iuſticia ſcandalizabantur ſi
cut ſcriptum eſt. Superbia eorum qui te oderunt aſcendit ſemper.
nec propter hoc debet non eſſe iuſticia. ſi demones vel mali ſcandali
zentur in ipſa. maxime cum boni edificentur inde vnde mali ſcanda
lizantur. Congrua ergo fuit pulcritudo beatiſſime virginis ⁊ ad ſui
ipſius cōmendationem. vt naturam perficeret et gratiam augmen — *Pulcritudo*
taret. quia forma pudicicie rara. ſed apta comes. et ad noſtram edi
ficationeꝫ et deuotōnem. Pulcra eñ eſt caſta generatio cū claritate
et ad corporis dominici cōmendatōnem. non eñ poteſt arbor bona
et nobilis fructum malum et ignobilem facere. nec eſſet perfectior — *Humilitas*
humilitas que ex pluribus tanquam cauſis cauſaretur. quarum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nobilioꝛ eſt gratia

aliq̄ue naturales. aliq̄ gratuite. q̄ȝ illa q̄ eſt ex ſolis gratuitis Jmmo
ſicut grā eſt nobilioꝛ natura ⁊ pfectioꝛ. ita hūilitas q̄ ē ſimplr̄ a grā
nobilioꝛ eſt q̄ȝ illa q̄ eſt ptim ex grā ⁊ ptim ex natura. Nec etiā eſſet
maioꝛ hūilitas q̄ de⁹ incarnaret̄ de deformi potius q̄ȝ de pulcra. Hu-

Hūilitas filij

militas aūt dȝ eſſe collatiua grē ⁊ augmētatiua ⁊ nūq̄ȝ diminutiua
nō eſſȝ vere hūiliatio filij maioꝛ q̄ hūilitatē matris in ſua nobilitate
diminueret ⁊ laudē caſtitatis auferret. Vn̄ nimiruȝ neqȝ laude dig-

Opinio

nū opinio iudicaret ſi virgo deformis hūilis eſſȝ. ⁊ q̄ſi deſpecta viris
virgo pmaneret. et ecōuerſo autē quāto ꝟgo btiſſima pfundioꝛ eſt
hūilitate ⁊ q̄nto ab altioꝛi infra ſeipam deſcēdit. tāto maioꝛ eſt filij
dei hūiliatio q̄ ſe a ſummo celo poſt ipam inclinauit.

Qr̄. Scd̄o. de pulcritudine marie in ſpēali. que in trib⁹ cōſiſtit.
ſcȝ in debita coꝛpis q̄ȝtitate. in eleganti mēbroꝝ diſpōne et
pportōe. in coloꝝ venuſtate ¶ Primo igit̄ q̄rit̄ de q̄ȝtitatē q̄ ꝯueni-

Probatio vnica.

entioꝛ ei ſit Et pbari pt a q̄ȝtitate coꝛpis ſui filij q̄ tanq̄ȝ pfectiſſimū
in om̄ib⁹ naturalib⁹ debitiſſimā habuit q̄ȝtitatē. coꝛpus em̄ filij foꝛ-
mat̄ a coꝛpe generātis. ideo ita q̄ de tali tale. et de tāto tantū. niſi er-

B

roꝛ aut impotentia impediat. aut p viā accidētis aut aliquo mō ali-
ter fiat. ſed naturalr̄ ⁊ regulariter magnus magnuȝ generat ⁊ puus
paruū. et tātus tātū. ergo ſi coꝛpus dn̄i cū in ſummo habuit q̄ȝtita-
tē debitā viro ꝯgruentē. Ergo ⁊ mater ſua habuit in ſummo quāti-

Modi coꝛpo ris quinqȝ

tatē femine ꝯgruentē. qd̄ ꝯcedimus ⁊ credimus eſſe verū. Jdeo de q̄-
litate dicētes. modi em̄ coꝛpis q̄litatis ſunt q̄nqȝ. Craſſicies nimia.
carnoſitas. extenuata macies. ſinthelis. ⁊ equalitas. Pinguedo cau-
ſat̄ ex frigiditate ⁊ humiditate. carnoſitas ex caliditate ⁊ humidita-
te. extenuata macies ex caliditate ⁊ ſiccitate. ſinthelis ex frigiditate
et ſiccitate. equalitas ex oīm humoꝝ equali ꝯplexione ¶ Cuius qua-

Concluſio

litatis credimus coꝛpus beatiſſime virginis extitiſſe.

De mēbroꝛuȝ diſpoſitione.

Qr̄. Tercio. de mēbroꝝ diſpōne ⁊ pportōne. Et illa ſilr̄ pbant̄
ex pte generati. Jn formatiōe em̄ coꝛpis a generāte ſic foꝛ-

pbatio vnica.

mat̄ totū de toto q̄ a qualibet pte coꝛpis fit deciſio. et in qualibet par-
tē generati formatio. Vn̄ inter generātē ⁊ generatū regulariter ⁊ na-
turalr̄ ſinguloꝝ mēbroꝝ adīuicē eſt ſimulatio in foꝛma et in figu-
ra niſi p viā accidētis impediat̄. ergo cū in coꝛpe dn̄ico nulluȝ pote-
rat intercidere impedimentū et mēbra illius coꝛpis fuerūt elegātiſſi-

Concluſio.

me diſpōnis et cōgruentiſſime pportōis Eadē diſpoſitio et pportio
erit in membꝛis matris. quod concedimus eſſe verum

De cutis colo re et venuſtate

Qr̄. Quarto. de coloꝛe cutis et venuſtate. Triplex eſt diuerſi-
tas coloꝛis in coꝛpe humano. ſcilȝ in cute. in capillis. et in
oculis. Primo ḡ de coloꝛe cutis querit̄. ¶ Et videt̄ q̄ debuit eſſe ni-
gra in cute. coloꝛ em̄ eſt ppriū obiectū viſus. ergo coloꝛ qui eſt [illegible]

gis viſui cõgruus plus atteſtat̃ cõplexionis bonitati ⁊ ꝑfectiõi. ni- Rõ pͣ ꝙ debu
gredo em̃ eſt magis ꝯgrua viſui. eſt em̃ color cõgregatiuus viſus. ğ it eſſe nigra
nigredo eſt color ꝑfectiſſimus ad videndũ. ergo debuit eſſe color ꝑ
fectiſſimi corpis ſm̃ ꝙ videri dꝫ. ¶ Itẽ ſimplex eſt nobilius cõpoſito 2
igit̃ albedo ⁊ nigredo q̃ ſunt colores ſimplices ſtꝫ nobiliores q̃ꝫ alij
colores. q̃ ſunt ꝯpoſiti. igit̃ alter coꝝ erit in corpe ꝑfectiſſimo. ſed nõ
albedo. igit̃ nigredo. ꝙ nõ albedo ptꝫ. qꝛ albedo eſt color corporis in
quo ẽ abũdãtia frigiditatis ⁊ etiã viſui diſcõgruꝰ. qꝛ diſgregatiuus
viſus ¶ Itẽ color ẽ imutatiuꝰ viſus ſm̃ actũ lucidi. igit̃ illi colores
q̃ ſunt magis motiui ſm̃ actũ lucidi in rõne coloris ſunt magis ꝑ- Rõ ꝙ fuerit
fecti. ſed dr̃ phs ꝙ extrema ſunt magis ſenſitiua ⁊ motiua. igit̃ albe- alba
do ⁊ nigredo q̃ ſunt extremi colores magis ꝑfecti ſunt in rõne colo
rũ. igit̃ alter coꝝ erit in corpe ꝑfectiſſimo. ſed dr̃ phus ꝙ in corporibꝰ
ſunt lux ⁊ tenebre. id ẽ albedo ⁊ nigredo. ſed ꝑfectior eſt lux tenebris
igit̃ in ꝑfecto corpe potius erit effectus lucis q̃ꝫ tenebraꝝ. hoc aũt eſt
albedo. igit̃ corpus ꝑfectiſſimũ potius erit albũ q̃ꝫ nigruꝫ. ¶ Videt̃ Rõ ꝙ fuerit
potius ꝙ debuit fuiſſe rubeũ. corpus em̃ eucraticũ eſt maxime ſangui rubea.
nee cõplexionis. ſanguini aũt atteſtat̃ rubedo. igit̃ corpꝰ optime cõ-
plexionatũ debuit eſſe rubeũ. Videt̃ aũt ꝙ debuit eẽ mixtũ ex albo et
rubeo. qꝛ ſicut autores medicine dicũt. color in cute ab interioribꝰ ac
cidit duobꝰ modis. aut ex abũdantia. aut ex equalitate humoꝝ. Ille
aũt eſt ex equalitate q̃ eſt rubeus ⁊ albꝰ mixtim. ceteri oẽs ab ineq̃li-
tate ꝓcedũt. ſed nobilior eſt color q̃ ab equalite ꝓcedit. igit̃ debet eſſe
in corpe eucratico. ¶ Videt̃ aũt ꝙ in tali corpe debet eẽ color glaucꝰ Rõ ꝙ fuerit
Ille em̃ color ſcat frigiditatẽ in corpe dominãtẽ. Sed videt̃ ꝙ cor- glauca
pus beatiſſime ꝟginis debuit eſſe frigide cõplexionis hac rõne. qđ a
natura eſt tale maxĩe eſt tale. igit̃ qđ natura caſtũ magis caſtũ. ſꝫ na
tura frigiditatis magis eſt ordinata ad caſtitatẽ. igit̃ corpus caſtiſſi
mũ debuit eſſe frigide ꝯplexionis ¶ Itẽ oĩs inclinatio q̃ cauſat̃ a du
obꝰ ceteris paribꝰ fortior eſt ea q̃ ab vno tm̃. igit̃ inclinatio ad caſti
tatẽ ſi cauſat̃ a gratia ⁊ a natura fortior eſt ea q̃ a gr̃a tm̃. igit̃ corpus
caſtiſſimũ debuit cauſari a gr̃a ⁊ a natura. igit̃ debuit frigide cõplexi
onis eſſe. ¶ Itẽ bonũ additũ bono nature facit magis bonũ . igitur
bonum gratie additum bono nature facit ipſum magis bonuꝫ. igit̃
plena ſm̃ gratiã debuit eſſe ꝑfectiſſima ſm̃ naturã. igit̃ debuit eẽ fri-
gide cõplexionis. ¶ Itẽ magis manifeſtat̃ potẽtia a cõtrario ſm̃ na
turã ⁊ cõtra naturalẽ inclinatõem elicere cõtrariũ q̃ꝫ de tali tale. ſꝫ ꝑ
fectius ⁊ nobilius eſt in quo magis manifeſtatur potentia. igit̃ ꝑfe-
ctior ⁊ nobilior eſt caſtitas in calidũ q̃ꝫ in frigidũ. ſꝫ caſtitas beatiſſi
me virginis fuit ꝑfectiſſima. igit̃ fuit calide complexionis. Iteꝫ vbi
eſt magis de cõtrarietate ibi eſt maior actio ⁊ pugna . ſed vbi maior

pugna ibi difficilior victoria. vbi āt ē difficilior victoria maior glo
ria. igiť de p̄mo ad vltimuz vbi maior pugna ibi maior gloria. igiť
3 glorioſior eſt caſtitas in calidū q̄z in frigidū ¶ Itē phs. Incōtinēs
eſt q̄ patiť ꝛ deduciť. ꝯtinēs aūt q̄ patiť nec deduciť. Inſenſibilis qui
nec patiť nec deduciť. ſed mediū virtutis eſt pati nec deduci. ergo vir
tuoſior eſt caſtitas vbi maior paſſio a ꝯrio. h aūt ē in calidū. ḡ ꝛc.

Dr̄. Quinto. de colore capilloꝝ. q̄ ſm autores medicine ſunt
quattuor. ſcꝫ niger. rubeus. glaucus. canicies Cū igiť glau
cus ꝯſtet ex humore melancolico. canicies aūt ex nimia defectōe calo
ris naturalis ꝛ ex abūdantia putridi fleumatis. qḋ plurimuz eſt in
Capilli rubei ſenibꝫ. de illis duobꝫ nō fit queſtio. ſed tm̄ de nigro ꝛ rubeo ¶ Videť
ꝓbātur fuiſſe. ꝙ capilli eius debebāt eſſe rubei. Rubedo em̄ atteſtať abūdātiā cole
re nō aduſte. nigredo aūt fit ex abūdātia colerici incenſi vel aduſtio
ne multa ſanguinis. qꝛ vt dt Galienꝰ. Rubedo atteſtať ſanguini. ni
gredo colerice vel melācolice ꝯplexioni Cū igiť nobilior ſit ꝯplexio
ſanguinea q̄z colerica vel melācolica. color atteſtās ſanguini nobili
or erit q̄z atteſtās colere vel melācolie. igiť nobilior rubedo q̄z nigre
do. ergo erit in corpe nobiliori. ¶ Itē Gal. qn̄ deſcribit corpus eucra
ticū i tegni dt ꝯpetētes craſſos cogitatiōes ſm totā aīalis habitudi
nē. he ſtꝫ ſcꝫ color ex albo ꝛ rubeo mixtꝰ. capilli ſbo rubei ꝛ mediocriť
criſpi in pluribꝫ ꝛc. ergo in corpore eucratico capilli debent eſſe rubei.
Itē in eodē. nā ſi eucraticū cerebꝝ exiſtat ſm quattuor q̄litates. oīa
que dicta ſunt habebit. tm̄ mō ſupfluitates q̄cūqꝫ p palatuz ꝛ aures
aut nares purgātur. hec habebit moderate. ꝛ minime lediť ab oībꝫ
que extrinſecus calefaciūt ꝛ infrigidāt ꝛ ſiccāt ꝛ humectāt exiſtētibꝫ
infantibꝫ talibꝫ capilli ſunt ſubrufi. ergo in optimo ſibi cōplexiona
to cerebro capilli debent eſſe rubei. hoc eſt aūt cerebꝝ noſtre dn̄e. ḡ ꝛc.
Capilli ꝓbanť fuiſſe nigri. ¶ Videť aūt ꝙ debeāt eſſe nigri Cōſtātinus em̄ in pantegni tres cau
ſas piloꝝ ponit dicēs. Capilli caput cuſtodiūt. honeſtāt. ꝛ defendūt
quibꝫ ſi careat hō maxime eſt inhoneſtus. et precipue in mulieribus
et iuxta hoc natura facit corpori iuuamēta atqꝫ ornamenta. ¶ Item
eſt cā quare maſculi ꝛ nō femine barbeſcūt. qꝛ fumus qui eſt pilorū
cā ex natura magis augmētatur. que qꝛ natura nō ſufficit expellere ꝛ
ꝯſumere expellit p duo loca. i. p caput ꝛ barbā. Unde fit ꝙ calidiſſi
me femine barbeſcere videātur. et ecōuerſo in maſculis frigidis Un̄
nō barbeſcūt eunuchi. qꝛ pdiderūt mēbra calidiora. Pili igiť iſti fa
Tres cauſe capillorum cti ſunt a natura vt eſſent ornamenta ꝛ iuuamenta ¶ Ex hoc patꝫ ꝙ
tres ſunt cauſe piloꝝ. Expulſio fumoſe ſupfluitatis aīalis iuuatiua
Defenſio a calore ꝛ frigore exteriori. Et ornatus capitis. ¶ Quātuz
Rō p̄ma. ad p̄mā vtilitatē magis videtur ꝯuenire eucratico corpori nigri ca
pilli. Si em̄ expulſio ſupfluitatis nociue eſt iuuatiua. quecūqꝫ ſup

fluitas magis eſt nociua illius expulſio maxime eſt iuuatiua. ſꝫ co/
lericū incēſum ꝛ ſanguineū aduſtū magis eſt nociuū q̄ꝫ ſanguineus
humoꝛ nō aduſtus. ergo magꝰ eſt iuuatiua expulſio illius q̄ꝫ iſtius
ſed ad illius expulſionē ſeq̄tur generatio nigroꝝ capilloꝝ. ꝛ nō rube
orū. ergo q̄ꝫtum ad illud eucraticū corpꝰ magis debet habere nigros
capillos q̄ꝫ rubeos. Siliter q̄ꝫtuz ad defenſionē. nigri enī capilli foꝛ Capilli nigri.
tiores ſunt q̄ꝫ rubei. Siliter q̄ꝫtum ad oꝛnamentū. pulcrioꝛ eſt enī ꝛ
aptioꝛ ꝓportio extremi ad extremū q̄ꝫ medij ad extremum. oppoſita
enī iuxta ſe poſita magis elucēſcūt. ergo ſuppoſito coloꝛe cutis albo
et rubeo magis venuſtat in capillis nigredo q̄ꝫ albedo vel rubedo
¶ Itē q̄ꝫtū ad ſenſuz viſus nigredo eſt ꝯuenientioꝛ. qꝛ cōgregatiuū 2
viſus. rubedo aūt vel albedo diſgregatiuū. ¶ Itē q̄ꝫtum ad ſignatū 3
rubedo enī atteſtatur mobilitati ꝛ infirmitati. nigredo aūt firmitati
et ſtabilitati. qꝛ reſpondet elemento qđ eſt terra. ¶ Itē Conſtātinus
in pantegni vbi deſcribit corpus eucraticū. ſic dr̄. In ſuperioribꝰ par 4
tibꝰ libri meminimus nos dixiſſe de intēperata ꝯplexione coꝛporis
q̄ꝫtum ad ꝯplexionē equalis. opoꝛtꝫ igiꝯ nūc dicere de equali ꝯple/
xione ꝛ eius ſcāōe. Coꝛpus enī equale neq̄ꝫ multū macidūz eſt neq̄ꝫ
pingue. coloꝛ eius inter rubeū et albū medius. pili eiꝰ in infantia ru/
fi. in puericia ꝛ in iuuentute nigri. ergo ad eucraticūz coꝛpus ptinet
nigredo in capillis ſm̄ Cōſtantinū. ¶ Et ſic etiā videtꝯ ꝯtrouerſia in Cōtrouerſia.
ter cōſtantinū ꝛ galienū. cū hic nigrū capilloꝝ colorē ponat in equa
li coꝛpore. ille aūt rubeū. Itē eadem ꝯtrarietas inuenitur inter illos
qui loquūtur de coꝛpoꝛis pulcritudine. quoꝝ vnus ſic dicit. Femi/
neū plene ſi vis formare decorē. Preformet capiti vultū nature circi/
nus oꝛbem Crinibꝰ irrutilet nitoꝛ aurū. ergo vult ꝙ capilli debent eſſe
aurei coloꝛis. Alter aūt dr̄ ſic. Spectandū nigris oculis ꝛc̄. ¶ Item 5
in canticis vbi deſcribitur pulcritudo ſpūalis per exteriorē pulcritu
dinem. dr̄ ſic. Come eius ſunt ſicut elate palmaꝝ nigre quaſi coruus
ergo videtꝯ ꝙ ad exteriorem pulcritudinem ꝑ quaꝫ interioꝛ deſcribi/
tur pertineat nigredo in capillis. ¶ Quia vt dicit magiſter Richar/
dus de ſancto victo. ſup idem verbū et ſimilia Neptalym dr̄ ſeruus 6
emiſſarius dans eloquia pulcritudinis. qui pulcre hominē interio/
rem eiſdē verbis reficit. et exterioꝛē. dum ꝑ exterioꝛa viſibilia ad in/
uiſibilē pulcritudinē intellectū traducit. igitꝯ ad exteriorem pulcritu
dinem per quā hmōi intellectus traducitꝯ ad interioꝛē ptinet nigre/
do in capillis. ¶ Item ſm̄ ꝯplexionē innatā ſoboles ſolēt aſſilari pa 7
rentibꝰ ꝛ ecōtra. ſꝫ videmus ꝙ genꝰ iudeoꝝ vt in plurimū hꝫ nigros
capillos. ḡ ꝛ dn̄a noſtra. cū fuit de ꝓgenie iudeoꝝ ¶ Itē veronica ꝓ/ 8
tendit nigrā barbā. ꝛ nigros fuiſſe crines in dn̄o. igitꝯ in dn̄a noſtra
cum maxima fuerit ſimilitudo inter ipſos

De colore oculorum.

Coloꝛ oculoꝝ fuit niger. p³. Nr. Sexto. de oculoꝝ coloꝛe. qui quadruplex eſt. ſcꝫ niger ſub albidus. varius. ⁊ glaucus. ¶Et videt̄ p̄mo ꝙ debeat eē niger. Jlle em̄ in pluribꝰ cōcomitat̄ nigꝝ coloꝛē in capillis. ꝙ habētes nigros capillos ſunt etiā hn̄tes nigros oculos. ⁊ etiā videret̄ ꝯgrue

Contra re maxime venuſtati. Un̄ Spectandū nigrū oculis. Etiā in ꝯtrariū videt̄ ꝙ alius deſcribens pulcritudinē q̄ ad oculos dr̄. Radiāt vtriqꝫ gemelli luce ſmaragdina. vel ſideris inſtar ocelli. illi autē coloꝛes nō ſunt nigri. igit̄ ⁊c. ¶Jtē nigredo oculoꝝ. vt dr̄ Johānicꝰ ꝓuenit ex defectu ſpūs viſibilis vel ꝑturbatōe ipſius. aut ex penuria criſtallini humoꝛis. aut qꝛ plurimū recedit interius criſtallinꝰ humoꝛ. aut ex humoꝛe abūdāti q̄ eſt ſil'is albugini oui. aut ex ꝑturbatiōe ipſius aut ex abūdantia qualitatis vuei hūoꝛis. igit̄ cuꝫ iſte coloꝛ in oculis cauſet̄ maxīe ex defectu coꝝ in q̄bꝰ ꝯſiſtit oculi ꝑfectio ad vidēdū. vt eſt ſpūs viſibilis ⁊ hūoꝛ criſtallinus. nullo mō iſte coloꝛ erit eucratici coꝛpoꝛis. De glauco ⁊ alijs non fit queſtio cum atteſtantur minus nobili complexioni.

R̄ſº ¶Ad hoc reſpondendum eſt ꝙ ſex ſunt coloꝛes cutis ex albedine et rubedine. compoſitus. niger. citrinus. glaucus. albꝰ. ⁊ rubeus Et ſolus ille qui eſt ex ruboꝛe ⁊ albedine cōpoſitus. vt dr̄ Johannicius eſt ab eq̄litate ꝓcedēs. alij vero om̄es abineq̄litate. Primus eſt nobiliſſimus ⁊ coꝛpi eucratico determinatꝰ. ⁊ ſic a Galieno in tēꝑrata cōplexione poſitus eſt. et ſil'i mō a Cōſtantino in pantegni. Hūc igi

Ad obiecta tur ꝯcedimus in coꝛꝑe beatiſſime virginis extitiſſe. ¶Ad obiecta in cōtrariū r̄ndemus. ꝙ licet coloꝛ niger ſit magis viſui ꝯgruus ad videndū. nō tn̄ eſt coꝛpi eucratico determinatus ad habendū. coloꝛ em̄ coꝛpis p̄ncipalius oꝛdinat̄ ad coꝛpus ſubiectū ⁊ ꝓpriū venuſtādū et eius cōplexionē oſtendendā q̄ꝫ ꝑ coꝛpus alienū ad videndū. Jtē

Uiſus cum viſus delectetur in pulcro et in luce propoꝛtionabili delectabilioꝛ et delicioſioꝛ eſt ad videndum. coloꝛ albꝰ mixtus cum rubeo q̄ꝫ nigredo. Et non eſt contrarium ꝙ extremi coloꝛes magis ſunt ſenſiti

Contrariū ui et motiui. Jlla em̄ preeminentia ſumitur reſpectu alterius videntis. natura em̄ vt dicit ph'us ſemper intendit ſibi ſimile. niſi ſit ebria igitur coloꝛ coꝛpoꝛis debet determinari potius ſm̄ congruentiam ſui

Ad obiectum ſubiecti q̄ꝫ reſpectu alieni. ¶Nec etiam obſtat ꝙ ſimplex nobilius eſt compoſito. hoc verum eſt inter res genere differentes. vt anima dignioꝛ eſt coꝛpoꝛe. et nō eſt in his in quibꝰ eſt ſimplex pars compoſiti eadem cum altera ſm̄ ſpeciem. cum in his ſemper dignius ſit totum ſua parte. Quod autem obijcitur ꝙ debuit eſſe frigide comple

Ad aliud xionis et habere coloꝛem illi atteſtantem dicimus ꝙ non. cum enim gratia nobilioꝛ ſit q̄ꝫ natura. caſtitas que totaliter eſt a gratia nobilioꝛ eſt q̄ꝫ ea que eſt partim a gratia. et q̄ꝫ ea que eſt partim a natura

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et tāto ē maioꝛ gratia ⁊ maioꝛē potētiā demōſtrat. quāto fortioꝛē
Gratia maioꝛ
vincit naturā q̄uis ī beata ꝟgine nulla fuit pugna. quia etiā fomes
Fomes
extinct⁹ fuit in ea Unde tāto fortioꝛ fuit ⁊ tāto nobilioꝛ fuit eius ca
ſtitas. qn̄ nec hoſti fuit tēptādi poſſibilitas. ⁊ nihilomin⁹ tāto de ho
ſte triūphus glo͛ſioꝛ quāto etiā ita caput ei⁹ ꝯtriuit ſub pedibus vt
nec ad ꝑmū motū ꝯcupiē (cui generaliter ſubiacēt oēs viatores) ſe
ꝯ ipā ꝗui⁹ fuit erigere Nō ei diminuit rōē victorie nō poſſe ipugnari
ſꝫ velle ipugnari ⁊ nō poſſe reſiſtere. illa etiā ſil' glo͛ſiſſima caſtitas et
Caſtitas
laudabiliſſima fuit q̄ ī ſe nūq̄ꝫ aliquē ſaltē motū cōcupiē ſēſit. ⁊ ſe in
aliq̄ ſubiecta diſſeminās exēplariter cōcupiſcētiā a multis cordibꝫ
et coꝛpibꝫ ꝓfugauit ¶ Ad iſtud qđ obijcit de coloꝛe capilloꝝ dicim⁹
Ad obiectū
ꝙ coloꝛ ī capillis īmediatā ſignat ſupdiſpoſitōem cerebꝛi. vnde op
tim⁹ coloꝛ ī capillis debet determinari ſm optimā cerebꝛi cōplexionē
Optima aūt cerebꝛi cōplexio determinaꝛ ſcđm duos modos Uno
Cōplexio cerebꝛi
mō cerebꝝ optīe ē cōplexionatū. qn̄ ē optīe oꝛdinatū ad actōꝫ natu
ral' ꝟtutꝫ. ita ꝙ opatōes cerebꝛi maxime oꝛdināꝛ ſm q̄litates ad opa
tiones coꝛdis ⁊ epatis et ſtomachi ⁊ alioꝝ mēboꝝ ꝑncipaliū. et ſm
hoc cerebꝛū debet eē calidū ⁊ humidū. Et hoc mō capilli talis cerebꝛi
C
in īfātibus ſūt ſubruſi. in pueris ꝟo ruſi ſeu ſubruſi vel ſubrubei. in
ꝑfectis ꝟo rubei. ſicut dicit Galien⁹ ī tegni autoꝛitate ſuppoſita. nō ſi
Galienus
eucraticū. et ſm hūc modū loquebaꝛ q̄ dixit. Crinibꝫ irrutilet ⁊c Et
ſm hāc legē ꝓcedūt rōnes ꝑ illa pte Alio mō dicitꝛ eucraticū cerebꝝ
ſm ꝙ ē optime diſpoſitū ⁊ oꝛdinatū ad actiōes ꝟtutis aīalis q̄ pro
prie fiūt ī cerebꝛo mediāte ſpū aīali q̄ naſciꝛ in cerebꝛo. ⁊ ſm h̄ cali/
dū ⁊ ſiccū debet eē cerebꝛū Quia ille due q̄litates maxime ſubſerui/
Qualitates cognitioni ſubſuiētes
unt cognitōi. a caliditate eīn ē velocitas apphēdēdi. a ſiccitate firmi
tas retinēdi. a caloꝛe ē mot⁹ ⁊ mobilitas. a frigoꝛe q̄es ⁊ īmobilitas
Itē a ſiccitate firmitas recipiēdi. ſiccitas eīn ē bn̄ termiabilis ꝓprio
termino male alieno Hūiditas aūt male terminabil' ē termīo ꝓprio
bn̄ autē alieno Et ſic pꝫ ꝙ magis congruit ꝑfectiōi cerebꝛi caliditas
Galienus
q̄ꝫ frigiditas. vt eīn Galien⁹ ī tegni oſtēdit frigidioꝛes q̄ꝫ opoꝛtet ce
rebꝛi cognitōes ſupflua multa ſm ꝓprias effluxiones ⁊ capilli in de
ſubruſi manētes poſt multū tpis ſubaſcēdētes ſubtiles ⁊ exiles plu
rimū et facile a frigidis cauſis leduntꝛ. et ſm tp̄s et ſm ſpēs leſiōis
catarri cōſumūtꝛ. ⁊ ſomnolentioꝛes q̄dammodo ſunt ī calido aūt ce/
rebꝛo cōtraria ſūt Et ſic pꝫ ꝙ nobilius ē calidū cerebꝝ q̄ꝫ frigidum
A ſimili mō pꝫ ꝙ ſiccū nobilius ē q̄ꝫ humidū Galienus eīn ī tegni
dicit. ſiccioꝛis cerebꝛi cognitōes nō ſupfluūt in effluxiōe ⁊ ſenſuū ꝑ
fectiōe vigilātis nature ſūt. hūidioꝛes vero plani ⁊ nō oīno calui fi
unt ⁊ ſēſu ebetes ſūt. ⁊ ſupfluxiones multe ⁊ ſomni multi ⁊ ꝓfundi
Et ſic pꝫ ꝙ nobili⁹ ē cerebꝝ q̄tū ad ꝟtutes aīales ſi fuerit calidū ⁊ ſic

ſiccū q̄ꜫ ſi fuerit calidū ⁊ humidū Nā vt dicit Galien⁹ in tegni Opti
ma ē cōplexio calida ⁊ ſicca. p̄mū q̄dē nō ſūt abūdātes hmōi et ſēſibꝫ
pfecti et vigilātiſſimi. p̄ma gn̄atio capilloꝝ citiſſima ē eis ⁊ pleniſſi
ma nigri capilli. Si v̄o humiditas caliditati accidat par q̄dē ſup
gredientibꝫ vtriſqꜫ mediocritē bon⁹ ē eis color ī oculis. vene magne ⁊
ſupfluitates plīme mediocriter digeſte. ⁊ capilli recti et ſubrubei ⁊ re
plet̄ ⁊ grauat̄ caput a calefacientibꝫ Et infra his v̄o noth⁹ ſp ꝯtrarius
In borea v̄o optīe digerūt neqꜫ excitari pn̄t ad multū ſomnū ꝯuertē
tes et grauiter dormiētes ſūt et plene vigilātes fātaſias vidēt et ſēſi
bus impfecti ſūt ¶ Et ſic pꜫ ex cōiūctione ineq̄litatū. q̄ optima cōple
xio cerebri q̄ꜫtū ad virtutes aīales ē calidū et ſiccū. et cerebro ſic ſe ha
bēti debēt capilli nigri Et h̄ ē qd̄ dicit cōſtātin⁹ in pātegni ſupioribꝫ
Cū igit̄ cerebꝝ eucraticū optime ſit ordinatū. vno mō ad actōes v̄tu
tis aīal'. alio⁹ reſpectu opationū v̄tut̄ natural' Et nobilior ſit opatio
v̄tut̄ natural' aīal' q̄ꜫ natural' v̄tut̄. nobili⁹ erit cerebꝝ qd̄ ē eucraticū
ad opatōes aīales q̄ꜫ ad opatōes naturales. igit̄ pfectiſſimi ⁊ nobiliſ

Concluſio

ſimi corporis cerebꝝ dꜫ eſſe calidū ⁊ ſiccū Cū igit̄ corp⁹ dom̄ie noſtre
fuerit pfectiſſimū ſm oīa mēbra. ipa habuit cerebꝝ calidū et ſiccū et
capillos nigros Et ſic pcedūt rōes ⁊ auctes ad h̄ inducte Ad hoc qd̄

Ad obiectum de colore oculorum

obijcit̄ de colore oculoꝝ dicim⁹ q̄ color ī oculis cū īmediate ſignifi
cet cōplexionē pprij ſubiecti. pculdubio cerebro ⁊ calido ⁊ ſicco de
terminato determinabitur color oculoꝝ niger. Qd̄ aūt obijcit̄ q̄ ni
gredo oculoꝝ cāt̄ ex defectu viſibilis ſpūs et penuria criſtallini hūo
ris. ⁊ eoꝝ in q̄bꝫ maxie ꝯſiſtit pfectō oculoꝝ. Dicim⁹ q̄ h̄ veꝝ ē. ſed

Solutio

paucitas ſpūs viſibil' ⁊ hūoris criſtallini cauſat̄ a caliditate ⁊ ſiccitate
cerebri. ſpūs ei natural' pueniēs vſqꜫ ad cerebꝝ ſi cerebꝝ fuerit calidū
maiorē ibi recipit depuratōez ⁊ ſubtiliorē ſubaꜫ. q̄ꜫto āt ſuba ſbtilior
tāto pl⁹ hēt de forma ⁊ min⁹ de materia. et q̄nto pl⁹ ſubſtātia ē ſub
til' et formal' tāto magis ē actiua ⁊ fortioris opatōis. ⁊ ſic a tali cere

Nota

bro trāſmittit̄ viſibil' ſpūs ad oculū paucior ⁊ ſubtilior ⁊ fortior ſili
mō nutrimētū pauci⁹ ⁊ ſubtili⁹ et nobili⁹ Paucitas igit̄ ſpūs ⁊ nu
trimēti q̄ꜫtū. ſ. ad materiā cauſat nigredinē vt dicit autor. ſꜫ ipa ſubti
litas ⁊ paucitas materie cā ē nobilioris ⁊ fortioris opatōis. ⁊ ſic ta
les oculi erūt nigri ppter p̄dictoꝝ paucitatē. ſꜫ clariores ad vidēdū
et nobiliores ppter ſēſuū ſubtilitatē et nutrimēti puritatē Et ſic bea
ta virgo in colore cutis fuit alba ⁊ rubea mixtim. ī capillis autē ⁊ in
oculis nigra tēperate fuit. ſicut et ei⁹ filiū dilectū ſpecioſiſſimum for
ma p̄ filijs hoīm credimus fuiſſe coloratum

Queſtio xvj eſt de hijs q̄ cōter

nūt tā ioſeph q̄ꜫ mariā q̄ ad nomē. deſpōſatōez. genealo
giā et alia vt patebit. ¶ Querit̄ p̄mo de h̄ q̄ dt̄ viro Qd̄

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fruſtra videt̄ addi Omnis eñ deſpōſatio virginis fit viro Qd̄ aūt
nihil fruſtra debuit poni videt̄. q2 dt beat⁹ Bernar. ſi eñ nec foliū de
arbore ſine cā nō cadit. nec paſſer vn⁹ ad terrā cadit ſine patre celeſti
putē igit̄ ex ore euāgeliſte nullū ſupfluere debet verbū p̄ſertim in ſacra
hiſtoria vbi nō puto. plena q̄ppe ſūt oīa myſterijs ſupnis ⁊ celeſti
ſingl'a dulcedine redundātia. ſi tñ diligētē habēt inſpectorē q̄ noue/
rit ſugere mel de petra. oleūq3 de ſaxo duriſſimo igit̄ ſine cā non debu Quare d̄r viro
it hic poni viro Qd̄ aūt hic addit̄ viro nō fit ad denotādū ſexus diſ
cretiōem. ſ3 ad tangēdū ſpōſi btiſſime virginis ꝯmēdatōnē. ⁊ ſpōſe
in ſpōſo honorificatōem. viro igit̄ nō notat hic ſexū vel etatē ſ3 vir
tutē. igit̄ fuit iſte Joſeph vir ꝑ cōſtātiā fidelitatis q̄tū ad iuſticiā pti
net. ꝑ virtutē caſtitatis quātū ad tēpantiā. ꝑ excellētiā diſcretōis q̄ā
tū ad prudētiā. ꝑ ſtrēnuitatē opatōis q̄tū ad fortitudinē. Et ſic no
tat̄ in viro excellētia quattuor virtutū cardinaliū.

NE Scd̄o de h̄ q̄ dicit Cui nomē erat. Videt̄ eñ q̄ in h̄ nimis Primo
diffuſe loq̄t ⁊ ſupflue. cū h̄ potuiſſ3 breui⁹ exp̄ſſiſſe dicēdo vi
ro Joſeph vl̄ noīe ioſeph Natura eī vt d̄t ph̄s nihil facit fruſtra Itē 2
natura nō deficit i neccarijs nec abūdat i ſupfluis Itē natura inq̄ātū 3
p̄t paucioribꝫ ſe expedit Itē q̄ moderat̄ ſermones ſuos ſapientiſſim⁹ 4
ē. Itē de oīi verbo ocioſo reddēt oēs hoīes rōem in die iudicij Ex 5
his oībꝫ videt̄ q̄ nihil hic poni debet ſupfluū Qd̄ cōcedim⁹ dicētes Reſponſio
q̄ dicēdo cui nomē erat ioſeph nō tm̄ voluit nomē exp̄mere qd̄ feciſ
ſet dicēdo ioſeph. ſ3 inſup q̄ eēt nobile ipm nomē voluit deſignare
Vñ et ſup̄ vbi dixit cui nomē nazareth numer⁹ cauſaꝝ ē h̄m nume Cā q̄re dicit
rū litteraꝝ. ſc3 vt nihil poni debeat fruſtra ſciat̄. vt pleni⁹ et ordinati⁹ cui nomē erat
deſcribat̄. vt ꝓbali⁹ credat̄. vt totū p̄electū mōſtret̄. loc⁹ vel pſona eti
am nomine honorat̄. vt doctrina inuuat̄ et eccleſia excitet̄. vt euāge
liſta familiaris et fidelis cōpbet̄. vt humilitas ſpōſe declaret̄. cum ita D
noīati et expreſſe humilis ſpōſus deſcribit̄. vt iuſtus apud deū et ho
mines mōſtret̄. cuius nomē tanq̄ in libro vite ſcriptum in euāgelio
tā ſignanter exprimitur. vt notus deo et hominibꝫ intelligat̄. q̄ teſtis
beatiſſime virgine adhibetur. vt nomē eius digne in memoriā homi/
num vertatur qui in patrem dei putatiuum aſſumitur

NE Tercio de hoc q̄ dicit ioſeph Videtur enim q̄ ſponſus bea/
tiſſime virginis non debuiſſet appellari ioſeph. Si enim
ſicut rota rota eſt in rota. ita vetus lex in noua videtur q̄ illud con/
iugium beatiſſime virginis debuit in lege alicubi figurari. hoc antē
interpretatur eccleſia fuiſſe factum in Heſter et aſſuero. Si igi/
tur illud coniugium repreſentat iſtud figuraliter et coniuges illi
cōiuges iſtos. igitur noīa illoꝝ debent reſpōdere nominibꝫ iſtoꝝ

De hoc ꝙ dicit ioſeph

Sed ꝯiūx heſter fuit aſſuerꝰ.igiť ⁊ cōiunx dn̄e noſtre debuit vocari
2 aſſuerꝰ¶ Itē ſara i ſenectute ⁊ ſterilis gignēs filiū ꝑter naturā i mōte
imolādū tenet figurā dn̄e noſtre q̄ genuit filiū cōtra naturā in cruce
imolādū ſi igitur ſara ſignat dn̄am noſtrā.igiť ⁊ ſpōſus ſare ſpōſū
3 dn̄e noſtre.igiť debuit appellari abrahā¶ Itē ſi dn̄a noſtra fuerit fi-
5 gurata ꝑ Rebeccā igiť maritꝰ eiꝰ debuit appellari yſaac¶ Itē ſi dn̄s
figurať ꝑ ſāſonē.⁊ mater eiꝰ ꝑ matrē ſāſonis igiť ſpōſus eius debuit
6 vocari manue¶ Itē ſi ioſeph appellať augmētū.i iſto aūt cōiugio

Queritur

nullū fuit augmētū ꝑ ioſeph.igiť nō bn̄ appellať ioſeph ¶ Queriť
igiť q̄s fuit figura ioſeph i veteri teſtamēto.n̄ ei videť ꝙ ille filiꝰ iacob
cū ille geſſerit figurā dn̄i nr̄i vtpote filiꝰ rachel natꝰ i ſenectute pr̄is i
vēditōe ⁊ fratꝝ liberatōe.⁊ terre ſaluatōe ⁊ i multiſ alijs vt pꝫ i li.gene.
¶Ad hoc dicimꝰ ꝙ vna ꝑſona in veteri teſtamēto ꝓpter ꝑſes ꝓ-
prietates plura ſignificauit Vn̄ abrahā vbi dr̄.tolle filiū tuū figurat

Abrahā figurat deū

deū patrē q̄ ꝓprio filio ſuo nō pepcit ⁊c.⁊ vbi dr̄ ei.egredere de terra
tua ⁊c.figurat xp̄m q̄ egreſſus de terra ⁊ de cognatiōe ſua ſcꝫ de ſinu
ſummi patris qn̄ venit in hūc mūdū Cū aūt dr̄ de eo ꝙ ſedit in oſtio
tabernaculi in ipo feruore diei figurat antiq̄s patres q̄ ſub vmbra le
gis ſederūt.⁊ incarnatōem xp̄i cū feruore deſiderij expectabāt Simili
mō dicimꝰ ꝙ iſte ioſeph in vēditōe.i liberatōe ⁊ incarceratōe.egipti

Joſeph figurat deum

ſaluatōe.deū figurabat.ſꝫ in fidelitate ⁊ caſtitate ⁊ in miſterioꝝ reue
latōe.ꝓcuratōis ꝯmiſſione ⁊ frugū cōſeruatōe.⁊ terre ꝓlatiōe.iſtius
ioſeph figura fuit Vn̄ Bern. Non vir matris nec pater filij fuit q̄ꝫ
uis certa ⁊ neceſſaria deſpēſatōe vtrūqꝫ ad tps appellatꝰ ſit ⁊ putatꝰ
Conijce tn̄ ex hac diſpenſatōe qua.ſ.diſpenſatōe meruit honorari a
deo.vt pater dei ⁊ dictꝰ ⁊ creditꝰ ſit Conijce.ex ꝓprio vocabulo ꝙ aug
mētū nō dubites interptari q̄s ⁊ q̄lis fuit iſte ioſeph.memētoqꝫ ſimul
illiꝰ magni patriarche vēditi in egipto. Et ſcito nō ſolū illud voca-
bulū ſortitū fuiſſe.ſꝫ ⁊ caſtimonia adeptū innocētiā ⁊ gratiā cōſecu-
tū Si quidē igiť ioſeph ex fraterna inuidia vēditꝰ et ductꝰ in egyp

Joſeph patriacha figurat ioſeph nutritiū ieſu

tū.xp̄i vēditōem figurabat.iſte herodianā fugiēs inuidiā xp̄m por
tauit in egyptū.ille dn̄o ſuo fidē ſeruās domine ſue noluit cōmiſceri
iſte dominā ſuā domini ſui matrē virginē agnoſcēs ⁊ ipſe cōtinēs fi
deliter cuſtodiuit.illi data ē intelligentia ſomnioꝝ miſterij.iſti datū ē

E

cōſciū fieri ⁊ ꝑticipē fieri celeſtiū Iſte frumēta ſeruauit nō ſibi ſꝫ omī
ꝑplo.iſte panē viuū de celo ſuauē accepit ſibi ⁊ toti mūdo. Non eſt
igiť dubiū quin fidelis ⁊ bonꝰ fuerit iſte ioſeph cui mater ē deſpōſa
ta ſaluatoris.fidelis ſeruꝰ et prudēs quē cōſtituit deꝰ ſue matris ſo-
laciū.ſue carnis nutritiū.ſolūqꝫ deniqꝫ i terris magni cōſilij coadiuto
rem fideliſſimū¶ Et ſic patꝫ q̄ꝫ cōgrue ꝑfiguratus ē iſte ioſeph.nec cō

Cōcluſio

gruebat eū figurari ꝑ aliquē qui maritus ꝑ carnalē copulā extiterit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cum ipſe ſine carnali copula ſanctius ꝯiugiū ꝑ pactōem cōiugalem
traxit ⁊ ꝯiūx virgo cōiugē virginē cuſtodiuit. ⁊ debitū miniſterium
reddendo ⁊ matri et filio paterno affectu inſeparabiliter coniūctus fu
it. Propetas nois ⁊ ꝟcatio que incremētū ſonat. ipſi nihilominus
optime ꝯgruit. qui ꝑ hāc deſponſatōem q̄ztū ad ſeipm ⁊ q̄ztuz ad ꝓ Ad obiectum
ximum. ⁊ q̄ztum ad deum. q̄z ad plurima ſublimatus fuit. virtutuz
ſcilicz augmentatione. fame celebritate. hominū reuerentia. ⁊ dile/
ctōne matris. dei familiaritate. diuina vt putabat paternitate

Rx̄ Quarto. De domo. non em̄ videtur q̄ iſte fuerit de domo
dauid. Ubicūqz em̄ in biblia numerat populus reſoluen/ Prima rō.
do a multitudine in vnitatez. p̄mo fit diuiſio in trib⁹. poſt hoc trib⁹
in cognatiōes. cognatio i familias. familia in domos. ſicut d̄r in Jo
ſue. vbi ꝑ inq̄ſitōem hmōi furtū inuenit apud achor. ſed hoc mō io/
ſeph nō fuit de domo dauid. ¶ Itē vt pz in genealogia ſcripta i euā 2
gelio liber generatōis. ioſeph diſtabat a dauid. xxviij. generatōe. igi
tur nō erit de domo dauid. ¶ Silr̄ q̄rit de hoc q̄ d̄r dauid. Cum em̄ Queſtio
melior ⁊ nobilior cognitio fit ꝑ cām imediatā ⁊ ꝓpinquā q̄z ꝑ cau/
ſam remotā. melius notificaſſet ioſeph ꝑ patrē immediatū q̄z ꝑ da/
uid. ¶ Si aūt d̄r q̄ hic deſcribit dauid. eo q̄ dauid ꝓmiſſionē acce/ Solō.
pit eius qui hic annūciatur incarnatus ſm̄ hoc deberet dici de domo Contra
abrahe. q̄ p̄mo accepit ꝓmiſſionē q̄ in ſemine eius benedicētur oēs
gentes. nō dico in ſeminib⁹. ſz i ſemine tuo q̄ eſt xp̄s. ¶ Iuxta hoc q̄ Queſtiūcula
ritur q̄re in hac annūciatōe in q̄ mūdiſſima filij dei ꝯceptio deſcribit
dauid. q̄ q̄nqz notorius peccator extitit q̄zuis remotus innuat. Itē
cū in genealogia dn̄i peccatores ⁊ peccatrices recitētur. quare hic vn⁹
peccator nulla tangitur peccatricum.

¶ Ad p̄mū dicimus qđ d̄r de domo dauid nō tm̄ ꝓpter generis Rꝰ
ſucceſſionē. ſed p̄ncipali⁹ ꝓpter virtutū imitatōem. Et tales dicunt
eſſe ꝓprie de vna domo. iuxta illud. Qui habitare facit vnius moris
in domo. ex ꝯuictu em̄ formātur mores. Un̄ Bern̄. Huc accedit q̄
d̄r fuiſſe de domo dauid. vere em̄ de domo dauid. ꝟe de regia ſtirpe de
ſcendit vir iſte ioſeph nobilis genere. mēte nobilior. Plane fili⁹ da/ Joſeph filius
uid nō tm̄ carne ſz ſctitate ⁊ deuotōe. quē tanq̄z alter dauid dn̄s in dauid
uenit ſm̄ cor ſuū. cui cito cōmitteret ſecretiſſimū atqz ſctiſſimum ſui f
cordis archanū. cui tāq̄z alteri dauid incerta ⁊ occulta ſapīe ſue ma
nifeſtauit. ⁊ dedit illi nō ignarū eſſe myſterij qđ nemo p̄ncipū hu⁹
ſeculi cognouit. Cui deniqz datū eſt q̄ cū multi reges ⁊ ꝓphete eum
vellēt videre nō viderūt. nō ſolū videre ſz audire. ſz etiaz portare. de/
ducere. amplecti. deoſculari. ⁊ nutrire ⁊ cuſtodire. Nō tm̄ ioſeph. ſed
etiā mariā credendū eſt de domo dauid deſcēdiſſe. alioq̄n nō fuiſſz de
ſponſata viro de domo dauid. ſi nō ipſa eſſet de domo dauid. am bo

ergo erant de domo dauid. ſed in altera ↄcepta eſt veritas quã ꝓmi
ſit ⁊ iurauit dñs dauid. altero tm̃ ↄſcio ⁊ teſte adimplete promiſſio
Joſeph dr̃ de domo dauid — nis. ¶ Recte ergo dr̃ ſpõſus ꝟginis fuiſſe de domo dauid vt ſcanda
lũ euitet. vt eadẽ tribꝰ eſſe ꝓbet. vt amor legis in vtroq₃ oſtendat. vt
humilitas nobilitate regis exaltet. vt pauptas nobilitati non repu
gnare doceat. vt dauidis humilitas euãgelizet. vt humilitatis imita
tio in Joſeph inſinuet. vt veritatis ꝓmiſſio adimpleat. vt genealo
gia dñe deſcriberet. vt pauptas mirabilior demonſtretur. vt nobili
us exemplũ pauptatis ⁊ humilitatis detur. Qđ etiã querit. quare da
uid hic ponatur cũ peccator fuerit. Reſpondet q̈ nõ ponit ideo quia
Solo. — peccator fuerit. ſed q̈ Joſeph ab ipo carnaliter deſcẽderit. ⁊ p imita
tatõem in virtutibꝰ illi ſilis fuit. nec ꝓpter peccati maculã quã peni
tentia deleuit. minus in genealogia dñi noiari debuit. ſed audacter
Dauid debuit exprimi — predicari. Tum ꝓpter hoc qr peccatoribꝰ ↄfidentiã generet ⁊ miſe
ricordiã dei augmentet. qui dicit. Qua hora peccator a via ſua cõ
uerſus fuerit omniũ iniqtatũ ſuaꝝ nõ recordabor. Qꝫ aũt hic nulla
peccatrix ponit cauſa eſſe pt. vt omnis peccati imitatio vel ſuſpitio a
beata virgine excludatur. cum ſicut a patre in filios. ſic a matribus
in filias ſolet imitatio deriuari.

Boni ⁊ mali narrãtur in genealogia ma. — ¶ Qꝫ autẽ in genealogia dñe noſtre vbi plene deſcribit. et boni et
mali in ſerie narrãtur nõ caret rõne. ¶ Qꝫ autẽ a bonis orta fuit. tri
plex eſt rõ. Una vt antiqtas nobilitatis ipſam nobilitatem extolle
Prima rõ. — ret. Alia aũt vt ſanctitas ipam vndiq₃ circũdaret. Tercia vt humi
litas laudabilior appareret. Qꝫ aũt antiquitas nobilitatẽ extollat.
pꝫ. qr nõ pt arbor bona fructus malos facere. Et iterꝫ. Unaqueq₃ ar
bor ex fructu cognoſcit. et qđ natura tale magis tale ⁊ magis ad vir
tutem pficitur. qr ad ipam ex nature origine inclinat. ꝟtutes em̃ par
Job — tim innate ſunt nobis. pfecte autẽ p ↄſuetudinem. Unde Job. Ab
Nota — infantia mecũ creuit miſeratio. et ab vtero egreſſa eſt mecũ. ſicut em̃
diuturnitas nõ minuit peccatũ ſed auget. et tanto igit maiora ſunt
peccata quãto diutius infeliciorẽ animã detinẽt alligatã. Et ſicut ad
G. — ulterine plantationes nõ dant radices altas ſapientie. ita econuerſo
pulcra eſt caſta generatio cũ claritate in monilibꝰ ſuis. cũ em̃ eſt me
moria illius. qr ⁊ apud deũ nota eſt ⁊ apud homies. Et ſicut ab ini
quis omẽs filij qui naſcũtur teſtes nequitie ſunt aduerſus parentes
in interrogatiõe ſua. ita generatio rectoꝝ benedicetur. ⁊ iuſticia eius
manet in ſeculũ ſeculi. ⁊ gloria ⁊ diuitie in domo eius. Et ſic beatiſſi
ma virgo orta eſt ex bonis ⁊ magnis. vt antiqtas nobilitatẽ extolle
2 ret. ¶ Secũda cã fuit. vt ſctitas eã vndiq₃ circũdaret. retro p nobili
tatẽ. añ p vtilitatẽ. ſupra p dignitatẽ. infra p poteſtatẽ. a dextris p vir
3 tutũ ſummitatẽ. a ſiniſtris p pcci imunitatẽ. ¶ Tercia cã fuit. vt hu

cum ipſe ſine carnali copula ſanctius ꝯiugiū ꝑ pactōem cōiugalem
traxit ꝛ ꝯiux virgo cōiugē virginē cuſtodiuit. ꝛ debitū miniſterium
reddendo ꝛ matri et filio paterno affectu inſepabiliter coniūctus fu
it. Propetas nois ꝛ ſcatio que incremētū ſonat. ipſi nihilominus
optime ꝯgruit. qui ꝑ hāc deſponſatōem q̄ztū ad ſeipm ꝛ q̄tuz ad ꝓ **Ad obiectum**
ximum. ꝛ q̄ztum ad deum. q̄z ad plurima ſublimatus fuit. virtutuz
ſcilicz augmentatione. fame celebritate. hominū reuerentia. ꝛ dile/
ctōne matris. dei familiaritate. diuina vt putabat paternitate

Rᵒ. Quarto. De domo. non em̄ videtur ꝙ iſte fuerit de domo
dauid. Ubicūqz em̄ in biblia numerat populus reſoluen/ **Prima rō.**
do a multitudine in vnitatez. p̄mo fit diuiſio in trib⁹. poſt hoc trib⁹
in cognatiōes. cognatio ī familias. familia in domos. ſicut dr̄ in Jo
ſue. vbi ꝑ inq̄ſitōem hmōi furtū inuenit apud achor. ſed hoc mō io/
ſeph nō fuit de domo dauid. ¶ Itē vt pꝫ in genealogia ſcripta ī euā 2
gelio liber generatōis. ioſeph diſtabat a dauid. xxviij. generatōe. igi
tur nō erit de domo dauid. ¶ Siľr q̄rit de hoc ꝙ dr̄ dauid. Cum em̄ **Queſtio**
melior ꝛ nobilior cognitio fit ꝑ cām imediatā ꝛ ꝓpinquā q̄z ꝑ cau/
ſam remotā. melius notificaſſet ioſeph ꝑ patrē immediatū q̄z ꝑ da/
uid. ¶ Si aūt dr̄ ꝙ hic deſcribit dauid. eo ꝙ dauid ꝓmiſſionē acce/ **Solō.**
pit eius qui hic annūciatur incarnatus ſm̄ hoc deberet dici de domo **Contra**
abrahe. q̄ p̄mo accepit ꝓmiſſionē ꝙ in ſemine eius benedicētur oēs
gentes. nō dico in ſeminib⁹. ſꝫ ī ſemine tuo q̄ eſt xp̄s. ¶ Iuxta hoc q̄ **Queſtiūcula**
ritur q̄re in hac annūciatōe in q̄ mūdiſſima filij dei ꝯceptio deſcribit
dauid. q̄ q̄n̄qz notorius peccator extitit q̄zuis remotus innuat. Itē
cū in genealogia dn̄i peccatores ꝛ peccatrices recitētur. quare hic vn⁹
peccator nulla tangitur peccatricum.

¶ Ad p̄mū dicimus qđ dr̄ de domo dauid nō tm̄ ꝓpter generis **Rᵒ**
ſucceſſionē. ſed p̄ncipali⁹ ꝓpter virtutū imitatōem. Et tales dicunt
eſſe ꝓprie de vna domo. iuxta illud. Qui habitare facit vnius moris
in domo. ex ꝯuictu em̄ formātur mores. Un̄ Bern̄. Huc accedit ꝙ
dr̄ fuiſſe de domo dauid. vere em̄ de domo dauid. ꝟe de regia ſtirpe de
ſcendit vir iſte ioſeph nobilis genere. mēte nobilior. Plane fili⁹ da/ **Joſeph filius**
uid nō tm̄ carne ſꝫ ſctitate ꝛ deuotōe. quē tanq̄z alter dauid dn̄s in **dauid**
uenit ſm̄ cor ſuū. cui cito cōmitteret ſecretiſſimū atqꝫ ſctiſſimum ſui **f**
cordis archanū. cui tāq̄z alteri dauid incerta ꝛ occulta ſapīe ſue ma
nifeſtauit. ꝛ dedit illi nō ignarū eſſe myſterij qđ nemo p̄ncipū hui⁹
ſeculi cognouit. Cui deniqꝫ datū eſt ꝙ cū multi reges ꝛ ꝓphete eum
vellēt videre nō viderūt. nō ſolū videre ſꝫ audire. ſꝫ etiaꝫ portare. de/
ducere. amplecti. deoſculari. ꝛ nutrire ꝛ cuſtodire. Nō tm̄ ioſeph. ſed
etiā mariā credendū eſt de domo dauid deſcēdiſſe. alioq̄n nō fuiſſꝫ de
ſponſata viro de domo dauid. ſi nō ipſa eſſet de domo dauid. am bo

ergo erant de domo dauid. ſed in altera ɔcepta eſt veritas quā ꝓmi-
ſit ꝛ iurauit dn̄s dauid. altero tn̄ ɔſcio ꝛ teſte adimplete promiſſio-
Joſeph dr̄ de domo dauid — nis. ¶ Recte ergo dr̄ ſpōſus ꝟginis fuiſſe de domo dauid vt ſcanda-
lū euitet̄. vt eadē trib⁹ eſſe ꝓbet̄. vt amor legis in vtroq꜓ oſtendat̄. vt
humilitas nobilitate regis exaltet̄. vt pauptas nobilitati non repu-
gnare doceat̄. vt dauidis humilitas euāgelizet̄. vt humilitatis imita-
tio in Joſeph inſinuet̄. vt veritatis ꝓmiſſio adimpleat̄. vt genealo-
gia dn̄e deſcriberet̄. vt pauptas mirabilior demonſtretur. vt nobili-
us exemplū pauptatis ꝛ humilitatis detur. Qđ etiā querit̄. quare da-
uid hic ponatur cū peccator fuerit. Reſpondet̄ ꝙ nō ponit̄ ideo quia
Solo. — peccator fuerit. ſed ꝙ Joſeph ab ip̄o carnaliter deſcēderit. ꝛ ꝑ imita-
tatōem in virtutib⁹ illi ſilis fuit. nec ꝓpter peccati maculā quā peni-
tentia deleuit. minus in genealogia dn̄i noiari debuit. ſed audacter
David debuit exprimi — predicari. Tum ꝓpter hoc qr peccatorib⁹ ɔfidentiā generet ꝛ miſe-
ricordiā dei augmentet. qui dicit. Qua hora peccator a via ſua cō-
uerſus fuerit omniū iniqtatū ſuaꝝ nō recordabor. Qđ aūt hic nulla
peccatrix ponit̄ cauſa eſſe p̄t. vt omnis peccati imitatio vel ſuſpitio a
beata virgine excludatur. cum ſicut a patre in filios. ſic a matribus
in filias ſolet imitatio deriuari.

Boni ꝛ mali narrātur in genealogia ma. — ¶ Qđ autē in genealogia dn̄e noſtre vbi plene deſcribit̄. et boni et
mali in ſerie narrātur nō caret rōne. ¶ Qđ autē a bonis orta fuit. tri-
plex eſt rō. Una vt antiqtas nobilitatis ipſam nobilitatem extolle-
Prima rō. — ret. Alia aūt vt ſanctitas ip̄am vndiq꜓ circūdaret. Tercia vt humi-
litas laudabilior appareret. Qđ aūt antiquitas nobilitatē extollat.
pꝫ. qr nō p̄t arbor bona fructus malos facere. Et iteꝝ. Unaqueq꜓ ar-
bor ex fructu cognoſcit̄. et qđ natura tale magis tale ꝛ magis ad vir-
tutem ꝑficitur. qr ad ip̄am ex nature origine inclinat̄. ꝟtutes em̄ par-
Job — tim innate ſunt nobis. ꝑfecte autē ꝑ ɔſuetudinem. Unde Job. Ab
Nota — infantia mecū creuit miſeratio. et ab vtero egreſſa eſt mecū. ſicut em̄
diuturnitas nō minuit peccatū ſed auget. et tanto igit̄ maiora ſunt
peccata quāto diutius infeliciorē animā detinēt alligatā. Et ſicut ad-
S. — ulterine plantationes nō dant radices altas ſapientie. ita econuerſo
pulcra eſt caſta generatio cū claritate in monilib⁹ ſuis. cū em̄ eſt me-
moria illius. qr ꝛ apud deū nota eſt ꝛ apud homies. Et ſicut ab ini-
quis om̄es filij qui naſcūtur teſtes nequitie ſunt aduerſus parentes
in interrogatiōe ſua. ita generatio rectoꝝ benedicetur. ꝛ iuſticia eius
manet in ſeculū ſeculi. ꝛ gloria ꝛ diuitie in domo eius. Et ſic beatiſſi-
ma virgo orta eſt ex bonis ꝛ magnis. vt antiqtas nobilitatē extolle-
2 ret. ¶ Secūda cā fuit. vt ſctitas eā vndiq꜓ circūdaret. retro ꝑ nobili-
tatē. an̄ ꝑ vtilitatē. ſupra ꝑ dignitatē. infra ꝑ poteſtatē. a dextris ꝑ vir-
3 tutū ſummitatē. a ſiniſtris ꝑ pcc̄i imunitatē. ¶ Tercia cā fuit. vt hu-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

militas laudabilioꝛ appareret. qꝛ vt dt Bernardꝰ. In alto poſitus
nõ alta ſapere ſed humilibꝫ ꝯſentire nihil deo charius. ſed nihil apd
hoĩes rarius inuenit. His igit tribꝫ de cauſis nata eſt de bonis ¶ Tri Maria orta &
plici etiã rõne orta eſt de malis. Primo vt ꝯparatio alteꝝ extremoꝝ de malis.
extolleret. iuxta illud. Sicut liliũ inter ſpinas ꝛc. et illud. Sicut ſpi
na roſam genuit iudea mariã. Scda cã vt ſapiẽtia dei miſericordi-
oꝛ appareret. ¶ Eſt em̃ exitus quo de bono bonũ. et exitus eſt quo de Exitus qua-
malo malũ De pmo. vidit deꝰ cũcta q̃ fecerat et erant valde bona. de druplex
ſcdo. Om̃is peccati initiuꝫ ſupbia ꝛc. Tercius exitus eſt vt de bono
malũ. vt de muliere initiũ peccati. Quartus exitus eſt vt de malo bo
nũ. et hoc ſolius dei eſt ꝓpriũ. cuius ſapiẽtia vicit maliciã. attingẽs
a fine vſqꝫ ad finẽ. ¶ Tercia cã vt ꝯfidentiã peccatoribꝫ augmẽtaret
ꝑ hoc ꝙ mediatrix eoꝝ eadẽ ꝓpinquitate vtrãqꝫ extremitatẽ ꝯiũge
ret. vt ſicut mater eſſet ⁊ filia dei. ſic eſſet mater ſoroꝛ ⁊ filia dei. ⁊ ſic a
natura inclinaret ad miſerẽdũ peccatoꝝ. ꝓpter hoc ſignat ꝑ arcũ po
ſitum in nubibꝫ celi in ſignũ federis inter celũ ⁊ terrã. Nõ em̃ potuit Nota.
deus cũ peccatoribꝫ efficatius ſtabilire pacẽ q̃ꝫ ꝙ filiã peccatoꝝ ſuo fi
lio accepit vxorẽ ſponſam ⁊ matrẽ. nec aliquis fidelius inter deum ⁊
hominẽ pacẽ fecit q̃ꝫ que mater vtriuſqꝫ fuit. Ex predictis igitur re-
linquit ꝙ Joſeph ⁊ btĩſſima ꝟgo maria de domo dauid intitulãt eẽ

Vr. Quinto. de nobilitate virginis Utꝝ matrẽ dei ꝯgruat no
bilẽ eſſe ſm carnẽ. ¶ Et videtur ꝙ nõ. ꝑ illud ad Choꝛ. j. Prima rõ
Nõ multi ſapientes ſm carnẽ. nõ multi potentes. nõ multi nobiles
ꝛc. ſed beatiſſimã virginẽ maxime elegit ⁊ ꝓ̄elegit. igit debuit eſſe ig
nobilis ¶ Item glo. ſup illud Uenit em̃ humilis deus querẽs humi 2
les nõ altos. Itẽ ibidẽ Nõ elegit reges vel ſenatores vel oratores. ſꝫ
plebeios. paupes. indoctos piſcatores. ergo cũ beatiſſima virgo pre
om̃ibꝫ iſtis ſit electa. pre om̃ibꝫ debuit eſſe ignobilis ⁊ paupercula ⁊
plebeia. ¶ Itẽ maioꝛ videt humillatio ex pte dei de ignobili q̃ꝫ de no- 3.
bili incarnari. Qđ ſi ꝯcedat. ¶ Cõtra. Quãto plus eſt aliqđ eleua- Contra
tum ſurſum tãto plus pt̃ depmi in deoꝛſum. quãto em̃ mons altioꝛ
tanto vallis ꝓfundioꝛ. igit quãto aliqđ magis eleuatũ eſt ſurſum
per nobilitatem et dignitatem. tanto magis poteſt deſcendere ꝑ hu-
militatem. Sed beatiſſima virgo fuit profundiſſime humilitatis.
igit debuit eſſe ſupreme dignitatis ⁊ nobilitatis. Uñ Augꝰ. Nuſq̃ꝫ
fuiſſet ſup omnes choros angeloꝝ exaltata. niſi fuiſſet ſup oẽs hoĩes
humiliata. Itẽ Berñ. In alto poſitus non alta ſape. vt ſupra. Sed
beatiſſima ꝟgo fuit deo chariſſima. ideo debuit eſſe alta. ⁊ nõ ſape al-
ta. ſed humilibꝫ ꝯſentire. ¶ Item Berñ. Quis nõ feret tolerabilius 4
ſupbiã in diuite q̃ꝫ in paupere. ſed humilitas eſt nobilius in diuite
q̃ꝫ in paupe. ſꝫ hũilitas in btĩſſima ꝟgine fuit laudabiliſſima. ergo

humilitas ē nobilioꝛ in diuite q̄ȝ in paupe. q̄ fuit in nobili ⁊ diuite.
¶ Itē Hiero. dı̄t. ꝙ ſeruitia minus ſunt grata quāto magis ſunt de
bita. ſed ſeruitia magis ſunt debita in ſeruis q̄ȝ in ingenuis. igit̄ mi/
nus ſunt grata in his q̄ȝ in iſtis. ⁊ plus q̄ȝ in ingenuis. ſȝ ſuitia bea/
tiſſime v̄ginis q̄ erāt maxīe ſeruitutȝ. vt cenſus ſolutio. ⁊ pfeſſio. et
ſilia erāt deo gratiſſima. igit̄ erat in pſona nobiliſſima. Ex his vide/
Nobilitas tur ꝙ cōgruit ꝙ beatiſſima virgo fuerit nobiliſſima. Qꝫ autē ſic fue/
manifeſtat̄ rit manifeſtū eſt. nobilitas rei ꝯſiſtit ⁊ ꝯſiderat̄ in tribꝫ. in cauſa. ſub
in tribꝫ ſtantia. et efficientia. In cā ſi a nobili origine pncipiū ducat. in ſub
ſtantia. ſi nobilē ſubſtantiā ⁊ ꝓprietatē in ſe poſſideat. in efficiētia ſi
nobiles effectus de ſe pducat. Beatiſſima igit̄ virgo fuit nobiliſſi/
ma. vtpote filia pncipis. in quo ſibi deus populū elegit peculiarē. et
diſtinxit ab alijs abraam ſcilicȝ. a quo ipa q̄dragesima ⁊ vna deſcen
dit generatōe. In ſubſtātia. qꝛ ⁊ nature pfectōem ⁊ gratie plenitudi
nem in ſe habuit. In efficiētia. qꝛ ipm deū de ſe generauit Igit̄ beatiſſi
ma virgo in oībꝫ in q̄bꝫ nobilitas ꝯſiderat̄ in ſummo nobilis in/
Querit̄ in quo uenitur ¶ Iuxta hoc q̄ritur. in quo cōſiſtat nobilitas ſm carnē. quia
eſt nobilitas. dı̄ꝛ ꝙ nobilitas nihil aliud ſit niſi inueterate diuitie. igit̄ videt̄ ꝙ in
diuitijs ſm hāt beatiſſima virgo nō fuiſſet nobilis. qꝛ paupcula fu
it a paupibꝫ generata. Videt̄ etiā ꝙ iſta nobilitas nō ſit a rebꝫ. Si/
militer aūt ait Ambroſi. ꝙ neqȝ a corpe nobilitas. neqȝ a nobilitate
cōplexionis corpis eſt. inueniūtur autē reges ⁊ pncipes qui nobiles
dicūtur. ⁊ ſunt ſm carnis cōplexionē exiſtētes melācolici ⁊ flegmati
ci. ⁊ ecōuerſo ruſtici ſanguinei ⁊ colerici. igit̄ nobilitas nō trahitur a
corpe. Itē videt̄ ꝙ nec ab anima. Anime em̄ nō ſunt ex traduce. igi
tur aīa filij nihil nobilitatis a patre hȝ vel ab aīa patris. Itē Sene/
ca dı̄t. ꝙ nō facit nobilitatē atriū plenūȝ fumoſis imaginibꝫ. et qđ añ
nos eſt noſtrū nō eſt. nā em̄ vixerūt ad noſtrā gloriā. ⁊ vult probare
ſicut oēs. q̄ loquūtur in hac materia ꝙ tm̄ Nobilis ē ille quē nobili
tat ſua virtus. Nobilitas eſt ſola animi que moribꝫ animum oꝛnat
Et ſic videtur ꝙ nobilitas ſm carnem nihil eſt

Rn̄. ¶ Ad hoc dicimus ꝙ beata virgo ſm omnē dignitatis ⁊ pfectio/
nis ⁊ nobilitatis moduȝ eſſe debuit ⁊ fuit nobiliſſima ⁊ digniſſima
Nobilitas cō in ſummo. Notandū igit̄ ꝙ ſicut in oppoſito tactū eſt nobilitas ge
pleta conſiſtit nealogie cōpleta ꝯſiſtit in tribꝫ. in cōditōis libertate. in officij digni
in tribꝫ tate. in vite ſanctitate. Libertas ꝯditōnis in tribꝫ cōſideratur. ſcȝ in
cauſa. in ſubſtātia. in efficientia. Libertate q̄ eſt in cā ſiue origine bea
tiſſima virgo fuit liberrima. vtpote pncipis filia. cui dixit deus. In
yſaac vocabit̄ tibi ſemen. Iſaac aūt nō eſt fili⁹ ancille. ſȝ libere Itē ad
patrē. pnceps dei es inter nos. Itē ad filiā q̄ȝ pulcri greſſus tui vt in
calciamētis filia pncipis. i. opa tua in ſctōꝝ exēplis quos imitaris ⁊.

omnes excellis. et ſic fuit liberrima in cā. In ſubſtantia quā facit libe
ram immunitas a pctō et gratie plenitudo. fuit etiā liberrima. Vn̄
Aue gratia plena. Qui enim facit pctm̄ ſeruus eſt peccati. ita econ/
uerſo vbi ſpūs dn̄i ibi libertas Ipſa igitur beata virgo ſemē abrahe
eſt. peccato non ſeruiuit vnq̄ȝ implens illud aplicū. Sic incipite ſic
loquimini. ſic facite tanq̄ȝ incipientes iudicari p legem pfecte liber/
tatis Et ſic liberrima fuit in ſuba q̄ nunq̄ȝ fecit peccatū et grē plena.
Fuit etiā liberrima in efficiētia paſſiua et actiua. ſeruis em̄ dꝛ Si filiꝰ
vos liberauit vere liberi eritis. ⁊ ſm glo. liberauit ponit̃ p libertauit.
Si ſ igit̃ ſeruus q̄ſē ſeruꝰ filij libertat̃. ml'to fortiꝰ mr̄ filij liberrima fuit
Itē ſi veritas illos liberat quos illuminat. potius illā liberauit q̄ eū Nota
generauit Item in efficientia actiua liberrima fuit. ipſa eſt em̄ p quaȝ
omnis creatura a ſeruitute corruptiōis liberata ē in libertatem gra/
tie filioꝝ dei. vbi ceſſat omnis plātio. vbi ſeruus liber eſt a dn̄o ſuo
Sicut aūt orta ē a nobiliſſimis ſic a digniſſimis traducta fuit. igit̃
nobiliſſima fuit in cā. ſubſtantia et efficientia In cā triplex eſt digni Dignitas tri/
tas a quibꝫ eſt originata. regalis. ſacerdotalis. pphetalis Prima cor plex
palis. ſecūda ſpūalis. tercia celeſtis. qꝛ futura pdicere donum eſt dei
Orta eſt de ſtirpe regali vt in dauid et alijs; Patriarchali vt ī abraā
et alijs Prophali vt in nathan. et ſic fuit digniſſima in cā Similiter
etiā in ſubſtantia. ipa em̄ habuit iſtam triplicē dignitatē in ſubſtan
tia ſua et pſona Fuit em̄ regina que aſtitit a dextris eius in veſtitu de/
aurato Fuit et ſacerdos iuſticie. q̄ pprio filio nō pepercit. ſed ſtabat
iuxta crucem Jeſu vt dicit Ambroſius non vt ſcȝ filij mortem aſpi/
ceret. non vt dolorem filij cōſideraret. ſed vt ſalutē humani generis
expectaret Fuit etiam pphetiſſa ſapientie Acceſſit inquit ad pphetiſ
ſam ⁊c. Et ſic fuit digniſſima ī ſubſtātia Fuit etiā digniſſima in effi/
cientia. ipſa em̄ triplicem dignitatem originaliter tranſmiſit in filiū
pncipaliter. ſpecialiter in nos poſt hoc generaliter filium genuit qui
rex et ſacerdos et ppheta fuit Rex q̄ in veſtimento et femore ſcriptū
habet Rex regum dn̄s dominātiū. de quo ſolo ſapiētes reges queſi Chriſtus fuit
uerūt dicētes. Vbi eſt q̄ natus eſt rex iudeoꝝ. Sacerdos q̄ eſt ſacer rex ſacerdos et
dos iuſticie q̄ eſt ſcd̄m ordinē melchiſedech. q̄ p pprīū ſanguinē in/ propheta
troiuit ſemel in ſcā eterna redemptiōe inuēta Hebr. ix. Ipſe ppheta
potēs fuit in ope ⁊ ſermone Luc. Iſtā triplicē dignitatē beata virgo
in nos trāſmiſit. que nos deo fecit regnū et ſacerdotium immo rega
le ſacerdotium et ſacerdotale regnū. de quo dicitur Luc. Regnabit
in domo Jacob ⁊c. Sic igitur patȝ quomodo nobiliſſime genealo
gie btā virgo fuit Qd̄ autē querit̃. quid fuit iſta nobilitas ſm carnē
Reſpondemꝰ q̄ nobilitas ſm carnē eſt traductio carnalis originis Queritur
a parentibꝫ ſm ſeculū in diuitijs vel potentia vel dn̄io cōſtitutis. ex
q̄bus quantū ex pte nature ē cauſatur in filijs ſimilitudo cōplexōis

et cōformitas moꝝ ⁊ imitatō opatōnis. homo em̄ paup̄ et ignobiľ
ſi in diuitijs incipit affluere incipit delicijs magꝭ vacare. cibis delica
tioꝛib⁹ ſe nutrire. ⁊ ſic ꝯplexione nobilitata exercitijs honeſtioꝛib⁹ ſe
occupare. dāna pua min⁹ curare puis lucris minus inhiare. alienū
dn̄m minus timere. dona min⁹ curare. libertatē magis appetere. ma
ioꝝ ꝯſoꝛtia ꝯtrahere. cū ipſis matrimonium iūgere. ⁊ opa eoꝝ ⁊ mo
Natura res imitari Et ſic natura p̄mo ſeruiľ ⁊ ignobilis victa p̄ cōſuetudi
nē in ꝯtrariū trāſmutať Et q̄nto hoc a remotioꝛi et diuturnioꝛi radi
ce ad ramos trāſmittiť. tāto magis nature inclinatō īdurať ⁊ inſepa
bilioꝛ efficiť vt in filijs q̄ꝫtū ē ex p̄te nature ad ꝯſilia parētib⁹ inueni
ať inclinatō naturaľ. et hoc apponiť nobilitati carnis. q̄ q̄ꝫtū ē de ſui
natura ſemper ad honeſta et decentia plus q̄ꝫ ad vilia inclinatur. et
hoc totū veꝝ eſt niſi libertas arbitrij vel conſuetudo vel alia cauſa
Nobilitas extrinſeca ꝯtrariū opeť Et ſic patet ꝙ nobilitas nō ē tm̄ ex qualitate
cōplexionis cū rex vľ digna p̄ſona melācolice cōplexionis magis ſit
audax vel largus ruſtico ꝓpter cōſuetudinē ſanguinee cōplexiōis. li
Nobilitas mē cet em̄ aīa nō ſit ex traduce tn̄ ex̄ns in carne opať plus foꝛtius vľ fre
tis quētius. ſm̄ ꝙ a carne amplius ad aliquid inclinatur

Rō. ¶ Quod aūt ſola nobilitas mētis videť laudāda reſpondemus
ꝙ ſi q̄litas opatōis cōtraria agit nobilitati oꝛiginis. tāto vicioſioꝛ ⁊
deteſtabilioꝛ eſt defoꝛmitas opationis. quāto magis ē contra natura
lem inclinationem oꝛiginis. et ſic magis eſt culpabilis vicioſus no/
bilis q̄ꝫ ignobilis. vbi aūt nobilitas oꝛiginis p̄ficiť ⁊ oꝛnať nobilita
te moꝝ ⁊ opatiōis. vtraq̄ꝫ p̄ſtat alteri munimentū laudis. deinde vir
tus oꝛiginis oſtendiť in opatiōe. nō quaſi aduēticiā et cito mutabi
lē. ſed quaſi ꝓpꝛiā et innatā et debitā nobilitatē ꝯtraxerūt a parente
et dū virtus mētis fundamētū ⁊ radicem habet nobilitatem carnis
difficilius a virtute moueť dignitatibus non mutabilibus ſed qua
ſi innatis eleuať minus. et humiliationib⁹ quaſi magis indignis al
ti⁹ exaltať Et dū virt⁹ mētis foꝛſan reſpuerit ipā carnis nobilitas ip
ſam ad nobilia excitat Inde ē ꝙ q̄n̄ he due nobilitates ꝯiūgūť ambe
merito laudanť. vn̄. fulgebat in venerādo duplex dec⁹ gregoꝛio Se
natoꝛia dignitas. volūtaria paupertas ⁊c. Si aūt ſeparenť. nobili/
tas carnis non laudatur ſed vitupať. nobilitas em̄ mētis ſine nobili
tate carnis tāto amplius laudať q̄nto etiā ꝓpꝛiā vincēs naturā lau
dabiliter opať. verſus Malo pater tibi ſit terſites dūmodo tu. ſ[illegible]cs
Eatide ſilis vulcania q̄q̄ꝫ arma capeſſes Quā de terſite ſimilē ꝓdu
cat achilles Itē al⁹ Cōſulatoꝛ ꝓceꝝ ſeruos ꝯtēne bilingues Qd̄ etiā
Ad obiectū obijciť ꝙ non multi potentes ſm̄ carnē et nō multi ſapiētes ⁊c. dici
mus ꝙ hoc intelligēdū eſt de p̄dicatoꝛib⁹ p̄ q̄s mundus ad fidē erat
cōuertēdus. quos cōgruebat plebeios eſſe et indoctos. ne coꝛū potē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſie vel ſapie vel dignitati aſcriberet illud quod deꝰ ꝑ gratiā et eorum
miniſteriū opabat. ⁊ ſic crux xp̄i euacuaret. vn̄ ꝯgruebat ꝙ nō idoctꝭ
humane ſapie verbis. nec in potētia dignitatis hoīes ad fidē recipē Chriſtꝰ mūdū
tur vel cogeret. ſed ſimplicibꝰ ſimpliciū verbis exterius coopātibus ꝯuertit ꝑ indo
diuina virtute interiꝰ opāte. humil' ad hūilē humiliter vocaret. ⁊ ſic ctos
deꝰ humil' exaltaret. ⁊ dyabolꝰ q̇ ꝑ ſupbiā vicerat ꝑ humilitatē vince
ret. vnde gloſa ibidē Si nō fideliter ꝓcederet piſcator. nō humiliter
ſequeret orator Aliud aūt reformabat ꝑ actū ī matre qꝫ decebat mo
dis omnibꝰ qbꝰ potuit exaltare et ſibi noſtrā naturā vniēdā in ipſa
de q̄ eā aſſumpſit ꝑ oīa honorare. vt ſua igit erga nos grā tāto ma-
ior appareret. quāto noſtrā naturā ſibi inſepabilius vniret. et q̄nto
mediū illius vnionis multiplicius decoraret eiuſqꝫ hūilitas tāto ꝓ
fūdior et maioris gratie capacior fieret. quāto etiā et gratie plenitu-
do et nobilitas eleuaret

Nr̄ Cū de genealogia nobiliſſima deſcēdiſſet virgo beata q̄re ꝑ ſe
nō ſit ſed ꝑ Joſeph genealogizata Solutio. ad quod ſic reſ
pōdit damaſ. Oportet ſcire ꝙ nō fuit cōſuetudo hebreis neqꝫ diui-
ne ſcripture genealogizare mulieres. lex aūt erat nō deſpōſare tribū
ex tribu alia Joſeph aūt ex dauidica deſcēdens ſtirpe et iuſtus exn̄s
hoc em̄ teſtat euāgeliū diuinū. nō vtiqꝫ inquit virginē ſanctā ad deſ-
ponſatōem duxiſſet. niſi ex eius ſtirpe deſcenderet. Monſtrans igit
viri Joſeph deſcenſionem contentus eſt

¶ Ex hoc autem oritur queſtio quare ſacra ſcriptura non genealo Queritur
giſet mulieres et maxime beatam virginem ¶ Et em̄ ſi hoc eſſet pro 1
pter ſexus indignitatem. tūc cum maior ſit indignitas culpe qꝫ natu
re. potiꝰ mali qꝫ mulieres nō debent genealogizari. hoc autē patet eē
falſum. vt in cayn ⁊ eſau. Si autē hic diceret ꝙ ſit ꝓpter generandi 2
p̄ncipalitatem. quia maſculus generat in altero. femina ab altero. ꝑ
hoc dictū nō ſoluitur qui genealogizatio a maribus et femīs gene
rat. Si autē diceret ꝙ hoc ſit propter peccati principium quod fuit
a muliere. ſm̄ h̄ viri nō debēt genealogizari. qꝛ ꝑ viꝝ trāſmiſſū ē pec
catū origiale. qꝛ ī adā oēs peccauerūt. nō eī peccatū originale ꝯtrax
iſſemꝰ ſi adā nō peccaſſꝫ ⁊ ꝑ aliā generaſſꝫ ¶ Itē ſi dicit ꝙ h̄ ē ꝓpter 3
myſteriū. qꝛ filij ſignāt opa ꝟtutū. filie opa infirmitatis. h̄ etiā ſuffi
cere nō videt. cū mali filij directiꝰ ⁊ exp̄ſſiꝰ opa mala ſignificēt qꝫ fi-
lie Et ſic nulla videt cā ꝙ mulieres nō genealogizent in ſacra ſcriptu
ra ¶ Itē ꝯſtat ꝙ h̄ ipꝫ ꝙ nō genealogizat ſit ī aliquā penā mulieꝝ. igi 4
tur q̄cq̄d fiet de alijs illa benedicta inter mulieres exēpta ē ab oī pctō
muliebri ceſſante cauſa maledicti debuit genealogizari

¶ Ad hec reſpondemus ꝙ non eſt ſacre ſcripture conſuetudo ſiue
nos mulieres genealogizare propter cauſas in oppoſito tactas ſi- R°

mul iunctas. quia ſexus indignior natura poſterior. culpa prior. ad
opa infirmitatis cōgruētior ſignāda Vñ aplus ad thy. Mulier in
ſilentio diſcat cū omni ſubiectōe. docere aūt mulierē nō pmitto. ne-
qꝫ dñari in virū ſed eſſe in ſilentio Adam pmo formatus eſt. deinde
eua. Adam non eſt ſeduct⁹ mulier aūt ſeducta in puaricatōe fuit. Qd̄

Ad obiectū

autē pmo obijcit̄ ꝙ mali genealogizent̄. hoc nō eſt inqꝫtū mali. vl̄ qꝛ
mali. nec eſt de principali intentōe ſcripture inqꝫtū hmōi eos genea-
logizare. ſed accidit ꝙ mali non inquantum mali generent̄ a bonis
et boni licet vt hmōi nō deſcēdant ab ipis. vñ cū alicuius boni acti-
ua generatō deſcribit̄. ꝛ qñqꝫ mali ꝛ qñqꝫ boni ponūtur q̄ oēs inqꝫtū
boni bonitate nature a bono naturaliter oriunt̄ Silr̄ qn alicu⁹ bo-
ni generatio paſſiua deſcribit̄. et boni patres et mali numerant̄. qꝛ bo-

Trangreſſio peccati

nus a bonis et a malis ꝓpagat̄ Item tranſgreſſio peccati mulieri pn-
cipalius imputatur. qꝛ origo peccati ade et per ꝯſequens oīm p̄dic-
toꝝ ipſa fuit Item filie ſignāt conuenienti⁹ opera mala qꝫ filij mali
mali enī non ſunt inquantū mali. ſed inquantū boni. et ſic minus
cōgrue ſignatur exitus mali a bono Filie aūt ratōe ſexus ſunt infirmi-
ores. et ſic opera infirmitatis ſignificant cōgruentius. his ergo rati-

Mulieres nō genealogiſant

onibus mulieres in penam earum nō genealogizant̄. a qua maledi-
ctone penit⁹ exēpta fuit beata virgo. cuius genealogia expreſſiſſime
declarat̄ et patentiſſime euangelizat̄. et in hoc quoqꝫ cōmendatur ei

B Maria p viz genealogiſat̄.

puilegiū dignitatis. ꝙ p̄ oībꝫ mulieribꝫ genealogizatur. quod no-
tat excellentiam dignitatis. Quod autem hoc fit per virum ſibi deſ-
ponſatum declarat eminentiam humilitatis. vt manifeſtetur mira-
bilis pulcritudo dignitatꝫ et hūilitatis. cū et dignitas excellit hūili-
tatē. et hūilitas ſup oīa p̄cipue ornat dignitatē. vñ Bern. Que ē vir-
tutū eq̄ potēs oīm demonū debellare ſupbiā ꝛ tyrannidē hoīm. cete-
rum cum omni indrūter perſone hec ſit quedam turris fortitudinis
a facie inimici neſcio quo pacto cum vnius vis maior eſt in maio-
ribꝫ et in clarioribꝫ clarior. cōprobatur nulla ſplendidior gemma in
omni precipuo ornatu ſummi pōtificis. que enī celſior ceteris eo hu-
militate paret illuſtrior et ſeipſo Sic igitur preuilegiauit dominus
matrē ſuam ſuper oēs mulieres in eo ꝙ genealogizat̄. ꝛ in humilita-
te ordinat̄ ꝙ hec genealogia ad ipſam per virum deſcēdere denūciat̄

Rſ.

Nō Sexto de hoc ꝙ dicit. et nomen virginis in gtō et ſuperius
de ioſeph cui nomē per datiuum Ad qd̄ reſpōdemus ꝙ da-
tiuus conſtruitur acq̄ſitiue. gtūs vero poſſeſſiue. et nomen Joſeph
aſſcribit̄ per dtm̄. qꝛ ſignatō nominis ſui perſonat augmentum qd̄
per ſponſalia ei de btiſſima virgine eſt actualiter acquiſitum. beata
aūt virgo ſanctificatōem ſui nominis nō quaſi de nouo acq̄ſiuit. ſꝫ
etiam in hoc nata fuit. ſemper enī ſtella maris fuit. et tam p̄cedentes
ſꝫ qꝫ ſequentes illuminauit. qꝛ niſi per fidē verbi incarnati vel incar

nandi de virgine nūq̃ aliter ſalus fuit. vnde ipſa in fide et hoim et
dei electõe et confirmatõe domina et regina creaturaꝝ ſemp fuit

Qũ. Septimo quõ congruit matrē dei appellatā fuiſſe mariam *Primo*
Videtur ꝙ potius appellari debuit eua. qꝛ in Geñ. dicitur
Et vocauit nomen eius euam. eo ꝙ eſſet mater omnium viuentiū. ſi
ergo illa eſt eua appellata que erat mater omnium viuētiū vita na-
ture. multofortius illa beatiſſima virgo debuit vocari eua que ē ma
ter omniū viuentium vita gratie Eua em̄ interpretať vita ¶ Itē nun *2*
q̃ inueniť in veteri teſtamento ꝑ aliquā mulierē huiuſmodi nomīs
ſignificatio. igiť videť ꝙ potius debuit vocari Rachel vel Rebecca
vel Judith vel Heſter. ꝑ quas fuit beatiſſima virgo figurata. ¶ Itē *3*
cum iſta virgo fuit ſingularis inter omnes que nec primā ſimilē vi-
ſa eſt nec habere ſequētem in re. igiť nec ſimilē habere debuit in nomi
ne. igitur cū multe ante et poſt fuerāt marie. dñā noſtra non debuit
illud nomē habere ¶ Itē ſicut ſe habet res ad rē ita nomen ad nomē *4*
ſed beata virgo poſt filiū dñm noſtꝝ ieſuꝫ chriſtū ei ſimilima fuit in
re. igitur et nomine. igiť videtur ꝙ a chriſto chriſtiana debuit vocari
vel a recreatiõe recreatrix appellari. vel aliud digniſſimū nomē cogi
tari ¶ Item cantat eccleſia. Sumēs illud aue mutans nomē eue. igiť
videtur ꝙ beatiſſima virgo deberet aue appellari

¶ Ad hoc reſpõdem⁹ ꝙ nomē maria ĩ hoc loco beatiſſime virgini *Rº*
cõgruētiſſime adoptať. et ꝓpter rei ꝑfectõem que in nomine denota
tur. et ad exprimendā ꝓprietatem cõceptionis que hic annunciatur
et ad ſtatū deſignandū mediationis beatiſſime virginis. qua mediā
te genus humanū ꝑ mare huius ſeculi ad portū celi. exemplo. ſuffra
gio et merito reuocatur vnde Bern. Loquamur pauca de hoc quod
interpretať ſtella maris et virgini matri congruenter adoptať. Ipſa *Maria ꝯpať*
nāqꝫ aptiſſime ſideri cõpať. qꝛ ſicut ſine ſui corruptione ſid⁹ emittit *ſideri*
radiū. ſic abſqꝫ ſui leſione virgo ꝑturiuit filiū. nec ſideri radius ſuam
minuit claritatē. nec virgini filius ſuā integritatē Ipſa autē eſt ſtella
nobiliſſima ex Jacob orta. cuius radius vmbroſum orbē illuminat
cuius ſplēdor etiā ꝑfulget in ſupnis. inferos penetrat. terrā etiā plu-
ſtrās. et calefaciens magis mētes q̃ corpa fouet virtutes et excoquit
vicia Ipa inquā ꝑclara et eximia ſtella ſup hoc mare magnū et ſpa
cioſum neceſſario ſubleuata. micās meritis. illuſtrās exemplis. O q̄ *Nota pctõꝛ*
te intelligis in hu⁹ ſeculi ꝓfluuio. magis inter ꝓcellas et tēpeſtates
fluctuare q̃ ꝑ terram ambulare. ne auertas oculos a fulgore hu⁹ ſi-
deris. ſi nõ vis obrui ꝓcellis. ſi inſurgāt venti tēptationū. ſi incurras
ſcopulos tribulationū. reſpice ſtellam. inuoca mariam. ſi iracundia
ſi auaricia. aut carnis illecebra nauiculā concuſſerit mētis reſpice ad
mariā Si criminū imanitate turbat⁹. cõſcie feditate cõfuſus iudicij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mul iunctas. quia ſexus indignior natura poſterior. culpa prior. ad
opa infirmitatis cõgruẽtior ſignãda Uñ aplus ad thy. Mulier in
ſilentio diſcat cũ omni ſubiectõe. docere aũt mulierẽ nõ pmitto. ne-
qȝ dñari in virũ ſed eſſe in ſilentio Adam pmo formatus eſt. deinde
eua Adam non eſt ſeduct⁹ mulier aũt ſeducta in puaricatõe fuit Qđ
Ad obiectũ autẽ pmo obijcit̃ q mali genealogizent̃. hoc nõ eſt inqȝtũ mali. vl' qr
mali. nec eſt de principali intentõe ſcripture inqȝtũ hmõi eos genea
logizare. ſed accidit q mali non inquantum mali generent̃ a bonis
et boni licet vt hmõi nõ deſcẽdant ab ipis. vñ cũ alicuius boni acti-
ua generatõ deſcribit̃. ⁊ qñqȝ mali ⁊ qñqȝ boni ponũtur q oẽs inqȝtũ
boni bonitate nature a bono naturaliter oriunt̃ Siliť qñ alicu⁹ bo-
ni generatio paſſiua deſcribit̃. et boni patres et mali nunerant̃. qr bo-
Trangreſſio peccati nus a bonis et a malis ppagat̃ Item tranſgreſſio peccati mulieri pri
cipalius imputatur. qr origo peccati ade et per ɔſequens oĩm pdic
toꝝ ipſa fuit Item filie ſignãt conuenienti⁹ opera mala qȝ filij mali
mali eñi non ſunt inquantũ mali. ſed inquantũ boni. et ſic minus
cõgrue ſignatur exitus mali a bono Filie ãt ratõe ſexus ſunt infirmi-
ores. et ſic opera infirmitatis ſignificant cõgruentius. his ergo rati-
Mulieres nõ genealogiſant̃ onibus mulieres in penam earum nõ genealogizant̃. a qua maledi-
ctone penit⁹ exẽpta fuit beata virgo. cuius genealogia expreſſiſſime
declarat̃ et patentiſſime euangelizat̃. et in hoc quoqȝ cõmendatur ei⁹
B puilegiũ dignitatis. q p omib⁹ mulierib⁹ genealogizatur. quod no-
Maria p viꝝ genealogiſat̃. tat excellentiam dignitatis. Quod autem hoc fit per virum ſibi deſ
ponſatum declarat eminentiam humilitatis. vt manifeſtetur mira-
bilis pulcritudo dignitatꝫ et hũilitatis. cũ et dignitas excellit hũili
tatẽ. et hũilitas ſup oĩa pcipue ornat dignitatẽ. vñ Bern. Que ẽ vir
tutũ eq potẽs oĩm demonũ debellare ſupbiã ⁊ tyrannidẽ hoĩm. cete
rum cum omni indrĩter perſone hec ſit quedam turris fortitudinis
a facie inimici neſcio quo pacto cum vnius vis maior eſt in maio
rib⁹ et in clariorib⁹ clarior. cõprobatur nulla ſplendidior gemma in
omni precipuo ornatu ſummi põtificis. que eñi celſior ceteris eo hu
militate paret illuſtrior et ſeipſo Sic igitur preuilegiauit dominus
matrẽ ſuam ſuper oẽs mulieres in eo q genealogizat̃. ⁊ in humilita
te ordinat̃ q hec genealogia ad ipſam per virum deſcẽdere denũciat̃
Nõ Sexto de hoc q dicit. et nomen virginis in gtõ et ſuperius
Rñ. de ioſeph cui nomẽ per datiuum Ad qđ reſpõdemus q da
tiuus conſtruitur acqſitiue. gtũs vero poſſeſſiue. et nomen Joſeph
aſſcribit̃ per dtĩũ. qr ſignatõ nominis ſui perſonat augmentum qđ
per ſponſalia ei de btiſſima virgine eſt actualiter acquiſitum. beata
aũt virgo ſanctificatõem ſui nominis nõ quaſi de nouo acqſiuit. ſꝫ
etiam in hoc nata fuit. ſemper eñi ſtella maris fuit. et tam pcedentes
ſꝫ qȝ ſequentes illuminauit. qr niſi per fidẽ verbi incarnati vel incar

nandi de virgine nūq̄3 aliter ſalus fuit. vnde ipſa in fide et hoīm et
dei electōe et confirmatōe domina et regina creaturaꝝ ſemꝑ fuit
Vtrū Septimo quō congruit matrē dei appellatā fuiſſe mariam Primo
Videtur ꝙ potius appellari debuit eua. qꝛ in Gen̄. dicitur
Et vocauit nomen eius euam. eo ꝙ eſſet mater omnium viuentiū. ſi
ergo illa eſt eua appellata que erat mater omnium viuētiū vita na/
ture. multofortius illa beatiſſima virgo debuit vocari eua que ē ma
ter omniū viuentium vita gratie Eua enī interpretaꝛ vita ¶ Itē nun 2
q̄3 inuenīꝛ in veteri teſtamento ꝑ aliquā mulierē huiuſmodi nomīs
ſignificatio. igiꝛ videꝛ ꝙ potius debuit vocari Rachel vel Rebecca
vel Judith vel Heſter. ꝑ quas fuit beatiſſima virgo figurata. ¶ Itē 3
cum iſta virgo fuit ſingularis inter omnes que nec primā ſimilē vi/
ſa eſt nec habere ſequētem in re. igiꝛ nec ſimilē habere debuit in nomi
ne. igitur cū multe ante et poſt fuerāt marie. dn̄a noſtra non debuit
illud nomē habere ¶ Itē ſicut ſe habet res ad rē ita nomen ad nomē 4
ſed beata virgo poſt filiū dn̄m noſtꝝ ieſu3 chriſtū ei ſimilima fuit in
re. igitur et nomine. igiꝛ videtur ꝙ a chriſto chriſtiana debuit vocari
vel a recreatiōe recreatrix appellari. vel aliud digniſſimū nomē cogi
tari ¶ Item cantat eccleſia. Sumēs illud aue mutans nomē eue. igiꝛ
videtur ꝙ beatiſſima virgo deberet aue appellari
¶ Ad hoc reſpōdemꝰ ꝙ nomē maria ī hoc loco beatiſſime virgini Rᵒ
cōgruētiſſime adoptaꝛ. et ꝓpter rei ꝑfectōem que in nomine denota
tur. et ad exprimendā ꝓprietatem cōceptionis que hic annunciatur
et ad ſtatū deſignandū mediationis beatiſſime virginis. qua mediā
te genus humanū ꝑ mare huius ſeculi ad portū celi. exemplo. ſuffra
gio et merito reuocatur vnde Bern. Loquamur pauca de hoc quod
interpretaꝛ ſtella maris et virgini matri congruenter adoptaꝛ. Ipſa Maria ꝯpaꝛ
nāq3 aptiſſime ſideri cōpaꝛ. qꝛ ſicut ſine ſui corruptione ſidꝰ emittit ſideri
radiū. ſic abſq3 ſui leſione virgo ꝑturiuit filiū. nec ſideri radius ſuam
minuit claritatē. nec virgini filius ſuā integritatē Ipſa autē eſt ſtella
nobiliſſima ex Jacob orta. cuius radius vmbroſum orbē illuminat
cuius ſplēdor etiā ꝑfulget in ſuꝑnis. inferos penetrat. terrā etiā plu/
ſtrās. et calefaciens magis mētes q̄3 corꝑa fouet virtutes et excoquit
vicia Ipa inquā ꝑclara et eximia ſtella ſuꝑ hoc mare magnū et ſpa
cioſum neceſſario ſubleuata. micās meritis. illuſtrās exemplis. O q̇ Nota pctōꝛ
te intelligis in huꝰ ſeculi ꝓfluuio. magis inter ꝓcellas et tēpeſtates
fluctuare q̄3 ꝑ terram ambulare. ne auertas oculos a fulgore huꝰ ſi/
deris. ſi nō vis obrui ꝓcellis. ſi inſurgāt venti tēptationū. ſi incurras
ſcopulos tribulationū. reſpice ſtellam. inuoca mariam. ſi iracundia
ſi auaricia. aut carnis illecebra nauiculā concuſſerit mētis reſpice ad
mariā Si criminū īmanitate turbatꝰ. cōſcie feditate cōfuſus iudicij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terrore ꝑterritus. baratro incipias ꝑturbari. vel abſorberi triſticie et
deſpatōnis abyſſo. in ꝑiculis. in anguſtijs. in reb⁹ dubijs. mariā cogi
ta. mariā inuoca. nō recedat ab ore tuo. nō a corde. et vt ipetres eius
orōnis auxiliū. nō differas cōuerſatōis exēplū. ipam ſequēs nō deui
as. ipaꝫ cogitās nō erras. ipa tenēte nō corruis. ipa ꝓtegēte nō metu
is. ipſa duce nō fatigaris. ipa ꝓpicia ꝑuenis. et ſic in temetipo expiris

Maria inter/pretatur

qꝫ merito dictū ē nomē ꝟginis maria Maria em̄ interptaꝛ dn̄a. ſtel
la maris. illuminata. illuminatrix. amaꝝ mare. Ipſa em̄ omniū q̄ꝝ
de⁹ dn̄s ē dn̄a ē. i. q̄ notaꝛ ſingularꝫ excellētia veri ſolis. ſine corruptōe
vel diminutōe vl' ſui degeneratōe. in quo exprimūꝛ ꝓprietates ꝯcep
tōis Ipſa em̄ ē diuinaꝝ illuminationū immediate ſuſceptiua. Ipſa

Dicitur ſtella maris

oīm bonitatū vniuerſaliter diſtributiua. Inde dicíꝛ ſtella maris. qꝛ
omnib⁹ p̄ntis vite gratijs ſemꝑ pleniſſima. vnde dicíꝛ maria. quia ſi
cut in mari ē cōgregatio omniū aquaꝝ. ita in ipa eſt aggregatio oīm
gratiaꝝ Unde Gen. i. Cōgregatōes aquaꝝ vocauit maria. locus aūt

Maria dicíꝛ amara

gratiaꝝ omniū vocaꝛ maria Ipſa em̄ in ſuipſius cōuerſatōe ꝑ totū
amara. in filij paſſione amariſſima omnib⁹ de amaritudine exeūtib⁹
ipſa exēplū fuit et cauſa. His aūt rationib⁹ beatiſſima virgo maria

Ad obiectum

hic appellaꝛ maria ¶ Nō aūt ħ eua debuit appellari. eo q̄ ſit maꝛ oīꝫ

Maria non dꝫ dici eua

viuētiū ꝑ generationē ſpūalem cū de illa ꝑ ſe hic nō agaꝛ. ſꝫ de carna/
li eius generatiōe qua ex caſtiſſimis carnib⁹ ⁊ ſanguinib⁹ genuit de⁹
eius vnigenitū et oīm redēptorē Hec igíꝛ in filij ꝯceptōe ſine dolore
anteqꝫ ꝑturiret pepit maſculū filiū ſuū primogenitū ieſuꝫ xp̄m Po/
ſtea vero tp̄e paſſionis ꝑturijt terra in die vna. ⁊ ꝑturiebaꝛ gens ſi/
mulqꝫ ꝑturiuit. ⁊ filios ſuos pepit. hec aūt quia nō parit niſi filiū ſu
um ꝑmogenitū ſine dolore. ſine corruptōe. ſine diminutōe cōgruen
ter deſignaꝛ nomīe ſtelle Et ſicut ſydus radiū parit virgo filium parꝛ

Maria ſignatur noīe ſtelle

forma. neqꝫ ſydus radio neqꝫ virgo filio fit corrupta. Tempe vero
paſſionis vbi mater miſcđie patri miſcđiarū in opatōne ſumme miſe
ricordie affuit. et dolorem paſſionis ſecum ſuſtinuit. nam ipius aīaꝫ

Maria affuit paſſioni xp̄i

ꝑtranſiuit gladius. et conſors paſſionis adiutrix facta eſt redemptio
nis et mater regeneratōnis. vn̄ ibi ꝓpter fecunditateꝫ ſpūalem que
totius generis humani mater ſpūalis effecta eſt. non ſine ꝑturitione
doloris om̄es nos in vitā eternam in filio et ꝑ filiū ꝛvocauit et rege
nerauit Mulier merito dicta fuit. noīe aūt eue vocari non debuit cū

Maria fuit eue ꝯtraria

in re et effectu contraria ei fuit per omnia. Illa em̄ damnauit. iſta ſal
uauit. vnde et ipſa nomen eue mutauit. non voce quidem ſed re Illa
quidem omnes generauit in mundum. iſta in celos Illa mater car/
nalis. iſta ſpiritualis. Iſta mater miſericordie. illa principium mor/
talitatis Iſta principium regenerationis. illa gratiam perdidit iſta
gratiam inuenit. illa tranſiuit et nos tranſire fecit de gratia in culpā

iſta ſurrexit et nos ſurgere fecit ſecum de culpa in gratiam. illa de la-
tere viri dormientis facta ē. iſta de corde dei vigilantis Illa viro ſuo
occaſio perditionis. hec viro adiutorium redemptōis. illa deſpon-
ſatur mater et origo corruptarum. hec deſponſatur menſura virgo
mater virgo virginum. hec primā virginitatē ꝑdidit. iſta primo vir
ginitatem deo cōſecrauit. hec a dyabolo decepta. hec ab angelo edoc
ta. illā dyabolus vicit per ſuperbiam. iſta vicit dyabolum ꝑ humili
tatē Et ſic ptꝫ qualiter mutauit nomē eue ¶ Qđ aūt obijcit ꝙ ꝑ nul- Ad obiectum
lū hoīs nomē figurat. dicimꝰ ꝙ hoc cōgrua diſpēſatōne agit. vt dū
nulla ipſam figurans ſilē habeat nomē. ipſa ſignificātiū omniū de-
bet trāſcendere rōēꝫ. vtpote q̄ nec ꝑmā ſimilē viſa ē nec habere ſeqntē
Qđ aūt hmōi nominis ān et poſt femine inueniūt. intelligi dat no
bis ꝙ licet nulla feminaꝝ ei ſimilet ꝑ equipantiam. nulla tamen ab
eius ꝑticipatione excludit. in ſignū igitur ꝙ res ſui nominis omnibꝰ
cōicare deſiderat ꝑ effectum. ⁊ nihil ſibi retinere cupiens priuate. ꝓ-
prium cōicat alijs etiam ſuū nomen ¶ Itē nō debuit ei eſſe aliqđ no
mē a creatore vel a xpo. quia in iſta annūciatōe nō agit qualiter ipſa
a xpo ſed qualiter xps a ea ꝓcedit. chriſtiani nomē nō erat ei ſpeciali
ter imponēdū quod erat ad omnes generaliter deriuanduꝫ Et ſi ali-
qđ nomen ei aptare potuerit excellentiori dignitate. tamen nullum
a maiori negocij de quo agitur ꝓprietate. vt patꝫ ꝑ ſupradicta ver
ba beati Bern. Ex quibꝰ colligitur ꝙ tribꝰ de cauſis ꝑ hoc nomē in h̄
loco beatiſſima virgo congruentiſſime nominatur. ſcꝫ propter ꝑſo- Maria bene
ne ſue dignitatem. actōis ſue vtilitatem. conceptionis diuine ꝓprie nominatur
tatē. dignitas ꝑſone exprimitur per naturam lucis q̄ intelligitur per
ſtellā maris Nihil em̄ dignꝰ luce vel nobilꝰ Cuiꝰ rō. qꝛ primo et ꝑn
cipaliter diuine nature. poſteriꝰ nature āgelice. vltimo corporee natu
re cōpat Et nihil ē nobilꝰ in corpibꝰ luce corpali. in ſpūalibꝰ luce ſpū
ali. in ſummo aūt nobil lux diuine nature. deꝰ em̄ lux ē ⁊ tenebre in
eo nō ſunt vlle Vn̄ lux ad illā lucē immediatiſſima ſcđo loco erat no
biliſſima. hec aūt erat beata virgo que nō ſolū ab hac luce ſicut luna Maria a luce
a ſole illuminata fuit ſed ſicut aurora de ſe ſolē ꝓduxit. q̄ oīa illumi diuina illūiat
nabilia illuminauit. ⁊ ſic ꝑ naturā lucis exꝑmit dignitatis excellētia
beatiſſime virginis ꝑ h̄ qđ addit dicēdo ſtella maris tangit vtilitas
oꝑatōis in h̄ ꝙ oēs naufragos deducit ad portū maris ſalutis eter-
ne. nihilominus ꝑ hoc ꝙ dicit ſtella maris tāgit ꝓpetas ꝯceptōe. qꝛ
ſicut ſidꝰ radiū ⁊c. ſic vicꝫ ſine corruptōe ſine diminutōe ſine polluti
one concepit filium

Nr̄ Octauo de hoc ꝙ dicit ingreſſus. vtꝫ ianuis clauſis vel ap
tis ſit ingreſſus Et videt ꝙ ianuis apertis. quia beata virgo Primo
vidit eū oculis nō glorificatis ſine miraculo. igit et angelus habuit
corpꝰ aſſumptū nō glorificatū. igit nō potuit intrare ianuis clauſis

De ingreſſu gabrielis ad mariā

2 ¶ Item ſcriptura hoc non dicit. ſed ſi factū eſſet diceret. ſicut de dn̄o
Contra dixit quando ad diſcipulos ianuis clauſis intrauit ¶ Cōtra Augu.
dicit ꝙ angeli aſſumūt ſibi corpora in qbꝫ apparēt de puriſſimis de
mētis. igitur potuit ianuis clauſis intrare ¶ Item queritur quare hic
dicat repetendo hoc nomen angelus et nō gabriel cū in ꝓprio noīe
intelligatur nomē commune et non econuerſo ¶ Item queritur de hoc qđ
Queritur de ſitu dicit ad eam ſcꝫ qualiter ſcḋm ſitū ſe habuerit ſiue poſitōem Diuerſa ē
enī poſitio corpis in vacātibꝫ orationi. ſcꝫ proſtratio. geniculatio. ſeſ
ſio. ſtatio. inclinatio. in qua iſtarū fuit quādo ei angelus iſtam pleni
Qꝫ ſedit tudinē nūciauit. videtur ꝙ debuit ſedere. hoc enī eſt ꝓpriū contempla
tio nis. iuxta illud Maria ſedebat iuxta pedes dn̄i. Et etiaꝫ phus
dicit Aīa ſedēdo et qeſcendo fit prudens. ꝙ aūt ꝓſtrata debuerit eſſe
videtur. qꝛ illa maxime ptinet ad humilitatem. Unde in Apoc. Cecidi
Cōtra ſtetit ad pedes angeli. ¶ Itē ꝙ ſtare debuerit videtur. qꝛ exterior hominis
ſtatus ſignū eſt ſtatus interioris. ſꝫ ſcḋm hominē interiorem maxime
tūc fuit erecta. igitur ſcḋm exteriorē hoīem ſtare debuit erecta ¶ Itē ſi ſe
dit vtꝝ angelo veniēte ſurrexit Et videtur ꝙ ſic. quia hoc ad honeſta
tem ptinebat. vnde Rachel excuſauit ſe qꝛ patri aſſurgere non potu
it Item in altari dominum ſuſcipimus ſtando. igitur ille eſt reuerē-
diſſimus modus dominū ſuſcipiendi

¶ Ad primum reſpondemus per beatum Ber. qui dicit. ꝙ ingreſ
Rꝫ. ſus ad eam puta in ſecretarium pudici cubiculi vbi illa forſan clau
ſo ſuper ſe oſtio orabat patrem ſuum. In abſcondito ſolent angeli
aſtare orantibꝫ. et delectari in his quos vident puras manꝰ in orati
one leuare ad deum holocauſtū ſancte deuotionis. gaudent ſe offer
re deo in odorem ſuauitatis Marie autē orationes quantum placu
Orōes marie erunt in conſpectu altiſſimi angelus indicauit. qui ingreſſus ad eā
Nota tam reuerenter ſaltauit. nec difficile fuit clauſo hoſtio angelo pene-
trare ad abdita virginis q̄ vtiqꝫ ex ſubtilitate ſubſtātie ſue hoc habet
a ſua natura ꝙ nec ferreis ſeris eius arceatur ingreſſus. quocunqꝫ cū
ferat ſuus impetus. angelicis enī ſpiritibus parietes nō obſiſtunt. ſꝫ
cuncta illis viſibilia cedunt. cuncta eque corpora quantumlibet ſo-
Oſtiū virginis lida et ſpiſſa eis penetrabilia ſunt et peruia. Suſpicandum igitur
fuit clauſum non eſt ꝙ apertum inuenerit angelus oſtium virginis cui nimirum
D in ꝓpoſito fuit fugere hoīm frequentias. vitare colloqa. ne orantis
ſilentium perturbaretur. vel continētie caſtitas temptaretur. clauſerat
inquā etiam illa hora habitaculum ſuum ſupra ſe prudētiſſima vir
go. ſed hominibus nō angelis. proinde et ſic potuit ad eam intrare
angelus. ſed nulli hoīm facile patebat acceſſus. Ex his colligendo
Angelꝰ itrauit credimus angelum cauſis ianuis intraſſe. et hoc potuiſſe propter na
ture ſue ſubtilitatem et aſſumpti etherei corporis q̄litatē. beatiſſimā

aũt virginẽ in aduentu eius inclinatis genub9. ꝛ eleuatis puris ma Quid maria
nib9. erectis in celũ oculis ad patrẽ miſericordiaꝝ ꝓ incarnatõne filij angelo ingre
ſui deuotiſſimas ꝑces cũ lachꝛymis fudiſſe ꝛ angelo veniẽte reuerẽ- diente fecit.
ter aſſurrexiſſe. ꝛ ꝓcepta eius annũciatõe credendo in eã ↄſenſiſſe. et
quãto citius impleri. flexis genub9 rurſus in terrã. ꝛ eleuatis in celũ
oculis ac manib9 ex intimo corde erũpentib9 pre gaudio lachꝛymis
deuotiſſime flagitaſſe. ꝛ ſic deũ pariter ꝛ hominẽ ↄcepiſſe. ¶ Et iſte q- Qua reueren-
dem modus poſitõis ꝛ ſitus eſt eoꝛꝫ q̃ de manu angeli. i. ſacerdotis tia coꝛpus xpi
ſuſcipiũt coꝛpus dñicũ de altari. ¶ Qꝫ aũt hic repetit nomẽ cõmune ſumi debet
angeli cũ dr. ingreſſus angelus. ꝑ hoc q̃dẽ datur intelligi. ꝙ oĩno in Ad q̃ſtiũculã
rõne nũcij venit. ſcꝫ ꝙ ſua autoꝛitate nõ venit. ꝙ iſtud negotiũ nõ in
uenit. nõ niſi miſſus intrauit. nõ ſua ꝟba ſꝫ diuina ꝓtulit. ſalutatio
nẽ nõ dictauit. ſꝫ detulit ꝙ oĩm nouoꝝ nouiſſimũ nũciauit.

Q Veſtio. xviij. eſt de ſalutati

one. que non ↄgrue videtur incipi ab aue. cum in ſalu- Rõ ꝑma.
tationib9 ſoleãt ꝓpria nomĩa ꝛ dignitatũ ꝑmitti. et poſt
hoc ꝑſone recipienti ſalus optari. vel gratia vel ſeruitiũ vel dilectio
mandari. q̃ oĩa in hac ſalutatõe nõ videtur obſeruari. ¶ Itẽ iſte mo 2
dus ſalutãdi ꝑ ſecũdã ꝑſonã eſt modus ſalutãdi a ſeipo ꝛ ꝑſonalr.
et nõ ab alio. ergo videt ꝙ angelus ſalutauit eam ab ipo ꝛ non a deo
¶ Itẽ aue dr remotõem pene. ſalue ꝑſentiã boni, ꝛ ꝑmanentiã ſalutis 3
ergo maioꝛ ꝑfectio fcat ꝑ ſalue q̃ꝫ ꝑ aue. g̃ iſta ꝑfectiſſima ſalutatio
debuit potius incipe a ſalue q̃ꝫ ab aue ¶ Itẽ aue ꝑtinet ad incipiẽtes 4
et ſalue ad ꝓficiẽtes. gaude ad ꝑfectos. igit cũ beatiſſima virgo fue-
rit ꝑfectiſſima. ꝑ gaude fuit ſalutãda. qḋ etiã videt ꝑ locũ a minoꝛi.
angelus eñ ſalutauit Thobiã. gaudiũ tibi ſit ¶ Itẽ ↄſuetudo ꝛ mo 5
dus ſalutandi quem ipe deus tenuit ꝛ docuit fuit pax vobis. quem
tenuit dñs pax huic domui. etiam hũc docuit. ergo modus ſalutan
di eſt nobiliſſimus. igit debuit in ſalutatõne nobiliſſima obſeruari.
¶ Itẽ nõ bene neqꝫ vere videtur ei angelus dicere aue. aut eñ hoc di- 6
xit optando. aut predicẽdo de futuro. aut narrando de preſenti. Si
narrando de ꝑſenti adhuc falſum dixit. qꝛ adhuc ſine ve nõ fuit. Si
optauit. ergo nobilitatem ſuã nobilitati diuine non cõfoꝛmauit. qꝛ
eam multa pati voluit. Si aũt futura predixit nõ ſalutauit ſed pro
phetauit. primũ eſt cõmune omniũ ſaluãdoꝛũ. qꝛ q̃ñqꝫ erũt ſine ve.

¶ In ↄtrariũ obijcitur ꝛ ꝓbat. ꝙ beatiſſima virgo fuit ſine ve Se Contra
neca ad Lucillũ probat. ꝙ ſapiẽs nõ turbatur hoc mõ. validius eſt
qḋ ledit eo qḋ leditur. foꝛtioꝛ eſt virtute. nequitia ſed infirmioꝛ. ſed
nõ leditur quis niſi a malis. ergo non leditur. ¶ Item dr. Quicq̃d

De ingreſſu gabrielis ad mariā

2 ¶ Item ſcriptura hoc non dicit. ſed ſi factū eſſet diceret. ſicut de dn̄o
Contra dixit quando ad diſcipulos ianuis clauſis intrauit ¶ Cōtra Augu.
dicit ꝙ angeli aſſumūt ſibi corpora in qbꝰ apparēt de puriſſimis ele
mētis. igitur potuit ianuis clauſis intrare ¶ Item querit quare hic
dicat repetendo hoc nomen angelus et nō gabriel cū in ꝓprio noīe
intelligat nomē cōmune et non econuerſo ¶ Item queritur de hoc qd
Querit de ſitu dicit ad eam ſcʒ qualiter ſm ſitū ſe habuerit ſiue poſitōem Diuerſa ē
em̄ poſitio corpis in vacātibꝰ orationi. ſcʒ proſtratio. geniculatio. ſeſ
ſio. ſtatio. inclinatio. in qua iſtarū fuit quādo ei angelus iſtam pleni
Qȝ ſedit tudinē nūciauit. videt ꝙ debuit ſedere. hoc em̄ eſt ꝓpriū contempla
tionis. iuxta illud Maria ſedebat iuxta pedes dn̄i. Et etiaʒ phus
dicit Aīa ſedēdo et qeſcendo fit prudens. ꝙ aūt pſtrata debuerit eſſe
videt. qꝛ illa maxime ptinet ad humilitatem. Unde in Apoc. Cecidi
Cōtra ſtetit ad pedes angeli. ¶ Itē ꝙ ſtare debuerit videtur. qꝛ exterior hominis
ſtatus ſignū eſt ſtatus interioris. ſʒ ſm hominē interiorem maxime
tūc fuit erecta. igit ſm exteriorē hoīem ſtare debuit erecta ¶ Itē ſi ſe
dit vtꝛ angelo veniēte ſurrexit Et videtur ꝙ ſic. quia hoc ad honeſta
tem ptinebat. vnde Rachel excuſauit ſe qꝛ patri aſſurgere non potu
it Item in altari dominum ſuſcipimus ſtando. igitur ille eſt reuerē
diſſimus modus dominū ſuſcipiendi

Rñ. ¶ Ad primum reſpondemus per beatum Ber. qui dicit. ꝙ ingreſ
ſus ad eam puta in ſecretarium pudici cubiculi vbi illa forſan clau
ſo ſuper ſe oſtio orabat patrem ſuum. In abſcondito ſolent angeli
aſtare orantibꝰ. et delectari in his quos vident puras manꝰ in orati
one leuare ad deum holocauſtū ſancte deuotionis. gaudent ſe offer
re deo in odorem ſuauitatis Marie autē orationes quantum placu
Orōes marie erunt in conſpectu altiſſimi angelus indicauit. qui ingreſſus ad eā
Nota tam reuerenter ſaltauit. nec difficile fuit clauſo hoſtio angelo pene
trare ad abdita virginis q̇ vtiqʒ ex ſubtilitate ſubſtātie ſue hoc habet
a ſua natura ꝙ nec ferreis ſeris eius arceatur ingreſſus. quocunqʒ eū
ferat ſuus impetus. angelicis em̄ ſpiritibus parietes nō obſiſtunt. ſʒ
cuncta illis viſibilia cedunt. cuncta eque corpora quantumlibet ſo
Oſtiū ꝟginis lida et ſpiſſa eis penetrabilia ſunt et peruia. Suſpicandum igitur
fuit clauſum non eſt ꝙ apertum inuenerit angelus oſtium virginis cui nimirum
D in ꝓpoſito fuit fugere hoīm frequentias. vitare colloqa. ne orantis
ſilentium perturbaretur. vel continētie caſtitas temptaret. clauſerat
inquā etiam illa hora habitaculum ſuum ſupra ſe prudētiſſima vir
go. ſed hominibus nō angelis. proinde et ſic potuit ad eam intrare
angelus. ſed nulli hoīm facile patebat acceſſus. Ex his colligendo
Angelꝰ itrauit credimus angelum cauſis ianuis intraſſe. et hoc potuiſſe propter na
ture ſue ſubtilitatem et aſſumpti etherei corporis qlitatē. beatiſſimā

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aũt virginẽ in aduentu eius inclinatis genub⁹. ⁊ eleuatis puris ma
nib⁹. erectis in celũ oculis ad patrẽ miſericordiaꝝ ꝓ incarnatõne filij Quid maria
ſui deuotiſſimas p̃ces cũ lachrymis fudiſſe ⁊ angelo veniẽte reuerẽ- angelo ingre
ter aſſurrexiſſe. ⁊ pcepta eius annũciatõe credendo in eã ꝯſenſiſſe. et diente fecit.
quãto citius impleri. flexis genub⁹ rurſus in terrã. ⁊ eleuatis in celũ
oculis ac manib⁹ ex intimo corde erũpentib⁹ pre gaudio lachrymis
deuotiſſime flagitaſſe. ⁊ ſic deũ pariter ⁊ hominẽ ꝯcepiſſe. ¶ Et iſte q̇- Qua reueren-
dem modus poſitõis ⁊ ſitus eſt eoꝝ q̇ de manu angeli. i. ſacerdotis tia corpus xp̄i
ſuſcipiũt corpus dñicũ de altari. ¶ Q, aũt hic repetit᷑ nomẽ cõmune ſumi debet
angeli cũ dr̄. ingreſſus angelus. ꝑ hoc q̇dẽ datur intelligi. ꝙ oĩno in Ad q̄ſtiũculã
rõne nũcij venit. ſcȝ ꝙ ſua autoritate nõ venit. ꝙ iſtud negotiũ nõ in
uenit. nõ niſi miſſus intrauit. nõ ſua ꝟba ſȝ diuina ꝓtulit. ſalutatio
nẽ nõ dictauit. ſȝ detulit ꝙ oĩm nouoꝝ nouiſſimũ nũciauit.

Q Ueſtio. xvij. eſt de ſalutati

one. que non ꝯgrue videtur incipi ab aue. cum in ſalu- Rõ ꝑma.
tationib⁹ ſoleãt ꝓpria nomĩa ⁊ dignitatũ p̄mitti. et poſt
hoc pſone recipienti ſalus optari. vel gratia vel ſeruitũ vel dilectio
mandari. q̇ oĩa in hac ſalutatõe nõ videtur obſeruari. ¶ Itẽ iſte mo 2
dus ſalutãdi ꝑ ſecũdã pſonã eſt modus ſalutãdi a ſeipo ⁊ pſonalr̄.
et nõ ab alio. ergo videt᷑ ꝙ angelus ſalutauit eam ab ipo ⁊ non a deo
¶ Itẽ aue dr̄ remotõem pene. ſalue p̄ſentiã boni. ⁊ pmanentiã ſalutis 3
ergo maior pfectio fcat᷑ ꝑ ſalue q̄ȝ ꝑ aue. ġ iſta pfectiſſima ſalutatio
debuit potius incipe a ſalue q̄ȝ ab aue ¶ Itẽ aue ptinet ad incipiẽtes 4
et ſalue ad pficiẽtes. gaude ad pfectos. igit᷑ cũ beatiſſima virgo fue-
rit pfectiſſima. ꝑ gaude fuit ſalutãda. qḋ etiã videt᷑ ꝑ locũ a minori.
angelus eñ ſalutauit Thobiã. gaudiũ tibi ſit ¶ Itẽ ꝯſuetudo ⁊ mo 5
dus ſalutandi quem ipe deus tenuit ⁊ docuit fuit pax vobis. quem
tenuit dñs pax huic domui. etiam hũc docuit. ergo modus ſalutan
di eſt nobiliſſimus. igit᷑ debuit in ſalutatõne nobiliſſima obſeruari.
¶ Itẽ nõ bene neqȝ vere videtur ei angelus dicere aue. aut eñ hoc di- 6
xit optando. aut predicẽdo de futuro. aut narrando de preſenti. Si
narrando de p̄ſenti adhuc falſum dixit. qꝛ adhuc ſine ve nõ fuit. Si
optauit. ergo nobilitatem ſuã nobilitati diuine non cõformauit. qꝛ
eam multa pati voluit. Si aũt futura predixit nõ ſalutauit ſed pro
phetauit. primũ eſt cõmune omniũ ſaluãdorũ. qꝛ q̄nqȝ erũt ſine ve.
¶ In ꝯtrariũ obijcitur ⁊ ꝓbat᷑. ꝙ beatiſſima virgo fuit ſine ve Se Contra
neca ad Lucillũ probat. ꝙ ſapiẽs nõ turbatur hoc mõ. validius eſt
qḋ ledit eo qḋ leditur. fortior eſt virtute. nequitia ſed infirmior. ſed
nõ leditur quis niſi a malis. ergo non leditur. ¶ Item dr̄. Quicq̇d

2 ¶ Item ſcriptura hoc non dicit. ſed ſi factū eſſet diceret. ſicut de dn̄o
Contra dixit quando ad diſcipulos ianuis clauſis intrauit ¶ Cōtra Augu.
dicit ꝙ angeli aſſumūt ſibi corpora in qbꝫ apparēt de puriſſimis ele
mētis. igitur potuit ianuis clauſis intrare ¶ Item querit̄ quare hic
dicat repetendo hoc nomen angelus et nō gabriel cū in ꝓprio noīe
intelligat̄ nomē cōmune et non econuerſo ¶ Item queritur de hoc qđ
Querit̄ de ſitu dicit ad eam ſcꝫ qualiter ſm̄ ſitū ſe habuerit ſiue poſitōem Diuerſa ē
eñ poſitio corpis in vacātibꝫ orationi. ſcꝫ proſtratio. geniculatio. ſeſ
ſio. ſtatio. inclinatio. in qua iſtarū fuit quādo ei angelus iſtam pleni
Qꝫ ſedit tudinē nūciauit. videt̄ ꝙ debuit ſedere. hoc eñ eſt ꝓpriū contempla
tio nis. iuxta illud Maria ſedebat iuxta pedes dn̄i. Et etiaꝫ phus
dicit Aīa ſedēdo et qeſcendo fit prudens. ꝙ aūt pſtrata debuerit eſſe
videt̄. qꝛ illa maxime ptinet ad humilitatem. Unde in Apoc. Cecidi
Cōtra ſtetit ad pedes angeli. ¶ Itē ꝙ ſtare debuerit videtur. qꝛ exterior hominis
ſtatus ſignū eſt ſtatus interioris. ſꝫ ſm̄ hominē interiorem maxime
tūc fuit erecta. igit̄ ſm̄ exteriorē hoīem ſtare debuit erecta ¶ Itē ſi ſe
dit vtꝝ angelo veniēte ſurrexit Et videtur ꝙ ſic. quia hoc ad honeſta
tem ptinebat. vnde Rachel excuſauit ſe qꝛ patri aſſurgere non potu
it Item in altari dominum ſuſcipimus ſtando. igitur ille eſt reuerē-
diſſimus modus dominū ſuſcipiendi

Rꝫ. ¶ Ad primum reſpondemus per beatum Ber. qui dicit. ꝙ ingreſ
ſus ad eam puta in ſecretarium pudici cubiculi vbi illa forſan clau
ſo ſuper ſe oſtio orabat patrem ſuum. In abſcondito ſolent angeli
aſtare orantibꝫ. et delectari in his quos vident puras man⁹ in orati
one leuare ad deum holocauſtū ſancte deuotionis. gaudent ſe offer
re deo in odorem ſuauitatis Marie autē orationes quantum placu
Orōes marie erunt in conſpectu altiſſimi angelus indicauit. qui ingreſſus ad eā
Nota tam reuerenter ſalutauit. nec difficile fuit clauſo hoſtio angelo pene-
trare ad abdita virginis q̇ vtiqꝫ ex ſubtilitate ſubſtātie ſue hoc habet
a ſua natura ꝙ nec ferreis ſeris eius arceatur ingreſſus. quocunqꝫ cū
ferat ſuus impetus. angelicis eñ ſpiritibus parietes nō obſiſtunt. ſꝫ
cuncta illis viſibilia cedunt. cuncta eque corpora quantumlibet ſo-
Oſtiū ꝟginis lida et ſpiſſa eis penetrabilia ſunt et peruia. Suſpicandum igitur
fuit clauſum non eſt ꝙ apertum inuenerit angelus oſtium virginis cui nimirum
D in ꝓpoſito fuit fugere hoīm frequentias. vitare colloqa. ne orantis
ſilentium perturbaretur. vel continētie caſtitas temptaret̄. clauſerat
inquā etiam illa hora habitaculum ſuum ſupra ſe prudētiſſima vir
go. ſed hominibus nō angelis. proinde et ſic potuit ad eam intrare
angelus. ſed nulli hoīm facile patebat acceſſus. Ex his colligendo
Angel⁹ itrauit credimus angelum clauſis ianuis intraſſe. et hoc potuiſſe propter na
ture ſue ſubtilitatem et aſſumpti etherei corporis q̄litatē. beatiſſimā

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aūt virginē in aduentu eius inclinatis genub⁹. ⁊ eleuatis puris ma
nib⁹. erectis in celū oculis ad patrē miſericordiaꝝ p incarnatōne filij
ſui deuotiſſimas pces cū lachrymis fudiſſe ⁊ angelo veniēte reuerē/
ter aſſurrexiſſe. ⁊ pcepta eius annūciatōe credendo in eā ꝯſenſiſſe. et
quāto citius impleri. flexis genub⁹ rurſus in terrā. ⁊ eleuatis in celū
oculis ac manib⁹ ex intimo corde erūpentib⁹ pre gaudio lachrymis
deuotiſſime flagitaſſe. ⁊ ſic deū pariter ⁊ hominē ꝯcepiſſe. ¶ Et iſte q̄/
dem modus poſitōis ⁊ ſitus eſt eoꝝ q̄ de manu angeli. i. ſacerdotis
ſuſcipiūt corpus dn̄icū de altari. ¶ Qꝫ aūt hic repetit nomē cōmune
angeli cū dr. ingreſſus angelus. p hoc q̄dē datur intelligi. q̄ oīno in
rōne nūcij venit. ſcꝫ q̄ ſua autoritate nō venit. q̄ iſtud negotiū nō in
uenit. nō niſi miſſus intrauit. nō ſua ṽba ſꝫ diuina ptulit. ſalutatio
nē nō dictauit. ſꝫ detulit q̄ oīm nouoꝝ nouiſſimū nūciauit.

Quid maria angelo ingrediente fecit.

Qua reuerentia corpus xpi ſumi debet

Ad q̄ſtiūculā

Q Ueſtio. xvij. eſt de ſalutatione. que non ꝯgrue videtur incipi ab aue. cum in ſalu/

Rō pma.

tationib⁹ ſoleāt ppria nomīa ⁊ dignitatū pmitti. et poſt
hoc pſone recipienti ſalus optari. vel gratia vel ſeruitiū vel dilectio
mandari. q̄ oīa in hac ſalutatōe nō videtur obſeruari. ¶ Itē iſte mo 2
dus ſalutādi p ſecūdā pſonā eſt modus ſalutādi a ſeipo ⁊ pſonalr.
et nō ab alio. ergo videt q̄ angelus ſalutauit eam ab ipo ⁊ non a deo
¶ Itē aue dr remotōem pene. ſalue pſentiā boni, ⁊ pmanentiā ſalutis 3
ergo maior pfectio dcat p ſalue q̄ꝫ p aue. g̃ iſta pfectiſſima ſalutatio
debuit potius incipe a ſalue q̄ꝫ ab aue ¶ Itē aue ptinet ad incipiētes 4
et ſalue ad pficiētes. gaude ad pfectos. igit cū beatiſſima virgo fue/
rit pfectiſſima. p gaude fuit ſalutāda. qđ etiā videt p locū a minori.
angelus eīn ſalutauit Thobiā. gaudiū tibi ſit ¶ Itē ꝯſuetudo ⁊ mo 5
dus ſalutandi quem ipe deus tenuit ⁊ docuit fuit pax vobis. quem
tenuit dn̄s pax huic domui. etiam hūc docuit. ergo modus ſalutan
di eſt nobiliſſimus. igit debuit in ſalutatōne nobiliſſima obſeruari.
¶ Itē nō bene neqꝫ vere videtur ei angelus dicere aue. aut eīn hoc di/ 6
xit optando. aut predicēdo de futuro. aut narrando de preſenti. Si
narrando de pſenti adhuc falſum dixit. q: adhuc ſine ve nō fuit. Si
optauit. ergo nobilitatem ſuā nobilitati diuine non cōformauit. q:
eam multa pati voluit. Si aūt futura predixit nō ſalutauit ſed pro
phetauit. primū eſt cōmune omniū ſaluādorū. q: qn̄qꝫ erūt ſine ve.

¶ In ꝯtrariū obijcitur ⁊ pbat. q̄ beatiſſima virgo fuit ſine ve Se
neca ad Lucillū probat. q̄ ſapiēs nō turbatur hoc mō. validius eſt
qđ ledit eo qđ leditur. fortior eſt virtute. nequitia ſed infirmior. ſed
nō leditur quis niſi a malis. ergo non leditur. ¶ Item dr. Quicq̄d

Contra

in ſapiẽtem fit petulanter. proterue. ſuperbe. fruſtra tentatur inde.
Item idem in eodem. Diuinitati nõ nocetur. ſed omnis ſapiens in
participatõne deus eſt. ergo ſapienti nõ nocetur. ¶ Item om̃is iniu-
ria eſt alicuius rei que perdi poteſt. ſapiens nihil perdere poteſt. om-
nia in ſe repoſuit. nihil credidit fortune. bona ſua habuit in ſolido.
nihil eripit fortuna niſi qḋ dedit. virtutem aũt nõ eripit qꝛ nõ dedit.
¶ Ex iſtis autẽ cõcludit ꝙ nulla turbatio cadit in ſapientẽ. ſed om-
ne ve eſt turbatio. igitur nullum ve cadit in ſapientem. ſed citra deũ
in ſtatu vie beatiſſima virgo fuit omni ſapiente ſapiẽtior. ergo debu-
Contra. it eſſe ſine om̃i ve. qḋ ſi cõcludaꝛ. Cõtrariũ tamen videtur eſſe. cũ
adhuc ſit ſub ve ſubiectionis qḋ eſt ex peccato ſecutum. Iuxta illud
Sub poteſtate viri eris. Item ſub ve afflictõnis. iuxta illud. Et tu-
am ipſius animã ꝑtranſibit gladius Item ſub ve damni. id eſt ſub
maledicto legis. qꝛ ſterilis adhuc fuit

Rñ° ¶ Ad predicta reſpondemus. ꝙ cum duplex ſit modus ſalutãdi.
Modus ſalu- ſcꝫ tam per ſeipſum q̃ꝫ per alium. amicabilior ꝛ nobilior eſt ille qui
tandi duplex. per ſeipſum q̃ꝫ per alium. Hec igitur ſalutatio perfectiſſima ꝛ amica-
biliſſima nõ fit tanq̃ꝫ ad abſentem ꝛ per aliũ. ſed tanq̃ꝫ preſentis ad
preſentem ꝛ ſeipſuꝫ. ¶ Recte igitur modo preſentialiter angelus ſa-
lutationem ab aue inchoauit. ſalutatio illa in qua deus trinitas pre-
ſens preſentem virginem in angelo ſalutauit. verbum etiam depre-
catiuũ ꝛ ſalutatiuũ ꝛ nũciatiuũ fuit. quia beatitudinem quam ange-
lus beatiſſime virgini nũciauit. illam ei exhiberi ꝛ impleri ardentiſſi-
Verbũ aliud. me concupiuit ꝛ deuotiſſime optauit. ¶ Aliud etiam verbum ſalu-
tandi poni non debuit in quo ſalutis ſtatus vel profectus vel perfe-
ctio notaretur. quia cum iſta ſalutatio ſit totius ſalutis inchoatio.
que primo principaliter ꝛ per ſe beatiſſime virgini nũciatur. ꝛ in ea
et per eam toti generi humano deſtinatur recte incipit tunc ab aue.
Initium em̃ beatitudinis remotio eſt miſerie. alia aũt beatitudinẽ ꝑ-
ficientia exp̃mũtur ꝑ alia verba in ſalutatõe ſequẽtia. vt patebit

Solũ ¶ Concedimus etiam. ꝙ beatiſſima virgo fuit diuerſimode ſine
Maria fuit diuerſis ve. fuit em̃ ſine ve cõmuni hominibꝫ. ſine ve ſpeciali mulie-
ſine ve. bus. ſine ve proprio matribus ¶ Ex parte em̃ corporis om̃is homo
Ve triplex per incurrit triplex ve per peccatũ. ſcꝫ ipſius corporis diſcraſiam ſiue diſ-
peccatum. temperatõnem. ꝛ naturaliũ appetituũ inordinationem. Item ipſi-
us ante mortem corporis ad animã repugnationem ſm̃ ꝙ caro con-
cupiſcit aduerſus ſpiritum. Item poſt mortem corporis incinerati-
onem. De primo triplici ve legitur Gene. iiij. Maledicta terra in
opere tuo. in laboribus comedes panem tuũ. In ſudore vultus tui
veſceris herbas terre donec in terram reuertaris de qua aſſumptus
es. quia puluis es ꝛ in puluerem reuerteris. In maledictione operũ

nõtatur inordinatio appetituũ naturalium. in ſpinis ⁊ tribulis con
cupiſcentia contra ſpiritum. In labore ⁊ ſudore diſtemperatio cor/
Nota.
poris. per reuerſionem in puluerem incineratio. ¶ Sine iſto triplici
ve fuit iſta beatiſſima virgo in corpore. que ⁊ corpus habuit eucra/
ticum cum ſpiritu per omnia pacificatũ ⁊ nunq̃ʒ in cineres reſoluen
dũ. ¶ Similiter ex parte anime om̃is homo incidit triplex ve. Er/
Triplex ve ex
rorem. pudorem. ⁊ dolorem. Errorem in rõnali. dolorem in concupi
parte anime.
ſcibili. pudorem in iraſcibili. ¶ Error triplex eſt. in eligendo. diſcer/
Error triplex.
nendo. ⁊ exequendo. ¶ Dolor triplex. in preſenti. in preterito. in fu/
Dolor triplex.
turo. hoc eſt meror. dolor. timor. ¶ Pudor triplex. pudor de eſſendo
Pudor tripl'x
de agendo. de patiendo. hoc eſt q̃ turpis eſt. q̃ turpia fecit. q̃ turpia
ſuſtinuit. De ve erroris dicit Auguſti. Error nõ eſt hominis inſti/
tuti a natura. ſed pena damnati. De ve doloris Gene. Quacũq̃ʒ ho
ra peccaueritis morte moriemini. De ve pudoris ante peccatũ Gen.
dicit. Erat vterq̃ʒ nudus. ſcʒ adã ⁊ vxor eius. nec erubeſcebant Poſt
E
peccatum autẽ dicit. Quis enĩ indicauit tibi q̃ nudus eſſes niſi q̃ de
ligno de quo p̃ceperam tibi ne comederes comediſti. Et ſic ve pudo
ris ex peccato ꝯſecutũ eſt. ¶ Ab illo triplici ve imunis fuit beatiſſi/
ma virgo. quia nec in diſcretione. nec in electione. nec executiõe vn/
q̃ʒ errauit. vtpote que virgo prudentiſſima fuit. propter quod etiaʒ
libros ſapientie de ipſa exponũt ſancti que ſine conſilio ſpiritusſan/
cti nihil fecit. Et ſic fuit ſine ve erroris. Dolorem quoq̃ʒ ſue rationi
dominãtem. vt p̃bant autoritates Senece. nũq̃ʒ habuit que in om
nibus ⁊ ſ᷑m om̃es potentias ordinatiſſima fuit in qua ratio ſemper
ſuperior ⁊ imperans fuit. Unde quicq̃d doloris ſuſtinuit ei in ma/
Regula.
teriã amoris ⁊ gaudij ſp̃ totuʒ ceſſit. et ſic in ea dolor gaudio rõnis
nũq̃ʒ ꝯtrius fuit. Et ſic fuit ſine ve doloris. Itẽ nihil turpitudinis fe
Ue doloris.
cit vnq̃ʒ. nec habuit nec ſuſtinuit. ⁊ ſic ab omni ve pudoris imunis
fuit. Item ex peccato ſecutũ fuit triplex ve in ꝯiũcto. ve pene. ve ig/
norãtie. ve culpe. ¶ Item triplex ve culpe. originalis. actualis. ac ve
Ue tripl'x cul.
nialis. Culpa actualis mortalis triplex habet ve. ſcilʒ ve auaricie in
Tripl'x ve mor
ope. ve luxurie in corpore. ⁊ ve ſupbie in corde. De iſto triplici ve d̃r
talis peccati
in Apoca. Ue ve ve habitantibꝫ in terra. Item ve pene triplex eſt. ſ.
Tripl'x ve pẽn.
ve pene iehẽne. ve pene purgatorij. et ve penitẽtie Itẽ ve ignorantie
Ue ignorãtie
triplex fuit. ignorãtia credendi. ignorãtia operãdi. ignorantia ſaluã
triplex.
di. hoc eſt q̃ homo in ſtatu vie ignorat q̇d credendũ. q̇d operãduʒ
vtrʒ amore vel odio dign⁹ ſit ad ſaluãdũ. ¶ Sine oĩ triplici ve fuit
btĩſſima v̾go maria. ſʒ tripl'r. ſine ve culpe actual'r. ſine ve pene cau/
ſal'r ſine ve ignorantie habitual'r Ignorantie autem dico eoꝝ que p̲/
tinent ad ſalutem vel myſterij incarnationis reuelatiõem. de his enĩ
omnibꝫ plenarie edocta fuit per euʒ cuius vnctio docet de omnibꝫ

Ue triplex in mulieribus.

¶ Itē eſt triplex ve in mulieribꝫ ſpēaliter. in virginibꝫ ve ſterilitatis in ꝯiugatis ve ſubiectōis. in viduis ve deſolationis. quibꝫ vltimis duobꝫ annexū eſt ve corruptōis. ¶ Ab iſto triplici ve imunis fuit beatiſſima virgo. Fuit em̄ virgo ſine ſterilitate. ꝯiugata ſine corruptōe et ſubiectōe. vidua cū virginitate ⁊ ſine deſolatōe. vt infra manifeſtius explicabit̄ ſup Benedicta tu in mulieribꝫ. ¶ Item tria ve ſunt in

Triplex ve matrum.

matribꝫ. ve damni. ve indigentie. ⁊ ve culpe ⁊ pene ſimul. Et q̄ʒlibet iſtorꝫ ve triplex fuit. Om̄is em̄ alia mater in ꝯceptu ꝑdidit virginitatē. ⁊ poſt ꝯceptū corpis venuſtatē vel ſanitatē. in partu hominum ſocietatē. ¶ Ab iſto triplici ve imunis fuit beatiſſima virgo. que ex ꝯceptu nō ꝑdidit virginitatē. ſed acq̄ſiuit eā qua ſub deo maior nequit intelligi puritatem. nec poſt ꝯceptū ꝑdidit pulcritudinē. imo tanta pulcritudine radiauit q̄ eam Joſeph inſpicere nō potuit. Un̄ ſup illud. Et nō cognouit eam donec peperit filium ſuū primogenitum. Glo. dicit. Mariā facie Joſeph nō cognouit. id eſt videre nō poterat quā ſpūſſanctus a ꝯceptiōe penitus impleuerat. et ideo nō cognoſcebat facie ad faciē quam deſponſauerat donec vterus euacuaretur. Et ſic ꝯſtat q̄ poſt ꝯceptōnem nō ꝑdidit pulcritudinē. ¶ Itē nec in partu ꝑdidit hominū ſocietatem. imo tūc mediatrix dei ⁊ hominū ꝯſtituitur. in puerperio a paſtoribꝫ et regibꝫ viſitat̄. ¶ Itē ve

Ue indigentie triplex.

indigentie triplex eſt. Matres em̄ future in ꝯceptu indigent pari. poſt ꝯceptū quiete. in partu obſtetricatōe. Hec autē beatiſſima virgo in ꝯceptu nō habuit parē. q2 ꝯcepit ſpūſancto cooperāte. et neq3 poſt ꝯceptū indiguit quiete. imo ⁊ abijt in montana iudee ſalutare Elyzabet ⁊ ipſi miniſtrare Itē in partu nō indiguit obſtetricatōe ſʒ gaudebat dei genitrix quā circūſtabant obſtetricū vice ꝯcinentes angeli

Ue triplex culpe ⁊ pene.

gloriā deo. ¶ Itē ve culpe ⁊ pene ſimul in matribꝫ eſt triplex. Eſt em̄ in eis libido in ꝯcipiendo. grauitas in portādo. dolor in pariendo. a quibꝫ om̄ibꝫ imunis fuit beata virgo que ꝯcepit ſine libidine. grauida fuit ſine grauamine. peperit ſine dolore. Un̄ yſa. Anteq3 parturit pepit. ⁊ anteq3 veniret partus eius pepit filiuʒ. ¶ Et ſic ꝯcedimus vniuerſaliter q̄ beatiſſima virgo fuit ſine omni ve. vel cauſaliter vel actualiter vel habitualiter.

VĪ. Secūdo. Quare eccleſia in generali ꝯſuetudine apponat. Maria in ſalutando dicēdo Aue maria. cū olim nihil licebat apponi ad euāgeliū. iuxta illud Apoca. vltimo. Si q̄s appo-

Rō prima.

ſuerit ad hec apponet ⁊ deus plagas ſcriptas in hoc libro Et ſi quis diminuerit de ve. bis ꝓphetie hmōi aufert deus partez eius de libro vite. Et ſil'r habetur in deutro. ¶ Itē Damaſ. Om̄ia que tradita ſunt ꝑ legem ꝓphetas. aplo's. ⁊ euāgeliſtas ſuſcipimus ⁊ veneramur ⁊ cognoſcimus nihil vltra hoc inquirentes. ergo cū euāgeliſta nō ap-

poſuerit maria nos nō debemus apponere. ¶ Itē angelus dimiſit vel 3.
ꝓpter cām vel ſine cauſa Si ſine cā. ergo male fecit dimittendo Si
aūt ꝓpter cām obmiſit. ergo nos malefacimus apponēdo ¶ Videt̄ Contra
aūt ꝙ angelus male obmiſit. qꝛ ꝓpria noīa in ſalutatōibꝫ apponere
eſt ꝯſuetudo. ¶ Itē in collatōe magnaꝝ dignitatū ſolet fieri muta-
tio nominū. vt pꝫ in papa. Vñ dñs ad Petrū. Symon iohannis
tu vocaberis cephas. Videt̄ igit̄ ꝙ in iſta collatōe ſumme dignitatꝭ
collate beatiſſime virgini nomen eius digne debuit mutari.

¶ Ad hoc dicimus. ꝙ ad euāgeliū apponere eſt falſa veris ꝯpo- Rſ.
nere vel ꝯmiſcere vl' ꝯria his q̄ in euāgelio ſtꝫ ꝑdicare. vnde apl's Si
āgelꝰ de celo venit ⁊ aliud euāgelizauerit vobis q̄ꝫ accepiſtꝭ anathe
ma ſit. Et ſic intelligūtur alie autoritates ꝯſiles. ¶ Cōcedimus ergo
ꝙ angelus nō errauit nō apponēdo. nec eccl'ia apponendo errat ma
ria. angelus eñ ſalutādā digniſſime nouo noīe dignitatis ſalutauit
vt ꝑ mutatōem noīs ꝑmutatio ſtatus ſcaret̄ ⁊ eminētia dignitatis
vnde ei ꝓ ꝓprio noīe ſcꝫ maria nomen nouū impoſuit. ſcꝫ grā ple-
na. iuxta illud. Vocabit̄ tibi nomē qd̓ os dñi noīauit. ¶ Hoc autē Grā plena.
qd̓ dico grā plena. circūlocutio tm̄ eſt ꝓprij noīs beate virginis ⁊ ꝑ
ſone ipſius. qd̓ nulli alij ꝓprie ꝯuenit neqꝫ deo neqꝫ creature. ſm ꝙ
plenitudo grē intelligit̄ ſuſceptiue. deus eñ nihil hꝫ ſuſceptiue gra- Deus.
tie. nulla alia creatura plena eſt gratie ſuſceptiue ꝑter beatā virginē
que ſola tantū accepit ꝙ pura creatura recipe plus nō potuit Vñ ei
hoc ita ꝓpriū fuit ꝙ ei angelus illud ꝓ ꝓprio nomine. hoc eſt plena
grā impoſuerit. ¶ Eccleſia nomē marie appoſuit in ſalutatōe ad gra
tia plena. vt ꝑ grā plena recolat beatiſſime virginis dignitatē. ꝑ ma Eccl'ia q̄re ap-
ria inclinet eam ad noſtrā neceſſitatē. ipſa eñ gratia plena ꝑ influen poſuit maria
tiā diuine bonitatis data eſt nobis ſtella maris Maria. vt eius ple
nitudo gratie ſuppleat in nobis defectū culpe. ⁊ ipſa ſtella in firma-
mento glorie fixa nos naufragos de ſtatu miſerie traducat ad portū
ſalutis eterne. ¶ Hac igit̄ de cauſa in ſalutatione iſta hoc felix nomen
Maria ab eccleſia eſt appoſitum.

Dr̄. Tercio. de gratie plenitudine que fuit in beata virgine. Et
ꝑmo q̄ritur de rōne nominū. poſtea de diuerſitate ⁊ ſcatiōe
rerū ſignataꝝ. ¶ Videtur igit̄ ꝙ melius gloria q̄ꝫ gratia plena eē di
catur. cū gloria ſit ꝑfectioꝛ gratia ⁊ ꝑfectiōe gratie. ſm ꝙ dt Iſa. Ig- Prima rō
niculus in ſyon ⁊ caminus in hieruſalē. Et illud. Qui minoꝛ eſt in
regno celoꝝ maioꝛ eſt iohāne baptiſta. ergo in ꝑfectiſſima ſalutatōe
debuit poni qd̓ ꝑfectōem maximā demonſtraret ¶ Itē gratia ꝯmune 2
eſt ad gratiā gratū facientē ⁊ gratiā gratis datā. et neutrū q̄ꝫtū eſt
de ſe determinat. ſed hoc qd̓ dico ſpūſſctūs ſemꝑ dt grām gratū faci-
entē. et illā in nobiliſſimo eē. ſcꝫ qd̓ eſt in ſpūſctō ⁊ a ſpūſancto. igit̄

Rº potius debebat dicere. aue plena ſpirituſancto q̃ʒ gratia plena.
¶Ad hec dr. q: hic annũciat̃ beate virgini plenitudo gratie q̃ eſt origo ⁊ mediũ omĩs gratie ⁊ etiã cauſa in humanũ genus trãſferen de ⁊ ſm ſtatũ vie ⁊ patrie. vñ Eccle. xxiiij Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitõnis ⁊ ſancte ſpei. in me omĩs gratia vite ⁊ veritatis. in me omĩs ſpes vite ⁊ virtutis. tranſite ad me omẽs q̃ ↄcupiſcitis me ⁊c. Itẽ quoniã omniũ bonoꝝ mater eſt ⁊c. initiũ igit̃ beatitudinis ſignificat̃ p gratiã. cõſummatio p gloriã. cũ ergo hic annũciatur initiũ beatitudinis. potiꝰ ponit̃ gratia q̃ʒ gloria. Itẽ ſpũſſanctus ꝓprie nominat gratiã ſpũalem. gratia eſt quoddã comune ad gratiam corporalẽ ⁊ ſpũalem. Vñ cũ iſta plenitudo ſicut patebit inferius ↄtineat grãs ſpũales ⁊ corꝑales plꝰ dr ꝑ grã plena q̃ʒ ꝑ ſpũſcõ plena.

Potiꝰ dr aue grã plena q̃ʒ gloria

Dr. Quarto. de differentia plenitudinis iſtius ad alias plenitudines in ſcriptura inuentas. vbi ab omĩbꝫ iſtis plenitudinibꝫ ꝓpriam iſtã plenitudinẽ ſeparauit. Querit̃ ergo in quo differat a plenitudine xp̃i. de quo legit̃ Johãnis p̃mo. Plenũ gratie ⁊ veritatis Si em̃ grã reſpicit pfectõem affectꝰ. ⁊ veritas pfectõem intellectus. iſte due pfectões equaliter currũt in ſtatu vie ⁊ in ſtatu patrie. quãto em̃ plus credit, tãto plus diligit ĩ ſtatu vie. ⁊ ecõtra. quãtũ plus cognoſcit tantũ diligit in patria. q: vt dr in Apoca. Latera ciuitatis ſunt equalia. ergo quicũqʒ eſt plenus grã ⁊ veritate ⁊c. igitur cũ beatiſſima ꝟgo plena ſit gratia plena erit veritate. ergo beate virginis plenitudo eadẽ erit cũ plenitudine redemptoris. qđ ſi ↄcedat̃. Cõtra hoc. q: xp̃s accepit ſpm̃ſctm̃ nõ ad menſuraʒ. Johis. iij. Nõ em̃ ad mẽſurã dat deus ſpm̃ſctm̃. pater em̃ diligit filiũ. ⁊ omĩa in manus eiꝰ dedit. btĩſſime aũt ꝟginis eſt grã mẽſurata. cũ ſit creata. deꝰ em̃ oĩa creauit in numero pondere ⁊ menſura.

Primo.

Contra

Dr. Quinto. de plenitudine. de qua legit̃ in actibꝫ apl'oꝝ. Stephanus plenus grã ⁊ fortitudine. Itẽ repleti ſunt oẽs ſpirituſancto. ¶Obijcit̃ q̃ in hũc modũ. Quicq̃d plenũ eſt duobꝫ ſic ſe hñtibꝫ q: quãtitas vnius nõ expellit p̃ſentiã alteriꝰ pfectiori ⁊ nobiliori mõ eſt plenũ q̃ʒ id qđ eſt plenuʒ altero tm̃ illoꝝ bonoꝝ. ſed grã et fortitudo eſt duplex bonũ. vel duo bona ſic ſe hñtia q: p̃ſentia vnius nõ expellit p̃ſentiã alteriꝰ. ⁊ quãtitas vniꝰ nõ diminuit quãtitatẽ alteriꝰ. q̃ nobiliori mõ ⁊ pfectiori mõ eſt plenũ qđ eſt grã ⁊ fortitudine plenũ. q̃ʒ qđ eſt grã plenũ tm̃. ⁊ ita videt̃ nobilior ſcti Stephani plenitudo q̃ʒ illa q̃ beatiſſime virgini appropat̃. ¶Cõtra hoc obijcit̃ in hũc modũ. nihil melius vel nobiliꝰ gratia poterit excogitari ergo quicq̃d a gratia diuerſum eſt minus nobile eſt q̃ʒ illa. aut ergo fortitudo vel ſilia obiecta gratie dicũt aliq̃d diuerſum a gratia vel nõ. ſi nõ ergo ſupflue adijciũtur. ſi ſic. ſed omẽ diuerſum a gratia nõ

Primo.

Contra

poſuerit maria nos nō debemus apponere. ¶ Itē angelus dimiſit vel 3.
ꝓpter cām vel ſine cauſa Si ſine cā. ergo male fecit dimittendo Si
aūt ꝓpter cām obmiſit. ergo nos malefacimus apponēdo ¶ Videt̄ Contra
aūt ꝙ angelus male obmiſit. q2 ꝓpria noīa in ſalutatōib9 apponere
eſt ꝯſuetudo. ¶ Itē in collatōe magnaꝝ dignitatū ſolet fieri muta/
tio nominū. vt pꝫ in papa. Vñ dñs ad Petrū. Symon iohannis
tu vocaberis cephas. Videt̄ igit̄ ꝙ in iſta collatōe ſumme dignitat̄
collate beatiſſime virgini nomen eius digne debuit mutari.

¶ Ad hoc dicimus. ꝙ ad euāgeliū apponere eſt falſa veris ꝯpo/ Rſ.
nere vel ꝯmiſcere vl' ꝯ͂riahis q̄ in euāgelio ſt̄ ꝑdicare. vnde apl's Si
āgel9 de celo venit ⁊ aliud euāgelizauerit vobis q̄ȝ accepiſt̄ anathe
ma ſit. Et ſic intelligūtur alie autoritates ꝯſil'es. ¶ Cōcedimus ergo
ꝙ angelus nō errauit nō apponēdo. nec eccl'ia apponendo errat ma
ria. angelus eīn ſalutādā digniſſime nouo noīe dignitatis ſalutauit
vt ꝑ mutatōem noīs ꝑmutatio ſtatus ſcaret̄ ⁊ eminētia dignitatis
vnde ei ꝓ ꝓprio noīe ſcꝫ maria nomen nouū impoſuit. ſcꝫ gr̄a ple/
na. iuxta illud. Vocabit̄ tibi nomē qđ os dñi noīauit. ¶ Hoc autē Gr̄a plena.
qđ dico gr̄a plena. circūlocutio tm̄ eſt ꝓprij noīs beate virginis ⁊ ꝑ f
ſone ipſius. qđ nulli alij ꝓprie ꝯuenit neqꝫ deo neqꝫ creature. ſm̄ ꝙ
plenitudo gr̄e intelligit̄ ſuſceptiue. deus eīn nihil hꝫ ſuſceptiue gra/ Deus.
tie. nulla alia creatura plena eſt gratie ſuſceptiue p̄ter beatā virginē
que ſola tantū accepit ꝙ pura creatura recipe plus nō potuit Vñ ei
hoc ita ꝓpriū fuit ꝙ ei angelus illud ꝓ ꝓprio nomine. hoc eſt plena
gr̄a impoſuerit. ¶ Eccleſia nomē marie appoſuit in ſalutatōe ad gra
tia plena. vt ꝑ gr̄a plena recolat beatiſſime virginis dignitatē. ꝑ ma Eccl'ia q̄re ap/
ria inclinet eam ad noſtrā neceſſitatē. ipſa eīn gratia plena ꝑ influen poſuit maria
tiā diuine bonitatis data eſt nobis ſtella maris Maria. vt eius ple
nitudo gratie ſuppleat in nobis defectū culpe. ⁊ ipſa ſtella in firma/
mento glorie fixa nos naufragos de ſtatu miſerie traducat ad portū
ſalutis eterne. ¶ Hac igit̄ de cauſa in ſalutatione iſta hoc felix nomen
Maria ab eccleſia eſt appoſitum.

Vr̄. Tercio. de gratie plenitudine que fuit in beata virgine. Et
ꝓmo q̄ritur de rōne nominū. poſtea de diuerſitate ⁊ ſcatiōe
rerū ſignataꝝ. ¶ Videtur igit̄ ꝙ melius gloria q̄ȝ gratia plena eē di
catur. cū gloria ſit ꝑfectior gratia ⁊ ꝑfectiōe gratie. ſm̄ ꝙ dt̄ Iſa. Ig/ Prima rō
niculus in ſyon ⁊ caminus in hieruſalē. Et illud. Qui minor eſt in
regno celoꝝ maior eſt iohāne baptiſta. ergo in ꝑfectiſſima ſalutatōe
debuit poni qđ ꝑfectōem maximā demonſtraret ¶ Itē gratia ꝯmune 2
eſt ad gratiā gratū facientē ⁊ gratiā gratis datā. et neutrū q̄ꝫtū eſt
de ſe determinat. ſed hoc qđ dico ſpūſſctūs ſemꝑ dt̄ grām gratū faci/
entē. et illā in nobiliſſimo eē. ſcꝫ qđ eſt in ſpūſctō ⁊ a ſpūſancto. igit̄

Rᵒ potius debebat dicere. aue plena ſpiritusancto q̄ȝ gratia plena. ¶Ad hec dr̄. q hic annūciat̄ beate virgini plenitudo gratie q̄ eſt origo ⁊ mediū om̄is gratie ⁊ etiā cauſa in humanū genus trāſferen de ⁊ ſm̄ ſtatū vie ⁊ patrie. vn̄ Eccle. xxiiij Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitōnis ⁊ ſancte ſpei. in me om̄is gratia vite ⁊ verie. in me om̄is ſpes vie ⁊ virtutis. tranſite ad me om̄es q̄ ↄcupiſcitis me ⁊c. Itē quoniā omniū bonoꝝ mater eſt ⁊c. initiū igit̄ beatitudinis ſignificat̄ p gratiā. cōſummatio p gloriā. cū ergo hic annūciatur initiū beatitudinis. potiꝰ ponit̄ gratia q̄ȝ gloria. Itē ſpūſſanctus ꝓprie nominat gratiā ſpūalem. gratia eſt quoddā comune ad gratiam corporalē ⁊ ſpūalem. Vn̄ cū iſta plenitudo ſicut patebit inferius ↄtineat grās ſpūales ⁊ corꝑales plꝰ dr̄ p gr̄a plena q̄ȝ p ſpūſcō plena.

Potiꝰ dr̄ aue gr̄a plena q̄ȝ gloria

Dr̄. Quarto. de differentia plenitudinis iſtius ad alias plenitudines in ſcriptura inuentas. vbi ab om̄ibꝫ iſtis plenitudinibꝫ ꝓpriam iſtā plenitudinē ſeparauit. Querit̄ ergo in quo differat a plenitudine xp̄i. de quo legit̄ Johānis p̄mo. Plenū gratie ⁊ veritatis Si em̄ gr̄a reſpicit pfectōem affectꝰ. ⁊ veritas pfectōem intellectus. iſte due pfectōes equaliter currūt in ſtatu vie ⁊ in ſtatu patrie. quāto em̄ plus credit, tāto plus diligit i ſtatu vie. ⁊ ecōtra. quātū plus cognoſcit tantū diligit in patria. qꝛ vt dr̄ in Apoca. Latera ciuitatis ſunt equalia. ergo quicūqȝ eſt plenus gr̄a ⁊ veritate ⁊c. igitur cū beatiſſima ꝟgo plena ſit gratia plena erit veritat e. ergo beate virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd̄ ſi ↄcedat̄. Cōtra hoc. qꝛ xp̄s accepit ſpm̄ſctm̄ nō ad menſuraȝ. Johis. iij. Nō em̄ ad mēſurā dat deus ſpm̄ſctm̄. pater em̄ diligit filiū. ⁊ om̄ia in manus eꝰ dedit. btiſſime aūt ꝟginis eſt gr̄a mēſurata. cū ſit creata. deꝰ em̄ oīa creauit in numero pondere ⁊ menſura.

Primo.

Contra

Dr̄. Quinto. de plenitudine. de qua legit̄ in actibꝫ aploꝝ. Stephanus plenus gr̄a ⁊ fortitudine. Itē repleti ſunt oēs ſpiritusancto. ¶Obijcit̄ ḡ in hūc modū. Quicq̄d plenū eſt duobꝫ ſic ſe hn̄tibꝫ q quātitas vnius nō expellit pn̄tiā alteriꝰ pfectiori ⁊ nobiliori mō eſt plenū q̄ȝ id qd̄ eſt plenuȝ altero tm̄ illoꝝ bonoꝝ. ſed gr̄a et fortitudo eſt duplex bonū. vel duo bona ſic ſe hn̄tia q pn̄tia vnius nō expellit pn̄tiā alteriꝰ. ⁊ quātitas vniꝰ nō diminuit quātitatē alteriꝰ. ḡ nobiliori mō ⁊ pfectiori mō eſt plenū qd̄ eſt gr̄a ⁊ fortitudine plenū. q̄ȝ qd̄ eſt gr̄a plenū tm̄. ⁊ ita videt̄ nobilior ſcti Stephani plenitudo q̄ȝ illa q̄ beatiſſime virgini approꝑat̄. ¶Cōtra hoc obijcit̄ in hūc modū. nihil melius vel nobiliꝰ gratia poterit excogitari ergo quicq̄d a gratia diuerſum eſt minus nobile eſt q̄ȝ illa. aut ergo fortitudo vel ſilia obiecta gratie dicūt aliq̄d diuerſum a gratia vel nō. ſi nō ergo ſupflue adijciūtur. ſi ſic. ſed om̄e diuerſum a gratia nō

Primo.

Contra

eſt grā. ꝛ oīs nō grā minus eſt nobilis q̄ȝ gratia. ſed oē plenuȝ eſt plenū gratia ꝛ nō grā. ſed inq̄ȝtum eſt plenū nō gratia intātū eſt vacuū gratia. ergo pfectius eſt plenū qđ eſt plenū gratia. q̄ȝ plenū gratia ꝛ nō gratia. Exēplū hui⁹ pȝ in vaſe qđ meliori replēte plenū ē ſi ē auro plenū q̄ȝ ſi fuerit auro ꝛ argēto plenū Et ſic pȝ ꝙ nobior ē plenitudo q̄ h̄ ſignat̄ cū dr̄. aue grā plena q̄ȝ illa de q̄ dr̄ plen⁹ grā ꝛ fortitu.

¶ Ad hec dr̄. ꝙ plenitudo dr̄ dupliciter Eſt em̄ plenitudo gratie datiua tm̄ ꝛ effluxiua ꝛ nō receptiua. Alia eſt p̄mo receptiua ꝛ poſt iſtud effluxiua. Prima eſt plenitudo eterna. ꝛ ſoli deo ꝯuenit. ꝛ illa ſub figura deſcribit̄ Heſter. xi.. Uidi te dn̄e quaſi angelū dei ꝛ ꝯturbatū eſt cor meū p̄ timore glorie tue. valde em̄ mirabilis es dn̄e ꝛ facies tua plena eſt grāꝝ. Secūda plenitudo ꝯuenit creaturis ꝛ ptīcipat̄ ex tpe. poſtq̄ȝ venit plenitudo tpis. venit ꝛ tēpus plenitudinis Et triplicē nobis plenitudinē adducit. Quaꝝ p̄ma ꝓpa ē btiſſime ꝟginis Lu. j. Aue gratia plena Scđa xpi Joh. I. Plenū gratia ꝛ veritatis. et hec ꝓprie eſt xpi hoīs. Tercia cōis oībꝫ ſctīs. ꝛ de ea legītur in diuerſis locis in actibꝫ aplōꝝ. Stephanus plenus grā ꝛ fortitudine. Itē thabita plena bonis opibꝫ ꝛ elemoſynis ꝛ ſilīa. Prima iſtaꝝ plenitudinum eſt plena gratie. Secūda plena grā ꝛ veritate Tercia fidei plena ꝛ dilectōis operāt̄. Prima grā replet vētrē ꝛ mētē. ſcđa affectū ꝛ intellectū. tercia replet iteri⁹ mētē ꝛ effluit exteri⁹ p opatōem. Btiſſima ꝟgo fuit pleniſſima vētre ꝛ mēte. q꜓ plenitudinē grē habuit i mēte. ſȝ certe ipm̄ dn̄m oīm ꝟtutū i vētre habuit. vn̄ plena fuit grā q̄ȝtū ad affectū. ſȝ nō ꝟitate q̄ȝtū ad intellectū. q꜓ i via nō habuit cognitōem oīm. nec plenā diuinitat̄ꝭ cognitōneȝ p ſpeciem Chriſt⁹ āt plen⁹ fuit grā ꝛ ꝟitate. q꜓ ille hō habuit oīa p grām q̄ de⁹ habuit p naturaȝ. ſȝ ꝑterea nulla grā in ipo fuit diminuta vel ocioſa vel aliq̄d habuit ꝯriū. ſȝ hec fuit grā vniōis. vel plen⁹ fuit ꝟitate q̄ȝtū ad cognitōeȝ. vn̄ Iſido. Trinitas ſibi ſoli nota ē ꝛ hoī aſſumpto Plen⁹ ḡ grā ſm̄ hūanitatē. q̄ ꝑus nihil habuit meriti. plen⁹ ꝟitate ſm̄ diuinitatē in q̄ nihil fuit vani vel falſi. In ipo erāt oēs thezauri ſapiētie ꝛ ſcīe abſcōditi. et hec ē plenitudo ꝟitatis. ꝛ in illo habitabat plenitudo diuinitat̄ꝭ corpalr̄. Et hec ē grē plenitudo ꝓpa xpi hoīs

¶ Plenitudo ſctōꝝ ē fidei ꝛ opeꝝ. ſic em̄ exponit glo. ſup illud. Stephan⁹ plen⁹ grā ꝛ fortitudīs. i. fide ꝛ opibꝫ. alr̄s em̄ mala eēt copula⁰ inter fortitudinē ꝛ grāȝ. ꝛ iter bona opa ꝛ elemoſynā. niſi h̄ qđ ē opib⁹ bonis ſupponeret ꝓ oībꝫ bonis interioribꝫ p charitatē. elemoſyna ꝓ exterioribꝫ bonis p fidē opātē p dilectōeȝ. Sic ḡ dr̄nt iſte plenitudies ſubalr̄ ꝛ originalr̄. Eſt em̄ p̄ma iſtaꝝ plenitudinū q̄ſi fontis plenitudo. ſcđa q̄ſi plenitudo flumis. tercia q̄ſi plenitudo riui a flumine deſcēdentis. de p̄ᵃ heſter. xij. Fons pu⁹ creuit in fluuiū maximū

Margin notes:
Rꝰ. (beside "Ad hec dr̄...")
Pleni⁰. dupl̄r. (beside "datiua tm̄...")
Differentia plene grē. (beside "Tercia fidei plena...")
Uirginis plenitudo (beside "nē grē habuit...")
Pelnitu⁰ xpi. H. (beside "habuit p naturaȝ...")
Plenitudo ſanctorum (beside "¶ Plenitudo ſctōꝝ...")
Differentia plenitudinū (beside "ꝓ exterioribꝫ bonis...")

potius debebat dicere. aue plena ſpirituſancto ꝗ̃ʒ gratia plena.
Rᵒ ¶Ad hec dr̄. ꝙ hic annūciat̃ beate virgini plenitudo gratie q̄ eſt
origo ⁊ mediū oīm̄s gratie ⁊ etiā cauſa in humanū genus trāſferen
de ⁊ ſm̄ ſtatū vie ⁊ patrie. vñ Eccle. xxiiij Ego mater pulcre dilectio
nis ⁊ timoris ⁊ agnitōnis ⁊ ſancte ſpei. in me oīm̄s gratia vite ⁊ ve
rie. in me oīm̄s ſpes vie ⁊ virtutis. tranſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſci-
Potiꝰ dr̄ aue grā plena ꝗ̃ʒ gloria — tis me ⁊c̄. Itē quoniā omniū bonoꝝ mater eſt ⁊c̄. initiū igit̃ beatitu-
dinis ſignificat̃ ꝑ gratiā. cōſummatio ꝑ gloriā. cū ergo hic annūcia
tur initiū beatitudinis. potiꝰ ponit̃ gratia ꝗ̃ʒ gloria. Itē ſpūſſanctus
ꝓprie nominat gratiā ſpūalem. gratia eſt quoddā cōmune ad grati
am corporalē ⁊ ſpūalem. Vñ cū iſta plenitudo ſicut patebit inferius
ꝯtineat grās ſpūales ⁊ corꝑales plꝰ dr̄ ꝑ grā plena ꝗ̃ʒ ꝑ ſpūſcō plena.

Nr̄. Quarto. de differentia plenitudinis iſtius ad alias pleni-
tudines in ſcriptura inuentas. vbi ab oīm̄ibꝫ iſtis plenitu-
dinibꝫ ꝓpriam iſtā plenitudinē ſeparauit. Querit̃ ergo in quo dif-
ferat a plenitudine xp̄i. de quo legit̃ Johānis ꝑmo. Plenū gratie ⁊
Primo. veritatis. Si em̄ grā reſpicit ꝑfectōem affectꝰ. ⁊ veritas ꝑfectōem in
tellectus. iſte due ꝑfectōes equaliter currūt in ſtatu vie ⁊ in ſtatu pa-
trie. quāto em̄ plus credit, tāto plus diligit ī ſtatu vie. ⁊ ecōtra. quā-
tū plus cognoſcit tantū diligit in patria. qꝛ vt dr̄ in Apoca. Latera
ciuitatis ſunt equalia. ergo quicūqꝫ eſt plenus grā ⁊ veritate ⁊c̄. igi
tur cū beatiſſima ꝟgo plena ſit gratia plena erit veritate. ergo beate
virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd̄ ſi ꝯce
Contra dat̃. Cōtra hoc. qꝛ xp̄s accepit ſpm̄ſctm̄ nō ad menſuraꝫ. Johis. iij.
Nō em̄ ad mēſurā dat deus ſpm̄ſctm̄. pater em̄ diligit filiū: ⁊ oīa
in manus eiꝰ dedit. btiſſime aūt ꝟginis eſt grā mēſurata. cū ſit crea-
ta. deꝰ em̄ oīa creauit in numero pondere ⁊ menſura.

Nr̄. Quinto. de plenitudine. de qua legit̃ in actibꝫ aplōꝝ. Ste-
phanus plenus grā ⁊ fortitudine. Itē. repleti ſunt oēs ſpi
Primo. rituſancto. ¶Obijcit̃ ḡ in hūc modū. Quicq̄d plenū eſt duobꝫ ſic ſe
hn̄tibꝫ ꝙ quātitas vnius nō expellit ꝑ̄ſentiā alteriꝰ ꝑfectiori ⁊ nobi-
liori mō eſt plenū ꝗ̃ʒ id qd̄ eſt plenuꝫ altero tm̄ illoꝝ bonoꝝ. ſed grā
et fortitudo eſt duplex bonū. vel duo bona ſic ſe hn̄tia ꝙ ꝑ̄ſentia vni
us nō expellit ꝑ̄ſentiā alteriꝰ. ⁊ quātitas vniꝰ nō diminuit quātitatē
alteriꝰ. ḡ nobiliori mō ⁊ ꝑfectiori mō eſt plenū qd̄ eſt grā ⁊ fortitudi
ne plenū. ꝗ̃ʒ qd̄ eſt grā plenū tm̄. ⁊ ita videt̃ nobilior ſcti Stepha-
ni plenitudo ꝗ̃ʒ illa q̄ beatiſſime virgini appropat̃. ¶Cōtra hoc ob
Contra ijcit̃ in hūc modū. nihil melius vel nobiliꝰ gratia poterit excogitari
ergo quicq̄d a gratia diuerſum eſt minus nobile eſt ꝗ̃ʒ illa: aut ergo
fortitudo vel ſilia obiecta gratie dicūt aliq̄d diuerſum a gratia vel
nō. ſi nō ergo ſuꝑflue adijciūtur. ſi ſic. ſed oē diuerſum a gratia nō

eſt gr̄a. ⁊ oīs nō gr̄a minus eſt nobilis q̄z gratia. ſed om̄e plenuz eſt
plenū gratia ⁊ nō gr̄a. ſed inq̄ztum eſt plenū nō gratia intātū eſt va
cuū gratia. ergo pfectius eſt plenū qđ eſt plenū gratia. q̄z plenū gra-
tia ⁊ nō gratia. Exēplū hui⁹ pz in vaſe qđ meliori replēte plenū ē ſi ē
auro plenū q̄z ſi fuerit auro ⁊ argēto plenū Et ſic pz q̄ nobilior ē pleni
tudo q̄ h̄ ſignat cū dr̄. aue gr̄a plena q̄z illa de q̄ dr̄ plen⁹ gr̄a ⁊ fortitu.
¶ Ad hec dr̄. q̄ plenitudo dr̄ dupliciter Eſt em̄ plenitudo gratie R̄ſ.
datiua tm̄ ⁊ effluxiua ⁊ nō receptiua. Alia eſt p̄mo receptiua ⁊ poſt Pleni⁹. dupl'x
iſtud effluxiua. Prima eſt plenitudo eterna. ⁊ ſoli deo ꝯuenit. ⁊ illa
ſub figura deſcribit̃ Heſter. xi.. Uidi te dn̄e quaſi angelū dei ⁊ ꝯtur-
batū eſt cor meū p̄ timore glorie tue. valde em̄ mirabilis es dn̄e ⁊ fa
cies tua plena eſt grāꝝ. Secūda plenitudo ꝯuenit creaturis ⁊ ꝑtici
pat ex tpe. poſtq̄z venit plenitudo tpis. venit ⁊ tēpus plenitudinis
Et triplicē nobis plenitudinē adducit. Quaꝝ p̄ma ꝓpa ē btiſſime
ꝟginis Lu. j. Aue gratia plena Scđa xp̄i Joh. i. Plenū gratia ⁊ ve
ritatis. et hec ꝓprie eſt xp̄i hoīs. Tercia cōis om̄ib ſctis. ⁊ de ea legi
tur in diuerſis locis in actib aplōꝝ. Stephanus plenus gr̄a ⁊ for
titudine. Itē thabita plena bonis opib ⁊ elemoſynis ⁊ ſilia. Prima
iſtaꝝ plenitudinum eſt plena gratie. Secūda plena gr̄a ⁊ veritate
Tercia fidei plena ⁊ dilectōis operāts. Prima gr̄a replet vētrē ⁊ mē- Differentia
tē. ſcđa affectū ⁊ intellectū. tercia replet iteri⁹ mētē ⁊ effluit exteri⁹ p plene gr̄e.
opatōem. Btiſſima ꝟgo fuit pleniſſima vētre ⁊ mēte. q̄r plenitudi-
nē gr̄e habuit i mēte. ſz certe ipm dn̄m oīm ꝟtutū i vētre habuit. vn̄ Uirginis ple-
plena fuit gr̄a q̄ztū ad affectū. ſz nō ꝟitate q̄ztū ad intellectū. q̄r i via nitudo
nō habuit cognitōem oīm. nec plenā dīnitatis cognitōnez p ſpeciem
Chriſt⁹ āt plen⁹ fuit gr̄a ⁊ ꝟitate. q̄r ille hō habuit oīa p grām q̄ de⁹
habuit p naturaz. ſz ꝑterea nulla gr̄a in ipo fuit diminuta vel ocioſa Pelnitu⁹ xp̄i.
vel aliq̄d habuit ꝯriū. ſz hec fuit gr̄a vniōis. vel plen⁹ fuit ꝟitate q̄z ħ.
tū ad cognitōez. vn̄ Iſido. Trinitas ſibi ſoli nota ē ⁊ hoī aſſumpto
Plen⁹ ḡ gr̄a ſm hūanitatē. q̄ ꝑus nihil habuit meriti. plen⁹ ꝟitate
ſm dīnitatē in q̄ nihil fuit vani vel falſi. In ipo erāt oēs thezauri ſa-
piētie ⁊ ſcīe abſcōditi. et hec ē plenitudo ꝟitatis. ⁊ in illo habitabat
plenitudo dīnitatis corpalr̄. Et hec ē gr̄e plenitudo ꝓpa xp̄i hoīs
¶ Plenitudo ſctōꝝ ē fidei ⁊ opeꝝ. ſic em̄ exponit glo. ſup illud. Ste Plenitudo
phan⁹ plen⁹ gr̄a ⁊ fortitudis. i. fide ⁊ opib. al's em̄ mala eēt copula⁹ ſanctorum
inter fortitudinē ⁊ grāz. ⁊ iter bona opa ⁊ elemoſynā. niſi h̄ qđ ē opi-
b⁹ bonis ſupponeret ꝓ oīb bonis interiorib p charitatē. elemoſyna
ꝓ exteriorib bonis p fidē opātē p dilectōez. Sic ḡ dr̄nt iſte plenitu Differentia
dies ſubalr̄ ⁊ originalr̄. Eſt em̄ p̄ma iſtaꝝ plenitudinū q̄ſi fontis plenitudinū
plenitudo. ſcđa q̄ſi plenitudo flumis. tercia q̄ſi plenitudo riui a flu
mine deſcēdentis. de p̄a heſter. xij. Fons pu⁹ creuit in fluuiū maximū

potius debebat dicere. ave plena ſpiritusancto q̄ȝ gratia plena.
Rº ¶Ad hec dr. q̄ꝛ hic annūciat̃ beate virgini plenitudo gratie q̄ eſt
origo ⁊ mediū om̄is gratie ⁊ etiā cauſa in humanū genus trāſferen
de ⁊ ſm ſtatū vie ⁊ patrie. vn̄ Eccle. xxiiij Ego mater pulcre dilectio
nis ⁊ timoris ⁊ agnitōnis ⁊ ſancte ſpei. in me om̄is gratia vite ⁊ ve
rie. in me om̄is ſpes vie ⁊ virtutis. tranſite ad me om̄es q̄ ↄcupiſci
Poti⁹ dr ave gra plena q̄ȝ gloria tis me ⁊c. Itē quoniā omniū bonoꝝ mater eſt ⁊c. initiū igit̃ beatitu
dinis ſignificat̃ ꝑ gratiā. cōſummatio ꝑ gloriā. cū ergo hic annūcia
tur initiū beatitudinis. poti⁹ ponit̃ gratia q̄ȝ gloria. Itē ſpūſſanctus
ꝓprie nominat gratiā ſpūalem. gratia eſt quoddā cōmune ad grati
am corporalē ⁊ ſpūalem. Vn̄ cū iſta plenitudo ſicut patebit inferius
ↄtineat grās ſpūales ⁊ corꝑales pl⁹ dr ꝑ gr̄a plena q̄ȝ ꝑ ſpūſcō plena.

Nr̄. Quarto. de differentia plenitudinis iſtius ad alias pleni-
tudines in ſcriptura inuentas. vbi ab om̄ibꝫ iſtis plenitu-
dinibꝫ ꝓpriam iſtā plenitudinē ſeparauit. Querit̃ ergo in quo dif-
ferat a plenitudine xp̄i. de quo legit̃ Johānis ꝑmo. Plenū gratie ⁊
Primo. veritatis. Si em̄ gr̄a reſpicit ꝑfectōem affect⁹. ⁊ veritas ꝑfectōem in-
tellectus. iſte due ꝑfectōes equaliter currūt in ſtatu vie ⁊ in ſtatu pa-
trie. quāto em̄ plus credit, tāto plus diligit ī ſtatu vie. ⁊ ecōtra. quā-
tū plus cognoſcit tantū diligit in patria. q̄ꝛ vt dr in Apoca. Latera
ciuitatis ſunt equalia. ergo quicūq̄ȝ eſt plenus gr̄a ⁊ veritate ⁊c. igi-
tur cū beatiſſima ꝟgo plena ſit gratia plena erit veritate. ergo beate
virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd̓ ſi ↄce
Contra dat̃. Cōtra hoc. q̄ꝛ xp̄s accepit ſpm̄ſctm̄ nō ad menſuraȝ. Johis. iij.
Nō em̄ ad mēſurā dat deus ſpm̄ſctm̄. pater em̄ diligit filiū. ⁊ om̄ia
in manus e⁹ dedit. btīſſime aūt ꝟginis eſt gr̄a mēſurata. cū ſit crea-
ta. de⁹ em̄ oīa creauit in numero pondere ⁊ menſura.

Nr̄. Quinto. de plenitudine. de qua legit̃ in actibꝫ apl̄oꝝ. Ste-
phanus plenus gr̄a ⁊ fortitudine. Itē. repleti ſunt oēs ſpi
Primo. ritusancto. ¶Obijcit̃ g̃ in hūc modū. Quicq̄d plenū eſt duobꝫ ſic ſe
hn̄tibꝫ q̄ꝛ quātitas vnius nō expellit p̄ſentiā alteri⁹ ꝑfectiori ⁊ nobi-
liori mō eſt plenū q̄ȝ id qd̓ eſt plenuȝ altero tm̄ illoꝝ bonoꝝ. ſed gr̄a
et fortitudo eſt duplex bonū. vel duo bona ſic ſe hn̄tia q̄ꝛ p̄ſentia vni-
us nō expellit p̄ſentiā alteri⁹. ⁊ quātitas vni⁹ nō diminuit quātitatē
alteri⁹. g̃ nobiliori mō ⁊ ꝑfectiori mō eſt plenū qd̓ eſt gr̄a ⁊ fortitudi-
ne plenū. q̄ȝ qd̓ eſt gr̄a plenū tm̄. ⁊ ita videt̃ nobilior ſcti Stepha-
ni plenitudo q̄ȝ illa q̄ beatiſſime virgini appropat̃. ¶Cōtra hoc ob-
Contra ijcit̃ in hūc modū. nihil melius vel nobili⁹ gratia poterit excogitari
ergo quicq̄d a gratia diuerſum eſt minus nobile eſt q̄ȝ illa. aut ergo
fortitudo vel ſilia obiecta gratie dicūt aliq̄d diuerſum a gratia vel
nō. ſi nō ergo ſupflue adijciūtur. ſi ſic. ſed om̄e diuerſum a gratia nō

eſt grã. ⁊ oĩs nõ grã minus eſt nobilis q̃ȝ gratia. ſed om̃e plenuȝ eſt
plenũ gratia ⁊ nõ grã. ſed inq̃ȝtum eſt plenũ nõ gratia intãtũ eſt va
cuũ gratia. ergo ꝑfectius eſt plenũ qđ eſt plenũ gratia. q̃ȝ plenũ gra/
tia ⁊ nõ gratia. Exẽplũ hui⁹ pȝ in vaſe qđ meliori replẽte plenũ ẽ ſi ẽ
auro plenũ q̃ȝ ſi fuerit auro ⁊ argẽto plenũ Et ſic pȝ ꝙ nobior ẽ pleni
tudo q̃ h̃ ſignat cũ dr̃. aue grã plena q̃ȝ illa de q̃ dr̃ plen⁹ grã ⁊ fortitu.

¶ Ad hec dr̃. ꝙ plenitudo dr̃ dupliciter Eſt em̃ plenitudo gratie Rñ°.
datiua tm̃ ⁊ effluxiua ⁊ nõ receptiua. Alia eſt ꝑmo receptiua ⁊ poſt Pleni°. duplx
iſtud effluxiua. Prima eſt plenitudo eterna. ⁊ ſoli deo ↄuenit. ⁊ illa
ſub figura deſcribit̃ Heſter. xi.. Uidi te dñe quaſi angelũ dei ⁊ ↄtur/
batũ eſt cor meũ p̄ timore glorie tue. valde em̃ mirabilis es dñe ⁊ fa
cies tua plena eſt grãꝝ. Secũda plenitudo ↄuenit creaturis ⁊ ꝑtici
pat̃ ex tpe. poſtq̃ȝ venit plenitudo tpis. venit ⁊ tẽpus plenitudinis
Et triplicẽ nobis plenitudinẽ adducit. Quaꝝ ꝑma ꝓpa ẽ btiſſime
ꝟginis Lu. j. Aue gratia plena Scđa xp̃i Joh. j. Plenũ gratia ⁊ ve
ritatis. et hec ꝓprie eſt xp̃i hoĩs. Tercia cõis om̃ib⁊ ſctĩs. ⁊ de ea legĩ
tur in diuerſis locis in actib⁊ aplõꝝ. Stephanus plenus grã ⁊ for
titudine. Itẽ thabita plena bonis opib⁊ ⁊ elemoſynis ⁊ ſĩlia Prima
iſtaꝝ plenitudinum eſt plena gratie. Secũda plena grã ⁊ veritate
Tercia fidei plena ⁊ dilectõis operãtꝫ Prima grã replet vẽtrẽ ⁊ mẽ/ Differentia
tẽ. ſcđa affectũ ⁊ intellectũ. tercia replet iteri⁹ mẽtẽ ⁊ effluit exteri⁹ p plene grẽ.
opatõem. Btiſſima ꝟgo fuit pleniſſima vẽtre ⁊ mẽte. q̄r plenitudi/
nẽ grẽ habuit ĩ mẽte. ſȝ certe ipm dñm oĩm ꝟtutũ ĩ vẽtre habuit. vñ Uirginis ple/
plena fuit grã q̃ȝtũ ad affectũ. ſȝ nõ ꝟitate q̃ȝtũ ad intellectũ. q̄r ĩ via nitudo
nõ habuit cognitõem oĩm. nec plenã dĩnitatꝫ cognitõneȝ p ſpeciem
Chriſt⁹ aũt plen⁹ fuit grã ⁊ ꝟitate. q̄r ille hõ habuit oĩa p grãm q̃ de⁹
habuit p naturaȝ. ſȝ pterea nulla grã in ipo fuit diminuta vel ocioſa Pelnitu° xp̃i.
vel aliq̃d habuit ↄriũ. ſȝ hec fuit grã vniõis. vel plen⁹ fuit ꝟitate q̃ȝ H.
tũ ad cognitõeȝ. vñ Iſido. Trinitas ſibi ſoli nota ẽ ⁊ hoĩ aſſumpto
Plen⁹ g̃ grã ſm hũanitatẽ. q̃ ꝑus nihil habuit meriti. plen⁹ ꝟitate
ſm dĩnitatẽ in q̃ nihil fuit vanĩ vel falſi. In ipo erãt oẽs theзauri ſa/
piẽtie ⁊ ſciẽ abſcõditi. et hec ẽ plenitudo ꝟitatis. ⁊ in illo habitabat
plenitudo dĩnitatꝫ corpalr̃. Et hec ẽ grẽ plenitudo ꝓpa xp̃i hoĩs

¶ Plenitudo ſctõꝝ ẽ fidei ⁊ opeꝝ. ſic em̃ exponit glo. ſup illud. Ste Plenitudo
phan⁹ plen⁹ grã ⁊ fortitudĩs. i. fide ⁊ opib⁊. al's em̃ mala eẽt copula° ſanctorum
inter fortitudinẽ ⁊ grãȝ. ⁊ iter bona opa ⁊ elemoſynã. niſi h̃ qđ ẽ opi/
b⁹ bonis ſupponeret ꝓ oĩb⁊ bonis interiorib⁊ p charitatẽ. elemoſyna
ꝓ exteriorib⁊ bonis p fidẽ opãtẽ p dilectõeȝ. Sic g̃ dr̃nt iſte plenitu Differentia
tudĩes ſubalr̃ ⁊ originalr̃. Eſt em̃ ꝑma iſtaꝝ plenitudinũ q̃ſi fontis plenitudinũ
plenitudo. ſcđa q̃ſi plenitudo flumĩs. tercia q̃ſi plenitudo riui a flu
mine deſcẽdentis. de ꝑ° heſter. xij. Fons pu⁹ creuit in fluuiũ maximũ

De dꝛña plenitudinis gratie.

Maria di/ Beatiſſima igiẗ virgo maria đr fons ꝓpter grãꝝ abũdantiã. puus
citur fons ꝓpter humilitatis excellentiã. ꝛ ꝓpter hoc creuit in fluuiũ maximũ
q̃ genuit dñm noſtruƺ ieſum xpm. q̇ đt in eccleſiaſtico. Ego q̃ſi aq̃
ductus egreſſus ſum de paradyſo dei Et ab iſto flumine deſcẽdit ple
nitudo ſanctoꝝ quaſi q̇dã riuus. qꝛ de plenitudine eius oẽs accepi/
mus. Prima iſtaꝝ plenitudinũ ꝓuat vacuitatẽ. ſcđa. negat particu
Plenitudo pª laritem. tercia importat redũdantiã. Plenitudo beatiſſime virginis
ꝓuat vacuitatẽ. q̃diu em̃ vas pt recipe aliq̇d tamdiu hƺ aliq̇d de va
Ois creatura. cuitate. Vñ om̃is creatura alia hƺ aliq̇d vacuitatis. qꝛ maiorẽ grati
am poſſibilẽ recipe. ipa aũt ſola gra plena. qꝛ maiorẽ grãm nõ potuit
habere. niſi em̃ ipa diuinitati vniretˀ maioꝛ gratia nõ potuit intelligi
q̃ꝫ q̄ de ipa accipetur qđ vniretˀ. hoc em̃ ẽ niſi ipa eſſƺ deus nõ poſſet
maioꝛ gratia intelligi q̃ꝫ q̄ ipſa eſſet dei mater. vñ Bern̄. legimus in
actibꝫ aplоꝝ. Stephanus plenus gratia ꝛ fortitudine. ꝛ aplоs re/
pletos fuiſſe ſpũſctõ. ſƺ lõge diſſilr a maria. Alioq̇n nec in illo pleni
tudo diuinitatis corpaliter quẽadmodũ in maria habitauit. nec illi
B. ↄceperũt de ſpũſctõ q̃uo maria. Et ſic plenitudo beatiſſime ꝩginis ꝓ
uat vacuitatẽ. plenitudo xpi ꝓuat pticularitatẽ. nõ em̃ ad meſurã de
dit deus ſpm̃ſctm̃. Glo. nõ pticulariter. neqꝫ p ſubdiuiſiones. ſed ge
Plenitu. ſcõꝝ neralr et vniuerſalr ¶ Plenitudo ſctõꝝ q̇ eſt cõis importat redũdã
Effluxio du/ tiam. replet em̃ aĩam interius ꝛ effluit p opatõnem exterius. Et hec
plex effluxio eſt duplex. Quidã em̃ de minori pfectõe fluũt ad exterioreꝫ
opatõem ad ſuijpſius ſaluatõem ꝛ alioꝝ p exempla edificatõem. et
hec eſt ↄmunis ſanctis om̃ibꝫ hñtibꝫ tẽpus operandi. ꝛ hec plenitu/
do ſufficientie appellatˀ ad quã tenẽtur oẽs. Alij aũt effluũt nõ tm̃ p
bonã opatõeƺ ĩ ſui ꝛ alioꝝ ſaluatõem. ſed etiã in doctrinã ſalutarẽ et
in ecclie totius edificatõem. ¶ De pma iſtaꝝ effluxionũ ꝛ habita ple
na bonis operibꝫ et elemoſynis fuit. de ſecũda. Repleti ſunt apli ſpi
Vltima eſt ritu ſancto. Et hec vltima eſt duplex. Quidã em̃ effluũt p bonã ope
duplex rationem ꝛ inſtructionem. quidã ſuper hoc ꝛ ſanguinis effuſionem
per anime p fide poſitõem. Prima cõmunis eſt om̃ibꝫ doctoribꝫ. ſe/
cũda doctoribꝫ ꝛ martyribꝫ. Et ad iſtã duplicẽ ex officio tm̃ prelati
Prelati tenẽtˀ. tenẽtur. Et poteſt hec appellari plenitudo excellentie. in qua prelati
ſuos ſubditos excellere debent. Et de vltima iſtarũ dicitur. Stepha/
nus plenus gratia ꝛ fortitudine. Plenus inquã gratia ad peccato/
res conuertendos. fortitudine ad paſſiones ſuſtinendas. De om̃ibꝫ
plenitudinibꝫ iſtis dicitur in Eccle. ij. Ad locũ vnde exeũt flumina
reuertũtur vt iteꝝ fluãt ꝛc. Locus iſtaꝝ plenitudinũ eſt abyſſus dei/
tatis. vnde exeũt flumina oĩa p gratiarum effluxionẽ. et redeunt per
gratiarum actionem. vt iterum fluant per gratiarum multiplicatio
Solo pꝫ nem. Ex his patet ſolutio ad obiecta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

NE Sexto ſpecialiter de gratie plenitudine q̄ fuit ī beatiſſima vir
gine. quid intelligitur per hanc plenitudinem. Aut eñ ideo
dicitur gratia plena. vel quia maior gratia nō fuit. vel quia ſummā
gratiam habuit vel omnem Conſtat ꝙ nec ſummā nec omnē gratiā
habuit. quia gratiā vnionis nō habuit q̄ in numero gratiaꝝ ſumma
fuit. Proinde patet ꝙ maior gratia fuit. Videt̄ autem ꝙ plena gra-
tia dicitur. quia maioris gratie capax non fuit. ſed hoc quoqꝫ videt̄
falſum. qꝛ in ſua glorificatōe maiorem gratiam accepit Querit̄ autē Queritur
vtrum hoc qḋ ē gratia plena tm̄ ſupponat ꝓ omni gratia cuiꝰ pura
creatura capax fuit Et videtur ꝙ non. quia cum terminus indefinite
ſumit̄ ex indefinita vniuerſalis nō infertur. Quod ſi cōcedatur Con Contra
tra. Eccle. xxiiij. In me omnis gratia vite ⁊ veritatis. hoc interpre- 1
tatur eccleſia de beata virgine. ergo fuit oīm̄ gratia plena ¶ Preterea 2
indefinita eſt in arte logica vniuerſaliter intelligēda ¶ Item beneficia 3
principū largiſſime ſunt interpretanda. igit̄ cū dn̄s in ꝓuilegio ſuo
per angelum tranſmiſſum appellet eā gratia plena nullā gratiā ſpeci
ficando erit ꝓ omnibꝫ vniuerſaliter interpretandū ¶ Preterea deus 4
eñ influit ſuam bonitatem vnicuiqꝫ ſm̄ ſuā bonitatē. et virtutem ⁊
capacitatē vt patet in euāgelio Et tradidit illis bona ⁊c. igit̄ quecun
qꝫ creatura eſt capax omnis gratie. cuius pura creatura ē capax. illa
creatura eſt plena omni gratia cuiꝰ capax eſt pura creatura. talis aūt
creatura fuit beata virgo. igitur ipſa erit plena omni gratia. cuius ꝑ
ticeps poteſt eſſe pura creatura. De baptiſmo

Queſtio decimaoctaua ē per

ordinem de vniuerſitate gratiaꝝ in hac pelenitudine cōtē
taꝝ Prima igit̄ querit̄ de gratijs ſacramentalibus. vtꝝ in
hac plenitudine cōtineāt̄ ſacramēta Et ꝑmo de ꝑmo. ſ. de gr̄a baptiſ-
mali. Primo queritur vtrū beata virgo fuerit baptizata ¶ Et videt̄ Rō prima
ꝙ ſic Quicquid habet omne aliquid conferens gratiā pleniꝰ eſt gra
tia q̄ʒ id qḋ habet ꝯferens gratiā ⁊ aliquid non. ſed beatiſſima virgo
fuit plena gratia. ergo habuit om̄e aliquid conferens gratiam. ſed ſi
beata ꝟgo habuit baptiſmū. igit̄ habuit aliq̄d ꝯferēs grām ¶ Itē pre
ceptū de baptiſmo poſt ſui ꝓmulgatōeꝫ obligat oēs ad ſui ſuſceptio 2
nem. igitur ⁊ beatam virginem ¶ Item dominus baptizatus fuit q̄ʒ 3
uis nō indiguit vel indigeret. igit̄ beata virgo debuit baptizari Joh.
iij. Amen amen dico vobis niſi quis renatus fuerit ⁊c. Sed beata
virgo regnū intrauit igitur baptizata fuit ¶ Itē ſi non baptizaretur 4
ignarū ſue ſatiſfactōis ſcandalizaret. ſʒ nō ſcādalizauit ergo ⁊c. ¶ Itē 5
legalia ſeruauit ſicut purificatōnes mulieris. igitur et euāgelica ſer-
uauit ¶ Item dn̄s dixit Johāni. Sic eñ decet nos adimplere omnē

6 iuſticiā Glo. id ē ꝑfectā humilitatē. igiť ꝓpter eādē cauſā debuit bap
ti zari beata virgo ¶ Item de apl'is ſupponiť ꝙ fuerūt baptizati ꝑ il
7 lud Joh. Qui lotus eſt non indiget niſi pedes lauet. igiť multo for
tius debuit illud ſupponi de beata virgine q̄ fuit ꝑfectiſſima obſer
uatrix conſilioꝝ ⁊ preceptorū dei ¶ Item ſi nō eſſꝫ baptizata nō habe
8 ret caracterem ꝑ quem diſtingueretur a iudeis et gentilibus

Q̄ Iuxta hoc vtꝝ baptizata fuit baptiſmo iohānis Et videtur
ꝙ ſic. Cum em̄ humillima fuit nullū gradū humilitatis ꝑter
Contra miſit Si concedatur. obycitur in hūc mūdū ꝑ cōtrariū ¶ Sapiētis
Rō prima eſt nihil fruſtra facere. ſed fruſtra accipit medicinam q̄ nō indiget. ſꝫ
baptiſmꝰ ē medicina contra originale peccatū inſtituta a quo fuit be
atiſſima virgo in vtero ſanctificata. igiť baptizari non indiguit. igiť
2 baptizari non debuit. igitur baptizata non fuit ¶ Item ficti ſumunt
vt dicit Aug. qui ſacramentum et nō rem ſacramenti accipiunt. ſꝫ ſi
beatiſſima virgo baptizaretur non ſuſciperet rem ſacramēti id ē gra
tiam qua prius eſſet plena. igitur eſſet ficta. hoc autē eſt falſum ſpūs
3 ſanctꝰ em̄ diſcipline effugiet fictū ¶ Itē de dn̄o ꝙ fuit baptizatꝰ legiť
4 igiť de beata virgine ſi fuiſſꝫ baptizata legereť ¶ Itē qꝛ fuit purificata
agiť feſtū purificatōis eius. ſimiliter ſi baptizata fuiſſet agereť eius fe
5 ſtū baptiſmatis ¶ Itē diuina oꝑatio nō ꝑcedit in imperfectū de ꝑ
fecto ſed ecōtra. ſꝫ maior eſt ꝑfectio ſanctificatoꝝ in vtero q̄ꝫ baptiza
6 toꝝ. igitur ſanctificati in vtero nō debēt baptizari ¶ Itē ſi nihil acce
pit dn̄s de baptiſmo. cōtulit tn̄ vim regeneratiuā aquis cōtactu ſue
carnis. ſꝫ beatiſſima virgo ſi nihil reciperet a baptiſmo nec aliquid cō
ferret baptiſmo fruſtra ſuſciperit baptiſmum

Q̄ Igitur ſi fuerit baptizata quare nō fuit ſcriptū. cū tam ſolen
ne factum multum ordinaretur ad edificationem fidelium

De ꝯfirmatōe Q̄ Scđo de ꝯfirmatōe vtꝝ fuerit ꝯfirmata. videť autē ꝙ potiꝰ
debuit ꝯfirmari q̄ꝫ baptizari. q̄a ſacramētū ꝯfirmatōis ē ma
Rō prima iori reuerētia tenēdū Vn̄ Rabanꝰ Scitote vtrūqꝫ eſſe magnū ſacra
mētū. ſed vnū maiori reuerētia tenēdū ſicut a maioribꝫ datur ¶ Item
beata virgo fuit plene xp̄iana. ſed hoc fit ꝑ ſacramētū cōfirmationis
2 ergo ⁊c. Media ptꝫ ꝑ Rabanū qui dicit. Om̄es fideles ꝑ manus
impoſitiōem ep̄orum poſt baptiſmū debent accipe ſpm̄ ſanctum vt
pleni inueniant xp̄iani. Si ꝯcedať ¶ Cōtra dn̄s nō legiť ꝯfirmatus
Contra 1 igiť beata virgo nō debuit ꝯfirmari. cū in oībꝫ ſui fuit imitatrix ¶ Itē
dn̄s qui ſolus potuiſſet ei legē dediſſe nō inueniť hoc ſacramētū in
2 ſtituiſſe. igiť nec tenebať ip̄a hoc ſacramētū accipe ¶ Itē Rabanꝰ. A
3 ſummo ſacerdote per manus impoſitōez paliťꝰ tradiť baptizato vt
roboreť ꝑ ſpiritūſanctum ad predicādū ſi neceſſe fuerit alys. quod
ipſe eſt conſecutus in baptiſmo. Sꝫ beata virgo ad nullius manus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

impoſitōeʒ paclitū recepit. nec robore ſpūs indiguit. quia plenitu/
dinē habuit. ⁊ etiā pdicare nō debuit Igitur confirmata nō fuit

Vtrum Tercio de ſacramēto altaris vtrū beata virgo ſub ſacramēto
illo dominicū corpꝰ acceperit. Similiter ⁊ gratiā q̄ p illud
cōfertur ſacramentum ¶ Et videt̃ ꝙ ſic. nam dn̄s in Johāne dt. Niſi 1
māducaueritis carnē filij hominis ⁊c Igitur omnes fideles in eccl'ia
tēpore determinato tenētur cōmunicare. igit̃ beatiſſima virgo ſi non
cōmunicaret ſcādalizaret. ſʒ nō ſcādalizauit. igit̃ ɔmunicauit ¶ Itē 2
hoc ē ſacramentū amoris. igitur ipm maxime debuit ſuſcipe que fuit
ſumma in amore Quod ſi ɔcedat̃ ¶ Cōtra hoc ſacramētū ꝓpter tria Contra
ē inſtitutū ſcʒ ꝓpter caritatꝭ augmētū i remiſſionē venialiū ⁊ in cau
telam mortaliū peccatoꝝ Et vt ſignū paſſionis rememoret̃. ſʒ ꝓpter
iſtorū nullū communicare debuit beata virgo. nā augmēto charitatꝭ
non indiguit. qꝛ charitate plena fuit. remiſſione nō indiguit vel cau
tela. qꝛ nunq̄ȝ peccauit vel peccare potuit. ſigno ſenſibili rememora
tiuo non indiguit que xp̄i formis ſm ſenſum et deiformis ſm intel/
lectum fuit. Item dici non poterit ꝙ ꝓpter humiliationē illud ſacra
mentum ſuſciperet cum nō ſit humiliatio dominū in cibum recipere
ſʒ magis dignatio ſua imēſa ꝙ ipe dignat̃ nos ſeipo cibare Et ita vi
det̃ ꝙ beata ṽgo neqȝ rōne hūilitatꝭ nec vtilitꝭ debuit accipe euchariſtiā

Vtrum Quarto de ſacramento pnie vtrum p illud aliquā gratiam De pn̄ia
recepit beata virgo. Et videtur ꝙ nō. quia penitētia eſt ſcd'a Rō prima
tabula poſt naufragiū. quia ſi quis veſtem innocētie in baptiſmo p
ceptā corrumperet p penitētiā reparare poterit. ſed beata virgo nūq̄ȝ
naufragauit p peccatū actuale. igit̃ nūq̄ȝ fuit ɔfeſſa aut ɔtrita. ſʒ ſine
ɔtritōne nō ē gratia p ſacramētū penitētie. igit̃ beata virgo nō ſuſce
pit gratiā p ſacramētū penitētie ¶ Itē cōfeſſio ē ficta ſine cōtritione 2
hic autē nō fuit ɔtritō. igit̃ nec cōfeſſio ¶ Itē vtrūqȝ ē de petō. hic aūt 3
nullū petm̄. igit̃ nec ɔfeſſio nec ɔtritio nec pn̄ia fuit. Sʒ ɔ̄ Cōfeſſio Cōtra pmo
fuit i lege noua et veteri. igit̃ oēs tenēt̃ ɔfiteri. ¶ Itē btīſſima ṽgo fe
cit ɔfeſſionē opis ſuādo ɔfeſſionēʒ offerēdo oblatōeʒ ſtatutā p pu 2
rificādis. igit̃ debuit ɔfeſſionē facere oris ¶ Itē pn̄iaʒ agite Glo. ĩfra 3
Virtꝰ ē p pn̄iaʒ veterē hoīeʒ pimere ¶ Itē alia glo. Penitētia ē pma 4
ṽtus. ſʒ btīſſima ṽgo habuit oēs ṽtutes. igit̃ pn̄iaʒ ¶ Itē nō obſtat 5
ꝙ nō habuit peccatū. qꝛ dicit Grego. Bonarū mentium ē culpas
agnoſcere vbi culpa non eſt. igitur poterit confiteri

Vtrum Igitur ſi fuerit confeſſa. quis fuit confeſſor eius Et videtur
ꝙ beatus Petrꝰ. qꝛ ordo eſt inter ɔfitētes ⁊ ɔfeſſores. igit̃ cū 1
ſu pma ɔfitens fuit beata virgo debuit cōfiteri ſupmo ɔfeſſori ⁊ dig
niſſimo. hoc autē ē papa. igit̃ debuit ɔfiteri beato Petro q̄ fuit papa

Contra ¶Sed contra. ſupior prelatus nō debuit ſe intromittere de ammi-
niſtratione ſui inferioris. vtpote metro politanus ſui ſuffraganij. ni-
ſi in determinatis caſibus. igitur cū beata virgo eſſet ſpecialiter beato
Johanni cōmiſſa ab ipo debuit recipe ſacramenta

NR Quinto de ſacramēto ordinum. vtrꝫ iſta beatiſſime virginis
plenitudo ꝯphēdat ⁊ illā gratiā que ꝯfert ſb ordinū ſacmēto
Rō prima Et videt ꝙ ſic ¶ Ordo ei ē ad multiplicatōez fideliū ſpūaliū. ſꝫ multi
pilcatō ſpūalis ptinet ad matrē ſpūalem. beata autem virgo eſt ſpiri
tualis mater oīm fideliū. igitur ipa debuit habere ordinis ſacramētū
2 ¶ Itē penes ordines diſtinguunt in eccleſia dignitates vt ptꝫ in pa
pa. archiepis ⁊c. Sꝫ beatiſſima virgo in eccleſia cōtinet ſummā dig
3 nitatē. igit ⁊ ſupremū habuit ordinē ¶ Itē eccleſiaſtica hierarchia eſt
ad exemplar celeſtis hierarchie formata. ſꝫ in celeſti hierarchia dicit
Dionyſius omnes ſupiores habent ꝓprietates inferioꝝ et excellenti
us. igit in ecclaſtica hierarchia ſic erit. ſed beata virgo in eccleſiaſtica
hierarchia fuit ſuprema et digniſſima pſona. igitur habebit dignita
4 tes ⁊ proprietates inferiorū ⁊ ſic habebit omnes ordines ¶ Itē carac
ter ordinum ē caracter excellentie. igit potiſſime inerit ei que oēs cre
5 aturas excellit dignitate ¶ Item apl'us Omnis aīa poteſtatibꝰ ſub-
dita ſit ſublimioribꝰ Sed beata virgo nulli poteſtati humane ſubdi
6 ta tenebatur eſſe. igitur fuit ſuprema ordine ⁊ dignitate ¶ Itē cui in-
eſt maius ⁊ minꝰ poterit ineſſe. ſed magis ē qd per alicuiꝰ ꝯſenſum
et verbum de carne ꝓpria formetur corpus dominicū qꝫ p eius mi-
niſteriū panis transformet in ipſum corpus. primū eñ facit eſſe ma
trem dei. ſecundū autē miniſtrum xpi Sed primū in beatiſſima vir
7 gine factū fuit. igitur ⁊ ſcōm fieri potuit ¶ Itē ſi mulieribꝰ ꝑ male
dicto impoſitum fuit ꝙ non ſint ſuſceptiue ſacrorū ordinū. ab hoc
maledicto īmunis debuit eſſe que ab alijs mulieribꝰ excepta fuit. eo
ꝙ ſola inter mulieres benedicta fuit. igitur ſi mulieres non debent or
dinari quia mulier initium peccati fuit. igit p oppoſitū illa ordinari
8 debuit que omnibꝰ principium vite fuit ¶ Itē quecunqꝫ cauſa in alijs
mulieribus generalis fuit beatam virginem excludit que non de nu
mero omniū fuit ſed ſup oēs fuit iuxta illud Heſter. xv. Quid ha
bes heſter ego ſum frater tuus. et infra Non enim pro te ſed pro om
nibꝰ hec lex ꝯſtituta eſt. quaſi diceret tu nō es de omnibꝰ ſꝫ ſup oēs.

NR Iuxta hoc quare mulieres ad ſacros ordines non promo-
ueātur Si dicitur ꝙ hoc eſt ꝓpter originem culpe per euaꝫ
tranſmiſſe. non videtur ꝙ hoc ſtare poſſit quia pro illa culpa beata
virgo ſatiſ fecit. igitur non conſurget duplex tribulatio. et deus bis
Primo in idipſum non iudicauit. Si autē dicit ꝙ hꝰ fit ꝓpter ſexus indig
nitatē et nature. hoc nō poteſt dici. quia maioꝝ ē indignitas culpe

q̄ȝ nature. et tamē peccatū mortale nō impedit quin poſſit vir licȝ nō
debeat in peccato mortali ꝓmoueri. ¶ Itē ſi hoc eſſet ꝓpter ſexus in- 2
ferioritatē. ꝓpter hoc etiā nō deberent mulieres ꝯmunicare. cuȝ ma-
ius ſit in hoc ſacramēto recipe q̄ȝ dare alij. ¶ Itē querit. cū dn̄s nul- Queſtio
q̄ȝ videat ꝓhibere mulieres a ſacramento ordinū qualiter hoc eccl'ia
ꝑ ſe auſa fuerit inuenire. ¶ Contra. ꝙ aūt beatiſſima virgo nō debuit
aliquos ordines habere ꝓbatur hoc mō. quādo dn̄s in cena diſcipu- Contra .j.
lis corpus ſuū tradidit. ⁊ poteſtatē ꝯficiendi cōtulit. nō exprimit ꝙ
aliquibꝫ niſi diſcipulis dederit. ſed in talibꝫ qđ vni cōceſſum inuenit
alijs eſt ꝓhibitū. ergo tm̄ eſt collata poteſtas ꝯficiendi diſcipulis et 2
eoꝝ ſucceſſoribꝫ. ¶ Itē quādo dn̄s dixit. Tibi dabo claues regni ce-
loꝝ. Petrus ꝓ oīibꝫ reſpondit. Et dn̄s petro reſpondens poteſtatē
ligandi atqȝ ſoluēdi cōtulit. ergo poteſtas ordinis tm̄ ē in apoſtolis
et eoꝝ ſucceſſoribꝫ. ¶ Itē Ambroſius dicit. ꝙ mulieres nō recipiūt .3
ordines eſt ex impedimento ſexus ⁊ cōſtitutione eccleſie. ¶ Itē beata 4
virgo modo eſt ſup oēs ordines angeloꝝ in eccl'ia triūphāte. ergo
hic erit ſup oēs in eccleſia militāte. ¶ Item oēs ordines eccleſie
ſunt in miniſteriū. vn̄ etiā paſtores noiant quibꝫ ꝑ ꝓphetā dr̄. Con- 5
ſtitui te ſup gentes ⁊ regna. beata aūt virgo nō eſt aſſumpta in mini-
ſteriū a dn̄o. ſed in conſortiū ⁊ adiutorium. iuxta illud. Faciamus ei
adiutoriū ſimile ſibi. ſed ſi hoc eſt nō debuit aliquē habere ordinem.
ſummus em̄ in ordine eccl'ie papa eſt qui eſt vicari⁹ ieſu chriſti. Be-
ata aūt virgo nō eſt vicaria. ſed coadiutrix et ſocia particeps in reg-
no que fuit particeps paſſionū ꝓ genere humano. qn̄ oīibꝫ mini-
ſtris fugiētibꝫ ⁊ diſcipulis ſola ſub cruce ꝑſtitit. et vulnera que xp̄s
corpe ipa corde ſuſcepit. vn̄ gladius tūc ipſius aīam ꝑtrāſiuit.

Q̄r. Sexto. de extrema vnctōe. Utrū in hac plenitudine ꝯtine-
atur ipſius grā. ¶ Et videt ꝙ ſic. Jaco. Si quis omnē le- Prima rō
gem ſeruauerit. offenderit aūt in vno omniū reus eſt. ergo q̇ tenetur
ad legē ad totā legē tenet. ſed extrema vnctio fuit de lege a dn̄o inſti-
tuta ⁊ ab eccl'ia. Un̄ in Math. legit ꝙ apl'i circuibant caſtella oleo
curātes infirmos. ḡ beata ꝟgo tenebat ad extremā vnctōem ¶ Item 2.
ſcandalizaſſet ſi nō accepiſſet eccl'ie ſacramēta. ¶ Itē ſi aliqua ꝓpter 3.
humilitatē ſuſcepit ⁊ illud ſuſcipe debuit. ¶ Sed ꝯtra. nō eſt opus Contra.
valentibꝫ medicina. ſed male habentibꝫ. ḡ medicina curatiua ꝑditur
que ſanis ꝯfert. ḡ ⁊ apl'i aīaꝝ medici ſi medicinā ſuā dn̄e noſtre con-
tulerūt eā ꝑdiderūt. ¶ Itē ſm generalē ꝯſuetudinē paruuli nō inun- 2.
gunt. igit multo minus beata virgo ſanctior ⁊ ſanior eſt oīi puero.
¶ Itē Jaco. Infirmat q̇s in vobis ⁊c. ergo iſtud ſacramentū nō cō-
fert niſi infirmātibꝫ. ſed beatiſſima ꝟgo ꝑ infirmitatē nō fuit mortua
ergo nō fuit inūgēda. ¶ Qđ aūt ſine dolore mortua fuerat pȝ. q2 le- 3

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gitur de Johāne euāgeliſta ꝙ deſcendit in foſſam ſepulture ſue. ⁊ fa
cta orōne poſitus eſt ad patres ſuos. tā extraneus a dolore mortꝭ q̄ꝫ
fuerat a corruptōe carnis alienus. Si hoc collatuꝫ eſt Johāni rōne
virginitatis. multo fortius beatiſſime virgini. cū ip̄a vt dt̄ Damaſce
nus a nullo illuſtriū ſuperetur ¶ Itē beatiſſima virgo peccaſſet ſi ore
4 cū intentione dixiſſet peccaui. q̄r falſum dixiſſet. ſed plus eſt dicere
opere q̄ꝫ ore. ſed ſi extremā vnctionē accepiſſet dixiſſet opere peccaui.
ergo falſum dixiſſet. igit̄ extremā vnctionē non accepit. Reſponſio
quo ad gratias ſacramentales.

R° ¶ Soluere qd̄ obijcitur de rōne plenitudinis donec omnia hanc
Ad obiecta. plenitudinē intrātia ꝓſequamur deferimus. ¶ Ad aliud qd̄ obiectū
eſt de gratijs ſacramentalib⁹ r̄ndemus. ꝙ beatiſſima virgo tūc eccl'ie
om̄ia ſacramēta ſuſcepit q̄ tp̄e ſuo om̄ib⁹ hoīb⁹ fuerunt general'r in-
Maria ſuſce- ſtituta. ꝓmulgata. om̄ib⁹ obſeruāda. Et hoc multiplici de cā. Pri-
pit ſacramēta. mo ad ſuijpſius humiliatōem. ſcd̄o ꝓpter ſcandali euitatōnem. ter
cio ꝓpter p̄cepti impletōem. quarto ꝓpter meritoꝝ eius ſuperoga-
tionē. quinto ꝓpter hereſum ꝯfutatōem illaꝝ. ſcꝫ que ipſam nō ho-
minē ſed angelū aſſerebāt. ſexto ad ꝑfectorū inſtructōem. vt q̄ ſct̄us
eſt ſanctificet̄ adhuc. ſeptimo ad peccatoꝝ redargutōem. Poſſunt ⁊
iſte ſeptem cauſe reduci ad tres cauſas ꝓpter quas ſacramēta dicun
tur in quarto ſentētiaꝝ inſtituta. videlicꝫ ad humiliatōnem. ad eru
ditionē. ad exercitatōem. ¶ Quare aūt de iſta ſacramētoꝝ ſuſceptōe
Cā q̄re nō eſt a beata virgine nihil inuenit̄ exp̄ſſum. hoc ſine cauſa nō credimus eē
exp̄ſſa ſacroꝝ factū. Prima cauſa p̄t eſſe vt ꝑ hoc fideliū deuotio excitet̄. iuxta illd̄
ſuſceptio mar̄. Qui edūt me adhuc eſurient. ⁊ qui elucidāt me vitam eternā habe-
2. būt. ¶ Secūda cauſa. vt noſtra vana o͞patio reprimat̄. noſtra bona
opera dn̄o pro magno reputādo. cum tn̄ excellentiſſimi meriti ope-
ra plura a beata virgine facta. imo ab ipſo domino vſq̄ꝫ ad annū tri
ceſimū impleta. qd̄ ſcriptura quaſi nō eſtimans p̄terierit ſubticēdo.
quaſi tacendo dicat nobis ſcriptura Cū om̄ia bene feceritis q̄ p̄cipio
vobis dicite. ſerui inutiles ſumus. ⁊ nolite tuba ante canere. q̄r nō
3. reſpondebit ei vnū ꝓ mille. ¶ Tercia cā eſt. q̄r dn̄s noſter ⁊ dn̄a ſu-
as ſecretas habitudines ꝑ ſe notas noluerūt manifeſtare. iuxta illd̄
Sileat os tuū. laudet te os alienū. vnde que in p̄ſentia populoꝝ
vel diſcipuloꝝ fecerūt ſcripta ſunt ad noſtrā edificatōem. vt nos ſi-
militer faciamus. ſcꝫ vt luceat lux noſtra coraꝫ hominib⁹. ⁊ glorifice
mus patrē noſtrū qui in celis eſt. ea aūt que apoſtolis vel alijs igno
rantib⁹ geſta ſunt tacuerūt. ⁊ hoc ad noſtrā doctrinā. vt neſciat ſini-
ſtra tua quid faciat dextra tua. q̄r vt dt̄ beatus Gregorius. Studiū
celeſtis deſiderij a malignis ſpiritib⁹ cuſtodire nō ſufficit. qui h̄ ab
humanis laudib⁹ nō abſcondit. Vn̄ depredari deſiderat qui theſau-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rum publice in via portat. vn̄ Bernar. Increpat xp̄i natiuitas ſe lau
dantes ꝛ ſe oſtentare cupiētes. Unde hac de cauſa nocte voluit xp̄s Quare xp̄us
naſci. vbi ſunt qui tam impudēter geſtiūt oſtentare ſemetipſos. De/ nocte voluit
niq; tacet xp̄s. nūciat angelus. laudat multitudo celeſtis exercitus. naſci.
Sileat os tuū ꝛ laudet te os alienū. ¶ Quarta cauſa p̄t eſſe q̄ domi 4
nus certa quedā nos dubitare ꝑmiſit in via. vt mentes noſtras alli/
ciat ad ↄcupiſcendā ꝑfectam cognitōem in patria. vnde Exodi. xij.
Nō remanebit ex eo quicq̄ vſq; mane. qd̄ aūt reſiduū fuerit igni cō
buretis. Glo. Grego. Quod ex agno remanet igne cōburimus. q̄z A
qd̄ de myſterio incarnatōnis eius penetrare vel intelligere nō poſſu/
mus poteſtati ſanctiſpūs humiliter reſeruamus. vt nō ſupbe q̄s au/
deat vel ↄtemnere vel denūciare que nō intelligit. ſ; igni tradat. id eſt
ſpirituiſancto relinquat. videlic; donec om̄ia in futuro q̄libet in quo
cognitus ſit ꝛ cognoſcat. nec tamē interim noſtra deuotio ſine exer/
citatione torpeſcat. ſm̄ illud qd̄ precedit ibidē. Caput cū pedib; ꝛ in
teſtinis vorabitis. nec remanebit ex eo q̄cq̄; vſq; mane. Glo. Grego. Nota
Caput agni vorare eſt diuinitatē illius fide ꝑcipere. Pedes vorare
eſt veſtigia humanitatis amādo ꝛ imitando ſequi vel intelligere. in
teſtina. id ē occulta verboꝝ chriſti ꝛ myſtica mādata. que voramus
cū auide ſumimus. in voratōis verbo pigricia noſtra rep̄hendit̄. q̄z
verba eius atq; myſteria nec ꝑ noſipos requirimus. ꝛ dicta ab alijs
inuiti audimus. nō remanebit ex eo quicq̄; vſq; ad mane. q̄z eius di
cta magna ſunt excutienda ſollicitudine. vt anteq̄; veniat dies reſur
rectōis in nocte p̄ſentis vite om̄ia mādata eius intelligendo penetre
mus. ¶ Quinta cā p̄t eſſe. ſicut beatus Aug⁹. de beata virgine vnā po
nit regulā. vbicūq; agit̄ de peccatis de ea nolit fieri q̄ſtionem. ita ꝓ re 5
gula ꝛ ꝓ p̄ncipio ꝑ ſe noto de ipſa ſupponat̄ in bono. q̄cq̄d boni aliq̄
creatura pura fecit vel recepit de hoc expers eſſe nō liceat dubitari. ſi/
cut Dam̄. ait. a nullo illuſtriū ſupet̄. ¶ Sexta cā eſt. q̄ ſicut nihil di/
minutū ita nihil ſupfluū in ſacra ſcriptura ponit̄. q̄z vt d̄t phus. qui 6
vnū d̄t quodāmodo plura d̄t. Un̄ dico ꝓ ↄſtāti relicto q̄ apl'i ꝛ alij
ſancti receperūt ſacramētū. tales grās ſupfluū erat addere h̄ idē dicē
do de illa q̄ gr̄a plena fuit a natura. q̄ vacua non debuit eē. vn̄ Bern̄.
Si em̄ nec foliū de arbore nec vn⁹ de paſſerib; cadit ſup terrā ſine pa
tre celeſti. putē igit̄ de ore euāgeliſte ſupfluū defluere v̄bū p̄ſertim i ſa
cra hiſtoria nō puto. oīa q̄ppe plena ſunt ſupnis myſterijs ac celeſti
dulcedīe ſingula redūdāt. ſi tn̄ diligētē habeāt iſpectorē q̄ nouerit ſu/
gere mel de petra oleūq; de ſaxo duriſſimo. His āt rōib; btīſſima v̄go
ſacroꝝ hūilē ſuſceptōez ꝛ i ſe h̄re voluit ꝛ tacere. vt dū ſe mag̃ i oīb;
hūiliaret. ꝛ ipaz ſui hūilitatē q̄ztū in ſe erat oīb; modis occultaret. ſic
hūilitate ꝑfecta ita oī gr̄a plena etiā tacēdo tota ſcptura ꝓclamaret

gitur de Johãne euãgeliſta ꝙ deſcendit in foſſam ſepulture ſue. ⁊ fa
cta orõne poſitus eſt ad patres ſuos. tã extraneus a dolore mortꝭ q̃z
fuerat a corruptõe carnis alienus. Si hoc collatuz eſt Johãni rõne
virginitatis. multo fortius beatiſſime virgini. cũ ipa vt dt Damaſce
nus a nullo illuſtriũ ſuperetur ¶ Itẽ beatiſſima virgo peccaſſet ſi ore
4 cũ intentione dixiſſet peccaui. qꝛ falſum dixiſſet. ſed plus eſt dicere
opere q̃z ore. ſed ſi extremã vnctionẽ accepiſſet dixiſſet opere peccaui.
ergo falſum dixiſſet. igit̃ extremã vnctionẽ non accepit. Reſponſio
quo ad gratias ſacramentales.
Rº ¶ Soluere qḋ obijcitur de rõne plenitudinis donec omnia hanc
Ad obiecta. plenitudinẽ intrãtia ꝓſequamur deferimus. ¶ Ad aliud qḋ obiectũ
eſt de gratijs ſacramentalibꝫ rñdemus. ꝙ beatiſſima virgo tũc eccl'ie
om̃ia ſacramẽta ſuſcepit q̃ tpe ſuo om̃ibꝫ hoibꝫ fuerunt general'r in/
Maria ſuſce/ ſtituta. ꝓmulgata. om̃ibꝫ obſeruãda. Et hoc multiplici de cã. Pri/
pit ſacramẽta. mo ad ſuipſius humiliatõem. ſcḋo ꝑpter ſcandali euitatõnem. ter
cio ꝑpter pcepti impletõem. quarto ꝑpter meritoꝝ eius ſuperoga/
tionẽ. quinto ꝑpter hereſum ꝯfutatõem illaꝝ. ſcꝫ que ipſam nõ ho/
minẽ ſed angelũ aſſerebãt. ſexto ad ꝑfectorũ inſtructõem. vt q̃ ſctũs
eſt ſanctificet̃ adhuc. ſeptimo ad peccatoꝝ redargutõem. Poſſunt ⁊
iſte ſeptem cauſe reduci ad tres cauſas ꝑpter quas ſacramẽta dicun
tur in quarto ſentẽtiaꝝ inſtituta. videlicꝫ ad humiliatõnem. ad eru
ditionẽ. ad exercitatõem. ¶ Quare aũt de iſta ſacramẽtoꝝ ſuſceptõe
Cã q̃re nõ eſt a beata virgine nihil inuenit̃ expſſum. hoc ſine cauſa nõ credimus eẽ
expſſa ſacroꝝ factũ. Prima cauſa pt eſſe vt ꝑ hoc fideliũ deuotio excitet̃. iuxta illḋ
ſuſceptio mar̃. Qui edũt me adhuc eſurient. ⁊ qui elucidãt me vitam eternã habe/
2. bũt. ¶ Secũda cauſa. vt noſtra vana opatio reprimat̃. noſtra bona
opera dño pro magno reputãdo. cum tñ excellentiſſimi meriti ope/
ra plura a beata virgine facta. imo ab ipſo domino vſqꝫ ad annũ tri
ceſimũ impleta. qḋ ſcriptura quaſi nõ eſtimans p̄terierit ſubticẽdo.
quaſi tacendo dicat nobis ſcriptura Cũ om̃ia bene feceritis q̃ p̄cipio
vobis dicite. ſerui inutiles ſumus. ⁊ nolite tuba ante canere. qꝛ nõ
3. reſpondebit ei vnũ ꝓ mille. ¶ Tercia cã eſt. qꝛ dñs noſter ⁊ dña ſu/
as ſecretas habitudines ꝑ ſe notas noluerũt manifeſtare. iuxta illḋ
Sileat os tuũ. laudet te os alienũ. vnde que in p̄ſentia populoꝝ
vel diſcipuloꝝ fecerũt ſcripta ſunt ad noſtrã edificatõem. vt nos ſi/
militer faciamus. ſcꝫ vt luceat lux noſtra coraꝫ hominibꝫ. ⁊ glorifice
mus patrẽ noſtrũ qui in celis eſt. ea aũt que apoſtolis vel alijs igno
rantibꝫ geſta ſunt tacuerũt. ⁊ hoc ad noſtrã doctrinã. vt neſciat ſini/
ſtra tua quid faciat dextra tua. qꝛ vt dt beatus Gregorius. Studiũ
celeſtis deſiderij a malignis ſpiritibꝫ cuſtodire nõ ſufficit. qui h̄ ab
humanis laudibꝫ nõ abſcondit Vñ depredari deſiderat qui thezau

rum publice in via portat. vñ Bernar. Increpat xp̄i natiuitas ſe lau
dantes ⁊ ſe oſtentare cupiētes. Unde hac de cauſa nocte voluit xp̄s Quare xp̄us
naſci. vbi ſunt qui tam impudēter geſtiūt oſtentare ſemetipſos. De/ nocte voluit
niq̄ȝ tacet xp̄s. nūciat angelus. laudat multitudo celeſtis exercitus. naſci.
Sileat os tuū ⁊ laudet te os alienū. ¶ Quarta cauſa p̄t eſſe ꝙ domi 4
nus certa quedā nos dubitare ꝑmiſit in via. vt mentes noſtras alli/
ciat ad ꝯcupiſcendā ꝑfectam cognitōem in patria. vnde Exodi. xij.
Nō remanebit ex eo quicq̄ȝ vſq̄ȝ mane. qđ aūt reſiduū fuerit igni cō
buretis. Glo. Grego. Quod ex agno remanet igne cōburimus. q̄ȝ A
qđ de myſterio incarnatōnis eius penetrare vel intelligere nō poſſu/
mus poteſtati ſanctiſp̄ūs humiliter reſeruamus. vt nō ſupbe q̄s au/
deat vel ꝯtemnere vel denūciare que nō intelligit. ſȝ igni tradat. id eſt
ſpirituiſancto relinquat. videlicȝ donec om̄ia in futuro q̇libet in quo
cognitus ſit ⁊ cognoſcat. nec tamē interim noſtra deuotio ſine exer/
citatione torpeſcat. ſm̄ illud qđ precedit ibidē. Caput cū pedib9 ⁊ in
teſtinis vorabitis. nec remanebit ex eo q̇cq̄ȝ vſq̄ȝ mane. Glo. Grego. Nota.
Caput agni vorare eſt diuinitatē illius fide ꝑcipere. Pedes vorare
eſt veſtigia humanitatis amādo ⁊ imitando ſequi vel intelligere. in
teſtina. id ē occulta verboꝝ chriſti ⁊ myſtica mādata. que voramus
cū auide ſumimus. in voratōis verbo pigricia noſtra reꝑhendit̃. q̄ȝ
verba eius atq̄ȝ myſteria nec ꝑ nosipos requirimus. ⁊ dicta ab alijs
inuiti audimus. nō remanebit ex eo quicq̄ȝ vſq̄ȝ ad mane. q̄ȝ eius di
cta magna ſunt excutienda ſollicitudine. vt anteq̄ȝ veniat dies reſur
rectōis in nocte p̄ſentis vite om̄ia mādata eius intelligendo penetre
mus. ¶ Quinta cā p̄t eſſe. ſicut beatus Aug9. de beata virgine vnā po
nit regulā. vbicūq̄ȝ agit̃ de peccatis de ea nolit fieri q̄ſtionem. ita ꝓ re 5
gula ⁊ ꝓ ꝑncipio ꝑ ſe noto de ipſa ſupponat̃ in bono. q̇cq̇d boni aliq̄
creatura pura fecit vel recepit de hoc expers eſſe nō liceat dubitari. ſi/
cut Dam̄. ait. a nullo illuſtriū ſupet̃. ¶ Sexta cā eſt. ꝙ ſicut nihil di/
minutū ita nihil ſupfluū in ſacra ſcriptura ponit̃. q̄ȝ vt d̄t phus. qui 6
vnū d̄t quodāmodo plura d̄t. Un̄ dico ꝓ ꝯſtāti relicto ꝙ apl'i ⁊ alij
ſancti receperūt ſacramētū. tales grās ſupfluū erat addere h̄ idē dicē
do de illa q̄ gr̄a plena fuit a natura. q̄ vacua non debuit eē. vñ Bern̄.
Si em̄ nec foliū de arbore nec vn9 de paſſeribꝫ cadit ſup terrā ſine pa
tre celeſti. putē igit̃ de ore euāgeliſte ſupfluū defluere v̄bū p̄ſertim ī ſa
cra hiſtoria nō puto. oīa q̄ppe plena ſunt ſupnis myſterijs ac celeſti
dulcedīe ſingula redūdāt. ſi tū̄ diligētē habeāt īſpectorē q̄ nouerit ſu/
gere mel de petra oleūq̄ȝ de ſaxo duriſſimo. His āt rōibꝫ bīſſima v̄go
ſacroꝝ hūilē ſuſceptōeȝ ⁊ ī ſe h̄re voluit ⁊ tacere. vt dū ſe mag' ī oībꝫ
hūiliaret. ⁊ ip̄aȝ ſui hūilitatē q̄ȝtū in ſe erat oībꝫ modis occultaret. ſic
hūilitate ꝑfecta ita oī gr̄a plena etiā tacēdo tota ſcp̄tura ꝓclamaret

De confeſſione

Ad obiecta de ſacramẽtis

¶Ad obiecta etiã de ſingulis ſacramentis ꝑ ordinẽ rñdentes cõ-
cedimꝰ eam omniũ ſacramentoꝝ grãs vel in ſeipis vel in eqpollent[i]
ſuſcepiſſe excellenter. Suſcepit ergo baptiſmũ. et ꝑ baptiſmũ cara-

Feſtũ baptiſmi marie nõ agit[ur]

cteris impſſionẽ. virtutũ exercitatõem. meritoꝝ augmẽtatõez. Qua-
re aũt nõ agatur feſtũ eius baptiſmi ſicut purificatõis vna rõ eſſe pt
qꝛ baptiſmꝰ eius celebratus fuit in ſecreto. Oblatio aũt poſt purifi-
catõnem in manifeſto. Alia eſt rõ quare baptiſmi feſtũ nõ celebratur
qꝛ baptiſmus per ſe ⁊ principaliter datus eſt in medicinã peccatorũ
Nec obſtat ꝙ eccleſia baptiſmũ dñi ſolẽnizet. qꝛ ſua baptizatio no-
ſtri baptiſmi fuit cõſecratio. noſtra aũt ad gratiã ⁊ gloriaz regenera-

Uirgo non fuit ficta

tio. Beatiſſima aũt virgo ad baptiſmũ accedens ficta nõ fuit. qꝛ eo
qd̃ habere debuit nõ caruit. ſed abũdauit peccati deſtitutõne ⁊ fidei ꝑ-
fectione. que requirũtur in accedente. Alia de baptiſmo obiecta ſolu-

De ſacramẽto ꝯſecrationis

ta ſunt per ꝑdicta. ¶ Siliter eodẽ modo dicendũ eſt de ſacramento
cõfirmatõnis. in q̃uo recepit alterius caracteris impreſſionẽ. ampli-
orem meritorũ augmentatõem. ꝑfectiorẽ virtutũ exercitatõem ⁊ de-

De ſacr[ament]o alta[ris]

claratõnem. ¶De ſacramento altaris recepit dominice paſſionis re-
memoratõnem. deuotõnis actualis exercitatõnem. cõtra corporalẽ fi-

Penitẽtie

lij abſentiã cõſolatõnem. ¶De ſacramento penitentie recepit gratiaz
in excellenti equipollenti. ꝓ ꝯtritõe innocentie ꝯſeruatõem. ꝓ ꝯfeſ-
ſione gratiarũ actionẽ. ꝓ ſatiſfactiõe ſuperogationem

Tripl[e]x ꝯfeſſio

¶Item triplex eſt cõfeſſio. ſcꝫ accuſatio peccatorũ. recognitio in-
ꝯgruitatis vel ingratitudinis beneficioꝝ. et in cõfeſſio ſufficiẽtie me-
ritorũ. Et hec fuit ꝓprie cõfeſſio beatiſſime virginis qua cõfitebatur
deo ꝙ tantã gratiã ſuſcepit. ꝙ nunq̃ꝫ de cõdigno meruit. vel quã om-
nis creatura mereri potuit. licet ipa de cõgruo meruerit hec ⁊ ſilia cõ-
feſſa fuit beata virgo beato Johãni euãgeliſte ſuo ꝓprio confeſſori.

Johẽs euãge[liſta] ꝯfeſſor marie

Item in extrema vnctõne recepit cõplete victorie ꝑterite ⁊ plene glo-
rie future ſignificatõnem. et loco remiſſionis venialiũ totius dolo-
ris preter miſſionẽ. pro infirmitatis alleuiatõe totius corporis glo-
rificationẽ. ¶Et licet hoc ſacramentũ potuiſſet recipere beata virgo.

Maria nõ eſt ĩuncta.

nõ recepit beata virgo exẽpta per ꝑuilegiũ qd̃ confert dñs his quos
ſine infirmitate ⁊ mortis dolore dignatus fuerit euocare. qui vt vide-
tur nõ tenẽtur ad extremã vnctõem cũ oleo ad infirmos introducto-
pro infirmãtibꝫ inſtitutã. Uidetur tamẽ ſimile eſſe ꝙ beatiſſima vir-
go ꝑ iſto priuilegio ꝓ ſe introducto ꝓpter humilitatẽ abrenũciauer-
it. ſicut ⁊ alia ſua ꝑuilegia dum viueret occultauit. ⁊ ꝙ ſacramentũ
illud pro peccatoribꝫ inſtitutũ humiliter ſuſcepit. vt humilitatẽ per
quam totam vitã tenuerat egreſſura ꝯſummaret. et duꝫ in extremo
vite articulo ad ꝯformitatẽ peccatoꝝ deſcẽderet. dño illam exaltante
choros omnes tranſcenderet angelorum.

¶ In ſacramēto matrimonij triplex habuit bonū beata vgo. Un Triplex bonū
de Aug. Omne nuptiarū bonū impletū eſt in parētibꝰ chriſti. fides
proles. ſacramētum. Prolē cognoſcimus ipſum dn̄m. fidē quia nul
lum adulteriū. ſacramētū qꝛ nullum diuortiū. habuit autem excellē
tius iſtā gratiā beatiſſima virgo. qꝛ cōiugia ſunt ſanctiora pari voto
continentiū Un̄ Aug. Immo vero tanto ſanctiꝰ cōiuges maneba
tis quanto ſanctiora concorditer placida ſeruabatis Solū ſacramē Sacramentū
tū ordinis beatiſſima virgo non recepit. hoc autē ſm exteriorē hoīm ordinis nō re
reputatōem quandā ꝓfert dignitatē. interius aūt ſm veritatem hu- cepit
milem ꝑtinet ad ſeruitutem. Unde ꝑ oppoſitū ſtatui beatiſſime vir-
ginis opponebat᷑ que interius ſummā coram deo habuit dignitatē
exteriꝰ ſummā coram homībꝰ habuit humilitatē Et ita hoc ſacramē
tum nō recepit beata virgo ¶ Primo vt dictū ē ꝓpter ſtatus ſui cō Rō prima
trarietatem ¶ Scd̄o ꝓpter humilē aliaꝝ mulierū conformitatē que 2
ab hoc ſacramento excludunt᷑. videlicet ꝓpter ſexus indignitatē. ma
iorē peccandi fragilitatē. ꝛ ꝓpter eā que ex his ſequit᷑ regiminis in
congruitatem ¶ Tercio ad deſignandū ſtatus ſui eleuationem. oēs 3
eñ eccleſie dignitates ſunt introducte ad ſeruitium in ſalutē fideliū
animaꝝ Unde dn̄s in euangelio. Reges gentiū dominant᷑ eoꝝ vos
aūt non ſic. ſed qui maior eſt veſtrū ꝛc. vnde et oēs paſtores nomi-
nāt᷑. vnde Bern. Non eſt qd̓ blandiat᷑ celſitudo vbi ſollicitudo ma- Bernadus
ior illa diſcrimē intēdit. ꝛ hec amicū ꝓbat Et infra Ad quid omnibꝰ
aſcendendū. non eñ ad dn̄andum opinor. nā ꝛ ꝓpheta cū ſiꝫ leuare
tur audiuit. vt euellas deſtruas et diſperdas diſſipes et edifices et
plantes. qd hoꝝ factū ſonat ruſticani ſudoris magis ſcemate qdam
mō labor ſpūalis expſſus ē Et nos igitur vt multū ſentiamus de no
bis vel vobis ſenſerimꝰ impoſitū miniſteriū dn̄i datū Et infra. diſ-
ce exemplo ꝓphetico preſidere nō tā ad imperandum q̄ȝ ad ſanctificā
dū. qd̓ tp̄s requirit diſce ſacculo tibi opus eſſe nō ſceptro Et ille qui
dem non regnaturꝰ aſcendit ſed extirpaturꝰ. anceſſores tui apl̄i erāt
quia meſſis quidē multa. operarij aūt pauci. paternā aūt tibi vendicā
do hereditatē. nam ſi filius ꝛ heres. vt ꝓbes heredē. euigila ad curā
vt nō torpeas ocio ne etiā tibi dicat᷑ Quid hic ſtas tota die ocioſus
Multominus oportꝫ inueniri delicijs reſolutū aut reſupinū pom
pis. nil tibi horum tabule teſtatoꝝ aſſignāt. Sꝫ ſiquidē tenore iſto
rum contentus ſis. curam potius hereditabis et operā q̄ȝ gloriaꝝ et
diuitias blandiat᷑. cathedra ſpecula eſt inde deniqꝫ ſemper intendis
ſonans tibi epi nomine nō dominiū ſꝫ officium. Sed quid ni loce-
ris in eminenti. vn̄ diuina ꝓſpectes qui ſpeculator ſuper oīa cōſtitu
eris Enūero ꝓfectꝰ iſte ꝓcinctu ꝑditū ociū quādo licet gloriari vbi
ociari nō licꝫ. ocio locꝰ nō ē vbi ſedula viget ſollicitudo oīm eccl'iaꝝ

nūquid dimiſit tibi ſanctus apl's aliquid qđ inquit habeo tibi do/
Quid id vnū ſcio nō eſt auꝝ nō ē argentū cū ipſe dicat. aurū ⁊ argen
tum non ē mihi. Et infra. neqȝ ille tibi dare potuit quod nō habuit
qđ habuit dedit. ſ. ſolicitudines ſup eccl'ias. nūquid dominatū. audi
ipm. nō dñantes inquit in clero ſed forma facti Greg. Ex his ⁊ ſili/
bus patȝ ꝙ dignitates eccleſie introducte ſūt in ſeruitiū ⁊ miniſteriū

Virgo.

beatiſſima aūt virgo aſſumpta ē in ſalutis auxiliū ⁊ in regni ꝯſortiū
ipſa eñ ſola miniſtris fugientib⁹ cōpaſſa fuit Unde ⁊ ſola regni con
ſortiū obtinuit q̄ laboris adiutrix fuit. iuxta illud Faciam⁹ ei adiuto

Concluſio

riū ſimile ſibi Licet aūt beatiſſima virgo ſacramētū ordinis nō rece/
pit. quicq̄d tamē dignitatis vel gratie in ipſis cōfert de hoc plena fu
it. in ipis aūt cōfert ſeptiformis gratia. hec autē oīpharia gratia ple

Tria ſūt in ſa/cramento ordinis

na fuit. ¶ Itē ſunt in ſacramēto ordinis poteſtas ſpūalis. dignitas
miniſterialis et amminiſtratio executionis. Hec aūt tria beatiſſima
virgo habuit in ſe eq̄pollenter ⁊ excellenter. Miniſtri eccleſie habēt
dignitatē bñficialē p caracterē excellentie. beatiſſima aūt virgo habu
it coronā regni triumphantis ⁊ militantis eccleſie. vnde ſumm⁹ mini
ſtroꝝ papa appellat̄. ⁊ ē ſeruoꝝ dei ſeru⁹. hec ē regina ⁊ domina ange
loꝝ. ille ſeru⁹ ſeruoꝝ dei. iſta impatrix toti⁹ mūdi Itē in miniſtris eſt
poteſtas ſpūalis tēporalis a deo vl' ſubdelegata vel vicaria. in ipa ē
plenitudo ptātis celeſtis perpetua ex auctoritate ordīaria Itē in mi
niſtris ē executō ligādi ac ſoluēdi p vſum clauiū. in ipſa eſt legittima
dominādi poteſtas ad ligandū ⁊ ſoluendū p imperiū Et ſic quicq̄d
eſt dignitatis ⁊ gratie in ordinib⁹ etiā cōſtat beate virgini minime de

Maria habet dignitates oīȝ ordiᵐ ſpūales

fuiſſe ¶ Sȝ ne videat̄ ꝟtutes ſiue dignitates generales tm̄ habuiſſe
et ſpecialib⁹ caruiſſe dicim⁹ ipam ſinguloꝝ ordinū dignitates ⁊ gra
tias p eq̄pollentiā et cū excellētia poſſediſſe Habuit aūt cū exorciſtis

Cū exorciſtis.

demonū expulſionē. vñ. ipa ꝯteret caput tuū. ⁊ Judith Holofernē

Cū hoſtiarijs

interfecit. ⁊ heſter vicit aman. Cuȝ hoſtiarijs habuit introductōem
mūdoꝝ ⁊ excluſionem immūdoꝝ Uñ Ezech. Porta hec erit clauſa
pncipi. pnceps egredief p eā q̄ſi diceret. porta hec pncipē ⁊ imitato/
res eius introducet ⁊ indignis erit clauſa ¶ Habet etiā cū accolitis

Cū accolitis

illumiatōeȝ. Unde Cāt. Que ē iſta q̄ aſcē. ⁊c. Et illud nūeri Orief

Lectorib⁹

ſtella ex iacob Item cum lectorib⁹ omniū ꝓphetaꝝ expoſitiōem ad
litterā in ſeipa Uñ yſa. vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filium. Et
angelus ad ipam. Ecce cōcipies ⁊c. et doctrix ē diſcipline dei. Habet

Subdyacōis

cū ſubdyaconis doctrine aplice oſtenſionē. vñ ſignificat̄ p archam
in aqua fuit manna Deutro. iij. ⁊ virga aaron. i. diuina ſapīa Habet

Dyaconis

autē cū dyaconis verbi dñi conſeruationē. alijs ad deſcribēdū narra
tōeȝ. ꝯſilioꝝ dei pfectā impletōeȝ. vñ Mat. Cōſeruabat oīa ꝟba ⁊c.

Sacerdotib⁹

Habet cū ſacerdotibus dominici corpis per ſeipſam formatōem

tractatõez.cõicatõem.hoc eſt ꝙ corp⁹ domini mediante eius verbo
et conſenſu de eius carnibꝫ ⁊ ſanguinib⁹ formatũ fuit. ⁊ ipm famili
ariſſime ⁊ diutiſſime tractauit. ⁊ in cibũ ⁊ potũ nobis cõicauit.et ꝑ
hoc nos oĩes ad iugum ſuũ ſuaue ⁊ on⁹ ſuũ leue charitate ligauit
et ab omnibꝫ culpis ⁊ penis non ſolum ſolutos oſtẽdit ⁊ abſoluit
iuxta illud Qui mãducat carnẽ meã ⁊c. Itẽ habet cũ ep̃is clericorum Epiſcopis
ordinatõem.p̄bendaꝝ collatõem.temploꝝ conſecrationem.ſacrarũ
virginũ velatõem. Ordinat eñ ep̃us ſacerdotes ꝑ ſacramenti colla/
tõem.beatiſſima autem virgo ꝑ cõtinentie obligationem.iuxta illud
Mundamini qui fertis vaſa domini Confert etiã ep̃us p̄bẽdas in/ Maria conſe
ſtituendo.beatiſſima autẽ virgo p̄bendas faciẽdo Cõſecrat etiã ep̃us crat ⁊ ep̃s dn̄s
templa corꝑalia dedicãdo.beatiſſima autẽ virgo templa ſp̃ualia ca/
ſtimoniam inſpirando ⁊ illam ſibi ſpecialiter vendicando. Conſe/
crat etiã ep̃us virgines exterius benedicendo.cõſecrat autẽ beatiſſima
virgo virgines interius virtutibꝫ adornando et eas filio ſuo deſpõ
ſando.et nõ tantũ virgines virginitatẽ conſecrando ⁊ opprobrium
ſterilitatis auferẽdo.ſed eas ſibi ſpecial'r in filias adaptauit.et ad ſta
tum digniſſimũ exaltauit.iuxta illud. Incorruptõ facit proximum
deo Habet conuenientiã cum papa beatiſſima virgo.oĩm eccl'iaꝝ ſol Maria cõue
licitudinẽ.ptãtis ſp̃ualis plenitudinẽ.priuilegiatoꝝ actuũ vniuerſa nit cũ papa
litatẽ Eccleſiarũ ſolicitudinẽ.qꝛ papa eſt pater patꝝ.ipa aũt ẽ mater
oĩm chriſtianoꝝ imo oĩm bonoꝝ.iuxta illud. Oĩm bonoꝝ mater eſt
ptãtis plenitudinẽ hꝫ eñ dñs papa ptãtis plenitudinẽ in vita iſta Papa
ſꝫ nõ in celo .nec in purgatorio.nec in inferno.totã autẽ habet beatiſ
ſima virgo poteſtatẽ.in celo .in inferno ⁊ in purgatorio Priuilegia Virgo
toꝝ actuũ vniuerſalitatẽ.vt pꝫ inferi⁹ cũ de preuilegijs eius ingrem⁹
Et nota ꝙ cũ beatiſſima virgo ſacramẽta peccatoribus iuſtitita hu Nota
militer ſuſceperit.non propter hoc ſe mentiẽs peccatricem opere fal
ſum dixit.ſed vltra debitum in bonis ſe peccatoribus in bonis con
formans ſe vere opere eſſe humilem demonſtrans per oĩa verum
dixit Sic manifeſtum eſt ꝙ quicquid eſt dignitatis vel gratie in ſa/ Concluſio
cramentis eccleſie.plenitudini gratie que fuit in beata virgine omni
no nihil deeſſe ſed eam hoc totum vel in gratijs ſacramẽtalibus vel
in earum equipollentibus vel excellentibus hoc totum poſſediſſe

Nr̃ Septimo vtrum ſcꝫ qđ eſt in virtutibus contentũ.in ple De fide
nitudine beate virginis ſit comprehenſum. Et queritur pri/
mo de gratijs fidei vtrum beatiſſima virgo habuit fidez ¶ Et videt̃
ꝙ non. Latera enim ciuitatis ſunt equalia.et vnuſquiſqꝫ quantum
habet fidẽ tantam habet dilectionẽ et ecõra.et hoc ſẽper ẽ vbiqꝫ Sꝫ
beatiſſima v̾go tãtã habuit dilectõez i via quãtã vnq̃ aliq̃ creatura

Ergo et tantã cognitionẽ habuit quantam vnq̃ȝ habuit aliqua crea-
tura. igitur cognitio beate virginis in via fuit excellentior cognitõe
raptus que eſt creature exiſtẽtis in via. ſed cognitio raptus excedit fi-
dem. igitur cognitio beate virginis excellit fidem. et non ſm moduȝ
2 fidei. igitur non habuit fidem ¶ Item ad Corinth. ij. Raptus ẽ vſq̃ȝ
ad tercium celũ Sup hoc dicit gloſa. q paulus vidit in raptu ſicut
qui ſunt in tercia hierarchia. igitur ſimiliter beatiſſima virgo vidit et
excellentius. ſed illi de tercia hierarchia non viderunt p fidem. igitur
3 nec beatiſſima virgo habuit fidem ¶ Item mũdicia cordis ẽ ad vidẽ-
dũ deum diſpoſitõ. iuxta illud Beati mundo corde. igitur vbi ma-
ior mũdicia ibi maior viſio. ſed nulla vnq̃ȝ creatura habuit tantam
mũdiciam quantã illa q̃ puritate nitebat q̃ ſub deo nulla maior ne-
quit intelligi. igitur nũq̃ȝ aliqua creatura habuit tã altam cognitõeȝ
igitur eius cognitio fuit ſupra raptũ. igitur ſupra fidem. Quod em̃
ſuperius eſt ſuperiore ſupius eſt inferiore ¶ Item entis ad nõ ens in-
4 finita ẽ diſtãtia. igiẽ peccator. ⁊ nõ peccatrix habẽt diſtãtiã ĩ infinitũ
ſȝ tãtũ diuiſerunt peccata noſtra inter nos ⁊ deũ. igiẽ vbi pl9 de pctõ
ibi maior diuiſio ⁊ vbi min9 de pctõ ibi minor diuiſio ⁊ maior ꝯiũc-
tio igiẽ vbi nihil oĩno de pctõ ꝓxima eſt ꝯiũctio. ⁊ vbi aliq̃d de pecca-
to ibi non omnimoda cõiũctio Sed nulla pura creatura eſt vel fuit
ſine pctõ in via. iuxta illud Joh. Si dixerim9 q2 peccatũ nõ habem9
⁊c. excepta beata virgine. de qua dicit Aug. Cũ de pctĩs agiẽ nullam
volo de ipſa fieri mentionem. igitur nunq̃ȝ aliqua pura creatura ita
cõiuncta fuit deo ſicut beatiſſima virgo. ſed illa coniunctõ ẽ per cogni-
tionem et dilectionem. igitur nunq̃ȝ aliqua creatura pura habuit t-
altam cognitõem ⁊ dilectõem. igitur ſupra raptũ. igiẽ ſupra fidem
5 ¶ Item tres ſunt actus hierarchie. ſ. purgari illuminari pfici ſm Di-
onyſiũ. ⁊ ſunt illi tres actus adinuicẽ ordinati ita q ad maiorẽ purgã-
tionẽ ſequitur maior illuminatio. et ad maiorẽ illuminatiõem ſe-
quitur maior pfectio. ſed beatiſſima virgo inter puras creaturas pur-
gata fuit in ſummo. igitur eius cognitio fuit ſup omnẽ cognitionẽ
6 omnis creature in via ¶ Item p cognitionem eleuatur anima ad deũ
et in illo motu ẽ natura q̃ eleuaẽ. deus ẽ motor qui eleuat. et vbi ad
qd natura eleuaẽ. gratia aũt eſt diſpoſitio media p quaȝ fit eleuatio
natura aũt eſt in omnib9 equaliter. ad hoc q ſit dei capax p cognitio-
nem et dilectionẽ. ſimiliter deus in ſe eodem modo ſe habet reſpectu
omnium. igitur ſi aliquis magis eleuatur ad cognoſcẽdum q̃ȝ aliter
hoc erit p medium eleuans quod eſt gratia. ſed gratia beate virginis
fuit maior omni gratia pure creature. igitur altius eleuabaẽ ad cog-
noſcendum deum q̃ȝ aliqua creatura. igitur cognitio eius fuit ſupra
raptum. ⁊ ſupra fidem ¶ Item gratia et gloria habent ſe adinuicem

vt ꝓporcionabilitas ꝙ habens maiorẽ gratiã habet maiorẽ gloriam
iuxta illud zacharie. Exequabit gratiã glorie. ſed inter compꝛehenſo/
res nunq̃ꝫ aliqua pura creatura habuit tã altã cognitõem quãtã ha
buit beata virgo in patria. igiẗ inter maiores nũq̃ꝫ habuit aliqua cre
atura pura tam altã cognitõem in via. igiẗ ſupra raptũ ⁊ fidẽ. igitur
cognitio eius fuit ſupra fidem ⁊ raptũ. ¶ Itẽ quicq̃d cõtinet vacuũ 8
hoc ſimpliciter nõ eſt plenũ. qꝛ cõtentũ cõtenti ẽ contẽtũ cõtinentis
igiẗ ſi cõtentũ in ſe poteſt plus recipere. igiẗ ⁊ continens. exemplum
in domo plena dolijs vacuis. igiẗ ſi beatiſſima virgo habuit fidei va
cuitatẽ. habuit in aliquo vacuitatẽ reſpectu gratie. igiẗ nõ fuit gra/
tia plena qđ eſt falſum. ¶ Itẽ ꝙ beatiſſima virgo fuit ſapiẽtioꝛ om̃i 9
creatura ſignaẗ per hoc ꝙ liber qui intitulaẗ de ſapiẽtia de beatiſſima
virgine ſpecialiter exponiẗ. ⁊ que de ſapiẽtia domini dicunẗ quaſi de
ipſa dicanẗ eccleſia interpretaẗ. vt pꝫ in epl'is que de ipa leguntẗ. in
ſapiẽtia aũt nihil eſt de ſtulticia vel ignorãtia. igiẗ beatiſſima virgo
plena fuit ſapientia. ſed in fide nõ eſt plena ſapiẽtia ſed ex pte. iuxta
illud Ex parte cognoſcimus. ex parte ꝓphetiſamus. igiẗ beatiſſima
virgo nõ habuit fidem, ſed plenã cognitionẽ. ¶ Itẽ Gregoriꝰ Qui/ 10
buſdã in hac carne viuentibꝫ ſed tamẽ ineſtimabili virtute creſcenti
bus acumẽ cõtemplationis poteſt claritas dei videri. ſi tamen huic
vite funditus fuerunt mortui. ſed nulla creatura pura huic vite fuit
mortua ſicut beata virgo. igiẗ nulla creatura in hac vita tam purã vi
dit claritatẽ dei ſicut beata virgo. igiẗ eius cognitio fuit ſupra fideꝫ
et raptũ. ¶ Itẽ ꝙ cognitio beatiſſime virginis fuit ſupra fidẽ ⁊ excel/ 11
lentioꝛ cognitionibꝫ alioꝝ videẗ p beatũ Bern̄. qui dt. Quis em̄ ex/
cepta fortaſſis illa que ſola in ſe feliciſſime meruit experiri. intellectu
capere. rõne poſſit diſcernere. qualiter ſplẽdoꝛ ille inacceſſibilis vir/
gineis ſeſe viſceribꝫ infudit. vt illa que inacceſſibilis eſt accedere ad
ſe ferre potuiſſet de portiuncula eiuſdẽ corporis ſui ſe immediate aĩa
cõtemperauit relique maſſe vmbraculũ fecerit. ⁊ ꝓpter hoc forte ma
xime dictũ eſt obumbrabit. qꝛ res nimiꝝ erat in ſacramẽto. ⁊ ꝙ ſola
per ſe trinitas in ſola ⁊ cũ ſola virgine voluit operari. ſoli em̄ datum
eſt noſſe cui ſolum datũ eſt experiri. dicaẗ igiẗ ſpũſſctũs ſupueniet ⁊c.
qui vtiq̃ꝫ potẽtia ſua fecũdauit te. ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit ti/
bi. hoc eſt illo modo quo de ſpũſctõ concipies Sed dei virtus ⁊ ſa
piẽtia xp̄s eſt in ſuo ſacratiſſimo cõſilio obumbrãdo cõteget ⁊ ob/
umbrabit quatenus q̃ natus ſit ⁊ patri notus ſit ⁊ tibi. Ac ſi ange/
lus ſic reſpõdeat virgini. Quid a me queris qđ in teipa experiris ſci
es ſꝫ feliciter ſcies. Sꝫ illo actore quo doctore Ego aũt miſſus ſum
virginalẽ cõceptũ nũciare nõ creare. nõ pt doceri. niſi a donãte nec ad
diſci niſi a ſuſcipiẽte. Ex hac autoritate colligiẗ ꝙ btiſſima virgo de

ſncarnatōe ⁊ de dei filio incarnato habuerit cognitōem que fuerit ſu
pra fidē ꝙ tantū notus eſſet ſibi q̇ notus erat patri. qđ nō pt intelli-
gi de cognitōe fidei ſm quam notus erat ⁊ multis Ex his aūt ɔclu
dit ꝙ cognitio beate ꝟginis fuit ſupra fidē. ⁊ ſupra oēm cognitōem
pure creature exiſtētis in via ¶ De ſpe

Rō prima Nr̄ Octauo de ſpe. vtrū beata ꝟgo habuerit ſpem. Et pt videri
ꝙ nō ꝑ eadē que de fide poſita ſunt argumēta Primo ſi ſpes
eſt certa expectatio future btitudinis ex meritis ⁊ gratia ꝓueniens.
ſequit ſpes ad fidē. ⁊ certitudo ſpei ad fidei cognitōem. ergo ſicut co
gnitio ad cognitōem. ⁊ certitudo ad certitudinē. igit ſi cognitio bea
te ꝟginis fuit ſupra oēm cognitōem vie trāſcendēs fidē. igit certitu
do eius ſupra oēm vie certitudinē ⁊ trāſcendēs ſpem. ¶ Itē certitu
2 do ſpei vel ē fallibilis vel ɔditionalis. ſi em̄ certus q̇s abſolute eſt de
eterna beatitudine falli pt qꝛ cadere pt. ſi aūt ſperat ſub ɔditōe ⁊ ſi ꝑ-
māſerit in charitate ratio ſua ē certitudo ɔditionalis. et ita oīs certi
tudo ſpei ē fallax vel ɔditionalis. Sʒ beate ꝟginis certitudo de eter
na beatitudine fuit abſoluta ⁊ infallibilis. igit maioꝛ om̄i certitudi-
ne ſpei. ergo nō fuit ꝑ modū ſpei. igit nō habuit ſpem. ¶ Itē cui ineſt
3 vnum oppoſitoꝝ alteꝝ ineſſe nō pt. ſʒ timoꝛ ſepatōnis ⁊ ſpes oppo
nūtur. ⁊ beatiſſima ꝟgo nō habuit timorē ſepatōis. ergo nec ſpem.
¶ Itē inter gratiā amiſſibilē ⁊ gloriā inamiſſibilē. medium eſt gra-
4 tia inamiſſibilis. ergo beata virgo que habet ſtatū mediū ⁊ certitudi
nem inter ſtatū glorie ⁊ ſtatū vie. habuit ⁊ certitudinē patrie ⁊ certi
tudinē vie. ſed certitudo ſpei ptinet ſimpliciter ad ſtatū vie. Igit in-
ferioꝛ fuit illa certitudine q̄ fuit in beata ꝟgine. et ita btiſſima virgo
nō habuit ſpem ſʒ maiorē certitudinē ergo ⁊c. ¶ De charitate.

Rō prima Nr̄ Nono de charitate vtꝝ in btiſſima virgine fuerit. Et videt
ꝙ habuit excellentē charitatē oīs pure creature. In luca legi
tur ꝙ premiſſa queſtione de duob debitorib. quoꝝ vnus debebat de
narios quinquaginta. aliꝰ centū. ⁊ nō habentib vnde redderēt do-
nauit vtriſqʒ Et querēte dn̄o quis plus dilexerit. Et reſponderunt.
Eſtimo cui plus donauerit Ex hoc colligit ꝙ ille tenet plus diligere
cui plus donat. Sed beatiſſime ꝟgini ſup oēs creaturas plus ē do-
natū. ergo ſup oēs creaturas plus diligere tenebat. ⁊ q̄ʒtū tenebat
tātū dilexit. g̃ ipm plꝰ q̄ʒ aliq̄ creatura dilexit ⁊ ita videt ꝙ maiorē cha
ritatē habuit angelꝰ ¶ Item gr̄a gratis data ordinat ad gratiā gra
2 tūfacientē. ſed beatiſſima virgo habuit gratiam gratis datam vltra
ɔmunem creaturam in via vel in patria exiſtentem. in hoc ꝙ meru-
it eſſe beatiſſima mater dei. igitur ⁊ gratiam gratum facientem ha-
buit gratia in omnis creature excellentem. ¶ Item charitas eſt
de puro corde et conſcientia bona ⁊ fide non ficta igitur vbi eſt

maioꝛ puritas ibi maioꝛ charitas. ſed beatiſſima virgo habuit puri
tatem in ſummo qua ſub deo maioꝛ nequit intelligi. igitur habebat
charitatem in ſummo cui in creaturis maioꝛ nequit intelligi¶ Item 4
nullus tantum tenetur diligere ſicut pater et mater. ſed inter creatu/
ras ſola beata virgo fuit mater dei. igitur nulla creatura tātū teneba
tur diligere deum. ſed quantū tenebat diligere tantum dilexit. igi tur
btiſſima ꝟgo plus qȝ aliq̄ creatura deū dilexit¶ Itē ego diligētes me 5
diligo. igit plus diligētes plus diligo. igit quecūqȝ deꝰ marie diligit
ille deū maxie diligit Sȝ deꝰ maxie ſup oēȝ creaturā diligit beatā vir
ginē. igitur ipſa ad ipm maiorē ſuper oēm creaturā habuit dilectio
nem. huiꝰ aūt ſignū ꝙ de ipſa cantica canticoꝝ que amoris cōtinent
ꝑfectionem ſpecialiter exponuntur. Et ibi amica et chariſſima per
excellentiam nominatur ¶ Item Gregorius. Exhibitio operis eſt 6
probatio dilectionis. ſed deus nunqȝ alicui creature tantū bn̄ficium
exhibuit in ope. igitur nūqȝ aliquam creaturā tantū dilexit igit ipſa
plus deum qȝ aliqua alia creatura dilexit¶ Item deꝰ dat omnibꝫ ab 7
undanter ⁊ illuminat oēm hominē. non tamē omnes recipiunt eq̄li
ter nec oēs equaliter illuminātur cuius diuerſitatis cauſa duplex eē
videtur. Una ex ꝑte recipientis. quia vnum eſt magis capax ad reci
piendū qȝ alterū. et ꝓpter hoc magis recipit altero. iuxta illud euan
gelij Diuiſit illis bona ſua vnicuiqȝ ſm virtutē Glo. capacitatē. hāc
autem capacitatem opatur humilitas. iuxta illud. humilibus dat
gratiam. igitur vbi maioꝛ humilitas maioꝛ eſt capacitas. Sed in
btiſſima ꝟgine iter oēs creaturas maxia fuit hūilitas. igit maxia ca
pacitas. igit maximā gratiam recipe p̄t. Sȝ q̄ȝtū recipe potuit tm̄
recepit. igitur gratiam in ſummo creature habuit¶ Item ex ꝑte dan 8
tis venit diuerſitas doni. qꝛ cum dans dat ſm rationem. ⁊ ratio re/
ſpiciat finē maius donū dat quod dat ad maiorē finem. vt impera
toꝛ magis dat cui daret donum ad eſſendū militem qȝ ſimplicē ſerui
entem Sed beatiſſime virgini dabatur donū ad eſſendū matrē dei
omnibꝫ alijs dabatur gratia ad eſſendū ſeruos dei. Sicut igitur im
ꝓportinabilr maiꝰ ē eē matrē dei qȝ ſeruū dei. ita ip̄roportionabilr ē
maiꝰ donū qđ ē ad eſſendū matrē dei qȝ qđ ē ad eſſendū ſeruū dei Sȝ
donū in quo oīa alia donant ē charitas. igit btiſſime ꝟginis chari
tas ē imꝓportionabiliter maioꝛ charitate oīs creature. vn̄ Aug. in li.
de gratia ⁊ natura Inde eīn ſcimus ꝙ ei plus gratie ſit collatum ad
vincendum ex omni ꝑte peccatū. ꝙ concipere ⁊ parere ipſum meruit
quē ꝯſtat nullū habere peccatū Et iterū Illa āt virgo ſingulari gr̄a 9
ꝑuēta ē ⁊ repleta vt ipȝ haberet vētrꝭ ſui fructꝰ quē ex īītio habuit vni
uerſitas deū¶ Itē eadē nūero ē charitas quā hȝ btiſſima ꝟgo mō ī pa 10
tria et quā habuit in via in ſubſtantia. ſed quecunqȝ ſūt eadē nūero

ſm ſubam eadē ſunt p ſubam. igiť ſi nunc hʒ charitatē maiorē cha/
ritate oīs angeli. ꝛ tūc habuit ¶ Itē arguiť p effectū. Quicūqʒ effect⁹
ſequiť aliquā formā ſm ſubſtātiā ſi pmanet idē effect⁹ nō augmētať
ſm ſubſtātiā. igiť ꝛ charitas eadē erit ſp ſm ſubſtātiā. ſed facere dig/
nū vita eterna ē effectus q̄ ſequiť formā que ē charitas ſm ſubſtātiā
et ille effectus q̄ extat in via. ꝛ in patria nō augmētať ſm ſubſtātiaʒ.
igiť ꝛ charitas eadē eſt in via ꝛ in patria nō augmētata ſm ſubſtan
tiā. igiť cū btiſſima virgo habuerit charitatē maiorē omni angelo in
12 patria. habuit maiorē oīm angelo in via. ¶ Itē. cū ſublato a beatiſſi
ma virgine omnino fomite ꝛ penalitate. ꝛ tandē corpis aīalitate
habuit maiorē charitatē oīm angelo in via. ſed iſta ablatio nō ē ali/
qua adiectio charitatis qꝫtū ad ſubſtātiā. ſed qꝫtū ad actus eleuatio
nē. extenſionē ꝛ expeditōem. igiť charitas eius fuit maior in ſubſtā/
tia charitate angeli. licet minor fuit qꝫtū ad actū ꝛ hoc ꝓpter condi
13 tionē ꝛ ſtatū ſubiecti in quo erat. ¶ Itē dt Aug⁹. ꝙ hoc preceptum
dilige dominū deū tuū ꝛc. nō pt impleri in via. ꝛ conſtat ꝙ hoc eſt
ꝓpter cōditiones vie que ſunt vnio ad corpus corruptibile penale
et aīale. et viſio p ſpeculū in enigmate. ꝛ conſtat ꝙ his oībꝫ ſublatis
plene adimpleť. ꝛ ita videť ꝙ pfectio charitatis vie in charitatē pa/
trie nō fiat p aliquā adiectōem qꝫtū ad ſubſtātiā. ſed p extēſionem ꝛ
eleuatōem qꝫtū ad actū eadē ſubſtātia pmanēte. igiť btiſſima virgo
habuit maiorē charitatē qꝫtū ad ſubſtātiā omni angelo nunc in pa/
tria. igiť etiam habuit in via ¶ De augmēto charitatis Marie.

Rō prima — VLterius iuxta hꝫ vtrū charitas btiſſime virginis marie in via fuerit
in ſtatu tali ꝙ potuerit augmētari. Et videť ꝙ ſic. ¶ Omne
enī qđ ē citra primū ꝛ ſummū. melioris cōditōis eſt ſi pt augmētari
in bono qꝫ ſi nō pt. ſed cōſtat ꝙ charitas btiſſime virginis fuit citra
2 ſummū bonū ꝛ in bono ſtatu. igiť potuit augmētari. ¶ Item Aug⁹
ad Hiero. Charitas ē virtus qua illud qđ diligēdū eſt diligiť. hec in
alijs maior. hec in alijs minor. in alijs nulla eſt. pleniſſima vero que
Cōtra ꝑmo — iam nō poſſit augeri. que qꝫdiu hic eſt hō inueniť in nemine. qꝫdiu
aūt hic eſt viuēs augeri pt qđ ſi cōcedať. ¶ Cōtra. Charitas btiſſi/
me virginis fuit pfectiſſima ſm ſtatū. ſed pfectius ē qđ eſt in termi/
no qꝫ id qđ ē citra terminū. ſed qđ augmētabile ē citra terminū eſt.
ſed charitas beate virginis fuit in termino ꝛ nō citra terminū. igitur
charitas btē virginis nō eſt augmētabilis ſed in ſummo cōplemēto
2 ſm ſtatū vie ¶ Itē ſicut nec in corporalibꝫ ita nec in ſpūalibꝫ quicqꝫ
eſt vacuū ſm actū. ſed inter charitatē inaugmētabilē patrie. ꝛ chari/
tatē augmētabilē vie. mediū eſt charitas vie inaugmētabilis. igiť cū
extrema extent aut mediū erit aut aliqđ vacuū eſt. illud aūt mediuʒ
btiſſime virgini nō cōgruit q̄ fuit in ſtatu vie ſumma ꝛ ꝓpinquiſſi/

ma ſtatui patrie.ergo habebat charitatẽ inaugmentabilẽ in ſummo
¶ Itẽ inter charitatẽ inaugmentabilẽ q̃ꝫtum ad ſubſtantiã ꝛ q̃ꝫtum 3
ad actũ.ꝛ charitatẽ augmentabilẽ q̃ꝫtum ad ſubſtantiã ꝛ q̃ꝫtum ad
actũ eſt media charitas augmẽtabilis q̃ꝫtum ad actũ. inaugmẽtabi
lis q̃ꝫtum ad ſubam. Quarta em̃ dr̃ntia eſt impoſſibilis.ſcꝫ q̄ ſit au
gmentabilis ſm ſubſtãtiã ꝛ nõ ſm actuꝫ. ſed medio pfectibili debet
media pfectio.ergo cũ beatiſſima virgo habuerit mediũ ſtatũ in via
inter pfectibilia mediã habebit pfectõem.ergo habebit inaugmenta-
bilem charitatẽ ſm ſubſtantiã.ꝛ augmentabilẽ ſm actum.¶ Itẽ om 4
ne creatũ certo termino ꝛ quãtitate eſt menſuratũ. Om̃ia em̃ fecit de
us numero.pondere.ꝛ menſura.ergo nullius creati potentia eſt in in
finitum.ergo augmẽtatio charitatꝫ nõ eſt in infinitũ in via.igit ali-
cubi erit in ſummo ſuo. ſꝫ ſummũ pfectõis pfectibile vie fuit beatiſ-
ſima ṽgo.ğ habuit charitatẽ vie in ſummo De Fruitione

De Fruitione

Nr̃. Iuxta hoc. Utꝛ beata virgo frueret in via p modũ patrie Prima rõ
¶ Et videt q̄ ſic. Aug⁹. de doctrina chriſtiana Frui eſt amo
re inherere alicui rei ꝓpter ſe.ſed.beatiſſima virgo inherebat ſummo
amori ꝓpter ſe ꝛ inſepabiliter.ğ fruebat¶ Itẽ inter tm̃ ꝯprehenſorẽ 2.
et tm̃ viatorẽ triplex eſt mediũ. ꝯphenſoꝛ ſimpl'r. ꝛ viatoꝛ ſimpl'r ſi-
mul.ſicut dñs ieſus.ꝛ ꝯprehenſoꝛ ſimpliciter ꝛ viatoꝛ ſm q̇d. ſicut
angeli cuſtodijs ꝛ miniſterijs hominũ deputati. ſm q̇d ſunt viato-
res vſqꝫ in diem iudicij. Terciũ mediũ eſt viatoꝛ ſimpl'r. et ꝯprehẽ-
dens ꝛ fruens ſm quid.ergo cũ inueniat aliq̃s ꝯprehenſoꝛ tm̃ vt ho
mines in patria.et aliq̃s viatoꝛ tm̃. vt hoies in via.ꝛ aliquis cõpre-
henſoꝛ ꝛ viatoꝛ ſimul.vt hõ deus.et aliquis ſm quid viatoꝛ et ſim-
pliciter ꝯprehenſoꝛ. vt angeli. Inueniet quarta differẽtia vel aliq̃d
erit vacuũ.et ita erit aliqua pſona viatrix ſimpliciter ꝛ ꝯprehendẽs
et fruens ſm q̇d.ꝛ erit in ſtatu vie ſumma ꝛ ꝓpinquiſſima ſtatui pa
trie.hec aũt eſt beatiſſima virgo.ergo ipſa erit viatrix ſimpl'r ꝛ ꝯpre-
hendens ꝛ fruens ſm quid. Ex his aũt omnibꝫ videt.q̄ beatiſſima
virgo nõ habuit gratiã virtutũ theologicaꝝ ſm modũ vie.ſed pfe-
ctioꝛi mõ ꝛ excellentioꝛi om̃i modo pfectõnis pure creature. Qđ ſi
ꝯcedatur.¶ Contra.qꝛ pfectio addita pfectioni nõ deſtruit ipſaꝫ ſꝫ Contra.
auget.¶ Itẽ ſtatus vie inferioꝛ eſt ſtatui patrie.ergo ſummũ vie in- 2.
ferius erit infimo patrie.¶ Item dñs in Matheo. Qui minoꝛ eſt 3.
in regno celoꝝ maioꝛ eſt Iohãne baptiſta. Glo.dt. Om̃is ſanctus
qui eſt cũ deo maioꝛ eſt eo qui eſt iam in mũdo. ¶ Itẽ ſup illud. Ec- 4
ce mitto angelũ meũ.ꝛ dicit gloſa. Nouiſſimus angelus celi maioꝛ
eſt quouis homine

¶ De Charitate.

Nr̃. Poſt hec de charitate beate virginis quã habuit ad proxi-
mũ. Utrũ illam habuerit in ſummo creature. ¶ Et videt

ꝙ non. q2 maiorē charitatē nemo habet. martha em̄ etiaȝ habuit.
¶ Item ipa aiām ſuā nō poſuit ꝑ amicis ſuis. ergo nō habuit chari
Contra tatem maiorē alijs qui aiām ſuā ꝑ amicis ſuis poſuerūt. ¶ Contra
ꝓpter qđ vnūquodqȝ tale ⁊ illud magis. ꝓpter qđ amamus ipſuȝ
magis diligimus. ita dꝫ phus. ſed ꝓximū amamus ꝓpter deū. er-
2. go qui plus amat deū plus amat proximū. ¶ Itē eadē charitas eſt
qua diligitur deus ⁊ ꝓximus. ergo qui hȝ ſummā charitatē ad deuȝ
ſummā hȝ ⁊ ad proximū. ſed beata virgo ſummā charitatē habet ad
deum. igitur ad proximum.

Q. Veſtio. xix. de virtutibus

Rō pma. cardinalib⁹. Et primo de iuſticia in quo ſtatu eā habue-
rit beata virgo reſpectu viatoꝝ. ¶ Juſticia em̄ ⁊ miſericor
dia opponūtur in effectib⁹. ergo qui hȝ de iuſticia magis minus hȝ
de miſericordia ⁊ ecōuerſo. ſed beatiſſima virgo vtpote mater miſeri
cordie fuit miſericordiſſima. ergo minimū hȝ de iuſticia. Item yſaie.
Opus iuſticie pax ⁊c̄. Item iuſticiā nō facimus in terra. ideo cecide
runt habitatores eius. Itē in ꝓuerbijs Juſtus in ꝑncipio accuſator
eſt ſui. Ex his om̄ib⁹ colligit̄. ꝙ act⁹ iuſticie in via eſt iuſtificare ma-
la ⁊ punire. et vicia caſtigare. que om̄ia nō fuerunt in beata virgine.
ergo nō habuit actū iuſticie in via. igit̄ nec reſpectu maioꝝ. ⁊ ꝑ conſe
Contra quens ſup viatores. ¶ Contra. due ſunt partes iuſticie. ſcȝ declinare
j a malo ⁊ facere bonū. ſed vtrūqȝ iſtoꝝ habuit beata virgo ſup om̄es
puros viatores. ergo iuſticiā habuit ſup viatores. Qꝫ autē beatiſſi-
ma virgo declinatōem a malo habuit excellentius om̄ib⁹ viatorib⁹
patȝ ex hoc ꝙ ſola ipſa viatrix fuit que nunꝙ̄ peccauit. Vn̄ Aug⁹.
Excepta hac virgine de qua ꝓpter honorē dn̄i cū de peccatis agitur
nullā volo habere mentiōem. Sed ſi om̄es ſancti ⁊ ſancte cōuenirēt
et dicerent. quid reſpondemus eis niſi qđ dꝫ ſanctus Johānes. Si
dixerimus ꝙ peccatū nō habemus noſipſos decipimus ⁊ veritas in
nobis nō eſt. Excellit etiā om̄es in operatōne boni. in eo em̄ ꝙ deū ge
nuit qui om̄ia regenerauit tantū effectū protulit boni de ſe ꝙ nullius
pure creature effectus illi in dignitate vel vtilitate poterit coequari.
2 ¶ Itē opera miſericordie que fiūt ex ꝯpaſſione ⁊ releuatiōe miſerie. ⁊
propter hoc dicūtur miſericordie opera. eadē opera iuſticie ad q̄ om
nes tenētur. vt patȝ in diſcuſſione vltima. Eſuriui ⁊ nō dediſtꝫ mihi
man. ⁊c̄. vbi fit diſceptatio ⁊ adiudicatio damnatoꝝ pro hm̄ōi ope
rum obmiſſione. Illa em̄ opera exercuit beata virgo in ſumma ſup
om̄es viatores. operū em̄ miſericordie alterū eſt altero magis bonuȝ
vel qđ fit ex maiori charitate. vel qđ fit magis indigenti. vel qđ ma-
gis digno indigenti. vel qđ fit cū maiori effectu impenſo. vel qđ fit

ex magis neceſſario ⁊ minus ſupfluo. hec oĩa fuerūt in beatiſſima
virgine in ſummo. Charitas ex qua opera miſericordie fecit omnez
creaturā excellit. vt infra patebit. maxime indigēti tribuit. q2 nemo
inter viatores pauperior Jeſu chriſto fuit. digniſſimo paupi tribuit
q2 nemo dignior mendicus ꝗ3 mēdicus deus fuit. Magnū eñ eſſ3
opus miſericordie qđ fieret paupi layco. maius qđ fieret paupi cle
rico. maius qđ fieret religioſo. adhuc maius qđ fieret pauperi epo.
ſed ſummū qđ fieret mendico pape. ergo improportōnabiliter ſum-
mū opus miſericordie fuit qđ fiebat deo mēdico ⁊ pauprimo Ma
ximū etiā effectū miſericordie nobis impendit. q2 nobis miſeris et
captiuis ⁊ mendicis deum filiū ſuū ipſum dedit captiuis in preciu3
famelicis in viaticū. laborantibꝫ in premiū. infirmis in medicamen-
tum. et cū ipſo nobis dedit regnū celoꝝ ⁊ oĩe bonū. qui etiā ꝓpꝛo
filio ſuo nō pepercit. quomō cū illo nobis oĩa nō donauit. ¶ Item
beatiſſima virgo de nullo ſibi ſupfluo ſ3 omino neceſſario opus mi- 3
ſericordie fecit filio ſuo pauperrimo ⁊ peregrino. de ꝓpꝛijs ſuis pu-
riſſimis carnibꝫ ⁊ ſanguinibꝫ tunicā polimitam fecit. in vteri ſui gre-
mio hoſpitauit. de ꝓpꝛio ſuo corpore cibauit ⁊ lactauit ¶ Sic ergo
p3 ꝙ btiſſima vgo iuſticiā ꝗ ad ꝑtes ⁊ effectꝰ ſuos habuit ĩ ſummo
¶ Poſt hoc videndū eſt de ſpēbꝫ iuſticie. ꝗ ſunt latria. dulia. obe- Latria
dientia. qualiter ⁊ he fuerūt in beatiſſima virgine. ¶ Et pmo de latria Rō prima.
Eſt eñ latria ſoli deo debitus ⁊ exhibitus honor. Et intendiť honor Honor inten-
iſte ꝑ tria. Primū eſt dignitas pſone exhibentis reſpectu omniū via diť ꝑ tria.
toꝝ. Secūdū eſt minus debitū exhibitōis Tercium eſt excellentia im Dignitas
penſe ſeruitutis. Dignitas pſone exhibentis reſpectu omniū viatoꝝ
in ſummo fuit in beatiſſima vgine Ipa eñ mater dei. alij oēs ſerui. ⁊
improportionabiľr magis eſt eſſe matrē dei ꝗ3 eſſe ſeruū dei Igiť im-
proportionabiľr maior eſt latria matris dei ꝗ3 ſeruoꝝ dei. ¶ Ite3 mi- 2
nus debitū exhibitōis fuit in beatiſſima virgine reſpectu alioꝝ ſctōꝝ
quāto eñ ꝗs plus eſt inferior tāto maiꝰ teneť ex debito nccitatis ad
ſeruitiū. ſ3 beatiſſima virgo fuit ſupma oīm ſctōꝝ. ergo exhibitio ſer
uitutis eiꝰ fuit ex minimo debito nccitatis. ⁊ ex maximo debito cha-
ritatis. Igiť iterū ꝗ3tū ad hoc fuit opus ⁊ eiꝰ latria in ſummo ¶ Itē 3.
impēſa ſeruitus latrie ꝯſiſtit in tribꝫ. in actu cordis. ꝗ eſt cognitio et
dilectio. in actu oris. ꝗ eſt laus ⁊ oratio. in actu opis. vt genuflexio
et adoratio. imolatio. ⁊ hmōi. Oĩa hec ĩ btiſſima vgine fuerūt ĩ ſum
mo. in vtutibꝫ eñ interioribꝫ oēm creaturā excellit. vt infra patebit. Angeli hñt v-
hñt āt āgeli vtutes iamiſſibiles. ſ3 nō meritorias pmij ſubalis. hñt tutes ⁊ hoies.
et hoies vtutes meritorias. ſ3 amiſſibiles. habuit āt btā virgo vtu-
tes inamiſſibiles cu3 angelis et meritorias cū hominibꝫ. et ita vtriſ-
ꝗ3 excellentius. et ita habuit excellentiſſima3 latriam in actu cordis

4 ¶Itez actus latrie ab ore. vt eſt laus ⁊ oratio excellentiſſime fuit in
beata virgine. oratio em̄ alioꝝ ſanctoꝝ nō innitit̄ alicui iuri ex parte
ſui. ſ3 tm̄ miſericordie ex parte dei. oratio aūt beatiſſime ꝟginis inni
tit̄ gratie dei ⁊ iure naturali ⁊ iuſticie euangelij vel decalogi. q2 filius
nō tenet̄ tm̄ exaudire ſed obedire matri. iuxta illud. Honora patrem
et matrē. Et aplus. Filij obedite parentibꝫ veſtris. qđ ⁊ ipſa videt̄ in
nuere in mō orandi. nō vtens orōne ſimplici ſed inſinuatōe dicens.
vinū nō habent ⁊c. Dicit magiſter Hugo de ſancto victore. q nobi
liſſima ſpēs orōnis eſt inſinuatio. exemplificans in eodē verbo ſcil3

Latria oris fuit in ſummo. vinū nō habent Et ſic latria eius oris fuit in ſummo. tum q2 erat no
biliſſimus modus orandi. tum q2 eius oratio habebat rōne3 iuſſio
nis ⁊ imperij. tum q2 erat impoſſibile eā nō exaudiri. iuxta illud. Pe
te mater mi. neq3 em̄ phas eſt vt auertā faciem meā. iij. Regum. iij.
¶Item que eſt portio tua Heſter ꝓ qua poſtulas re. etia3 ſi petieris
5 dimidiū regni mei impetrabis. ¶Item actus latrie in opere exterio

Act⁹ latrie in opere. ri ꝓncipalis eſt in oblatione. ⁊ excellentior in temploꝝ ꝯſecratōne et
ꝯſtructione Hoc aūt totū fuit in beatiſſima virgine in ſummo que
de corde ⁊ corpore templū ſancto ſpūi ꝯſtruxit. in quo filius dei cor
poraliter habitauit. in quo ſeipam ⁊ in ſeipa ſummā caſtitatē cordis
et corporis deo om̄i ſacrificio acceptabilius obtulit. īmo ipſum filiū
ſuū ⁊ filiū dei nō ꝓut panis ⁊ vinū in corpus ipſius tranſ ferebat̄ et

Maria xp̄m ꝓ nob obtulit. ſub ſpēbꝫ alienis immolat̄. ſed ip̄m quidē eius propria carne ⁊ ſan
guine ſm corpus formatū ſub ipſa ſua ſpecie ꝓpria in qua eū genu
it ſpontaneo eius ꝯſenſu in eius paſſione ꝓ nobis om̄ibꝫ obtulit. ꝑ
quā ſufficientiſſimā ⁊ gratiſſimā hoſtiā ſemel oblatā deum toto ge
neri humano recōciliauit. qui nimirū excellētiſſimus actus latrie in
opere fuit. ¶Et ſic p3 quō beata virgo omnē actū latrie ſm omnē mo
dum habuit in ſummo.

¶De Dulia.

¶Conſequenter videndū eſt de dulia. Eſt aūt dulia honor creatu
re debitus ⁊ exhibitus. Et hec habet duas partes. dulia3 ſimpliciter

Dulia eſt que debet̄ creatur3. ⁊ yꝑduliā que debet̄ excellentibꝫ creaturis. vt beate
virgini ⁊ ſancte cruci. Habuit aūt beata virgo actū yꝑdulie in ſum
mo reſpectu aliaꝝ creaturaꝝ. Improportōabiliter em̄ maius eſt ado
rari q̄3 adorare. ergo improportōnabiliter maius eſt yperdulia ado
rari q̄3 adorare yꝑdulia. ſed om̄es alij ſancti adorant yperdulia bea

Act⁹ dulie intendit̄ tripl'r tam virginē. ergo ipſa om̄es excellit yperdulia. ¶Itē actus dulie ha
buit ſuꝑ om̄es excellenter. act⁹ em̄ dulie intendit̄ ꝑ ea ꝑ que ⁊ actus
latrie intendebat̄. ꝑ dignitatem videl3 ꝑſone exhibentis. ꝑ minus de
bitū exhibitōis. ⁊ ꝑ humilitatē ſeruitutis. Per dignitatem ꝑſone ex
hibentis excellit om̄es. nulla em̄ digna ꝑſona vel creatura potuit ali
am creaturā intantū honorare inquātum digniſſima creaturarum

mater dei Itē cū eſſet digniſſima ꝛ ſuprema creaturaꝝ omniū quam
oēs debent revereri ꝛ honorare. minime debitū fuit vt alias creatu
ras honoraret Item ſeruitus humillima ꝛ indebitiſſima fuit qua in
feriorem ſe honorauit. qꝛ proxima deo ꝑ incorruptōem purificatōez
pollutis matribꝰ ↄſtitutam abſqꝫ legis ꝑcepto obſeruauit. ꝛ filiū cū
oblatōnibꝰ offerens ſacerdotibꝰ legalibꝰ reuerentiam exhibuit. ꝑ qd̄
obedientiā ꝛ humilitatē ↄſummauit. ſicut ſcriptuꝫ eſt. ſine modo. ſic
eīn decet nos ꝛc̄. Glo. ꝑfectam humilitatē. ¶ Et diſtinguit ibi tripli-
cem humilitatē ꝛ obedientiā. Prima que exhibetur inferioribꝰ. ſecū-
da pari. tercia que ſuperiori. Et ꝑma vocaẗ oīs iuſticia. id ē ꝑfecta
iuſticia. quā beatiſſima virgo in ſummo exhibuit qn̄ deo propinqſſi-
ma fuit. et digniſſima inferioribꝰ ꝛ ſibi iure ſubditis. ipa ſuꝑ legem
poſita ſm̄ legem legi ꝛ miniſtris eius obediuit. in quo ſe ſumme in-
clinauit ꝛ humiliauit. ſummū eīn citra deū in ſurſum eſt ſumma in-
corruptio. iuxta illud. Incorruptio faciet ꝓximū deo. ſumme aūt di
ſtans ab incorruptōe deorſum eſt corruptio. poſt corruptōem ſequi
tur pena poſita ꝓ corruptōe. vt eſt mulieꝝ corruptarum purificatio
Summa ergo inclinatio humilitatis fuit qū ſe excellentiſſima in-
corruptōe virgo ſub onus corruptis impoſitū ſpontanee ſe inclina
uit. Et ſic pꝫ qūo in beatiſſima virgine ꝛ dulia ꝛ latria ꝛ obediētia ꝛ
humilitas fuerūt in ſummo

Triplex humilitas

¶ De penitentia

¶ Eſt adhuc virtutis alia ſpēs. que ad iuſticiā p̄t reduci. ſcꝫ. peni
tentia. Qꝫ ſit virtus pꝫ ꝑ gloſam ſuꝑ illud. Penitentiā agite. ꝑma
virtus eſt ꝑ penitentiā veterē hominē perimere ꝛc̄ ¶ Itē virtus peni
tētie timore ↄcipiẗ. Qꝫ aūt penitētia ſit ſpēs iuſticie pꝫ. qꝛ oēs te-
nenẗ veterē hominē perimere ꝛ oēs peccatores penitere. ¶ Qꝫ autez
actus penitentie fuerit excellentius in beatiſſima ꝟgine oībꝰ viato
ribꝰ pꝫ ex hoc ꝙ in oībꝰ alijs actus penitentie reqrit peccatū ineſſe
vel fuiſſe. in beatiſſima aūt virgine fuerūt actus penitentie ſine ꝑſen-
tia vel ꝑceſſione culpe. ¶ Itē cū nulla virtus qꝫtum ad habitū ceſſet
in patria. habitus penitētie erit in patria. ꝛ habitꝰ patrie ꝑfectiores
habent actus qꝫ habitus vie. ergo penitētia erit in patria. ꝛ habebit ꝑ
fectiorē actū qꝫ habeat in via. ille autez eſt deteſtatio peccati ſiue nolle
peccare. ergo cū beatiſſima virgo habeat actū penitētie nō ſm̄ actum
vie habebit ipm̄ ſm̄ actū patrie. Igiẗ habuit actū penitentie excellen
tius alijs creaturis vie.

Penitētia eſt virtus

Pn̄ia eſt ſpēs iuſticie

Actꝰ pn̄ie fuit in Maria.

¶ De prudentia

Nt. Cōſequēter de prudentia. Et ꝑmo vtruꝫ fuit in beatiſſima
virgine ſm̄ ꝙ in alijs viatoribꝰ. ¶ Et videtur ꝙ nō. dt Au
guſtinus. Prudentia eſt amor ea quibꝰ adiuuatur ab alijs qbꝰ im-
pediẗ ſagaciter eligens. ¶ Item Augꝰ. Prudentia eſt in precauēdis
inſidijs. ſed beatiſſima virgo nō impediatur ab aliquo. nec indige-

bat aliqua cautela ꝯtra inſidias. qꝛ decipi nō poterat. ergo nō habu-
it actum prudentie. hoc quoqꝫ modo ſicut eū habēt ꝯmuniter viato
res. ergo ipa nō habuit actū prudentie ꝑ modū vie. ergo ꝑ modum
.3 patrie. ¶ Item prudentia reſpicit cognitōem coꝝ que ptinent ad ac-
tionē ſm ꝙ eſt virtus cardinalis. agenda aūt ſunt q̄dam exteriora ꝛ
corporalia. ꝛ opera quedā interiora ꝛ ſpūalia. et ꝯtinget aliquem eſſe
exercitatū in tēporalib⁹ ꝛ inexpertū in ſpūalib⁹. aliquem econuerſo.
Perfctō p̄ma. Prima ꝑfectio ptinet ad actōem. ſecūda ad ꝯtemplatōez. circa vtrā
qꝫ ꝯtingit errorē eſſe in viatorib⁹ ꝯmuniter. ſed in beatiſſima virgine
fuit perfectio vtriuſqꝫ ſine errore ꝛ poſſibilitate errandi. ergo habuit
actū prudentie excellētius omī viatore

De fortitudine

Nr. Conſequēter de fortitudine ſm quē ſtatū fuerit in beatiſſi-
Magnanimi ma virgine. Et ꝑ ordinē querit̄ de ſpēb⁹ ſiue de partib⁹ eius
tas p̄ma ſpēs. Et p̄mo de magnanimitate que ſic deſcribit̄. ¶ Magnanimitas ē rō
nalis aggreſſio terribiliū. Qꝫ hec in ſummo fuerit in beatiſſima ꝟgi
ne ſic videt̄. Terribiliſſimū eīm in hac vita eſt dolor mortis. ꝛ quāto
natura nobilior tāto mors doloroſior ꝛ terribilior. ſed ſpūs impro-
portionabiliter nobilior eſt corpe. ergo martyriuz mentis maius eſt
Maria ē mar martyrio corporis. ſed beatiſſima virgo martyr eſt martyrio ſpūali.
tyr mar. ſpūali alij martyres martyrio corpali. ſicut patebit infra de martyrio ꝛ au-
reolis. ergo aggreſſio terribiliū improportōnabilr̄ maior fuit in be
ata virgine qꝫ in alijs. ¶ Secūda eſt magnificentia que ſic deſcribit̄.
Magnificētia Magnificentia eſt rerum bene geſtarū felix ꝯſummatio. Conſum-
matio aūt rerū bene geſtarū ꝑ beatā virginē excellit improportōnabi
liter oīs pure creature ꝯſummatōem. ergo in actu magnificentie ex
cellit omnē viatorē. ¶ Tercia ſpēs eſt fiducia que ſic deſcribit̄. Fidu
Fiducia. cia eſt certa ſpes ꝑducendi ad finez rem que incepta eſt. ſꝫ certitudo
ſpei beatiſſime virginis fuit abſoluta ꝛ infallibilis. omniū alioꝝ vi-
atoꝝ fiducia ꝯditionalis eſt ꝛ fallibilis. ſed infallibile excellit falli-
bile improportōnabilr̄ inq̄ꝫtum tale. ergo fiducia beate ꝟginis excel
Securitas lit fiduciā omniū viatoꝝ. ¶ Quarta eſt ſecuritas. q̄ ſic deſcribit̄. Se
curitas eſt habitus ſm quē ſupuenientes incōmoditates nō formi
dant̄. qn̄ qđ inceptū eſt ad finem ꝑducit̄. ſed ſecuritas beate ꝟginis
fuit oīno ſine timore ſeparatōis. ergo eius ſecuritas excellit ſecurita
Patientia tem oīs viatoris. ¶ Quinta eſt patiētia. que ſic deſcribit̄. Patientia
eſt bonus habitus aīe omēs aduerſitates equanimiter portans. ſed
patientia beatiſſime virginis fuit inuincibilis ꝛ ab omni malo cul-
pe impaſſibilis. omniū alioꝝ viatoꝝ patiētia fuit vincibilis ꝛ a ma
lo culpe paſſibilis. ergo ipſius patientia fuit alioꝝ patientia maior
Conſtantia improportōnabilr̄. ¶ Sexta eſt ꝯſtantia. que ſic deſcribit̄. Cōſtantia
eſt animi ſtabilitas in ꝓpoſito nō vacillans. ſed ſtabilitas beatiſſime

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

virginis fuit imobilis ⁊ oīm alioꝝ mobilis. Ergo eius ꝯſtātia ali-
oꝝ ꝯſtātia improportōnabilr̄ maior fuit ¶De pſeuerantia

¶ Poſt hec querit̄ de pſeuerātia. que duplr̄ dr̄. Uno° ꝓpoſitū ꝑ Perſeuerātia
ſeuerandi in finē. Alio° act⁹ pſeuerādi in finē. volūtas beatiſſime vir dr̄ duplr̄
ginis ad pſeuerādū fuit inflexibil̄. oīm volūtas alioꝝ flexibil̄. Ergo
eius pſeuerātia alioꝝ pſeuerātie eſt īproportōnabilis De tpantia

NR̄. Poſtea de temperantia. que ſic deſcribitur ſm phos. Tem-
perantia eſt illiciti animi impetus firma ⁊ diſcreta domina-
tio. Item Math. Erant qui mādu[c]auerant quaſi quattuor milia
hominū. Glo. Temperantia eſt refrenatio cupiditatis ab his q̄ tē-
poraliter delectant. Sed in hac definitōe definitur tēperantia ſm ac-
tum vie ⁊ nō patrie. ⁊ ſm actus iſtos nō fuit temperātia in beatiſſi-
ma virgine. Ergo nō habuit temperantiā ꝑ modum vie. ſed patrie.
Itē Aug⁹. Temperantia eſt amor incorruptibilis in deo ⁊ integer.
ſed tam amor ⁊ incorruptio ⁊ integritas fuit improportōnabilr̄ ex-
cellentius in beatiſſima virgine q̄3 in aliquo viatore. ergo habuit tē-
perātiā īproportōnabilr̄ ſup oēs viatores ¶De ſpēb⁹ tpantie

¶Sequit̄ de ſpeciebꝰ temperantie. que ſunt caſtitas. modeſtia. et De caſtitate
ſobrietas. Et pmo de caſtitate. Q3 aūt beatiſſima virgo omnē creatu-
ram excellebat in caſtitate ſic probatur. ¶In omnibꝰ viatoribꝰ pu-
ris hominibꝰ caſtitas eſt cū pugna contra fomitē3. ⁊ cū caſu ad mi-
nus in pmū motum venialem. ⁊ cu3 poſſibilitate cadendi etiam in
mortalem. exceptis in vtero ſanctificatis ⁊ apoſtolis ſpūſancto re-
pletis. in beatiſſima aūt virgine fuit caſtitas ſine pugna fomitis. ſi-
ne caſu mortali. ſine poſſibilitate cadendi etiā caſu veniali. ergo ca-
ſtitas eius omi homini fuit improportōnabilis. ¶Item caſtitas be- Uirginis ca-
atiſſime marie virginis caſtitatē angelorū quinq3 gradibꝰ excellit. ſtitas āgelorū
Eſt em̄ multiplicior. nobilior. vtilior. glorioſior. laudabilior. Mul- caſtitate3 exce-
tiplicior. Angeli em̄ habent tm̄ caſtitate3 in ſpū. hec autē in carne et dit in quinq3
ſpū. Item nobilior. q2 illa naturalis. iſta gratuita. Item vtilior. illa
em̄ eſt naturalis ⁊ nō meritoria. iſta meritoria. Item glorioſior. hec
em̄ ſine victoria. illa aūt cū victoria. Item laudabilior. hec em̄ eſt ne-
ceſſaria. illa ꝓo volūtaria. Pat3 ergo ꝙ beatiſſima virgo oēm creatu-
ram excellit in caſtitate ¶De Sobrietate.

¶ Sequitur de ſobrietate. que dupliciter dicitur. Eſt em̄ ſo- Sobrietas dr̄
brietas temperantie ſpecies. eſt etiā ſobrietas que eſt abſtinentia ꝑs duplr̄
ſatiſfactionis penitentie et ſpecies iuſticie. Prima ſobrietas eſt cum
pugna in omni viatore ⁊ cum errore. ⁊ cu3 poſſibilitate cadendi in
primum motum gule. ſed in beatiſſima virgine fuit ſine pugna. ſine
errore. ſine poſſibilitate cadendi etiam in primum motum gule. Er-
go excellētius fuit in beatiſſima virgine ſobrietas q̄3 in alio viatore.

bat aliqua cautela ꝯtra inſidias. qꝛ decipi nō poterat. ergo nō habu-
it actum prudentie. hoc quoq; modo ſicut eū habēt ꝯmuniter viato
res. ergo ipa nō habuit actū prudentie ꝑ modū vie. ergo ꝑ modum
.3 patrie. ¶ Item prudentia reſpicit cognitōem eoꝝ que ꝑtinent ad ac-
tionē ſm ꝙ eſt virtus cardinalis. agenda aūt ſunt q̄dam exteriora ⁊
corporalia. ⁊ opera quedā interiora ⁊ ſpūalia. et ꝯtinget aliquem eſſe
exercitatū in tēporalibꝰ ⁊ inexpertū in ſpūalibꝰ. aliquem econuerſo.
Perfctō ꝑma. Prima ꝑfectio ꝑtinet ad actōem. ſecūda ad ꝯtemplatōe3. circa vtrā
q3 ꝯtingit errorē eſſe in viatoribꝰ ꝯmuniter. ſed in beatiſſima virgine
fuit perfectio vtriuſq3 ſine errore ⁊ poſſibilitate errandi. ergo habuit
actū prudentie excellētius om̄i viatore

De fortitudine

Nr. Conſequēter de fortitudine ſm quē ſtatū fuerit in beatiſſi-
Magnanimi ma virgine. Et ꝑ ordinē querit de ſpēbꝰ ſiue de partibꝰ eius
tas ꝑma ſpēs. Et ꝑmo de magnanimitate que ſic deſcribit. ¶ Magnanimitas ē rō
nalis aggreſſio terribiliū. Qꝫ hec in ſummo fuerit in beatiſſima ꝟgi
ne ſic videt. Terribiliſſimū eīn in hac vita eſt dolor mortis. ⁊ quāto
natura nobilior tāto mors doloroſior ⁊ terribilior. ſed ſpūs impro-
portionabiliter nobilior eſt corpe. ergo martyriu3 mentis maius eſt
Maria ē mar martyrio corporis. ſed beatiſſima virgo martyr eſt martyrio ſpūali.
tyr mar. ſpūali alij martyres martyrio corpali. ſicut patebit infra de martyrio ⁊ au-
reolis. ergo aggreſſio terribiliū improportōnabilr maior fuit in be
ata virgine q3 in alijs. ¶ Secūda eſt magnificentia que ſic deſcribit.
Magnificētia Magnificentia eſt rerum bene geſtarū felix ꝯſummatio. Conſum-
matio aūt rerū bene geſtarū ꝑ beatā virginē excellit improportōnabi
liter oīs pure creature ꝯſummatōem. ergo in actu magnificentie ex
cellit omnē viatorē. ¶ Tercia ſpēs eſt fiducia que ſic deſcribit. Fidu
Fiducia. cia eſt certa ſpes ꝑducendi ad fine3 rem que incepta eſt. ſ3 certitudo
ſpei beatiſſime virginis fuit abſoluta ⁊ infallibilis. omniū alioꝝ vi-
atoꝝ fiducia ꝯditionalis eſt ⁊ fallibilis. ſed infallibile excellit falli-
bile improportōnabilr inq̄ꝫtum tale. ergo fiducia beate ꝟginis excel
Securitas lit fiduciā omniū viatoꝝ. ¶ Quarta eſt ſecuritas. q̄ ſic deſcribit. Se
curitas eſt habitus ſm quē ſuꝑuenientes incōmoditates nō formi
dant. qn̄ qđ inceptū eſt ad finem ꝑducit. ſed ſecuritas beate ꝟginis
fuit oīno ſine timore ſeparatōis. ergo eius ſecuritas excellit ſecurita
Patientia tem oīs viatoris. ¶ Quinta eſt patiētia. que ſic deſcribit. Patientia
eſt bonus habitus aīe om̄es aduerſitates equanimiter portans. ſed
patientia beatiſſime virginis fuit inuincibilis ⁊ ab omni malo cul-
pe impaſſibilis. omniū alioꝝ viatoꝝ patiētia fuit vincibilis ⁊ a ma
lo culpe paſſibilis. ergo ipſius patientia fuit alioꝝ patientia maior
Conſtantia improportōnabilr. ¶ Sexta eſt ꝯſtantia. que ſic deſcribit. Cōſtantia
eſt animi ſtabilitas in ꝓpoſito nō vacillans. ſed ſtabilitas beatiſſime

virginis fuit imobilis ⁊ oīm alioꝝ mobilis. Ergo eius ꝯſtātia ali‑
oꝝū ꝯſtātia improportōnabilr̄ maior fuit ¶De pſeuerantia

¶ Poſt hec querit̄ de pſeuerātia. que dupl'r dr̄. Uno° ꝓpoſitū p‑ Perſeuerātia
ſeuerandi in finē. Alio° act° pſeuerādi in finē. volūtas beatiſſime vir‑ dr̄ dupl'r
ginis ad pſeuerādū fuit inflexibil'. oīm volūtas alioꝝ flexibil'. Ergo
eius pſeuerātia alioꝝ pſeuerātie eſt īproportōnabilis De tꝑantia

Nr̄. Poſtea de temperantia. que ſic deſcribitur ſm̄ phos. Tem‑
perantia eſt illiciti animi impetus firma ⁊ diſcreta domina‑
tio. Item Math. Erant qui mādu caverant quaſi quattuor milia
hominū. Glo. Temperantia eſt refrenatio cupiditatis ab his q̄ tē‑
poraliter delectant. Sed in hac definitōe definitur tēperantia ſm̄ ac‑
tum vie ⁊ nō patrie. ⁊ ſm̄ actus iſtos nō fuit temperātia in beatiſſi‑
ma virgine. Ergo nō habuit temperantiā ꝑ modum vie. ſed patrie.
Itē Aug°. Temperantia eſt amor incorruptibilis in deo ⁊ integer.
ſed tam amor ⁊ incorruptio ⁊ integritas fuit improportōnabil'r ex‑
cellentius in beatiſſima virgine q̄ꝫ in aliquo viatore. ergo habuit tē‑
perātiā īproportōnabil'r ſup oēs viatores ¶De ſpēbꝫ tꝑantie

¶ Sequit̄ de ſpeciebꝫ temperantie. que ſunt caſtitas. modeſtia. et De caſtitate
ſobrietas. Et ꝑmo de caſtitate. Qꝫ aūt beatiſſima virgo omnē creatu‑
ram excellebat in caſtitate ſic probatur. ¶ In omnibꝫ viatoribꝫ pu‑
ris hominibꝫ caſtitas eſt cū pugna contra fomitē. ⁊ cū caſu ad mi‑
nus in ꝑmū motum venialem. ⁊ cū poſſibilitate cadendi etiam in
mortalem. exceptis in vtero ſanctificatis ⁊ apoſtolis ſpūſancto re‑
pletis. in beatiſſima aūt virgine fuit caſtitas ſine pugna fomitis. ſi‑
ne caſu mortali. ſine poſſibilitate cadendi etiā caſu veniali. ergo ca‑
ſtitas eius omi homini fuit improportōnabilis. ¶ Item caſtitas be‑ Virginis ca‑
atiſſime marie virginis caſtitatē angelorū quinqꝫ gradibꝫ excellit. ſtitas āgelorū
Eſt em̄ multiplicior. nobilior. vtilior. glorioſior. laudabilior. Mul‑ caſtitatē exce‑
tiplicior. Angeli em̄ habent tm̄ caſtitatē in ſpū. hec autē in carne et dit in quinqꝫ
ſpū. Item nobilior. qꝛ illa naturalis. iſta gratuita. Item vtilior. illa
em̄ eſt naturalis ⁊ nō meritoria. iſta meritoria. Item glorioſior. hec
em̄ ſine victoria. illa aūt cū victoria. Item laudabilior. hec em̄ eſt ne‑
ceſſaria. illa ꝟo volūtaria. Patꝫ ergo ꝙ beatiſſima virgo oēm creatu‑
ram excellit in caſtitate ¶De Sobrietate.

¶ Sequitur de ſobrietate. que dupliciter dicitur. Eſt em̄ ſo‑ Sobrietas dr̄
brietas temperantie ſpecies. eſt etiā ſobrietas que eſt abſtinentia ꝑs dupl'r
ſatiſfactionis penitentie et ſpecies iuſticie. Prima ſobrietas eſt cum
pugna in omni viatore ⁊ cum errore. ⁊ cū poſſibilitate cadendi in
primum motum gule. ſed in beatiſſima virgine fuit ſine pugna. ſine
errore. ſine poſſibilitate cadendi etiam in primum motum gule. Er‑
go excellētius fuit in beatiſſima virgine ſobrietas q̄ꝫ in alio viatore.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Abſtinētia ſit tribꝰ ꝺe cauſis.

¶Item alia abſtinētia eſt q̄ ſit tribꝰ ꝺe cauſis. pro ꝺebito ſatiſ factõis
pro pctõ p̄terito. ꝓ cautela euaſionis. ꝓ peccato futuro. ꝓ ꝺeletione
pene ꝺebite in p̄ſenti. ſed in beatiſſima ꝟgine nõ fuit abſtinētia ſatiſ/
factionis ꝓ ꝺebito ꝓ pctõ p̄terito. ſed ꝓ merito ſuperogatõis. nec ꝓ
cautela ꝓuiſionis ſed ꝓ exemplo edificatõis. neq̃ ꝓ ꝺeletiõe pene. ſꝫ
pro merito glorie. Igitur eius abſtinentia fuit nobilior q̃ alicuius
viatoris.

¶De modeſtia

Modeſtia cõſiſtit in ꝺuobꝰ

¶Seq̄tur ꝺe modeſtia que ꝯſiſtit in ꝺuobꝰ. ſcꝫ in ꝺictis ⁊ factis:
vtrūq̃ habebat virgo beata in ſummo. In lingua q2 nemo vnq̃ lin
guā ꝺomare potuit. hoc ꝯmuniter intelligiẜ ꝺe viatoribꝰ. ſed beatiſſi/
ma virgo linguā in ſummo ꝺomauit. q2 in lingua nunq̃ lapſa fuit.
ergo modeſtia in ꝺictis beatiſſime virginis omnez creaturā excellit.
Itē in factis nõ eſt q̇ nõ peccet. ſepties in ꝺie cadet iuſtus. hoc intelli
giẜ ꝯmuniter in viatoribꝰ. ⁊ ꝺe caſu etiaꝫ veniali. ſed beatiſſima ꝟgo
nunq̃ peccauit. etiā nunq̃ cecidit. ergo in modeſtia facti oēm crea/
turā excellit.

De modeſtia in cultu veſtiū

¶Seq̄tur ꝺe modeſtia in cultu veſtiū. Q3 aūt modꝰ in
cultu veſtiū ptineat ad modeſtiā. ꝓbaẜ ꝑ illud Thi.ij. Silr autē et
mulieres in habitu ornato cū verecūdia ⁊ modeſtia ornātes ſe nõ in
tortis crinibꝰ. aut auro. aut margaritis. aut veſte p̄cioſa. ſed qȯ ꝺecet
mulieres ꝓmittentes pietatē ꝑ oīa bona opa. ¶Itē ꝑ illud. quaꝝ
nõ ſit exteriꝰ capillatura aut circūdatio auri aut indumenti veſtimē
toꝝ cultus. Glo. ſicut criſpatus habitꝰ. Hiero. Mulieres ſerico vel
purpura indute xp̄m induere nõ pn̄t. auro margaritis adornate or
namenta cordis ꝑdiderūt Itē Luc. xvi. Hõ q̇dā erat ꝺiues ⁊c. Glo.
ſi in cultu p̄cioſaꝝ veſtiū culpa nõ eſſꝫ. ſermo ꝺn̄i nõ tā vigilāter ex
ꝓmeret ꝙ ꝺiues purpura ⁊ byſſo induṫꝰ apud īferos irremediabilr
torquereẜ. Ex his autoritatibꝰ innuiẜ ꝙ adhibēdus ē modꝰ in cultu
veſtiū.

Queſtio

Queriẜ ergo q̄liter iſta modeſtia in beatiſſima ꝟgine fuit. vtꝝ
ꝺeſcēdēdo ad ꝺeſpectiſſimū habitū vel ꝯſiderādo mediocritatē. vide
tur ꝙ ꝑmo mõ. Hiero. q2 cinis ⁊ ciliciū ſūt arma penitētiū Itē Criſ.
ꝺe tunica icõſutili opinaẜ ꝙ ꝺr incõſutilis ſicut mulier ꝺr ꝺifformis
nõ ꝙ ſit ſine forma. ſed ꝙ habeat malā formā. ita incõſutilis nõ ꝙ fu
erat ſine ſutura. ſed ꝙ habuit rudes ſuturas. ⁊ ꝺeſuꝑ ꝯtexta fuit ꝑ to/

Veſtitus ꝺn̄i.

tum. i. tapeciata. Si ergo veſtitus ꝺn̄i adeo fuerit ꝺeſpectus vilis ⁊
aſprimus. ꝗ in matre miſcꝺie q̄ eiꝰ imitatrix eſt ꝺebuit eſſe habitꝰ ꝺe/
ſpectus. ¶Itē ſm ph̄m. ꝺiuerſum eſt iudiciū ꝺe habitu vulgi ⁊ ſapiē
tum. cū interrogaẜ q̇s ꝺe vulgo q̇s ſit habitus ꝯgruꝰ. Reſpondet ꝺe
corus. q2 ꝺecor atteſtaẜ honeſtati. Si interrogemus vnū ꝺe ſapiētiſſi
mis ⁊ ꝺe hoꝝ famoſiſſimis ſcꝫ Iohānē bap. Reſpondebit ꝺe capillis
cameloꝝ. ergo ſi ſm ꝯſilium ſapientū eligitur vilitas in cultu. igitur
cum beatiſſima fuerit prudentiſſima ipſa elegit vilitatem in veſtitu

virginis fuit imobilis ⁊ oīm alioꝝ mobilis. Ergo eius ↄſtātia ali/
orū ↄſtātia improportōnabilr̄ maior fuit ¶ De pſeuerantia

Perſeuerātia dr̄ dupl'r

¶ Poſt hec querit̄ de pſeuerātia. que dupl'r dr̄. Uno° ꝓpoſitū p
ſeuerandi in fine. Alio° act⁹ pſeuerādi in fine. volūtas beatiſſime vir
ginis ad pſeuerādū fuit inflexibil'. oīm volūtas alioꝝ flexibil'. Ergo
eius pſeuerātia alioꝝ pſeuerātie eſt īproportōnabilis De tpantia

Nr. Poſtea de temperantia. que ſic deſcribitur ſm phos. Tem
perantia eſt illiciti animi impetus firma ⁊ diſcreta domina
tio. Item Math. Erant qui mādu caueraut quaſi quattuoꝛ milia
hominū. Glo. Temperantia eſt refrenatio cupiditatis ab his q̄ tē
poraliter delectant. Sed in hac definitōe definitur tēperantia ſm ac
tum vie ⁊ nō patrie. ⁊ ſm actus iſtos nō fuit temperātia in beatiſſi
ma virgine. Ergo nō habuit temperantiā p modum vie. ſed patrie.
Itē Aug⁹. Temperantia eſt amoꝛ incoꝛruptibilis in deo ⁊ integer.
ſed tam amoꝛ ⁊ incoꝛruptio ⁊ integritas fuit improportōnabilr̄ ex
cellentius in beatiſſima virgine q̄z in aliquo viatore. ergo habuit tē
perātiā īproportōnabilr̄ ſup oēs viatores ¶ De ſpeb⁊ tpantie

De caſtitate

¶ Sequit̄ de ſpecieb⁊ temperantie. que ſunt caſtitas. modeſtia. et
ſobrietas. Et pmo de caſtitate. Q₃ aūt beatiſſima virgo omnē creatu
ram excellebat in caſtitate ſic probatur. ¶ In omnib⁊ viatorib⁊ pu
ris hominib⁊ caſtitas eſt cū pugna contra fomitē. ⁊ cū caſu ad mi
nus in pmū motum venialem. ⁊ cū poſſibilitate cadendi etiam in
moꝛtalem. exceptis in vtero ſanctificatis ⁊ apoſtolis ſpūſancto re
pletis. in beatiſſima aūt virgine fuit caſtitas ſine pugna fomitis. ſi
ne caſu moꝛtali. ſine poſſibilitate cadendi etiā caſu veniali. ergo ca
ſtitas eius omī homini fuit improportōnabilis. ¶ Item caſtitas be
atiſſime marie virginis caſtitatē angeloꝝ quinq₃ gradib⁊ excellit.
Eſt em̄ multiplicioꝛ. nobilioꝛ. vtilioꝛ. glorioſioꝛ. laudabilioꝛ. Mul
tiplicioꝛ. Angeli em̄ habent tm̄ caſtitatē in ſpū. hec autē in carne et
ſpū. Item nobilioꝛ. q2 illa naturalis. iſta gratuita. Item vtilioꝛ. illa
em̄ eſt naturalis ⁊ nō meritoꝛia. iſta merioꝛia. Item glorioſioꝛ. hec
em̄ ſine victoꝛia. illa aūt cū victoꝛia. Item laudabilioꝛ. hec em̄ eſt ne
ceſſaria. illa ꝟo volūtaria. Patz ergo q beatiſſima virgo oēm creatu
ram excellit in caſtitate ¶ De Sobrietate.

Uirginis caſtitas āgeloꝝ caſtitatē excedit in quinq₃

Sobrietas dr̄ dupl'r

¶ Sequitur de ſobrietate. que dupliciter dicitur. Eſt em̄ ſo
brietas temperantie ſpecies. eſt etiā ſobrietas que eſt abſtinentia ps
ſatiſfactionis penitentie et ſpecies iuſticie Prima ſobrietas eſt cum
pugna in omni viatore ⁊ cum erroꝛe. ⁊ cū poſſibilitate cadendi in
primum motum gule. ſed in beatiſſima virgine fuit ſine pugna. ſine
erroꝛe. ſine poſſibilitate cadendi etiam in primum motum gule. Er
go excellētius fuit in beatiſſima virgine ſobrietas q̄z in alio viatoꝛe.

Abſtinētia fit tribꝫ ꝺe cauſis.

¶Item alia abſtinētia eſt q̄ fit tribꝫ ꝺe cauſis. pro ꝺebito ſatiſfactōis pro pctō p̄terito. ꝓ cautela euaſionis. ꝓ peccato futuro. ꝓ ꝺeletione pene ꝺebite in p̄ſenti. ſed in beatiſſima ꝟgine nō fuit abſtinētia ſatiſfactionis ꝓ ꝺebito ꝓ pctō p̄terito. ſed ꝓ merito ſuperogatōis. nec ꝓ cautela ꝓuiſionis ſed ꝓ exemplo edificatōis. neqꝫ ꝓ ꝺeletiōe pene. ſꝫ pro merito glorie. Igitur eius abſtinentia fuit nobilioꝛ q̄3 alicuius viatoris.

¶De modeſtia

Modeſtia cōſiſtit in duobꝫ

¶Seq̄tur ꝺe modeſtia que ꝯſiſtit in duobꝫ. ſcꝫ in dictis ⁊ factis: vtruqꝫ habebat virgo beata in ſummo. In lingua q꞉ nemo vnq̄3 linguā domare potuit. hoc ꝯmuniter intelligit̄ ꝺe viatoribꝫ. ſed beatiſſima virgo linguā in ſummo domauit. q꞉ in lingua nunq̄3 lapſa fuit. ergo modeſtia in dictis beatiſſime virginis omneꝫ creaturā excellit. Itē in factis nō eſt q̇ nō peccet. ſepties in die cadet iuſtus. hoc intelligit̄ ꝯmuniter in viatoribꝫ. ⁊ ꝺe caſu etiaꝫ veniali. ſed beatiſſima ꝟgo nunq̄3 peccauit. etiā nunq̄3 cecidit. ergo in modeſtia facti oēm creaturā excellit.

De modeſtia in cultu veſtiū

¶Seq̄tur ꝺe modeſtia in cultu veſtiū. Qꝫ aūt modꝰ in cultu veſtiū ꝑtineat ad modeſtiā. ꝓbat̄ ꝑ illud Thi. ij. Silr̄ autē et mulieres in habitu oꝛnato cū verecūdia ⁊ modeſtia oꝛnātes ſe nō in toꝛtis crinibꝫ. aut auro. aut margaritis. aut veſte p̄cioſa. ſed qꝺ ꝺecet mulieres ꝓmittentes pietatē ꝑ oīa bona opa. ¶Itē ꝑ illud. quarꝫ nō ſit exteriꝰ capillatura aut circūdatio auri aut indumenti veſtimētoꝝ cultus. Glo. ſicut criſpatus habitꝰ. Hiero. Mulieres ſerico vel purpura indute xp̄m induere nō p̄nt. auro margaritis adoꝛnate oꝛnamenta coꝛdis ꝑdiderūt Itē Luc. xvi. Hō q̇dā erat diues ⁊c. Glo. ſi in cultu p̄cioſaꝝ veſtiū culpa nō eſſꝫ. ſermo dn̄i nō tā vigilāter exꝓmeret qꝫ diues purpura ⁊ byſſo indutꝰ apud īferos irremediabilr̄ torqueret̄. Ex his autoꝛitatibꝫ innuit̄ qꝫ adhibēdus ē modꝰ in cultu veſtiū.

Queſtio

Querit̄ ergo q̄liter iſta modeſtia in beatiſſima ꝟgine fuit. vtꝝ ꝺeſcēdēdo ad ꝺeſpectiſſimū habitū vel ꝯſiderādo mediocritatē. videtur qꝫ ꝑmo mō. Hiero. q꞉ cinis ⁊ ciliciā ſꝫ arma penitētiū Itē Criſ. ꝺe tunica icōſutili opinat̄ qꝫ ꝺ꞉ incōſutilis ſicut mulier ꝺ꞉ diffoꝛmis nō qꝫ ſit ſine foꝛma. ſed qꝫ habeat malā foꝛmā. ita incōſutilis nō qꝫ fuerat ſine ſutura. ſed qꝫ habuit rudes ſuturas. ⁊ ꝺeſuꝑ ꝯtexta fuit ꝑ totum. i. tapeciata.

Veſtitus dn̄i.

Si ergo veſtitus dn̄i adeo fuerit ꝺeſpectus vilis ⁊ aſꝑrimus. g̊ in matre miſcꝺie q̄ eiꝰ imitatrix eſt ꝺebuit eſſe habitꝰ ꝺeſpectus. ¶Itē ſm phm. diuerſum eſt iudiciū ꝺe habitu vulgi ⁊ ſapiētum. cū interrogat̄ q̇s ꝺe vulgo q̇s ſit habitus ꝯgruꝰ. Reſpondet ꝺecoꝛus. q꞉ ꝺecoꝛ atteſtat̄ honeſtati. Si interrogemus vnū ꝺe ſapiētiſſimis ⁊ ꝺe hoꝝ famoſiſſimis ſcꝫ Johānē bap. Reſpondebit ꝺe capillis cameloꝝ. ergo ſi ſm ꝯſilium ſapientū eligitur vilitas in cultu. igitur cum beatiſſima fuerit prudentiſſima ipſa elegit vilitatem in veſtitu

Qꝫ aūt mediocritatē videt̄ p btm̄ Hiero. q̄ ait. Ornatus veſtium ⁊ mediocritatē
ſordes pari, nō ſunt fugiēde ¶ Itē nihil tātum deo placet ſicut zelus 1
aīaꝝ. ad hūc aūt ordinat̄ ꝯformitas. iuxta illud Omībꝫ oīa ſum fa 2
ctus vt oēs lucrifacerē. ꝯformitas aūt eſt in mediocritate. ergo cum
btiſſima ꝟgo fuerit maxima zelatrix aīaꝝ que ꝯ oēs maxime lucriface
re voluit. ipa hoībꝫ oībꝫ maxime ſe ꝯformauit. ergo mediocritatē ha
buit in cultu ¶ Itē ꝟtus in mediocritate ꝯſiſtit. ergo cū btiſſima vir 3
go oībꝫ exēplū virtutis extiterit in mediocritate habit⁹ exēplū dedit.
¶ Ad p̄dictoꝝ oīm euidētiā ⁊ ad obiectoꝝ plenìorē ſolutōem. et Solutio
ad ipſius ſolutōnis intellectū ⁊ intelligētiā faciliorē hic quedā ſunt
p̄mittēda dr̄ Math. vlti. Predicate euāgeliū om̄i creature. Glo. ge
neri humano. qd̄ hꝫ aliqd̄ cōe cū om̄i creatura. eſſe cū entibꝫ. ſentire hō ē oīs creatura
cū brutis. intelligere cū angelis. hec aūt cōitas eſt cā ⁊ aptitudo na Cōitas hec
turalis in viribꝫ apph̄ēſiuis aīe humane ad apph̄ēdēdū vniuerſal'r
ſpēs oīm creaturaꝝ cognoſcibiliū. ⁊ ſil'r eſt cā ex parte reꝝ cognoſci
biliū. vt ſpēs ipſaꝝ p̄ſentent̄ ipis viribꝫ apph̄ēſiuis. ⁊ ſic fit natura
lis cognitio cognoſcibiliū a cognoſcēte. cū ad ſpēs obiectas ꝯuertū
tur apph̄ēſiue vires p ſilitudinē ⁊ quoddā deſideriū qd̄ iteꝝ ē natu
rale. ipſa aūt rō in hoīe cū ſit ſupior ſupiorē hꝫ actōem oīm inferioꝝ
vn̄ phus. Quicq̄d p̄t virtus inferior p̄t ⁊ virtus ſupior. Cui ꝯſonat
Dionyſi⁹ in celeſti hierarchia. Ordines ſupiores excellēter hn̄t infe
rioꝝ diſpoſitionū virtutes ⁊ nō ecōuerſo ¶ Et ideo oīm ſenſibilium
creaturaꝝ ⁊ intelligibiliū eſt rō natural'r cognitiua rōne cōitatis na
turalis. ⁊ ipa cū ſit collatiua natural'r cognoſcit res ⁊ creaturas eſſe
ſignū aliqd̄ vel veſtigiū. ſicut artificiū artificis ex q̄ etiā rō naturalit̄
eſt cognoſcitiua creatoris. cui⁹ creature ſunt veſtigia ⁊ ſignū. Et ſic B
pꝫ ꝙ rō humana hꝫ in ſua natura ꝙ ſit cognoſcitiua ſenſibiliū crea
turaꝝ ⁊ intelligibiliū ⁊ creatoris eaꝝ. ⁊ ꝙ hꝫ deſideriū, ductiuum ad
cognoſcēdū. hoc p̄t dici ductus naturalis rōnis q̄ ex ſolis bonis na
turalibꝫ ducit̄ tāq̄ꝫ ex p̄mis motibꝫ ex pte ipſi⁹. Sil'r ex pte affectus Ex pte affect⁹
ſunt q̄dā aptitudines naturales ad bonū q̄s quidā ph̄i appellāt ſe
minaria virtutū q̄bꝫ mouet̄ aīa rōnalis ad bonū natural'r. ipa vero
aīa rōnalis ſic exiſtēs ē receptiua habit⁹ multiplicis. ſ. artiū ⁊ ſciētia
rū ex parte ꝟtutis apph̄ēſiue. ſed hmōi nō ducūt rōnē extra motus
vel terminos ei debitos ſm̄ aptitudinē naturalē ſed ſunt facultates
et directōes quedā ad cognoſcēdum ea ad q̄ naturali ductu ſe hꝫ. ⁊
hec ſunt habitus acq̄ſiti p ingeniū ſiue dati ſiue infuſi. ex parte vero
virtutis motiue ē receptiua habitus ꝯſuetudinalis. q꞉ nō erigit̄ affe
ctus ſup ductū nature vel ſup ea q̄ natural'r ducta rō dictat. affectū
vero ſm̄ ſe habentē cognouerūt q̄dā ph̄i nō ſufficere ad btītudinem.
vn̄ Tulli⁹. Sepe dicimus ⁊ ſepe dicēdū eſt naturaliter auidiſſimi ſī

ue appetētiſſimi ſumus. q2 honeſta ſunt nobis innata virtutū ſemi/
naria. ita vt ſi pateremur ⁊ anhelare liceret ad btitudinē cū diuino
munere natura noſipſos pduceret. ſed igniculos nobis inditos na/
tura ſepe recōdimus. Eſt igiꝰ pter hmōi habitus naturalis aīa ſuſce
Aīa ē ſuſcepti ptiua ignis fidei que ē donū fluēs a deo modo nobiliori ⁊ vtiliori q̄3
ua fidei. ſit modus ſm quē fluūt nature ⁊ bona naturalia. hmōi aūt gr̄a du/
citꝰ aīa rōnalis ad cognitōe3 taliū. ad q̄ nō poterat rō duci ductu na
turali adiuta arte vel ſcīa vel habitu ɔſuetudinali. Cognita autem
hmōi vt ſunt deꝰ eſt trinus ⁊ vnus. verbū caro factū ⁊ hmōi. ad que
nō ſufficiūt bona naturalia ſine fide. q2 ad hec ē parua natura ⁊ pu
ſilla ſtatura que ſignificatꝰ Luce. xix. in Zacheo qui cū nō poſſet vide
re ieſum. aſcēdit in arborē ſiccomoꝝ. vbi glo. deuotōem fidei ad vi/
Fides trahit dendū ſaluatorē quod natura h3 minus ſupplet aſcēſu arboris ¶ Et
Duplex ducꝰ ſic p3 q̄ fides ſurſum trahit vltra ductū rōnis. Et iſte duplex ductꝰ
ſignatꝰ Luce. xv. de filio pdigo q̄ dixit patri. da mihi portionē ſubſtā
tie mee que me ɔtingit. iſte voluit id qd̄ ſeipo ɔtingere potuit. Hoc
eñ ɔtingere fuit ſeipm. vñ glo. Iſte pte ſua voluit vt viuēt nullo formi
dāte vel regēte vel nullo regnāte viuat. diuiſit illis bona ſua Gloſa
Fidelibꝰ ſue gratie portionē quā deſiderāt impertiēdo. infidelibꝰ ſolu3
Aīa rōnalꝰ naturalis ingenij bñficiū ɔcedēdo Et ſic p3 q̄liter aīa rōnalis gratie
Notādum auxilio ſup ſuū naturale poſſe eleuatꝰ in cognitōem diuinoꝝ. videli
cet ad primā veritatē ⁊ ad ſummā. Et notādū q̄ in hmōi eleuatōne
aīa nō tm̄ naturalē terminū ſupgreditꝰ. ſ3 ſup ſe eleuatꝰ ⁊ ſue pfectōi
appropinquat meliorādo ⁊ renouatꝰ. ⁊ hoc ſm potentias ipſius ra
tionalis. vt talis ē ſiue fuit apphenſiue ſiue motiue. vt rationalis vel
Imago dei iraſcibilis ⁊ ɔcupiſcibilis In rationabilibꝰ eñ ⁊ apprehēſiuis ⁊ mo
tiuis eſt imago dei. ⁊ in his eſt rōcinatio p ieſum xp̄m. apprehenſiue
eñ rationales habent dilectōem ſuā in homine ⁊ in deo. In homine
Nota ſc3 in xp̄o ſm vtrāq3 naturā. Sed nota q̄ veritas ſe habet p ſpecula
Veritas duplex tionē ſiue cognitōem ad intellectū dupliciter. Aut ſc3 vt ſui preſen/
tia remoueat ignorantiā. ⁊ hoc modo ſe habet oīs veritas ad intelle
ctū ſpeculatiuū dū apphēditꝰ ab illo. ⁊ dū delectatꝰ ratio vel intellectꝰ
2 ſic delectatōem ɔuenit eē in ſciēdo Aut vt ipſiꝰ pſentia nō tm̄ remo/
ueatꝰ ignorātia. ſ3 etiā nobilitetꝰ ⁊ melioretꝰ potētia ipſiꝰ veritatis. pre
ſentia. vt clare videat ⁊ apte ſine enigmate qd̄ ſm ſe vel in ſe meliora
ri ⁊ videri nō poſſet. hmōi veritas ē diuina veritas. cuiꝰ pſentia ſe rō
ſentit pfici ⁊ meliorari. ex quo h3 delectatōem talē ⁊ tantā qualem et
natura hūana quātā nō poſſet ex pſentia ⁊ in pſentia alteriꝰ veritatis. ¶ Siſr autē
in xp̄o in xp̄o natura hūana ex vnione ad diuinā h3 ſummū ſuū vt. ſ. ſit tm̄
meliorata q̄ʒtū pt. ⁊ intātū q̄ etiā p illū hoiem ducatꝰ ad viſionē diui
nitatꝭ. vñ v̄itas talꝰ apphēſa a v̄tute cognitiua nō tm̄ remouet igno

rãtiã ſʒ etiã videt ⁊ ſentit vt ſit meliorata. ꝙ etiã ꝑ illũ q̃ ẽ eiuſdẽ na-
ture ducit ad viſionẽ diuinitatꝭ. Et h̄ eſt qḋ ḋr ad Corin. Cũ tradide
rit regnũ deo patri ⁊c̃. Glo. Cũ ꝑduxerit credẽtes ad ꝯtẽplatõem dei
patris. vbi ẽ finis oĩm ⁊ req̃es ſempiterna ⁊ gaudiũ. Sic igit̃ ptʒ q̃
aĩa rõnal' ſm̄ illas vires gaudet de viſione deitatꝭ tãq̃ʒ de viſione ſum
mi ꝑficiẽtis ipm̄. ⁊ de viſione dei hoĩs. i. xp̄i tãq̃ʒ de viſione optimi et
ꝑfectiſſimi ſue nature. cuiꝰ influẽtia ſic ſe meliorari videt ⁊ nobilitari
vt videat deũ. ⁊ viſio iſta eterna vita ẽ Joh. xvij. In q̃ ſumma veri-
tas ⁊ ſumma bonitas. ⁊ ſic reficit rõnalẽ vim inde ⁊ ex toto eã decora
bit ⁊ alliciet vt nihil aliud q̃rat videre niſi ipm̄ aut ꝓpter ipm̄. ⁊ ideo
ibi erit ꝯtinuatio viſionis. Itẽ ſummũ delectabile ꝯcupiſcibile ſic ſu
auitate ꝑfundet. vt nihil aliud amet aut q̃rat niſi ipm̄ aut ꝓpter ipʒ
et ideo non erit faſtidiũ. Itẽ ſumme arduũ ſumma ſua imobilitate
iraſcibile roborabit ⁊ ſecurabit vt nihil tenere aut tractare q̃rat niſi
ipm̄ aut ꝓpter ipm̄. ⁊ ideo nõ ẽ ibi fatigatio. vñ Augꝰ. de ciuita. dei.
xxij. Quecũq̃ʒ ab hoĩbꝫ honeſte deſiderãt̃ erit deꝰ finis oĩm deſiderio Deus eſt finis
rũ eorũ quẽ ſine fine videbũt. ſine faſtidio amabũt. ⁊ ſine fatigatõne
laudabũt. vt aũt ad h̄ ꝑueniat aĩa rõnal' optʒ ꝙ habitibꝫ interme-
dijs eleuet̃. in q̃ eleuatõe ſũt gradꝰ ⁊ ordines quos vt plene cognoſ-
cas Nota ꝙ ẽ vnũ verũ delectabile remotiuũ imꝑfectõis ⁊ indigẽtie. ⁊ Nota
ſm̄ ordinẽ nature cauſe ad cauſatũ. Itẽ in cauſato ẽ imꝑfectio ⁊ h̄ re
ſpectu ſue cauſe. ⁊ indigẽtia. ſ. regreſſibilitas in nihilũ niſi ꝯtinuetur gẽtilis p̄t
ſuũ eẽ ꝑ ſuã cauſam ⁊ h̄ oĩno p̄t cognoſci. Itẽ gẽtilis p̄t h̄ ꝯtingere ⁊
cogitare in aliq̃ viſione ꝑme veritatꝭ. ḋt igit̃ Augꝰ. in lib. de trinita.
iiij. Nõnulli ſapiẽtes mũdi potuerũt aciẽ veritatꝭ vltra oẽm creatu-
rã trãſferre ⁊ lucẽ incõmutabilis veritatis quãtũcũq̃ʒ ex ꝑte ꝯtinge-
re. h̄ aũt vidẽtes ⁊ cognoſcẽtes p̄nt habere dilectõem. ⁊ ſic ẽ delecta-
tio in ſapiẽtia. q2 illa veritas illis apparet ſicut lucẽs. ⁊ ſic eã amãt ⁊
nõ apparet eis ſicut purgãs Augꝰ. iiij. ꝯfeſſionũ. Cur veritas parit
odiũ niſi q2 ſic amat̃ veritas vt q̇cũq̃ʒ aliq̇d amãt illud volũt eẽ ve- Veritas
ritatẽ. q2 falli nollũt hi amãt veritatẽ lucẽtẽ nõ redarguẽtẽ Ecce ꝙ il
la veritas multꝭ modis p̄t apparere. ⁊ cũ apparet eis ſicut lucẽs p̄nt
cogitare ꝙ ꝑ eam ꝑficiunt̃ imꝑfectões naturales in cauſato ⁊ remo-
uent̃ indigẽtie. ⁊ amãt illã primã veritatẽ qui ſic cognoſcũt eam. Et
amor ẽ natural' affectus inclinatio ad illã veritatẽ ſic cognitã. Sed Amor eſt
amare nõ plus p̄t hõ q̃ʒ ſe extẽdit natural' cognitõ. ⁊ non poteſt ope
rari ſic vt attingat illã. Cuiꝰ due cauſe ſunt. vna inſufficiẽtia nature Cauſe due
deſtitute. alia imꝑfectio que ꝓuenit ex deſtitutõe nature. ſ. miſeria pe-
nalis ex culpa originali quo ad reatũ. hũc aũt defectũ vel imꝑfectio
nẽ nõ cognouerũt ph̄i ignorãtes hoĩeʒ fuiſſe in duplici ſtatu. ⁊ hoc
propter miſeras naturas eſſe que contracte ſunt. nec illa veritate ſic

lucēte hoc cognoſcāt. Sed ſi videret illā redarguentē tūc cognoſce-
rēt illā penalitatē eſſe ꝑ cauſas a ſuo creatore. Apparet aūt illa veri
Gētilis tas eis ſi vellēt credere. Ex quo ptꝫ ꝙ gētilis nō eſt in via. nititur eñ
Spes dr̄ ex hoc nō habet ſpem neqꝫ formatā neqꝫ informē. Si aūt ſpes dicit
que nō eſt veritas ſed ꝯfidentia ex ꝯſideratōe libertatis diuine ſi di-
co miſericordie ſic pt̄ in fide infidelis habere ſpem. i. ꝯfidētiaꝫ. ⁊ hec
confidentia facit naturā niti q̄ꝫtum poteſt eſſe ẜm ſe. ſed hoc totum
parum prodeſt. de fideli autem aliter
¶ Eſt aūt ſtatus naturalis reſpectu fideliū. Sciendū ꝙ gratia ſacra-
mētalis in qua ſunt oēs ꝟtutes naturaliter cū ſuſcipit̄ vt hmōi ē in-
grā ſacramētal̄ troducēs in vitā ⁊ hec remouet impedimētū ꝓueniens ex deſtitutōe
nature ⁊ iuuat ipſam ⁊ roborat ⁊ eleuat ⁊ ꝑducit. hec aūt ſufficit vt
cōſecratus hac gratia colloceẗ in patria. ſi decedat ante tempus liberi
arbitrij determinatū ad operandū. et hec eſt ſtatus vie vnius. In ad-
ultis vero eſt aliter Gratia ſacramētalis ſp ſtat cū qua eſt gratia vir-
tutū vel que eſt virtus que eſt ad operādū ꝓpter deū qua gratia ſi
Nota nō opereẗ cū debet operari peccat. hic nō habet niſi ſignū vie ⁊ memo-
riale aliqd̄. ⁊ deformanẗ virtutes in eo. ⁊ hꝫ ſpem ⁊ fidē informē. quia
ſi nō operaẗ cū debet operari ⁊ nō impediẗ aliunde vel ſimpliciter vl̄
ad tēpus tūc peccat mortaliter. vel ex omiſſione. vel ex negligentia.
c vel ex aliquo alio. ⁊ ſic eſt extra viā. q2 tm̄ habet ſignū vel memoriale
vie huius. adhuc tamē habet aliquā ſpem. ſed ꝑ illā nullū gaudiuꝫ
habet. q2 eſt valde remota a termino. q2 illa eſt non ad obtinēdū ali-
quē terminū. ſed illa ſpes eſt idē quod nō diffidētia de dei miſericor-
dia. hoc gentilis habere nō poteſt. ⁊ illa ſpes ē reſpectu miſericordie
vt iteꝝ reuoceẗ. qd̄ iteꝝ gentilis habere nō pt̄. Si aūt operaẗ ⁊ eſt tm̄
in mortali pctō in idē redit cū hoc qui nō operaẗ. Sed ſi in iuuenili
nō tm̄ hic eſt extra viā penitus ſed plus moraẗ in via ⁊ a recta cadit
in nō rectā. ſicut inter duos terminos ⁊ eoſdē pt̄ eſſe linea recta ⁊ cur-
ua. vt dyameter ⁊ coſta. ſed dyameter eſt breuior: vnde rectū diffiniẗ
quod eſt inter terminos ſpaciū breuiſſimū. Si aūt ſine peccato eſt
tūc habet ſpem formatā ex qua oriẗ gaudiū. licet nō omnino plenū
q2 nō adhuc niſi in ſpe habeẗ pmiū q̄ꝫtū eſt de ipſis virtutibꝫ ſpe fide
et charitate. Si aūt ſupinducta fuerūt dona vt amplior ſit gratia iā
habeẗ pignus aliqd̄ ẜm ꝙ dr̄ ap̄ls Chorin. dedit pignus ſpūs in cor-
dibꝫ noſtris Glo. i. dona q̄ ſunt pignus ſpūſſcti qd̄ eſt in nobis. ⁊ ta-
lis ſic ſe hn̄s iā plus habet q̄ꝫ ſpem. q2 iam hꝫ quādā ſilitudinē eiꝰ ꝑ
gratiā faciētē deiformē. Et de tali dr̄ in ſentētijs ꝙ talē rem aliq̄tenus
nō ſolū iā ſpe ſꝫ etiā re hꝫ. pt̄ in via adhuc plus teneri a q̄buſdā qui
iam habēt aliquā ꝑguſtatōem. ⁊ illi nō hn̄t tātūmodo pignus ſed
et arrā ẜm ꝙ arra ē pars premij. Sed illi ⁊ ſi ſunt in via non tamen

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hoc hn̄t ſm ſtatū vie. ſed vt ſunt p̄ter ſtatuꝫ vie. Aug⁹. ſup Gen̄. ad litterā. xij. Nemo vidit deū viuens vita iſta. niſi ab hac vita aliquo mō moriaᷓ. ſiue omnino exiens de corpe. ſiue ita auerſus ⁊ alienat⁹ ſenſibꝫ vt merito neſciat vtꝝ in corpore vel extra corpus ſit. vt dt aplus Choꝝ. hanc em̄ viſionē mens ab om̄i corpe ⁊ ab om̄i labe mundata et a ſilitudine corpis alienata ⁊ abrapta corpe habere poteſt

Grad⁹ aſcēſionis ī deū diſtinguūtur triplr̄.

¶ Collige igiᷓ ex p̄dictis ⁊ nota ꝙ triplr̄ poſſunt diſtingui grad⁹ quibꝫ aſcendiᷓ ad videndū deum. Primo ſm ordineꝫ actuū naturalem inter ſe. ſicut docet Aug⁹. in libro de quātitate aīe. ponens gradū primū inter actus aīe vegetatōem qui ꝯmunis eſt cū arbuſtis. Secūdo ſenſus. qui eſt nobis ꝯmunis ⁊ brutis. In tercio memoriam intelligibilē. que eſt cōis doctis ⁊ indoctis. bonis ⁊ malis. Quartus gradus eſt eleuare ſe ſupra ſe. ⁊ mūdare oculū ab om̄i terrenitate. Quintus. cuſtodire atqꝫ firmare ipſam ſanitatem. Sextus eſt ſerenū ⁊ rectū aſpectū in id qđ videndū eſt dirigere. Septimus gradus nō ꝙ iam ſit gradus. ſed mā̄ſio ⁊ viſio ip̄a veritatis. ¶ Itē eoſdem gradus aliter ſic noīat dicens Aſcendentibꝫ ergo verſus ſurſuꝫ p̄mus actus docendi eā dr̄ aīatio. ſcđs eſt ſenſus. terci⁹ eſt ars. quartus virtus. quintus trāquillitas. ſext⁹ ingreſſio. ſeptim⁹ ꝯtēplatio. Poſſent ⁊ hoc mō appellari. de corpe. p corpus. circa corpus. ad ſe ipſam. in ſeipa. ad deū. apud deū. Poſſent ⁊ ſic. pulcre de alio. pulcre p aliud. pulcre ꝯtra aliud. pulcre ad pulcrū. pulcre in pulcro. pulcre ad pulcritudinē. pulcre apud pulcritudinē Sꝫ iſta videre vt videnda ſunt vere paucoꝝ eſt. neqꝫ ad h̄ qſqꝫ niſi vera religione fit idone⁹ Eſt em̄ religio vera q̄ ſe vnit deo aīa. vn̄ ſe pctō velut abruperat recōciliatōe religat.

Aliter gradus nominat

Religio vera

¶ Itē diſtinguūtur iſti gradus ſm ſtatū potentiarū reſpectu obiectoꝝ. vt p̄mus gradus ſit viſio in ſenſum ſm imaginatione. ⁊ hic vtiᷓ mūdo tanqꝫ ſpeculo. Secūdus eſt in imaginatōne ſm imaginatōem. hec nō mūdo ſed mūdi imagine vtiᷓ vt ſpeculo. Tercius gradus eſt viſio in imagine ſm rōnem qn̄ rō imaginis q̄ritur ⁊ cū admiratōe inueniᷓ. Quartus eſt in rōne ſm imaginatōem qn̄ p viſibiliū ſilitudines ad inuiſibilia rō deduciᷓ. Quintus in rōne ſm rōnem qn̄ ex q̇buſdā cognitis ad aliqua incognita rō rōcinādo pgrediᷓ. Sextus ſupra rōnem nō p̄ter rōnem. qn̄ p mentis ſubleuatōem cernit qđ mentis naturā trāſcendit. ⁊ ei qđ p aciem intelligentie cerniᷓ natura reruꝫ acq̄eſcit. Septimus ſupra rōnem ⁊ ꝯtra rōnem. ⁊ hic eſt ſpeculatio fidei q̄ eſt ſuba reꝝ ſperādaꝝ argumētum nō apparentiū. Octauus eſt extaſis ſiue raptus in qua rachel. id eſt actio moriᷓ. ⁊ benyamin. i. pfectio ꝯtēplatōis generaᷓ Oēs hi grad⁹ diſtinguūᷓ ſm ordinē potētiaꝝ ⁊ actuū. vel actuū reſpectu obiectoꝝ

Gradus diſtinguūtur.

¶ Scđo mō ſꝫ grad⁹ in hmōi eleuatiōe aīe ad deū ſm maiorem

habituū gratuitoꝝ ꝑfectōem aīam ſupꝫ poſſe nature magis ⁊ magꝭ eleuantiū. ⁊ deo ꝓpinquius ꝯtingentiū inter quos p̄mo gradu eleuant gratie ſacramentales impedimēta culpe ⁊ pene remouētes ⁊ fomitē diminuētes que aīam trahūt. Scđo gradu ſunt ꝟtutes aīam in eſſe gratuite ꝑficiētes p̄mo. ⁊ ꝑ opatōes in finē dirigētes. Tercio gradu ſunt dona aīam ad excellentiores actus gratuitos ꝑficientes et magis fini ꝯiūgētes. In quarto ſunt fructus aīam ſm̄ poſſibilitatē vie deo ꝯiūctā delectātes ⁊ reficiētes. Ex his q̄ttuor gradibꝫ a latere currūt beatitudines circa ſubiectū in quo ſunt predicti habitus ſtatum ꝑfectōis ſm̄ modum vie ꝯplentes

Tercio mō

¶ Tercio mō eſt ordo in iſta p̄dicta eleuatōe aīe ad deū ſm̄ diuerſitatē ſtatus ſubiecti qđ eleuaꝛ. ⁊ diuerſitatē mediȷ ꝑ qđ eleuatur. Diuerſitas ſtatus ſubiecti quadruplex eſt. Eoꝝ em̄ q̄ eleuātur ad vidēdum deū aliȷ ſunt in ſtatu vie. aliȷ p̄ter ſtatū vie. aliȷ ſupra ſtatū vie. ⁊ iuxta ſtatū patrie. aliȷ in ſtatu patrie.

Qualis diuerſitas

Illi qui eleuātur ꝑ moduꝫ vie vidēt ꝑ ſpeculū in enigmate. Et faciūt q̄nqꝫ gradus. Prim⁹ gradus eſt videre ꝑ veſtigiū in creaturis. Scđs ꝑ imaginē in aīa Tercius fide informi. Quartus fide formata. Quintus ꝯtemplantiū.

Gradus q̄nqꝫ

Illi q̄ vident p̄ter ſtatū vidēt ꝑ ſpeculū in lumine. Et faciūt quattuor gradus. Primus eſt viſio ꝓphetaꝝ. Secūdus moyſi facie ad faciē. de quo dr̄ ꝙ loquebaꝛ ei de⁹ nō ſicut in ꝓphetis. ſed ore ad os. ſicut loquiꝛ amicus amico. Tercius eſt viſio Johānis in pectore. de quo dt̄ Aug⁹. Tranſcēdit oēm nebulā qua oīs terra tegiꝛ. ⁊ ꝑuenit ad limpidū celū. ſcꝫ deitatis claritatē. Itē Aug⁹. Deitatis potentiā limpidius ꝯtēplans ceteris. cū dn̄o ad celū volās celeſtis ſapiētie hauſtū de dominici pectoris fonte limpidius ceteris potauit. qđ intelligiꝛ reſpectu euāgeliſtaꝝ alioꝝ. Quart⁹ gradus eſt viſio vite ade in ſtatu innocentie. que fuit intellectus exiſtens ſine om̄i enigmate ⁊ ſine impedimento. nō tm̄ culpe ſed pene. ⁊ ꝑ potentiā aīe exiſtentis in corpore quodāmodo ⁊ ſine om̄i fomite. ⁊ ita nature nō deteriorate ꝑ peccatū. Et ideo eſt vltima in genere illo.

Grad⁹ q̄ttuor

Illi q̄ vidēt ſupra moduꝫ vite vident ſine ſpeculo in lumine. Et faciūt tres gradus. In p̄mo eſt cognitio ade in ſopore. de quo intelligiꝛ illud Gen̄. Immiſit dn̄s ſoporē in adam. Glo. extaſis illa ad hoc imiſſa eſt vt mens ade intrās in ſanctuariū dei nouiſſima itelligeret ꝑticeps angelice curie. Scđs gradus eſt raptus. ſicut Pauli ⁊ Joh. in apocal. viderūt De viſione pauli dr̄ in glo. ad chorin. ꝙ apl's vidit deū in illa vita qua vidēdus eſt in eternū. Et itē ꝙ vidit ſicut illi de tercia hierarchia ⁊ ſine medio De viſione iohis in ꝓlogo ſuper Apoc. Intellectualis viſio eſt qn̄ ſpūſctō intimante aliq̄s ꝯcepit aliqđ myſticum. ſicut Joh. in hoc libro fecit. nā nō realiter iſta vidit. ſed diuino ſufflamine inſpirāte cō

uenientia ſigna paſſionū ⁊ deſignabilia intellectu ſuo ꝯfigurauit Et
ita viſionē iohānis ⁊ pauli ponimus in eodē gradu. Tercius gra/ Grad⁹ ꝟginis
dus eſt in via cognitio beate virginis. que oēs p̄dictas cognitōes tri ꝙ tripl'r excedꝫ
bus gradibꝫ ſupgredit᷑ Primus eſt eleuata puritas qua excellit om
nē viatorē. Scd̄s eſt mediū improportōabilis quātitas. videlꝫ gra
tie plenitudo. que in ea tāta fuit ꝙ in pura creatura equalis eſſe nō
potuit. Tercius eſt eleuātis charitas. ſcꝫ dei. q̄ eam ſup oēm creatu/
rā dilexit. ⁊ improportiōabili charitate eam ſibi ſociauit. et ideo hec
viſio eius ſup oēm viſionē vie fuit ꝓpinquiſſima viſioni patrie et
nō citra ꝗtum ad actū. Illi aūt q̄ eleuātur ſm ſtatū patrie vidēt per
ſpēm. Et faciūt tres gradus. In p̄mo gradu ē viſio hominū anima
et corpore glorificatoꝝ. de qua Aug⁹. Hoc minime dubitanduꝫ eſt Tres gradus.
raptā hoīs a carnis ſenſibꝫ mentem. etiam poſt mortē ipſa carne de/
purata videre deū ſicut vident angeli. angeli em̄ vidēt deū abſqꝫ om
ni corporali forma. ſed a corpore ſeparati. cognitio aūt aīe glorifica
te ꝓpter vniōnē anime ad corpus eſt inferioris gradus. ⁊ hoc intelli
gendū eſt ſm ꝙ ordinat᷑ natura ad naturā. ſm em̄ eſſe gratie habent
ſe vt excellentia ⁊ exceſſa in hmōi eleuatōne. Scd̄s gradus eſt viſio
angeloꝝ. Tercius gradus viſionis patrie eſt viſio glorioſe virginis
matris dei. que ſup om̄es creaturas improportōabiliter ⁊ limpidiſſi
me ⁊ ꝓpinquiſſime ꝯtemplat᷑ maieſtatem dei. vtpote ſup om̄es cho/
ros angeloꝝ exaltata. ⁊ ideo tres hierarchias ſupgreſſa In quarta a
dextris cū filio eius. id eſt in potioribꝫ bonis collocata Sup omnes
viſiones has eſt viſio dn̄i noſtri ieſu xp̄i. In qua poſſumus tres gra Viſio ieſu
dus aſſignare. Primus eſt viſio dn̄i noſtri ieſu xp̄i quā habuit ꝑ cō Tres gradus.
prehenſoris gratiā. qua inter omnes ꝯprehenſores ꝑfectiſſime videt
deum. ⁊ om̄ia ad ſuā ⁊ ſuorū beatitudinem ſpectantia. Secūd⁹ gra/
dus eſt per gratiā vnionis qua adhuc cognoſcit excellētius anima
chriſti naturā diuinā ſibi vnitā. et om̄ia ad myſterium vnionis ⁊ in
carnationis ſpectātia. Ultimus eſt viſio dn̄i noſtri ieſu chriſti. que de
betur ei rōne diuinitatis. que eſt eadē. que eſt viſio totius trinitatis.
reſpectu cuius om̄es p̄dicte cognitiones ⁊ viſiones ſunt imꝑfecte. ſi/
cut creatura reſpectu creatricis eſſentie. et reſpectu hmōi dī Grego.
ꝙ eſſentia dei a nullo videbit᷑ plene. et Iſidorus. ꝙ trinitas ſibi ſoli
nota eſt ⁊ homini aſſumpto

¶ Nunc ergo reuertamur ad cognitionem beatiſſime virginis ꝓ/
pter quam ſunt hec om̄ia introducta. Concedimus ḡ ꝙ beatiſſima Uirgo maria
virgo omnē modū cognoſcendi et cognitōem quā aliq̄ creatura ha/ cognitōis mo
buit in via. tribꝫ vt dictū eſt gradibꝫ ſupgreſſa eſt. ⁊ preter hec excel/ dum excedit
lit alias tripl'r cognitōes viatoꝝ. in cognitōis ꝑfectōe. in habit⁹ poſ/
ſeſſiōe. ī mō cognoſcēdi cū q̄ete ⁊ ſine abſtractōe. qualis eſt in raptu.

Perfectio ¶ Perfectio em̄ cognitōis maioꝛ debeᷓ ei rōne maioris eleuatōis per
habitus nobiliores ⁊ excellentiores. Habitus poſſeſſionē dico. qꝛ ta
lis habitus eſt actus qualē habuit paulus in raptu ad tēpus ⁊ poſt
ſtatim nō habuit. ſed habitus cū actu ceſſauit. talis inquā generꝫ ha
Habitū ſemꝑ bitū. ſꝫ ꝑfectiorē beatiſſima virgo ſemꝑ ⁊ ꝯtinuo habuit ab eo tp̄e q̄
habuit maria. primū mater dei facta fuit vſqꝫ dū idem habitus in glorioſam cog
nitionē ſm̄ ſtatū patrie ꝑfectus fuit. ⁊ ita ꝯtinuatio poſſeſſionis de
bebaᷓ ei rōne ꝑfectōnis maioris qua huic vite ſuꝑ oēs viatores fun
ditus mortua fuit. ⁊ vita peccati extincto fomite irreſuſcitabil'r moꝛ
tua fuit. ꝓpter qd̓ vita eius cū xp̄o in deo abſcondita ſemꝑ fuit. ⁊ cu
Modus co rie angelice p̄ſens intra ſanctuariū dei habitauit. ¶ Modus etiā co
gnoſcendi gnoſcendi ſemꝑ fuit ꝑ modū abſtractōnis. vel ſtuporis vel extaſis.
vel ſoporis. Hec aūt ꝯtingūt ꝓpter excellentiā et improportionabi
litatē luminis ad intellectū illuminabilē. vt pꝫ ꝑ ſile in corporali lu
mine ⁊ tranſfiguratōe dn̄i qn̄ oſtendit eis claritatē ſimilimā clarita
ti glorie Diciᷓ em̄ ꝙ petrus ⁊ q̄ cū eo erāt grauati erant in ſumno ita
vt videre nō poſſent. vn̄ dn̄o petrus dixit. Bonū eſt nos hic eſſe ne
ſciens quid diceret. ſtupoꝛ em̄ circūdederat eū. Sil'i modo in lumi
ne ſp̄uali eſt. vnde paulus excellentioꝛi viſione ſtupefactus dt̄. vtrū
in corꝑe vel extra corpus neſcio deus ſcit. Hūc aūt ſtuporeꝫ beatiſſi
ma virgo nō habuit cuius intellectus deiformioꝛ illi luci ꝓportio
nabiliter fuit. Vn̄ ſicut eadē lux que ē egris oculis odioſa ſanis ocu
lis eſt amabilis. ꝑ eandē etiā lucē clari oculi ꝑfectius vident ⁊ ſine ꝑ
turbatōe. Egri aūt minus ꝑfecte ⁊ cū ꝑturbatōne. Ita ſp̄ualis lux q̄
oculis pauli fuit improportōnabilis. ⁊ ideo raptū fecit cum ſtupore
Talis em̄ lux oculis beatiſſime virginis fuit ꝓportionabilis ſine ſtu
pore cū delectatōe. et hoc debebaᷓ ei rōne puritatis ⁊ mūdicie qua ſuꝑ
paulū ⁊ oēs viatores nitebat et īproportiōabil'r et excellenter

Habitꝰ fidei ¶ Concedimus ergo ꝙ in beatiſſima virgine fuit habitus fidei.
Et poſſunt duo habitus eſſe ſimul. vnus ad minus ꝑfectū habituꝫ
et actū. alter ad magis ꝑfectū. ſicut et actus q̄ eſt in raptu pt̄ eſſe cū
habitu fidei. ſed nō ecōuerſo. fidei actus cū habitu raptꝰ. Vn̄ q̄ꝫdiu
eſt in potentia habitus fidei tam diu eſt aliq̄d de obſcuritate. et non
ita plene depurata ſicut in ſtatu ꝯprehenſoꝝ eſt. eſt tn̄ illi depuratiōi
Solō pꝫ ſimilima que eſt in patria qn̄ potētia oīno erit deiformis. Ex quo pꝫ
ſolutio eoꝝ que de fide beatiſſime virgini ſunt obiecta

¶ Ad ea que de ipſius charitate ſunt obiecta rñſuri p̄notamus. ſi
Tria exigūtur militer et ad ea que de ſpe ſunt obiecta. ꝙ tria exigūtur ad hoc ꝙ cha
ritas viatoris ꝑficiaᷓ ad hoc vt tranſeat in charitatē ꝯprehenſoꝝ in
ſubiecto charitatis. Primū eſt depuratio. ſecūdum eſt in ſe collectio
terciū eſt eleuatio. Primū igitur opoꝛtet ꝙ fiat ſeparatio a contra

rijs diſpoſitōibꝰ in ſubiecto que impediunt ꝑ cōtrarias inclinatiōes
habitus charitatis ꝑfectōem. Sunt aūt tria a quibꝰ opoꝛꝫ purga
ri ⁊ ſegregari. videlicet culpa. pena ⁊ corpulētia. ꝑ omnia iſta tria im
pedit ꝑfectio charitatis in viatoribꝰ in ſtatu iſto, ꝑ ſcd̄m ſtatum im ꝑfectō caritatꝭ
pediebant patres in lymbo. ꝑ tertium tm̄ adam in paradyſo Et de vie ꝑ tria impe
his tribꝰ dr̄ in libro ſapiētie. Corpus qd̓ corrumpit aggrauat aīam ditur
et corpus corpulētiā. corruptō culpam. aggrauatio penā Nec obſtat Non obſtat
ꝙ in dn̄o Jeſu fuit fruitio vbi tamē corpulentia ⁊ pena fuit. qꝛ vnio
ad diuinā naturā vicit ⁊ abſtulit hec impedimēta. Scd̄m qd̓ exigit 2
ad charitatis ꝑfectōem eſt ſubiecti in ſe collectio. ꝑ quod tria etiam tria īpedimēta
ponunt impedimēta. Anima em̄ ſm̄ ꝙ natura eſt quedā forma cor-
poris naturalis. ⁊ ligat ad corporaliū imagines ⁊ ſpecies. obligatur
ad diuerſas corporis paſſiōes. ⁊ diuidit in diuerſas operatōes ¶ De 1
ligatōe ad corporaliū imagines Aug. li. de trini. x. Tanta vis amo
ris eſt vt ea que mens cū amore diu cogitauerit. eis cure glutino in
heſerit attrahit ſecū ⁊ cum ſe cogitandā quodammodo redit. ⁊ infra
Errat ergo mens cū ſe hmōi imaginatōibꝰ tanto amore coniūgit vt
etiā ſe aliquid hmōi eſſe exiſtimet. poſt hec dt̄ ꝙ fuerunt ex hoc diuer
ſi errores phoꝝ ⁊ alioꝝ ponentiū eam ignem eſſe. alij athamos ⁊ ſic
de alijs. Et ibi ſubiungit. ſic hoc em̄ aborit erroris dedecus. cū rerum Dedecꝰ erroris
ſenſitiuaꝝ imagines ſecernere a ſe nō poteſt vt ſe ſolā videat. coherēt aboritur
em̄ ei mirabiliter glutino amoris ⁊ hoc eſt eius immūdicia. qm̄ dū
ſolā ſe nitit cogitare hoc ſe putat eſſe ſine quo nō ſe poteſt cogitare.
Cū ergo ei precipit vt ſeipam cognoſcat non ſe ſibi tanq̄ꝫ detracta ſit
precipit ſꝫ vt illud qd̓ addat detrahat. hec eſt p̄ma collectio ſcilicꝫ ab
imaginibꝰ corporalibꝰ detractio ¶ De obligatōe ad corporis paſſio- 2
nes Augꝰ. in libro de aīa ⁊ ſpū. Quibuſdā affectibꝰ ⁊ quadā amici-
cia aīa corpori iungit. ſm̄ quā amiciciā nemo vnq̄ꝫ carnē ſuaꝫ odio
habuit. ſocia nāqꝫ eius eſt licet eius ſocietate p̄grauet. ineffabili nāqꝫ
dilectōe diligit illud. amat comitē ſuū. ⁊ ideo libera eſſe non poteſt.
doloribꝰ eius vehemēter afficit. formidat interitū que mori nō p̄t. ca
uet defectū que ꝑ naturā nō p̄t deficere. oculoꝝ ſpeculatōe depaſcitur
ſonoribꝰ delectatur. auditibꝰ ſuauiſſimis iocūdatur. ⁊ odoribꝰ larga
epulatōe reficit. Et licet his rebꝰ nullatenus vtat graui tm̄ merore af
ficit ſi ſubtrahāt. ¶ Tertiū īpedimētū ē diuiſio ī diuerſas operatōes 3
de qua Augꝰ. in libro de ſpiritu ⁊ anima Qd̓ aūt anima ſm̄ ſui cor Aīa noīat.
poris effectus varijs nuncupat nominibꝰ. Dicitur em̄ dum vegetat varijs noībꝰ.
vita. ſpiritus dum cōtemplat. ſenſus dū ſentit. animus dum ſapit.
dum intelligit mens. dū diſcernit ratio. dum recordatur memoria.
dum cōſentit voluntas. Ab iſtis ergo tribꝰ colligitur anima in ſeip
ſam. ꝑ imaginationū corporalium abſtractōem. ꝑ paſſionū corpo-

De predictorũ ſolutione.

ris ceſſatõem. p operatõnũ vnionẽ De vnione actuũ dt Aug⁹. Sen
ſus vertiť in imaginatõem. imaginatio in rationẽ. ratio in intellectũ
intellectus in intelligẽtiã. intelligẽtia in deũ. De abſtractione a paſ/
ſionibꝰ Aug⁹. in lib. ſoliloquioꝝ. dum in hoc corpore eſt aĩa etiam
ſi pleniſſime videat hoc eſt intelligat deũ. tñ qꝛ corporis ſenſus vtũť
proprio opere. ſi nihil quidẽ valeret ad fallendũ non tamẽ nihil ad
ambigendũ. Et poteſt adhuc dici fides ea qua reſiſtiť ⁊ illud eſſe ve
rũ potius crediť. Item quia in via iſta qͣ̃zq̃z deo intellecto anima
recta ſit. tamẽ qꝛ multas moleſtias ſuſtinet. ſperandũ eſt poſt morteꝫ

Spes deſerit animam

omnia iſta incõmoda nõ futura. ergo vt ſpes que in hac vita eſt de/
ſerit animã. Sed tamẽ poſt hanc vitam totã ſe in deũ collegerit cha
ritas. reſtat ꝙ ibi teneať. Itẽ Aug⁹. in li. de ſpũ ⁊ anima. Lumen ani
me eſt deus cũ effluẽtia dulcedinis ſue. bonũ carnis ẽ mũdus cũ ani
me iocũditate. Sed mũdus exterior deus ẽ interior. nihil eñ deo in

Deꝰ eſt interior et exterior.

terius nihil eo pſentius. interior eñ eſt oĩ re. qꝛ in ipo ſunt omnia.
Exterior eſt oĩ re. qꝛ ipe eſt ſup oĩa. ab hoc reuertẽtes mũdo ad
deũ ⁊ quaſi abhinc ſurſum reuertẽtes p noſmetipos trãſire debemus
ad dñm. hoc eſt homo debet intrare ad ſemetipm. ⁊ nõ ſolũ intrare
ad ſe ſed ineffabili qͦdammodo introitu trãſire ſeipm. q̃ eñ interius
intrãs ⁊ intrinſecus penetrãs ſeipm tranſcẽdit. ille iſtinc ad deũ aſcẽ

Nota

dit Ab hmõi ergo diſtractõnibꝰ cor noſtrũ colligamus ⁊ ad eterna
gaudia reuocemus. vel ſaltẽ ab illicitis ⁊ vanis cogitatõibꝰ reſtrin/
gamus. ⁊ aliq̃n radiũ cogitatõis in lumine figere valeamus. hec eſt

reqͥes cordiſ nr̃i

eñ requies cordis noſtri cũ dñm ſuũ contemplať. ⁊ ipa ſua contem
platõne ſuauiter reficiť ⁊ dulce ẽ illi ſemp qͦd ad deſiderandũ. qͦd ad
laudandũ. ⁊ qͦd amandũ ſemp eſt ſuaue. nihil eñ ad beatã vitam pre
ſtãtius videť q̃ꝫ ꝙ clauſis carnalibꝰ ſenſibꝰ extra carnẽ mũdũq; effe/
ctum quempiã inter ſemetipm ↄuerti alienũq; effectũ a cupiditati/
bus mortaliũ ſibi ſoli ⁊ deo loqui. De iſta triplici collectõe ſimul. ſcꝫ
actuũ ⁊ affectuũ Aug⁹. in libro de quãtitate anime. Purgať mens a
peccati colluuione ab erroꝝ obtenebratõe a reꝝ fantaſtica imagina/
tione. a reꝝ naturaliũ fallaci ꝓportõe. a reꝝ tpaliũ vana delectatione
Tertiũ qͦd exigiť ad charitatis pfectõnem eſt eleuatio q̃ fit p tria. fit

Eleuatio fit p tria.

eñ natura conãte. gratia ſubleuãte. deo attrahẽte. De conamine na/
ture dictũ eſt ſupra de Zacheo. in ſolutõne poſt de modeſtia veſtiũ. q̃
puſillus erat de ſubleuatõe in deũ. qꝛ aſcendit in arborẽ. cum glo. ſu/
pradicta. Sed qꝛ nõ ſufficit ad coniunctionẽ que eſt in charitatis p
fectione nec conatus nature nec ſubleuatio gratie ſiue dignitatis at
tractio. vnde clamat ſponſa. Trahe me poſt te Et dñs in euangelio.

Ad conamen nature

Nemo venit ad me niſi pater meus traxerit eũ. Etiam ad conamen
nature diſponunt antecedentes miſeriarum pſentium ſtimulatõnes

ꝓprie defectibilitatꝭ cognitio. ⁊ ſumme ꝑfectōis naturalis appeti
tio Ad iſtā eleuatōem diſponūt antecedētes inchoatiue gratie ſacra Ad eleuatōem
mentales . virtutes. gratie ſanādo a malo culpe ⁊ pene. virtutes adij iſtam
ciendo in bonū. progreſſiue dona ⁊ fructus. dona ad excellentiores
actus adiuuādo. fructus laborātes reficiēdo. completiue aūt ſm ſta
tū vie beatitudines. ſm ſtatū patrie dotes. De attractōe nota ꝙ tan/ Nota
to in naturalibꝫ maioꝛ ē motus q̄to maioꝛ fit appropinquatio ad De attractōne.
finem ſuū. Et nō eſt ſola appropinquatio cauſa augmēti ſed etiā ſi/
militudo ⁊ ꝯueniētia ad ſuū vbi. ꝟbi gratia vt quāto magis moue
tur lapis deoꝛſum tāto magis intendiť ſuus motus. ⁊ ſilr ignis ſur/
ſum Et ita in naturalibꝫ motus naturalis ſufficit mutare ꝯpatōem
mobilis ad ſuū vbi ⁊ ꝑ hoc ſolū fit ꝓpinquus. Sed in volūtarijs In volūtarijs
motus nō ſufficit mutare ſitū ipius ꝟtutis naturalis ad ſuū vbi ſi/
ne ipo vbi. qḋ eſt deus ⁊ hoc eſt qḋ in naturalibꝫ eſt tm̄ vbi ita quod
nō motoꝛ ⁊ cooꝑatoꝛ. Sed in volūtarijs ipm vbi ē motoꝛ ⁊ coope/
ratoꝛ ⁊ ita ꝑ id ad qḋ motus ē ⁊ qḋ mouet vn̄ habet motus quod fit
appropinquatio Eſt aūt ipius appropinquatiōis terminus ꝑfecta
ꝯformitas volūtatis diuine ⁊ humane deiformis effectiue Ad hanc tria diſponūt.
attractōem ⁊ appropinquatōem ⁊ ꝯformitatē tria ſpecialiter diſpo/
nunt ⁊ antecedūt in via. opera inſtructōis vel edificatōis. opera pa
tiētie ⁊ paſſionis. oꝑa ſuperogatōnis ¶ De opibꝫ inſtructōis Aug⁹
Lex hec ē diuine ꝓuidētie vt nemo a ſuperioꝛibꝫ adiuueť ad cogno
ſcendū ⁊ participādū gratiā que nō ad eandē potētiā affectu inferi/
oꝛes adiuuerūt. vn̄ ⁊ in Joāne legiť de caypha ꝙ cū eſſet pōtifex anni
illius ꝓphetauit. in quo dn̄s oſtēdit ꝙ etiā malis rōne platōnis ad
vtilitatē alioꝝ tribuit dona. vnde de Saule legiť ꝙ poſt vnctionem
in regem ſintrauit in eū ſpūs dn̄i ⁊ ꝓphetauit ¶ De operibꝫ patiētie
et paſſionis apl's. Nā virtus in infirmitate ꝑficiť. qḋ etiam figurať
in Job qui poſt ꝑfectam victoriā ꝑ patiētiam ſuā omnia bona rece/
pit duplicia . De operibꝫ ſuperogatōnis Marci. x. Amen amē dico
vobis ꝙ nemo qui reliquerit ⁊c. qui nō accipiet centies tm̄ ⁊c. Et in
ſeculo futuro vitam eternā. Conſiſtit aūt ꝑfectio charitatis trāſeun ꝑfectō charitatꝭ
tis de ſtatu vie in ſtatum patrie in plena depuratione ⁊ omnimoda
collectōe in ꝑfectiſſima eleuatōe. ptꝫ ergo ꝙ ꝑfectio charitatis de ſta
tu vie in ſtatū patrie trāſmutāde fit ſine ſubſtantiali additione per Nota
ꝑfectā ſui in ſe collectōem . ꝑ actus extēſionē. ꝑ actus ⁊ habit⁹ melio Perfectio cha
ratōem ⁊ nobilitatē ⁊ ꝑ ſummā cū ſummo bono ꝯiūctōnez. vn̄ cre ritatis fit.
dim⁹ ꝙ ſicut coꝛp⁹ glificať ſuo mō. ita aīa glificať ſuo mō. Manife Coꝛp⁹ glificať
ſtū ē aūt ꝙ coꝛp⁹ glificať ꝑ depuratōez ⁊ eleuatōez ⁊ nobilitatē ſine ex
trinſeca adiectōe Coꝛp⁹ em̄ ꝯſtitutū ex q̄tuoꝛ elemētꝭ ⁊ ex q̄nta eēntia
ſm duos oꝛdinať ſtat⁹ ſtatū. ſ. coꝛruptōis ⁊ ſtatū incoꝛruptōis. Cū

eñi quattuoꝛ elemēta ſint coꝛpalia ſm partes ⁊ quinta eſſentia ſit in
coꝛpalis q̄zdiu in humano coꝛpe dominant̄ ⁊ opant̄ qualitates ele-
mētales ⁊ ſunt actiue ⁊ formales ⁊ ſm eas regit̄ ⁊ amminiſtrat̄ coꝛ-
pus. ꝓpꝛietates quinte eſſentie ſunt ſopite quaſi ſine actione. neceſſe
Nota cauſam coꝛruptōis eſt coꝛpus ſubiacere penalitati. paſſibilitati. coꝛruptōi. ⁊ tādē diſſol-
ui ꝓpter ꝯtinuā pugnā ꝯtrarioꝝ adinuicē repugnātiū quoꝝ tandē
neceſſe eſt alteꝝ vincere ſup alterū. ⁊ ſic alteꝝ expelli ⁊ armoniā deſtrui
et aīam ſepari ⁊ coꝛpus diſſolui. iuxta illud phi. Egrediente anima
Nature itētio coꝛpus expirat ⁊ marceſcit. Cum aūt natura ſemp intendat ſui cōti-
nuatōem ⁊ ſui eſſe ꝑpetuatōem ⁊ ſublimatōem inquātū pt inconue-
niēs eſſet ꝙ in coꝛpoꝛe cōpoſito ex natura incoꝛpoꝛali vt ex natura
lucis ⁊ naturalibꝰ coꝛruptibilibꝰ vt ſunt elemēta. ſemp eſſent forma-
les ⁊ actiue ꝓpꝛietates naturaꝝ minus nobilium ⁊ coꝛruptibiliū. ⁊
nunq̄z regularet̄ ⁊ amminiſtraret̄ coꝛpus, ſm naturā incoꝛruptibilē
Trāſiꝰ erit et melioꝛē. ergo neceſſario erit trāſitus de ꝓpꝛietatibꝰ naturaꝝ coꝛru-
ptibiliū ad ꝓpꝛietatē nature incoꝛruptibilis. hoc aūt fit cū coꝛrupti-
bile hoc induerit incoꝛruptōem. in quo ſtatu quidē remanebūt ele-
mēta ſm ſubſtātias ſuas ſopitis actionibꝰ. ⁊ naturales ſm naturaꝫ
coꝛpis quintā diuino nutu oēs exercēt agentes actōes. ⁊ ſic natu-
re pꝛius agētes mō ſopiunt̄. ⁊ pꝛius ſopite modo oēs opatōes in
Glificatio aīe. coꝛpoꝛe operant̄. ¶ Simili mō gloꝛificatio aīe videt̄ fieri p hūc mo-
dū. cū eñi mō anima habeat opatōes quaſdā ſm ꝓpꝛietates natura-
les acq̄ſitas. ⁊ quaſdā ſm ꝓpꝛietates naturales gratuitas. ⁊ opera-
tiones que fiūt ſm qualitates naturales foꝛtes ⁊ euidētes ſunt ⁊ fre-
quentes operationes gratuite debiles ⁊ rare ⁊ exiles ⁊ immanifeſte.
incōueniens aūt eſt ꝙ ſubſtātia rationalis habens opatiōes nobiles
magis ⁊ minus nobiles ſemp exerceat minus nobiles cū euidētia ⁊
excellētia ⁊ frequētia. ⁊ nunq̄z exerceat magis nobiles cū euidētia et
Alter ſtatꝰ aīe. excellētia. g̈ neceſſario erit alter ſtatus aīe. quo opatōnes nobilioꝛes
erūt excellētes ⁊ euidētes ⁊ aīam ꝑficientes, ꝓpꝛietates aūt natura-
les ſopite ⁊ materiales ⁊ ſine actōe. hoc aūt erit qñ neq̄z eſuriēt neq̄z
ſitient amplius q̄ztū ad nutritiuā. qñ neq̄z nubent neq̄z nubent̄ q̄ztū
ad generatiuā. ⁊ ſenſus vertet̄ in imaginatōem. ⁊ imaginatio in ra-
tionem. vt dictū eſt ſupꝛa q̄ztum ad opera ſenſitiua. ⁊ ſic in ſtatu illo
tm̄ erit anima ſm potētias operatiuas in deū cōuerſiuas p actiōes
qualitatibꝰ gratuitis infoꝛmatas. ⁊ hoc eſt glificatio ſm ſe. ¶ Cū aūt
ꝓpeta. g̃tuite et ipe ꝓpꝛietates gratuite ſiue qualitates quedā ſunt impfecte. q̄dā
cū impfectis ꝯiūcte. nec poſſet eē plene ꝑfectū qđ in ſe ē impfectū vł
impfectōi ꝯiūctū. cū ꝓpetates iſte fiāt ſumma aīe ꝑfectio. neceſſe eſt
impfectū euacuari ⁊ ꝑfectū ab ipo ſepari. ſola aūt charitas ꝑfecta eſt
que ē vinculum ꝑfectōnis. ergo neceſſe eſt oēs alias virtutes eua-

cuari vel ſopiri ab actionib⁹. ſolā aūt charitatē dominari ⁊ exercere
oēs opationes. ⁊ tūc implebit plene quod preceptū ē. Diligas dn̄m
deū tuū ex toto corde tuo. qđ tūc implebit qn̄ om̄is actus naturalis
ceſſabit q̄ʒtum ad actū. ⁊ om̄is alterius virtutis habitus erit ſopit⁹
quātū ad actū. ⁊ anima cū ſuo eſſe tota nobiliſſimo habitu implebi
tur. ⁊ nihil niſi charitas in aīam ad actū regredietur. cū omnia ptere
unt pter amorē dei. Tūc fiet qđ ſcriptū eſt. ſiue fides euacuabit. ſiue
ſciētia deſtruet. ipa eñ ſciētia materia eſt affectōis ⁊ via in delectatio
nē. vnde actus ſciētie ſm q̄ eſt motus ad effectōem deſtruet ſola cha
ritate totū occupāte. ⁊ hec ē glorificatio charitatis q̄ glorificatā ge
nerat leticiā. de qua đt petrus Credētes aūt exultabitis leticia inenar
rabili ⁊ glorificata. reportātes finē fidei veſtre ſalutē aīaꝝ veſtrarum
¶ Ex pdictis igit colliges q̄ ſicut glorificatio corpis fit ſine extrinſeca
adiectōe. ita glorificatio charitatis fit ſine extrinſeca adiectōe. ⁊ q̄ ea
dē eſt ſm ſubſtātiā charitas vie ⁊ charitas patrie ¶ Sicut ergo chari
tas beatiſſime virginis modo in ſtatu patrie maior ē charitate oīs
pure creature ⁊ q̄ʒtum ad ſubſtātiā ⁊ q̄ʒtum ad actū. ita ⁊ eadē chari
tas in ſtatu vie maior fuit om̄i charitate pure creature ſm ſubſtan
tiā ſed nō q̄ʒtum ad actū. Fuit aūt charitas btiſſime virginis maior
oīm angeloꝝ charitate q̄ʒtū ad ſubſtātiā ſed nō q̄ʒtū ad actū. minor
aūt fuit q̄ʒtū ad actū charitate minimi angeli Qđ aūt maior in ſub
ſtātia minor ē in actu. hoc facit ſubiecti ꝯditio. ꝯtrarij cōiunctio. mi
nor motoris attractio. que tn̄ attractio ſp in actu eſſet ſi ex pte attra
hibilis vel gratia ſui vel adiūcti nō ſtaret. hoc aūt intelligimus q̄ ſi
deus angelū de nouo crearet ⁊ ei illā charitatē quā btiſſima virgo in
via habuit infunderet. ille angel⁹ tātū deū diligeret q̄ʒtū beatiſſima
virgo mō in patria diligit. Nota etiā q̄ licet charitas beatiſſime vir
ginis minor fuit charitate alicui⁹ angeli q̄ʒtū ad actum. maior fuit
tamē ad ſubſtātiā vel effectū. charitas eñ angeli nō eſt in ſtatu merē
di q̄ʒtū ad pmiū ſubſtātiale. q̄libet aūt actus charitatis in btiſſima
virgine fuit meritorius vite eterne. ⁊ btitudinis btitudinē angeloꝝ
tranſcēdentis Etiam habuit beatiſſima virgo charitatē ad proximū
ſicut ad deum vt patuit in opponēdo Nec obſtat quod dicitur q̄ ani
mā ſuā pro proximo nō poſuit Nam immo animā filij ſui ⁊ ipſum
filium ſuū pro proximo poſuit. quē plus q̄ʒ propriam animā dile
xit. ⁊ propriam animā ſi neceſſe fuiſſet obtuliſſet paſſioni. ſicq̄ʒ effe
ctū dilectionis duplicauit. Et hoc eſt qđ dicitur. Tuam ipſius ani
mā pertranſibit gladius. Credimus etiā ſine piudicio melioris ſen
tētie beatā virginē in conceptōe filij dei charitatem filij talem ⁊ tan
tam accepiſſe qualis ⁊ q̄ʒta percipi poterat a pura creatura in ſtatu
vie. ⁊ nobilioris conditionis charitas eſt in ſummo augmento ſm

Nota
Scīa eſt
glifica⁹ corpis
Caritas marie
Cōpat caritas marie caritati angeloꝝ
De⁹ ſi angelū.
Nota
caritas angeli.
Act⁹ charitatꝭ mar e
Ad obiectum
Ab nota
maria accepit.

ſtatū vie q̄3 augmētabilis ⁊ poſſibilis ad illā. Concedimus etiā φ be
Stat⁹ ỽginis atiſſima virgo habuit ſtatū mediū inter ſtatuȝ ſimplicis viatoris ⁊
ſtatū ſimplicis cōprehēſoris ſcȝ ſtatū ſm̄ quē fuit ſimplex viatrix et
ſimplex comprehendens

Solutio ¶ De virtutib⁹ cardinalib⁹ dicimus φ habuit eas ꝑ modum patrie
ſȝ ſm̄ ſtatū vie. ꝑ modū patrie q̄3tū ad actuū ꝑfectiōem. ſm̄ ſtatum
vie q̄3tū ad merēdi ꝯditōem. ⁊ ita habuit eas medio mō inter ꝯphē
ſores ⁊ viatores medio mō ꝑ participatōem talē in quā participati
Comphēſores onē φ accepit meliorē partē ab vtroq̄3 extremoꝝ. Cōprehēſores hn̄t
Uiatores virtutes has ſm̄ actuū ꝑfectōem. ſed ꝓter merēdi ꝯditōeȝ Uiatores
aūt cū merēdi ꝯditōe. ſed cū actuū imꝑfectōne. ipa aūt habuit has
cū actuū ꝑfectōe ſicut cōphēſores. ⁊ cū merēdi ꝯditōe ſicut viatores
Unde habuit has excellēti⁹ viatorib⁹ q̄3tū ad actū. ⁊ cōphēſoribus
Ad obiecta q̄3tū ad effectū. vn̄ ꝯcedimus oēs obiectōes ad hoc inductas

¶ Ad hoc qđ vltimo obiectū eſt de modeſtia animi ⁊ veſtium cultu
Habit⁹ ē tplex diſtinguētes reſpōdēdo dicim⁹ φ habitus ſm̄ q̄litatē tripl'r diſtin-
guit. Eſt em̄ habit⁹ triplex. habit⁹ vanitatis. habit⁹ mediocritatis ⁊
D 2 habit⁹ humilitatis. De ꝑmo loquunt prime autoritates Scđs ha-
bitus ꝑtinet ad modeſtiā temperātie ſm̄ cōem ſtatū. ad quā tenent
oēs boni ⁊ imꝑfecti. oēs em̄ tenent habere habitū mediocrē. Terti⁹
eſt hūilitatis habit⁹ ⁊ ē ꝑfectoꝝ q̄ d' humilitatis habit⁹. ⁊ hȝ ſil'r ſua
extrema ⁊ ſuū mediū. pt em̄ eſſe paꝝ humil' vel nimis humil' vel me
diocriter humil'. Dicimus aūt φ habit⁹ btīſſime ỽginis fuit habit⁹
humilitatis ſȝ in medietate. i. mediocriter humil'. ⁊ in ſenſu illo loq̄t
btūs Hiero. cū dt φ ornatus veſtiū ⁊c. Idē etiā credimus de veſtitu
dn̄i ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ ¶ Sȝ q̄rit qualiter btīſſima ỽgo alios viatores
iſta mediocritate excellere potuerit cū de q̄cūq̄3 panno veſtes habue-
rit. alij de eodē veſtiri potuerūt. Ad hec dđm ſm̄ phm̄ φ circa parti-
Solo. cularia in hmōi ars mediū determinare neſcit. deſcēdētē em̄ ad indi-
uidua iubet plato q̄eſcere. ſingularia em̄ ſūt infinita. nec eoꝝ optȝ poſ
ſe fieri diſciplinā. in hmoi em̄ gr̄a potētior ē arte Dicimus ḡ φ btīſ-
ſima ỽgo alios in hoc excellit in cultu φ ſup artē ꝑ vnctōem ſpūſſcti
ſciuit ꝑciſe mediocritatē in habitu hūilitatis obſeruare

Queſtio vigeſima de donis

ſpūſſcti in gn̄e q̄liter ſeptiformis plenitudo gr̄e ꝑ ſepti-
formiū donoꝝ diſtributa in iſta plenitudine ſit conten-
Rō prima ta. Et videt φ ſil'r ſm̄ excellētiā ſicut dictū eſt de virtutib⁹. ⁊ hoc hac
rōne ¶ Sicut habet virtus ad ỽtutē. ita ſe habet donū ad donum. ſed
virtus in beatiſſima virgine excellit omnes virtutes viatoris. ergo ⁊
2 dona ¶ Itē. quicquid ſuperius ē ſuperiore ſuperius eſt ⁊ inferiore. ſed

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

virtutes beatiſſime virginis excellũt om̃es viatores. ⁊ dona excellunt
virtutes in ſuis actib9. ergo beatiſſime virginis marie dona excellunt
om̃es viatores ¶ Itẽ in hierarchia celeſti ſupmus ordo eſt ſeraphin 3
⁊ qui excellit charitate que ẽ excellẽtiſſimũ donũ excellit in oĩb9 alijs
donis. ergo in eccleſiaſtica hierarchia erit ſic. ſed beatiſſima virgo ex
cellit omnẽ creaturã in charitate. ergo in alijs donis. ¶ Itẽ dt beat9 4
Grego. ꝙ ſapiẽtia opponit ſtulticie ſiue inſipiẽtie. ſciẽtie luxuria. in/
tellectui gula. timori ſupbia. fortitudini accidia. pietati auaricia.
¶ Itẽ in Luca Aſſumit alios ſpũs ſeptẽ nequiores ſe. dicitur ꝙ intel 5
lectui opponit ebetudo. conſilio temeritas. ꝑcipitiũ fortitudini. re/
miſſio timori. ſciẽtie ignorãtia. Ex his ptz ꝙ dona in viatorib9 com
muniter ſunt in ꝑmixtione ad ꝯtraria. ⁊ ideo cum pugna. in beatiſſi
ma virgine nõ ſunt paſſibilia cũ pugna ad ꝯtraria. ergo ſunt in ea
ſm modũ q̃ eſt ſupra ſtatũ viatoꝝ ¶ De donis in ſpeciali

Dr̃ Scđo de ſapiẽtia in ſpeciali. eccleſiaſtici. vbi humilitas ibi Rõ prima
ſapiẽtia. hec ꝓpoſitio ẽ ꝑ ſe in theologia. ergo vbi maior hu
militas ibi maior ẽ ſapiẽtia. vbi ſumma ibi ſumma. Sed in beatiſſi
ma virgine improportionabilis fuit humilitas. ergo improportio/
nabilis ſapiẽtia. maior ptz in euãgelio vbi dr. Qui ſe humiliat exal
tabitur. que ſilr eſt ꝑ ſe. ergo q̃ improportionabiliter exaltatur etiã
alijs improportionabiliter demonſtrat humilis Sed beatiſſima vir
go ſuꝑ om̃es choros angeloꝝ in quartã hierarchiã ſm Hiero. exalta
ta improporcionabiliter alijs ſuꝑ choros ⁊ angelos aſcẽdit. ꝙ omni
um hoĩm ⁊ angeloꝝ humilima fuit. ergo ⁊ oẽs in ſapiẽtia tranſcen 2
dit ¶ Itẽ ſapiẽtia eſt quidã guſtus ſpũalis prime veritatis ꝑ modũ
ſumme bonitatis. In guſtu aũt tria ſunt conſideranda. vt dt phus
Primũ eſt guſtus qui eſt quidã tactus. Itẽ guſtus eſt diſcretio gu/
ſtabiliũ. Itẽ ibi delectatio quedã ex ꝯiũctõe guſtabilis cũ guſtante.
Et ſic tria ſunt in guſtu. immediata ꝯiũctõ. diſcretio ⁊ delectatio Sꝫ
in his omnib9 excellit beatiſſima virgo gratia doni oẽs viatores. igit
in ſapiẽtia excellit oẽs viatores Qđ aũt in tactu in immediata cõ/
iunctõe excellit omnes viatores. ptz qꝛ illa coniunctio eſt ꝑ charita
tem. ergo vbi maior ⁊ inſeperabilior dilectio. ibi ꝓpinquior ⁊ indiſ/
ſolubilior ⁊ immediatior eſt cõiunctio ¶ Item incorruptio facit pro
ximũ deo. igitur vbi ſumma incorruptio ibi ſumma cõiũctio ⁊ pro/ 3
xima. hec aũt omnia fuerũt in beatiſſima virgine ſuꝑ omnes viato/
res. igit in tactu ⁊ immediata ꝯiunctõne excellit omnes viatores
¶ Item ꝙ in diſcretione excellat patꝫ. diſcretio guſtantiũ fallit duo
bus modis. Uno mõ ex parte guſtabilis ꝓpter ſaporẽ vel guſtabili 4
um ꝯmixtõem vel ſiliatõem Alio mõ ꝓpter guſtatiui organi ĩfectio
nẽ diſcurſiuam. ⁊ hec deceptio nõ tm̃ ꝯtingit in corꝑali. ſed etiam in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpūali ex parte guſtabilis. vt qn̄ tranſfigurat ſe angelus ſathane in
angelū lucis. ⁊ qn̄ affectio naturalis videt̄ eſſe ſpūalis vel ecōuerſo
tūc ſaporū eſt cōmixtio ſiue cōfuſio ⁊ generat deceptōem in guſtāte.
Ex parte aūt guſtatiui vt qn̄ guſtus ſpūalis eſt infectus ꝯtraria de-
lectatōe vel ad minus fomitis corruptōne. que ſenſum ſpūalis dele-
ctatōis impediūt ⁊ ſaporē diminuūt ⁊ diſcretōem ꝑuertūt vt dicas
malū bonū ⁊ bonū malū. ponēs tenebras lucem ⁊ lucem tenebras.
Dic em̄ eſt aīalis homo q̄ nō ꝑcipit neq̨ diſcernit que dei ſunt. cuiꝰ
deus venter eſt ⁊ eſſe ſub ſenſibꝰ delicias cōputat. māna faſtidiēs qđ
venit de celo. murmurat ꝓ panibꝰ ⁊ alleis ⁊ cepe in egypto. hec autē
deceptio vel decipiēdi poteſtas licꝫ ſm̄ magis ⁊ minus ē in omni vi-
atore fomitis corruptōe aliquo mō remanēte. Sed hec tn̄ deceptio
ſiue decipiēdi poſſibilitas nullo modo fuit in beatiſſima virgine que
ꝑ omnia aſtutias dyaboli nō ignorauit. ⁊ ſemꝑ vt virgo prudētiſſi-
ma reprobauit malū ⁊ elegit bonū ſine errore. cuius palatū ſpūale
a corruptōe fomitis ſanū et purū fuit ⁊ ſpūali dulcedine plenū. ni-
hil em̄ niſi ꝓpter deum ⁊ deū guſtauit. ⁊ ſic guſtus eius ſpūalis falli
nō potuit. ergo in diſcretōe guſtus ſpūalis omnes viatores excellit
5 ¶ Itē ꝙ in delectatōe que ē in guſtu ſpūali oēs excellat ptꝫ. đt em̄ bea-
tus Greg. ſuꝑ Job. ꝙ ſapiētia eſt donū reficiēs ſpe ⁊ certitudine. ſed
ſpes ⁊ certitudo btē ꝟginis eſt oībꝰ viatoribꝰ improporcionabilꝫ. er-
6 go eius refectio eſt improporcionabilis ⁊ inequalis ¶ Itē inter eſuri-
re ⁊ eſſe ſaturatū mediū eſt comedere. ſꝫ vnū extremoꝝ. ſ. eſurire ⁊ ſi-
tire iuſticiā ꝓpriū eſt viatoꝝ. ſaturatū eſſe ꝓpriū eſt cōprehēſoꝝ. igit̄
comedere ꝓprie ꝑtinet ad ſtatū mediū. ſed illū tenet btīſſima virgo
ergo videtur ꝙ eius preguſtatio ſit per modum comeſtionis inter
famem et ſaturitatem. ¶ De dono intellectus

Rō prima Vr̄ Tertio de dono intellectus q̄liter fuit in ꝟgine btīſſima. et
videt̄ ꝙ ſilr̄ medio modo īter viatores ⁊ cōprehēſores. ¶ Cū
em̄ donū intellectꝰ ſit cognoſcere deū expreſſe in ſua imagine. ⁊ inter
cognoſcere deū ꝑ imaginē ⁊ ſine lumine cū fidei obſcuritate. ⁊ cog-
noſcere lumē increatū increato lumine ſine imagine mediū ſit cog-
noſcere in lumine creato ſine imagīe. ſicut vnū extremoꝝ ꝯuenit pu-
ris viatoribꝰ ⁊ alterꝫ ꝯphēſoribꝰ ꝯuenit. ita mediū ad ſtatū mediū ꝑ-
2 tinebit ¶ Itē inter cognoſcere creatū ꝑ creatū. ⁊ increatū ꝑ increatū
mediū ē cognoſcere increatū ꝑ creatū vel ecōuerſo Sꝫ tria iſtoꝝ cui-
dētiū reperiunt̄ ⁊ nihil ē vacuū. ḡ et reperit̄ quartū. puri viatores vi-
dēt deū increatū ꝑ creatū. id ē ꝑ fidē. Un̄ Yſa. Ea que ſub ipo ſunt
⁊c. Gloſa gregorij. Cū mens in ꝯtēplatōe ꝓficit. nō id qđ ipe eſt ſed
quod ſub ipo eſt ꝯſpicit. nemo em̄ vidit deum vnq̄ꝫ. hoc eſt cogni-
tione viatoris. Comprehenſores autem vident deum increatum

ꝑ ſeipm̄. videt etiā creatū ꝑ increatū. creaturas ſcꝫ in deo ꝛ ꝑ deū. iu-
xta illud. Tūc cognoſcā ſicut ꝛ cognitus ſum. ꝛ deū ꝛ oīa cognoſcā
in ſe ſicut ipe me cognoſcit in ſe. igit̄ cū vnū mediorꝫ repiat̄ inter hec
extrema reperiet̄ ꝛ reliquū videlicꝫ videre increatū ꝑ lumē creatū Sꝫ
cognitio media ꝑtinet ad ſtatū mediū. ſtatus medi⁹ ꝑtinet ad bea-
tiſſimā v̄ginem. igit̄ cognitio btīſſime v̄ginis erit talis ꝙ cognoſcet
lumē increatū. nō q̇dē ꝑ ſpēm ꝛ imaginē ſꝫ ꝑ lumē creatum. ꝛ ſic co-
gnoſcit increatū ꝑ creatū. ꝛ illud lumē nō erit mediū ſicut ſpeculū ꝛ
veſtigiū vel imago vel ſicut ſignū eſt medium inter apphenſiuū ꝛ ſi-
gnatū. ſꝫ ſicut lumē ſolis eſt mediū ꝯiungens viſibile ad viſum

Nr̄ Quarto de dono ꝯſilij. q̄liter ꝛ ipm̄ fuerit in btā v̄gine. qđ
et ſil'r excellētius videt̄ ꝑ hūc modū. Joh̄. Unctio ei⁹ doce ꝑmoꝛ
bit vos de oībꝫ. ſꝫ btā v̄go oībꝫ alijs improportionabil'r plus habu
it vnctōis. igit̄ improportionabil'r plus inſtructōis interioris. ḡ do-
nū ꝯſilij habuit pre alijs improportionabil'r ꝛc. ¶ Jtē Johes. Cuꝫ 2
venerit ſpūs veritatis docebit vos oēm veritatem. ſꝫ btīſſime v̄gini
ſpūſſanctus venit improportionabil'r ꝛ oēm veritatē docuit. iuxta
illud Spūſſanctus ſupueniet in te ꝛ virtus altiſſimi ꝛc. igit̄ iꝓpoꝛ-
tionabil'r pre alijs docuit eā oēm veritatē. ¶ Jtē dn̄s in euāgelio Jā 3.
nō dicā vos ſeruos ſꝫ amicos ꝛc. igit̄ reuelatio ſecretoꝝ effectus eſt
dilectōis. ſꝫ in btīſſima v̄gine iꝓportionabilis fuit dilectio reſpe-
ctu oīm. ḡ iꝓportionabilis reuelatio ſecretoꝝ reſpectu cūctoꝝ fuit
igit̄ ꝛc. ¶ Jtē ſi oīm ſecretiſſimū incarnatōis ſcꝫ myſteriū ipi ſoli re- 4
uelauit ad plenū. igit̄ ꝛ nullū alioꝝ min⁹ ſecretoꝝ minus ignorauit
¶ Jtē vt dt phs ad illū ꝑtinet motus cui fit nūciatio. cui⁹ em̄ ē opa- 5.
ri ei⁹ ē ꝛ cognoſcere. igit̄ cui⁹ pre oībꝫ ꝛ ſuꝑ oēs ē opari. ei⁹ pre oībꝫ ꝛ
ſuꝑ oēs ē opanda cognoſcere. Sꝫ btīſſima v̄go fuit ꝑfectiſſima ꝯſi-
lioꝝ obſeruatrix ſuꝑ omēs viatores. igit̄ ꝛ cognitōnem ꝯſilioꝝ ſuoꝝ
ſuꝑ oēs habuit. hꝫ āt ē donū ꝯſilij. igit̄ donū ꝯſilij habuit ſuꝑ omēs.
¶ Jtem Exo. Reſiduū ꝯburetis igni ꝛ nihil remanebit vſqꝫ mane 6.
Ex iſta auctoritate videt̄ ꝙ myſteria diuina in ſtatu vie nō poſſun⁹
ad plenū rimari ꝛ penetrare. ſꝫ debent ſpūiſcō q̄dā reſeruari. Ex ꝯtra-
rio ſenſu videt̄ vt dt q̄dā glo. nihil de veritate myſterioꝝ maneat in-
diſcuſſum. ꝛ ꝙ nullū verbū dn̄i reuertat̄ ad ipm̄ vacuū. qđ a nullo
fuit intellectū. iuxta illud Yſa. Quō deſcendit imber ꝛ nix de celo. ꝛ il-
luc nō reuertit̄. ſed inebriat terram ꝛ infundit eā. ꝛ germinare facit eā
et dat ſemen ſerenti ꝛ panem comedēti. Sic erit verbū qđ egrediet̄
de ore meo nō reuertet̄ ad me vacuū. ſꝫ faciet quecūqꝫ voluit. ꝛ ꝓſpe-
rabit̄ in his ad q̄ miſi illud. Ex hoc videt̄ ꝙ ſuꝑ cōem ſtatū viatorū
ſit ꝑfecta cognitio myſterioꝝ oīm ꝛ diuinoꝝ eloquioꝝ. Et cū repe-
riatur in aliquo reuelatō oīm ſecretoꝝ. hec āt debet maxime familia-

ri ꝛ maximo amico et maxime ſapiēti. hoc autē totum ē beatiſſima
ꝟgo que ē familiariſſimo vtpote dei filio amiciſſima ꝛ prudentiſſi-
ma. de q̄ liber amoris qui ē cant. canticoꝝ ꝛ liber ſapientie exponū-
tur. ita vt ea que de ipſa ſapiētia dicunt̄ de ipſa intelligunt̄. In ſa-
piētia ꝑfecta nulla ignorantia ſecretoꝝ. ḡ videt̄ ꝙ beatiſſima ꝟgo ꝑ-
fectā cognitōeꝫ oīm ſecretoꝝ habuit vniuerſaliter vtpote vniuerſa-
lis cōſiliatrix. aliȷ̄ aūt viatores omnes ꝑticularē. vtpote nūciȷ̄ diuer-
ſi ad diuerſa nūcia deſtinati. ¶ De dono fortitudinis.

Vr̄ Quinto d̄ dono fortitudinis. Qd̄ aūt fuerit in beatiſſima
Rō prima ꝟgine in ſummo ꝓbat̄ hoc mō ¶ Quicquid ē fortius fortio-
re eſt fortius infirmiore. beatiſſima virgo fuit fortior tribus fortiori-
Tres fortiores bꝰ omni viatore. ergo ipſa fuit fortior omni viatore. Tres fortiores
Deus primus omni viatore ſunt deus. mors. dyabolus. humilitas btīſſime ꝟgi-
nis deū ſupauit quodammō. qn̄ eū de celis ad terras humilitate de-
ducēs charitate vīculatū pariter ꝛ humiliatū ꝛ vulneratū in ſua ꝟgi-
nitate incarcerauit. vn̄ in canticis Cū eſſet rex ī accubitu ſuo nar. me.
de. o. Et in ꝓuerbioꝝ. Mulierē fortē quis inueniet procul ꝛ de vl-
timis fi. p. eiꝰ Ultimi fines ſunt diuinitas ꝛ humanitas maxime a
ſe diſtantes. vnde fortiſſima mulier hec fuit que hec coniunxit. Sic
igit̄ fortitudo beatiſſime virginis rigorē fortitudinis diuine ſeueri-
tatis ſupauit. d̄ quo Job. Cuius fortitudo rinocerōtis. cuiꝰ fortitu-
do in gremio virginis manſueſcit. Et ſic patet ꝑ quē modū beatiſſi-
Secundus. ma virgo dei fortitudinē ſupauit. Itē ſecūdus fortis ē mors cui ne-
mo mortaliū reſiſtere poteſt. oēs em̄ morimur ꝛ quaſi aque ſub terra
nec dilabimur. hac fortior erat beatiſſima virgo que mortē deſtruxit
ſicut em̄ mors intrauit ꝑ feminā que vitā deſtruxit. ſic ꝛ vita rediȷ̄t ꝑ
beatā ꝟginem que mortē deſtruxit. Et ita beatiſſima virgo fuit de-
Tertiꝰ ſtructō mortꝫ ꝛ ita fortior fuit morte. Tercius fortꝫ eſt dyabolus de
quo dicit Job. Non eſt poteſtas ſuper terrā que ei poſſit cōparari.
Beatiſſima ꝟgo fuit illo fortior. iuxta illud. Ipſa cōteret caput ꝛc.
2 ¶ Item actꝰ fortitudinis eſſentialis ē inſeparabiliter adherere deo.
beatiſſima ꝟgo adherebat deo inſeparabiliter. oēs aliȷ̄ ſeparabiliter
3 igit̄ fuit aliȷ̄s fortior improporcionabiliter. ¶ Itē actus fortitudinis
eſt terrenas cupiditates non tm̄ opprimere ſed penitus obliuiſci.
hoc autē nō cōtingit in aliquo viatore in via interim ꝙ fomes aliq̄-
mō viget. ſed ſolū in ipſa minime potuit. in q̄ fomes extinctꝰ fuit. ḡ
habuit actū fortitudis ꝑ modū patrieꝛ ſup oēꝫ viatorē ſine ꝓportōe

De dono ſcie Vr̄ Sexto d̄ dono ſciētie q̄liter fuerit ī beatiſſima virgine ¶ Et
videt̄ ꝙ excellētiſſime hac rōne. Aug. in libro de trini. xiiij.
dicit huic ſcientie tm̄ illd̄ tribuendū. ī quo fides ſaluberrima que ad
veram beatitudinē ducit generat̄. nutrit̄. roborat̄. diffundit̄. ꝛ ita ſci-

re queādmodū et hoc ipſum et pijs opitulet̄ ⁊ cōtra impios defen/
dat. eſt ipſius ſcie. iſte eſt actus vnus ſcie Alius actus ſcie eſt abſtine
re a malo. Tercius ē in medio praue et pu͛ſe nationis conuerſari.
Iſti tres actus excellentius fuerūt in beata v͛gine omni viatore. Qꝫ
primū habuit excellenti⁹ ſcʒ fidei defenſionē patet ꝑ teſtimoniū ipſi
us dicētis eccleſie immo cantātis Cunctas hereſes ſola interemiſti.
Qꝫ ſcd̄m actū abſtinēdi a malo excellentius habet patet. quia ad
minus puluis venial' peccati omniū alioꝝ adheſit pedibus. ipſa au
tē ſola a peccatis immunis fuit. iuxta illud. Tota pulcra es ⁊c. Si
mil'r p̄ſumit̄ de actu tercio. ſola em̄ ſup oēs in medio praue et puer/
ſe nationis cōuerſari ſciuit. que nihil faciendorū aut fiendorū omi/
ſit. ⁊ nihil omittendorū fecit. nulli in malo ſuo communicauit. nulli
bonū ſuū nō cōicauit Itē actus hmōi doni ſunt ī patria ſcire deum
in patria colere ⁊ ꝓximi glorie congaudere. hec aūt oīa fuerunt in
beatiſſima virgine excellentius omni viatore. ¶De pietate.

Nr̄ Septimo de dono pietatis. Cuius quidē actus ſunt tres.
Un⁹ eſt mouere ad opa miſericordie. Ali⁹ ē ſcripture non
contradicere ſiue intellecte ſiue nō intellecte. Tercius ē ſancta hono
rare. qꝛ Math. v. ſup illud. beati mites Glo. Qui pie querunt ⁊ ho
norant ſancta. Omnes iſti tres actus fuerunt excellentius in beata
virgine omni viatore. De p̄mo actu qui eſt mouere ad opa miſcđie
patet. Pietas em̄ ſcd̄m ꝙ donū eſt mouet ad opa miſcđie impendē
da primo. quia imago dei Pietas vero que mouebat beatā v͛ginē
ad impendendū opera miſcđie mouebat ipſam ad compatiendū ⁊
ad impendendū ꝓximo nō quia imago dei ſed quaſi deus. Sed cō
ſtat ꝙ impporcionabilis ē pietas que debet̄ deo reſpectu illius que
debet̄ imagini eius. ğ pietas beatiſſime virginis imꝓporcionabilis
eſt pietati oīs viatoris. Itē patet de ſcđo actu qui eſt ſcripture non
cōtradicere quod eſt fidei defenſio Illa em̄ omnibus imꝓporciona
biliter omnibus fidē defēdit. que ſola ſint oēs vniuerſo mundo here/
ſes vicit. Itē patet de actu tercio qui eſt honorare ſancta. Ipſa em̄
improporcionabil'r ſancta honorauit. ꝑ quā oēs ſancti celeſti glo/
ria ſunt honorati ⁊ coronati. Uñ Apoca. Apparuit ſignū magnuꝫ
in celo mulier a. ſo. lu. ſb pedib⁹ ei⁹ ⁊ co. xij. ſtellarū ī capite ei⁹ Apoc
xij. Ipſa em̄ oēs ſcōs coronauit q̄ cā coronādi oībꝫ fuit. vñ ⁊ alibi
xxiiij. ſeniores ⁊ aīalia coronas ſuas mittūt ad pedes ſedētꝫ ī throno
qꝛ ꝑ chriſti hūanitatē quā de matre ꝯtraxit ſe coronatos recogno/
ſcūt. Et ſic habuit. oēs act⁹ pietatis excellētius omni viatore

Nr̄ Octauo de timore. Et p̄mo de timore ſeruili vtrum ille Rō prima
fuit ī bt'iſſima v͛gine Et videt̄ ꝙ ſic Nullū em̄ bonū defuit ei
q̄ grā plena fuit Dicit aūt Aug. ꝙ timoꝛ ſeruil' bon⁹ ē ⁊ vtil' ¶ Itē glo.

De dono timoris

Timores duos legimus ſcꝫ ſeruilē ⁊ caſtū. ⁊ vterqꝫ eſt initiū ſapien
Cōtra tie. igiť videť ꝙ timoꝛ ſeruilis fuerit in btiſſima virgine. ¶ Sꝫ ꝯtra.
Timoꝛ ſeruilꝭ ē cū pctō. de q̄ in btiſſima ꝟgine nullā lꝫ fieri mētionē
¶ Poſt hec q̄riť de timoꝛe initiali. vtꝝ fuit in btiſſima ꝟgine. Et
ꝓmo. videť ꝙ ſic. qꝛ ille ſimplr̄ bonus eſt ⁊ donū ſpūſſancti. igiť ille fuit in
Cōtra beatiſſima ꝟgine. ¶ Sꝫ ꝯtra. ꝑfecta charitas foris mittit timoꝛē
hoc intelligiť de timoꝛe initiali. qꝛ etiā minima charitas foris mittit
timoꝛē ſeruilē. ſed beatiſſima virgo ꝑfectiſſimā habuit charitatem.
igitur nec habuit timorem ſeruilem. ſimilr̄ nec initialem
¶ Queriť poſt hec de timoꝛe caſto. vtꝝ fuit in beatiſſima virgine.
ꝓmo. ¶ Et videť ꝙ ſic. Quia ille ē timoꝛ ſcūs ꝑmanens in ſeculū ſeculi. q̄
2 etiā fuit in dn̄o ieſu xp̄o. ¶ Itē ille timoꝛ creſcit charitate creſcente.
3. igiť dꝫ in ſummo eſſe cū ſumma charitate. ¶ Itē timoꝛ naſcitur ex
amoꝛe. igiť ſi amoꝛ ē improportionabil. etiā ⁊ timoꝛ. ſꝫ amoꝛ btiſſi-
me virginis fuit improportionabil omi viatoꝛi. igitur ⁊ timoꝛ.
Cōtra. ¶ Cōtra. timoꝛ caſtus timet ſepari. ſed btiſſima virgo nō timet ſepa
rari. igitur nō habuit timorem caſtum.
Rꝫo ¶ Concedim⁹ ſicut de virtutibꝫ dictū eſt ſupra. ꝙ btiſſima virgo
habuit actus illoꝝ donoꝝ. quoꝝ act⁹ ꝯſiſtūt in cognitōe ⁊ affectōe vt
ſapientie. intellect⁹. ꝯſiliȷ ⁊ ſcie. excellētius omi viatoꝛe. ⁊ medio mō
inter ſtatū vie ⁊ ſtatū patrie. ita ꝙ citra ſtatū patrie q̄ꝫtū ad actū pa
trie ſiue ad actuū ꝑfectōem. ⁊ ſup ſtatū patrie q̄ꝫtū ad effectū actuū
ſiue merendi ꝯditōem. ſup ſtatuū vie q̄ꝫtū ad habituū ⁊ actuū ꝑfe-
Dona. ctionē ⁊ meriti ſupgreſſionē. Dona vero in actōne ꝯſiſtētia habuit ꝑ
E modū patrie q̄ꝫtū ad actuū ꝑfectōeꝫ. ſꝫ ſm ſtatū vie q̄ꝫtū ad meredi
cōditōem. ⁊ ita q̄ꝫtū ad actū ſup ſtatū vie. ⁊ ſup ſtatū patrie q̄ꝫtū ad
de timoꝛe ſuili effectū. De timoꝛe ſeruili rn̄dendo dicimus ꝙ in timoꝛe ſeruili duo
ſunt. ſ. timoꝛ ⁊ ſeruilitas. Timoꝛ in btiſſima virgine fuit. ſeruilitas
āt nō fuit. Silr̄ de timoꝛe initiali ſm ꝙ dr̄ reſpectu augmēti in beata
virgine nō fuit. nec tn̄ ꝓpter hoc aliqd ei bonū defuit. ſꝫ ꝑfecte ei affu
Timoꝛ caſtus it ⁊ impfectōem excluſit. Timoꝛ caſtus hꝫ actus duos. Unū ſm ſta
Reuerētia eſt. tum vie q̄ ē timere ſepari. ⁊ iſte nō fuit in btiſſima ꝟgine. Aliū actū
ſm ſtatū patrie q̄ eſt revereri. ⁊ ille fuit in btiſſima ꝟgine Eſt āt reue
rentia mixta cū dilectōe ſubiectio. habuit aūt actū iſtius timoris ex-
Nota cellentius omi viatoꝛe. vn̄ ſi alicui viatoꝛi reuelareť ꝙ deberet ſaluari
et ſic nō timeret ſepari. ſicut videť de beato Paulo q̄ dt. ſcio ꝙ neqꝫ
moꝛs neqꝫ vita ⁊c. nō tn̄ in certitudine hac coeq̄reť beate virgini. illa
eīn certitudo eſſet ꝑ ſciam ⁊ ꝑ effectū ꝑ poſterius. certitudo aūt bea-
tiſſime ꝟginis q̄ ſe ſciuit nō ſepari fuit ꝑ modū cauſe. ſciuit eīn ſe in
vtero ſanctificatā. ⁊ ſciuit ſe matrē dei eē effectā. ⁊ ſciuit ſe nō peccaſſe
et decetero nō poſſe peccare. ⁊ ſic ſciuit ſe ſepari nō poſſe ꝑ modū cau

ſe. ſic igiẗ manifeſtū eſt q̄liter btiſſima ꝟgo ſeptiformē grām ſpūſſan
cti in ſeptem donis diuiſam habuit excellentius om̄i viatore ⁊ q̄dā
mō om̄i creatura ¶ De btitudinibꝫ in generali

Q Ueſtio vigeſimaprima de

beatitudinibꝫ q̄liter fuerūt in beatiſſima ꝟgine. ¶ Et vi/ Rō pᵃ
deẗ ꝙ excellentius om̄i viatore. Sicut ſe hꝫ beatitudo pa
trie ad btitudinē patrie. ita btitudo vie ad btitudinē vie. ſꝫ btā ꝟgo
in btitudine patrie excellit oēs ꝯprehēſores. igiẗ ⁊ in btitudinibus
vie excellit oēs viatores. ¶ Item oīs arbor ex fructu ſuo cognoſciẗ. 2.
igiẗ ſi fructus fructū excellit īproportionabil'r ⁊ arbor arborē excel/
lit. ſꝫ fructꝰ quē ē adepta btā ꝟgo ex btitudine vie excellit oēm fru/
ctū patrie pure creature. igiẗ ⁊ btitudo vie excellit oēm beatitudinē
vie pure creature. ¶ Itē oīs ꝑfectio ſpūalis gratuita eſt a charitate. 3.
igiẗ cū btiſſima ꝟgo excellit oēs puras creaturas charitate. ita oēs
excellit q̄libet ſpūali ꝑfectōe. ¶ Itē ſeraphin ē ſupmꝰ ordo quē excel/ 4
lit charitate. ⁊ g̊ excellit oibꝫ alijs donis. ¶ Item ſicut ſe hꝫ ſubā ad 5
ſubam. ita potētia ad potentiā ⁊ habitus ad habitū. ita ⁊ ꝓprietas
ad ꝓprietatē. igiẗ ſi ſubā ſupat ſubam ⁊ ꝓprietas ſupat ꝓprietatem
et potētia ſupat potentiā. ſꝫ ſubā ſiue ꝑſona btiſſime ꝟginis poſt de
um altiſſima ē ⁊ digniſſima excellēs oēm creaturā. igiẗ ⁊ eiꝰ poñe ha
bitus ⁊ ꝓpetates erūt excellētes oēꝫ creaturā ¶ De pauptate

N Ō De btitudine pauptatis q̄liter fuit in btā ꝟgine ¶ Et videẗ i
ꝙ in ſummo Mat. v. beati paupes ſpū. Glo. paup ē humi
lis corde. ſꝫ btā ꝟgo habuit īproportionabilē hūilitatē om̄i viatore
vt ꝓbatū ē ſupra. igiẗ pauptatē ⁊ hūilitatē habuit. ¶ Itē glo. ibidē
dt. bti paupes ſpū ⁊c. ꝙ nō neceſſitas ſꝫ fides ⁊ deuotio pauptatꝫ fa 2
cit btōs. vt ꝯtēptis oibꝫ deo viuant. hec āt oīa fides. deuotio. mūdū
cōtemnere. deo viuere fuerūt in beata virgine excellētius om̄i viatore.
Igitur paupertas fuit in ea excellentius omni viatore. ¶ Item in 3
glo. ibidem ſubiungiẗ. hec hꝫ duas ptes. abdicatōem rerꝫ ⁊ ꝯtritōeꝫ Pauptas ha/
ſpūs. ſꝫ hec fuerūt in btiſſima ꝟgine in ſummo. igiẗ ⁊ pauptas. Q̄ bet duas ptes
cōtritio ſpūs ſiue hūilitas fuerit in ſummo in btiſſima ꝟgine ma/
ria iā oñſum ē. Qḋ aūt rerꝫ abdicatio fuerit in btiſſima ꝟgine ſic ꝓ
baẗ. Abdicatio fit duobꝫ modis. ſcꝫ ꝑ rerꝫ ſubiectōem. vel ꝑ rerꝫ om Abdicatio fit
nimodā abiectōem. ſꝫ magna ē pauptas ꝑ rerū ſubiectōem. ſꝫ ma/ dupli
ior ꝑ rerū abdicatōem. maxima q̄ ē ex vtroqꝫ ꝯpoſita. de q̄ dt Pau/
lus. oīa hn̄tes ⁊ nihil poſſidētes. hoc aūt nō eſt poſſibile eſſe niſi in
beatiſſima ꝟgine oīno ꝑfecte. oēs alij ſi res abiecerūt nō retinuerūt. ⁊
ſi retinuerint nō abiecerūt. q2 tm̄ ꝓcuratores ſiue fructuarij. ⁊ nō do
mini fuerūt. Beatiſſima aūt ꝟgo exn̄s mater dei ⁊ regina iure ⁊ do/

miniū ꝛ vſufructus ꝛ poſſeſſiones habuit in reb⁹ filij ſui. vñ ipa tñ
potuit relinqre oīa ꝛ oīa poſſidere. relinqre qȝtū ad vſum ꝛ fructuȝ
poſſidere qȝtū ad ius ꝓpetatis ꝛ dominij. Et ſic btiſſima ꝟgo potu
it hr̄e pfectiſſimā pauptatē in rerū abdicatōe. Itē in rerū abiectōne
Ordo eſt. ordo ē ꝛ grad⁹. Quidā em̄ dant ſupflua nature ꝛ nō pſone. Unde
Auguſt. de ꝟbis dñi Utere ſupfluis da paupib⁹ neceſſaria. vtere pre
Grad⁹ pmus. cioſis da paupib⁹ vilia. Iſte ē pmus grad⁹ pauptatis. Alij dāt ſup
Scdus. flua nature ꝛ pſone Luce. xi. de eo qd̄ ſup ē da paupib⁹ Glo. de eo qd̄
Tercius ē ſup neceſſaria pter victū ꝛ veſticū dandū ē paupib⁹ Terci⁹ grad⁹
nō tm̄ ſupflua dare ſȝ etiā neceſſaria. vñ glo. Nō ſolū exteriora ſȝ eti
Quartus am interiora ꝛ valde neceſſaria cū ꝓximis diuidam⁹ Quart⁹ grad⁹
ē oīa ſupflua ꝛ neceſſaria ſil' dare. ſȝ adhuc ſemetipm̄ retinere. qd̄ eti
am aliq phoꝝ fecerūt licȝ nō ꝓpter deū ſup illud. Ecce nos relinqm⁹
oīa. Glo. nō dt tm̄ q reliquiſtis oīa. hoc em̄ ꝛ Socrates phs fecit ꝛ
multi alij q diuitias ꝯtēpſerūt. ſȝ q ſecuti eſtis me. qd̄ ꝓprie ē aploꝝ
Quintus et credentiū. Quintus grad⁹ ē oīa dare ꝛ ſeipm̄ ſupaddere. vñ dñs
in euāgelio. Si vis pfectus eē vade ꝛ vēde oīa q habes ꝛ da pau-
Sextus perib⁹ ꝛ veni ꝛ ſeqre me. Sextus grad⁹ ē oīa dare ꝛ ſemetipm̄ relin
qre ꝛ pterea laborare manib⁹ vt habeat vñ tribuat neceſſitatē patien
ti releuans ei⁹ miſerias corpales. In hūc ſtatū attigit btūs paulus
q oīa reliqrat. ꝛ tn̄ tpe ꝛ loco laborabat manib⁹ vt ſibi ꝛ ſuis ſubue-
Septim⁹ niret. Septim⁹ grad⁹ eſt oīa ꝛ ſeipm̄ dare vt paſcat ꝓximum pane
ſpūali. ꝛ iſte grad⁹ vt dt Greg. maior ē pdicto. qꝛ mai⁹ ē nutrire aīaȝ
Octauus ſp victurā qȝ ventrē aliqn̄ moriturꝫ. Octauus gradus ē oīa ꝛ ſeipm̄
relinqre. ꝛ de ſuba ſui corpis partē accipe. ꝛ ad refectōnem aīaꝝ ꝓxi-
mis dare. In iſto gradu fuit btiſſima ꝟgo q de puriſſimis carnib⁹ ꝛ
ſanguinib⁹ ſuis viaticū nobis fecit. ꝛ ꝯfecit panē ſȝ viuū q de celo
deſcedit q ē ꝟe vita. quē q guſtauerit nō ſentiet mortē in eternū. hūc
āt toti mūdo mēdico dedit btiſſima mulier de q dr̄ in euāgelio. Mu
Tria ſata ſunt lier ꝯmiſcuit tria ſata donec fermētaret' totū Tria ſata ſunt deitas. cor
pus ꝛ aīa. Fermentū vt dt Bernar. ē fides ꝟginis q deū hūane natu
re ꝯiūrit ꝛ hoī refectōeȝ fecit. Idē fere dt Auguſt. de aīa ꝛ ſpū Siue
Non⁹ gradus ingrediat' ſiue egrediat' paſcua inueniet. int⁹ vt in diuinitate creato-
ris. foris in carne ſaluatoris Nonus grad⁹ ē oīa dare ꝛ corp⁹ ꝛ aīaȝ
ꝓpriā ꝛ diuinitatē his vnitā ꝓximis dare in cibū aīe ſub ſpecie alie-
Decimus na. Et hoc fuit opus miſericordie ꝛ ſummū pauptatis dñi noſtri ie
ſu xpi in via. Decimus grad⁹ ē ſeipm̄ dare totū corp⁹ ꝛ aīam ꝛ diui
nitatē ſub ſpecie ꝓpria. ſcȝ in cibū corpis ꝛ aīe ſil' ꝛ ſp in eterna beati-
tudine. de q Luc. Beatus q māducat panē in regno celoꝝ. Ex his
pȝ ꝙ beatiſſima ꝟgo ſpūs pauptatē qȝtū ad reꝝ abiectōnem habuit
excellētius oīm hoīe pter dñm xpm. Itē in carētia neceſſarioꝝ nō eſt

virtus vel btitudo. vñ glo. dt. ꝙ nõ neceſſitas ſꝫ fides ⁊ deuotio pau
ꝑtatis beatos facit. Penes igiť intẽtõem carẽtie vł maioris neceſſi
tatis defectũ nõ ꝯtingit ponere ĩproportionabilẽ ⁊ excellentiorẽ. igiť
nõ attendiť ꝑfectio pauꝑtatis ꝑnes ꝓpinq̃tõem ad ſummũ defectũ
ſꝫ penes volũtatẽ ⁊ deuotõeꝫ ⁊ ꝑſone dignitatẽ. ſi eñ eque paꝝ hꝫ mi
les ⁊ ruſtic⁹ pauꝑior ẽ miles q̃ꝫ ruſticus. nã qd̃ ruſtico diuitie militi
pauꝑtas. ⁊ qd̃ militi diuitie ꝑ̃ncipi pauꝑtas. ⁊ ſic aſcendẽdo quãto
q̃s dignior ſi ſit in eodẽ defectu tanto erit inferioribꝰ pauperior Igiť
cũ beatiſſima ꝟgo excellat oẽs in dignitate. ⁊ equalem habuit alijs
pauꝑtatẽ. excellit oẽs in pauꝑtate ĩproportionabilr̃

Nr̃ Tercio de mititate ⁊ mãſuetudine. Qd̃ aũt excellẽtior fuit
in btã virgine. videť ꝑ cantũ eccleſie. Uirgo ſingularis ĩter pmo
oẽs mitis ⁊c̃. Itẽ beati mites ⁊c̃. Gloſa. Mites ſunt q̃ malis mori
bus dominanť. Sꝫ hoc dñium fuit in beata virgine ꝑfectiſſime. qꝛ
eius dñium fuit ſine pugna. ⁊ alioꝝ cũ pugna. igiť habuit mititateꝫ
cũ excellentia. Glo. Manſuetus nec irritat nec irritať. nec nocet nec
nocere cogitat. hec aũt oĩa fuerunt in beatiſſima ꝟgine cum ĩpropor
tionabili excellẽtia. qꝛ nullũ irritare. ſꝫ oĩa placare q̃ diſtãt ĩpropor
tionabili diſtantia. ſimilr̃ nulli nocere ſed oĩbꝰ ꝓdeſſe in ſummo.
hec aũt oĩa in ſummo fuerũt in beata virgine. igiť habuit mititatẽ
ſuꝑ oĩes alios ſine ꝓportione. ¶ Item gloſa. Mitis eſt quem nõ 2
rancor vel ira afficit. ſed oĩa equanimiter ſuſtinet. huiuſmodi vir
tutis ſe fecit magiſtrum dñs. quod nõ feciſſet niſi in via ſumme ꝑfe
ctionis fuiſſet iſta virtus. Sed beatiſſima virgo a rancore vel ira oĩ
bus alijs fuit improportionabiliter immunior. ⁊ magiſterij domini
capacior ⁊ obedientior. ⁊ in via ꝑfectõnis altior. igitur oĩbus alijs
fuit manſuetior improportionabilr̃. ¶ Item ſicut p̃mium ad p̃miũ 3.
ita meritum ad meritum. ſed poſſeſſionẽ terre viuentiũ quod ẽ pre
mium mãſuetudinis habuit virgo oĩbus excellentius. igitur ⁊ bea
titudinẽ manſuetudinis habuit alijs excellenti⁹. ¶ Item hymnus. 4
Nos culpis ſolutos mites fac ⁊ caſtos. Sed beatiſſima virgo om
ni viatore magis ſoluta fuit a culpis. igitur magis mitis fuit. ¶ Cõ Cõtra
trarium aũt videtur probare quod legitur de moyſe. Erat autẽ moy
ſes mitiſſimus ſuper oĩes homines qui morabãtur in terra. igitur
mitior q̃ꝫ beatiſſima virgo. hoc auertat deus. ¶ De luctu.

Nr̃ Quarto de beatitudine luctus. Et probatur ſimiliter ꝙ fuit
excellentius in beata virgine. quia cuius cauſa nobilior et pmo.
effectus. Sed omnes alios viatores inſtigabat peccatum ad flen
dum. beatiſſimam autem virginem ſola charitas. ⁊ ſi motiuum fuit
improportionabiliter ſuꝑ motiuũ. ⁊ motus ſuper motum. ¶ Item 2
Hierony. Seruitia quãto minus debita tanto magis grata. Sed

luctus btiſſime ꝟginis nullo mō fuit debitus debito neceſſitatis. ſʒ
tm̄mō charitatis. ſʒ oīm alioꝝ lugētiū luctꝰ fuit debitus debito ne
ceſſitatis. ḡ luctus eiꝰ fuit magꝭ gratus. igiť luctꝰ eius īproportiona
3. bilis fuit reſpectu luctuū oīm viatoꝝ. ¶ Itē eius ꝯſolatio ē alijs im
proportionabilis. ḡ ꝛ luctus eius. qꝛ ſicut premiū ad ꝓmium ꝛc.
¶ Iuxta hoc q̄riť. vtꝝ btiſſima ꝟgo luxerit ꝓ incolatu miſerie ꝛ ꝓ
ꝓmo dilatōne patrie. ¶ Et videť ꝙ ſic. qꝛ hoc videť ad charitatꝭ ꝑfectoꝝ
ꝑtinere cupe diſſolui ꝛ eē cū xpo. Vn̄ vnus ꝑfectoꝝ. Infelix ego hō
Cōtra ꝓ° q̄s me liberabit de corpe mortis huiꝰ. ¶ Sʒ ꝯtra. Aīa in ſtatu in
nocentie nollet ſeparari a corpe. iuxta illud. Nolumꝰ expoliari ſʒ ſu
ꝑueſtiri. ¶ Itē in ſtatu glorie nollet aīa ſepari a corpe. igiť videtur
2. aīam nolle ſepari a corpe. Et ſi ſic. hoc fit iō. qꝛ ſpūs ꝯcupiſcit aduer
ſus carnē ꝛ ecōuerſo. igiť cū in btiſſima ꝟgine nō fuit hmōi pugna
vel inobedientia. videť ꝙ nō luxerit ꝓ incolatu miſerie

Nr̄ Quinto de btitudine eſuriei ꝛ ſitis iuſticie. ¶ Et videť ꝙ ſi
milr̄ fuerit in ea excellētius. Eſurire ꝛ ſitire ꝓpriū ē viatoꝝ.
ꝓmo. ſaturatū eē ꝓpriū ē ꝯprehēſoꝝ. ſʒ inter eſurire ꝛ ſaturatū eſſe mediū
eſt comedere. Sʒ cū nihil ſit vacuū cū extāt extrema extat ꝛ mediū
ſʒ mediū ꝑtinet ad ſtatū mediū. ille āt ſtatus eſt btiſſime ꝟginis. igiť
habebit iſtā btitudinē citra ꝯprehēſores ꝛ ſupra viatores. ¶ Itē eius
2 cōſolatio ē alijs īproportionabilis. ḡ ꝛc. Itē iuſticia in beata ꝟgine
fuit īproportionabilr̄ alijs. igiť ꝛ eiꝰ eſuries ¶ De miſericordia.

Nr̄ Sexto de btitudine miſericordie. Et videť ꝙ ſimilr̄ vt ꝓdi
ctū ē ꝙ fuit in btiſſima ꝟgine hac ratōne. Beata virgo ſm
vniuerſalē vſum eccl'ie appellať ꝛ ē mater miſericordie. qđ nō ꝯuenit
ꝓmo. ꝓprie alicui alteri creature. dicunť aūt ꝛ aliq̄n viri miſericordie. i. vi
ri humiles miſericordia. ꝛ ſic hn̄t oēs angeli cōpatōem ad miſericor
diā ꝑ modū ꝓncipalē ꝛ ꝑ modū accn̄talē. ipa ꝟo hʒ cōpatōnem ad
miſericordiā ꝑ modū originis eēntialis. qꝛ ꝑ modū matris. ꝯueni
entia āt eēntialis īproportionabilr̄ excellit modū inherētie ꝛ modū
accn̄talē. igiť btiſſima ꝟgo īproportionabilr̄ excedit ī mīa vniuerſos
2. ¶ Itē dr̄ etiā regina miſericordie ſm vſum eccl'ie. ꝛ ꝯſtat ꝙ non ſm
eandē rōem q̄ dr̄ mater miſericordie. alia ē em̄ rō matris ꝛ alia regie
igiť ꝓpter aliā rōem diceť regina miſericordie q̄ʒ illā q̄ dr̄ mater mi
Rō alia. ſericordie. ꝛ videť ꝙ regina miſericordie dicať ideo. qꝛ ab ipa fuit re
gni miſericordie origo. ꝛ ab ipa poteſtas eſt ꝓma miſericordie ꝛ gr̄e.
Cū em̄ ſic ſit regnū glorie qđ ē regnū iuſticie. in q̄ vnuſquiſqꝫ recipit
ꝯput hic geſſit in corpe. cuiꝰ ꝓma ptās ē a rege glīe ꝛ a rege iuſticie. i.
a ſancta trinitate. Et ē regnū glīe ſiue miſericordie vbi nōdū recipiť
ſm merita ſʒ adhuc regnat miſericordia peccata dimittendo. penas
diluēdo. bona multiplicādo. mala differēdo. huius aūt regni ꝛ ori

virtus vel btitudo. vñ glo. dt. ꝙ nõ neceſſitas ſʒ fides ⁊ deuotio pau
ꝑtatis beatos facit. Penes igiť intẽtõem carẽtie vľ maioris neceſſi-
tatis defectũ nõ ꝯtingit ponere ĩproportionabilẽ ⁊ excellentiorẽ. igiť
nõ attendiť ꝑfectio pauꝑtatis ꝑnes ꝑpinq̃tõem ad ſummũ defectũ
ſʒ penes volũtatẽ ⁊ deuotõeʒ ⁊ ꝑſone dignitatẽ. ſi eñi eque paꝝ hʒ mi
les ⁊ ruſtic⁹ pauꝑior ẽ miles q̃ʒ ruſticus. nã qḋ ruſtico diuitie militi
pauꝑtas. ⁊ qḋ militi diuitie ꝑ̃ncipi pauꝑtas. ⁊ ſic aſcendẽdo quãto
q̃s dignior ſi ſit in eodẽ defectu tanto erit inferioribꝫ pauperior Igiť
cũ beatiſſima ꝟgo excellat oẽs in dignitate. ⁊ equalem habuit alijs
pauꝑtatẽ. excellit oẽs in pauꝑtate ĩproportionabiliť

Rñ Tercio de mititate ⁊ mãſuetudine. Qḋ aũt excellẽtior fuit
in btã virgine. videť ꝑ cantũ eccleſie. Uirgo ſingularis ĩter p̃mo
oẽs mitis ⁊c. Itẽ beati mites ⁊c. Gloſa. Mites ſunt q̃ malis mori-
bus dominanť. Sʒ hoc dñium fuit in beata virgine ꝑfectiſſime. qꝛ
eius dñium fuit ſine pugna. ⁊ alioꝝ cũ pugna. igiť habuit mititateʒ
cũ excellentia. Glo. Manſuetus nec irritat nec irritať. nec nocet nec
nocere cogitat. hec aũt oĩa fuerunt in beatiſſima ꝟgine cum ĩpropor
tionabili excellẽtia. qꝛ nullũ irritare. ſʒ oĩa placare q̃ diſtãt ĩpropor
tionabili diſtantia. ſimiľr nulli nocere ſed om̃ibꝫ ꝓdeſſe in ſummo.
hec aũt oĩa in ſummo fuerũt in beata virgine. igiť habuit mititatẽ
ſuꝑ om̃es alios ſine ꝓportione. ¶ Item gloſa. Mitis eſt quem nõ 2
rancor vel ira afficit. ſed om̃ia equanimiter ſuſtinet. huiuſmodi vir-
tutis ſe fecit magiſtrum dñs. quod nõ feciſſet niſi in via ſumme ꝑfe-
ctionis fuiſſet iſta virtus. Sed beatiſſima virgo a rancore vel ira oĩ-
bus alijs fuit improportionabiliter immunior. ⁊ magiſterij domini
capacior ⁊ obedientior. ⁊ in via ꝑfectõnis altior. igitur om̃ibus alijs
fuit manſuetior improportionabiľr. ¶ Item ſicut p̃mium ad p̃miũ 3.
ita meritum ad meritum. ſed poſſeſſionẽ terre viuentiũ quod ẽ pre-
mium mãſuetudinis habuit virgo om̃ibus excellentius. igitur ⁊ bea-
titudinẽ manſuetudinis habuit alijs excellenti⁹. ¶ Item hymnus. 4
Nos culpis ſolutos mites fac ⁊ caſtos. Sed beatiſſima virgo om
ni viatore magis ſoluta fuit a culpis. igitur magis mitis fuit. ¶ Cõ- Cõtra
trarium aũt videtur probare quod legitur de moyſe. Erat autẽ moy
ſes mitiſſimus ſuper om̃es homines qui morabãtur in terra. igitur
mitior q̃ʒ beatiſſima virgo. hoc auertat deus. ¶ De luctu.

Rñ Quarto de beatitudine luctus. Et probatur ſimiliter ꝙ fuit
excellentius in beata virgine. quia cuius cauſa nobilior et p̃mo.
effectus. Sed omnes alios viatores inſtigabat peccatum ad flen-
dum. beatiſſimam autem virginem ſola charitas. ⁊ ſi motiuum fuit
improportionabiliter ſuꝑ motiuũ. ⁊ motus ſuper motum. ¶ Item 2
Hierony. Seruitia quãto minus debita tanto magis grata. Sed

luctus btiſſime ꝟginis nullo mō fuit debitus debito neceſſitatis .ſꝫ
tm̄mō charitatis. ſꝫ oīm alioꝝ lugētiū luctꝰ fuit debitus debito ne/
ceſſitatis. ꝗ luctus eiꝰ fuit magꝭ gratus. igit̄ luctꝰ eius īproportiona
3. bilis fuit reſpectu luctuū oīm viatoꝝ. ¶ Itē eius ꝯſolatio ē alijs im
proportionabilis. ꝗ ⁊ luctus eius. qꝛ ſicut premiū ad ꝑmium ⁊c.
¶ Iuxta hoc qrit̄. vtꝝ btiſſima ꝟgo luxerit ꝓ incolatu miſerie ⁊ ꝓ
ꝑmo dilatōne patrie. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. qꝛ hoc videt̄ ad charitatꝭ pfectōꝫ
ptinere cupe diſſolui ⁊ eē cū xpo. Vn̄ vnus pfectoꝝ. Infelix ego hō
Cōtra pᵒ qs me liberabit de corpe mortis huiꝰ. ¶ Sꝫ ꝯtra. Aīa in ſtatu in/
nocentie nollet ſeparari a corpe. iuxta illud. Nolumꝰ expoliari ſꝫ ſu
peꝛueſtiri. ¶ Itē in ſtatu glorie nollet aīa ſepari a corpe. igit̄ videtur
2. aīam nolle ſepari a corpe. Et ſi ſic. hoc fit iō. qꝛ ſpūs ꝯcupiſcit aduer
ſus carnē ⁊ ecōuerſo. igit̄ cū in btiſſima ꝟgine nō fuit hmōi pugna
vel inobedientia. videt̄ ꝙ nō luxerit ꝓ incolatu miſerie

Nr̄ Quinto de btitudine eſuriei ⁊ ſitis iuſticie. ¶ Et videt̄ ꝙ ſi
milr̄ fuerit in ea excellētius. Eſurire ⁊ ſitire ꝓpriū ē viatoꝝ.
ꝑmo. ſaturatū eē ꝓpriū ē ꝯprehēſoꝝ. ſꝫ inter eſurire ⁊ ſaturatū eſſe mediū
eſt comedere. Sꝫ cū nihil ſit vacuū cū extāt extrema extat ⁊ mediū
ſꝫ mediū ptinet ad ſtatū mediū. ille aūt ſtatus eſt btiſſime ꝟginis. igit̄
habebit iſtā btitudinē citra ꝯprehēſores ⁊ ſupra viatores. ¶ Itē eius
2 cōſolatio ē alijs īproportionabilis. ꝗ ⁊c. Itē iuſticia in beata ꝟgine
fuit īproportionabilr̄ alijs. igit̄ ⁊ eiꝰ eſuries ¶ De miſericordia.

Nr̄ Sexto de btitudine miſericordie. Et videt̄ ꝙ ſimilr̄ vt ꝑdi/
ctū ē ꝙ fuit in btiſſima ꝟgine hac ratōne. Beata virgo ſm
vniuerſalē vſum eccl'ie appellat̄ ⁊ ē mater miſericordie. qđ nō ꝯuenit
ꝑmo. ꝓprie alicui alteri creature. dicunt̄ aūt ⁊ aliqn̄ viri miſericordie. i. vi
ri humiles miſericordia. ⁊ ſic hn̄t oēs angeli cōpatōem ad miſericor/
diā ꝑ modū ꝑncipalē ⁊ ꝑ modū accn̄talē. ipa ꝟo hꝫ cōpatōnem ad
miſericordiā ꝑ modū originis eēntialis. qꝛ ꝑ modū matris. ꝯueni/
entia aūt eēntialis īproportionabilr̄ excellit modū inherētie ⁊ modū
accn̄talē. igit̄ btiſſima ꝟgo īproportionabilr̄ excedit ī mīa vniuerſos
2. ¶ Itē dꝛ etiā regina miſericordie ſm vſum eccl'ie. ⁊ ꝯſtat ꝙ non ſm
eandē rōem ꝗ dꝛ mater miſericordie. alia ē eñ rō matris ⁊ alia regie
igit̄ ꝓpter aliā rōem dicet̄ regina miſericordie ꝗꝫ illā ꝗ dꝛ mater mi/
Rō alia. ſericordie. ⁊ videt̄ ꝙ regina miſericordie dicat̄ ideo. qꝛ ab ipa fuit re/
gni miſericordie origo. ⁊ ab ipa poteſtas eſt ꝑma miſericordie ⁊ grē.
Cū eñ ſic ſit regnū glorie qđ ē regnū iuſticie. in ꝗ vnuſquiſqꝫ recipit
ꝓut hic geſſit in corpe. cuiꝰ ꝑma ptās ē a rege glie ⁊ a rege iuſticie. i.
a ſancta trinitate. Et ē regnū glie ſiue miſericordie vbi nōdū recipit̄
ſm merita ſꝫ adhuc regnat miſericordia peccata dimittendo. penas
diluēdo. bona multiplicādo. mala differēdo. huius aūt regni ⁊ ori/

go ꝛ ptās pma ē a btā ỽgine ꝑ quā ſuſcepim⁹ miſericordiā tuā ⁊c 9
in medio tēpli tui ieſum xp̄m. ꝑ quē miſcđia ꝛ veritas facta ē. qui ꝓ
prie mō regnat ſup eos quos ꝓprio ſanguine redemit. ꝛ paſſione et
morte regenerauit et ſibi ꝯfigurauit donec ī fine oībus cōpletis tra
diderit regnū deo patri. patz igiꝰ ꝙ oēs alij ſerui miſcđie ſunt. btiſſi
ma ỽgo regina miſcđie Sed improporcionabiliter maius ē eſſe re
ginā mīe ꝙ̄ ſeruū mīe. igiꝰ btiſſima ỽgo imꝓporciōabiliter excellē
ti⁹ ſe habet ad miſericordiā ꝙ̄ alij ¶ Itē beati miſericordes. Gloſa.
miſcđia ē dare ꝛ dimittere. ſꝫ beatiſſima ỽgo improporcionabiliter 3
plus dedit et dimiſit oībꝰ viatoribꝰ ſup oēs creaturas. igiꝰ habuit
beatitudinē miſericordie ſup oēs. ¶ Itē ambroſius. Miſericordia ē
nullū relinquere in miſeria. et nullū miſerū facere. hoc in ſummo fu 4
it in beatiſſima ỽgine. igiꝰ habet beatitudinē ī ſummo miſcđie. ¶ Itē 5
Bern. Miſericordia nō ſolū in elemoſynis cōſiſtit ſꝫ in peccato oī
corripiēdo. hoc in ſummo fuit in beata ỽgine reſpectu oīs creature
igiꝰ habuit ſimplr̄ ſup oēs btitudinē mīe. ¶ Itē mīa reddita ei im 6
ꝓporciōabiliter ſe habet ad oēm mīam ꝙ̄ eſt pmiū. igiꝰ ꝛ beatitudo
mīe ei erit īproportionabilr̄ ad oēm mīam ꝙ̄ ē meritū ¶ Itē quicqđ ē
cā cauſe ē cā cauſati. beatiſſima ỽgo ē cauſa filij. fili⁹ ē cauſa toti⁹ bo 7
ni ꝛ oīs miſcđie. igiꝰ ꝛ mater erit cā totius mīe hoc aūt nō ꝯuenit alij
creature ¶ Itē eque ꝓprie ꝛ pncipaliter habet duas naturas incōfu
ſas ieſus xp̄s. igiꝰ eque ꝓprie habet ꝓprietates duaꝝ naturaꝝ. vñ 8
iſte ſunt eque ꝓprie xp̄s ē deus. xp̄s ē hō. igiꝰ ꝛ hec xp̄s nat⁹ ē a deo
xp̄s natus ē ab hoīe. ergo etiā ꝛ he xp̄s ē a deo. chriſtus ē ab hoīe. Sed
xp̄s oēs operationes attribuit patri a quo ipſe ē. igiꝰ ꝛ matri a qua
ipe eſt attribuenꝰ opationes eius que cōueniunt ei ratione hūane na
ture. ſicut et patri opationes que cōueniūt rōne diuine nature Sed
chriſt⁹ in natura hūana exhibuit nobis effectū ſumme miſericordie
ſcꝫ in paſſione. igiꝰ beate ỽgini attribueꝰ effectus ſumme miſcđie. qđ
etiā pꝫ in mō loquēdi eccl'ie. hodie mortē quā femina intulit femina
fugauit. ¶ Itē qꝛ mors ꝑ feminā intrauit apte redit ꝛ vita ꝑ feminaꝫ 9
Iuxta illud Mulier ꝙ̄ dānauit ipſa ſaluauit. Quicquid igiꝰ nobis
miſcđie fili⁹ exhibuit totū hoc nobis mater cōtulit que filiū genuit
in quo nobis oīa donauit. ¶ Ex his patet ꝙ beatiſſima ỽgo ī miſeri
cordia excellit omnē creaturam. ¶ De mundicia cordis.

N Sexto de mūdicia cordis ¶ Et ꝓbaꝰ ꝙ hec fuerit ī btiſſima Rō prima.
ỽgine ſilī mō ſicut de pdictis ꝑ illđ qđ dicit Anſelm⁹ ꝙ ea cla
ritate ꝛ puritate nitebat ꝙ̄ ſub deo maior nequit ītelligi. ¶ Itē chari 2
tas ē de bono corde ꝛ ꝯſciētia pura ꝛ fide nō ficta. ſꝫ in btiſſima ỽgi
ne fuit charitas ſumma. igiꝰ ſumma puritas ¶ Itē act⁹ fidei ē purifi
cās corda. ſꝫ btiſſima ỽgo habuit fidē ꝑfectiſſimā. igiꝰ cordis puri 3

luctus btiſſime v̓ginis nullo mō fuit debitus debito neceſſitatis .ſʒ
tm̄mō charitatis. ſʒ oīm alioꝝ lugētiū luctꝰ fuit debitus debito ne/
ceſſitatis. ǧ luctus eiꝰ fuit magꝰ gratus. igit̄ luctꝰ eius īproportiona
3. bilis fuit reſpectu luctuū oīm viatoꝝ. ¶ Itē eius ꝯſolatio ē aliis im
proportionabilis. ǧ ꝛ luctus eius. qꝛ ſicut premiū ad pm̄ium ꝛc.
¶ Iuxta hoc q̄rit̄. vtꝝ btiſſima v̓go luxerit ꝓ incolatu miſerie ꝛ ꝓ
pmo dilatōne patrie. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. qꝛ hoc videt̄ ad charitatꝭ pfectōeꝫ
ptinere cupe diſſolui ꝛ eē cū xpo. Vn̄ vnus pfectoꝝ. Infelix ego hō
Cōtra pº q̄s me liberabit de corpe mortis huiꝰ. ¶ Sʒ ꝯtra. Aīa in ſtatu in/
nocentie nollet ſeparari a corpe. iuxta illud. Nolumꝰ expoliari ſʒ ſu
peſtiri. ¶ Itē in ſtatu glorie nollet aīa ſepari a corpe. igit̄ videtur
2. aīam nolle ſepari a corpe. Et ſi ſic. hoc fit iō. qꝛ ſpūs ꝯcupiſcit aduer
ſus carnē ꝛ ecōuerſo. igit̄ cū in btiſſima v̓gine nō fuit hmōi pugna
vel inobedientia. videt̄ ꝙ nō luxerit ꝓ incolatu miſerie

Nr̄ Quinto de btitudine eſuriei ꝛ ſitis iuſticie. ¶ Et videt̄ ꝙ ſi
milr̄ fuerit in ea excellētius. Eſurire ꝛ ſitire ꝓpriū ē viatoꝝ.
pmo. ſaturatū eē ꝓpriū ē ꝯprehēſoꝝ. ſʒ inter eſurire ꝛ ſaturatū eſſe mediū
eſt comedere. Sʒ cū nihil ſit vacuū cū extāt extrema extat ꝛ mediū
ſʒ mediū ptinet ad ſtatū mediū. ille āt ſtatus eſt btiſſime v̓ginis. igit̄
habebit iſtā btitudinē citra ꝯprehēſores ꝛ ſupra viatores. ¶ Itē eius
2 cōſolatio ē aliis īproportionabilis. ǧ ꝛc. Itē iuſticia in beata v̓gine
fuit īproportionabilr̄ aliis. igit̄ ꝛ eiꝰ eſuries ¶ De miſericordia.

Nr̄ Sexto de btitudine miſericordie. Et videt̄ ꝙ ſimilr̄ vt pdi/
ctū ē ꝙ fuit in btiſſima v̓gine hac ratōne. Beata virgo ſm
vniuerſalē vſum eccl̄ie appellat̄ ꝛ ē mater miſericordie. qđ nō ꝯuenit
pmo. ꝓprie alicui alteri creature. dicunt̄ aūt ꝛ aliq̄n viri miſericordie. i. vi
ri humiles miſericordia. ꝛ ſic hn̄t oēs angeli cōpatōem ad miſericor/
diā ꝑ modū pncipalē ꝛ ꝑ modū accn̄talē. ipa vō hʒ cōpatōnem ad
miſericordiā ꝑ modū originis eēntialis. qꝛ ꝑ modū matris. ꝯueni/
entia āt eēntialis īproportionabilr̄ excellit modū inherētie ꝛ modū
accn̄talē. igit̄ btiſſima vg̓o īproportionabilr̄ excedit ī mīa vniuerſos
2. ¶ Itē dr̄ etiā regina miſericordie ſm vſum eccl̄ie. ꝛ ꝯſtat ꝙ non ſm
eandē rōem q̄ dr̄ mater miſericordie. alia ē em̄ rō matris ꝛ alia regie
igit̄ ꝓpter aliā rōem dicet̄ regina miſericordie q̄ȝ illā q̄ dr̄ mater mi/
Rō alia. ſericordie. ꝛ videt̄ ꝙ regina miſericordie dicat̄ ideo. qꝛ ab ipa fuit re/
gni miſericordie origo. ꝛ ab ipa poteſtas eſt pma miſericordie ꝛ grē.
Cū em̄ ſic ſit regnū glorie qđ ē regnū iuſticie. in q̄ vnuſquiſq; recipit
ꝑut hic geſſit in corpe. cuiꝰ pma ptās ē a rege glie ꝛ a rege iuſticie. i.
a ſancta trinitate. Et ē regnū glie ſiue miſericordie vbi nōdū recipit̄
ſm merita ſʒ adhuc regnat miſericordia peccata dimittendo. penas
diluēdo. bona multiplicādo. mala differēdo. huius aūt regni ꝛ ori/

go ⁊ ptās p̄ma ē a btā ꝟgine ꝑ quā ſuſcepimꝰ miſericordiā tuā de 9
in medio tēpli tui ieſum xp̄m. ꝑ quē miſcdia ⁊ veritas facta ē. qui ꝓ
prie mō regnat ſup eos quos ꝓprio ſanguine redemit. ⁊ paſſione et
morte regenerauit et ſibi ꝯfigurauit donec ī fine oībus cōpletis tra
diderit regnū deo patri. patꝫ igiꝶ ꝙ oēs alij ſerui miſcdie ſunt. btiſſi
ma ꝟgo regina miſcdie Sed improporcionabiliter maius ē eſſe re
ginā mīe qꝫ ſeruū mīe. igiꝶ btiſſima ꝟgo imꝓporciōabiliter excellē
tiꝰ ſe habet ad miſericordiā qꝫ alij ¶. Itē beati miſericordes. Gloſa. 3
miſcdia ē dare ⁊ dimittere. ſꝫ beatiſſima ꝟgo improporcionabiliter
plus dedit et dimiſit oībꝫ viatoribꝫ ſup oēs creaturas. igiꝶ habuit
beatitudinē miſericordie ſup oēs. ¶ Itē ambroſius. Miſericordia ē
nullū relinquere in miſeria. et nullū miſerū facere. hoc in ſummo fu 4
it in beatiſſima ꝟgine. igiꝶ habet beatitudinē ī ſummo miſcdie. ¶ Itē 5
Bern. Miſericordia nō ſolū in elemoſynis cōſiſtit ſꝫ in peccato oī
corripiēdo. hoc in ſummo fuit in beata ꝟgine reſpectu oīs creature
igiꝶ habuit ſimplr ſup oēs btitudinē mīe. ¶ Itē mīa reddita ei im 6
ꝓporciōabiliter ſe habet ad oēm mīam q̄ eſt p̄miū. igiꝶ ⁊ beatitudo
mīe ei erit īproportionabilr ad oēm mīam q̄ ē meritū ¶ Itē quicq̄d ē
cā cauſe ē cā cauſati. beatiſſima ꝟgo ē cauſa filij. filiꝰ ē cauſa totiꝰ bo 7
ni ⁊ oīs miſcdie. igiꝶ ⁊ mater erit cā totius mīe hoc aūt nō ꝯuenit alij
creature ¶ Itē eque ꝓprie ⁊ p̄ncipaliter habet duas naturas incōfu
ſas ieſus xp̄s. igiꝶ eque ꝓprie habet ꝓprietates duaꝝ naturarū. vn̄ 8
iſte ſunt eque ꝓprie xp̄s ē deus. xp̄s ē hō. igiꝶ ⁊ hec xp̄s natꝰ ē a deo
xp̄s natus ē ab hoīe. ḡ etiā ⁊ hec xp̄s ē a deo. chriſtus ē ab hoīe. Sed
xp̄s oēs operationes attribuit patri a quo ipſe ē. igiꝶ ⁊ matri a qua
ipē eſt attribuenꝶ opationes eius que cōueniunt ei ratione hūane na
ture. ſicut et patri opationes que cōueniūt rōne diuine nature Sed
chriſtꝰ in natura hūana exhibuit nobis effectū ſumme miſericordie
ſcꝫ in paſſione. igiꝶ beate ꝟgini attribueꝶ effectus ſumme miſcdie. qđ
etiā pꝫ in mō loquēdi eccl'ie. hodie mortē quā femina intulit femina
fugauit. ¶ Itē qꝛ mors ꝑ feminā intrauit apte redit ⁊ vita ꝑ feminā 9
Iuxta illud Mulier q̄ dānauit ipſa ſaluauit. Quicquid igiꝶ nobis
miſcdie filiꝰ exhibuit totū hoc nobis mater cōtulit que filiū genuit
in quo nobis oīa donauit. ¶ Ex his patet ꝙ beatiſſima ꝟgo ī miſeri
cordia excellit omnē creaturam. ¶ De mundicia cordis.

NŌ Sexto de mūdicia cordis ¶ Et ꝓbaꝶ ꝙ hec fuerit ī btiſſima Rō prima.
ꝟgine ſilī mō ſicut de p̄dictis ꝑ illō qđ dicit Anſelmꝰ ꝙ ea cla
ritate ⁊ puritate nitebat q̄ ſub deo maior nequit ītelligi. ¶ Itē chari 2
tas ē de bono corde ⁊ ꝯſciētia pura ⁊ fide nō ficta. ſꝫ in btiſſima ꝟgi
ne fuit charitas ſumma. igiꝶ ſumma puritas ¶ Itē actꝰ fidei ē purifi
cās corda. ſꝫ btiſſima ꝟgo habuit fidē ꝑfectiſſimā. igiꝶ cordis puri 3

4 tatē. ¶ Itez ſm diony. tres ſunt hierarchie actus ſcz purgare. illumī
nare ꝛ ꝑficere. et ſunt ad ſe ordinati ita ꝙ magis purgatus ē magis
illuminatus. ꝛ magis ꝑfectus. ſꝫ beatiſſima ꝟgo fuit in ſummo ꝑfec
ta. igiť in ſummo purgata ꝛ illuīata. ¶ Itē viſio dei que ē premium
5 huiꝰ mūdicie īꝓporcionabiliter maior ē viſionibꝫ omniū aliorū.
igiť mundicia eius maior ē mundicia omniū aliorū. ¶ Itē beati mū
6 do corde ꝛc̄. Glo. mundi corde ſunt quos cōſciētia nō arguit pecca-
7 torū. ¶ Itē mūdū cor hꝫ q̇ nihil ſibi cōſcius ē. hec āt in btīſſima ꝟgīe
fuerūt in ſummo. ḡ habuit mūdiciā cordis in ſummo ¶ De pace

Nr̄ Septimo de pace. ꝛ ꝙ ipſa ſilr̄ fuerit in beatiſſima ꝟgine ꝓ
Rō prima bať hoc mō. ¶ Beati pacifici Gloſa. pacifici ſunt q̇ oēs mo
tus animi rationi ſubyciūt. quia his nihil repugnat qui ſimiles pa
tri ſuo ſunt qui ē ſumma quies. hoc autē totū in ſummo fuit in bea-
tiſſima ꝟgine. igiť eſt pacifica in ſummo ¶ Itē alia gloſa ibidē. Duz
2 lex carnis repugnat legi mentis. nō mō alteri ſed nec nobis poſſumꝰ
eſſe pacifici. igiť ſuꝑ oēs īꝓporcionabiliter pacifica exiſtit. in qua
caro aduerſus ſpiritū nō rebellauit. ¶ Itē ſicut eſt premiū ad p̄miuz
3 ꝛc̄. Et ſi alijs pacificis datū eſt premium ꝙ filij dei ſint ꝑ adoptōem
beate ꝟgini datū ē ꝙ ſit mater dei ꝑ naturā. hoc autē īꝓporciona-
biliter plus ē q̄ꝫ eſſe filiū dei ꝑ adoptionē. ḡ premiū beatiſſime ꝟgi-
nis improporcionabiliter ē ſuꝑ p̄miū alioꝝ. igiť meritū ſuꝑ meritū.
hoc aūt eſt pacificatio. igiť beata ꝟgo in hac beatitudine excellit oēs
¶ Itē beata ꝟgo fuit mediū vniuerſale ꝛ cā pacis. vniuerſalis em̄
4 fuit mediatrix ꝛ recōciliatrix. oēs em̄ ꝑ ipſaz fuerūt reconciliādi. igi
tur excellit in pacificatione oēs viatores. ¶ De ꝑſecutiōe

Nr̄ Octauo de ꝑſecutiōe q̄liter hec beatitudo fuerit in btīſſima
ꝟgine. Et nō agiť de quacūqꝫ ꝑſecutione ſed de illa que mar
De aureola. tyriū eſt cui debeť aureola ¶ Queriť igiť vtꝝ in beatiſſima ꝟgine fue
martyrū rit aureola martyꝝ. Et videť ꝙ nō. q̄ꝛ ceſſante cā ceſſet effectꝰ. cū igiť
Rō prima. beatiſſima ꝟgo nō mortē ſuſtinuerit que ꝑ martiriū inferť. nec habe
2 bit aureolā martyrū. ¶ Itē aureola nō debeť volūtati ſꝫ actui. hac
aūt nō fuit actus martyrij. igiť nec aureola Si aūt diciť ꝙ ꝑ dolorē
ſpūalē meruit aureolā ſpūalē. ſꝫ dolor alioꝝ martyꝝ meruit aureolā
tāſſpūalē q̄ꝫ corporalē. ſm hoc eſſet inferior eiꝰ aureola aureola mar
Obijcitur. tyꝝ. qui habuerūt ſpūalē ꝛ corporalē Si autē dicať ꝙ meruit aureo
lā ꝑ cōpaſſionē filij hoc nō videť poſſe ſtare. aureola em̄ martyꝝ de
terminať penes ſummū ꝛ ꝑfectiſſimū fortitudinis. hoc autē ē ſuſti-
nētia ꝓprie mortꝭ. plus em̄ cōpatiť aīa corpi ſibi iūcto q̄ꝫ nō iūcto
igiť nō eſt difficilimū fortitudis ī ꝯpaſſione aliene paſſionis. igiť nō
debeť ei aureola rōne ꝯpaſſionis. Ex his videť ꝙ nō habuit aureolā
Cōtra primo. martyrū Cōtra. Suꝑiores ordines habēt ꝓprietates inferioꝝ cū ex

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cellentia. ſed beatiſſima virgo oīm ordinū fuit ſuprema. igit̄ habe/
bit aureolam martyrum quā habent inferiores ¶ Item Dam̄. hec a 2
nullo illuſtriū vincit̄. ſed vinceretur ab aliquo ſi nō haberet aureolā
martyꝝ. ergo habet aureolā martyꝝ ¶ Itē Dam̄. Sed ꝛ ipſa beata v̄
go eaꝝ q̄ ſunt martyrij donationum digna facta dolores quos effu
git pariēs hos in chriſti paſſione ſuſtinuit materiali ꝛ maternali ꝑ paſ
ſione viſceꝝ laceratōem tollerās ꝛ que deū cognouit ꝑ generatōem
vt maleficū hūc interfectū vidēs ceu gladio cogitationib⁹ lacerabat
Et hoc ē Tuā ipſius animā ꝑtranſibit gladi⁹. Ex hac autoritate pa
tet multipliciter ꝙ beatiſſima v̄go gratiā habuit martyrij ꝛ aureolā 3
martyꝝ ¶ Itē dationi anime debet̄ aureola martyrū. ſed beata virgo
dedit p̄cioſiſſimā ꝛ dilectiſſimā animā. igit̄ habebit precioſiſſimā au Nota aīam
reolā. Qꝫ em̄ beata v̄go dederit dilectiſſimā animā manifeſtū ē. qꝛ dilectiſſimam
ipſa in infinitum plus dilexit animā. id ē vitā filij ſui q̄ꝫ beatus Pe dedit ꝛ pre
trus vitā ꝛ animā ſuiipſius. Item ꝙ precioſiſſimā animā dedit pa/ cioſiſſimam
tet. quia datio hui⁹ anime p̄ciū totius mundi ꝛ redemibilis nature
fuit. ꝛ ſic beata virgo dedit in infinitū plus dilectā ꝛ precioſiſſimaꝫ
animā q̄ꝫ aliq̄s ſanctorū. ḡ habebit in infinitū ꝑfectiorē aureolā q̄ꝫ
aliq̄s ſctōꝝ ¶ Itē alij martyres tm̄ dederūt animā ꝛ corp⁹. btiſſima 4
āt v̄go obtulit ad crucē aīam ꝛ corp⁹ ꝛ diuinitatē. ḡ īproporciona/
bil'r plus dedit ī merito. ḡ īꝓportionabil'r pl⁹ accepit in p̄mio ¶ Itē 5
aliq̄ debitores mortꝭ exiſtes nō dederūt vitā gratuite ſcꝫ q̄ſi donū.
ſꝫ reddiderūt ex debito quaſi cenſum. beatiſſima autē v̄go cēſuꝫ illū
dedit qui ſolus inter mortuos liber fuit ꝛ nō neceſſitate ſed charita/
te ſola mortē ſuſtinuit. ¶ Itē omnis dolor ex amore eſt. quod em̄ cū 6
amore poſſidet̄ cū dolore amittit̄. igit̄ vbi īproporcionabil' amor.
ibi improporcionabilis dolor. ſed dolor in q̄ dolebāt ſancti in paſ/
ſione cauſabatur ꝛ a natura ꝛ amore naturali. dolor aūt quo dole/
bat beata virgo cauſabat̄ a dilectione gratuita. Sed gratia impro
porcionabiliter maior ē natura. igit̄ improporcionabiliter maior eſt
amor gratuitus q̄ꝫ naturalis. igitur dolor cauſatus a gratia impro/
porcionabiliter maior eſt q̄ꝫ cauſatus a natura. dolor ſanctoꝝ cauſa
batur a natura. dolor autē beatiſſime virginis cauſabat̄ a natura et
gratia Sꝫ gratia maior eſt natura. ſed magis a gratia. igit̄ ī infinitū
maior erat dolor beate v̄ginis q̄ꝫ dolor aliorum. igit̄ ꝛ eius maior
erat aureola aliorum aureolis.

Vr̄ Nono de aureola predicatorū vtrum erat in beatiſſima vir
gine. Et videtur ꝙ non. ceſſante cauſa ceſſet ꝛ effectus. bea/ Rō prima
tiſſima virgo nō habuit ſtatum predicatorum vel doctorum. igitur
non habuit aureolam predicatorū Media patet ꝑ apoſtolum di.
Chorꝫ. p. Mulieres in eccleſia taceant. ¶ Sed cōtra: Plus ē predi Cōtra ꝑmo

4 tatē. ¶ Itez ſm diony. tres ſunt hierarchie actus ſcz purgare. illumi-
nare ⁊ pficere. et ſunt ad ſe ordinati ita q magis purgatus ē magis
illuminatus. ⁊ magis pfectus. ſz beatiſſima vgo fuit in ſummo pfec
ta. igit in ſummo purgata ⁊ illuīata. ¶ Itē viſio dei que ē premium
5 hui⁹ mūdicie īproporcionabiliter maior ē viſionib⁹ omniū aliorū.
igit mundicia eius maior ē mundicia omniū aliorū. ¶ Itē beati mū
6 do corde ⁊c. Glo. mundi corde ſunt quos cōſciētia nō arguit pecca-
7 torū. ¶ Itē mūdū cor hz q nihil ſibi cōſcius ē. hec āt in btīſſima vgie
fuerūt in ſummo. ḡ habuit mūdiciā cordis in ſummo ¶ De pace

Nr̄ Septimo de pace. ⁊ q ipſa ſilr fuerit in beatiſſima vgine p
Rō prima bat hoc mō. ¶ Beati pacifici Gloſa. pacifici ſunt q oēs mo
tus animi rationi ſubijciūt. quia his nihil repugnat qui ſimiles pa
tri ſuo ſunt qui ē ſumma quies. hoc autē totū in ſummo fuit in bea-
tiſſima vgine. igit eſt pacifica in ſummo ¶ Itē alia gloſa ibidē. Duz
2 lex carnis repugnat legi mentis. nō mō alteri ſed nec nobis poſſum⁹
eſſe pacifici. igit ſup oēs īproporcionabiliter pacifica exiſtit. in qua
caro aduerſus ſpiritū nō rebellauit. ¶ Itē ſicut eſt premiū ad pmiuz
3 ⁊c. Et ſi alijs pacificis datū eſt premium q filij dei ſint p adoptōem
beate vgini datū ē q ſit mater dei p naturā. hoc autē īproporciona-
biliter plus ē q̄ʒ eſſe filiū dei p adoptionē. ḡ premiū beatiſſime vgi-
nis improporcionabiliter ē ſup pmiū alioꝝ. igit meritū ſup meritū.
hoc aūt eſt pacificatio. igit beata vgo in hac beatitudine excellit oēs
¶ Itē beata vgo fuit mediū vniuerſale ⁊ cā pacis. vniuerſalis eīn
4 fuit mediatrix ⁊ recōciliatrix. oēs eīn p ipſaz fuerūt reconciliādi. igi
tur excellit in pacificatione oēs viatores. ¶ De pſecutiōe

Nr̄ Octauo de pſecutiōe qliter hec beatitudo fuerit in btīſſima
vgine. Et nō agit de quacūq; pſecutione ſed de illa que mar
De aureola. tyriū eſt cui debet aureola ¶ Querit igit vtꝝ in beatiſſima vgine fue
martyrū rit aureola martyꝝ. Et videt q nō. q2 ceſſante cā ceſſet effect⁹. cū igit
Rō prima. beatiſſima vgo nō mortē ſuſtinuerit que p martiriū infert. nec habe
2 bit aureolā martyrū. ¶ Itē aureola nō debet volūtati ſz actui. hac
aūt nō fuit actus martyrij. igit nec aureola Si aūt dicit q p dolorē
ſpūalē meruit aureolā ſpūalē. ſz dolor alioꝝ martyꝝ meruit aureolā
tā ſpūalē q̄ʒ corporalē. ſm hoc eſſet inferior ei⁹ aureola aureola mar
Obijcitur. tyꝝ. qui habuerūt ſpūalē ⁊ corporalē Si autē dicat q meruit aureo
lā p cōpaſſionē filij hoc nō videt poſſe ſtare. aureola eīn martyꝝ de
terminat penes ſummū ⁊ pfectiſſimū fortitudinis. hoc autē ē ſuſti-
nētia pprie mortꝭ. plus eīn cōpatit aīa corpi ſibi iūcto q̄ʒ nō iūcto
igit nō eſt difficilimū fortitudis ī cōpaſſione aliene paſſionis. igit nō
debet ei aureola rōne cōpaſſionis. Ex his videt q nō habuit aureolā
Cōtra primo. martyrū Cōtra. Supiores ordines habēt pprietates inferioꝝ cū ex

cellentia.ſed beatiſſima virgo oīm ordinū fuit ſuprema.igiꝛ habe/
bit aureolam martyrum quā habent inferiores¶ Item Dam̄.hec a 2
nullo illuſtriū vinciꝛ.ſed vinceretur ab aliquo ſi nō haberet aureolā
martyꝝ.ergo habet aureolā martyꝝ¶ Itē Dam̄. Sed ꝛ ipſa beata ꝟ
go eaꝝ q̄ ſunt martyrij donationum digna facta dolores quos effu
git pariēs hos in chriſti paſſione ſuſtinuit materiali ꝛ maternali paſ
ſione viſceꝝ laceratōem tollerās ꝛ que deū cognouit ꝑ generatōem
vt maleficū hūc interfectū vidēs ceu gladio cogitationibꝫ lacerabatꝛ
Et hoc ē Tuā ipſius animā ꝑtranſibit gladiꝰ. Ex hac autoritate pa
tet multipliciter ꝙ beatiſſima ꝟgo gratiā habuit martyrij ꝛ aureolā 3
martyꝝ¶ Itē dationi anime debeꝛ aureola martyrū.ſed beata virgo
dedit p̄cioſiſſimā ꝛ dilectiſſimā animā.igiꝛ habebit precioſiſſimā au Nota aīam
reolā. Qꝫ eīn beata ꝟgo dederit dilectiſſimā animā manifeſtū ē.qꝛ dilectiſſimam
ipſa in infinitum plus dilexit animā.id ē vitā filij ſui q̄ȝ beatus Pe dedit ꝛ pre
trus vitā ꝛ animā ſuiipſius. Item ꝙ precioſiſſimā animā dedit pa/ cioſiſſimam
tet.quia datio huiꝰ anime p̄ciū totius mundi ꝛ redemibilis nature
fuit.ꝛ ſic beata virgo dedit in infinitū plus dilectā ꝛ precioſiſſimā
animā q̄ȝ aliq̄s ſanctorū.ḡ habebit in infinitū ꝑfectiorē aureolā q̄ȝ
aliq̄s ſctōꝝ¶ Itē alij martyres tm̄ dederūt animā ꝛ corpꝰ.btiſſima 4
āt ꝟgo obtulit ad crucē aīam ꝛ corpꝰ ꝛ diuinitatē.ḡ īproporciona/
bilr plus dedit ī merito.ḡ ī.ꝓportionabilr plꝰ accepit in p̄mio¶ Itē 5
aliq̄ debitores mortꝭ exītes nō dederūt vitā gratuite ſcȝ q̄ſi donū.
ſȝ reddiderūt ex debito quaſi cenſum.beatiſſima autē ꝟgo cēſuȝ illū
dedit qui ſolus inter mortuos liber fuit ꝛ nō neceſſitate ſed charita/
te ſola mortē ſuſtinuit. ¶ Itē omnis dolor ex amore eſt.quod eīn cū 6
amore poſſideꝛ cū dolore amittiꝛ.igiꝛ vbi īproporcionabilꝛ amor.
ibi improporcionabilis dolor.ſed dolor in q̄ dolebāt ſancti in paſ/
ſione cauſabatur ꝛ a natura ꝛ amore naturali.dolor aūt quo dole/
bat beata virgo cauſabaꝛ a dilectione gratuita. Sed gratia impro
porcionabiliter maior ē natura.igiꝛ improporcionabiliter maior eſt
amor gratuitus q̄ȝ naturalis.igitur dolor cauſatus a gratia impro/
porcionabiliter maior eſt q̄ȝ cauſatus a natura.dolor ſanctoꝝ cauſa
batur a natura.dolor autē beatiſſime virginis cauſabaꝛ a natura et
gratia Sȝ gratia maior eſt natura.ſed magis a gratia.igiꝛ ī infinitū
maior erat dolor beate ꝟginis q̄ȝ dolor aliorum. igiꝛ ꝛ eius maior
erat aureola aliorum aureolis.

NE Nono de aureola predicatorū vtrum erat in beatiſſima vir
gine. Et videtur ꝙ non.ceſſante cauſa ceſſet ꝛ effectus.bea/ Rō prima
tiſſima virgo nō habuit ſtatum predicatorum vel doctorum.igitur
non habuit aureolam predicatorū Media patet ꝑ apoſtolum di.
Chorȝ.p̄. Mulieres in eccleſia taceant.¶ Sed cōtra: Plus ē predi Cōtra p̄mo

4 tatē. ¶ Itez ſm diony. tres ſunt hierarchie actus ſcz purgare. illumi
nare ꝛ pficere. et ſunt ad ſe ordinati ita q̃ magis purgatus ē magis
illuminatus. ꝛ magis pfectus. ſz beatiſſima v̾go fuit in ſummo pfec
ta. igit̾ in ſummo purgata ꝛ illuīata. ¶ Itē viſio dei que ē premium
5 hui᷒ mūdicie ip̄roporcionabiliter maior ē viſionib᷒ omniū aliorū.
igit̾ mundicia eius maior ē mundicia omniū aliorū. ¶ Itē beati mū
6 do corde ꝛc̄. Glo. mundi corde ſunt quos cōſciētia nō arguit pecca-
7 torū. ¶ Itē mūdū cor hz q̄ nihil ſibi cōſcius ē. hec āt in btīſſima v̾gie
fuerūt in ſummo. ḡ habuit mūdiciā cordis in ſummo ¶ De pace

¶ De pace

Rō prima

Nr̄ Septimo de pace. ꝛ q̃ ipſa ſil'r fuerit in beatiſſima v̾gine p
bat̾ hoc mō. ¶ Beati pacifici Gloſa. pacifici ſunt q̄ oēs mo
tus animi rationi ſubyciūt. quia his nihil repugnat qui ſimiles pa
tri ſuo ſunt qui ē ſumma quies. hoc autē totū in ſummo fuit in bea-
tiſſima v̾gine. igit̾ eſt pacifica in ſummo ¶ Itē alia gloſa ibidē. Duz
2 lex carnis repugnat legi mentis. nō mō alteri ſed nec nobis poſſum᷒
eſſe pacifici. igit̾ ſup oēs ip̄roporcionabiliter pacifica exiſtit. in qua
caro aduerſus ſpiritū nō rebellauit. ¶ Itē ſicut eſt premiū ad p̄miuz
3 ꝛc̄. Et ſi alijs pacificis datū eſt premium q̃ filij dei ſint p adoptōem
beate v̾gini datū ē q̃ ſit mater dei p naturā. hoc autē ip̄roporciona-
biliter plus ē q̃ȝ eſſe filiū dei p adoptionē. ḡ premiū beatiſſime v̾gi-
nis improporcionabiliter ē ſup p̄miū alioꝝ. igit̾ meritū ſup meritū.
hoc aūt eſt pacificatio. igit̾ beata v̾go in hac beatitudine excellit oēs
¶ Itē beata v̾go fuit mediū vniuerſale ꝛ cā pacis. vniuerſalis eñ
4 fuit mediatrix ꝛ recōciliatrix. oēs eñ p ipſaz fuerūt reconciliādi. igi
tur excellit in pacificatione oēs viatores. ¶ De pſecutiōe

¶ De pſecutiōe

De aureola. martyrū
Rō prima.

Nr̄ Octauo de pſecutiōe q̄liter hec beatitudo fuerit in btīſſima
v̾gine. Et nō agit̾ de quacūq̃ pſecutione ſed de illa que mar
tyriū eſt cui debet̾ aureola ¶ Querit̾ igit̾ vtꝝ in beatiſſima v̾gine fue
rit aureola martyꝝ. Et videt̾ q̃ nō. q̃ꝛ ceſſante cā ceſſet effect᷒. cū igit̾
beatiſſima v̾go nō mortē ſuſtinuerit que p martiriū infert̾. nec habe
2 bit aureolā martyrū. ¶ Itē aureola nō debet̾ volūtati ſz actui. hac
aūt nō fuit actus martyrij. igit̾ nec aureola Si aūt dicit̾ q̃ p dolorē
ſpūalē meruit aureolā ſpūalē. ſz dolor alioꝝ martyꝝ meruit aureolā
tā ſpūalē q̃ȝ corporalē. ſm hoc eſſet inferior ei᷒ aureola aureola mar

Obijcitur.

tyꝝ. qui habuerūt ſpūalē ꝛ corporalē Si autē dicat̾ q̃ meruit aureo
lā p cōpaſſionē filij hoc nō videt̾ poſſe ſtare. aureola eñ martyꝝ de
terminat̾ penes ſummū ꝛ pfectiſſimū fortitudinis. hoc autē ē ſuſti-
nētia pp̄rie mortꝫ. plus eñ cōpatit̾ aīa corpi ſibi iūcto q̃ȝ nō iūcto
igit̾ nō eſt difficilimū fortitudis i ꝯpaſſione aliene paſſionis. igit̾ nō
debet̾ ei aureola rōne ꝯpaſſionis. Ex his videt̾ q̃ nō habuit aureolā

Cōtra primo.

martyrū Cōtra. Supiores ordines habēt pp̄rietates inferioꝝ cū ex

cellentia.ſed beatiſſima virgo oīm ordinū fuit ſuprema.igiꝭ habe/
bit aureolam martyrum quā habent inferiores¶ Item Dam̄.heca 2
nullo illuſtriū vinciꝭ.ſed vinceretur ab aliquo ſi nō haberet aureolā
martyꝝ.ergo habet aureolā martyꝝ¶ Itē Dam̄. Sed ꝛ ipſa beataꝟ
go eaꝝ q̄ ſunt martyriꝫ donationum digna facta dolores quos effu
git pariēs hos in chriſti paſſione ſuſtinuit materiali ꝛ maternaliſpaſ
ſione viſceꝝ laceratōem tollerās ꝛ que deū cognouit ꝑ generatōem
vt maleficū hūc interfectū vidēs ceu gladio cogitationibꝫ lacerabat
Et hoc ē Tuā ipſius animā ꝑtranſibit gladiꝰ. Ex hac autoritate pa
tet multipliciter ꝙ beatiſſima ꝟgo gratiā habuit martyriꝫ ꝛ aureolā 3
martyꝝ¶ Itē dationi anime debeꝭ aureola martyrū.ſed beata virgo
dedit p̄cioſiſſimā ꝛ dilectiſſimā animā.igiꝭ habebit precioſiſſimā au — Nota aīam
reolā. Qꝫ em̄ beata ꝟgo dederit dilectiſſimā animā manifeſtū ē.qꝛ — dilectiſſimam
ipſa in infinitum plus dilexit animā.id ē vitā filiꝫ ſui q̄ꝫ beatus Pe — dedit ꝛ pre
trus vitā ꝛ animā ſuiipſius. Item ꝙ precioſiſſimā animā dedit pa/ — cioſiſſimam
tet.quia datio huiꝰ anime p̄ciū totius mundi ꝛ redemibilis nature
fuit.ꝛ ſic beata virgo dedit in infinitū plus dilectā ꝛ precioſiſſimaꝫ
animā q̄ꝫ aliq̄s ſanctorū.ḡ habebit in infinitū ꝑfectiorē aureolā q̄ꝫ
aliq̄s ſctōꝝ¶ Itē aliꝫ martyres tm̄ dederūt animā ꝛ corpꝰ.btiſſima 4
āt ꝟgo obtulit ad crucē aīam ꝛ corpꝰ ꝛ diuinitatē.ḡ ī proporciona/
bil'r plus dedit ī merito.ḡ ī.ꝓportionabil'r plꝰ accepit in p̄mio¶ Itē 5
aliq̄ debitores morꝭ exiſtētes nō dederūt vitā gratuite ſcꝫ q̄ſi donū.
ſꝫ reddiderūt ex debito quaſi cenſum.beatiſſima autē ꝟgo cēſuꝫ illū
dedit qui ſolus inter mortuos liber fuit ꝛ nō neceſſitate ſed charita/
te ſola mortē ſuſtinuit.¶ Itē omnis dolor ex amore eſt.quod em̄ cū 6
amore poſſideꝭ cū dolore amittiꝭ.igiꝭ vbi īproporcionabil' amor.
ibi improporcionabilis dolor.ſed dolor in q̄ dolebāt ſancti in paſ/
ſione cauſabatur ꝛ a natura ꝛ amore naturali.dolor aūt quo dole/
bat beata virgo cauſabaꝭ a dilectione gratuita. Sed gratia impro
porcionabiliter maior ē natura.igiꝭ improporcionabiliter maior eſt
amor gratuitus q̄ꝫ naturalis.igitur dolor cauſatus a gratia impro/
porcionabiliter maior eſt q̄ꝫ cauſatus a natura.dolor ſanctoꝝ cauſa
batur a natura.dolor autē beatiſſime virginis cauſabaꝭ a natura et
gratia Sꝫ gratia maior eſt natura.ſed magis a gratia.igiꝭ ī infinitū
maior erat dolor beate ꝟginis q̄ꝫ dolor aliorum. igiꝭ ꝛ eius maior
erat aureola aliorum aureolis.

Vr Nono de aureola predicatorū vtrum erat in beatiſſima vir
gine. Et videtur ꝙ non.ceſſante cauſa ceſſet ꝛ effectus.bea/ — Rō prima
tiſſima virgo nō habuit ſtatum predicatorum vel doctorum.igitur
non habuit aureolam predicatorū Media patet ꝑ apoſtolum di.
Chorꝭ.ꝑ. Mulieres in eccleſia taceant.¶ Sed cōtra: Plus ē predi — Cōtra ꝑmo

care facto q̃ʒ verbo. alij autē ſancti predicauerūt verbo. beatiſſima au
tē ꝟgo principaliter predicauit facto ĩproporcionabiliter aūt ꝑfec/
tius ē factū q̃ʒ verbū. igiť improporcionabiliter ꝑfectiꝰ predicabat
Obijcitur. beata ꝟgo q̃ʒ alij. igiť ꝑfectiorē habuit aureolā. Et ſi dicať ꝙ alij pre
dicauerūt facto hoc ꝑ accidens fuit. accidit em̄ facto ꝙ ſit ſignū vel
exemplū. beata autem virgo ꝑ ſe factis vtebatur ꝓ verbis in ſua p̄di
catione. in deſponſatōe. in ſacramentorū ſuſceptiōe ⁊ cōſimiliū. qui
bus vtebať nō ad ꝑfectiōeʒ ſui ſed ad noſtrā inſtructōem ⁊ vtilitateʒ
2 ¶ Itē maria cōſeruabat omnia verba hec ꝯferens in corde ſuo ſancti
dicunt ꝙ iō hec obſeruabat ꝙ oportunis temporibus ad ſcribēduʒ
euangeliſtis reuelaret. igiť beatiſſima ꝟgo nobis ꝑ euāgeliſtas pre/
dicabat. ¶ Itē doctrina prudentium facilis eſt. ſed beatiſſima virgo
3 breuiſſime ⁊ lucidiſſime omnia predicabilia vno verbo predicauit
quādo dixit in nuptijs ad miniſtros ꝑ quos figuranť p̄dicatores.
Quecūqȝ vobis dixerit facite qui em̄ fecerit quecūqȝ filiꝰ dei dixerit
oīa predicabilia impleuit. Et ita beatiſſima ꝟgo vno verbo predica
uit predicabilia in tali dicto. ¶ Itē quecūqȝ dicunť de ſapiētia intel/
4 ligunť ſpecialiter de beatiſſima ꝟgine. de illa em̄ diciť ꝙ eſt doctrix
diſcipline dei. igitur beatiſſima ꝟgo ē doctrix. igiť ei debetur aureola
predicatorū. ¶ Itē ꝓphete ſunt doctores. igiť ꝓphetiſſe doctrices. ſʒ
5 beatiſſima ꝟgo fuit prophetiſſa igiť ⁊ doctrix. Minor pater in Yſa.
Acceſſi ad ꝓphetiſſam. Glo. virginē mariam. Qꝫ autem mulieres
poſſunt eſſe ꝓphetiſſe patet actuuʒ. vij. Erant qui prophetizabant.
6 ¶ Item omnes alij predicatores predicabant ꝑ verbum creatum be
atiſſima autē virgo ꝑ increatum. igiť p̄dicauit excellentius omni via
tore. igiť habuit aureolam predicatorū. ¶ De aureola virginum.

Rō prima. NI Decimo de aureola virginū. Et videť ꝙ nō habuit aureolaʒ
ꝟginū hac ratione. ¶ Aureola debeť ſm̄ excellentiſſimū ꝑfe
ctiſſimū et difficillimū cōtinentie. in beata autē virgine nō fuit diffi
2 cillimū ꝯtinētie. igiť nec pugna nec victoria ¶ Itē apoſtolus. Nemo
coronabiť niſi qui legittime certauerit. beata ꝟgo nō certauit certa/
mine ꝟginū. igiť nō habebit aureolam ꝟginū. ¶ Itē dicit phs ꝙ cō/
3 tinens eſt qui patitur ⁊ non deducitur. inſenſibilis qui nec deduciť
nec patitur. beata autem virgo nō patiebatur. igitur nō fuit conti/
nens. igitur nō habet aureolam continentie ſeu virginitatis. ¶ Con
tra. beatiſſima virgo diciť virgo ꝟginū. ⁊ huiuſmodi modus loquē
Cōtra p̄mō di diciť vel nominať excellētia vel origo. excellētia vt roſa flos floꝝ. i.
dignifſimus inter flores. origo vt maria iacobi. i. mater iacobi. Si
igiť diciť maria ꝟgo ꝟginū. i. excellētiſſima inter virgines. igiť quic/
q̄d debeť alijs ꝟginibꝫ debeť ei excellētiꝰ. Si aūt dicatur ꝟgo virgi
nū ꝑ originē vt ſit ſenſus virgo mater virginū. tūc ipa eſt mater vir

cellentia.ſed beatiſſima virgo oīm ordinū fuit ſuprema.igiť habe/
bit aureolam martyrum quā habent inferiores¶ Item Dam̄.hec a 2
nullo illuſtriū vincit̄.ſed vinceretur ab aliquo ſi nō haberet aureolā
martyꝝ.ergo habet aureolā martyꝝ¶ Itē Dam̄. Sed ꝛ ipſa beata vꝰ
go eaꝝ q̄ ſunt martyriꝗ donationum digna facta dolores quos effu
git pariēs hos in chriſti paſſione ſuſtinuit materiali ꝛ maternali paſ
ſione viſceꝝ laceratōem tollerās ꝛ que deū cognouit p generatōem
vt maleficū hūc interfectū vidēs ceu gladio cogitationibꝰ lacerabať
Et hoc ē Tuā ipſius animā ptranſibit gladiꝰ. Ex hac autoritate pa
tet multipliciter ꝙ beatiſſima vꝰgo gratiā habuit martyriꝗ ꝛ aureolā 3
martyꝝ¶ Itē dationi anime debeť aureola martyrū.ſed beata virgo
dedit pcioſiſſimā ꝛ dilectiſſimā animā.igiť habebit precioſiſſimā au Nota aīam
reolā. Qꝫ em̄ beata vꝰgo dederit dilectiſſimā animā manifeſtū ē.qꝛ dilectiſſimam
ipſa in infinitum plus dilexit animā.id ē vitā filij ſui q̄ꝫ beatus Pe dedit ꝛ pre
trus vitā ꝛ animā ſuiipſius. Item ꝙ precioſiſſimā animā dedit pa/ cioſiſſimam
tet.quia datio huiꝰ anime pciū totius mundi ꝛ redemibilis nature
fuit.ꝛ ſic beata virgo dedit in infinitū plus dilectā ꝛ precioſiſſimaꝫ
animā q̄ꝫ aliq̄s ſanctorū.ḡ habebit in infinitū pfectiorē aureolā q̄ꝫ
aliq̄s ſctōꝝ¶ Itē alij martyres tm̄ dederūt animā ꝛ corpꝰ.btiſſima 4
āt vꝰgo obtulit ad crucē aīam ꝛ corpꝰ ꝛ diuinitatē.ḡ iproporciona/
bilr̄ plus dedit i merito.ḡ i.pportionabilr̄ plꝰ accepit in pmio¶ Itē 5
aliq̄ debitores morťs exiſtes nō dederūt vitā gratuite ſcꝫ q̄ſi donū.
ſꝫ reddiderūt ex debito quaſi cenſum.beatiſſima autē vꝰgo cēſuꝫ illū
dedit qui ſolus inter mortuos liber fuit ꝛ nō neceſſitate ſed charita/
te ſola mortē ſuſtinuit.¶ Itē omnis dolor ex amore eſt.quod em̄ cū 6
amore poſſideť cū dolore amittiť.igiť vbi īproporcionabil' amor.
ibi improporcionabilis dolor.ſed dolor in q̄ dolebāt ſancti in paſ/
ſione cauſabatur ꝛ a natura ꝛ amore naturali.dolor aūt quo dole/
bat beata virgo cauſabať a dilectione gratuita. Sed gratia impro
porcionabiliter maior ē natura.igiť improporcionabiliter maior eſt
amor gratuitus q̄ꝫ naturalis.igitur dolor cauſatus a gratia impro/
porcionabiliter maior eſt q̄ꝫ cauſatus a natura.dolor ſanctoꝝ cauſa
batur a natura.dolor autē beatiſſime virginis cauſabať a natura et
gratia Sꝫ gratia maior eſt natura.ſed magis a gratia.igiť i infinitū
maior erat dolor beate vꝰginis q̄ꝫ dolor aliorum. igiť ꝛ eius maior
erat aureola aliorum aureolis.

Ar̄ Nono de aureola predicatorū vtrum erat in beatiſſima vir
gine. Et videtur ꝙ non.ceſſante cauſa ceſſet ꝛ effectus.bea/ Rō prima
tiſſima virgo nō habuit ſtatum predicatorum vel doctorum.igitur
non habuit aureolam predicatorū Media patet p apoſtolum di.
Chorꝫ.p̄.Mulieres in eccleſia taceant.¶ Sed cōtra: Plus ē predi Cōtra pmo

tare facto q̄ȝ verbo. alij autē ſancti predicauerūt verbo. beatiſſima au
tē ꝟgo principaliter predicauit facto īproporcionabiliter aūt ꝑfec/
tius ē factū q̄ȝ verbū. igiꝰ improporcionabiliter ꝑfectiꝰ predicabat
Obijcitur. beata ꝟgo q̄ȝ alij. igiꝰ ꝑfectiorē habuit aureolā. Et ſi dicaꝰ ꝙ alij pre
dicauerūt facto hoc ꝑ accidens fuit. accidit eñ facto ꝙ ſit ſignū vel
exemplū. beata autem virgo ꝑ ſe factis vtebatur ꝓ verbis in ſua p̄di
catione. in deſponſatōe. in ſacramentorū ſuſceptiōe ⁊ cōſimiliū. qui
bus vtebaꝰ nō ad ꝑfectiōeȝ ſui ſed ad noſtrā inſtructōem ⁊ vtilitateȝ
2 ¶ Itē maria cōſeruabat omnia verba hec ꝯferens in corde ſuo ſancti
dicunt ꝙ iō hec obſeruabat ꝙ oportunis temporibus ad ſcribēduȝ
euangeliſtis reuelaret. igiꝰ beatiſſima ꝟgo nobis ꝑ euāgeliſtas pre/
dicabat. ¶ Itē doctrina prudentium facilis eſt. ſed beatiſſima virgo
3 breuiſſime ⁊ lucidiſſime omnia predicabilia vno verbo predicauit
quādo dixit in nuptijs ad miniſtros ꝑ quos figuranꝰ p̄dicatores.
Quecūq̄ȝ vobis dixerit facite qui eñ fecerit quecūq̄ȝ filiꝰ dei dixerit
oīa predicabilia impleuit. Et ita beatiſſima ꝟgo vno verbo predica
uit predicabilia in tali dicto. ¶ Itē quecūq̄ȝ dicunꝰ de ſapiētia intel/
4 ligunꝰ ſpecialiter de beatiſſima ꝟgine. de illa eñ diciꝰ ꝙ eſt doctrix
diſcipline dei. igitur beatiſſima ꝟgo ē doctrix. igiꝰ ei debetur aureola
predicatorū. ¶ Itē ꝓphete ſunt doctores. igiꝰ ꝓphetiſſe doctrices. ſȝ
5 beatiſſima ꝟgo fuit prophetiſſa igiꝰ ⁊ doctrix. Minor pater in Yſa.
Acceſſi ad ꝓphetiſſam. Glo. virginē mariam. Qȝ autem mulieres
poſſunt eſſe ꝓphetiſſe patet actuū. xij. Erant qui prophetizabant.
6 ¶ Item omnes alij predicatores predicabant ꝑ verbum creatum be
atiſſima autē virgo ꝑ increatum. igiꝰ p̄dicauit excellentius omni via
tore. igiꝰ habuit aureolam predicatorū. ¶ De aureola virginum.

Rō prima. Ad Decimo de aureola virginū. Et videꝰ ꝙ nō habuit aureolaȝ
ꝟginū hac ratione. ¶ Aureola debeꝰ ſm excellentiſſimū ꝑfe
ctiſſimū et difficillimū cōtinentie. in beata autē virgine nō fuit diffi
2 cillimū ꝯtinētie. igiꝰ nec pugna nec victoria ¶ Itē apoſtolus. Nemo
coronabiꝰ niſi qui legittime certauerit. beata ꝟgo nō certauit certa/
mine ꝟginū. igiꝰ nō habebit aureolam ꝟginū. ¶ Itē dicit phs ꝙ cō/
3 tinens eſt qui patitur ⁊ non deducitur. inſenſibilis qui nec deduciꝰ
nec patitur. beata autem virgo nō patiebatur. igitur nō fuit conti/
nens. igitur nō habet aureolam continentie ſeu virginitatis. ¶ Con
tra. beatiſſima virgo diciꝰ virgo ꝟginū. ⁊ huiuſmodi modus loquē
Cōtra ꝓmū di diciꝰ vel nominaꝰ excellētia vel origo. excellētia vt roſa flos floꝝ. i.
digniſſimus inter flores. origo vt maria iacobi. i. mater iacobi. Si
igiꝰ diciꝰ maria ꝟgo ꝟginū. i. excellētiſſima inter virgines. igiꝰ quicq̄
q̄d debeꝰ alijs ꝟginibꝰ debeꝰ ei excellētiꝰ. Si aūt dicatur ꝟgo virgi
nū ꝑ originē vt ſit ſenſus virgo mater virginū. tūc ipa eſt mater vir

ginū in ꝟginitate. ⁊ ſic erit matervirginitatis. alie autē ſunt nutrices
ꝟginitatis. ğ beatiſſima ꝟgo improporcionabilius eſſentialiꝰ ſe ha
bet ad ꝟginitatē q̄ȝ alie ꝟgines. igiť improporcionabiliter ꝑfectius
habebit aureolā ſuper alias ꝟgines. ¶ Itē btiſſima ꝟgo regina ē vir 2
ginū et hoc ſibi ſoli cōuenit. Ipſa em̄ ſola a maledictione legis qua
ſi a ſeruitute carceris ⁊ captiuitatis virginitatē liberauit ⁊ eandē libe
rā ⁊ glorioſaȝ reddidit. ⁊ ſic omnes ꝟgines inq̄ȝtū ꝟgines a ſeruitu-
te legis liberauit ⁊ ſue ſeruituti mancipauit. ⁊ ſic effecta ē regina vir
ginū. omnes alie ancille ſunt ⁊ pediſſeque. Sed improporciona-
bilis ē corona ancille ⁊ regine. ğ improporcionabilē ⁊ ꝑfectiorē ha-
bet aureolā ſuꝑ aureolam ꝟginū. ¶ Itē beatiſſima ꝟgo habet virgi 3
nitatē in ſummo vt patebit infra. igiť habebit aureolā virginitatis
in ſummo. ¶ De fructibus in generali

Queſtio vigeſima ſecūda eſt

de fructibꝰ quomodo fuerunt fructus in beatiſſima ꝟgi
ne qui quidē diſtinguunť ſm̄ ſtatū cōtinentie triceſimus
ſexageſimus centeſimꝰ. Et videť ꝙ illos nō potuit habere excellenti
us cū triceſimus nō excellit triceſimū. nec ſexageſimꝰ ſexageſimū. nec
centeſimus centeſimum.

¶ Ad hec ſoluētes dicimus ꝙ iſte beatitudines determinanť ſm̄ Rſº
actꝰ ꝑfectionis vie ⁊ ſm̄ ſtatū vie. ⁊ ꝓpter hoc euacuabunť in patria
vbi nō ē pauꝑtas nec luctus nec eſuries ⁊c. Itē cōcedimus ꝙ btiſſi-
ma ꝟgo habuit oēs iſtas ſicut ꝓbatū ē ſed excellētius omni viatore.
Cōcedimus oīa q̄ oppoſita ſunt de pauꝑtate ⁊ ſiľr de mititate Qđ Ad obiecta
aūt obiiciť de moyſe. dicendū ꝙ erat mitiſſimus in generatōe ſua vel
reſpectu p̄cedētiū vel reſpectu conꝑaneoꝝ ſuoꝝ. vel ꝙ beatiſſima
ꝟgo nō cadit ī numerū cū aliis. q2 nō ē vna de oīb9 ſed ē vna ſuꝑ
oīes. Cōcedimꝰ etiā ꝙ btiſſima ꝟgo habuit oēs aureolas ⁊ oīa do Maria habu
na gratuita oīm alioꝝ ſanctoꝝ. De aureola martyꝝ Bern. lōge eam it oēſ aureolas
plus q̄ȝ martirē cēſemus in q̄ paſſionis ſenſuȝ ꝯpaſſiōis ſuꝑauit affe- Aureolā mar-
ctus. Itē de oīb9 aureolis ſimľ Bern. ſuꝑ illđ. In plenitudine ſcō tyrum
rū detētio mea. Cui nec puritas angeloꝝ nec fides p̄riarchaꝝ defuit 5
nec ſpes ꝓphetarū nec apl'oꝝ zelꝰ. nec cōſtantia martyꝝ. nec ſobrie-
tas ꝯfeſſoꝝ. nec caſtitas ꝟginū. nec ꝯiugatoꝝ fecūditas Et hac aucte
pȝ ꝙ btiſſima ꝟgo ꝓprietates gratuitas alioꝝ ſuꝑauit ⁊ eas excellē Ad rōnes
tiꝰ habuit. Rōnes in ꝯtrariū poſitas ꝑ ꝯtrarias rōnes credimꝰ ſuffi
ciēter ſolutas. Ad aliud qđ vltimo obiiciť de fructib9. dicimꝰ ꝙ il- De fructib9
los habuit excellētiꝰ oīb9 viatorib9 duplici de cā vna q2 habuit eas Cauſa p̄ma
ſiľ vtpote ꝟgo vidua ꝯiugata. altera q2 vnūqđq3 excellētius habuit 2
in triceſimo em̄ fructu q̄ debeť ꝯiugatis ꝑ denariū glorie eterne ꝑfe

Signatio fructus triceſimi ſexageſimi ⁊ centeſimi

ctio deſignat̃ .p trinariū tria bona cōiugiȷ́ ſcʒ fides. ples ſacramētuʒ
p que cōiugati tendūt ad vitā eternā. illa aūt tria habuit excellētius
beata ꝟgo vt pbatū ē ſupra. igit̃ habuit fructū triceſimū omib⁹ excel
lentius ¶ Itē in ſexageſimo p denariū ſignat̃ pfectio glorie eterne. in
ſenario ſex opa miſericordie p que tendūt vidue ad vitā eternā. Illa
aūt opa miſcdie fuerūt excellētius in btiſſima ꝟgine omni viatore ꝗ
habuit fructū ſexageſimū excellētius vniuerſis. Cēteſim⁹ fruct⁹ ſeu
numerus ꝙ cōſtat ex denario in ſe ducto vitā angelicā in terris ſigni
ficat p quā tēdit̃ ad ſocietatē angeloꝝ in celis. vitā vero angelicā ha
buit beatiſſima ꝟgo excellētius oīb⁹ terris. igit̃ habuit fructū cēteſi-
mū excellenti⁹ vniuerſis ¶ Et ſic pʒ q̃liter beatiſſima ꝟgo oēs beati-
tudines ⁊ oēs aureolas ⁊ hmōi fructus in ſummo habuit igitur ꝛc.

Rō prima

Nr̃ Secūdo de fructibus ꝙs ponit apoſtolus ad Gal. v. fruct⁹
autē ſpūs ſunt gaudiū charitas ꝛc. qualiter fuerūt in beatiſ-
ſima ꝟgine. ¶ Et videt̃ ꝙ excellēti⁹ omni viatore hac rōne. Gratia. ⁊
peccatū opponunt̃. cōiūctio et diuiſio ſimiliter opponunt̃. a pecca
to ē diuiſio. igit̃ a gratia ē cōiunctio. Sed in beatiſſima ꝟgine im-
proporcionabilis gratia fuit. ꝗ improporcionabilis cōiunctio. ſed
ad cōiunctionē cū deo ſequit̃ refectio ſiue fructus vt pʒ in fruitione
patrie que ſequit̃ ad ſummā cōiunctionē. ſed in beatiſſima ꝟgine fu
it ſumma ⁊ improporcionabilis coniunctio vie. igit̃ īproporciona-
2 bilis refectio. igit̃ habuit oēs fructus in ſummo ¶ Itē yſa. dicito iu-
ſto quoniā fructū adinuentionū ſuaꝝ comedet. Et in ps. Labores
manuū tuaꝝ ꝛc. in opib⁹ bonis ē refectio. ī beatiſſima ꝟgine fuerūt
opa īproporcionabiliter bona aliȷ́s. ꝗ ⁊ refectio īproporcionabilis
3 aliȷ́s ¶ Itē ps. In cuſtodiēdis illis retributō multa. ſʒ beatiſſima ꝟ-
go īproporcionabil'r aliȷ́s cuſtodiuit. ꝗ in ipis īproporcionabiliter
4 retributōem habuit ¶ Itē ſecura mens q̃ſi iuge ꝯuiuiū. ſʒ btiſſima ꝟ
go aliȷ́s īproporcionabiliter ſecura fuit igit̃ aliȷ́s improporcionabi-
5 liter cōuiuauit ¶ Itē yſa. Si auertis a ſabbato pedē tuū facere volū
tatē meā in die ſancto meo ⁊ vocaberis ſabbatū delicatū ⁊ ſanctum
dei glioſuʒ ꝛc. vſqʒ ſuſtollā te ſup altitudinē terre ⁊ cibabo te heredi
tate patrꝭ tui iacob. oīa que huic pmittunt̃ cibationi fuerūt in beatiſ
ſima ꝟgine ſumme. igit̃ cibatio in ſummo ¶ De charitate

Rō prima

Nr̃ Tercio d' fructu qui ē charitas ſpecialiter Et pbat̃ ꝙ in bea
tiſſima ꝟgine fuerit in ſummo h̃ mō Glo. ſup illō Charitas
eſt ꝙ de terra ad celū eleuat. ⁊ ſic ibi duo innuunt̃ que ptinēt ad hūc
fructū. a terrenis ſepatio. ad celū eleuatio. vtrūqʒ iſtoꝝ fuit in btiſſi-
ma ꝟgine in ſummo. igit̃ ⁊ fructū charitatis habuit in ſummo Qd'
improporcionabil'r aliȷ́s a terrenis fuit ſepata pʒ p h̃ ꝙ neqʒ puluis
venial' peccati pedib⁹ ei⁹ adheſit. qd' oīb⁹ aliȷ́s viatoribus ineuita-

ginū in ꝟginitate. ⁊ ſic erit mater virginitatis. alie autē ſunt nutrices
ꝟginitatis. ꝗ beatiſſima ꝟgo improporcionabilius eſſentialiꝰ ſe ha
bet ad ꝟginitatē q̄ȝ alie ꝟgines. igiť improporcionabiliter ꝑfectius
habebit aureolā ſuper alias ꝟgines. ¶ Itē btiſſima ꝟgo regina ē vir 2
ginū et hoc ſibi ſoli cōuenit. Ipſa em̄ ſola a maledictione legis qua
ſi a ſeruitute carceris ⁊ captiuitatis virginitatē liberauit ⁊ eandē libe
rā ⁊ glorioſaȝ reddidit. ⁊ ſic omnes ꝟgines inq̄ȝtū ꝟgines a ſeruitu-
te legis liberauit ⁊ ſue ſeruituti mancipauit. ⁊ ſic effecta ē regina vir
ginū. omnes alie ancille ſunt ⁊ pediſſeque. Sed improporciona-
bilis ē corona ancille ⁊ regine. ꝗ improporcionabilē ⁊ ꝑfectiorē ha-
bet aureolā ſuꝑ aureolam ꝟginū. ¶ Itē beatiſſima ꝟgo habet virgi 3
nitatē in ſummo vt patebit infra. igiť habebit aureolā virginitatis
in ſummo. ¶ De fructibus in generali

Queſtio vigeſima ſecūda eſt

de fructibꝰ quomodo fuerunt fructus in beatiſſima ꝟgi
ne qui quidē diſtinguunť ſm ſtatū cōtinentie triceſimus
ſexageſimus centeſimꝰ. Et videť ꝙ illos nō potuit habere excellenti
us cū triceſimus nō excellit triceſimū. nec ſexageſimꝰ ſexageſimū. nec
centeſimus centeſimum.

¶ Ad hec ſoluētes dicimus ꝙ iſte beatitudines determinanť ſm R[ſ]o
actꝰ ꝑfectionis vie ⁊ ſm ſtatū vie. ⁊ ꝓpter hoc euacuabunť in patria
vbi nō ē pauꝑtas nec luctus nec eſuries ⁊c̄. Itē cōcedimus ꝙ btiſſi-
ma ꝟgo habuit oēs iſtas ſicut ꝓbatū ē ſed excellētius omni viatore.
Cōcedimus oīa q̄ oppoſita ſunt de pauꝑtate ⁊ ſilr̄ de mititate Qd̄ Ad obiecta
aūt obijciť de moyſe. dicendū ꝙ erat mitiſſimus in generatōe ſua vel
reſpectu p̄cedētiū vel reſpectu contꝑaneoꝝ ſuorū. vel ꝙ beatiſſima
ꝟgo nō cadit ī numerū cū alijs. q̄ꝛ nō ē vna de oībꝰ ſed ē vna ſuꝑ
oēs. Cōcedimꝰ etiā ꝙ btiſſima ꝟgo habuit oēs aureolas ⁊ oīa do Maria habu
na gratuita oīm alioꝝ ſanctoꝝ. De aureola martyꝝ Bern. lōge eam it oēſ aureolas
plus q̄ȝ martirē cēſemus in q̄ paſſionis ſenſuȝ ↄpaſſiōis ſuꝑauit affe- Aureolā mar-
ctus. Itē de oībꝰ aureolis ſiml' Bern. ſuꝑ illd̄. In plenitudine ſcō tyrum
rū detētio mea. Cui nec puritas angelorū nec fides p̄riarchaꝝ defuit ſ
nec ſpes ꝓphetarū nec aplo̅ꝝ zelꝰ. nec cōſtantia martyꝝ. nec ſobrie-
tas ↄfeſſoꝝ. nec caſtitas ꝟginū. nec ↄiugatoꝝ fecūditas Et hac aucte
pȝ ꝙ btiſſima ꝟgo ꝓprietates gratuitas alioꝝ ſuꝑauit ⁊ eas excellē
tiꝰ habuit. Rōnes in ↄtrariū poſitas ꝑ ↄtrarias rōnes credimꝰ ſuffi Ad rōnes
ciēter ſolutas. Ad aliud qd̄ vltimo obijciť de fructibꝰ. dicimꝰ ꝙ il- De fructibꝰ
los habuit excellētiꝰ oībꝰ viatoribꝰ duplici de cā vna q̄ꝛ habuit eas Cauſa p̄ma
ſil' vtpote ꝟgo vidua ↄiugata. altera q̄ꝛ vnūqdq̄ȝ excellētius habuit 2
in triceſimo em̄ fructu q̄ debeť ↄiugatis ꝑ denariū glorie eterne ꝑfe

Signatio fructꝰ triceſimi ſexageſimi ꝛ centeſimi

ctio deſignat̄. ꝑ trinariũ tria bona cõiugij ſcꝫ fides. ꝓles ſacramẽtuꝫ
ꝑ que cõiugati tendũt ad vitã eternã. illa aũt tria habuit excellẽtius
beata ꝟgo vt ꝓbatũ ẽ ſupra. igit̄ habuit fructũ triceſimũ oĩbꝫ excel
lentius ¶ Itẽ in ſexageſimo ꝑ denariũ ſignat̄ ꝑfectio glorie eterne. in
ſenario ſex opa miſericordie ꝑ que tendũt vidue ad vitã eternã. Illa
aũt opa miſcdie fuerũt excellẽtius in btĩſſima ꝟgine omni viatore ḡ
habuit fructũ ſexageſimũ excellẽtius vniuerſis. Cẽteſimꝰ fructꝰ ſeu
numerus q̃ cõſtat ex denario in ſe ducto vitã angelicã in terris ſigni
ficat ꝑ quã tẽdit̄ ad ſocietatẽ angeloꝝ in celis. vitã vero angelicã ha
buit beatiſſima ꝟgo excellẽtius oĩbꝫ terris. igit̄ habuit fructũ cẽteſi-
mũ excellentiꝰ vniuerſis ¶ Et ſic pꝫ q̃liter beatiſſima ꝟgo oẽs beati-
tudines ꝛ oẽs aureolas ꝛ hmõi fructus in ſummo habuit igitur ꝛc.

Rō prima

Nr̄ Secũdo de fructibus q̃s ponit apoſtolus ad Gal. v. fructꝰ
autẽ ſpũs ſunt gaudiũ charitas ꝛc. qualiter fuerũt in beatiſ-
ſima ꝟgine. ¶ Et videt̄ ꝙ excellẽtiꝰ omni viatore hac rõne. Gratia. ꝛ
peccatũ opponunt̄. cõiũctio et diuiſio ſimiliter opponunt̄. a pecca
to ẽ diuiſio. igit̄ a gratia ẽ cõiunctio. Sed in beatiſſima ꝟgine im-
proporcionabilis gratia fuit. ḡ improporcionabilis cõiunctio. ſed
ad cõiunctionẽ cũ deo ſequit̄ refectio ſiue fructus vt pꝫ in fruitione
patrie que ſequit̄ ad ſummã cõiunctionẽ. ſed in beatiſſima ꝟgine fu
it ſumma ꝛ improporcionabilis coniunctio vie. igit̄ ĩproporciona-
2 bilis refectio. igit̄ habuit oẽs fructus in ſummo ¶ Itẽ yſa. dicito iu-
ſto quoniã fructũ adinuentionũ ſuaꝝ comedet. Et in ps̄. Labores
manuũ tuaꝝ ꝛc. in opibꝫ bonis ẽ refectio. ĩ beatiſſima ꝟgine fuerũt
opa ĩproporcionabiliter bona alijs. ḡ ꝛ refectio ĩproporcionabilis
3 alijs ¶ Itẽ ps̄. In cuſtodiẽdis illis retributõ multa. ſꝫ beatiſſima ꝟ-
go ĩproporcionabil'r alijs cuſtodiuit. ḡ in ĩpis ĩproporcionabiliter
4 retributõem habuit ¶ Itẽ ſecura mens q̃ſi iuge ꝯuiuiũ. ſꝫ btĩſſima ꝟ-
go alijs ĩproporcionabiliter ſecura fuit igit̄ alijs improporcionabi-
5 liter cõuiuauit ¶ Itẽ yſa. Si auertis a ſabbato pedẽ tuũ facere volũ
tatẽ meã in die ſancto meo ꝛ vocaberis ſabbatũ delicatũ ꝛ ſanctum
dei glioſuꝫ ꝛc. vſqꝫ ſuſtollã te ſup altitudinẽ terre ꝛ cibabo te heredi
tate patrꝭ tui iacob. oĩa que huic ꝑmittunt̄ cibationi fuerũt in beatiſ
ſima ꝟgine ſumme. igit̄ cibatio in ſummo ¶ De charitate

Rꝫ prima

Nr̄ Tercio ď fructu qui ẽ charitas ſpecialiter Et ꝓbat̄ ꝙ in bea
tiſſima ꝟgine fuerit in ſummo h̄ mõ Glo. ſup illõ Charitas
eſt q̃ de terra ad celũ eleuat. ꝛ ſic ibi duo innuunt̄ que ꝑtinẽt ad hũc
fructũ. a terrenis ſepatio. ad celũ eleuatio. vtrũqꝫ iſtoꝝ fuit in btĩſſi-
ma ꝟgine in ſummo. igit̄ ꝛ fructũ charitatis habuit in ſummo Qď
improporcionabil'r alijs a terrenis fuit ſepata pꝫ ꝑ h̄ ꝙ neqꝫ puluis
venial' peccati pedibꝫ eiꝰ adheſit. qď oĩbꝫ alijs viatoribus ineuita-

bile fuit. Qđ ad celū maxime elauata fuit ſic ꝓbatur. habetˀ Math
vbi eſt theſaurus tuus ꝛc̄. igitˀ theſaurus trahit ad ſe fructum. Sed
beatiſſima ꝟgo habuit improportionabilē theſaurū in regno celorū
igitˀ improporcionabiliter eleuabatˀ ad celū ¶ Itē eleuatiuū eleuās ē 2
gratia. ſed in beatiſſima ꝟgine fuit improporcionabiliter gratia. ḡ 3
ꝛc̄ Itē in p̄s. fiunt tres queſtiones. vna. Dn̄e quis aſcendet in mon-
tē ſanctū tuū. altera. Quis ſtabit in loco ſancto eiꝰ. tercia. Quis ha
bitabit ꝛc̄. Quia difficile ꝛ pfectū ē aſcendere. difficiliꝰ ꝛ pfectius eſt
ſtare. difficillimū ꝛ pfectiſſimū ē habitare ꝛ quieſcere Sed ad ſtatū
apoſtolorū qui maiores ab eccleſia dicuntˀ ptinet aſcēdere ſꝫ nō ha-
bitare imo deſcēdere. vñ angeli aſcēdebāt ꝛ deſcendebāt. Gen̄. vnde
ap̄l'us rapiebatˀ vſqꝫ ad terciū celū ꝛ mox deſcēdit ad diſponēdū cu
bilia infirmoꝝ. vñ dicit. Siue mēte excedimus ſobrij deo ꝛc̄. igitur
ad pfectiorē ſtatū qꝫ apoſtolorū fuit ptinet aſcēdere et quieſcere Sꝫ
ſup ſtatū ap̄l'orū nō fuit ſtatus eminētior qꝫ ſtatus btē ꝟginis. ḡ ad
ſtatū btē ꝟginis ptinet aſcēdere ꝛ quieſcere ꝛ habitare ¶ Item in p̄s. 4
Cōcupiſcit ꝛ defecit aīa mea ¶ Itē inter atria dn̄i tenere et inter atria
dn̄i cōcupiſcere ꝛ deficere. mediū ē atria dn̄i cōcupiſcere ꝛ nō defi-
cere. ſcd̄m ptinet ad ſtatū viatoꝝ. primū eſt ad ſtatū cōprehēſoꝝ. ḡ
mediū ad ſtatū mediū hoc aūt ē ſtatꝰ beatiſſime ꝟginis. ḡ atria dn̄i
cōcupiuit ꝛ nō defecit ꝟgo igitˀ requieuit ibi ¶ Item yſa. Requieſcit 5
ſp̄us dn̄i ꝛc̄ Bern. Nimirū ꝛ ſup eā. ḡ ſup eā reqeuit ſp̄us ſapientie
Sed requies ē ꝓuatio motꝰ. ſꝫ augmentū ꝛ diminutio nō ſunt ſine
motu. igitˀ ſi habuit ſpiritū reqeſcentē fuit ſine motu. ḡ ſine augmēto
igitˀ in ſummo. igitˀ fructū charitatꝭ habuit ſummo ¶ Itē in corrup 6
tio facit ꝓximū deo. ſꝫ in beata ꝟgine fuit improporcionabil' incor-
ruptio. igitˀ improporcionabil' ꝓximitas deo ¶ Itē q̇ ſe exaltat hūilia 7
bitˀ ꝛc̄. Sꝫ btīſſima ꝟgo fuit in ſummo hūiliata igitˀ in ſummo ē ex
altata. Cū ḡ charitatꝭ fructꝰ ſit eleuatio ad celū. manifeſtū ē ex his ꝙ
beata ꝟgo habuit charitatis fructum in ſummo.

Nr Quarto de ſecūdo fructu q̇ ē gaudiū. de q̄ glo. ibidē. ꝙ gau
diū ē cōſcientie puritas ꝛ eleuatō animi in his q̄ digna ſunt Rō prima
exultātis. Sꝫ hec tria cōſcientie puritas vt patuit ꝛc̄. ꝛ eleuatio ani
mi vt ꝓbatū ē ſupra in ꝓximo. ꝛ dignitates donorū ſp̄ualiū fuerūt
in beatiſſima ꝟgine in ſummo. igitˀ habuit fructū gaudij in ſummo
¶ Itē p̄s viderūt oēs fines ſalu. ꝛc̄. ꝙ viſio ſalutationis eſt cauſa iu 2
bilationis. ſed viſionē iſtā beata ꝟgo in ſummo vidit. ḡ in ſummo iu
bilauit ¶ Itē Luc̄. Annūcio vobis gaudiū magnū qꝛ natꝰ ē ſaluator
īproportionabil'r magꝭ ē naſci ſaluatorē de ſeqꝫ naſci ſibi. ḡ btīſſima 3
virgo improporcionabiliter omnibus cauſam gaudij habuit. igi 4
tur improporcionabiliter gauiſa fuit maria. ¶ Item improporcio-

nabiliter magis ē naſci ſibi ſaluatorē filiū q̄ȝ ſibi naſci deū. ſi eñ bea
tiſſima gens cuius ē dominus deus eius improportionabiliter eſt
beatioꝛ cuius ē dominus fili⁹ eius. Sed beatiſſime ꝟgini naſcebat̄
filius alijs oīibus domin⁹. igit̄ improporcionabilē cām alijs gau
5 dēdi habuit. igit̄ in ſummo gauiſa fuit ¶ Itē ſi diligeretis me gaude/
retis vtiq̄ȝ. hec ē immediata ꝛ ꝑ ſe. dilectio eñ ē immediata cā gaudij
Sed beata ꝟgo habuit dilectionē in ſummo. igit̄ ꝛ gaudiū in ſum
6 mo. ¶ Itē gaudete ꝛ exultate qm̄ nomina veſtra ſcripta ſunt in celis
hoc ē gaudiū de p̄deſtinatione eterna ꝛ de p̄nti iuſticia. ſȝ beata vir
go habuit preſentē iuſticiam in ſummo. igit̄ et gaudium in ſummo.
7 ¶ Itē aliquis predeſtinatur vt ſit ſeruus dei ꝛ filius ꝑ adoptōem. ali
quis vt filius dei ſit ꝑ deum vt chriſt⁹ homo. aliquis vt ſit mater dei
ꝑ naturam. Sed improporcionabiliter maius eſt in aliquo eſſe ma
trem dei ꝑ naturam q̄ȝ eſſe filium ꝑ adoptōem. igitur beatiſſima ꝟ/
8 go cauſam gaudij habuit in ſummo. ¶ Item apoſtolus Gaudete in
domino. dn̄s eñ prope eſt. igit̄ proximitas eſt cauſa gaudij. ſed bea
tiſſime virgini in ſummo proximus fuit. igitur ſummum gaudiuȝ
9 habuit ¶ Itē apoſtolus. Habētes ſuꝑ omnia charitatem que eſt vin
culū ꝛ pax dei exultet in cordibus veſtris Glo. Charitas que eſt cau
ſa exultationis. Sed beatiſſima ꝟgo habuit charitatē in ſummo. ḡ
10 exultauit in ſummo ¶ Iteȝ regnū dei intra vos ē pax ꝛ iuſticia ꝛ gau
diū in ſpiritu ſancto. Beatiſſima virgo improporcionabiliter alijs
plus habuit in corde de regno dei. igitur improporcionabiliter plus
11 de gaudio in ſpiritu ſancto ¶ Itē miſericordia ꝛ veritas p̄cedēt faciē
tuā beat⁹ pp̄ls qui ſcit iubilatiōeȝ. preceſſio miſcd̄ie eſt cauſa iubila
tionis. ſed in beatiſſima ꝟgine p̄ceſſit miſericordia in ſummo. igitur
12 ſciuit iubilatōem in ſummo. ¶ Itē Thob. Quod gaudiū mihi eſt.
quia in tenebris ſedeo ꝛ lumē celi nō video. igitur attractō ſenſus ꝛ
in luce eſſe ꝛ lumen celi videre eſt cauſa leticie. hoc autē in beatiſſima
13 virgine fuit in ſummo. igit̄ habuit gaudiū in ſummo ¶ Itē beatiſſi/
ma virgo fuit oīibus comprehenſoribus ꝛ viatoribꝰ cauſa gaudij
ꝛ leticie. igit̄ plus oīibus gaudij habuit ꝛ leticie. vn̄. Sara in figu
ra ei⁹ dicit. Riſum dn̄s fecit mihi. ꝛ omnes qui audierūt corridebāt
mihi. quaſi di. gaudiū p̄ncipaliter ꝑtinet ad me. alijs autē ex ↄſequē
ti ꝛ ꝑ me vn̄ Judith. xiiij Tu gloria iſrahel tu leticia hierl'm tu hono
14 rificētia pp̄li mei ¶ Itē yſa. Letabunt̄ corā te ſicut q̄ letant̄ i meſſe. ſi/
cut exultāt ꝛc̄ ¶ Itē hic tāgunt̄ due cauſe gaudij Meſſoꝛ d̄ fructu ꝛ
victoꝛ de ſpolijs. Sic ḡ ē gaudiū meſſoꝛ de fructu ꝛ victoꝛ de ſpo/
lijs. Sed btīſſima ꝟgo habuit fructū in ſummo. habuit ḡ ꝛ gaudi
um in ſummo ¶ Itē beatiſſima virgo habuit victoriam ꝛ ſpolia in
ſummo. q̄ ex faucibꝰ leuiathan mūdū quaſi ſpolium eripuit.

Vr̃ Quinto de fructu q̄ ē pax ꝙ fuit in ſummo in btiſſima ꝟgi- Rō ꝑma.
ne ꝓbat̃ hoc mō Luce. v. Gloria in excelſis deo. Et in terra
pax hoīb ꝛc. Beatiſſima ꝟgo oīb īproportionabil'r bonā volūta/
tem habuit. igit̃ ꝛ pacē. ¶ Itē pacē meā do vobis. pacē meā relinq̄ 2.
vobis. hec ē duplex pax. ſcz pax eternitatis ꝛ pax pectoris. Pax pe/
ctoris ē q̄es a pctō. illā habuit btiſſima ꝟgo in ſummo. in alijs em̄ q̄
es a pctis eſt ceſſatio peccādi. btiſſima aūt ꝟgo nūq̄ȝ ceſſauit. qꝛ nū/
q̄ȝ peccauit. igit̃ btiſſima ꝟgo habuit pacē pectoris in via. ꝛ pacē eter
nitatis īproportionabili certitudine. igit̃ habuit fructū pacis īpro/
portionabil'r omi viatore. ¶ Itē yſaie. Opus iuſticie ē pax. ſz btiſſi 3
ma ꝟgo habuit iuſticiā in ſummo. igit̃ habuit pacē in ſummo ¶ Itē 4
in pace factus eſt loc⁹ iſte in pſ. Sz īproportionabil'r fuit locus deo
gratus in btiſſima ꝟgine. igit̃ īproportionabil'r pax. ¶ Itē mundus 5
pacē eius turbare nō potuit. qꝛ pauprima ſpū fuit. Item dyabolus
pacē ei⁹ turbare nō potuit. qꝛ humil'r in ſummo fuit. Sz nec caro eā
turbare potuit. qꝛ fomes in ea extinctus fuit. ꝛ ſic patz quō btiſſima
ꝟgo fructū pacis in ſummo habuit. ¶ De patientia.

Vr̃ Sexto de patientia. pſ. Scd̄m multitudinē do. m. ꝯſola/ Rō pᵃ
tiones tue letificauerūt aīm. ſz btiſſima ꝟgo habuit dolorē
paſſionis poſt filiū in ſummo. igit̃ fructū patiētie in ſummo. ¶ Itē 2.
ſicut ſe hꝫ paſſio ad paſſionē. ita ꝯſolatio ad ꝯſolatōem. xp̄s igit̃ in
paſſione ſummū dolorē habuit ꝛ ſummā ꝯſolatōem. Sz paſſio bea
te ꝟginis ſilima fuit illi paſſioni. igit̃ ꝯſolatio ꝯſolatōi. ¶ Itē puer 3.
biorꝝ. Date ſicerā his q̄ amaro ſunt aīo. ſz btiſſima ꝟgo habuit ama
ritudinē paſſionis in ſummo. igit̃ ꝛ ſiceram ꝯſolatōnis in ſummo.
¶ Itē Iſa. Dabit ei dn̄s coronā ꝓ cinere. oleū gaudij ꝓ luctu. palliū 4
laudis ꝓ merore. ſz btā ꝟgo habuit luctū ꝛ merorē in ſummo. igit̃ ꝛ
et gaudiū ꝛ ꝯſolatōem in ſummo. ¶ De longanimitate

Vr̃ Septimo de lōganimitate. Glo. lōganimitas ē in expecta/ Rō pᵃ
tione boni. iū ſic Bonū expectatū reficit. Sz btiſſima ꝟgo
improportionabile gaudiū alijs expectauit. igit̃ fructū lōganimita/
tis īproportionabil'r habuit ¶ Itē bonū expectatū nō reficit niſi aliq̄
mō certū ſit hri. igit̃ vbi maior certitudo de hn̄do ibi maior refec⁹ in 2.
expectādo. ſz btiſſima ꝟgo habuit expectatōez oīb alijs īpportōna
bil'r certiorē. igit̃ oīb alijs īproportōnabilē fructū habuit lōganimi 3
tatꝭ ¶ Itē oīs alteri⁹ viatoris expecta⁹ ē ꝑ modū eſuriētis. expecta⁹ aūt
marie ꝟginis fuit ꝑ modū comedētis. Sz īproportionabil'r magꝭ
delectat expecta⁹ in comedēdo q̄ȝ in eſuriēdo. pȝ igit̃ ꝙ btiſſima ꝟgo
fructū lōganimitatꝭ habuit īproportionabil'r viatorib vniuerſis.

Vr̃ Octauo de bonitate Glo. dulcedo animi. Sz ſm phm dul Rō pᵃ 2
ce ē qd amaro ē impmixtū. dulcius qd amaro impmixtius.

dulciſſimũ qđ amaro impmixtiſſimũ. Sʒ animus btiſſime ꝟginis
ſolꝰ fuit oĩ amaritudine culpe ĩpmixtiſſimꝰ. igiẗ eiꝰ ſolus animꝰ fuit
2. dulciſſimꝰ. ¶ Itẽ hec dulcedo ẽ de bonis cognitis ⁊ habitꝫ. ſʒ btiſſi/
ma ꝟgo bona nobiliſſima ĩ ſe cognouit ⁊ habuit. igiẗ dulciſſimi ani
3. mi fuit ¶ Itẽ ps. Quã magna multitudo dulcedis tue quã ab. ti. ſʒ
btiſſima ꝟgo nobiliſſimũ timorẽ ſcʒ reuerẽtiã habuit ĩ ſummo. igiẗ
4 habuit dulcedinẽ in ſummo. ¶ Itẽ iudicũ legiẗ ꝙ vellꝰ dulci rore re
pletũ poſt h̄ totã areã ĩpleuit. p vellꝰ ſcaẗ btiſſima ꝟgo q̃ totũ mun
5 dũ dulcedĩe repleuit. plus igiẗ dulcedinẽ habuit. ¶ Itẽ Exo. ĩ archa
fuit vrna cũ mãna Per archã btã ꝟgo. p mãna dulcedo ſumma ſi/
6. gnaẗ. igiẗ ⁊ ipa in ſummo habuit dulcedinẽ. ¶ Itẽ Ecci. xxiiij. ſpũs
meus ſup mel dulcis. ſʒ p mel cõiter intelligiẗ dulciſſimũ. iuxta illđ
iudicũ. Quid dulcius melle. igiẗ btã ꝟgo habuit maiorẽ dulcedinẽ
7 ſup oẽm dulcedinẽ. ¶ Itẽ quãto arbor altior tãto fructꝰ eius dulci/
or. ſʒ fructꝰ btiſſime ꝟginis fuit altiſſimꝰ. igiẗ fuit dulciſſimus. q2 ipe
ſolus dulciſſimꝰ. Sʒ ſi fructꝰ fuit dulciſſimꝰ. igiẗ ⁊ rami. iuxta illđ
iacobi Nũq̇d fons de eodẽ foramine emanat dulcẽ ⁊ amarã aquã. q̄ſi
ſi diceret. q̄lis intra taľ ⁊ extra. igiẗ cũ de btiſſima ꝟgine ſumma dul/
cedo exiuit. pʒ ꝙ dulciſſima fuit. Patet igiẗ ꝙ dulciſſima ꝟgo boni
tatẽ ⁊ dulcedinẽ animi habuit in ſummo ſup oẽs viatores.

Rõ pᵃ. Dr̃ Nono de mãſuetudine. Eſt ãt mãſuetudo ſm gloſam tra/
ctabilitas. tractabiľ ãt ẽ q̇ hʒ bonos mores. boni aũt mores
ſunt p ꝟtutes. btiſſima ãt ꝟgo habuit ꝟtutes in ſummo. igiẗ tracta
2. biľ fuit in ſummo. ¶ Itẽ iacobꝫ. Cũ mãſuetudine ſuſcipite inſitum
ꝟbũ. Glo. Cã mãſuetudine ꝯtra irã. Qui minꝰ hʒ de ira magꝭ hʒ de
mãſuetudine. btiſſima ãt ꝟgo minus habuit de ira. ĩmo oĩno caruit
3 ira. igiẗ habuit mãſuetudinẽ in ſummo. ¶ Itẽ inter ſupbos ſp iur/
gia ſunt. igiẗ ſupbia p ſe ẽ cã iurgioꝝ. ğ vbi plus ẽ de ſupbia plus
de iurgijs. ⁊ vbi plus de iurgijs minus ẽ de mãſuetudine. igiẗ p oppo
ſitũ vbi minꝰ ẽ de ſupbia minus ẽ de iurgijs ⁊ plus de mãſuetudine
Sʒ in btã ꝟgine fuit humilitas in ſummo. igiẗ ⁊ mãſuetudo ¶ Itẽ
4 tractabilis dr̃ q̇ in oĩbꝫ ꝯformis ⁊ ꝯformabilis. Tractabilis igiẗ eſt
q̇ oĩbꝫ oĩa. iſtud ãt p̄t eſſe duobꝫ modis. vel ſm genera ſinguloꝝ ſi/
cut paulꝰ q̇ effectꝰ ẽ iudeis iudeus ⁊c̃. vel ſm ſingula generꝝ. ⁊ ille eſt
ſimpľr oĩa oĩbꝫ ⁊ hoc fuit btiſſima. igiẗ btiſſima ꝟgo fuit tractabilis
in ſummo. Vñ Ber. Quid ad mariã trepidat fragilitas hũana ni/
hil auſterũ in ea reperies. nihil terribile tota ſuauis ẽ. ⁊ ita oĩbꝫ oĩa
facta. oĩbꝫ miſericordie ſinũ aperuit vt de plenitudine eiꝰ accipiãt vni
uerſi. captiuꝰ redẽptõem. infirmus curatõem. triſtis ꝯſolatõem. pec
cator veniã. iuſtus grãm. angelus leticiã. deniqꝫ tota trinitas gl'iam
5. pſona filij hũane carnis ſubam. ¶ Itẽ argui p̄t ex eo ꝙ eccl'ia interp̄

Nr̄ Quinto de fructu q̄ ē pax ꝙ fuit in summo in btīſſima ꝟgi Rō ꝑma.
ne ꝓbat hoc mō Luce. v. Gloria in excelſis deo. Et in terra
pax hoīb⁊ ꝛc. Beatiſſima ꝟgo oīb⁊ ip̄roportionabil'r bonā volūta/
tem habuit. igit̄ ꝛ pacē. ¶ Itē pacē meā do vobis. pacē meā relinq̄ 2.
vobis. hec ē duplex pax. ſcʒ pax eternitatis ꝛ pax pectoris. Pax pe/
ctoris ē q̄es a pctō. illā habuit btīſſima ꝟgo in summo. in alijs eīm q̄
es a pctis eſt ceſſatio peccādi. btīſſima aūt ꝟgo nūq̄ʒ ceſſauit. q2 nū/
q̄ʒ peccauit. igit̄ btīſſima ꝟgo habuit pacē pectoris in via. ꝛ pacē eter
nitatis ip̄roportionabili certitudine. igit̄ habuit fructū pacis ip̄ro/
portionabil'r oīm viatore. ¶ Itē yſaie. Opus iuſticie ē pax. ſʒ btīſſi 3
ma ꝟgo habuit iuſticiā in summo. igit̄ habuit pacē in summo ¶ Itē 4
in pace factus eſt loc⁹ iſte in ps. Sʒ ip̄roportionabil'r fuit locus deo
gratus in btīſſima ꝟgine. igit̄ ip̄roportionabil'r pax. ¶ Itē mundus 5
pacē eius turbare nō potuit. q2 pauprima ſpū fuit. Item dyabolus
pacē ei⁹ turbare nō potuit. q2 humil' in summo fuit. Sʒ nec caro eā
turbare potuit. q2 fomes in ea extinctus fuit. ꝛ ſic patʒ quō btīſſima
ꝟgo fructū pacis in summo habuit. ¶ De patientia.

Nr̄ Sexto de patientia. ps. Scdm̄ multitudinē do. m. ꝯſola/ Rō ꝑa
tiones tue letificauerūt aīm. ſʒ btīſſima ꝟgo habuit dolorē
paſſionis poſt filiū in summo. igit̄ fructū patiētie in summo. ¶ Itē 2.
ſicut ſe hʒ paſſio ad paſſionē. ita ꝯſolatio ad ꝯſolatōem. xp̄s igit̄ in
paſſione summū dolorē habuit ꝛ summā ꝯſolatōem. Sʒ paſſio bea
te ꝟginis ſiīma fuit illi paſſioni. igit̄ ꝯſolatio ꝯſolatōi. ¶ Itē puer 3.
biorꝝ. Date ſicerā his q̄ amaro ſunt aīo. ſʒ btīſſima ꝟgo habuit ama
ritudinē paſſionis in summo. igit̄ ꝛ ſiceram ꝯſolatōnis in summo.
¶ Itē Iſa. Dabit ei dn̄s coronā ꝓ cinere. oleū gaudij ꝓ luctu. palliū 4
laudis ꝓ merore. ſʒ btā ꝟgo habuit luctū ꝛ merorē in summo. igit̄ ꝛ
et gaudiū ꝛ ꝯſolatōem in summo. ¶ De longanimitate

Nr̄ Septimo de lōganimitate. Glo. lōganimitas ē in expecta/ Rō ꝑa
tione boni. vn̄ ſic Bonū expectatū reficit. Sʒ btīſſima ꝟgo
improportionabile gaudiū alijs expectauit. igit̄ fructū lōganimita/
tis ip̄roportionabil'r habuit ¶ Itē bonū expectatū nō reficit niſi aliq̄
mō certū ſit hri. igit̄ vbi maior certitudo de hn̄do ibi maior refec⁹ in 2.
expectādo. ſʒ btīſſima ꝟgo habuit expectatōez oīb⁊ alijs ip̄portōna
bil'r certiorē. igit̄ oīb⁊ alijs ip̄roportōnabilē fructū habuit lōganimi 3
tatꝫ ¶ Itē oīs alteri⁹ viatoris expecta⁹ ē ꝑ modū eſuriētis. expecta⁹ aūt
marie ꝟginis fuit ꝑ modū comedētis. Sʒ ip̄roportionabil'r magꝫ
delectat expecta⁹ in comedēdo q̄ʒ in eſuriēdo. pʒ igit̄ ꝙ btīſſima ꝟgo
fructū lōganimitatꝫ habuit ip̄roportionabil'r viatorib⁊ vniuerſis.

Nr̄ Octauo de bonitate Glo. dulcedo animi. Sʒ ſm phm dul Rō ꝑa 2.
ce ē qđ amaro ē impmixtū. dulcius qđ amaro impmixtius.

dulciſſimū qđ amaro impmixtiſſimū. Sꝫ animus btiſſime ꝟginis
ſolꝰ fuit oī amaritudine culpe īpmixtiſſimꝰ. igit̃ eiꝰ ſolus animꝰ fuit
2. dulciſſimꝰ. ¶ Itē hec dulcedo ē de bonis cognitis ⁊ habitꝫ. ſꝫ btiſſi-
ma ꝟgo bona nobiliſſima ī ſe cognouit ⁊ habuit. igit̃ dulciſſimi ani-
3. mi fuit ¶ Itē ps. Quā magna multitudo dulcedis tue quā ab. ti. ſꝫ
btiſſima ꝟgo nobiliſſimū timorē ſcꝫ reuerētiā habuit ī ſummo. igit̃
habuit dulcedinē in ſummo. ¶ Itē iudicū legit̃ ꝙ vellꝰ dulci rore re-
4 pletū poſt h̄ totā areā īpleuit. ꝑ vellꝰ ſ̄ꝗcat̃ btiſſima ꝟgo q̄ totū mun-
5 dū dulcedīe repleuit. plus igit̃ dulcedinē habuit. ¶ Itē Exo. ī archa
fuit vrna cū māna Per archā btā ꝟgo. ꝑ māna dulcedo ſumma ſi-
6. gnat̃. igit̃ ⁊ ipa in ſummo habuit dulcedinē. ¶ Itē Ecci. xxiiij. ſpūs
meus ſuꝑ mel dulcis. ſꝫ ꝑ mel cōiter intelligit̃ dulciſſimū. iuxta illđ
iudicū. Quid dulcius melle. igit̃ btā ꝟgo habuit maiorē dulcedinē
7 ſuꝑ oēm dulcedinē. ¶ Itē quāto arbor altior tāto fructꝰ eius dulci-
or. ſꝫ fructꝰ btiſſime ꝟginis fuit altiſſimꝰ. igit̃ fuit dulciſſimus. qꝛ ipe
ſolus dulciſſimꝰ. Sꝫ ſi fructꝰ fuit dulciſſimꝰ. igit̃ ⁊ rami. iuxta illđ
iacobi Nūqđ fons de eodē foramine emanat dulcē ⁊ amarā aquā. q̄ſi
ſi diceret. q̄lis intra tal' ⁊ extra. igit̃ cū de btiſſima ꝟgine ſumma dul-
cedo exiuit. pꝫ ꝙ dulciſſima fuit. Patet igit̃ ꝙ dulciſſima ꝟgo boni-
tatē ⁊ dulcedinē animi habuit in ſummo ſuꝑ oēs viatores.

Rō pª. **D**e Nono de māſuetudine. Eſt āt māſuetudo ſ̄m gloſam tra-
ctabilitas. tractabil' āt ē q̄ hꝫ bonos mores. boni aūt mores
ſunt ꝑ ꝟtutes. btiſſima āt ꝟgo habuit ꝟtutes in ſummo. igit̃ tracta-
2. bil' fuit in ſummo. ¶ Itē iacobꝰ. Cū māſuetudine ſuſcipite inſitum
ꝟbū. Glo. Cā māſuetudine ꝯtra irā. Qui minꝰ hꝫ de ira magꝰ hꝫ de
māſuetudine. btiſſima āt ꝟgo minus habuit de ira. īmo oīno caruit
3 ira. igit̃ habuit māſuetudinē in ſummo. ¶ Itē inter ſuꝑbos ſꝑ iur-
gia ſunt. igit̃ ſuꝑbia ꝑ ſe ē cā iurgiorꝫ. ḡ vbi plus ē de ſuꝑbia plus
de iurgijs. ⁊ vbi plus de iurgijs minus ē de māſuetudine. igit̃ ꝑ oppo-
ſitū vbi minꝰ ē de ſuꝑbia minus ē de iurgijs ⁊ plus de māſuetudine
Sꝫ in btā ꝟgine fuit humilitas in ſummo. igit̃ ⁊ māſuetudo ¶ Itē
4 tractabilis dr̄ q̄ in oībꝰ ꝯformis ⁊ ꝯformabilis. Tractabilis igit̃ eſt
q̄ oībꝰ oīa. iſtud āt p̄t eſſe duobꝰ modis. vel ſ̄m genera ſingulorꝫ ſi-
cut paulꝰ q̄ effectꝰ ē iudeis iudeus ⁊c. vel ſ̄m ſingula generꝫ. ⁊ ille eſt
ſimpl'r oīa oībꝰ ⁊ hoc fuit btiſſima. igit̃ btiſſima ꝟgo fuit tractabilis
in ſummo. Vn̄ Ber. Quid ad mariā trepidat fragilitas hūana ni-
hil auſterū in ea reperies. nihil terribile tota ſuauis ē. ⁊ ita oībꝰ oīa
facta. oībꝰ miſericordie ſinū aperuit vt de plenitudine eiꝰ accipiāt vni-
uerſi. captiuꝰ redēptōem. infirmus curatōem. triſtis ꝯſolatōem. pec-
catoꝛ veniā. iuſtus grām. angelus leticiā. deniqꝫ tota trinitas gl'iam
5. ꝑſona filij hūane carnis ſubām. ¶ Itē argui p̄t ex eo ꝙ eccl'ia interp̄

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tatur eā diuerſis ſtatib⁹ ꝛ ꝓprietatib⁹ aſſimulando dicēs. Ego qua
ſi vitis fructificaui ſuauitatē odoris ꝛc. Itē in me oīs grā vite ꝛc. 6
Itē quaſi cedrus exaltata ſum in lybano ꝛc. Ex qb⁹ oīb⁹ argui pt ꝙ
ipa ē oīb⁹ ꝯformabilis. ꝛ iō oīb⁹ in ſummo tractabilis. ¶ Itē paul⁹
fuit oīa in oibus ſm aſſimulatōem. btīſſima aūt vgo ſm veritatem.
¶ Itē paulus diuerſis hoīb⁹ ꝛ ſtatib⁹ ſe p tpe ꝛ loco ꝯformauit ſm 7
ſilitudinē ꝯſuetudinē ꝛ ꝯdeſcenſionē . btīſſima aūt virgo ſil' ꝛ ſe-
mel diuerſis temporib⁹ ꝛ etiā oppoſitis ſe ꝯformauit ſm rem ꝛ veri
tatē rei ſil'. etēm ſm rem ꝛ matrib⁹ ꝛ virginib⁹ ſe ꝯformauit ꝛ viduis
et hoīb⁹ ꝛ angelis. ꝛ iō fuit improportionabil'r tractabilioꝛ alijs via
toribus. Sic igitur patet ꝙ beatiſſima virgo habuit fructum man-
ſuetudinis in ſummo ¶ De benignitate

Nū Decimo de benignitate q̄ eſt vt dī gloſa largitas rerū . Qđ
aūt illa fuerit in btīſſima vgine in ſummo ꝓbat hoc modo Rō pª
Largitas reꝝ ꝯſiſtit in dando. Sz btīſſima vgo iꝓportionabil'r
oīb⁹ dedit. igit iꝓportionabil'r plus oīb⁹ larga fuit. Minoꝛ pz h
mō. de deo patre dt apl's. Qui ꝓprio filio ſuo nō pepcit quō nō oīa
nobis cū illo donauit. Sz deus dedit nobis filiū generādo ipm ſm
diuinā naturā ꝛ eius incarnatōem opando . g ꝛ btā vgo dedit no-
bis filiū ipm generādo ſm naturā hūanā ad ipius incarnatōem car
nem virgineā miniſtrando. igit ꝛ ipa filiū ſuū nobis dedit ꝛ in eo
nobis oīa ꝯtulit. ¶ Itē btīſſima vgo dedit oē dabile. igit fuit ma- 2
gis larga oīm viatore. Media patz. Oē dabile eſt deus vel creatu
ra. ipa aūt dedit deum mūdo ꝛ mundū ꝛ oīa deo De pmo dr in libro
Sap. Qm oīm bonoꝝ mater eſt. De ſcđo. venerunt mihi oīa bona
pariter cū illa. Itē ps. Benigne fac. Glo. filiū mittendo ꝛ peccata
dimittendo. Sed inter oēs creaturas beatiſſima vgo ad filij miſſio
nem ꝛ peccati dimiſſionē ſola officiū ꝛ miniſteriū exhibet . igit ipro-
portionabil'r plus oīb⁹ dedit ꝛ dimiſit. g iproportionabil'r plus oīb⁹
benigna fuit. ¶ Itē ad Corinth. Charitas ē patiēs ē benigna. he ſunt 3
p ſe. igit vbi charitas maioꝛ benignitas maioꝛ. Sz btīſſima vgo in
ſummo habuit charitatē. g ꝛ benignitatē. ¶ Itē Luce. vij. Sicut et 4
pater veſter ſup ingratos ꝛ malos benign⁹. Glo. qꝛ dedit eis poteſta
tem filios dei fieri his q̄ credunt in noīe eius ꝛc. Sz poſt dñm bea-
tiſſima virgo in ſummo ſuo mō dedit nobis filios dei fieri p grām
nos regenerando. g poſt deum nobis in ſummo benigna fuit. Me-
dia patet. de⁹ em̄ dedit nobis poteſtatē filios dei fieri p grām regene-
rādo Beatiſſima āt vgo dedit nob' ptātē filios dei fieri regeneratorē
noſtrum generando. vnde Luce. Maria peperit filium ſuum pmo
genitum. vnum filium ſm carnem genuit in quo nos oēs ſm ſpi
ritum in filios dei regenerauit.

Fides dꝛ Delectatio in/tenditur.

Nꝫ Undecimo de fide. Dicit aūt fides ſm glo. inuiſibiliū certi
tudo. Intenditur aūt delectatio ex certitudine trib⁹ modis
Primus ē ꝑ ſcibiliū pluralitatē vt ſi ē delectatio in ſciendo. q̄to plu
ꝑmus ra ſciunt tanto maioꝛ ē delectatio. ſꝫ btiſſima ꝟgo plus alijs oīb⁹ ſci
2. uit. igit plus oīb⁹ hūc modū delectatōis habuit. Scd's modus ē ꝑ
nobilitatē ⁊ melioꝛitatē ſcitoꝝ vt ſi ē delectatio in ſciēdo talia. maioꝛ
delectatio erit in ſciendo nobilioꝛa ⁊ melioꝛa. ſꝫ btā ꝟgo ſciuit ꝓpro/
portionabilr nobilioꝛa ⁊ melioꝛa ad ſciendū alijs ſcꝫ deū ⁊ trinitatē
et ſuā btitudinē ꝓpriā. igit eius delectatio quā habuit in ſciēdo oīm
alioꝝ delectatōib⁹ fuit ipꝛoportionabilis. nihil em̄ delectabili⁹ ē ſcire
3. aīe q̄ꝫ ſcire dn̄m deū. ⁊ ſe ab ipo ſcire nunq̄ꝫ ſepandā. Tercius mod⁹
eſt ꝑ modū ſciendi ꝑfectioꝛē vt ſi delectat aliq̄d ſcitū taliter ſcitū plus
delectat qd' ſcit ꝑfectius. ſꝫ btiſſima ꝟgo ipꝛoportionabilr plus ſci
uit ꝑfectū. ḡ ipꝛoportionabilr ꝑfectioꝛē habuit delectatōeꝫ in ſciēdo.
¶ Itē mūdicia ꝓcedit viſionē. viſio certitudinē certitudo delectatōeꝫ
ſꝫ btā ꝟgo habuit ipꝛopotionabilē mūdiciā. igit viſionē. igit certitu
dinē. igit delectatōem. Sic igit pꝫ q̄liter btiſſima ꝟgo ⁊ plura ſci/
uit ⁊ delectabilioꝛa ad ſciendū ⁊ ꝑfectioꝛi mō ſciendi oīb⁹ alijs. ⁊ ſic
certitudinē inuiſibiliū habuit excellētius oīb⁹ alijs. Igitur fructū fi
dei in ſummo habuit ¶ De modeſtia

Rō.p^a Nꝫ Undecimo de modeſtia. q̄ vt dt glo. ꝯſiſtit in dictis ⁊ in fa
ctis ⁊ in ſmone. ſꝫ h̄ fuit ī ſummo in btiſſima ꝟgīe vt ꝓba
tū ē ſup. igit debebat ei refectio in ſummo. ꝓbat. Sicut em̄ ſe hꝫ ci/
2 bus ad cibū. ita delectatio ad delectatōem. ¶ Itē ſicut ſe hꝫ ꝟtus ad
virtutē. ita actio ad actōeꝫ ⁊ mod⁹ actōis ad modū. ſꝫ btiſſima ꝟgo
ꝟtutes habuit in ſummo. igit ⁊ actōes ⁊ modū. ſꝫ penes modifica/
3 tionē ꝯſiſtit modeſtia. igit eā habuit in ſummo. igit ⁊ fructū mode/
ſtie. ¶ Itē in ꝟtutib⁹ politicis virt⁹ ē medietas duoꝝ extremoꝝ. vn̄
et in his modus ꝯſiſtit circa mediū eleuare. in ꝟtutib⁹ āt theologi/
cis tāto magis ē virtutis eē q̄to maioꝛ eſt eleuatio ⁊ extenſio ad cō
ſequutōem finis. vn̄ modus ibi attendit ſm maioꝛē eleuatōem ꝟtu/
tis. fides em̄ tāto magis ē virt⁹ quāto magis eleuat potētiā ad cre/
dendū. Et ſilī mō ſpes tanto ꝑfectius hꝫ eē virtutis quāto mag̃ ele/
uat potentiā ad ſperandū. Silr in amoꝛe modus ē ꝑ modū in ſtatu
vie eleuare potentiā ad ꝑfectiſſimū actū q̄ pt eē in ſtatu vie. hmōi āt
eleuatio fuit tm̄ in btiſſima ꝟgine. igit ipa habuit modū tm̄ in ſum
4 mo. ḡ ipa habuit modeſtiā tm̄ in ſummo. ¶ Itē rōnabile obſequiū
5 veſtꝝ. Glo. ne q̄d minus vel nimis. h̄ āt ſolū ꝯuenit beate ꝟgini ꝑci
ſe. igit btā ꝟgo ſola habuit fructū modeſtie in ſummo. ¶ Itē in alijs
viatorib⁹ modeſtia ē cohibitio ⁊ reſtrictio appetituū inoꝛdinatoꝛū
a ꝯcupiſcētia ſurgentiū. ⁊ fructus modeſtie ē refectio vel delectatio de

hmōi cohibitione vel reſtrictione motuū inordinatorū. vnde ē q̄ſi
delectatio pugnatorū poſt victoriā. ⁊ſic eſt delectatio ꝑ modū peni
tentie. Modeſtia autē beatiſſime ꝟginis nō eſt de reſtrictione appe
tituū inordinatorū qui in ea eſſe nō poſſunt. ſed ē ſubiectio carnis ꝑ
fecta et ſenſualitatis ad ſpm̄ ſm̄ tale ⁊ tam plenū rationis domi-
niū. ꝙ nō eſt poſſibile iraſcibilē vel cōcupiſcibilē vel etiā rationalem
excedere ſuū modū. ⁊ fructus modeſtie in ipſa nō eſt ſuꝑ cohibitio-
ne vel reſtrictione motuū inordinatorū qui in ea nō ſunt. ſed in ea ē
delectatio ſuꝑ eo ꝙ hmōi motus ei nō inſunt nec ineſſe poſſunt. Et
ſic ſua refectio ē ꝑ modū innocentie. refectio autē aliorū fuit ꝑ mo-
dū penitentie. ſed ſtatū penitentie excellit īproporcionabiliter ſtatꝰ
innocentie in dignitate. igiṫ refectō per modū innocentie refectōem
ꝑ modū penitētie. quia pena poteſt demi culpa ꝑhennis erit. Sic
igiṫ patet ꝙ beatiſſima ꝟgo fructū modeſtie īproportionabiliter ex
cellentius omni viatore habuit. ¶De continētia.

Rō Deciotercio de cōtinētia q̄ vt di. glo. ē a licitis abſtinere. ⁊
intelligiṫ de licitis ⁊ placitis. qꝛ Eſt ꝟtus placitis abſtinuiſ Rō prima.
ſe bonis. ⁊ intelligiṫ hoc de placitis ſm̄ ſenſum. Quia nō ē ꝟtus ab
ſtinuiſſe a bonis placitis ſm̄ intellectū. illa em̄ ſunt ſimpliciter bona
⁊ ſm̄ virtutē appetenda. a bonis autē delectabilibus ſm̄ ſenſum ab
ſtinendū ē Summe vero delectabile ſm̄ ſenſuz ē actꝰ generationis.
igiṫ ab hoc abſtinere ē maximū ꝟtutis. hoc autem eſt tribus modis
ſm̄ abſtinentiā ꝑfectā. vel ꝑfectiorē. vel ſm̄ ꝑfectiſſimā. ꝑfectaz in cō Abſtinētia fit
iugatis. ꝑfectiorem in viduis. perfectiſſimā autē vt in virginibus. ⁊ tribꝰ modis.
ibi perfectior ſm̄ ꝙ virginitas ꝑfectior. igiṫ ſimpliciter in ſummo vbi
eſt virginitas ī ſummo. ſed hec in beatiſſima virgine fuit ī ſummo.
igiṫ habuit fructū continētie in ſummo. ¶Itē virtus eſt circa arduū 2
⁊ difficile. ſed continentia ſm̄ abſtinentiam actus generationis ma
xime eſt ardua ⁊ difficilis nature corruptibili precipue circa partez
que ē corrupta ⁊ infecta. igiṫ vbi ē illa abſtinentia in ſummo ibi erit
continentia in ſummo. hec autē fuit in beata virgine. igiṫ ipſa habu
it continentiā in ſummo. ¶Itē licitū eſt quod nulla lege ꝓhibetur.
ſed beatiſſime virgini nō eſt lex impoſita. Iuſtis em̄ nō ē lex poſita 3
vñ ad Gal. enumeratꝫ fructibꝰ ſubiūgiṫ. aduerſus hmōi nō ē lex. igi
tur ei om̄ia licebāt. om̄ibus aūt alijs erat lex poſita. ḡ omnia erāt ei
improporcionabiliter magis licita igiṫ īproporcionabiliter alijs cō
tinentie eiꝰ fructus erat maior. ¶Itē augmentat ꝟtutē cōtinētie ab-
ſtinere a rebus nō tm̄ licitis ⁊ placitis. ſed ab aliq̄bus etiā debitꝫ. erit 4
igiṫ ꝟtus ꝯtinentie ꝑfecta abſtinere a licitis placitis ⁊ debitis. igiṫ a
magis debitis abſtinere erit maior virtus. Sed beata virgo impro
porcionabiliter abſtinuit ab honoribus ⁊ rebus ſibi debitis plus

Fides ꝺꝛ Delectatio in/tenditur.

Nr̄ Undecimo ꝺe fide. Dicit͛ aũt fides ſm glo. inuiſibiliũ certi
tudo. Intenditur aũt ꝺelectatio ex certitudine trib⁹ modis
Primus ē ꝑ ſcibiliũ pluralitatē vt ſi ē ꝺelectatio in ſciendo. q̄to plu
p̄mus ra ſciunt͛ tanto maior ē ꝺelectatio. ſꝫ b̃tiſſima ꝟgo plus alijs oīb⁹ ſci
2. uit. igit͛ plus oīb⁹ hũc modũ ꝺelectatōis habuit. Scōs modus ē ꝑ
nobilitatē ꝛ melioritatē ſcitoꝝ vt ſi ē ꝺelectatio in ſciēdo talia. maior
ꝺelectatio erit in ſciendo nobiliora ꝛ meliora. ſꝫ b̃tā ꝟgo ſciuit ip̄ro/
portionabil̃r nobiliora ꝛ meliora ad ſciendũ alijs ſcꝫ ꝺeũ ꝛ trinitatē
et ſuā b̃titudinē ꝑpriā. igit͛ eius ꝺelectatio quā habuit in ſciēdo oīm
alioꝝ ꝺelectatōib⁹ fuit ip̄roportionabilis. nihil eñ ꝺelectabili⁹ ē ſcire
3. aīe q̄ꝫ ſcire ꝺn̄m ꝺeũ. ꝛ ſe ab ip̄o ſcire nunq̄ꝫ ſepandā. Tercius mod⁹
eſt ꝑ modũ ſciendi ꝑfectiorē vt ſi ꝺelectat aliq̄d ſcitũ taliter ſcitũ plus
ꝺelectat qđ ſcit͛ ꝑfectius. ſꝫ b̃tiſſima ꝟgo ip̄roportionabil̃r plus ſci
uit ꝑfectũ. ĝ ip̄roportionabil̃r ꝑfectiorē habuit ꝺelectatōeꝫ in ſciēdo.
¶ Itē mũdicia p̄cedit viſionē. viſio certitudinē certitudo ꝺelectatōeꝫ
ſꝫ b̃tā ꝟgo habuit ip̄ropotionabilē mũdiciā. igit͛ viſionē. igit͛ certitu
dinē. igit͛ ꝺelectatōem. Sic igit͛ ptꝫ q̄liter b̃tiſſima ꝟgo ꝛ plura ſci/
uit ꝛ ꝺelectabiliora ad ſciendũ ꝛ ꝑfectiori mō ſciendi oīb⁹ alijs. ꝛ ſic
certitudinē inuiſibiliũ habuit excellē̃tius oīb⁹ alijs. Igitur fructũ fi
ꝺei in ſummo habuit

¶ De modeſtia

Rō. pª Nr̄ Undecimo ꝺe modeſtia. q̄ vt ꝺ̄t glo. ꝯſiſtit in dictis ꝛ in fa
ctis ꝛ in ſmone. ſꝫ h̃ fuit ī ſummo in b̃tiſſima ꝟgīe vt ꝓba
tũ ē ſup̄. igit͛ ꝺebebat͛ ei refectio in ſummo. ꝓbat͛. Sicut eñ ſe hꝫ ci/
2 bus ad cibũ. ita ꝺelectatio ad ꝺelectatōem. ¶ Itē ſicut ſe hꝫ ꝟtus ad
virtutē. ita actio ad actōeꝫ ꝛ mod⁹ actōis ad modũ. ſꝫ b̃tiſſima ꝟgo
ꝟtutes habuit in ſummo. igit͛ ꝛ actōes ꝛ modũ. ſꝫ penes modifica/
3 tionē ꝯſiſtit modeſtia. igit͛ eā habuit in ſummo. igit͛ ꝛ fructũ mode/
ſtie. ¶ Itē in ꝟtutib⁹ politicis virt⁹ ē medietas duoꝝ extremoꝝ. vñ
et in his modus ꝯſiſtit circa mediũ eleuare. in ꝟtutib⁹ āt theologi/
cis tāto magis ē virtutis eē q̄ꝫto maior eſt eleuatio ꝛ extenſio ad cō
ſequutōem finis. vñ modns ibi attendit͛ ſm maiorē eleuatōem ꝟtu/
tis. fides eñ tāto magis ē virt⁹ quāto magis eleuat potētiā ad cre/
dendũ. Et ſilĩ mō ſpes tanto ꝑfectius hꝫ eē virtutis quāto mag̃ ele/
uat potentiā ad ſp̄erandũ. Silr̃ in amore modus ē ꝑ modũ in ſtatu
vie eleuare p̄tentiā ad ꝑfectiſſimũ actũ q̇ p̄t eē in ſtatu vie. hmōi āt
eleuatio fuit tm̄ in b̃tiſſima ꝟgine. igit͛ ip̄a habuit modũ tm̄ in ſum
4 mo. ĝ ip̄a habuit modeſtiā tm̄ in ſummo. ¶ Itē rōnabile obſequiũ
5 veſtꝝ. Glo. ne q̇d minus vel nimis. h̃ āt ſolũ ꝯuenit beate ꝟgini p̄ci
ſe. igit͛ b̃tā ꝟgo ſola habuit fructũ modeſtie in ſummo. ¶ Itē in alijs
viatorib⁹ modeſtia ē cohibitio ꝛ reſtrictio app̄etituũ inordinatorũ
& ꝯcupiſcētiā ſurgentiũ. ꝛ fructus modeſtie ē refectio vel ꝺelectatio ꝺe

ħmōi cohibitione vel reſtrictione motuū inordinatorū. vnde ē q̄ſi
delectatio pugnatorū poſt victoriā. ⁊ ſic eſt delectatio ꝑ modū peni
tentie. Modeſtia autē beatiſſime ỽginis nō eſt de reſtrictione appe
tituū inordinatorū qui in ea eſſe nō poſſunt. ſed ē ſubiectio carnis ꝑ
fecta et ſenſualitatis ad ſpm̄ ſm̄ tale ⁊ tam plenū rationis domi-
niū. ꝙ nō eſt poſſibile iraſcibilē vel cōcupiſcibilē vel etiā rationalem
excedere ſuū modū. ⁊ fructus modeſtie in ipſa nō eſt ſuꝑ cohibitio-
ne vel reſtrictione motuū inordinatorū qui in ea nō ſunt. ſed in ea ē
delectatio ſuꝑ eo ꝙ ħmōi motus ei nō inſunt nec ineſſe poſſunt. Et
ſic ſua refectio ē ꝑ modū innocentie. refectio autē aliorū fuit ꝑ mo-
dū penitentie. ſed ſtatū penitentie excellit īproporcionabiliter ſtatꝰ
innocentie in dignitate. igit̄ refectō per modū innocentie refectōem
ꝑ modū penitētie. quia pena poteſt demi culpa ꝑhennis erit. Sic
igit̄ patet ꝙ beatiſſima ỽgo fructū modeſtie īproportionabiliter ex
cellentius omni viatore habuit. ¶De continētia.

Fr̄ Deciotercio de cōtinētia q̄ vt di. glo. ē a licitis abſtinere. ⁊
intelligit̄ de licitis ⁊ placitis. qꝛ Eſt ỽtus placitis abſtinuiſ- Rō prima.
ſe bonis. ⁊ intelligit̄ hoc de placitis ſm̄ ſenſum. Quia nō ē ỽtus ab
ſtinuiſſe a bonis placitis ſm̄ intellectū. illa eñ ſunt ſimpliciter bona
⁊ ſm̄ virtutē appetenda. a bonis autē delectabilibus ſm̄ ſenſum ab
ſtinendū ē. Summe vero delectabile ſm̄ ſenſuꝫ ē actꝰ generationis.
igit̄ ab hoc abſtinere ē maximū ỽtutis. hoc autem eſt tribus modis Abſtinētia fit
ſm̄ abſtinentiā ꝑfectā. vel ꝑfectiorē. vel ſm̄ ꝑfectiſſimā. ꝑfectaꝫ in cō tribꝰ modis.
iugatis. ꝑfectiorem in viduis. perfectiſſimā autē vt in virginibus. ⁊
ibi perfectior ſm̄ ꝙ virginitas ꝑfectior. igit̄ ſimpliciter in ſummo vbi
eſt virginitas ī ſummo. ſed hec in beatiſſima virgine fuit ī ſummo.
igit̄ habuit fructū continētie in ſummo. ¶Itē virtus eſt circa arduū 2
⁊ difficile. ſed continentia ſm̄ abſtinentiam actus generationis ma
xime eſt ardua ⁊ difficilis nature corruptibili precipue circa parteꝫ
que ē corrupta ⁊ infecta. igit̄ vbi ē illa abſtinentia in ſummo ibi erit
continentia in ſummo. hec autē fuit in beata virgine. igit̄ ipſa habu
it continentiā in ſummo. ¶Itē licitū eſt quod nulla lege ꝓhibetur.
ſed beatiſſime virgini nō eſt lex impoſita. Iuſtis eñ nō ē lex poſita 3
vñ ad Gal. enumeratꝭ fructibꝰ ſubiūgit̄. aduerſus ħmōi nō ē lex. igi
tur ei oīa licebāt. oībus aūt alijs erat lex poſita. ꝙ omnia erāt ei
improporcionabiliter magis licita igit̄ īproporcionabiliter alijs cō
tinentie eiꝰ fructus erat maior. ¶Itē augmentat ỽtutē cōtinētie ab-
ſtinere a rebus nō tm̄ licitis ⁊ placitis. ſed ab aliq̄bus etiā debitꝭ. erit 4
igit̄ ỽtus ꝯtinentie ꝑfecta abſtinere a licitis placitis ⁊ debitis. igit̄ a
magis debitis abſtinere erit maior virtus. Sed beata virgo impro
porcionabiliter abſtinuit ab honoribus ⁊ rebus ſibi debitis plus

omibus alijs creaturis. ĝ ſua ɔtinentia fuit īproporcionabilis om
1 nib⁹ alijs creaturis. ¶ Itē vbi augmentat virtutē cōtinētie abſtinere
a magno ⁊ digno ſibi debito ⁊ licito in ſummo. ibi erit continentia
in ſummo. Sed honor ⁊ reuerentia que debebat ei iq̄ztū erat mater
dei excellit omnē reuerentiā ⁊ omnē honorē debitū creature. igit ipa
habuit fructū continētie in ſummo. Sic igit patz qualiter beatiſſi-
ma vgo abſtinuit a ſumme licitis. a ſumme placitis. a ſumme ardu
is. a ſumme debitꝫ a ſumme dignis. Et ſic fructū cōtinentie excellen
tius habuit omnibus creaturis. ¶ De caſtitate

NI Decimoquarto ƌ caſtitate que vt dicit gloſa ē recte vti lici-
tis ¶ Qƌ autē fuerit in beatiſſima vgine in ſummo ꝓbat h̄
Rō prima. modo. Triplex ē ſtatus. ſcꝫ an̄ gratiā. ꝑter gratiā. in gratia ⁊ i gloria
Triplex ē ſtat⁹ In primo ſtatu fit opatio ſm naturā. in ſcd̄o opatio ſm gloriā. ſed
inter hec duo extrema ſcꝫ oīa opari ſm naturā ⁊ oīa opari ſm glori
am ſunt duo media ſcꝫ operari quq̄ꝫ ſm naturā. aliq̄n ſm gratiam.
duo ſunt extrema ⁊ vnū mediū. ĝ erit ⁊ ſcd̄m mediū ſcꝫ opari om-
nia ſup naturā ſemp ⁊ ſemp ſm gratiā. omnia operari ꝑ gloriā con
uenit cōprehenſorib⁹. ſm naturam corruptā vel incorruptā peccato
ribus ⁊ irrationabilib⁹. opari quādoqꝫ ſm naturā. quādoqꝫ ſm gra
tiā cōmuniter cōuenit viatorib⁹. igit operari omnia ſup naturaꝫ vel
ſemp ſm gratiā vel nunq̄ꝫ ſine gratia cōuenit ſtatui medio inter com
ꝓhenſores ⁊ viatores. ille autē eſt ſtat⁹ beatiſſime vginis. igit id opa
ri ɔuenit btiſſime vgini tm̄. ⁊ illud operari ē ſumme recte vti licitis.
2 igit ei ſoli cōuenit recte vti licito. ĝ ei cōuenit caſtitas i ſummo ¶ Itē
omnes actiones hūane ſunt referibiles ſm actū vie. igit ſumme ꝑfe
ctius ſm ſtatū vie om̄es actōes refert. hoc aūt fuit beatiſſima virgo
igit ipa retulit om̄es actiones ſuas ¶ Itē apl'us. ſiue mādicatis ſiue
3 bibitis oīa in gloriā dei facite. hoc autē eſt referre omnia ad gloriā dei
⁊ hmōi referri ē vti. igit cōtingit omnib⁹ recte vti. Sed cū vti cōſi-
ſtat in referēdo. Eſt em̄ ſm Aug. vti id qƌ in vſuꝫ venerit ad id q̄ ē
fruendū vel quod amat obtinēdū referre ſi tm̄ amādū ē. ſicut cōtingit
referre differēter ita ɔtingit differenter vti. Sed viatores contingit
om̄ia referre habitualiter. ſolā vginē cōtingit oīa referre etiā actuali
ter. igit cōuenit ei vti omnib⁹ īproporcionabil'r. Qƌ autē nulli via
tori cōueniat poſſe referre actualiter ſic pꝫ. Omnē aliū neceſſe ē pecca
re venialiter aliq̄n. ſed quicūqꝫ peccat venialiter nō refert illū actūac
tualiter. igit quecūqꝫ neceſſe ē aliq̄n venialiter peccare illū īpoſſibile ē
oīa referre actualiter. ſꝫ omnē viatorē excepta beata vgine neceſſe ē ali
quādo peccare venialiter. igit ipa ſola potuit oīa referre actualiter.
¶ Itē inter habitū ⁊ ſtatū mediū ē act⁹. ĝ inter ſtatū fruēdi ⁊ habitū
4 referēdi mediū ē act⁹ referēdi. igit inter frui deo ⁊ omnib⁹ in deo ac-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tualiter ⁊ inter oĩa referre ad deũ habitualiter. mediũ ẽ referre actua/
liter oĩa ad deũ cũ primũ ꝑtinet ad ſtatũ ꝯprehẽſoris. ſcd̃m ad ſtatũ
viatoris. igiẗ mediũ ad ſtatũ mediũ. hic autẽ ẽ ſtatus beatiſſime ꝟgi
nis. igiẗ oĩa opa ſua in deũ retulit actualiter. ⁊ hoc ẽ recte vti licitꝫ in
ſummo. igiẗ ipa ſola habuit in ſummo fructũ caſtitatis. patꝫ igitur
ꝙ ipſa habuit oẽs fructus ſpũs in ſummo. Rº

¶ Hec autẽ cõcedimꝰ oĩa ⁊ credimus eſſe vera. ſicut ex veris ⁊ ꝓ/ Dr̃na ꝑfectõis
babilibꝰ ꝑ ordinẽ ſunt ꝓbata. Ad expreſſiorẽ tamen predictorũ in/ gratu tiorum
telligentiã. ⁊ ad vidẽdũ gratuitorũ ꝑfectionis differentiã quã in ple
nitudine gratie beatiſſime ꝟginis omniphariã diſputamus eſſe cõ/
prehẽſaꝫ. Nota ꝙ gratuita ꝑfectio poteſt compari ad duo. ad illud
in q̃ eſt vt in ſubiecto. vel ad illud ad quod ẽ vł ad qd̓ ordinat vt ad
actũ obiectũ vel finẽ. Scd̃m cõpationẽ quã habet ad illud in q̃ eſt
ſumunẗ fructus. ꝑfectio eñ gratuita delectat ꝓpriũ ſubiectũ ⁊ refi/
cit ipſum. ⁊ ſm hoc appellaẗ fructus Cõparatio aũt ad id ad quod Compatio.
ẽ vel ad quod ordinat poteſt eſſe duobꝰ modis poteſt eñ eſſe illa cõ
paratio vel ſm ſtatũ vel ſm actũ. Si ſm ſtatũ ſic ſunt beatitudines
que determinãt ſtatũ ꝑfectũ ſm ꝑfectionẽ gratuitã ꝑ modũ vie. ⁊ ẽ
determinatio ſtatus ꝑ effectus cõpletiſſimos ⁊ excellentiſſimos vie.
vt eſt oĩa relinquere. ſua ⁊ aliorũ peccata deflere ⁊ animam ꝓ proxi
mo ponere. et horũ ſimilia. Si autẽ illa fuit ſm actũ hoc poteſt eſſe
dupliciter. poteſt eñ ꝑfectio eſſe gratuita quãtũ ad actus primos ꝑ Gtuita ꝑfectio.
mo in agere gratuito ꝑficiẽtes. vel q̃ ad actꝰ ſecũdos. ſcd̃o quo ad cõ
ſequẽtes actꝰ ⁊ excellẽtes ꝑficiẽtes Si ſcd̃o mõ ſic ſunt dona. Si ꝓ/
mo mõ hoc põt eſſe duplr. qꝛ ꝓmo iſta ꝑfectio in eſſe gratuito põt
eſſe liberãdo a malo ⁊ ſanãdo vel ad bonum ordinãdo primo mo/
do ſunt gratie ſacramentales. ſecũdo mõ virtutes.

¶ Sufficiẽtia autem horũ ſacramentorũ hec eſt. Cũ eñ ſacramẽ/ Sufficiẽtia
tũ ſit medicina cõtra leſionẽ a malo. Aut ẽ ſe patiuũ mẽbrorũ idigẽ ſacramentorũ.
tiã ſm ſe ſingilatim vel in corpore eccleſie. Si ſm ꝙ in corpore ſic
diuidiẗ duobꝰ modis. Aut ad multiplicationẽ fideliũ carnalẽ. ⁊ ſic S.
ẽ matrimoniũ. vel ſpiritualẽ ſic ẽ ordo. Si autẽ ẽ ꝯtra indigentiam
mẽbroꝝ ſm ſe iſta q̃druplex erit. ꝓma ẽ defectꝰ originalis iuſticie ꝑ
originalẽ culpã. ſecũdo ex illo ſequiẗ pronitas ad peccatũ ad quam
tercio ſequiẗ actuale peccatũ. poſt qd̓ q̃rto ſequiẗ infirmitas ad reci/
diuũ Cõtra ꝓmũ defectũ ordinaẗ baptiſmꝰ. Cõtra ſcd̃m cõfirmatio
Cõtra terciũ penitẽtia Cõtra q̃rtũ ſecramẽtũ euchariſtie. poſt hec eſt
q̃dã penalitas q̃ nõ tolliẗ oĩno vt quedã infirmitas ex pte corpis ⁊ in
firmitas venialis pcti ex parte aĩe Cõtra hãc ordinaẗ extrema vnctio

¶ Sufficientia virtutũ ſumitur hoc modo. Uirtutum quedam Sufficientia
immediate ſunt in deũ, quedam mediate. immediate autẽ virtutes ꝟtutũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diſtinguuꝛ ſm delectabile triũ viriũ motiuarũ. fides reſpectu verita-
Mediate. tis. ſpes reſpectu magnitudinis. charitas reſpectu bonitatis Medi-
ate vero ſunt ſm tres actus triũ viriũ. ſcꝫ rationalis. iraſcibilis ⁊ con-
cupiſcibilis. qui ſunt diſcernere. aggredi. cõcupiſcere. penes diſcerne-
re prudẽtia. penes cõcupiſcere temperantia. penes aggredi fortitu-
do. quarta ſcꝫ iuſticia ſumiꝛ ſm ordinẽ ad alterum.

Sufficiẽtia donorum. ¶ De ſufficientia donoꝝ. Donorũ multiplicatio ſic fit. aut enĩ do-
ni actus eſt in malũ pene. aut a malo culpe. aut eiꝰ actus ē in bonuꝫ
Si primo modo erit donũ timoris. Si autem fuerit in bonũ aut ē
ad bonũ quod ē ad finem. aut ē ad bonum conſilij vel ꝑcepti. Si ē
ad bonũ precepti aut erit vt dirigens. aut vt exequens. Si vt diri-
gens ē donũ ſcientie. Si vt exequẽs ſic ē donum pietatis. ¶ Item ſi
ad bonũ cõſilij. aut erit vt dirigens aut vt exequens. Si vt dirigẽs
ſic eſt donum cõſilij. Si vt exequens ſic eſt donum fortitudinis. Si
autem eſt ad bonum vt eſt finis. aut erit vt dirigens. aut vt exequẽs
Si vt dirigens ſic erit donum intellectus. ſi vt exequens ſic erit do-
num ſapientie.

Sufficiẽtia. beatitudinum. ¶ Sufficientia beatitudinũ hoc mõ ſumiꝛ. Actus beatitudinum
vie aut eſt in bonũ. aut eſt in malũ pene vel culpe. Malũ autẽ pene
aut ē ex cõpaſſione rei delectabilis. aut ex cõpaſſione rei triſtabil'. Tri-
ſtabile vero aut ē ex cõpaſſione ĩ preſenti inflicta. aut ex pena origi-
nali cõtracta. Si autẽ fuerit ex compaſſione rei delectabilis. abdica-
tio eius ē beatitudo paupertatis. Si ex cõpaſſione inflicta in pñti
ſic ē mititas. Si ex compaſſione originali cõtracta ſic ē luctus. Si
autẽ fuerit in bonũ. aut in bonũ increatũ. aut in bonũ creatũ Si au-
tẽ fuerit in bonũ increatũ. aut in bonũ cõſilij. aut in bonũ precepti.
Si ꝑcepti ſic ē eſuries iuſticie. Si cõſilij ſic ē miſcdia Si autẽ fuerit
in bonum creatũ aut q̄ꝫtũ ad intellectũ. aut q̄ꝫtũ ad affectũ Si q̄ꝫ-
tũ ad intellectũ ſic ē mũdicia cordis. Si ad affectũ ſic ē pacificatio.
Et ſic patet ſufficientia beatitudinũ.

Sufficiẽtia fructuum. ¶ Perfectõ ĩ ꝟtutibꝫ aut ē q̄ꝫtũ ad actꝰ interiores. q̄ꝫtũ aut ad actꝰ
exteriores. Si ad exteriores vel q̄ꝫtũ ad guſtũ vel tactum. vel q̄ntuꝫ
ad alios ſenſus. Si q̄ꝫtũ ad guſtũ vl' tactũ ſic erit abſtinere a licitis
⁊ hec eſt cõtinẽtia. vel recte vt licitis ⁊ hec eſt caſtitas. Si autem q̄ꝫ-
tũ ad alios ſenſus ſic eſt modeſtia. Si autẽ q̄ꝫtum ad actus interio-
res. aut ille erit iraſcibilis aut ꝯcupiſcibilis aut rationalis. Si ira-
ſcibilis. aut reſpectu illoꝝ que ſunt ꝯtra finẽ ſic ē patiẽtia vl' reſpectu
finis ⁊ ſic ē lõganimitas. Si autẽ ē actꝰ rationalis vel ē q̄ ad deũ vl'
quo ad ſeipſuꝫ. vel q̄ ad ꝓximũ. Si ad deũ ſic ē finis. ſi ad ſeipſum
ſic ē bonitas q̄ ē dulcedo animi. ſi aũt ē ad ꝓximũ. tũc vl' ē ĩ bonũ re-
gẽdo motꝰ ꝯcupiſcẽtie ⁊ ſic ē benignitas. vel in bonũ regẽdo motus

tualiter ⁊ inter oĩa referre ad deũ habitualiter. mediũ ẽ referre actua/
liter oĩa ad deũ cũ primũ ptinet ad ſtatũ ↄprehẽſoris. ſcd̃m ad ſtatũ
viatoris. igiť mediũ ad ſtatũ mediũ. hic autẽ ẽ ſtatus beatiſſime ỽgi
nis. igiť oĩa opa ſua in deũ retulit actualiter. ⁊ hoc ẽ recte vti licitꝫ in
ſummo. igiť ipa ſola habuit in ſummo fructũ caſtitatis. patꝫ igitur
ꝙ ipſa habuit oẽs fructus ſpũs in ſummo. R⁹

¶ Hec autẽ cõcedim⁹ oĩa ⁊ credimus eſſe vera. ſicut ex veris ⁊ p/ Dr̃ia pfectõis
babilib⁹ p ordinẽ ſunt pbata. Ad expreſſiorẽ tamen predictorũ in/ gratuitorum
telligentiã. ⁊ ad videdũ gratuitorũ pfectionis differentiã quã in ple
nitudine gratie beatiſſime ỽginis omniphariã diſputamus eſſe cõ/
prehẽſaꝫ. Nota ꝙ gratuita pfectio poteſt compari ad duo. ad illud
in q̃ eſt vt in ſubiecto. vel ad illud ad quod ẽ vl' ad qđ ordinat vt ad
actũ obiectũ vel finẽ. Scd̃m compatiõnẽ quã habet ad illud in q̃ eſt
ſumunť fructus. pfectio em̃ gratuita delectat ppriũ ſubiectũ ⁊ refi/
cit ipſum. ⁊ ſm hoc appellať fructus Cõparatio aũt ad id ad quod Compatio.
ẽ vel ad quod ordinat poteſt eſſe duobꝫ modis poteſt em̃ eſſe illa cõ
paratio vel ſm ſtatũ vel ſm actũ. Si ſm ſtatũ ſic ſunt beatitudines
que determinãt ſtatũ pfectũ ſm pfectionẽ gratuitã p modũ vie. ⁊ ẽ
determinatio ſtatus p effectus cõpletiſſimos ⁊ excellentiſſimos vie.
vt eſt oĩa relinquere. ſua ⁊ aliorũ peccata deflere ⁊ animam p proxi
mo ponere. et horũ ſimilia. Si autẽ illa fuit ſm actũ hoc poteſt eſſe
dupliciter. poteſt em̃ pfectio eſſe gratuita quãtũ ad actus primos p̃ g̃tuita pfectio.
mo in agere gratuito pficiẽtes. vel q̃ ad act⁹ ſecũdos. ſcđo quo ad cõ
ſequẽtes act⁹ ⁊ excellẽtes pficiẽtes Si ſcđo mõ ſic ſunt dona. Si p̃/
mo mõ hoc põt eſſe dupl'r. qꝛ p̃mo iſta pfectio in eſſe gratuito põt
eſſe liberãdo a malo ⁊ ſanãdo vel ad bonum ordinãdo primo mo/
do ſunt gratie ſacramentales. ſecũdo mõ virtutes.

¶ Sufficiẽtia autem horũ ſacramentorũ hec eſt. Cũ em̃ ſacramẽ/ Sufficiẽtia
tũ ſit medicina cõtra leſionẽ a malo. Aut ẽ ſe patiuũ mẽbrorũ idigẽ ſacramentorũ.
tiã ſm ſe ſingilatim vel in corpore eccleſie. Si ſm ꝙ in corpore ſic
diuidiť duobꝫ modis. Aut ad multiplicationẽ fideliũ carnalẽ. ⁊ ſic S.
ẽ matrimoniũ. vel ſpiritualẽ ſic ẽ ordo. Si autẽ ẽ ↄtra indigentiam
mẽbrorꝫ ſm ſe iſta q̃druplex erit. p̃ma ẽ defect⁹ originalis iuſticie p
originalẽ culpã. ſecũdo ex illo ſequiť pronitas ad peccatũ ad quam
tercio ſequiť actuale peccatũ. poſt qđ q̃rto ſequiť infirmitas ad reci/
diuũ Cõtra p̃mũ defectũ ordinať baptiſm⁹. Cõtra ſcd̃m cõfirmatio
Cõtra terciũ penitẽtia Cõtra q̃rtũ ſecramẽtũ euchariſtie. poſt hec eſt
q̃dã penalitas q̃ nõ tolliť oĩno vt quedã infirmitas ex pte corpis ⁊ in
firmitas venialis pecti ex parte aĩe Cõtra hãc ordinať extrema vnctio

¶ Sufficientia virtutũ ſumitur hoc modo. Uirtutum quedam Sufficientia
immediate ſunt in deuꝫ, quedam mediate. immediate autẽ virtutes ỽtutũ

diſtinguūť ſm delectabile triū viriū motiuarū. fides reſpectu verita
Mediate. tis. ſpes reſpectu magnitudinis. charitas reſpectu bonitatis Medi
ate vero ſunt ſm tres actus triū viriū. ſcʒ rationalis. iraſcibilis ⁊ con
cupiſcibilis. qui ſunt diſcernere. aggredi. cōcupiſcere. penes diſcerne
re prudētia. penes cōcupiſcere temperantia. penes aggredi fortitu/
do. quarta ſcʒ iuſticia ſumiť ſm ordinē ad alterum.

Sufficiētia donorum.

¶ De ſufficientia donoꝝ. Donorū multiplicatio ſic fit. aut em̄ do/ni actus eſt in malū pene. aut a malo culpe. aut ei⁹ actus ē in bonuʒ Si primo modo erit donū timoris. Si autem fuerit in bonū aut ē ad bonū quod ē ad finem. aut ē ad bonum conſilij vel p̄cepti. Si ē ad bonū precepti aut erit vt dirigens. aut vt exequens. Si vt diri/gens ē donū ſcientie. Si vt exequēs ſic ē donum pietatis. ¶ Item ſi ad bonū cōſilij. aut erit vt dirigens aut vt exequens. Si vt dirigēs ſic eſt donum cōſilij. Si vt exequens ſic eſt donum fortitudinis. Si autem eſt ad bonum vt eſt finis. aut erit vt dirigens. aut vt exequēs Si vt dirigens ſic erit donum intellectus. ſi vt exequens ſic erit do/num ſapientie.

Sufficiētia. beatitudinum.

¶ Sufficientia beatitudinū hoc mō ſumiť. Actus beatitudinum vie aut eſt in bonū. aut eſt in malū pene vel culpe. Malū autē pene aut ē ex cōpaſſione rei delectabilis. aut ex cōpaſſione rei triſtabil'. Tri/ſtabile vero aut ē ex cōpaſſione ī preſenti inflicta. aut ex pena origi/nali cōtracta. Si autē fuerit ex compaſſione rei delectabilis. abdica/tio eius ē beatitudo paupertatis. Si ex cōpaſſione inflicta in p̄nti ſic ē mititas. Si ex compaſſione originali cōtracta ſic ē luctus. Si autē fuerit in bonū. aut in bonū increatū. aut in bonū creatū Si au/tē fuerit in bonū increatū. aut in bonū cōſilij. aut in bonū precepti. Si p̄cepti ſic ē eſuries iuſticie. Si cōſilij ſic ē miſc̄dia Si autē fuerit in bonum creatū aut q̄ʒtū ad intellectū. aut q̄ʒtū ad affectū Si q̄ʒ/tū ad intellectū ſic ē mūdicia cordis. Si ad affectū ſic ē pacificatio. Et ſic patet ſufficientia beatitudinū.

Sufficiētia fructuum.

¶ Perfectō ī ꝟtutib⁹ aut ē q̄ʒtū ad act⁹ interiores. q̄ʒtū aut ad act⁹ exteriores. Si ad exteriores vel q̄ʒtū ad guſtū vel tactum. vel q̄ntuʒ ad alios ſenſus. Si q̄ʒtū ad guſtū vl' tactū ſic erit abſtinere a licitis ⁊ hec eſt cōtinētia. vel recte vt licitis ⁊ hec eſt caſtitas. Si autem q̄ʒ/tū ad alios ſenſus ſic eſt modeſtia. Si autē q̄ʒtum ad actus interio/res. aut ille erit iraſcibilis aut ꝯcupiſcibilis aut rationalis. Si ira/ſcibilis. aut reſpectu illoꝝ que ſunt ꝯtra finē ſic ē patiētia vl' reſpectu finis ⁊ ſic ē lōganimitas. Si autē ē act⁹ rationalis vel ē q̄ ad deū vl' quo ad ſeipſuʒ. vel q̄ ad ꝓximū. Si ad deū ſic ē finis. ſi ad ſeipſum ſic ē bonitas q̄ ē dulcedo animi. ſi aūt ē ad ꝓximū. tūc vl' ē ī bonū re/gēdo mot⁹ ꝯcupiſcētie ⁊ ſic ē benignitas. vel in bonū regēdo motus

iraſcibilis. ⁊ ſic ē māſuetudo Si aūt ſit actus ɔcupiſcētie aut erit ad
deum ⁊ ſic ē charitas. aut ſeipm̄ ⁊ ſic ē gaudiū. aut ad ꝓximū ⁊ ſic eſt
pax. ¶ Cōcedimus ğ ꝙ iſte ꝑfectōes ẜm oēs ſtatus ⁊ diuerſitates ex
cellētiſſime fuerūt in beata ṽgine ¶ De gratijs gratis datis

Q Veſtio vigeſimatertia eſt

de gratijs gratis datꝭ. Viſo de gratijs gratū facientibꝫ q̃
liter fuerūt in btiſſima ṽgine videndū eſt de gratijs gratꝭ
datis. Et p̄mo de his quas ponit apl's j. ad Chorinth. xij. Quibuſ
dam datur ſermo ꝑ ſpiritum ſapientie ¶ De ſapia Marie

Nr̄ Primo de ſapientia quā habuit btiſſima ṽgo in ɔtēplatōe
eternoꝝ. Querit igit p̄mo an viderit angelos ⁊ ſpūalia per
ſpēs ꝓprias. ¶ Et videt ꝙ ſic. ipa eīm videre potuit ſpm̄ increatū ⁊ ꝑ Rō pª.
ſpēm ꝓpriā. ğ ⁊ quelibet aliū. ¶ Itē Grego. Quid eīm nō vidit q̇ vi 2.
dentē oīa videt. ſꝫ ipa videt videntē oīa. ğ vidit oīa ¶ Itē p̄hs dt ꝙ 3.
intellectus cognoſcit oīa ꝓpter ſeipm̄ cognoſcendū. Quicq̄d aūt ē
ẜm naturā cognoſcitiū alicuius. cognoſcit illud niſi impediat. illa āt
impedimēta ẜm ꝙ in ſupiorībꝫ dictū eſt ẜm Auguſt. ſunt fantaſma
ta corpaliū aīe ꝑ amorē ɔglutinata. qbꝫ abſtractis ipa ſeipam videt
ſꝫ ab his aīa btiſſime ṽginis potuit ſeipam abſtrahere. ğ potuit ſeip
ſam videre ꝑ ſpēm ꝓpriam. ¶ Itē Auguſt. in libro de ſpū ⁊ aīa. Aīa 4
cōcupiſcibilitatē. rationabilitatē. iraſcibilitatē hꝫ anteq̃ꝫ corpori in
fundat. Et intelligit ꝙ nō eā hꝫ a corpe ſed a ſua natura in ſe. ğ aīa
in ſe naturalr̄ eſt cognoſcitiua Et poſito ꝓ impoſſibili ꝙ nō infun
deret corpi adhuc eēt cognoſcitiua. ſi nō eēt coartata ꝑ aliā naturā. ğ
apta nata ē cognoſcere oīa. Sꝫ inordinatū eſſet ꝙ aliq̄d eēt cogno
ſcitiuū oīm alioꝝ ⁊ nō ſuꝑpius. ğ naturalr̄ aīa cognoſcitiua ē ſuꝑpi
us ⁊ oīm alioꝝ. ğ cognoſcet oīa ⁊ ſeipam niſi īpediat. hꝫ āt ē īpedimē
tum qḋ dictū ē ſup. Sꝫ in aīa btē ṽginis hꝫ fuit ſublatū. ğ vidit ſe
ipam ⁊ oēs angelos ⁊ oīa creata. Vn̄ Augº. de aīa ⁊ ſpū. Animus
corpis dn̄ator. rector. habitator videt ſeipm̄ ꝑ ſemetipꝫ. ğ ꝑ ſeipm̄ vi
dit. nō q̄rit auxiliū corpaliū oculoꝝ. imo ṽo ab oībꝫ corpalibꝫ ſenſi
bus tāq̃ꝫ īpedientibꝫ abſtrahit ſe a ſe vt videat ſe in ſe. ⁊ nouerit ſe apḋ
ſe. ⁊ cū vult deū cognoſcere eleuat ſe. ¶ Itē p̄hs. ꝙ nō oīno ⁊ penitus 5.
difficillimoꝝ ē cognoſcere ⁊ aliquā fidē accipe de aīa Et intelligit ẜm
ſuā ſubam. opatōes eīm ⁊ potētias ipius ⁊ accn̄tia cognoſcere nō eſt
difficillimoꝝ. Sic ğ cognoſcere aīam in ſe ꝑ ſuā ſpēm ē de numero
difficillimoꝝ. ğ ē de numero cognoſcibiliū. ğ ẜm p̄hm q̇ nō habuit re
ſpectū ad grām poſſibile ē aīam cognoſcere ꝑ ſpēm ꝓpriā licꝫ diffi
culter. ſꝫ illa difficultas remouet ꝑ abſtractōem a fantaſmatibꝫ cor
poralibꝫ. Sꝫ illa abſtractio fuit ɔpletiſſima in ɔtēplatōe btē ṽginis

ğ vidit angelos ⁊ ſpūs ⁊ aīas in ſui ꝯtēplatōe ⁊ ſubas incoꝛpalium
6. ¶ Itē phs ponit intellectū agentē. ⁊ ꝙ ille nō ſit ps aīe ſic ꝓbaṫ Si
cut in oī natura cā formalis q̄ ē faciens oīa penitus alia ē in eſſentia
a cā materiali in q̄ fiūt oīa. ⁊ ex his duob̄ nunq̄ ꝯponiṫ vnū. ita ſe
hȝ intellectus vl̄iter agens ⁊ intellectus poſſibilis in aīa. ğ neqȝ ſunt
idē in eſſentia neqȝ ſunt ptes ꝯponētes vnū totū. ğ intellectus agēs
7 nō ē ps aīe nec potētia. ¶ Itē nulla ars neqȝ mechanica neqȝ liberaľ
eadē ē in eſſentia cū aīa in q̄ ē. neqȝ ē eadē in eſſentia cū materia que
ſuſtinet opatōes venientes ab ipa. ſȝ intellectus agens ſe hȝ ita ad poſ
8 ſibilē ſicut ars ad materiā. ğ nō ſunt eadē in eſſentia neqȝ ꝯſtituunt
aliq̄d totū vt ptes aīe. ¶ Itē nulla potētia ē habit⁹. ⁊ intellect⁹ poſſi
bilis dr̄ potentiā p ſe. intellect⁹ ꝟo agēs vt habit⁹. ğ nō ſunt idem in
9 eſſentia. ¶ Itē nunq̄ȝ lumē qd̄ facit potētia colores actu eē colores ē
idē in eſſentia cū colorib̄ q̄ fiūt actu. neqȝ in ſenſitiuo viſus ſuſcepti
uo coloris neqȝ ꝯſtituūt aliq̄d vnū eſſentialr̄ cū altero illoꝝ. Sȝ in
tellectus vl̄iter agens ſe hȝ ad ſpēs intelligibiles ſicut lumē ad colo
res. ⁊ ſe hȝ ad intellectū poſſibilē vt lumē ad ſenſitiū viſus. ğ nō eſt
eſſentia eadē intellectus poſſibilis ⁊ agentis. neqȝ ꝯſtituunt vnū vt
ptes aīe. Ex his rōnibus ⁊ ex dictis phi inductis pȝ ꝙ intellect⁹
10 agens nō ſit aīe ps. ¶ Item oīa q̄ intus ſunt in aīa ꝓportionabi
lia ſunt eis q̄ ſunt extra. ⁊ aīa quodāmō eſt oīa. qꝛ oīa cognoſcit. igi
tur ſicut eſt vna oīa tn̄ faciens. ſic ſpēs ipius accepta in aīa ⁊ intelle
ctu oīa erit faciens in intellectu. maioꝛ pȝ in caplo de reminiſcentia
minoꝛ in tractatu de intellectu agente. intellectus eīm p cognitōnem
creatoꝝ venit in cognitōem pmi pncipij ſm ꝙ eſt cā oīm. ⁊ ſuſcipit
in ſe ſpeciem intelligibilē ab ipo. Et intellectus iſte acquiſit⁹ in ani
ma omnia facit in aīa eo ꝙ dr̄ intellectus agens vniuerſalr̄ facere.
¶ Et ſi queraṫ. vtrum ꝯtingat aliquem habere intellectū agentē qui
nō nouit pmam cām. neqȝ hȝ ſpeciem acceptam ad cognitōem pri
Solo me cauſe. ¶ Dicimus ꝙ hoīes nō habent cōplete intellectū agentem
hmōi. ſed habent diſpoſitōem fluentē a potentia q̄ dr̄ lumen illumi
Queriť nans intellectū poſſibilē. ¶ Et ſi queraṫ cum intellectus ſit nobiliſſi
ma ps aīe pfectiſſime cognoſcens. minus indigens exteriori ammi
niculo q̄ȝ alie ptes quare indigeat hmōi lumine. ſenſus aūt ⁊ fanta
Solo ſia minime. ¶ Dici oportet ꝙ minime indigeat hmōi lumine ad co
gnoſcendum ſpēs intelligibiles q̄ pus ſunt fantaſmata. qꝛ ſic eſſet
minoris ⁊ debilioris potentie q̄ȝ ſenſus ⁊ fantaſmata. ſed indiget lu
mine hmōi ad cognoſcendū talia que ſunt occulta nature. q̄ nō pn̄t
apphendi ſenſu ſine tali lumine vl̄ fantaſia. cuiuſmodi ſunt ſubſtan
tie que in rebus ſunt naturalib̄ fantaſmata facientib̄. ipe vero mi
nime fantaſmata facere poſſunt. ⁊ ſubſtātie hmōi ſunt ſepate vt an

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

geli. ⁊ ſepabiles vt anime quarũ cõditõne indiget intellectus tali lumine a pmo principio infuſo ⁊ ad cognitõem ipius principij pmi. Et de hoc verum eſt quod dictũ eſt qꝫtum ad cognitõem taliũ ſpecierum. qꝛ ſicut facit lumẽ potentia colores actu colores. ita hmõi lumen impreſſum intellectui a pmo pncipio facit hmõi ſpecies occultas potẽtia intelligibiles actu intelligibiles. ¶ Ex his etiam patꝫ ꝙ phyſice pcedendo poſſibile eſt animã exiſtentẽ in corpe ſpũs ⁊ ſpũalia ⁊ ſubſtãtias corpis videre ⁊ ſine pſentia grẽ. igitur multo fortius aĩa btiſſime vginis eleuata ⁊ abſtracta gratie plenitudine. Itẽ phyſice oportꝫ dici ꝙ intellectus hꝫ duplicẽ potentiã. fantaſticã dum in corpe eſt. ⁊ nõ fantaſticã dũ eſt ſepatus a corpore. Et ſicut eius potẽtia fantaſtica eſt corruptibilis mediante fantaſia. ⁊ inqꝫtũ talis corruptibilis eſt. potentia vero ſua p naturã ſimplr ineſt ei p naturam ſue ſubſtãtie ⁊ nõ alio mediante. vnde ⁊ iſta potentia incorruptibilis eſt ſicut ſua ſubſtantia. inde ſic. ¶ Omẽ pncipiũ quod habet potentiã vnã p ſe ⁊ ſm ſuam naturã. aliã vero mediante alio ⁊ p accidens eſſentialius debet vti potentia quã hꝫ p ſe qꝫ illa quã hꝫ p accidens. intellectus hmõi potentiã hꝫ duplicẽ. ergo vtilius nobilius ⁊ melius debet vti potentia quã hꝫ p ſe qꝫ illa quã hꝫ p accidens. ¶ Item oĩs intellectus q hꝫ vnam potentiã p ſe aliam p accidens. melius et verius debet vti ⁊ cognoſcere p illã quã hꝫ p ſe qꝫ p illã quã hꝫ per accidens. ergo ſi p eſſe in corpe nihil aufertur ei ſed magis ꝯfertur. quia dr de anima exiſtente in corpe ꝙ oĩa cognoſcit ⁊ quodãmõ dr oĩa. melius ⁊ verius cognoſcit p potentiã nõ fantaſticam qꝫ p potentiã fantaſticã. ergo melius cognoſcit ſpũalia qꝫ fantaſtica

Cõcluſio. Aĩa exñs ĩ corpore pt videre ſpũalia ſine pſentia grẽ.

Rõ pª ingrat.

Rõ ſcdã

¶ Ad hec dicimus ꝙ incõueniens eſt ponere ſubſtãtiam ſine potentia. ⁊ ponere ſubſtantiã perpetuam ⁊ potentiã ipius nõ eſſe perpetuam. ſimilr incõueniens eſt ponere potentiã intelligendi quam hꝫ intellectus in corpore eſſe perpetuã. Unde nota ꝙ qualitates naturales ſenſibꝫ pprijs pportionabiles ſunt ⁊ approprianꝫ. quãtitates vero ſenſui ꝯmuni. ſube vero intellectui. Hic eñ eſt ordo cognitõis ipius aĩe dũ eſt in corpe. intellectus aũt ſepatus a corpe aut habebit eundẽ ordinẽ intelligendi quẽ habuit in corpe aut ꝯtrarium Si eũdem. igitur erit idẽ modus intelligendi in corpe ⁊ extra corpus qđ eſt impoſſibile Sed ſi ppriũ eſt ei cognoſcere ſubam. ⁊ hoc eſt ei pncipale ſm ſe. tunc extra corpus habebit pncipaliter potentiam intelligendi ſubſtãtiam. ⁊ ſm poſterius accidentia. hec autem potentia ſimul eſt creata cum intellectu. ⁊ eſt ppetua ſicut intellectus ppetuus alterata aũt hec eſt potentia ex ꝯiunctõne ipius cum corpore. ex coniunctõne eñ cũ corpe cognoſcit accidẽtia ⁊ ſubas eo mõ q extra corpus cognoſcere nõ poteſt. quia cognoſcit accidentia non ſolum in

Rº

Ordo cognitionis aĩe.

Nõ ẽ idẽ modꝰ intelligẽdi.

Aĩa nõ codeꝫ mõ ꝯgnoſcit accidẽtia ĩ corpe et extra

illa habitudine in q̄ ſe hn̄t ad ſubas in q̄b ſunt. ſed etiā in illa ↄpa-
tione q̄ ſunt ꝑncipia ꝑmutationū ſm ꝙ generāt ſuas ſp̄es i alijs ſub-
ſtātijs corporeis ⁊ incorporeis. ſm em̄ hāc habitudinē generāt ſuas
ſp̄es in ſenſib. ex q̄b generatis in ſenſib fiunt fantaſmata i fantaſia.
et poſtea accipiunt̄ in intellectu. ⁊ ꝑ hec hmōi fantaſmata cognoſcū-
Nota tur ſubſtātie que fantaſmata facere nō poſſunt. Et ſic ex ↄiunctōne
ipſius cum corpore potētia ipſius creata nō fantaſtica incipit eſſe fan-
taſtica. id eſt fantaſmatū ⁊ ꝑ fantaſmata alioꝝ cognitiua. Et ſic ptꝫ
potētia alterat̄ ꝙ ꝑ ↄiungi cum corpore alterat̄ potentia nō fantaſtica in fantaſticā
et ſicut alibi maiores motus in anima extra corpus q̄bus intendit
anima impediunt minores ꝑcipi ab anima. ita dū eſt in corꝑe mani-
feſtiores motus ⁊ maiores rerum facientiū fantaſmata circa animā
A impediunt ꝑcipi ab anima manifeſte ea q̄ fantaſmata facere nō pn̄t.
Unde aliqn̄ cum intellectus cōtrahit ſe in ſeipſum abſtrahendo ſpe-
culatōem ſuam a ſenſu multa ꝑcipit occulta que ꝑ ſpeculatōem ipi-
Aīa p̄t itellige us ↄiunctā ſpeculatōni ſenſuū ꝑcipere nō poteſt. Et ſic iterum patꝫ
res ſbas ſepatas phyſice ꝙ anima in corpore etiā citra auxiliū gr̄e gratū facientis in
cōtemplatōem ſpirituū ⁊ ſpūaliū aſpicere ⁊ aſpectū poteſt dirigere
et videre. Igit̄ multo fortius beatiſſima virgo auxilio gr̄e potuit hoc
facere in ſua ↄtemplatōne. Itē Paulꝰ ſcribit̄ in raptu vidiſſe diſpo-
ſitionē celeſtis hierarchie ⁊ beato Dionyſio reuelaſſe. g̊ multo fortius
beatiſſima virgo vidit ſtatū angeloꝝ ⁊ triumphantis eccleſie. Item
Martinus vidit demonēs. Item iacob vidit angelos quādo dixit
Caſtra dei ſunt hec. ¶ Ex his aūt cōcluditur ꝙ beatiſſima virgo in
ſua cōtemplatōne poterat videre deum angelos ⁊ demones ⁊ aīam
ꝓpriā ⁊ ſubas reꝝ corꝑaliū ꝑ ſeipas ¶ De ſcia q̄ ꝑtinet ad actōeꝫ

Nr̄ Secūdo de ſcia q̄ ꝑtinet ad actōem Et ꝑmo de mechanicis
et poſt hoc de liberalib. Querit̄ igit̄ vtꝝ btīſſima ꝟgo ſciue-
Rō p̄ᵃ. rit oēs artes mechanicas. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. Oīs ſcia de numero bo-
2 norū eſt. ſed ei nullum bonū defuit. g̊ oēs ſcias habuit. ¶ Itē bonum
additū bono facit ipm̄ magꝭ bonū. g̊ aut defuit ei aliqd̄ bonū ſcꝫ ſcia
vel nō. Si nō habeo ꝓpoſitū. Si ſic illa addita magis bonū fieret.
3. ¶ Itē natura nō deficit in neceſſarijs nec abūdat in ſuꝑfluis. g̊ multo
fortiꝰ gr̄a. ſꝫ q̄dā mechanice artes fuerunt btē ꝟgini neceſſarie ſicut
muliebres. q̄dā ſuꝑflue ſicut viriles. g̊ iſtas habuit ⁊ nō alias. ¶ Itē
4 Auguſti. Quidā volunt ſcire vt ſciant ⁊ eſt curioſitas. Quidā vo-
lunt ſcire vt ſciātur. ⁊ eſt vanitas. Quidā vt edificent̄ ⁊ ē ſapientia.
Quidā vt edificent ⁊ eſt charitas. Et hi tm̄ duo vltimi modi non
ſunt abuſiue ſcie. Igit̄ oīs ſcia nō abuſiua dꝫ eē ad edificatōeꝫ ſui et
alioꝝ. ſꝫ ſcire mechanicas ſcias a btīſſima ꝟgine viriles nō ē ordina-
tū ad ſui vel alioꝝ edificatōem. g̊ ipas neſciuit.

Qr̄ Utrū ſciuerit mechanicas muliebres ſubtiliores ⁊ nobilio/
res ſicut eas q̄ fiunt aurifrigijs ⁊ ſericis opationib⁹ ⁊ ſubti
libus ſuturis ⁊ texturis ⁊ hmōi. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. ipa em̄ vt dt Da/ Rō pma.
maſce. a nullo illuſtriū vincit̄. De at̄ ſunt ſcie ⁊ opa illuſtriū femi/
naꝝ. ḡ ⁊c. ¶ Item ipa ſua opatio fuit nobiliſſima. igit̄ humilima. ſꝫ 2.
maior humilitas apparet ſcire nobilia ⁊ ſubtilia ⁊ operari vilia ⁊ cō
munia qꝫ tantū ſcire vilia ⁊ operari talia. ḡ videtur ꝙ beatiſſima vir/
go debuit ſcire nobilia ⁊ operari vilia. ¶ Item cōtra. iſta ſubtilia ma 3.
gis ordinantur ad vanitatē qꝫ ad vtilitatē. operatio aūt v̾ginis glo
rioſe tm̄ ad neceſſitatē fuit. igitur nō erat circa talia. ¶ Item beatiſſi/ 4
ma virgo pfecta fuit ſm̄ actōnem ⁊ cōtemplatōem. vnde Luc. Op
timā partē elegit. bona eſt pars actiuoꝝ. melior cōtemplatiuoꝝ. ſed
optima eius que pfecta in actōne ⁊ cōtemplatōne fuit ſicut fuit bea
tiſſima virgo. igitur ipa debuit habere opera actōnis que cōtempla/
tioni minime repugnarent. hec aūt ſunt opera manualia groſſa ⁊ cō
munia que nō reqrunt multam attentōem cogitatōni. igitur videt̄
ꝙ circa hmōi debet eſſe opus beatiſſime virginis.

¶ Queri t̄ igit̄ ſi ſciam mechanicaꝝ habuit. improportionabil'r excel
lit effectum cauſatū ab artibus mechanicis in alijs. igit̄ ſcia mecha/
nica in beatiſſima virgine excellit ſciam mechanicā in quocūqꝫ. Mi
nor ptꝫ ex hoc. qꝛ digniſſimū ad qd̄ ordinant̄ mechanice ē veſtimē
tum. pmo eſt aīa. ſcd̄o corpus. tercio veſtimentū. ſꝫ digniſſima oīm
veſtimentoꝝ fuit tunica incōſutulis quā fecit beatiſſima virgo. igit̄
eius ars mechanica cauſabat nobiliſſimū effectū. igit̄ habuit ſciam
artis mechanice in ſummo

¶ De artib⁹ liberalib⁹

Qr̄ Tercio de artib⁹ liberalib⁹ vtrū ⁊ illas ſciuit in ſummo bea
tiſſima virgo. ¶ Et videtur ꝙ ſic. Sapientia edificauit ſibi Rō pa.
domū. excidit columnas ſeptē. Illa domus eſt beata virgo. Septeꝫ
columne ſunt ſeptem liberales ſcientie. igitur beata virgo habuit ſep
tem liberalium artiū ſcientiā. ¶ Item Exo. Mulier petat a vicina 2.
ſua vaſa aurea ⁊ argentea. Hoc exponunt gloſe ⁊ ſancti de ſcientijs
ſecularib⁹. igitur debent ſecū ſcientias ſeculares de mūdo portare ſan/
cti. igit̄ ⁊ beatiſſima virgo. ¶ Item mille clipei pendent ex ea oīs ar/ 3
matura fortiū. Turris dauid eſt ſacra ſcriptura. clipei ſciētie phyſice
igit̄ ſcie liberales ptinent ad munitōnem ſcripture ſacre. igit̄ ſancto
rū ē illas ſcire. igit̄ ⁊ btiſſime v̾ginis. ¶ Itē qdā ſancti laudant̄ a tali 4
bus ſcientijs. ſicut btūs Dn̄icus documētis artiū erudit⁹ ſatis trāſi
uit ad ſtudiū ſumme veritatis. Itē de beato Gregorio ſtudijs libera/
libus nulli ſecundus. igitur ⁊c. Item de beato Uincentio ⁊ de ſan/
cta Katherina ⁊ multis alijs Igitur beate virgini nō debet deeſſe iſta
materia laudis.

De ſciētijs iſtis ſpecialiter

Rō p̄ª. **N**r̄ Quarto de iſtis ſcientijs ſpecialr̄. Et p̄mo de grāmatica. vtꝝ
illā ſciuerit v̓go. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. Maria obſeruabat oīa
hec Gloſa. in diuerſis ꝓphetis. ḡ ſciuit legere. Et ꝯſtat ꝙ intellexit.
2. q̄ꝛ legere ꝛ nō intelligere negligere ē. ḡ ſciuit grāmaticā. ¶ Item Da/
3 maſ. dt ꝙ in tēplo fuit enutrita vbi v̓gines inſtruebant̄. ¶ Item de
Suſanna legit̄ ꝙ erudierūt filiā ſuā ſm̄ legē Moyſi. p̄ncipiū aūt
4 eruditōis eſt grāmatica. ḡ btā v̓go ſciuit grāmaticā in ſummo ¶ Itē
nūq̄ peccauit in loquēdo. ḡ grāmaticā ſciuit. ¶ De rethorica

Rō p̄ª **N**r̄ Quinto de rethorica. Auguſti. dt de doctrina chriſtiana ꝙ
in ſacra ſcriptura ſunt diuerſi colores rethorici. ſ; ſacrā ſcri/
2 pturā ꝑfecte ſciuit btā v̓go. ḡ ꝛ rethoricā. ¶ Itē ꝙ iura ciuilia leges ꝛ
ſapīa aduoca. decreta ſciuit in ſummo. ptꝫ hoc mō. Sapientia aduocati manife/
manifeſtat̄ triᵇ ſtat̄ in tribꝰ. Unū ꝙ obtineat oīa ꝯtra iudicē iuſtū ꝛ ſapientē. Se/
cūdo ꝙ ꝯtra aduerſariū aſtutū ꝛ ſagacē. Tercio ꝙ in cauſa deſpata
S; btiſſima virgo ꝯtra iudicē ſapientiſſimū dn̄m. ꝯtra aduerſariū
callidiſſimū dyabolū. in cā noſtra deſperata ſentētiā optatā obtinuit
3 ḡ ſapiētiſſima aduocata fuit. ¶ Itē ſapientis ē eligere aduocatū ſa
pientē. ſ; iſtā aduocatā ſp̄ūſſcūs metipe elegit nob̄ q̄ oīa cognouit
4 ḡ ip̄a ſapientiſſima fuit. ¶ Itē aliq̄ aduocati pn̄t iniuſtū iuſtum ꝓ/
bare ſophiſtice ꝛ nō facere. ſed beata virgo hoc de noſtra iniuſticia fe
5. cit. ḡ improportionabilr̄ oībus optime allegare ſciuit. ¶ Itē ip̄a im
peratrix fuit. igit̄ legem ꝯdere ꝛ legis interp̄tatiua penes ip̄am fuit. ꝛ
oīa iura in archa ſui cordis clauſa habuit. Igit̄ btiſſima virgo iura
oīa ꝛ rethoricā in ſummo habuit. ¶ De logica

Rō p̄ª **N**r̄ Sexto de logica quā ꝙ ſciuerit ꝓbatur hoc mō. Hec enī ꝑ/
utiliſſima eſt ad ſciam ſacre ſcripture ꝛ ad hereſim deſtruen/
dam ꝛ fidei ꝯfirmatōem ꝛ rōnis redditōem de ea q̄ in nobis eſt fide
ḡ iſta ſcīa maxime neceſſaria eſt ſanctis. ḡ ꝛ beatiſſime v̓gini. ¶ Item
2. Hieronymus ꝙ liber Job ꝯtinet ꝓpoſitōnes. aſſumptōnes. ꝯcluſio
nes. Et idē ptꝫ de alijs libris ſacre ſcripture in q̄bꝰ ſunt vie definitio
nū diuiſionū argumētationū. hec igit̄ oīa neceſſaria ſunt ad ſacram
ſcripturā. ḡ ꝛ logica in qua docent̄ iſta. Sed beatiſſima v̓go ꝑfecte
3. ſciuit ſacram ſcripturā. ḡ ꝛ logicā. ¶ Itē ptꝫ ꝑcurrendo logice ptes
ptes logice ſt̄. q̄ ſunt tentatiua. ſophiſtica. demōſtratiua. dyalectica. Tentatiuā enī
in ſummo ſciuit. q̄ꝛ nūq̄ in tentatōe ſuccubuit. Sophiſticā in ſum
mo habuit. q̄ꝛ oēs aſtutias dyaboli cognouit. ꝛ oīa ſophiſmata ſua
patefecit. Dyalecticā in ſummo habuit. q̄ꝛ nullius ꝓprie ignorantiā
habuit ꝛ oīa ꝓblemata ſoluere ſciuit. Demōſtratiuā habuit in ſum
nobile ſbiectū mo. q̄ꝛ nobiliſſimā ꝓpriā paſſionē de nobiliſſimo ꝓprio ſubiecto ꝑ
ſemetip̄am ꝯcluſit. Summe nobile ſubiectū ē ꝑſona ꝛ ſumma bon;

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tas. nobiliſſima ꝓpria paſſio ē miſericordia ſiue miſeratio. hāc igit̄ ꝓpa paſſio no
ꝓpriā paſſionē de hoc ſubiecto btiſſima vgo ↄcluſit. qm̄ p eā tanq̄ p biliſſima
mediū ſumme bonus deus. in opatōne noſtre redēptōis ſummā mi
ſericordiā in ſe demōſtrauit. quaſi tali vteret̄ demōſtratōne. Quicun Demōſtratio.
q̄ʒ aufert om̄e malū auferibile. ⁊ ↄfert om̄e bonū ↄferibile ipe ē ſum/
me miſericors. deus hō in noſtra redēptōne abſtulit om̄e malū aufe
ribile. ⁊ ↄtulit om̄e bonū ↄferibile. igit̄ eſt ſumme miſericors deus
Sic ḡ ptʒ ꝙ btiſſima vgo habuit oēs ptes logice in ſummo.

Vr̄ Septio de phyſica ⁊ medicina ¶ Phs dt ꝙ cognitio aīe ad Rō pᵒ
oīa valet maxime ad ſciam naturalē. ſʒ beatiſſima vgo pfe/
ctiſſimā cognitōem aīe habuit. pfectiſſime em̄ cognouit ſe. ¶ Itē per 2
diuerſas ꝓprietates lapidū ſpecierꝝ lignoꝝ ⁊ aīalium ⁊ ceteroꝝ natu
raliū diuerſa figurant̄ myſteria in ſacra ſcriptura. ḡ ſine intelligētia
et ſine noticia rerum nō eſt pfecta noticia ſcripturarū ſacrarum. ſed
beatiſſima virgo pfecte ſacrā ſcripturā ſciuit. ḡ ſciuit naturas rerum
¶ Itē nullius morbꝰ eucratici adeo incurabilis quin ſciret ⁊ poſſet 3
eū curare. ḡ habuit in ſummo ſciam medicine. ¶ Itē ipa ſciuit cura 4
re ſolo vbo. ḡ ſciuit medicinā in ſummo. ¶ Itē ipa ſciuit curare cor/ 5
pus ⁊ aīam. ḡ ſciuit pfecte medicinā. ¶ Itē ipa ſciuit ſanare ad imor 6
talitatē Igit̄ i ſummo habuit medicinā ¶ De ſciētijs q̄druuialibꝰ

Vr̄ Octauo de ſcientijs quadruuialibꝰ Utrū fuerint in beatiſſi
ma virgine. ¶ Et videt̄ ꝙ nō. quicq̄d em̄ eſt plenū grā ni/ Rō pᵒ
hil hʒ imptinens ad grām. beatiſſima virgo fuit plena grā. ⁊ ſcientie
quadruuiales ſunt imptinentes ad grām. ḡ beatiſſima virgo nō ha/
buit ſciam q̄druuialē. ¶ Itē nullꝰ laudat̄ ſcōꝝ de hmōi ſciētijs. Itēʒ 2
Hierony. cū ſtuduiſſet in Platone ⁊ in raptu eēt cuiꝰ ↄditōis eſſet
īn̄qreret̄. Rn̄dit chriſtianꝰ ⁊ dictū ē ei. nō es xp̄ianꝰ ſʒ platonicꝰ In
epl'a ad euſtochiū dt ſe Hiero. ſtuduiſſe in Tullio. vn̄ dictū ē ei cyce
ronicꝰ es. Cycero idē ē ꝙ Tulliꝰ ē. ḡ ſtuduit i rethorica nō in plato/
ne. ¶ Itē ſcī hmōi ſcias appellāt curioſas. Itē phus dt ꝙ in mathe/ 3
maticis nō ē bonū. q2 neqʒ motus neqʒ opatio. ¶ Itē ibi nihil ē vtili 4
tatis neqʒ delectatōis. q2 de talibꝰ cogitatio ē mentis pfecte ad crea/
turas inclinatio. ⁊ cōiter dilectōis q̄ ē in deo interruptio ⁊ diminutō
Ex his ḡ videt̄ ꝙ btiſſima vgo nō ſciuit mathematicas ſcias ¶ Sʒ Cōtra pᵒ
cōtra. ipa fuit pfectiſſima ſm affectū. ḡ ſm intellectū. ſed dilexit oīa
diligibilia. ḡ ⁊c. ¶ Itē bonū additū bono facit ipʒ magꝭ bonū vt ſup̄ 2.
¶ Itē dr̄ de abraā ꝙ ſciuerit hmōi ſcias ⁊ p eas ditatꝰ ē. ḡ btiſſima v/ 3
go eas ſcire debuit cui bonū nō defuit qd̄ i alijs fuit. ¶ De muſica.

Vr̄ Nono ſpecialiter de muſica. ¶ Et videtur ꝙ in beatiſſi/ Rō pᵒ.
ma virgine maria fuerit eius cognitio. Nam tam in ve/

Rō pᵃ. DR Quarto de iſtis ſcientijs ſpecial'r. Et pmo de grāmatica. vtꝝ
illā ſciuerit ꝟgo. ¶ Et videt̄ q̄ ſic. Maria obſeruabat oīa
hec Gloſa. in diuerſis pphetis. ḡ ſciuit legere. Et ꝯſtat q̄ intellexit.
2. qꝛ legere ⁊ nō intelligere negligere ē. ḡ ſciuit grāmaticā. ¶ Item Da/
3 maſ. dt q̄ in tēplo fuit enutrita vbi ꝟgines inſtruebant̄. ¶ Item de
Suſanna legit̄ q̄ erudierūt filiā ſuā ſm̄ legē Moyſi. pncipiū aūt
4 eruditōis eſt grāmatica. ḡ btā ꝟgo ſciuit grāmaticā in ſummo ¶ Itē
nūq̄ȝ peccauit in loquēdo. ḡ grāmaticā ſciuit. ¶ De rethorica

Rō pᵃ DR Quinto de rethorica. Auguſti. dt de doctrina chriſtiana q̄
in ſacra ſcriptura ſunt diuerſi colores rethorici. ſȝ ſacrā ſcri/
2 pturā pfecte ſciuit btā ꝟgo. ḡ ⁊ rethoricā. ¶ Itē q̄ iura ciuilia leges ⁊
ſapīa aduoca. decreta ſciuit in ſummo. ptȝ hoc mō. Sapientia aduocati manife/
manifeſtat̄ triᵃ ſtat̄ in tribꝰ. Unū q̄ obtineat oīa ꝯtra iudicē iuſtū ⁊ ſapientē. Se/
cūdo q̄ ꝯtra aduerſariū aſtutū ⁊ ſagacē. Tercio q̄ in cauſa deſpata
Sȝ btiſſima virgo ꝯtra iudicē ſapientiſſimū dn̄m. ꝯtra aduerſariū
callidiſſimū dyabolū. in cā noſtra deſperata ſentētiā optatā obtinuit
3 ḡ ſapiētiſſima aduocata fuit. ¶ Itē ſapientis ē eligere aduocatū ſa
pientē. ſȝ iſtā aduocatā ſpūſſcus metipe elegit nob q̄ oīa cognouit
4 ḡ ipa ſapientiſſima fuit. ¶ Itē aliq̄ aduocati pn̄t iniuſtū iuſtum p/
bare ſophiſtice ⁊ nō facere. ſed beata virgo hoc de noſtra iniuſticia fe
5. cit. ḡ improportionabil'r oībus optime allegare ſciuit. ¶ Itē ipa im
peratrix fuit. igit̄ legem ꝯdere ⁊ legis interptatiua penes ipam fuit. ⁊
oīa iura in archa ſui cordis clauſa habuit. Igit̄ btiſſima virgo iura
oīa ⁊ rethoricā in ſummo habuit. ¶ De logica

Rō pᵃ DR Sexto de logica quā q̄ ſciuerit pbatur hoc mō. Hec em̄ p/
utiliſſima eſt ad ſciam ſacre ſcripture ⁊ ad hereſim deſtruen/
dam ⁊ fidei ꝯfirmatōem ⁊ rōnis redditōem de ea q̄ in nobis eſt fide
ḡ iſta ſcīa maxime neceſſaria eſt ſanctis. ḡ ⁊ beatiſſime ꝟgini. ¶ Item
2. Hieronymus q̄ liber Job ꝯtinet ppoſitōnes. aſſumptōnes. ꝯcluſio
nes. Et idē ptȝ de alijs libris ſacre ſcripture in q̄bꝰ ſunt vie definitio
nū diuiſionū argumētationū. hec igit̄ oīa neceſſaria ſunt ad ſacram
ſcripturā. ḡ ⁊ logica in qua docent̄ iſta. Sed beatiſſima ꝟgo pfecte
3. ſciuit ſacram ſcripturā. ḡ ⁊ logicā. ¶ Itē ptȝ pcurrendo logice ptes
ptes logice ſt̄ȝ. q̄ ſunt tentatiua. ſophiſtica. demōſtratiua. dyalectica. Tentatiuā em̄
in ſummo ſciuit. qꝛ nūq̄ȝ in tentatōe ſuccubuit. Sophiſticā in ſum
mo habuit. qꝛ oēs aſtutias dyaboli cognouit. ⁊ oīa ſophiſmata ſua
patefecit. Dyalecticā in ſummo habuit. qꝛ nullius pprie ignorantiā
habuit ⁊ oīa pblemata ſoluere ſciuit. Demōſtratiuā habuit in ſum
nobile ſbiectū mo. qꝛ nobiliſſimā ppriā paſſionē de nobiliſſimo pprio ſubiecto p
ſemetipam ꝯcluſit. Summe nobile ſubiectū ē pſona ⁊ ſumma bon;

tas. nobiliſſima ꝓpria paſſio ē miſericordia ſiue miſeratio. hāc igitur ꝓpa paſſio nobiliſſima
ꝓpriā paſſionē de hoc ſubiecto btiſſima ỽgo ↄcluſit. qm̄ ꝑ eā tanq̄ꝫ ꝑ
mediū ſumme bonus deus. in opatōne noſtre redēptōis ſummā mi
ſericordiā in ſe demōſtrauit. quaſi tali vteret demōſtratōne. Quicun Demōſtratio.
q̄ꝫ aufert oīe malū auferibile. ꝛ ↄfert oīe bonū ↄferibile ipē ē ſum
me miſericors. deus hō in noſtra redēptōne abſtulit oīe malū aufe
ribile. ꝛ ↄtulit oīe bonū ↄferibile. igitur eſt ſumme miſericors deus
Sic ḡ ptꝫ ꝙ btiſſima ỽgo habuit oēs ꝑtes logice in ſummo.

Qr̃ Septio de phyſica ꝛ medicina ¶ Phs dt ꝙ cognitio aīe ad Rō p°
oīa valet maxime ad ſciam naturalē. ſꝫ beatiſſima ỽgo ꝑfe
ctiſſimā cognitōem aīe habuit. ꝑfectiſſime em̄ cognouit ſe. ¶ Itē per 2
diuerſas ꝓprietates lapidū ſpecierꝫ lignoꝝ ꝛ aīalium ꝛ ceteroꝝ natu
raliū diuerſa figurant myſteria in ſacra ſcriptura. ḡ ſine intelligētia
et ſine noticia rerum nō eſt ꝑfecta noticia ſcripturarū ſacrarum. ſed
beatiſſima virgo ꝑfecte ſacrā ſcripturā ſciuit. ḡ ſciuit naturas rerum
¶ Itē nullius morbꝰ eucratici adeo incurabilis quin ſciret ꝛ poſſet 3
eū curare. ḡ habuit in ſummo ſciam medicine. ¶ Itē ipa ſciuit cura 4
re ſolo ỽbo. ḡ ſciuit medicinā in ſummo. ¶ Itē ipa ſciuit curare cor 5
pus ꝛ aīam. ḡ ſciuit ꝑfecte medicinā. ¶ Itē ipa ſciuit ſanare ad īmor 6
talitatē Igitur ī ſummo habuit medicinā ¶ De ſciētijs q̄druuialibꝰ

Qr̃ Octauo de ſcientijs quadruuialibꝰ Utrū fuerint in beatiſſi
ma virgine. ¶ Et videt ꝙ nō. quicq̄d em̄ eſt plenū gr̄a ni Rō p°
hil hꝫ imptinens ad grām. beatiſſima virgo fuit plena gr̄a. ꝛ ſcientie
quadruuiales ſunt imptinentes ad grām. ḡ beatiſſima virgo nō ha
buit ſciam q̄druuialē. ¶ Itē nullꝰ laudat ſcōꝝ de hmōi ſciētijs. Iteꝫ 2
Hierony. cū ſtuduiſſet in Platone ꝛ in raptu eēt cuiꝰ ↄditōis eſſet
īterreret. Rn̄dit chriſtianꝰ ꝛ dictū ē ei. nō es xp̄ianꝰ ſꝫ platonicꝰ In
ep̄la ad euſtochiū dt ſe Hiero. ſtuduiſſe in Tullio. vn̄ dictū ē ei cyce
ronicꝰ es. Cycero idē ē ꝙ Tulliꝰ ē. ḡ ſtuduit ī rethorica nō in plato
ne. ¶ Itē ſcī hmōi ſcias appellāt curioſas. Itē phus dt ꝙ in mathe 3
maticis nō ē bonū. q2 neqꝫ motus neqꝫ opatio. ¶ Itē ibi nihil ē vtili 4
tatis neqꝫ delectatōis. q2 de talibꝰ cogitatio ē mentis ꝑfecte ad crea
turas inclinatio. ꝛ cōiter dilectōis q̄ ē in deo interruptio ꝛ diminutō
Ex his ḡ videt ꝙ btiſſima ỽgo nō ſciuit mathematicas ſcias ¶ Sꝫ Cōtra p°
cōtra. ipa fuit ꝑfectiſſima ſm affectū. ḡ ſm intellectū. ſed dilexit oīa
diligibilia. ḡ ꝛc. ¶ Itē bonū additū bono facit ipꝫ magꝰ bonū vt ſup 2.
¶ Itē dr de abraā ꝙ ſciuerit hmōi ſcias ꝛ ꝑ eas ditatꝰ ē. ḡ btiſſima ỽ 3
go eas ſcire debuit cui bonū nō defuit qd̄ ī alijs fuit. ¶ De muſica.

Qr̃ Nono ſpecialiter de muſica. ¶ Et videtur ꝙ in beatiſſi Rō p°.
ma virgine maria fuerit eius cognitio. Nam tam in ve

teri lege q̄ȝ in noua fuerūt cātores ꝛ vſus cantus ad cultū dei. cantus
aūt recte ſcit̄ ꝑ muſicam. igitur ad cultū dei ꝑtinet ſcia muſica. ḡ fuit
2. in btiſſima ꝟgine. ¶ Itē quicq̄d ꝑfectiſſimo auditui fuit delectabili⁹
ad audiendū illud maximū armonicū fuit. ſȝ auditui filij dei nobi-
liſſim⁹ audit⁹ fuit vox matris ſibi ad audiendū delectabiliſſima. igit̄
ſumme armonica. Igitur beatiſſima virgo effectum muſice habuit
in ſummo.

¶ De aſtronomia

Nr̄ Decimo de aſtronomia. Cū eñ legit̄ in ꝑncipio creauit de⁹
celū ꝛ terrā. ꝛ exponūt ibi ſci expoſitores plures celos. Itē
ibidē fecit deus duo luminaria magna. Itē vt ſint in ſigna ꝛ tempa.
Itē aque q̄ ſup celos ſunt. Ex his oibꝫ patȝ q̄ in ſacra ſcriptura agit̄
de ſyderibꝫ ꝛ ſtellis de q̄bꝫ ſunt ſcie aſtronomie. ḡ aſtronomia eſt ne-
ceſſaria ad theologiā Igit̄ btiſſima ꝟgo ſciuit eā

¶ De arithmetica

Nr̄ Undecimo de arithmetica q̄ ē de numeris. Numeri in ſacra
Rō p̄ª scriptura ſunt myſtici. ꝛ ſm diuerſitatē numeroꝝ diuerſa ꝑ
eos ſignant̄. vt ptȝ in trinario ſenario ꝛ denario ꝛ hmōi. vt patȝ in
multis ſcripturis ꝛ gloſis. ḡ cognitio numeroꝝ neceſſaria ē in ſacra
2 ſcriptura. ḡ arithmetica. ¶ Itē cōputatōes annoꝝ fiunt ſepe in ſacris
3. ſcripturis vt de Jacob de yſaac ꝛ ſic de alijs. ¶ Ite ſcia algoriſmi ne-
ceſſaria eſt ad ſacrā ſcripturā. ¶ Itē feſta diuerſa agunt̄ ꝛ in ſcriptu-
4 ra agi deſcribunt̄ ad q̄ neceſſaria ē ſcia cōputi. igit̄ ꝛ illa neceſſaria eſt
ad ſacrā ſcripturā Ex his igit̄ manifeſtū eſt q̄ ſcia arithmetice vtilis
et neceſſaria ē theologie. ḡ fuit in btā ꝟgine

Nr̄ Duodecimo de geometria. in ſacra ſcriptura ſunt diuerſe
menſure ꝛ mēſuratōes. Menſure ephi. bachi. teri. modij.
et ꝯſiles mēſuratōes. vt patȝ in tabernaculo ꝛ in tēplo Ezechielis. de
hmōi aūt eſt ſcia geometria ꝛ cōſiles. Igitur hmōi ſciētie neceſſarie
ſunt theologie

¶ De theologia

Nr̄ Decimotercio de metaphyſica ꝛ ꝑmo de theologia ¶ Qd̄ āt
Rō p̄ª. ꝑfecte ſciuit btā virgo theologiā. Videt̄ p̄s. a mādatꝫ tuis
intellexi. ḡ impletio mandati intellectū auget operanti. Sed btiſſi-
ma virgo mandatū in ſummo impleuit. ḡ theologiā in ſummo in-
2. tellexit. ¶ Itē p̄s. Lucerna pedibus meis verbū tuū. ſȝ btā ꝟgo ſola
nunq̄ȝ pedes offendit. ḡ lucerna verbi ꝑfectiſſime eam illuminauit.
3. ¶ Itē in ezech. Cū eleuabant̄ aīalia eleuabant̄ ꝛ rote iuxta ea. Que
exponens beatus Grego. dr̄ q̄ cū eleuant̄ doctores in vita honorat̄ ꝛ
exaltat̄ in eis ſcia. Sed btiſſima virgo habuit eleuatiſſimā vitam.
4 ḡ talē habuit ſciam theologie. ¶ Itē apl̄i ſciuerūt theologiā cū nō di-
5 diciſſent. ḡ multo forti⁹ btā ꝟgo ¶ Itē ipa hȝ aureolā p̄dicatorum.
6 ḡ ſciuit ſcientiam theologie. ¶ Item de Cecilia legitur. Virgo glo-

tas. nobiliſſima ꝑpria paſſio ē miſericordia ſiue miſeratio. hāc igiť ꝑpa paſſio no
ꝑpriā paſſionē de hoc ſubiecto btiſſima ṽgo ꝯcluſit. qm̄ p eā tanq̄ p biliſſima
mediū ſumme bonus deus. in opatōne noſtre redēptōis ſummā mi
ſericordiā in ſe demōſtrauit. quaſi tali vtereť demōſtratōne. Quicun Demōſtratio.
q̄ȝ aufert oīe malū auferibile. ꝛ ꝯfert oīe bonū ꝯferibile ipe ē ſum/
me miſericors. deus hō in noſtra redēptōne abſtulit oīe malū aufe
ribile. ꝛ ꝯtulit oīe bonū ꝯferibile. igiť eſt ſumme miſericors deus
Sic ḡ ptȝ ꝙ btiſſima ṽgo habuit oēs ptes logice in ſummo.

Vr̄ Septio de phyſica ꝛ medicina ¶ Phs dr̄ ꝙ cognitio aīe ad Rō p.
oīa valet maxime ad ſciam naturalē. ſȝ beatiſſima ṽgo pfe/
ctiſſimā cognitōem aīe habuit. pfectiſſime eñ cognouit ſe. ¶ Itē per 2
diuerſas ꝑprietates lapidū ſpecierꝝ lignorꝝ ꝛ aīalium ꝛ ceterorꝝ natu
raliū diuerſa figuranť myſteria in ſacra ſcriptura. ḡ ſine intelligētia
et ſine noticia rerum nō eſt pfecta noticia ſcripturarū ſacrarum. ſed
beatiſſima virgo pfecte ſacrā ſcripturā ſciuit. ḡ ſciuit naturas rerum
¶ Itē nullius morbꝰ eucratici adeo incurabilis quin ſciret ꝛ poſſet 3
eū curare. ḡ habuit in ſummo ſciam medicine. ¶ Itē ipa ſciuit cura 4
re ſolo ṽbo. ḡ ſciuit medicinā in ſummo. ¶ Itē ipa ſciuit curare cor/ 5
pus ꝛ aīam. ḡ ſciuit pfecte medicinā. ¶ Itē ipa ſciuit ſanare ad imor 6
talitatē Igiť i ſummo habuit medicinā ¶ De ſciētijs q̄druuialibꝰ

Vr̄ Octauo de ſcientijs quadruuialibꝰ Utrū fuerint in beatiſſi
ma virgine. ¶ Et videť ꝙ nō. quicq̄d eñ eſt plenū grā ni/ Rō p.
hil hȝ imptinens ad grām. beatiſſima virgo fuit plena grā. ꝛ ſcientie
quadruuiales ſunt imptinentes ad grām. ḡ beatiſſima virgo nō ha/
buit ſciam q̄druuialē. ¶ Itē nullꝰ laudať ſcōꝝ de hmōi ſciētijs. Iteȝ 2
Hierony. cū ſtuduiſſet in Platone ꝛ in raptu eēt cuiꝰ ꝯditōis eſſet
inq̄rereť. Rn̄dit chriſtianꝰ ꝛ dictū ē ei. nō es xp̄ianꝰ ſȝ platonicꝰ In
epl'a ad euſtochiū dr̄ ſe Hiero. ſtuduiſſe in Tullio. vn̄ dictū ē ei cyce
ronicꝰ es. Cycero idē ē ꝙ Tulliꝰ ē. ḡ ſtuduit i rethorica nō in plato/
ne. ¶ Itē ſcā hmōi ſcias appellāt curioſas. Itē phus dr̄ ꝙ in mathe/ 3
maticis nō ē bonū. q̄ꝛ neq̄ȝ motus neq̄ȝ opatio. ¶ Itē ibi nihil ē vtili 4
tatis neq̄ȝ delectatōis. q̄ꝛ de talibꝰ cogitatio ē mentis pfecte ad crea/
turas inclinatio. ꝛ cōiter dilectōis q̄ ē in deo interruptio ꝛ diminutō
Ex his ḡ videť ꝙ btiſſima ṽgo nō ſciuit mathematicas ſcias ¶ Sȝ Cōtra p.
cōtra. ipa fuit pfectiſſima ſm̄ affectū. ḡ ſm̄ intellectū. ſed dilexit oīa
diligibilia. ḡ ꝛc. ¶ Itē bonū additū bono facit ipȝ magꝭ bonū vt ſup̄ 2.
¶ Itē dr̄ de abraā ꝙ ſciuerit hmōi ſcias ꝛ p eas ditatꝰ ē. ḡ btiſſima ṽ/ 3
go eas ſcire debuit cui bonū nō defuit qđ i alijs fuit. ¶ De muſica.

Vr̄ Nono ſpecialiter de muſica. ¶ Et videtur ꝙ in beatiſſi/ Rō p.
ma virgine maria fuerit eius cognitio. Nam tam in ve/

teri lege q̄ȝ in noua fuerūt cātores ⁊ vſus cantus ad cultū dei. cantus
aūt recte ſcit̄ ꝑ muſicam. igitur ad cultū dei ꝑtinet ſcia muſica. ğ fuit
2. in btiſſima ꝟgine. ¶ Itē quicq̄d ꝑfectiſſimo auditui fuit delectabili⁹
ad audiendū illud maximū armonicū fuit. ſȝ auditui filij dei nobi-
liſſim⁹ audit⁹ fuit vox matris ſibi ad audiendū delectabiliſſima. igit̄
ſumme armonica. Igitur beatiſſima virgo effectum muſice habuit
in ſummo. ¶ De aſtronomia

Nr̄ Decimo de aſtronomia. Cū em̄ legit̄ in ꝑncipio creauit de⁹
celū ⁊ terrā. ⁊ exponūt ibi ſci expoſitores plures celos. Itē
ibidē fecit deus duo luminaria magna. Itē vt ſint in ſigna ⁊ tempa.
Itē aque q̄ ſup celos ſunt. Ex his oibꝫ patȝ ꝙ in ſacra ſcriptura agit̄
de ſyderibꝫ ⁊ ſtellis de q̇bꝫ ſunt ſcie aſtronomie. ğ aſtronomia eſt ne-
ceſſaria ad theologiā Igit̄ btiſſima ꝟgo ſciuit eā ¶ De arithmetica

Nr̄ Undecimo de arithmetica q̄ ē de numeris. Numeri in ſacra
Rō p̄ᵃ ſcriptura ſunt myſtici. ⁊ ſm̄ diuerſitatē numeroꝝ diuerſa ꝑ
eos ſignant̄. vt ptȝ in trinario ſenario ⁊ denario ⁊ hm̄ōi. vt patȝ in
multis ſcripturis ⁊ gloſis. ğ cognitio numeroꝝ neceſſaria ē in ſacra
2 ſcriptura. ğ arithmetica. ¶ Itē cōputatōes annoꝝ fiunt ſepe in ſacris
3. ſcripturis vt de Jacob de yſaac ⁊ ſic de alijs. ¶ Ite ſcia algoriſmi ne-
4 ceſſaria eſt ad ſacrā ſcripturā. ¶ Itē feſta diuerſa agunt̄ ⁊ in ſcriptu-
ra agi deſcribunt̄ ad q̄ neceſſaria ē ſcia cōputi. igit̄ ⁊ illa neceſſaria eſt
ad ſacrā ſcripturā Ex his igit̄ manifeſtū eſt ꝙ ſcia arithmetice vtilis
et neceſſaria ē theologie. ğ fuit in btā ꝟgine

Nr̄ Duodecimo de geometria. in ſacra ſcriptura ſunt diuerſe
menſure ⁊ mēſuratōes. Menſure ephi. bachi. teri. modij.
et ꝯſil̄es mēſuratōes. vt patȝ in tabernaculo ⁊ in tēplo Ezechielis. de
hm̄ōi aūt eſt ſcia geometria ⁊ cōſil̄es. Igitur hm̄ōi ſciētie neceſſarie
ſunt theologie ¶ De theologia

Nr̄ Decimotercio de metaphyſica ⁊ ꝑmo de theologia ¶ Qđ āt
Rō p̄ᵃ. ꝑfecte ſciuit btā virgo theologiā. Videt̄ p̄s. a mādatꝭ tuis
intellexi. ğ impletio mandati intellectū auget operanti. Sed btiſſi-
ma virgo mandatū in ſummo impleuit. ğ theologiā in ſummo in-
2. tellexit. ¶ Itē p̄s. Lucerna pedibus meis verbū tuū. ſȝ btā ꝟgo ſola
nunq̄ȝ pedes offendit. ğ lucerna verbi ꝑfectiſſime eam illuminauit.
3. ¶ Itē in ezech. Cū eleuabant̄ aīalia eleuabant̄ ⁊ rote iuxta ea. Que
exponens beatus Grego. dt̄ ꝙ cū eleuant̄ doctores in vita honorat̄ ⁊
exaltat̄ in eis ſcia. Sed btiſſima virgo habuit eleuatiſſimā vitam.
ğ talē habuit ſciam theologie. ¶ Itē apl̄i ſciuerūt theologiā cū nō di-
4 dicíſſent. ğ multo forti⁹ btā ꝟgo ¶ Itē ipa hȝ aureolā ꝑdicatorum.
5 ğ ſciuit ſcientiam theologie. ¶ Item de Cecilia legitur. Uirgo glo-
6

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rioſa ſemꝑ euāgeliū xp̄i in pectore portabat. ergo multo fortius bea
tiſſima virgo. ¶ Item vnctio docebit vos om̄ia. Glo. ad ſalutē ꝑti/ 7
nentia. ſed beata virgo improportionabil'r fuit vncta. ergo impro/
portionabil'r ſciuit oīa ad ſalutē ꝑtinētia. hoc aūt eſt theologia. er/
go ſciuit theologiā. ¶ Itē deutronomi⁹ eſt in archa. archa figurabat 8
beatā virginē. deutronomi⁹ legē. ğ btiſſima virgo ſciuit totā legē
¶ Itē in Exo. legit̄. Reſiduū igni cōburetis. ergo non oīa ſcripture 9.
myſteria agnoſcere poſſumus. Sꝫ ibidē. Nō remanebit ex eo q̄cq̄
vſq̄ mane. Glo. i. indiſcuſſum vſq̄ mane reſurrectōis. Ex his dua
bus autoritatibꝫ videt̄ ꝙ ſciuit ſuꝑ cōem ſtatū sctōꝝ oēs ſcripturas
intelligere. Et tn̄ incōueniēs eſt ponere ꝙ aliq̄d a ſpūſctō ſit dictum
qđ a nullo ſit intellectū. iuxta illud yſa. Sicut imber deſcendit de ce
lo ⁊ inebriat terrā. ita etiā v̄bū qđ egredit̄ de ore meo nō reuertet̄ ad
me vacuū. ¶ Ex hoc aūt ↄcludit̄ ꝙ ꝑfecta cognitio omniū ſcriptura
rū ſm intellectū ipſius ſpūſſancti loquētꝭ p ſcripturas ꝑtinet ad ſta
tū q̄ eſt ſuꝑ oēm ſtatū viatoꝛis. hic aūt eſt ſtat⁹ btiſſime virginis Et
ſic theologiā ſciuit improportōnabil'r vniuerſis.

Nr̄. Poſt hoc de materia libri ſciaruꝫ. Materia eīn̄ p̄mi libri Materia p̄mi
ad duo reducit̄. ad materiā de trinitate. ⁊ ad materiā de p̄/ ſententiarū
deſtinatōe ⁊ potentia dei ⁊ volūtate. ſed de hac materia plurimuꝫ ſci
uit que potentiā dei ⁊ bonitatē in ſummo expta fuit in ſe. ¶ Scđs Secūdi
liber eſt de angelis ⁊ de opibꝫ ſex dieꝝ. ⁊ de ſtatu hoīs. ſed hec oīa ſci/
uit ꝑfectiſſime beata virgo. ergo scđm librū ſniaꝝ ſciuit in ſummo.
¶ In tercio agit̄ de incarnatōe v̄bi ⁊ virtutibꝫ. ſed in ſummo illā ſci Terciū
uit. q2 incarnatōem ꝑ experientiā cognouit. ⁊ virtutes in ſummo i ſe
nouit. ¶ In quarto legit̄ de ſacramētalibꝫ gratijs ⁊ reſurrectōe. ergo Quarti
gratias ſacramētales in ſummo habuit. vt patuit in ſuꝑioꝛibꝫ. coꝛ/
pus etiā habuit poſt corpus dei ſimilimū corꝑibꝫ reſurrectōis q̄ ſunt
immunia a culpa ⁊ a pena. corꝑa alioꝝ ſanctoꝝ i via ſunt obnoxia
culpe ⁊ pene. Et inter hec fuit corpus beatiſſime v̄ginis mediuꝫ exn̄s
a pena ⁊ culpa imune. ⁊ ita habuit corpus ſimilimū corꝑibꝫ reſur/
rectōis. ⁊ ita maxime cognouit naturā corpoꝝ reſurrectiōis. Ex his
ergo pꝫ ꝙ beatiſſima virgo bibliā ⁊ ſnias in ſummo habuit

Nr̄. Decimoq̄rto. vtꝝ ſciuerit oīa. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. Spūs ſan
ctus docebit vos oēm veritatē. ğ creatā ⁊ increatā. Sed ſi Rō p̄ma
dicat̄ ꝙ nō intelligat̄ de om̄i veritate ſimpl'r ⁊ vniuerſal'r. hoc nō pt
dici. q2 qđ ſcriptura ꝓmittit vl'iter ꝓmittit. quare gloſaret̄ ꝑticula/
riter cū bn̄ficia p̄ncipū ſint largiſſime impetrāda. ¶ Itē intellect⁹ eſt 2.
pure natural'r cognoſcitiu⁹ omniū. ergo habebit ꝓprie cognoſcibi/
le oppoſitū. Sed ↄſtat ꝙ nō eſt reſtrictus ad cognoſcenduꝫ aliqua
ita ꝙ aliqua ⁊ nō alia. ergo natural'r om̄ia cognoſcit Et videt̄ ꝙ ſit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

teri lege ꝙ̃ in noua fuerūt cātores ⁊ vſus cantus ad cultū dei. cantus
aūt recte ſcit̃ ꝑ muſicam. igitur ad cultū dei ꝑtinet ſcia muſica. ḡ fuit
2. in btiſſima ꝟgine. ¶ Itē quicq̄d ꝑfectiſſimo auditui fuit delectabili⁹
ad audiendū illud maximū armonicū fuit. ſ; auditui filij dei nobi-
liſſim⁹ audit⁹ fuit vox matris ſibi ad audiendū delectabiliſſima. igit̃
ſumme armonica. Igitur beatiſſima virgo effectum muſice habuit
in ſummo. ¶ De aſtronomia

Nr̃ Decimo de aſtronomia. Cū eñ legit̃ in ꝑncipio creauit de⁹
celū ⁊ terrā. ⁊ exponūt ibi ſcī expoſitores plures celos. Ite;
ibidē fecit deus duo luminaria magna. Itē vt ſint in ſigna ⁊ tempꝑa.
Itē aque q̄ ſup celos ſunt. Ex his oībꝫ patꝫ ꝙ in ſacra ſcriptura agit̃
de ſyderibꝫ ⁊ ſtellis de q̄bꝫ ſunt ſcie aſtronomie. ḡ aſtronomia eſt ne-
ceſſaria ad theologiā Igit̃ btiſſima ꝟgo ſciuit eā ¶ De arithmetica

Nr̃ Undecimo de arithmetica q̄ ē de numeris. Numeri in ſacra
Rō pᵃ ſcriptura ſunt myſtici. ⁊ ſcḋm diuerſitatē numeroꝝ diuerſa ꝑ
eos ſignant̃. vt ptꝫ in trinario ſenario ⁊ denario ⁊ hmōi. vt patꝫ in
multis ſcripturis ⁊ gloſis. ḡ cognitio numeroꝝ neceſſaria ē in ſacra
2 ſcriptura. ḡ arithmetica. ¶ Itē cōputatōes annoꝝ fiunt ſepe in ſacris
3. ſcripturis vt de Jacob de yſaac ⁊ ſic de alijs. ¶ Ite ſcia algoriſmi ne-
4 ceſſaria eſt ad ſacrā ſcripturā. ¶ Itē feſta diuerſa agunt̃ ⁊ in ſcriptu-
ra agi deſcribunt̃ ad q̄ neceſſaria ē ſcia cōputi. igit̃ ⁊ illa neceſſaria eſt
ad ſacrā ſcripturā Ex his igit̃ manifeſtū eſt ꝙ ſcia arithmetice vtilis
et neceſſaria ē theologie. ḡ fuit in btā ꝟgine

Nr̃ Duodecimo de geometria. in ſacra ſcriptura ſunt diuerſe
menſure ⁊ mēſuratōes. Menſure ephi. bachi. teri. modij.
et ꝯſil̃es mēſuratōes. vt patꝫ in tabernaculo ⁊ in tēplo Ezechielis. de
hmōi aūt eſt ſcia geometria ⁊ cōſil̃es. Igitur hmōi ſciētie neceſſarie
ſunt theologie ¶ De theologia

Nr̃ Decimotercio de metaphyſica ⁊ ꝑmo de theologia ¶ Qḋ āt
Rō pᵃ. ꝑfecte ſciuit btā virgo theologiā. Videt̃ ps. a mādatꝭ tuis
intellexi. ḡ impletio mandati intellectū auget operanti. Sed btiſſi-
ma virgo mandatū in ſummo impleuit. ḡ theologiā in ſummo in-
2. tellexit. ¶ Itē ps. Lucerna pedibus meis verbū tuū. ſ; btā ꝟgo ſola
nunq̄ȝ pedes offendit. ḡ lucerna verbi ꝑfectiſſime eam illuminauit.
3. ¶ Itē in ezech. Cū eleuabant̃ aīalia eleuabant̃ ⁊ rote iuxta ea. Que
exponens beatus Grego. dīt ꝙ cū eleuant̃ doctores in vita honorat̃ ⁊
exaltat̃ in eis ſcia. Sed btiſſima virgo habuit eleuatiſſimā vitam.
4 ḡ talē habuit ſciam theologie. ¶ Itē apl̄i ſciuerūt theologiā cū nō di-
5 diciſſent. ḡ multo forti⁹ btā ꝟgo ¶ Itē ipa hꝫ aureolā pdicatorum.
6 ḡ ſciuit ſcientiam theologie. ¶ Item de Cecilia legitur. Virgo glo-

rioſa ſemꝑ euāgeliū xp̄i in pectore portabat. ergo multo fortius bea
tiſſima virgo. ¶ Item vnctio docebit vos om̄ia. Glo. ad ſalutē ꝑti/ 7
nentia. ſed beata virgo improportionabil'r fuit vncta. ergo impro/
portionabil'r ſciuit oīa ad ſalutē ꝑtinētia. hoc aūt eſt theologia. er/
go ſciuit theologiā. ¶ Itē deutronomiꝰ eſt in archa. archa figurabat 8
beatā virginē. deutronomiꝰ legē. ergo btiſſima virgo ſciuit totā legē
¶ Itē in Exo. legit̄. Reſiduū igni cōburetis. ergo non oīa ſcripture 9.
myſteria agnoſcere poſſumus. Sꝫ ibidē. Nō remanebit ex eo q̇cq̄ꝫ
vſqꝫ mane. Glo. i. indiſcuſſum vſqꝫ mane reſurrectōis. Ex his dua
bus autoritatibꝫ videt̄ ꝙ ſciuit ſuꝑ cōem ſtatū ſctōꝝ oēs ſcripturas
intelligere. Et tn̄ incōueniēs eſt ponere ꝙ aliq̇d a ſpūſctō ſit dictum
qđ a nullo ſit intellectū. iuxta illud yſa. Sicut imber deſcendit de ce
lo ⁊ inebriat terrā. ita etiā ꝟbū qđ egredit̄ de ore meo nō reuertet̄ ad
me vacuū. ¶ Ex hoc aūt ɔcludit̄ ꝙ pfecta cognitio omniū ſcriptura
rū ſm intellectū ipſius ſpūſſancti loquēt̄ꝫ ꝑ ſcripturas ꝑtinet ad ſta
tū q̇ eſt ſuꝑ oēm ſtatū viatoris. hic aūt eſt ſtatꝰ btiſſime virginis Et
ſic theologiā ſciuit improportōnabil'r vniuerſis.

Nr̄. Poſt hoc de materia libri ſciaruꝫ. Materia eīn̄ p̄mi libri Materia p̄mi
ad duo reducit̄. ad materiā de trinitate. ⁊ ad materiā de p̄/ ſententiarū
deſtinatōe ⁊ potentia dei ⁊ volūtate. ſed de hac materia plurimuꝫ ſci
uit que potentiā dei ⁊ bonitatē in ſummo expta fuit in ſe. ¶ Scđs Secūdi
liber eſt de angelis ⁊ de opibꝫ ſex dieꝝ. ⁊ de ſtatu hoīs. ſed hec oīa ſci/
uit pfectiſſime beata virgo. ergo ſcđm librū ſniaꝝ ſciuit in ſummo.
¶ In tercio agit̄ de incarnatōe ꝟbi ⁊ virtutibꝫ. ſed in ſummo illā ſci Terciū
uit. qꝛ incarnatōem ꝑ expientiā cognouit. ⁊ virtutes in ſummo i ſe
nouit. ¶ In quarto legit̄ de ſacramētalibꝫ gratijs ⁊ reſurrectōe. ergo Quarti
gratias ſacramētales in ſummo habuit. vt patuit in ſuꝑioribꝫ. cor/
pus etiā habuit poſt corpus dei ſimilimū corpibꝫ reſurrectōis q̄ ſunt
immunia a culpa ⁊ a pena. corpa alioꝝ ſanctoꝝ i via ſunt obnoxia
culpe ⁊ pene. Et inter hec fuit corpus beatiſſime ꝟginis mediuꝫ extn̄s
a pena ⁊ culpa imune. ⁊ ita habuit corpus ſimilimū corpibꝫ reſur/
rectōis. ⁊ ita maxime cognouit naturā corpoꝝ reſurrectiōis. Ex his
ergo pꝫ ꝙ beatiſſima virgo bibliā ⁊ ſnias in ſummo habuit

Nr̄. Decimoq̄rto. vtꝝ ſciuerit oīa. ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. Spūs ſan
ctus docebit vos oēm veritatē. ergo creatā ⁊ increatā. Sed ſi Rō p̄ma
dicat̄ ꝙ nō intelligat̄ de om̄i veritate ſimpl'r ⁊ vniuerſal'r. hoc nō pt
dici. qꝛ qđ ſcriptura ꝓmittit vl'iter ꝓmittit. quare gloſaret̄ ꝑticula/
riter cū bn̄ficia p̄ncipū ſint largiſſime impetrāda. ¶ Itē intellectꝰ eſt
pure natural'r cognoſcitiuꝰ omniū. ergo habebit ꝓprie cognoſcibi/ 2.
le oppoſitū. Sed ɔſtat ꝙ nō eſt reſtrictus ad cognoſcenduꝫ aliqua
ita ꝙ aliqua ⁊ nō alia. ergo natural'r om̄ia cognoſcit Et videt̄ ꝙ ſit

deus eius oppoſitū. ergo aīa beatiſſime virginis potuit ſcire oīa di
3 uina. ¶ Itē oīa laudāt dn̄m ⁊ ſunt hoī materia laudis diuine. ergo
hō tenet̄ in oībꝫ ⁊ de oībꝫ deū laudare. ergo oīa tenet̄ aīa cogno
4 ſcere. ¶ Itē oīa facta ſunt ꝓpter hominē. ergo hō tenet̄ de oībꝫ gra
5 tias agere. ergo oīa cognoſcit. ¶ Itē ſcire oīa eſt quoddā bonum.
aut ergo aīa beatiſſime virginis fuit capax illius boni. aut nō. Si ſic
ergo ſummus bonus hoc ei cōicauit. ſi non Querat̄ qd ſit illud qđ
beatiſſima virgo nō potuit ſcire. ⁊ cuius nō fuerit capax ꝑ modum
6 vie. nec erit aſſignare. ¶ Itē ſcire qdā ex parte. ⁊ ſcire oīa ꝑfecte. in
ter hec eſt mediū ſcire oīa ꝑ modū vie. ꝓmū ꝑtinet ad ꝯmunē ſta
tum in via. ſcđm ꝑtinet ad ꝯphenſores in patria. ergo mediū ꝑtine
bit ad ſtatū mediū. hic ē ſtatus beatiſſime virginis. ergo beatiſſima
virgo ſciuit oīa ꝑ modū vie ¶ Itē xp̄s ſciuit oīa ꝑ modū patrie
7 apli ꝑ modū vie. ergo beatiſſima virgo ꝙ fuit media ſciuit oīa per
8 modū vie ¶ Itē ſicut ſe hꝫ ꝑſona ad ꝑſonā. ita ſcīa ad ſcīaȝ ⁊ grā ad
grām. ſed poſt ꝑſonā filij dei nō pt̄ eſſe ꝑſona dignior ⁊ ſimilior ei qȝ
ꝑſona matris dei. ergo ſicut ꝑſona imediate ſe hꝫ ad ꝑſonā. ita gra
tia ad grām ⁊ ſcientia ad ſciam. ſed ad ſcire oīa ꝑ modū patrie im
mediatū eſt ſcire oīa ꝑ modū vie. ſed xp̄us ſciuit oīa ꝑ modum
9 patrie. ergo beatiſſima virgo ſciuit oīa ꝑ modū vie. ¶ Itē aīa xp̄i
ſciuit oīa que deus. nec tn̄ equalis eſt ei in ſcientia ꝑ modū ſciendi
ſed ſicut aīa xp̄i immediate ſe habet ad deū. ita anima beatiſſima vir
ginis ad animā chriſti. ergo aīa beatiſſime virginis ſciuit oīa que
aīa chriſti. ſed imꝑfectiori modo. ¶ Sed ꝯtra. ſancti in patria ni
Contra hil ſciūt niſi ad beatitudinē patrie ꝑtinentia. ergo ſancti vie tn̄ per
i. tinentia ad beatitudinē vie ſciunt. ¶ Itē ſcire oīa ꝑ moduȝ vie aut
2 eſſet ſcientia tn̄ ſm habitū que nō exit in actum. ⁊ ſic eſt fruſtra. aut
ſm actū. ⁊ ſic eſſet ſcientia diſtractiua viatoris circa hmōi particulā
res creaturas. et eſſet eleuatōis ⁊ ꝯiūctōis mentis cū deo impeditiua
Contra. ergo nociua ¶ Sed ꝯtra illud videt̄ eſſe ꝙ in angelis eſt duplex ſci
i. entia. ſcȝ veſpertina ⁊ matutina. ⁊ vna non eſt impeditiua alterius.
Sed hoc nō eſt ſimile ad ꝓpoſitū. qꝛ ꝯprehēſores vident oīa vno
2 intuitu. ſed nō viatores. ¶ Item in patria euacuabit̄ oē imperti
nens ad gloriā. ergo in beatitudine vie euacuabitur omne imperti
nens ad gratiam.

Maria habet plura ꝓuilegia R̄ Utrū beatiſſima virgo habuit cognitōem veſpertinam ⁊
matutinā. ¶ Ad ſolutōem hoꝝ notanduȝ eſt ꝙ beatiſſima
i virgo in cognitōe ſua plura habuit priuilegia. ¶ Primuȝ eſt ꝑfecta
cognitio trinitatis dei ſine medio quā habuit in via ꝑ ſpecialiſſimaȝ
2 gratiā. ¶ Secūdū eſt perfecta cognitio myſterij incarnatōnis. ⁊ hāc
3 habuit ꝑ gratiā ⁊ ſingularem experientiā. ¶ Terciū eſt cognitio ſue

rioſa ſemp euāgeliū xp̄i in pectore portabat. ergo multo fortius bea
tiſſima virgo. ¶ Item vnctio docebit vos om̄ia. Glo. ad ſalutē ptī/ 7
nentia. ſed beata virgo improportionabil'r fuit vncta. ergo impro/
portionabil'r ſciuit oīa ad ſalutē ptinētia. hoc aūt eſt theologia. er/
go ſciuit theologiā. ¶ Itē deutronomi⁹ eſt in archa. archa figurabat 8
beatā virginē. deutronomi⁹ legē. ḡ btiſſima virgo ſciuit totā legē
¶ Itē in Exo. legit'. Reſiduū igni cōburetis. ergo non oīa ſcripture 9.
myſteria agnoſcere poſſumus. Sz ibidē. Nō remanebit ex eo q̇cq̄z
vſq̄z mane. Glo. i. indiſcuſſum vſq̄z mane reſurrectōis. Ex his dua
bus autoritatib⁹ videt' q̄ ſciuit ſup cōem statū ſctōꝝ oēs ſcripturas
intelligere. Et tn̄ incōueniēs eſt ponere q̄ aliq̄d a ſpūſctō ſit dictum
qd̄ a nullo ſit intellectū. iuxta illud yſa. Sicut imber deſcendit de ce
lo ꝛ inebriat terrā. ita etiā v̄bū qd̄ egredit' de ore meo nō reuertet' ad
me vacuū. ¶ Ex hoc aūt ꝯcludit' q̄ pfecta cognitio omniū ſcriptura
rū ſm intellectū ipſius ſpūſſancti loquētꝫ p ſcripturas ptinet ad ſta
tū q̄ eſt ſup oēm ſtatū viatoꝛis. hic aūt eſt ſtat⁹ btiſſime virginis Et
ſic theologiā ſciuit improportōnabil'r vniuerſis.

Ar. Poſt hoc de materia libri ſciaruz. Materia enī p̄mi libri Materia p̄mi ſententiarū
ad duo reducit'. ad materiā de trinitate. ꝛ ad materiā de p̄/
deſtinatōe ꝛ potentia dei ꝛ volūtate. ſed de hac materia plurimuz ſci
uit que potentiā dei ꝛ bonitatē in ſummo expta fuit in ſe. ¶ Scd̄s Secūdi
liber eſt de angelis ꝛ de opib⁹ ſex dieꝝ. ꝛ de ſtatu hoīs. ſed hec oīa ſci/
uit pfectiſſime beata virgo. ergo ſcd̄m librū ſnīaꝝ ſciuit in ſummo.
¶ In tercio agit' de incarnatōe v̄bi ꝛ virtutib⁹. ſed in ſummo illā ſci Terciū
uit. q2 incarnatōem p expientiā cognouit. ꝛ virtutes in ſummo ī ſe
nouit. ¶ In quarto legit' de ſacramētalib⁹ gratijs ꝛ reſurrectōe. ergo Quarti
gratias ſacramētales in ſummo habuit. vt patuit in ſupiorib⁹. cor/
pus etiā habuit poſt corpus dei ſimilimū corpib⁹ reſurrectōis q̄ ſunt
immunia a culpa ꝛ a pena. corpa alioꝝ ſanctoꝝ ī via ſunt obnoxia
culpe ꝛ pene. Et inter hec fuit corpus beatiſſime v̄ginis mediuz exn̄s
a pena ꝛ culpa imune. ꝛ ita habuit corpus ſimilimū corpib⁹ reſur/
rectōis. ꝛ ita maxime cognouit naturā corpoꝝ reſurrectiōis. Ex his
ergo pꝫ q̄ beatiſſima virgo bibliā ꝛ ſnīas in ſummo habuit

Ar. Decimoq̄rto. vtꝝ ſciuerit oīa. ¶ Et videt' q̄ ſic. Spūs ſan
ctus docebit vos oēm veritatē. ḡ creatā ꝛ increatā. Sed ſi Rō p̄ma
dicat' q̄ nō intelligat' de omī veritate ſimpl'r ꝛ vniuerſal'r. hoc nō pt
dici. q2 qd̄ ſcriptura ꝓmittit vl'iter ꝓmittit. quare gloſaret' pticula/
riter cū bn̄ficia p̄ncipū ſint largiſſime impetrāda. ¶ Itē intellect⁹ eſt
pure natural'r cognoſcitiu⁹ omniū. ergo habebit ꝓprie cognoſcibi/ 2.
le oppoſitū. Sed ꝯſtat q̄ nō eſt reſtrictus ad cognoſcenduz aliqua
ita q̄ aliqua ꝛ nō alia. ergo natural'r om̄ia cognoſcit Et videt' q̄ ſit

deus eius oppoſitū. ergo aīa beatiſſime virginis potuit ſcire oīa di
.3 uina. ¶ Itē oīa laudāt dn̄m ꝛ ſunt hoī materia laudis diuine. ergo
hō tenet in oībꝫ ꝛ de oībꝫ deū laudare. ergo oīa tenet aīa cogno-
4 ſcere. ¶ Itē oīa facta ſunt ꝓpter hominē. ergo hō tenet de oībꝫ gra
5 tias agere. ergo oīa cognoſcit. ¶ Itē ſcire oīa eſt quoddā bonum.
aut ergo aīa beatiſſime virginis fuit capax illius boni. aut nō. Si ſic
ergo ſummus bonus hoc ei cōicauit. ſi non Queratur q̄d ſit illud qđ
beatiſſima virgo nō potuit ſcire. ꝛ cuius nō fuerit capax ꝑ modum
6 vie. nec erit aſſignare. ¶ Itē ſcire q̄dā ex parte. ꝛ ſcire oīa ꝑfecte. in
ter hec eſt mediū ſcire oīa ꝑ modū vie. ꝑmū ꝑtinet ad ꝯmunē ſta
tum in via. ſcđm ꝑtinet ad ꝯphenſores in patria. ergo mediū ꝑtine
bit ad ſtatū mediū. hic ē ſtatus beatiſſime virginis. ergo beatiſſima
virgo ſciuit oīa ꝑ modū vie ¶ Itē xp̄s ſciuit oīa ꝑ modū patrie
7 apl̄i ꝑ modū vie. ergo beatiſſima virgo q̄ fuit media ſciuit oīa per
8 modū vie ¶ Itē ſicut ſe hꝫ ꝑſona ad ꝑſonā. ita ſcīa ad ſcīaꝫ ꝛ grā ad
grām. ſed poſt ꝑſonā filij dei nō p̄t eſſe ꝑſona dignior ꝛ ſimilior ei q̄ꝫ
ꝑſona matris dei. ergo ſicut ꝑſona imediate ſe hꝫ ad ꝑſonā. ita gra-
tia ad grām ꝛ ſcientia ad ſciam. ſed ad ſcire oīa ꝑ modū patrie im
mediatū eſt ſcire oīa ꝑ modū vie. ſed xp̄us ſciuit oīa ꝑ modum
9 patrie. ergo beatiſſima virgo ſciuit oīa ꝑ modū vie. ¶ Itē aīa xp̄i
ſciuit oīa que deus. nec tn̄ equalis eſt ei in ſcientia ꝑ modū ſciendi
ſed ſicut aīa xp̄i immediate ſe habet ad deū. ita anima beatiſſima vir
ginis ad animā chriſti. ergo aīa beatiſſime virginis ſciuit oīa que
aīa chriſti. ſed imꝑfectiori modo. ¶ Sed ꝯtra. ſancti in patria ni
Contra hil ſciūt niſi ad beatitudinē patrie ꝑtinentia. ergo ſancti vie tm̄ per-
j. tinentia ad beatitudinē vie ſciunt. ¶ Itē ſcire oīa ꝑ moduꝫ vie aut
2 eſſet ſcientia tm̄ ſm̄ habitū que nō exit in actum. ꝛ ſic eſt fruſtra. aut
ſm̄ actū. ꝛ ſic eſſet ſcientia diſtractiua viatoris circa hmōi particula-
res creaturas. et eſſet eleuatōis ꝛ ꝯiūctōis mentis cū deo impeditiua
Contra. ergo nociua ¶ Sed ꝯtra illud videt̄ eſſe q̄ in angelis eſt duplex ſci
j. entia. ſcꝫ veſpertina ꝛ matutina. ꝛ vna non eſt impeditiua alterius.
Sed hoc nō eſt ſimile ad ꝓpoſitū. qꝛ ꝯprehēſores vident oīa vno
.2 intuitu. ſed nō viatores. ¶ Item in patria euacuabit̄ oē imperti-
nens ad gloriā. ergo in beatitudine vie euacuabitur omne imperti-
nens ad gratiam.

Maria habet plura ꝓuilegia

Q̄ Utrū beatiſſima virgo habuit cognitōem veſpertinam ꝛ
matutinā. ¶ Ad ſolutōem hoꝝ notanduꝫ eſt q̄ beatiſſima
j virgo in cognitōe ſua plura habuit priuilegia. ¶ Primuꝫ eſt ꝑfecta
cognitio trinitatis dei ſine medio quā habuit in via ꝑ ſpecialiſſimaꝫ
.2 gratiā. ¶ Secūdū eſt perfecta cognitio myſterij incarnatōnis. ꝛ hāc
3. habuit ꝑ gratiā ꝛ ſingularem experientiā. ¶ Terciū eſt cognitio ſue

predeſtinatōnis quā habuit ꝑ reuelatōnem ⁊ cauſam. ¶ Quartum 4
eſt anime ſue ⁊ ſpirituū ꝑ ꝓprias ſpēs cognitio. quā habuit diſpoſi
tiue ꝑ naturā. ꝯpletiue ꝑ gratiā. ⁊ per hanc vidit angelos. ⁊ animas
et demones. ¶ Quintū eſt ꝑfecta cognitio omniū ad ſtatū vie ꝑtinē 5.
tium quā habuit ꝑ gratie infuſionē ⁊ inſpiratōnem. ⁊ hec ꝯprehen/
dit ꝑfectam ſcripturaꝝ cognitōem operandoꝝ ⁊ ꝯtemplandorum
¶ Sextum eſt cognitio omniū circa ſe futuroꝝ. quā habuit ꝑ reue/ 6
latiōem ⁊ in ſpeculo lectionū. ¶ Septimū eſt omniū ad ſtatum pa 7
trie ꝑtinentiū cognitio. quā habuit ꝑ ꝯtemplatōnis reuelationem
¶ Octauū eſt omniū creaturarū cognitio quā habuit ꝑ naturam ⁊ 8
gratiā ⁊ ꝯtemplatōem. ¶ Nonū eſt ꝙ habuit veſpertinā ⁊ matuti/ 9
nam cognitōem. matutinā ꝑ gratiā. veſpertinā ꝑ naturā ⁊ gratiam
¶ Decimū eſt ꝯcluſio ex p̄dictis oībꝫ. ꝙ nullius ꝓprie habuit ig/ 10
norantiā. ¶ Unde ad obiecta ſoluentes dicimus. ꝙ beata virgo Ad obiecta
ſufficienter ꝑfecta fuit ꝑ habitū nature ⁊ gratie in oꝑatōnes exire ⁊
finē ꝯſequi cuiuſlibet. ⁊ hec ſcīa exiuit in actum ⁊ oꝑatōnem quādo
vbi. qualiter. ⁊ quātum ordinabat ſibi in beatitudinē. ⁊ aliis in ſa/
lutem. Habuit etiā ꝑfectā cognitōnem omniū ad ſuā beatitudinē
ſm ſtatum vie ꝑtinentiū. ⁊ nulloꝝ inutiliū ⁊ ad gratiā ꝑtinentium
¶ Unde ipſius aīa beatiſſima nulla habuit in ſe inutilia vel impti/ B
nentia. ſed ꝑ totū gratie fuit plena. Uñ oīa q̄ fuerūt in ipſius ani/
ma vel naturalia vel acquiſita ſic erant gratia informata vel cū gra
tia ꝯiūcta vt oīa eſſent gratuita. Unde oīs ſcientia eius gratui/
ta. oīs dilectio gratuita. oīs operatio gratuita. vt ſine oī reſtri
ctione largiſſima ⁊ veriſſima interp̄tatōe eſſꝫ oīmpharia grā plena
Ex hic pꝫ ſolutio ad obiecta ¶ De ꝯſtantia fidei

¶ Sequit alteri fides. Glo. Cōſtantia fidei vel ſermo fidei. Q3
aūt beatiſſima virgo plus habuit de fide patuit ſupra. ⁊ ꝙ eiꝰ fides
nūqꝫ defecit nec fuit intercepta ſic ꝓbat ¶ Alioꝝ cōſtantia fuit defici Prima rō
ens ⁊ intercepta. ergo ipſa vicit oēs in fidei ꝯſtātia. vñ illud ſolet
exponi de ea Ecci. j. Generatio p̄terit. generatio aduenit. generatio āt
in eternū ⁊c. ¶ Itē alioꝝ fides amiſſibil' fuit ipiꝰ inamiſſibilis. ğ eiꝰ 2.
fidei ꝯſtantia fuit alioꝝ improportōnabilis. ¶ Itē latera ciuitatis 3
ſunt equalia. ſicut dr in Apoca. xxi. ſꝫ charitas oīno improportōna/
bilis fuit alioꝝ charitati. ğ ⁊ fides fidei ¶ Itē. j. ad Chor. xiii. Chari 4
tas oīa credit. ¶ Itē Math. Oīa poſſibilia ſunt credēti. ſed in eiꝰ 5
fide ſecutꝰ eſt effectꝰ improportōnabilis fidei alioꝝ. ¶ Itē ſi habue/ 6
ritis fidē vt granū ſinapis ⁊ dixeritꝫ mōti huic. tolle te ⁊ mitte te in
mari obediet vob. Sꝫ ad ipſius dictū qñ dixit. Fiat mihi ſm ꝟbū
tuū. ſummus montiū tulit ſe ⁊ miſit ſe in mare amarum. id eſt ma/
riam. ergo eius fides habuit maximū effectū. ergo maior fuit alioꝝ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

7 ¶ Itē abraam ponit̄ in exemplū maxime fidei. qꝛ in ſpem ꝯtra ſpem
credidit. Roma. x. ſcꝫ ꝙ credidit Sem de vetula filiū naſciturum.
Sed beata virgo credidit de ſe virgine naſciturū deuꝫ. ergo ipſa im/
proportōnabil'r ſuperauit abraaꝫ in fide. ergo ⁊ oēs alios. quicq̇d
eīn ſupius eſt ſupiore ſuperius eſt ⁊ inferiore. ¶ Item Grego. Fides
8 nō hꝫ meritū cui humana rō p̄bet experimentuꝫ. ſed illud creditum
maxime fuit ſup rōnem ⁊ expimentū. ergo habuit maximū merituꝫ
et maximū fidei habitū ⁊ actū. ¶ Ex his oīb9 manifeſtū eſt ꝙ bea/
ta virgo imperatrix omniū in ꝯſtantia fidei ſuperat oēs viatores

¶ Sequit̄ aliȷ̇ ſanitatū gratia. Gloſa. curandi infirmos. Qꝫ aūt
Prima rō hec maxime fuerit in beata virgine pꝫ ¶ Ipa eīn totū hoiem ſanū fe
cit in aīa et corpore. Altiſſimus eīn de terra creauit medicinā. de qua
dr̄ Eccī. xxxviij. Illā inquā medicinā de qua dr̄ Eccī. xliij. medicinā
oīm in feſtinatōe nebule. i. caro xp̄i. de terra q̇dē nata. ſꝫ nullo ponde
re p̄grauata. vltra puritatē āgeloꝝ exaltata. ſubito ſpūſancto opan
2. te formata ⁊ liniamentata. ¶ Item Eccī. xxiiij. Ego quaſi fluuius
dorix. qḋ eſt medicamentū generatōis. egreſſus de paradyſo dei mei.
id eſt de beata virgine q̄ fuit paradyſus voluptatis a p̄ncipio ī quo
3 poſuit deus hominē. i. xp̄m quē formauerat. ¶ Itē. nullus morb9 fu
4 it ei incurabilis. ergo vicit oēs in gratia ſanitatis. ¶ Iteꝫ etiā poſt
5 mortē curat morbos ⁊ mortē fugat. ¶ Itē quos curat ſanat ad īmor
talitatē. ergo ſuperauit oēs in gr̄a ſanitatis. ¶ Sic ḡ pꝫ q̄liter b̄tiſſi/
ma v̄go hꝫ grām ſanitatis in ſummo ¶ De opatōe virtutū.

¶ Sequit̄ aliȷ̇ opatio virtutū. Glo. opatio miraculoꝝ ꝯtra natu
rā. ¶ Qꝫ aūt habuerit in ſummo hāc beata virgo pꝫ ex eo ꝙ omniū
Prima rō. miraculoꝝ miraculoſiſſimū ⁊ nouiſſimū eſt illud qḋ eius fide me/
dia ꝯſtat eſſe factū. ſcꝫ ꝙ deus hō. mater virgo. Vn̄ Iſa vlt̄. Quis
vnq̄ȝ audiuit talia. Hiere. xxxi. Nouuꝫ creauit deus in terra. mulier
circūdabit virū. ergo ipa grām miraculoꝝ habuit in ſummo ¶ Iteꝫ
2 miraculū eſt arduū ⁊ inſolitū ſup facultateꝫ ꝯſiſtēs ammirātis. hoc
aūt totū fuit hic in ſummo. ¶ Itē aliȷ̇ fecerūt miracula p̄ter naturaꝫ
3. vel ꝯtra naturā. ſed ipius fide factū eſt miraculū ſup naturaꝫ. Ergo
pꝫ qualiter excellit oēs in ope virtutū ¶ De pphetia

¶ Seq̄t̄ aliȷ̇ pphetia. Glo. p̄dicere futura. ¶ Qꝫ aūt hāc habuit
Prima rō in ſummo virgo bt̄ā videt̄ ꝙ ſic. qꝛ pphetia eſt diuina inſpiratio. ḡ
vbi improportōnabil'r ſpūſſctī p̄ntia eſt ⁊ grā ⁊ inhabitatio ibi im/
proportōnabil'r inſpiratio ⁊ pphetia. hoc aūt fuit in beatiſſima vir
gine. iuxta illud Lu. j Spūſſanctus ſuperueniet in te. ⁊c. ergo in
ſummo ipſa habuit ſp̄m prophetie. ¶ Item ſi in animas ſanctas ſe
2 tranſfert ⁊ amicos dei ⁊ pphetas ꝯſtituit. ſicut dr̄ Sap. vij. vbi er/
go improportōnabilis tranſlatio ibi improportōnabilis pphetia

et amicicia. hoc aūt totū fuit in beatiſſima ỽginis aīa dn̄e omnium
creaturarū. ergo habuit ꝓphetiā in ſummo. ¶ Itē Math. xi. Lex ⁊ 3
ꝓphete vſq3 ad iohānē. ⁊ ille fuit ꝓpheta ⁊ plus q̄3 ꝓpheta. q2 ſolē
digito demonſtrauit. ſed improportōnabil'r plus eſt ſolē generare ⁊
nobis dare q̄3 demonſtrare. ergo ſi ꝓpter demonſtratōnem iohānes
dictus eſt ꝓpheta ⁊ plus q̄3 ꝓpheta. multo fortius beata virgo pro
pter generatōem ꝓphetiſſa dicet. ¶ Itē yſa. Acceſſi ad ꝓphetiſſam 4
Glo. virginē mariam. d2 eī̄ ipſa propter excellentiam ꝓphetiſſa. er
ergo ipa excellit in ꝓphetia. ¶ Itē ſi cayphas eo q̄ eſſet epus illi⁹ an 5
ni ꝓphetiſauit. vt ioh. xi. tūc improportōnabil'r beata virgo omniū
regina impatrix ineternū ſup oīes grām ꝓphetie debet habere.
¶ Itē q̄ hanc grām habuerit p effectū demonſtrauit. qn̄ ꝯſcia ſecre/ 6
toꝝ ⁊ pſcia futuroꝝ miniſtrīs nuptiaꝝ dixit. Quecūq3 dixerit vobis
facite. vt Ioh. ij. ꝓuidens ſpiritu prophetie q̄ filius eius aquam in
vinū voluit ꝯuertere. ¶ De diſcretōe ſpūū

¶ Sequit' diſcretio ſpirituū. Glo. vt diſcernāt quo ſpū fiant.
Q3 aūt hanc hūerit in ſummo btīſſima virgo ꝓbat' h mō. Choꝛ. Rō pma.
ij. Spūalis hō oīa indicat. ſed ipa improportōnabil'r alijs oīa indi
cauit. ergo ſup oīes diſcretōem ſpūum habuit. ¶ Itē paulus igno 2.
rauit aſtutiā eius. ſicut d2. ij. Choꝛ. v. Ecce plus q̄3 paulus. ¶ Itē in 3
vitaſpatrū. Quis euitabit hos laqueos. R̄nſum eſt ſola hūilitas.
ſed ipa improportōnabil'r oībꝰ fuit humilis. ergo improportōna
biliter fuit indeceptibilis vniuerſis Itē nunq̄3 fuit decepta. ¶ Itē p/ 4
priū eſt ſpūs nequā tentare de ſupbia. ipa autē ſumme fuit humilis.
ergo a ſpū ſupbie maxime inuincibilis ¶ Sic p3 q̄ diſcretio ſpiritu
um in ſummo fuerit in beatiſſima virgine. ¶ De gn̄e linguaꝝ

¶ Seq̄tur genera linguaꝝ. q̄ aūt non habuerit in ſummo videt' Prima rō
p̄t. lingue eī̄ nō ſunt date fidelibꝰ ſed infidelibꝰ. ij. Choꝛ. xiij. ſ3 ipa
fideliſſima fuit. g̃ donū lingue nō debet habere. ¶ Itē ipa nō debuit p/ 2
dicare. ergo nō debuit donū lingue habere. ¶ Itē glo. ibidē vt eūtes 3.
p mūdū. intelligant linguas hoīm. ſed ipſa nō debuit ſic ire p mū/
dū. ergo nō debuit habere donū linguaꝝ ¶ Sed ꝯtra. ipſa eſt ad Contra. j
uocata omniū. ergo debet ſcire linguas ſinguloꝝ. ¶ Itē actuū. ij. Se 2
dit ſup ſingulos eoꝝ ſpūſſanctus. ſed ipa fuit cū eis qn̄ apparuerūt
diſpartite lingue tanq̄3 ignis. ergo accepit donū lingue cū ipſis.
¶ Itē cū diuerſis hoībꝰ ꝯuerſabat'. ergo indiguit dono lingue. ¶ Itē 3 et 4
a nullo illuſtriū vincit' in aliq̄. g̃ habuit donum iſtud oībꝰ alijs ex

¶ Sequit' alij interpretatio ſermonū. Glo. expone (cellentius Prima rō
re ſcripturas. Sed q̄ hanc in ſummo habuit beata virgo p3 ex deter
minatis. vbi probatū eſt q̄ oīes ſcripturas intellexit. ¶ Itē non eſt 2.
verbū qd̄ dn̄s non reuelauit ſeruis ſuis. ſicut teſtatur amos. iij. igit'

¶Sequitur alios paſtores. qualiter hoc donum habuit beatiſſi
ma virgo quere in queſtione de ſacramēto ordinis. ⁊ qualiter nos pa
rauit in queſtiōe de beatitudinib⁹ in gradib⁹ ꝑauptatis. Sic igitur
habuit etiā beatiſſima virgo hūc quaternariū gratiarū. Ex his ma/
nifeſtū eſt ꝙ beatiſſima dn̄a habuerit vniuerſitatē gratiarū gratuita
rū ⁊ gratis datarū. qđ omīpharie credimus eſſe verum.

¶Ad ſolutōnem obiectorū in contrariuꝫ dicimus taliter diſtin/ Ad obiecta
guendo ꝙ donorū gratis datorū ⁊ nō gratū facientiuꝫ. Quedā in
miniſteriū dantur ⁊ nō in propriū ꝑfectū. vt ꝓphetia Balaam ⁊
Layphe. Quedā in ꝓprium ꝑfectū ſui ⁊ nō aliorū. vt dona inſtru Dona dātur
ctionis beatiſſime domine. Et taliū quedā dantur ad ꝑficiendā in
digentiā. quedā ad decorandā potentiā. et quedā ad nobilitanduꝫ
naturā ⁊ honorandā perſonaꝫ. Et ſic habuit beatiſſima virgo hmōi Maria habu
dona nō ad miniſteriū. ſed ad decorationis cumulū. ad ꝑfectionis it dona
et delectationis augmentū. in materiā laudis ⁊ honoris incremētū
et omniū bonoꝝ ſpūalium complementum

Queſtio. xxiiij. ē de gratijs

ſpēalib⁹ marie. ¶Dicto qualiter beatiſſima virgo habu
it om̄es grās communes. ſequit̄ qualiter habuerit ſpēales
quas et in alijs ſcientijs eſt reperire. Talium autē quedam ſunt que
pertinent ad generationem ſiue vite ingreſſum. quedam ad conuer
ſationem. quedam autem ad mortem. Circa generationem inueniū
tur quinq̧. que ſꝫ prefiguratio. prophetiſatio. annūciatio. miracu/
loſa conceptio. in vtero ſanctificatio.

¶Primo ergo ꝙ beatiſſima virgo multipharie p̄figurata erat. ſic Prefiguratio
erit manifeſtum Numeri. vij. inuenit igitur moyſes virgam Aaron Marie ꝓbat̄
Glo. Mariā que ſine virili ſemine genuit verbum. Ecce qualiter in
textu cum gloſa ſua ſeq̄tur. ꝙ illa virga fuerit figura virginis glori
oſe. ¶Item Exo. iij. Rubus ardebat ⁊ nō ꝯburebat̄. ꝙ hoc fuerit fi
gura beatiſſime virginis probat eccleſia nō diſputando ſed cantan/
do ⁊ determinādo. Rubū queꝫ viderat moyſes incombuſtum ⁊c̄.
¶Itē Lu. Et nomē eius Elyſabeth. Glo. Elyſabet dei mei ſaturitas
et mariā ꝑcat q̄ deo plena fuit. ¶Itē ſi annūciatio ⁊ ꝯceptio yſaac ſi
gnat ꝯceptionem chriſti. ergo ⁊ ſara ſignat mariā. Ex his patꝫ ꝙ be
atiſſima virgo fuit prefigurata ¶Qualiter aūt et quib⁹ figuris mul Mod⁹ p̄figu
tiphariam multiſq̧ modis patet. videlicꝫ in creatis. in factis. in vi/ ratōis q̄drup
ſis et coniugatis. ¶In creatis. in principio creauit deus celum ⁊ ter
ram. id eſt beatam virginem. que celū ⁊ terra fuit. i. celeſtē ⁊ terreſtrē
ſimul duxit vitam. id eſt angelicā ⁊ humanā habuit ꝯuerſationem.

De prefiguratione Marie

Item celũ et terra fuit. qꝛ ſimul ꝛ altiſſima dignitate ꝛ infima humi
litate. Item celũ ꝛ terra fuit. qꝛ puriſſima virginitate ꝛ fecũdiſſima
Op⁹ p̃me diei maternitate virgo et mater ſimul fuit. ergo ꝛc. ¶ Itẽ hac p̃ma die fa
cta ẽ nubecula. de qua poſtea factus eſt ſol. Quid aũt ẽ nubecula niſi
Op⁹ ſcd̃e diei mater ꝛ materia corpis ſaluatoris. ¶ In ſcd̃o die poſitum eſt firma
mentũ in medio aquaꝝ. qd̃ hꝫ fixas ſtellas in ſui ornamentũ. et di
uidit aquas ab aq̇s. q̇d ẽ niſi beatiſſima virgo q̃ hꝫ ſtellas. xij. i. coro
nã. xij. ſtellaꝝ. i. omniũ ſanctoꝝ in capite ſuo poſitã in medio aqua
rũ. i. ſanctoꝝ vie ꝛ ſctõꝝ patrie. diuiſa ꝑus ab vtriſqꝫ exiſtens ſupra
cõem ſtatũ vie ꝛ infra ſtatũ patrie cõicans cũ vtriſqꝫ. habẽs cũ ſup
orib⁹ virtutũ ꝑfectõem. cũ inferiorib⁹ merendi ꝯditõem. Itẽ cũ ſu
periorib⁹ ſecuritatẽ ꝯtra caſum. cũ inferiorib⁹ poſſibilitatẽ ad meri
tum. Itẽ cũ ſupiorib⁹ exultatõem. cũ inferiorib⁹ cordis ꝯpaſſioneꝫ
Op⁹ tercie di. ¶ Tercie diei opus eſt ꝯgregatio aquaꝝ in vnũ locũ. i. in virginalẽ
vterũ ꝯgregatiuũ omniũ gr̃aꝝ. Sed in hoc eſt dr̃ntia qꝛ ꝯgrega
tio gr̃aꝝ vocaꝛ maria media ꝓducta. ꝯgregatio vero aquaꝝ vocaꝛ
maria media correpta et hoc eſt qꝛ trãſitoria eſt. iuxta illd̃ Ecci. xxi.
Et mare iam nõ eſt. hec aũt media producta. qꝛ ꝑpetua. iuxta illud
Lu. x. Maria optimã partẽ elegit q̃ nõ auferet ab ea ¶ Quarta die
Op⁹ q̃rte diei fecit de⁹ duo luminaria magna. maius vt p̃eſſet diei. min⁹ vt p̃eſſet
nocti ſolẽ. ſ. ꝛ lunã. Quid aũt ꝑ lunã niſi virgo beatiſſima luci ꝯfor
miſſima ꝛ diuina claritate figuraꝛ. plena luna vt legiꝛ in ſententijs
facta eſt ꝓpter diei ꝛ noctis viciſſitudinẽ. ꝓpter noctis declaratiõeꝫ
ꝓpter operãtiũ in nocte ꝯſolatõem. ꝛ qꝛ quedã aĩalia ſunt q̃ lucem
diei ſufferre nõ p̃nt. hec aũt oĩa opatur virgo lucidiſſima. Eſt eñi q̃
es laborantiũ. quies ꝛ decus mortaliũ. ſolatium operantiuꝫ. vmbra
culum infirmorũ. refrigerans vmbra miſericordie quos reuerberat
ſol radijs iuſticie. ¶ Quinte diei opus eſt formatio auiũ ꝛ piſcium
Op⁹ q̃nte diei Et q̇d ſint aues ꝛ piſces niſi beata virgo. q̃ vt piſcis natabat in me
dio aquaꝝ maris tribulatõis. ꝛ vt auis volauit ſup pennas vento
rũ in celo ꝯtemplatõis. ¶ Sexte diei opus eſt formatio hoĩs ꝛ po
Op⁹ ſexte diei ſitio in paradyſo voluptatis. Quid autẽ eſt paradyſus voluptatis
niſi btĩſſima v̾go in q̃ deus pr̃ poſuit hoĩem. i. xp̃m in die ꝯceptiõis
Sic ḡ beatiſſima virgo in oĩb⁹ opib⁹ ſex dieꝝ eſt expreſſiſſime figu
rata. Nõ tñ in creatis ſed etiam in factis eſt prefigurata. vt patet in
archa noe in yride. in tabernaculo moyſi. in archa teſtamenti. in can
delabro in propiciatorio. in templo. in throno Salomonis. ĩ oſtio
in domo Salomonis. ꝛ in mult̃ alijs. Silr̃ in viſis et imaginat̃
inueniꝛ figurata vt ẽ rub⁹ moyſi Exo. iij. ſedes ſaphirina ſup firma
mẽtũ Ezec. iij. mõs de q̃ ꝑcioſus lapis ẽ abciſus ſine maĩb⁹ Dañ. ij
in arbore tãgẽte celũ Dañ. iiij. ĩ porta clauſa Eze. xliiij. ĩ vellere gede.

Judicū vi. in fonte paruo ꝙ̄ creuit in fluuiū maximū Heſter. ij. in
porta tēpli ſpecioſa Act. x. in muliere amicta ſole apocal. xij. Silr̄ ⁊ in ꝯiugatis
in ꝯiugatis rebecca rachele in iudith vidua ⁊ in heſter ꝯiugata. in ſa
ra ſterili ⁊ in elyſabet matre Joānis baptiſte. Ex his oībꝫ ſufficiēter
manifeſtū ē. ꝙ beatiſſima virgo in creatis factis viſis ⁊ ꝯiugatis eſt
multiplr̄ figurata ¶ De ꝓphetizatōne

¶ Poſt hoc videt̄ ꝙ hec fuerit ꝓphetizata yſa. iij. Egredie̅t ꝟga
de radice yeſſe. Glo. ꝟgo maria. vel alia glo. virgā ⁊ florē iudei xp̄m
ſuū interptant̄. qꝛ in virga regnātis potētia. in flore pulcritudo. nos
vero ꝑ virgā mariam intelligimus cui nullus frutex peccati adhe
ſit. Vel alia glo. Egredie̅t virga. ⁊ ꝓphetiſat de natiuitate vt tota ec
cleſia cantat. virgo dei genitrix virga eſt. flos filius eius. Itē Nume
ri. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob. Item yſa. iiij. fructus terre ſublimis
Glo. virginis marie. Itē yſa. vij. acceſſi ad ꝓphetiſſam. Glo. ꝟginē
mariam. Ex his patz ꝙ natiuitas beate virginis eſt multipliciter ꝓ
phetizata. ¶ De annūciatōne

¶ Poſt hec ꝓbat̄ ꝙ fuerit annuciata hoc mō. Johes fuit annun Rō pͣ.
ciatꝰ ⁊ alij ſcī minores vt yſaac ⁊ Sampſon. igit̄ ⁊ btīſſima ꝟgo de
buit annūciari. ¶ Itē appropinquāte lucifero annūciat̄ aurora. ſed 2
iohes fuit lucifer ⁊ fuit annūciatus. btīſſima aūt ꝟgo aurora. igitur
potius debuit annūciari. ¶ Itē laborantibꝫ maxime debuit annūcia 3
ri ortꝰ aurore. iuxta illud Gen̄. dimitte me iā eīn aſcēdit aurora. igit̄
nobis debuit maxime annūciari ortus ꝯſurgētis aurore ꝙ̄ qn̄ ſurre
xit nos ſecū ſurgere fecit ⁊ ad ſurgendū excitauit. ¶ Itē Dam̄. Joa 4
chimqꝫ honeſtā ⁊ laude dignā Annam in matrimoniū duxit. Sed
quēadmodū venter anne ſterilis exiſtens ꝑ votū ⁊ repromiſſionem
peperit Samuelē. ita ⁊ hec ꝑ p̄ces ⁊ repromiſſiones a deo affert geni
tricem vt in hoc a nullo illuſtriū vincat̄. Ecce expreſſe patz ꝙ beata
virgo fuit annunciata ¶ De ꝯceptōe marie

¶ Poſt hec ꝓbat̄ ꝙ erat miracule ꝯcepta. qꝛ ſi a nullo illuſtrium Rō pͣ
vincit̄ ⁊ minus illuſtres ſunt miraculoſe ꝯcepti. igit̄ ⁊ ipa. ¶ Itē dt̄ 2
Damaſce. ꝙ ꝑ p̄ces ⁊ repromiſſiones fuit nata. igitur ſupernaturalr̄.
¶ Itē ſignatū ꝑfectius eſt ſigno ſꝫ figure beatiſſime virginis fiebāt 3.
diuina volūtate ꝑ ſe operante ⁊ non humana. igit̄ beata virgo exijt
in eſſe nature ſupiori agente ꝯtra inferiorē. Igit̄ ſupnaturalis fuit
eius ꝯceptio. ¶ De ſanctificatōne D

¶ Poſt hꝯ ꝓbat̄ ꝙ fuerit in vtero ſanctificata hoc mō ¶ Eccleſia ce
lebrando feſtiuat eius natiuitatē. ḡ fuit ſancta qn̄ fuit nata. igit̄ fuit Rō pͣ
ſanctificata in vtero. ¶ Itē iohes fuit ſanctificatꝰ in vtero. igit̄ ⁊ bea 2.
ta ꝟgo. p̄ma patz Luce. p̄. Et ſpūſcō replebit̄ adhuc in vtero mr̄is
ſue. ¶ Itē Hieremias fuit ſanctificatꝰ in vtero. igit̄ ⁊ btīſſima ꝟgo. 3

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miſericordiã appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellẽtiſſime Probaᵒ p̄ᵒ
fuerunt in beata v̄gine. Si em̄ dilexit dñs abraam ꝓpter fidẽ qua
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturũ. vel qua credidit filium
moriturũ ⁊ reſurrecturũ. multo fortius diligebat beatã v̄ginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturã ⁊ virginem per
manſurã. ¶ Itẽ ſi dilexit moyſen ꝓpter manſuetudinẽ ⁊ hanc dile 2
xit. quia eſt virgo ſingularis inter oĩes mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝑpter humilitatẽ hanc etiam dilexit. quia vt dr̄ Auguſti. nunq̄
exaltata ſup̄ choros angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniũ ho
minũ. ¶ Item ſi dilexit iohannẽ ꝓpter v̄ginitatẽ ⁊ ecce plus iohã 4
ne hãc. hec em̄ ẽ v̄go v̄ginũ. hoc aũt iohãnes nõ fuit. ¶ Itẽ ſi mariã 5
marthã lazarũ ꝓpter hoſpitalitatẽ dilexit. hec ip̄m in vtero ſuo ho
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nõ fecit. ¶ Itẽ ſi ni 6
colaũ ꝓpter miſericordiã dilexit. ⁊ hanc q2 regina miſericordie. Ex
his oĩb9 manifeſtũ eſt q̄ oẽs ſpeciales gr̄e quas circa ↄuerſatõez alio
rum ſanctoꝝ eſt rep̄ire in maria gratioſiſſima v̄gine ſuperãt ⁊ emĩnẽt
manifeſte. ¶ De p̄ſcitu mortis marie

NR Poſt hec de gratijs ſpecialib9 circa mortẽ q̄ videnẽ eẽ quin Quinq̄ ſunt
q3. ſcʒ mortem p̄ſcire. moriturã inuitare. mori ſine dolore. ſta mortis gr̄e.
tim euolare. in aĩa ⁊ corpore ſtatim reſurgere

¶ Ad p̄mũ ſcʒ q̄ mortẽ ſuã p̄ſciuerit videẽ a minori. de ſcõ marti Rõ p̄ᵃ
no legiẽ ⁊ cantaẽ. btũs martin9 lõge añ obitũ ſuũ p̄ſciuit. ¶ Itẽ btũs 2
Petrus ſciuit q̄ breuis eẽt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itẽ iohãnes 3
ſciuit ſupueniſſe diẽ mortis ſue. Cũ igiẽ oẽs iſti p̄ſciuerũt diẽ mort'
ſue. ḡ ⁊ btã v̄go oĩm alioꝝ dña p̄ſciuit. ¶ Itẽ puerbioꝝ. xiij. Spes 4
q̄ differẽ affligit aĩam Si igiẽ tp̄s p̄ſcitũ ⁊ determiatũ ⁊ p̄ſcia pene au
ferẽde letificat. ⁊ incertitudo anxietatẽ generat. ḡ ad btitudinẽ vie ꝑ
tinet p̄ſcire mortẽ determiate. Sic igiẽ patʒ q̄ btiſſima v̄go habuit
p̄mã grãm q̄ circũſtat mortẽ. ¶ Itẽ ad h̄ idẽ. oĩs hõ mortẽ ſuã vellet 5
p̄ſcire libẽter. ḡ ⁊ ipa. Sʒ quicq̄d voluit ſcire fuit ei reuelatũ niſi aliq̄
rõ h̄ ip̄ediret. ſʒ illd̄ nulla rõ ip̄ediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itẽ q̄ ẽ rõ q̄re 6
aliquib9 reuelaẽ. aliq̄b9 nõ. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriũ. iuxta illd̄ Dañ. q̄ fuit vir deſide
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eẽ cũ xp̄o Quecũq3 igiẽ cã aſſi
gnari p̄t in btiſſima v̄gine excellẽtioꝛ fuit q̄3 i alijs. ḡ ſibi poti9 debuit
reuelari q̄3 alijs ¶ Itẽ inter p̄ſcire tranſitũ ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄ſcire 7
nec opari mediũ ẽ p̄ſcire ⁊ nõ opari. p̄mũ ↄuenit xp̄o. ſcd̄m alijs via
torib9. ḡ mediũ ↄuenit btiſſime v̄gini q̄ h3 ſtatũ mediũ.

NR Poſt hec de inuitatõe ⁊ deductõe. ¶ Qđ aũt dñs inuitatã Rõ p̄ᵃˢ
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. q2 dñs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

p̄ma pꝫ Hieremie p̄. Prius q̄ꝫ te formarē in vtero noui te ⁊ anteq̄ꝫ
4 exires de vulua ſanctificaui te. ¶ Itē oīs ſanctificatus in vtero ordi
naꝛ ad ſanctū in vtero. igiꝛ qđ imediatiorē ⁊ ꝓpinquiorē relatōeꝫ
hꝫ ad ſanctū in vtero illud potiſſimū dꝫ ſanctificari in vtero. ſꝫ nō
potuit īmediatior eē relaº eiꝰ qđ vniebaꝛ v̄bo ad aliq̄d aliđ q̄ꝫ ad il
5 lud vn̄ ſumebaꝛ illud ſanctū qđ vniebaꝛ. h̄ potiſſimū fuit btā v̄go.
ḡ potiſſimū fuit ⁊ debuit in vtero ſanctificari. ¶ Itē Hieremias fu
6 it in vtero ſanctificatus ꝓpter expreſſiorē ꝓphetiā de ſancto in vte
ro. ¶ Itē iohānes fuit in vtero ſanctificatus ꝓpter digiti demōſtra
7 tionē. ḡ multo fortius btiſſima v̄go ꝓpter ipius ↄceptōem ⁊ gene
ratōem. ¶ Itē dt Anſelmus. Ea puritate beata v̄go ↄnitebat q̄ maior
ſub celo nequit intelligi. Sꝫ puritas dei homis eſt pctm̄ originale
nec habere nec vnq̄ꝫ habuiſſe. Maior q̄uidē poſt illā eſt originale ha
buiſſe ſed ſtatim ⁊ ab illo oīno mūdatū eſſe. ḡ btā v̄go debuit q̄dē in
originali ↄcipi ſed ſtatim ab illo mūdari. ḡ debuit in vtero ſanctifi
cari. ¶ Itē Auguſti. Ego puto q̄ copioſior ſanctificatōis bendictio
in ipam deſcendit q̄ nō tm̄ ipius ſanctificaret ortū. ſed etiā vitā dein
ceps ab oī pctō cuſtodiret īmunē qđ nemini alteri in natis mulieꝝ
crediꝛ eſſe donatū ⁊c. vt ſupra. Ex vltima autoritate manifeſtū eſt q̄
Excellētia ſanctificatōis ma. btiſſima v̄go in vtero ſanctificata fuit. Q̄ꝫ āt eius ſanctificatio oēs
excellit. in hoc notaꝛ q̄ alij poſt talē ſanctificatōem ad minus venia
liter peccauerūt. vn̄ dr̄ de iohāne. Antra deſerti ⁊c. ipa aūt ita ſanctifi
cata fuit q̄ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic ḡ
manifeſtū eſt q̄liter btiſſima v̄go fuit p̄figurata ⁊ ꝓphetata annūcia
ta miraculoſe ↄcepta ⁊ in vtero ſanctificata. ⁊ ſic ↄſtat eā oēs ſpāles
grās habuiſſe q̄s ↄtingit ortū ſctōꝝ decorare ¶ De grījs ſpālibꝫ

¶ Poſt hoc videndū eſt de ſpecialibꝫ gratijs que circūſtant ↄuer
ſatonem. Que ſpecialitas gratie innuiꝛ quotiens aliquis ſanctorū
ſpecialiter a deo diligiꝛ vel amicus dei appellatur. verbi grā. in vete
Abraam ri teſtamento dr̄ dn̄s ſpecialiter amare abraam ⁊ hoc ꝓpter fidem.
iuxta illud Gen̄. xv. Credidit abraam deo ⁊ reputatū eſt illi ad iuſti
ciam ⁊ amicus dei appellatus eſt. Sic em̄ deus loquebaꝛ cum eo.
Moyſes. Item moyſes ꝓpter manſuetudinē. q̄ mitiſſimꝰ fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus eſt cū quo loquebaꝛ facie ad fa
David ciem ſicut ſolet hō loq̄ amico ſuo Numeri. xij. Item David ꝓpter
humilitatē. inuenit em̄ virum ſm̄ cor ſuum dn̄s. Item in nouo te
Joānes euāg. ſtamento iohānes euāgeliſta ꝓpter virginitatē quem ſpeciali prero
gatiua ſpeciali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ diſcipulus quem ſpe
cialiter diligebat ieſus. Item legiꝛ in eodem iohāne q̄ dn̄s dilige
Nicolaus bat Mariam ⁊ marthā ⁊ lazarū. ⁊ ↄſtat q̄ hoc fuit ꝓpter hoſpita
litatē ꝑ quam ipi ⁊ alij quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus ꝓpter

miſericordiā appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellētiſſime
fuerunt in beata ꝟgine. Si em̄ dilexit dn̄s abraam ꝓpter fidē qua Proba° p̄ᵃ
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturū. vel qua credidit filium
moriturū ⁊ reſurrecturū. multo fortius diligebat beatā ꝟginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturā ⁊ virginem per/
manſurā. ¶ Itē ſi dilexit moyſen ꝓpter manſuetudinē ⁊ hanc dile/ 2
xit. quia eſt virgo ſingularis inter om̄es mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝓpter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dr̄ Auguſti. nunq̄ꝫ
exaltata ſup choros angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniū ho
minū. ¶. Item ſi dilexit iohannē ꝓpter ꝟginitatē ⁊ ecce plus iohā/ 4
ne hāc. hec em̄ ē ꝟgo ꝟginū. hoc aūt iohānes nō fuit. ¶ Itē ſi mariā 5
marthā lazarū ꝓpter hoſpitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero ſuo ho/
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶. Itē ſi ni/ 6
colaū ꝓpter miſericordiā dilexit. ⁊ hanc qꝛ regina miſericordie. Ex
his oībꝯ manifeſtū eſt ꝙ oēs ſpeciales grē quas circa ꝯuerſatōēꝫ alio
rum ſanctoꝝ eſt repire in maria gratioſiſſima ꝟgine ſuperāt ⁊ eminēt
manifeſte.

¶ De p̄ſcitu mortis marie

NT Poſt hec de gratijs ſpecialibꝯ circa mortē q̄ videnť eē quin/ Quinq̄ꝫ ſunt
qꝫ. ſcꝫ mortem p̄ſcire. moriturā inuitare. mori ſine dolore. ſta mortis grē.
tim euolare. in aīa ⁊ corpore ſtatim reſurgere

¶ Ad p̄mū ſcꝫ ꝙ mortē ſuā p̄ſciuerit videť a minori. de ſcō marti/ Rō p̄ᵃ
no legiť ⁊ cantať. btūs martinꝯ lōge aň obitū ſuū p̄ſciuit. ¶ Itē btūs 2
Petrus ſciuit ꝙ breuis eēt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itē iohānes 3
ſciuit ſupueniſſe diē mortis ſue. Cū igiť oēs iſti p̄ſciuerūt diē mortꝭ
ſue. ḡ ⁊ btā ꝟgo oīm alioꝝ dn̄a p̄ſciuit. ¶ Itē puerbioꝝ. xiij. Spes 4
q̄ differť affligit aīam Si igiť tps p̄ſcitū ⁊ determiatū ⁊ p̄ſcia pene au
ferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. ḡ ad btitudinē vie ꝑ
tinet p̄ſcire mortē determiate. Sic igiť patꝫ ꝙ btīſſima ꝟgo habuit
p̄mā grām q̄ circūſtat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. oīs hō mortē ſuā vellet 5
p̄ſcire libēter. ḡ ⁊ ipa. Sꝫ quicq̄d voluit ſcire fuit ei reuelatū niſi aliq̄
rō h̄ ipediret. ſꝫ illd̄ nulla rō ipediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ ē rō q̄re 6
aliquibꝯ reuelať. aliq̄bꝯ nō. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha/
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriū. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir deſide/
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eē cū xp̄o Quecūqꝫ igiť cā aſſi
gnari pt in btīſſima ꝟgine excellētioꝛ fuit q̄ꝫ i alijs. ḡ ſibi potiꝯ debuit
reuelari q̄ꝫ alijs ¶ Itē inter p̄ſcire tranſitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄ſcire 7
nec opari mediū ē p̄ſcire ⁊ nō opari. p̄mū ꝯuenit xp̄o. ſcd̄m alijs via
toribꝯ. ḡ mediū ꝯuenit btīſſime ꝟgini q̄ hꝫ ſtatū mediū.

NT Poſt hec de inuitatōe ⁊ deductōe. ¶ Qd aūt dn̄s inuitatā Rō p̄ᵃ
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. qꝛ dn̄s

p̄ma pꝫ Hieremie p̄. Prius q̄ꝫ te formarē in vtero noui te ⁊ anteq̄ꝫ
4 exires de vulua ſanctificaui te. ¶ Itē oīs ſanctificatus in vtero ordi
naꝛ ad ſanctū in vtero. igiꝛ qd̄ imediatiorē ⁊ ꝑpinquiorē relatōēꝫ
hꝫ ad ſanctū in vtero illud potiſſimū dꝫ ſanctificari in vtero. ſꝫ nō
potuit īmediatior eē relaº eiꝰ qd̄ vniebaꝛ v̄bo ad aliq̄d aliō q̄ꝫ ad il
5 lud vñ ſumebaꝛ illud ſanctū qd̄ vniebaꝛ. h̄ potiſſimū fuit btā v̄go.
g̃ potiſſimū fuit ⁊ debuit in vtero ſanctificari. ¶ Itē Hieremias fu/
6 it in vtero ſanctificatus ꝑpter expreſſiorē ꝓphetiā de ſancto in vte/
ro. ¶ Itē iohānes fuit in vtero ſanctificatus ꝑpter digiti demōſtra/
7 tionē. g̃ multo fortius btiſſima v̄go ꝑpter ipius ꝯceptōēm ⁊ gene/
ratōēm. ¶ Itē dt Anſelmus. Ea puritate beata v̄go ꝯnitebat q̄ maior
ſub celo nequit intelligi. Sꝫ puritas dei homis eſt pctm̄ originale
nec habere nec vnq̄ꝫ habuiſſe. Maior q̄uidē poſt illā eſt originale ha
buiſſe ſed ſtatim ⁊ ab illo oīno mūdatū eſſe. g̃ btā v̄go debuit q̄dē in
originali ꝯcipi ſed ſtatim ab illo mūdari. g̃ debuit in vtero ſanctifi/
cari. ¶ Itē Auguſti. Ego puto q̄ copioſior ſanctificatōīs bendictio
in ipam deſcendit q̄ nō tm̄ ipius ſanctificaret ortū. ſed etiā vitā. dein/
ceps ab oī pctō cuſtodiret īmunē qd̄ nemini alteri in natis mulierꝫ
credit eſſe donatū ⁊c̄. vt ſupra. Ex vltima autoritate manifeſtū eſt q̄
Excellētia ſan/ctificatōīs ma. btiſſima v̄go in vtero ſanctificata fuit. Qꝫ āt eius ſanctificatio oēs
excellit. in hoc notaꝛ q̄ aliꝗ poſt talē ſanctificatōēm ad minus venia/
liter peccauerūt. vñ dr̄ de iohāne. Antra deſerti ⁊c̄. ipa aūt ita ſanctifi/
cata fuit q̄ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic g̃
manifeſtū eſt q̄liter btiſſima v̄go fuit p̄figurata ⁊ ꝓphetata annūcia
ta miraculoſe ꝯcepta ⁊ in vtero ſanctificata. ⁊ ſic ꝯſtat eā oēs ſpāles
grās habuiſſe q̄s ꝯtingit ortū ſctōꝝ decorare ¶ De grāꝗs ſpālibꝫ/
¶ Poſt hoc videndū eſt de ſpecialibꝫ gratiꝗs que circūſtant ꝯuer/
ſatonem. Que ſpecialitas gratie innuiꝛ quotiens aliquis ſanctorū
ſpecialiter a deo diligiꝛ vel amicus dei appellatur. verbi grā. in vete/
Abraam ri teſtamento dr̄ dn̄s ſpecialiter amare abraam ⁊ hoc ꝑpter fidem.
iuxta illud Gen̄. xv. Credidit abraam deo ⁊ reputatū eſt illi ad iuſti
ciam ⁊ amicus dei appellatus eſt. Sic em̄ deus loquebaꝛ cum eo.
Moyſes. Item moyſes ꝑpter manſuetudinē. q̄ mitiſſimꝰ fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus eſt cū quo loquebaꝛ facie ad fa/
David ciem ſicut ſolet hō loq̄ amico ſuo Numeri. xꝗ. Item David ꝑpter
humilitatē. inuenit em̄ virum ſm̄ cor ſuum dn̄s. Item in nouo te/
Joānes euāg. ſtamento iohānes euāgeliſta ꝑpter virginitatē quem ſpeciali prero
gatiua ſpeciali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ diſcipulus quem ſpe/
cialiter diligebat ieſus. Item legiꝛ in eodem iohāne q̄ dn̄s dilige/
Nicolaus bat Mariam ⁊ marthā ⁊ lazarū. ⁊ ꝯſtat q̄ hoc fuit ꝑpter hoſpita/
litatē ꝑ quam ipi ⁊ aliꝗ quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus ꝑpter

miſericordiā appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellētiſſime Proba° p³
fuerunt in beata ꝟgine. Si eñ dilexit dñs abraam ꝑpter fidē qua
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturū. vel qua credidit filium
moriturū ⁊ reſurrecturū. multo fortius diligebat beatā ꝟginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturā ⁊ virginem per/
manſurā. ¶ Itē ſi dilexit moyſen ꝑpter manſuetudinē ⁊ hanc dile/ 2
xit. quia eſt virgo ſingularis inter oēs mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝑpter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dt Auguſti. nunq̄
exaltata ſup choros angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniū ho
minū. ¶. Item ſi dilexit iohannē ꝑpter ꝟginitatē ⁊ ecce plus iohā/ 4
ne hāc. hec eñ ē ꝟgo ꝟginū. hoc aūt iohānes nō fuit. ¶ Itē ſi mariā 5
marthā lazarū ꝑpter hoſpitalitatē dilexit. hec ipm in vtero ſuo ho/
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē ſi ni/ 6
colaū ꝑpter miſericordiā dilexit. ⁊ hanc q: regina miſericordie. Ex
his oīb manifeſtū eſt ꝙ oēs ſpeciales grē quas circa ꝯuerſatōez alio
rum ſanctoꝝ eſt repire in maria gratioſiſſima ꝟgine ſuperāt ⁊ eminēt
manifeſte. ¶ De p̄ſcitu mortis marie

Nr̄ Poſt hec de gratijs ſpecialib circa mortē q̄ videntᷣ eē quin/ Quinq̄ ſunt
q̄. ſcȝ mortem p̄ſcire. moriturā inuitare. mori ſine dolore. ſta mortis grē.
tim euolare. in aīa ⁊ corpore ſtatim reſurgere

¶ Ad p̄mū ſcȝ ꝙ mortē ſuā p̄ſciuerit videtᷣ a minori. de ſcō marti/ Rō p³
no legitᷣ ⁊ cantatᷣ. btūs martin⁹ lōge aū obitū ſuū p̄ſciuit. ¶ Itē btūs 2
Petrus ſciuit ꝙ breuis eēt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itē iohānes 3
ſciuit ſupueniſſe diē mortis ſue. Cū igitᷣ oēs iſti p̄ſciuerūt diē mort
ſue. ḡ ⁊ btā ꝟgo oīm alioꝝ dña p̄ſciuit. ¶ Itē puerbioꝝ. xiij. Spes
q̄ differtᷣ affligit aīam Si igitᷣ tps p̄ſcitū ⁊ determiatū ⁊ p̄ſcia pene au 4
ferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. ḡ ad btitudinē vie ꝑ
tinet p̄ſcire mortē determiate. Sic igitᷣ patȝ ꝙ btiſſima ꝟgo habuit
p̄mā grām q̄ circūſtat mortē. ¶ Itē ad h idē. oīs hō mortē ſuā vellet 5
p̄ſcire libēter. ḡ ⁊ ipa. Sȝ quicqd voluit ſcire fuit ei reuelatū niſi aliq̄
rō h ipediret. ſȝ illd nulla rō ipediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ ē rō q̄re 6
aliquib reuelatᷣ. aliqb nō. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha/
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriū. iuxta illd Dan. q̄ fuit vir deſide/
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eē cū xpo Quecūq̄ igitᷣ cā aſſi
gnari pt in btiſſima ꝟgine excellētior fuit q̄ȝ i alijs. ḡ ſibi poti⁹ debuit
reuelari q̄ȝ alijs ¶ Itē inter p̄ſcire tranſitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄ſcire 7
nec opari mediū ē p̄ſcire ⁊ nō opari. p̄mū ꝯuenit xpo. ſcd̄m alijs via
torib. ḡ mediū ꝯuenit btiſſime ꝟgini q̄ hȝ ſtatū mediū.

Nr̄ Poſt hec de inuitatōe ⁊ deductōe. ¶ Qd aūt dñs inuitatā Rō p³
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. q: dñs

p̄ma pꝫ Hieremie p̄. Prius q̄ȝ te formarē in vtero noui te ⁊ anteq̄ȝ
4 exires de vulua ſanctificaui te. ¶ Itē oīs ſanctificatus in vtero ordi
naẗ ad ſanctū in vtero. igiẗ qd̄ imediatiorē ⁊ ꝓpinquiorē relatōeꝫ
hꝫ ad ſanctū in vtero illud potiſſimū dꝫ ſanctificari in vtero. ſꝫ nō
potuit īmediatior eē relaº eiꝰ qd̄ vniebaẗ v̄bo ad aliq̄d aliđ q̄ȝ ad il
5 lud vñ ſumebaẗ illud ſanctū qd̄ vniebaẗ. h̄ potiſſimū fuit btā v̄go.
g̃ potiſſimū fuit ⁊ debuit in vtero ſanctificari. ¶ Itē Hieremias fu/
6 it in vtero ſanctificatus ꝓpter expreſſiorē ꝓphetiā de ſancto in vte/
ro. ¶ Itē iohānes fuit in vtero ſanctificatus ꝓpter digiti demōſtra/
7 tionē. g̃ multo fortius btīſſima v̄go ꝓpter ipius ↄceptōem ⁊ gene/
ratōem. ¶ Itē dt̄ Anſelmus. Ea puritate beata v̄go ↄnitebat q̄ maior
ſub celo nequit intelligi. Sꝫ puritas dei homis eſt pctm̄ originale
nec habere nec vnq̄ȝ habuiſſe. Maior q̄uidē poſt illā eſt originale ha
buiſſe ſed ſtatim ⁊ ab illo oīno mūdatū eſſe. g̃ btā v̄go debuit q̄dē in
originali ↄcipi ſed ſtatim ab illo mūdari. g̃ debuit in vtero ſanctifi/
cari. ¶ Itē Auguſti. Ego puto ꝙ copioſior ſanctificatōis bendictio
in ipam deſcendit q̄ nō tm̄ ipius ſanctificaret ortū. ſed etiā vitā. dein/
ceps ab oī pctō cuſtodiret īmunē qd̄ nemini alteri in natis mulieꝝ
crediẗ eſſe donatū ⁊c. vt ſupra. Ex vltima autoritate manifeſtū eſt ꝙ
Excellētia ſan/ btīſſima v̄go in vtero ſanctificata fuit. Qꝫ āt eius ſanctificatio oēs
ctificatōis ma. excellit. in hoc notaẗ ꝙ alij poſt talē ſanctificatōem ad minus venia/
liter peccauerūt. vñ dr̄ de iohāne. Antra deſerti ⁊c. ipa aūt ita ſanctifi/
cata fuit ꝙ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic g̃
manifeſtū eſt q̄liter btīſſima v̄go fuit p̄figurata ⁊ ꝓphetata annūcia
ta miraculoſe ↄcepta ⁊ in vtero ſanctificata. ⁊ ſic ↄſtat eā oēs ſpēales
grās habuiſſe q̄s ↄtingit ortū ſctōꝝ decorare ¶ De gr̄ijs ſpēalibꝫ/
¶ Poſt hoc videndū eſt de ſpecialibꝫ gratijs que circūſtant ↄuer/
ſatonem. Que ſpecialitas gratie innuiẗ quotiens aliquis ſanctorū
ſpecialiter a deo diligiẗ vel amicus dei appellatur. verbi grā. in vete/
Abraam ri teſtamento dr̄ dn̄s ſpecialiter amare abraam ⁊ hoc ꝓpter fidem.
iuxta illud Geñ. xx. Credidit abraam deo ⁊ reputatū eſt illi ad iuſti
ciam ⁊ amicus dei appellatus eſt. Sic em̄ deus loquebaẗ cum eo.
Moyſes. Item moyſes ꝓpter manſuetudinē. qꝛ mitiſſimꝰ fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus eſt cū quo loquebaẗ facie ad fa/
David ciem ſicut ſolet hō loq̄ amico ſuo Numeri. xij. Item David ꝓpter
humilitatē. inuenit em̄ virum ſm̄ cor ſuum dn̄s. Item in nouo te/
Joānes euāg. ſtamento iohānes euāgeliſta ꝓpter virginitatē quem ſpeciali prero
gatiua ſpeciali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ diſcipulus quem ſpe/
cialiter diligebat ieſus. Item legiẗ in eodem iohāne ꝙ dn̄s dilige/
Nicolaus bat Mariam ⁊ marthā ⁊ lazarū. ⁊ ↄſtat ꝙ hoc fuit ꝓpter hoſpita/
litatē ꝑ quam ipi ⁊ alij quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus ꝓpter

miſericordiã appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellẽtiſſime Probaᵒ pᵃ
fuerunt in beata ꝟgine. Si eñ dilexit dñs abraam ꝓpter fidẽ qua
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturũ. vel qua credidit filium
moriturũ ⁊ reſurrecturũ. multo fortius diligebat beatã ꝟginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturã ⁊ virginem per/
manſurã. ¶ Itẽ ſi dilexit moyſen ꝓpter manſuetudinẽ ⁊ hanc dile/ 2ᵒ
xit. quia eſt virgo ſingularis inter oĩes mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝓpter humilitatẽ hanc etiam dilexit. quia vt dr Auguſti. nunq̃
exaltata ſuꝑ choros angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniũ ho
minũ. ¶ Item ſi dilexit iohannẽ ꝓpter ꝟginitatẽ ⁊ ecce plus iohã/ 4
ne hãc. hec eñ ẽ ꝟgo ꝟginũ. hoc aũt iohãnes nõ fuit. ¶ Itẽ ſi mariã 5
marthã lazarũ ꝓpter hoſpitalitatẽ dilexit. hec ipm in vtero ſuo ho/
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nõ fecit. ¶ Itẽ ſi ni/ 6
colaũ ꝓpter miſericordiã dilexit. ⁊ hanc qꝛ regina miſericordie. Ex
his oĩbꝫ manifeſtũ eſt ꝙ oẽs ſpeciales grẽ quas circa ↄuerſatõez alio
rum ſanctoꝝ eſt reꝑire in maria gratioſiſſima ꝟgine ſuperãt ⁊ eminẽt
manifeſte.

¶ De p̄ſcitu mortis marie

Nr̄ Poſt hec de gratijs ſpecialibꝫ circa mortẽ q̃ videntᷣ eẽ quin/ Quinq̃ ſunt
q3. ſcꝫ mortem p̄ſcire. moriturã inuitare. mori ſine dolore. ſta mortis grẽ.
tim euolare. in aĩa ⁊ corpore ſtatim reſurgere

¶ Ad ꝑmũ ſcꝫ ꝙ mortẽ ſuã p̄ſciuerit videtᷣ a minori. de ſcõ marti/ Rõ pᵃ
no legitᷣ ⁊ cantatᷣ. btũs martinꝰ lõge añ obitũ ſuũ p̄ſciuit. ¶ Itẽ btũs 2
Petrus ſciuit ꝙ breuis eẽt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itẽ iohãnes 3
ſciuit ſuꝑueniſſe diẽ mortis ſue. Cũ igitᷣ oẽs iſti p̄ſciuerũt diẽ mortꝭ
ſue. ḡ ⁊ btã ꝟgo oĩm alioꝝ dña p̄ſciuit. ¶ Itẽ puerbioꝝ. xiij. Spes 4
q̃ differtᷣ affligit aĩam Si igitᷣ tps p̄ſcitũ ⁊ determiatũ ⁊ p̄ſcia pene au
ferẽde letificat. ⁊ incertitudo anxietatẽ generat. ḡ ad btitudinẽ vie ꝑ
tinet p̄ſcire mortẽ determiate. Sic igitᷣ patꝫ ꝙ btiſſima ꝟgo habuit
ꝑmã grãm q̃ circũſtat mortẽ. ¶ Itẽ ad h̄ idẽ. oĩs hõ mortẽ ſuã vellet 5
p̄ſcire libẽter. ḡ ⁊ ipa. Sꝫ quicqd voluit ſcire fuit ei reuelatũ niſi aliq̃
rõ h̄ ĩpediret. ſꝫ illꝺ nulla rõ ĩpediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itẽ q̃ ẽ rõ q̃re 6
aliquibꝫ reuelatᷣ. aliq̃bꝫ nõ. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha/
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriũ. iuxta illꝺ Dan. q̇ fuit vir deſide/
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eẽ cũ xpo Quecũq3 igitᷣ cã aſſi
gnari pt in btiſſima ꝟgine excellẽtioꝛ fuit q̃ ĩ alijs. ḡ ſibi potiꝰ debuit
reuelari q̃ alijs ¶ Itẽ inter p̄ſcire tranſitũ ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄ſcire 7
nec opari mediũ ẽ p̄ſcire ⁊ nõ opari. ꝑmũ ↄuenit xpo. ſcõm alijs via
toribꝫ. ḡ mediũ ↄuenit btiſſime ꝟgini q̃ hꝫ ſtatũ mediũ.

Nr̄ Poſt hec de inuitatõe ⁊ deductõe. ¶ Qꝺ aũt dñs inuitatã Rõ pᵃ
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. qꝛ dñs

apparuit charo ſuo iohãni ꝛ dixit Dilecte mi veni. ſi hoc fecerit xp̃s
Johãni ergo potius matri. Itẽ ſi iohãni qꝛ charus. igitur potiꝰ ma/
2 tri q̃ in infinitũ charioꝛ fuit. ¶ Itẽ dꝛ in p̃ncipio. ij. Reg. vi. qꝫ dauid
deduxit archã in ſuã domũ ꝛc. Item q̃liter luſerit añ archã ꝛc. igitur
3. xp̃s matrẽ ſuã ſpecial'r deduxit. ¶ Item opus miſericordie ẽ ſepelire
mortuos. igiꝛ ꝛ pater miſericordiaꝝ potiſſime debuit exequijs ma/
tris intereſſe ꝛ eã ſepulture cõmendare. Sꝫ ipſius ſepelire fuit in celo
ſup oẽs choros angeloꝝ aſſumi. igiꝛ debuit hoc filiꝰ in pſona ꝓpa
et corporali p̃ſentia facere ¶ De mortis dolore

Rõ p̃a NŨ Poſt hoc de ipſius morte ſi fuerit ſine dolore. ¶ Et videꝛ pri
mo qꝫ nõ. Ita eñ ſe hꝫ mors ad mortẽ ſicut vita ad vitã. ſꝫ
vita dñe noſtre inter oẽs vitas ſimilima fuit vite dñi noſtri ieſu xp̃i
2. igiꝛ mors morti. ſꝫ illa doloriſſima. igiꝛ ꝛ illa. ¶ Itẽ ratio aſſignaꝛ q̃
re mors dñi fuit doloriſſima ſiue aſprima. dꝛ eñ vt oportet. qꝛ vbi ẽ
nobilioꝛ naturaꝝ ꝯiunctio ꝛ ibi maioꝛ eſt delectatio. ſꝫ in quoꝝ cõ/
iunctione maioꝛ eſt delectatio in illoꝝ ſepatõne maioꝛ eſt doloꝛ. vñ
cũ aĩa xp̃i nobiliſſima fuerit ꝯiuncta nobiliſſimo corpi. ꝛ in illoꝝ cõ
iunctione maxima fuit delectatio. ꝛ in ſepatõne maximus fuit doloꝛ
Vñ hiere. O vos oẽs q̃ trãſitis p viã ꝛc. Sed eadẽ cã fuit in beatiſ
ſima ỽgine ſcd̃o loco in ſummo. igiꝛ in ipſius morte maximus fuit
3. doloꝛ poſt dolorem xp̃i. ¶ Itẽ inter q̃cunqꝫ maioꝛ eſt par, illoꝝ dele/
ctabilioꝛ eſt cõmanſio. ſed in corpe beatiſſime virginis ꝛ in aĩma ſua
maxima par fuit ad inuicem. qꝛ ſp̃us aduerſus carnem nõ ꝯcupiuit
nec ecõuerſo. igiꝛ ꝛ delectabilioꝛ cõmanſio. igiꝛ ꝛ maximus in ſepa/
Cõtra p̃o tione doloꝛ. ¶ In ꝯtrariũ eſt qd̃ legiꝛ in ꝓlogo ſup iohannẽ de io/
hãne qꝫ facta oratõne poſitus eſt ad patres ſuos tã extraneus a do/
lore mortis q̃ꝫ a corruptõne carnis. Sed improportionabil'r beata
virgo aliena fuit a corruptõne carnis. igiꝛ ĩproportionabiliter plus
debuit eſſe aliena a dolore mortis. ¶ Itẽ Damaſce. Sed ꝛ ipſa beata
2. beataꝝ que ſup naturam dñationũ exaltata eſt. dolores quos effu/
git pariens hos in xp̃i paſſionis tempore ſuſtinuit. a maternali cõ/
paſſione viſcerum laceratõem tolerãs. ꝛ quem deum cognouit p na/
tiuitatẽ hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipſa gladio cogi/
tatõnis lacerata. ꝛ hoc eſt tuam ipſius aĩam pertranſibit gladius
Luce. ij. Ex hac autoritate infertur vbi dꝛ. nõ iudicabit deus in id/
ipſum bis qꝫ ille doloꝛ reputatur ei gladius. igitur ſicut poſt gladiũ
E nõ eſt doloꝛ. ita nec poſt iſtum gladiũ debuit ſuſtinere dolorẽ mortis
3 ¶ Itẽ ille gladius reputaꝛ ei p eq̃pollentiã ꝓ martyrio. ſꝫ poſt mar
4 tyriũ nõ ẽ doloꝛ mortis. igiꝛ neqꝫ poſt hũc gladiũ q̃ eq̃pollet ei ¶ Itẽ
5 rõne huius doloris debeꝛ ei aureola martyꝝ. igiꝛ poſt hũc nõ ẽ doloꝛ
mortis. ¶ Itẽ moyſes ꝓpter abſtractõnem ſp̃us ſm actum a viribꝰ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miſericordiã appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellẽtiſſime Proba° p̄ᵃ
fuerunt in beata ꝟgine. Si eñ dilexit dñs abraam ꝓpter fidẽ qua
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturũ. vel qua credidit filium
moriturũ ⁊ reſurrecturũ. multo fortius diligebat beatã ꝟginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturã ⁊ virginem per/
manſurã. ¶ Itẽ ſi dilexit moyſen ꝓpter manſuetudinẽ ⁊ hanc dile/ 2
xit. quia eſt virgo ſingularis inter oẽs mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝓpter humilitatẽ hanc etiam dilexit. quia vt dt Auguſti. nunꝙ̃
exaltata ſup choros angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniũ ho
minũ. ¶. Item ſi dilexit iohannẽ ꝓpter ꝟginitatẽ ⁊ ecce plus iohã/ 4
ne hãc. hec eñ ẽ ꝟgo ꝟginũ. hoc aũt iohãnes nõ fuit. ¶ Itẽ ſi mariã 5
marthã lazarũ ꝓpter hoſpitalitatẽ dilexit. hec ip̄m in vtero ſuo ho/
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nõ fecit. ¶. Itẽ ſi ni/ 6
colaũ ꝓpter miſericordiã dilexit. ⁊ hanc q꞉ regina miſericordie. Ex
his oĩbꝫ manifeſtũ eſt ꝙ oẽs ſpeciales grẽ quas circa ꝯuerſatõez alio
rum ſanctoꝝ eſt repire in maria gratioſiſſima ꝟgine ſuperãt ⁊ eminẽt
manifeſte. ¶ De p̄ſcitu mortis marie

NR̃ Poſt hec de gratijs ſpecialibꝫ circa mortẽ q̃ videnꝟ eẽ quin/ Quinqꝫ ſunt
qꝫ. ſcꝫ mortem p̄ſcire. moriturã inuitare. mori ſine dolore. ſta mortis grẽ.
tim euolare. in aĩa ⁊ corpore ſtatim reſurgere

¶ Ad p̄mũ ſcꝫ ꝙ mortẽ ſuã p̄ſciuerit videꝟ a minori. de ſcõ marti/ Rõ p̄ᵃ
no legiꝟ ⁊ cantaꝟ. btũs martin⁹ lõge añ obitũ ſuũ p̄ſciuit. ¶ Itẽ btũs 2
Petrus ſciuit ꝙ breuis eẽt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itẽ iohãnes 3
ſciuit ſuꝑueniſſe diẽ mortis ſue. Cũ igiꝟ oẽs iſti p̄ſciuerũt diẽ mortꝭ
ſue. ḡ ⁊ btã ꝟgo oĩm alioꝝ dña p̄ſciuit. ¶ Itẽ puerb ioꝝ. xiij. Spes 4
q̄ differꝟ affligit aĩam Si igiꝟ tps p̄ſcitũ ⁊ determiatũ ⁊ p̄ſcia pene au
ferẽde letificat. ⁊ incertitudo anxietatẽ generat. ḡ ad btĩtudinẽ vie ꝑ
tinet p̄ſcire mortẽ determiate. Sic igiꝟ patꝫ ꝙ btĩſſima ꝟgo habuit
p̄mã grãm q̄ circũſtat mortẽ. ¶ Itẽ ad h̓ idẽ. oĩs hõ mortẽ ſuã vellet 5
p̄ſcire libẽter. ḡ ⁊ ipa. Sꝫ quicq̃d voluit ſcire fuit ei reuelatũ niſi aliq̃
rõ h̓ ip̄ediret. ſꝫ illđ nulla rõ ip̄ediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itẽ q̄ ẽ rõ q̄re 6
aliquibꝫ reuelaꝟ. aliq̄bꝫ nõ. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha/
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriũ. iuxta illđ Dan. q̄ fuit vir deſide/
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eẽ cũ xp̄o Quecũqꝫ igiꝟ cã aſſi
gnari p̄t in btĩſſima ꝟgine excellẽtior fuit q̃ꝫ i alijs. ḡ ſibi poti⁹ debuit
reuelari q̃ꝫ alijs ¶ Itẽ inter p̄ſcire tranſitũ ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄ſcire 7
nec opari mediũ ẽ p̄ſcire ⁊ nõ opari. p̄mũ ꝯuenit xp̄o. ſcđm alijs via
toribꝫ. ḡ mediũ ꝯuenit btĩſſime ꝟgini q̄ hꝫ ſtatũ mediũ.

NR̃ Poſt hec de inuitatõe ⁊ deductõe. ¶ Qđ aũt dñs inuitatã Rõ p̄ᵃˢ
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. q꞉ dñs

apparuit charo ſuo iohãni ⁊ dixit Dilecte mi veni. ſi hoc fecerit xp̄s
Iohãni ergo potius matri. Itē ſi iohãni q2 charus. igitur poti9 ma/
2 tri q̄ in infinitū charior fuit. ¶ Itē dr̄ in p̄ncipio. ij. Reg. vi. q̄ dauid
deduxit archā in ſuā domū ⁊c. Item q̄liter luſerit an̄ archā ⁊c. igitur
3. xp̄s matrē ſuā ſpecial'r deduxit. ¶ Item opus miſericordie ē ſepelire
mortuos. igiť ⁊ pater miſericordiaꝝ potiſſime debuit exequijs ma/
tris intereſſe ⁊ eā ſepulture cōmendare. Sꝫ ipius ſepelire fuit in celo
ſup oēs choros angeloꝝ aſſumi. igiť debuit hoc fili9 in pſona ꝓpa
et corporali p̄ſentia facere ¶ De mortis dolore

Rō p̄a Nr̄ Poſt hoc de ipius morte ſi fuerit ſine dolore. ¶ Et videť pri
mo q̄ nō. Ita eñ ſe hꝫ mors ad mortē ſicut vita ad vitā. ſꝫ
vita dñe noſtre inter oēs vitas ſimilima fuit vite dñi noſtri ieſu xp̄i
2. igiť mors morti. ſꝫ illa doloriſſima. igiť ⁊ illa. ¶ Itē ratio aſſignať q̄
re mors dñi fuit doloriſſima ſiue aſprima. dr̄ eñ vt oportet. q2 vbi ē
nobilior naturaꝝ ꝯiunctio ⁊ ibi maior eſt delectatio. ſꝫ in quoꝝ cō/
iunctione maior eſt delectatio in illoꝝ ſepatōne maior eſt dolor. vñ
cū aīa xp̄i nobiliſſima fuerit ꝯiuncta nobiliſſimo corpi. ⁊ in illoꝝ cō
iunctione maxima fuit delectatio. ⁊ in ſepatōne maximus fuit dolor
Vñ hiere. O vos oēs q̄ trāſitis p viā ⁊c. Sed eadē cā fuit in beatiſ
ſima ꝟgine ſcd̄o loco in ſummo. igiť in ipius morte maximus fuit
3. dolor poſt dolorem xp̄i. ¶ Itē inter q̄cunqꝫ maior eſt pax, illoꝝ dele/
ctabilior eſt cōmanſio. ſed in corpe beatiſſime virginis ⁊ in aīma ſua
maxima pax fuit ad inuicem. q2 ſpūs aduerſus carnem nō ꝯcupiuit
nec ecōuerſo. igiť ⁊ delectabilior cōmanſio. igiť ⁊ maximus in ſepa/
Cōtra p̄o tione dolor. ¶ In ꝯtrariū eſt qd̄ legiť in ꝓlogo ſup iohannē de io/
hāne q̄ facta oratōne poſitus eſt ad patres ſuos tā extraneus a do/
lore mortis q̄ꝫ a corruptōne carnis. Sed improportionabil'r beata
virgo aliena fuit a corruptōne carnis. igiť īproportionabiliter plus
debuit eſſe aliena a dolore mortis. ¶ Itē Damaſce. Sed ⁊ ipa beata
2. beataꝝ que ſup naturam dñationū exaltata eſt. dolores quos effu/
git pariens hos in xp̄i paſſionis tempore ſuſtinuit. a maternali cō/
paſſione viſcerum laceratōem tolerās. ⁊ quem deum cognouit p na/
tiuitatē hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipa gladio cogi/
tatōnis lacerata. ⁊ hoc eſt tuam ipius aīam pertranſibit gladius
Luce. ij. Ex hac autoritate infertur vbi dr̄. nō iudicabit deus in id/
ipſum bis q̄ ille dolor reputatur ei gladius. igitur ſicut poſt gladiū
E nō eſt dolor. ita nec poſt iſtum gladiū debuit ſuſtinere dolorē mortis
3 ¶ Itē ille gladius reputať ei p eq̄pollentiā ꝓ martyrio. ſꝫ poſt mar
4 tyriū nō ē dolor mortis. igiť neqꝫ poſt hūc gladiū q̄ eq̄pollet ei ¶ Itē
5 rōne huius doloris debeť ei aureola martyꝝ. igiť poſt hūc nō ē dolor
mortis. ¶ Itē moyſes ꝓpter abſtractōnem ſpūs ſm̄ actum a virib9

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miſericoꝛdiā appellatus eſt amicus dei. Sed hec dona excellētiſſime Probaᵒ pᵃ
fuerunt in beata ꝟgine. Si eñ dilexit dñs abraam ꝓpter fidē qua
credidit de vetula ⁊ vetulo filium naſciturū. vel qua credidit filium
moriturū ⁊ reſurrecturū. multo foꝛtius diligebat beatā ꝟginem pro
pter fidem qua credidit ſe virginem deum pariturā ⁊ virginem per
manſurā. ¶ Itē ſi dilexit moyſen ꝓpter manſuetudinē ⁊ hanc dile 2
xit. quia eſt virgo ſingularis inter oēs mitis. ¶ Item ſi dilexit Da 3
uid ꝓpter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dē Auguſti. nunꝙ
exaltata ſup choꝛos angeloꝝ fuiſſet niſi fuiſſet humilima omniū ho
minū. ¶ Item ſi dilexit iohannē ꝓpter ꝟginitatē ⁊ ecce plus iohā 4
ne hāc. hec eñ ē ꝟgo ꝟginū. hoc aūt iohānes nō fuit. ¶ Itē ſi mariā 5
marthā lazarū ꝓpter hoſpitalitatē dilexit. hec ipm in vtero ſuo ho
ſpitauit. carne veſtiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē ſi ni 6
colaū ꝓpter miſericoꝛdiā dilexit. ⁊ hanc qꝛ regina miſericoꝛdie. Ex
his oībꝫ manifeſtū eſt ꝙ oēs ſpeciales grē quas circa ꝯuerſatōēꝫ alio
rum ſanctoꝝ eſt repire in maria gratioſiſſima ꝟgine ſuperāt ⁊ eminēt
manifeſte.

¶ De pſcitu mortis marie

Nr̄ Poſt hec de gratijs ſpecialibꝫ circa mortē ꝙ videntᷣ eē quin Quinꝙ ſunt
ꝙ. ſcꝫ mortem pſcire. moriturā inuitare. mori ſine doloꝛe. ſta mortis grē
tim euolare. in aīa ⁊ coꝛpore ſtatim reſurgere

¶ Ad pmū ſcꝫ ꝙ mortē ſuā pſciuerit videtᷣ a minori. de ſcō marti Rō pᵃ
no legitᷣ ⁊ cantatᷣ. btūs martinꝰ lōge aū obitū ſuū pſciuit. ¶ Itē btūs 2
Petrus ſciuit ꝙ breuis eēt diſpoſitio tabernaculi ſui. ¶ Itē iohānes 3
ſciuit ſupueniſſe diē moꝛtis ſue. Cū igitᷣ oēs iſti pſciuerūt diē moꝛtꝪ
ſue. ḡ ⁊ btā ꝟgo oīm alioꝝ dña pſciuit. ¶ Itē puerbioꝝ. xiij. Spes 4
ꝙ differtᷣ affligit aīam Si igitᷣ tps pſcitū ⁊ determiatū ⁊ pſcia pene au
ferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. ḡ ad btitudinē vie ꝑ
tinet pſcire moꝛtē determiate. Sic igitᷣ patꝫ ꝙ btiſſima ꝟgo habuit
pmā grām ꝙ circūſtat moꝛtē. ¶ Itē ad h̄ idē. oīs hō moꝛtē ſuā vellet 5
pſcire libēter. ḡ ⁊ ipa. Sꝫ quicqd voluit ſcire fuit ei reuelatū niſi aliq
rō h̄ ipediret. ſꝫ illd nulla rō ipediuit. ḡ ei reuelauit. ¶ Itē ꝙ ē rō q̄re 6
aliquibꝫ reuelatᷣ. aliqbꝫ nō. Si dignitas ⁊ ipa digniſſima. Si cha
tas ⁊ ipa chariſſima. Si deſideriū. iuxta illd Dan. ꝙ fuit vir deſide
rioꝝ. ⁊ ipa cupiebat ſumme diſſolui ⁊ eē cū xpo Quecūꝙ igitᷣ cā aſſi
gnari pt in btiſſima ꝟgine excellētioꝛ fuit ꝙꝫ i alijs. ḡ ſibi potiꝰ debuit
reuelari ꝙꝫ alijs ¶ Itē inter pſcire tranſitū ⁊ opari. ⁊ inter nec pſcire 7
nec opari mediū ē pſcire ⁊ nō opari. pmū ꝯuenit xpo. ſcdm alijs via
toribꝫ. ḡ mediū ꝯuenit btiſſime ꝟgini ꝙ hꝫ ſtatū mediū.

Nr̄ Poſt hec de inuitatōe ⁊ deductōe. ¶ Qđ aūt dñs inuitatā Rō pᵃ
matrem ſuam deduxerit videtur ꝑ locum a minori. qꝛ dñs

apparuit charo ſuo iohãni ꝛ dixit Dilecte mi veni. ſi hoc fecerit xp̃s
Johãni ergo potius matri. Itẽ ſi iohãni qꝛ charus. igitur poti⁹ ma/
2 tri q̃ in infinitũ charioꝛ fuit. ¶ Itẽ dꝛ in p̃ncipio. ij. Reg. vi. q̱ dauid
deduxit archã in ſuã domũ ꝛc. Item q̃liter luſerit an̄ archã ꝛc. igitur
3. xp̃s matrẽ ſuã ſpecial'r deduxit. ¶ Item opus miſericordie ẽ ſepelire
mortuos. igiꝫ ꝛ pater miſericordiaꝝ potiſſime debuit exequijs ma/
tris intereſſe ꝛ eã ſepulture cõmendare. Sꝫ ipſius ſepelire fuit in celo
ſup̱ oẽs choros angeloꝝ aſſumi. igiꝫ debuit hoc fili⁹ in p̱ſona ꝓp̃a
et corporali pſ̃entia facere ¶ De mortis dolore

Rõ p̃a Nũ Poſt hoc de ipſius morte ſi fuerit ſine dolore. ¶ Et videꝫ pri
mo q̱ nõ. Ita eñ ſe hꝫ mors ad mortẽ ſicut vita ad vitã. ſꝫ
vita dñe noſtre inter oẽs vitas ſimilima fuit vite dñi noſtri ieſu xp̃i
2. igiꝫ mors morti. ſꝫ illa doloriſſima. igiꝫ ꝛ illa. ¶ Itẽ ratio aſſignaꝫ q̃
re mors dñi fuit doloriſſima ſiue aſprima. dꝛ eñ vt oportet. qꝛ vbi ẽ
nobilioꝛ naturaꝝ ꝯiunctio ꝛ ibi maioꝛ eſt delectatio. ſꝫ in quoꝝ cõ/
iunctione maioꝛ eſt delectatio in illoꝝ ſepatõne maioꝛ eſt doloꝛ. vñ
cũ aĩa xp̃i nobiliſſima fuerit ꝯiuncta nobiliſſimo corp̱i. ꝛ in illoꝝ cõ
iunctione maxima fuit delectatio. ꝛ in ſepatõne maximus fuit doloꝛ
Vñ hiere. O vos oẽs q̇ trãſitis p̱ viã ꝛc. Sed eadẽ cã fuit in beatiſ
ſima ꝟgine ſcd̊o loco in ſummo. igiꝫ in ipſius morte maximus fuit
3. doloꝛ poſt dolorem xp̃i. ¶ Itẽ inter q̃cunqꝫ maioꝛ eſt pax, illoꝝ dele/
ctabilioꝛ eſt cõmanſio. ſed in corp̱e beatiſſime virginis ꝛ in aĩma ſua
maxima pax fuit ad inuicem. qꝛ ſp̃us aduerſus carnem nõ ꝯcupiuit
nec ecõuerſo. igiꝫ ꝛ delectabilioꝛ cõmanſio. igiꝫ ꝛ maximus in ſepa/
Cõtra p̃o tione doloꝛ. ¶ In ꝯtrariũ eſt qd̊ legiꝫ in ꝓlogo ſup̱ iohannẽ de io/
hãne q̱ facta oratõne poſitus eſt ad patres ſuos tã extraneus a do/
lore mortis q̃ꝫ a corruptõne carnis. Sed improportionabil'r beata
virgo aliena fuit a corruptõne carnis. igiꝫ ĩproportionabiliter plus
debuit eſſe aliena a dolore mortis. ¶ Itẽ Damaſce. Sed ꝛ ipſa beata
2. beataꝝ que ſup̱ naturam dñationũ exaltata eſt. dolores quos effu/
git pariens hos in xp̃i paſſionis tempore ſuſtinuit. a maternali cõ/
paſſione viſcerum laceratõem tolerãs. ꝛ quem deum cognouit p̱ na/
tiuitatẽ hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipſa gladio cogi/
tatõnis lacerata. ꝛ hoc eſt tuam ipſius aĩam pertranſibit gladius
Luce. ij. Ex hac autoritate infertur vbi dꝛ. nõ iudicabit deus in id/
ipſum bis q̱ ille doloꝛ reputatur ei gladius. igitur ſicut poſt gladiũ
E nõ eſt doloꝛ. ita nec poſt iſtum gladiũ debuit ſuſtinere dolorẽ mortis
3 ¶ Itẽ ille gladius reputaꝫ ei p̱ eq̇pollentiã ꝓ martyrio. ſꝫ poſt mar
4 tyriũ nõ ẽ doloꝛ mortis. igiꝫ neqꝫ poſt hũc gladiũ q̇ eq̇pollet ei ¶ Itẽ
5 rõne huius doloris debeꝫ ei aureola martyꝝ. igiꝫ poſt hũc nõ ẽ doloꝛ
mortis. ¶ Itẽ moyſes ꝓpter abſtractõnem ſp̃us ſm̃ actum a viribꝫ

Inferioribꝫ nõ ſenſit defectũ ſitis ⁊ famis.xl.diebꝫ ⁊.xl.noctibꝫ.ſiliter
et helyas.ergo ſi delectatio ſpũs talis ⁊ tanta taliter ⁊ tantũ abſtra-
xit hic ſenſum paſſionis. ⁊ tãtũ ⁊ tãdiu interrupit.ergo maior ma-
gis abſtrahit ⁊ magis interrũpit.⁊ improportiõabilr̃ maior impro
portõnabilr̃ magis abſtrahit ⁊ interrũpit Sed improportõnabilr̃
abſtrahi a corpore ſuꝑ illud abſtrahi qđ eſt ſm actũ.⁊ iſtud abſtra-
hi qđ eſt ſm ſubſtantiã.⁊ improportõnabilr̃ interrũpi qđ eſt ſemꝑ
eſt ſuꝑ illud interrũpi qđ eſt ad tempus.ergo improportõnabilr̃ de-
lectatio maior pt̃ abſtrahere aĩam a corpore ſm ſubſtantiã ⁊ exclude
re oẽm penã.ergo beatiſſima ỽgo mortua fuit pre amore ſine dolore.
¶ Itẽ paulus neſciuit in raptu vtrũ in corpore vel extra corpus.ij. 6
Choꝝ.ergo intenſior raptus aĩam ſm ſubam abſtrahere pt̃. ¶ Item 7
maiores motus impediũt minores.⁊ natura inclinat ad carnẽ ⁊ ad
corpus.ſed charitas inclinat a corꝑe ad xp̃m.iuxta illud. Cupio iã
diſſolui ⁊ eſſe cũ xp̃o.ergo tm̃ pt̃ intendi inclinatio ſurſum ꝙ ſepat̃
et abſtrahit̃ ab inclinatõe deorſum.ergo charitas tm̃ pt̃ ſurſum tra-
here ꝙ aĩa ſeparet̃ a corꝑe.⁊ ſic moriet̃ pre amore ¶ Item duoꝝ dolo 8
rum maior eſt medicina minoris.ſed aĩa ſm charitatẽ dolet eſſe ſe-
parata a deo.ſm naturã vero dolet diuidi a corpore.ergo ille tm̃ pt̃
intendi ꝙ iſtũ nõ ꝯtingit ſentiri.ergo pt̃ mori ſine dolore. ¶ Itẽ qc-
quid aptũ natũ eſt inducere languorẽ ſi ꝯtinuet̃ ⁊ intendat̃ pt̃ indu 9.
cere mortem.ſed amor pt̃ inducere languorẽ.ergo ⁊ mortem. Mi-
nor pꝫ canticoꝝ.ij.q꞉ amore langueo. Glo.pre amoris magnitudi-
ne oĩa temporalia faſtidio. ¶ Ex his pꝫ ꝙ beatiſſima ỽgo p̄ amo Maria euola
re ⁊ ſine dolore mortua fuit. ¶ Item ꝙ ſtatim euolauerit diſputa uit ſtatim ad
bile nõ eſt.q꞉ nihil purgabilis habuit ¶ De aſſumptõe marie. celum
Nr̃. Poſtea.ſi ſtatim in aĩa ⁊ corꝑe aſſumpta fuerit ¶ Et videt̃ Rõ ꝑma.
ꝙ nõ.ꝑmo ꝑ ſermonem Hieronymi. Cogitis me o paula
vbi dt̃.multi noſtrũ dubitãt. ¶ Item Aug⁹.de eius aſſumptõe ſen-
tentia hec eſt.vt ſiue in corꝑe ſiue extra corpus neſcio deus ſcit ¶ Itẽ 2.
Hierony. Humanũ iudiciũ nõ apponat manifeſtũ qđ deus voluit 3
it eſſe occultũ. ¶ Itẽ quicq̃d nõ ſeparat̃ a culpa nec a pena.ſed oĩes 4
in adam peccauerũt.ergo oĩes in ſuo peccato vel ꝑ ſuo peccato pu
niri debent.ſed ei imponit̃ pena Geñ.iij. Puluis es ⁊ in puluerẽ re-
uerteris ⁊c.ergo oĩes in pctõ nati corꝑaliter debent incinerari.
¶ Contra Grego.in collecta Nec mortis nexibꝫ deprimi potuit q̃ do Contra
minũ noſtrũ ieſum xp̃m de ſe genuit incarnatũ. ¶ Modo quero q̃d I
appellat̃ nexus mortis.vel eſt bonũ vel eſt malũ.nõ bonũ.q꞉ omnis
boni capax fuit. ¶ Item bonũ nõ deꝑmit ſed eleuat.ergo nexus non
noĩat ibi aliq̃d boni. Si aũt eſt malũ aut eſt malũ culpe aut malũ
pene.nõ culpe.q꞉ mors nõ eſt nexus ad culpã.q꞉ poſt mortẽ nõ eſt

ſtatus culpe ſꝫ pene. Itẽ nihil dictũ eẽt ꝙ poſt mortẽ nõ poſſet pec/
care. qꝛ eſſet mater dei. cũ poſt mortẽ nullus peccet. ¶Si aũt eſt malũ
pene. quero quã penã importat nõ iehẽne. qꝛ ad illã nõ nectit mors
qꝛ multi moriũtur qui nõ vadũt ad iehẽnã. eadẽ rõne nec ad purga
toriũ. qꝛ multi moriũtur qui nõ vadũt ad purgatoriũ. nec etiã pt di
cere penã tẽporalẽ. qꝛ ad illã nõ nectit mors ſed abſoluit ab illa Itẽ
nõ pt dicere penã mortis. qꝛ beatiſſima ꝟgo vere mortua fuit. ergo
relinquit ꝙ nõ pt ſcare niſi incineratõem. ergo erit ſenſus. nõ potu/
it nexibꝫ mortis deprimi. id eſt nõ potuit incinerari. Et niſi ſtatim re
ſurrexiſſet fuiſſet incinerata vt alia corpora. ergo vere ſurrexit. Item
ꝙ nõ fuerit incinerata intelligit manifeſte in figura de archa federis
dñi ꝑ quã ſignificabat maria. q̃ quidẽ archa ꝯſtructa fuit de lignis
ſechim. quorũ natura talis eſt ꝙ nũqꝫ a vermibꝫ rodũtur nec ꝑfo/
rantur. nec in aquis ſubmerſa vnqꝫ putreſcunt. ſicut ſolẽt alia ligna
facere. ergo ſine oĩ putrefactõe ſurrexit. Hoc idem etiã ⁊ clara lu/
ce ꝓuidens p̃s. clamat cũ audacia. Surge dñe in requiẽ tuã. Et ſta
tim ſubinfert. Tu ⁊ archa ſanctificatõis tue. que manifeſte dicta cre
dũtur ⁊ in figura de maria. cuius corpus fuit archa corpis xp̄i. ſꝫ ce
lum nulla figura ſed ſolũ rei veritas poſſidet. ¶Itẽ Augꝰ. Maria
2. quãdã ſpẽali ꝓrogatiua honorat a filio poſſidẽs in ipo corpꝰ qd̕ ge
nuit. quare nõ ⁊ corpus ꝑ qd̕ genuit. niſi obuiauerit autoritas nõ/
dum ꝓſpecta. credo videre qd̕ ⁊ ꝑ qd̕ genuit. ¶Item idẽ in eodem
3. Thronũ dei thalamũ dñi celi tabernaculũ chriſti decet ibi eſſe vbi eſt
xp̄us. tantũ enĩ theзaurũ dignius eſt ſeruare celũ qꝫ terra. ¶Itẽ Au
4 guſtinꝰ in eodẽ. Letare maria leticia inenarrabili in aĩa ⁊ corpore. et
infra. Viuat ergo integralr̕ que omniũ genuit integritatẽ. ¶Item
5 Dionyſius de diui. no. Quoniã apud ipſos deo acceptos noſtros
ierothee quoniã nos vt noſci ⁊ ipſe multi noſtroꝝ ſanctoꝝ fratruꝫ
ꝯuenimus ad viſionem corporis vite ꝓ̃ncipis. ⁊ que deum ſuſcepit
aderat ⁊ frater dñi Jacobꝰ ⁊ Petrus ſumma ⁊ ꝑuectiſſima theolo/
gorũ ſummitas. Sup hũc locũ gloſa Maximi vult ꝙ in dormiti
one noſtre dñe fuerũt apoſtoli ⁊ beatus dionyſius ⁊ magiſter ſuus
ierotheus. ⁊ poſt aſſumptõeꝫ corporis fecerũt collatõem. ⁊ Jerothe
us raptus fuit. Et ſic videt approbare iſte textus dionyſij cum ſuis
gloſis illud qd̕ inuenit de aſſumptõne beate marie virginis corꝑali
6 ¶Itẽ Bern̄. Nõ decuit vt carnẽ matris ſine honore in terra relinq/
7 ret qui honorẽ parentũ ſub ꝓ̃cepti diſcretõe poſuit ¶Itẽ Bern̄. Si
aĩa paruuli nõdum nati liquefacta eſt vt maria locuta eſt. q̇d pu/
tas ꝗ̃ nam illa fuerit exultatio celeſtiũ ciuiũ q̇ vocẽ audire ⁊ faciẽ vi
8 dere ⁊ beata eiꝰ ꝓſentia frui meruerũt. ¶Itẽ Bern̄. Nõ in mũdo di/
gnior locus virginali vtero in quo dei filiũ maria ſuſcepit. nec in ce

ſo regali ſolio in quo mariā marie filius ſublimauit. ¶ Itē Bernar. 9
Tēpus eſt loquēdi omī carni cum aſſumitꝰ incarnati verbi mater. nec
ceſſare dꝫ a laudibꝫ humana mortalitas. dū ſola noſtra mortal' na-
tura ſup īmortales ſpūs exaltatꝰ in virgine maria. ¶ Itē Aug⁹. Tā 10
tam merito integritatē incorruptibilitatis non ſeqtur vlla reſolutio
putredinis. ¶ Itē Aug⁹. Qui in vita illā pre ceteris honorauit gra 11
tia ſui ꝯceptus. pium eſt credere in morte eā pre ceteris honoraſſe
¶ Itē ſi merito viuēs pre oībꝫ dotata eſt grā. cur mortua nō erit ho- 12
norāda. ¶ Itē idē in eodē. Quid eſtimandū eſt de matre dei vbi dig 13
na ſit haberi niſi in pſentia filij. ¶ Itē quecūqꝫ ſunt eiuſdē nature eū- 14
dem locū occupāt. ſi ergo mater ⁊ filius ſunt eiuſdē nature. neccē eſt
vt ſit cū filio mater. ¶ Itē huic aſſertiōi q̄s diceret ꝙ bene poſſet eſſe 15
opinio ⁊ nō manifeſta veritas. ¶ Contra dt Bern. Sic quilibet Contra
ſenſu ſuo abūdat vbi vel certe rōni vel manifeſte autoritati nō ob- 1
uiat qđ ſentitꝰ. Itē ad idē. Querendū eſt rōni q̄d ꝯſentiat veritati ſi 2
atqꝫ ipſa veritas autoritas ſine qua nec eſt nec valet autoritas. ſi er-
go voluit ſeruare matrē integrā cū virginitatis pudore. cur nō ve-
lit ſeruare incorruptā a putredinis fetore. ¶ Itē Bern. Si vera ſīt 3
que ſcripſi gratias tibi ago ieſu xpe. qꝛ de ſctā vgine matre tua nihil
niſi qđ piū eſt ⁊ dignū eſt ſentire potui. Ecce teſtimonio ipſius pa-
pe Gregorij ⁊ duoꝝ epoꝝ Auguſtini ⁊ Dionyſij vnius abbatis ber
nardi. ūno ipoꝝ aploꝝ petri ⁊ iacobi ꝓbatū eſt beatā virginē in cor-
pore ⁊ aīa glorioſiſſime eſſe aſſumptā. qđ ⁊ rōnibꝫ pſpicuū ē. In pec
cato eñ duo ſunt Auerſio eñ a bono incōmutabili ⁊ ꝯuerſio ad bo
nū cōmutabile. iſtis rñdent duo in pena. qꝛ aīa auertit ſe a ſua vita
incidit necitatē auerſionis a corpe. cuiꝰ aīa eſt vita. ex ꝯuerſione ad
nihilū incidit neceſſitatē redeūdi in quaſi nihilū. i. in puluerē. ſed be
atiſſima virgo auerſa fuit p originale vnde debuit mori. ſed nūqꝫ fu
it ꝯuerſa actualiter ad aliqđ nihilū. ergo nō debuit incinerari. ¶ Itē
Anſelmus. Ad oīe ꝯueniens deo cui maior rō nō repugnat ſequi 4
tur neceſſariū. iſtud eſt tale. ergo iſtud neceſſariū. ¶ Itē a nullo illu- 5
ſtriū vincitꝰ. ſed dt euāgeliū Math. xxvij. multa corpa ſanctoꝝ ſur
rexerūt cū eo ⁊c. ergo ⁊ ipſa hoc accepit. ¶ Itē dionyſius dt. oēs pro 6
prietates inferioꝝ hñt ſuperiores cū excellentia. ergo cū illud datū
eſt ſanctis inferioribꝫ vt dt euāgeliū. ergo ⁊ ſumme oīm in patria.
¶ Itē eccl'ie argumentū eſt illud. iohānes ſanctificatus eſt in vtero
ergo ⁊ beata virgo. ſed eccl'ia ꝯcluſionē ꝯcedit ⁊ celebrat eius natiui 7
tatē. g̃ h̄ mō arguo a ſili. multa corpa ſctōꝝ ſurrexerūt. g̃ ⁊ btīſſime
vgis corpꝰ ſurrexit His rōibꝫ ⁊ autoritatibꝫ ⁊ multꝭ alijs manifeſtū
ē aſſumptā eā eē ī corpe ⁊ aīa. ⁊ h̄ mōis oībꝫ credimꝰ eē veꝝ Satꝭ g̃
ptꝫ qualr btīſſima vgo habuit grās ſpēales circūſtantes mortem.

Ad obiecta. ¶Ad illud aũt qđ obiectũ eſt de eius morte credimꝰ ꝙ mortua eſt pre amore ſine dolore. Et nõ eſt etiã eadẽ rõ de morte dñi. q2 cu3 illa debuit eſſe ſatiſfactoria in ſummo ꝯueniebat ⁊ optebat ꝙ eſſet penalis in ſummo ⁊ etiã volũtaria in ſummo. Vñ fuit ſpũ ꝑmittẽte carni impropria. vñ ibi ſimul in ſummo motꝰ fuit naturalis ⁊ rõnalis vñ ſummũ gaudiũ ⁊ ſummꝰ dolor ⁊ vnũ fuit materia alterius. q2 ſumme gaudebat ꝙ ꝑ ſummũ dolorẽ humanũ genus redimebat. hic aũt ſc3 in maria motus rõnalis grã informatus motum naturalẽ ſopiebat ⁊ vincebat. ita vt cũ in potẽtia eſſ3 ⁊ charitas vulnerata in ſummo ⁊ in ſummo ſurſum trahebat ⁊ vinculũ impediens ſc3 alligantiam corporis diſſoluebat.

Ad autorita. ¶Ad autoritates q̃ oppoſite ſunt ad carnalẽ aſſũptõem ꝟginis
Quattuor ſt3 marie rñdemus ꝙ quattuor ſunt genera ſupponibiliũ. Primu3 eſt
gñā ſuppõibi. qđ ex ſacra ſcriptura ita expreſſe eſt determinatum ꝙ nec dubitatio nec opinio pt circa ꝯtrariũ. de hoc dt Dam. Oĩa q̃ tradita ſunt ꝑ legẽ. ꝑ ꝓphetas. ꝑ aplos. ⁊ euãgeliſtas ſuſcipimꝰ ⁊ veneramur ⁊ co/
2. gnoſcimus nihil vltra req̃rentes ¶Alter3 genus ꝑ oppoſitũ ad hoc qđ eſt oĩno incertũ ⁊ q̃ʒtũ ad ſententiã ⁊ autoritatẽ. ⁊ hoc eſt ſimplr̃ apocriſum vel eſt incertũ q̃ʒtũ ad autoritatẽ. ſed nõ q̃ʒtũ ad ſentẽtiã et hoc eſt apocriſum ſm quid. ⁊ illud ponit̃ dubiu3. Inter hec duo
3. ſunt media ¶Terciũ ergo ⁊ ꝓmũ mediũ eſt. qñ aliq̃d nõ eſt determinatũ ex ſcriptura nec ꝑ rõnem neccariã pt ꝓbari. nec etiã pt euidentia ſumi. ſed ex ꝯſeq̃ẽtijs ſcripturarũ ⁊ apparentijs rõnũ pt ⁊ ipſu3 et ſuũ oppoſitũ eq̃liter videri ⁊ ꝑſuaderi. ⁊ h̃ ꝓpt vocari opinabile vt ſt3 q̃dã opiniões ſctõr. vt ẽ illa Vtr3 oĩa ſil' ſint creata. ⁊ illa. vtr3 ãgeli ſt3 i gratuitis creati. ⁊ ſil'ia ¶Quartũ genꝰ ⁊ ſcđm mediũ ẽ. qđ q̃
4 dẽ i ſcriptura biblie nõ ẽ expſſe determiatũ. nec ex euidẽtia ſui manifeſtũ. tñ ex ꝯſequẽtia ſcripture ⁊ apparentia rõnu3 ita eſt ꝓbabile ꝙ nulla ſcriptura nulla rõ h3 aliud opponere in ꝯtrariu3. ⁊ illud ẽ pie credẽdũ Vñ ꝓmũ ẽ expſſe determinatũ. ſcđm eſt pie credendũ. terci
Nota. um opinatũ. quartũ apocriſum. Hieronyꝰ. g̃ q̃ fuit interpres biblie loquit̃ vt interpres nihil volens interſerere niſi qđ ꝑ bibliã eſt expſſum. Augꝰ. aũt vt expoſitor ⁊ inueſtigator nõ tm̃ ponit vel ſupponit ea q̃ ſunt ꝓncipia ſcie. ſed ea q̃ neccario ꝯſequũtur nulla rõne vel autoritate repugnãte. Et ſic manifeſtu3 eſt qualiter beatiſſima ꝟgo habuit gratias omniũ ꝯmunes; ⁊ ſpeciales

Q Ueſtio. xxv. eſt de ſuis priuilegiatis gratijs q̃s ipſa ſola ⁊ nulla alia creatura poſſidet.

Querit̃ ergo ꝓmo de hoc ꝓuilegio qđ eſt peccati im
Prima rõ munitas. vtr3 hoc fuerit ꝓuilegiũ in ꝑatricis. ¶Et videt̃ ꝓmo ꝙ nõ

ij.ioh.ij. Si dixerimus q2 pctm̄ nō habemus noſipſos ſeducimus
Item Ecc. neq3 infans vnius diei eſt ſine pctō ſup terrā. Itē iob. ſtel
le nō ſunt mūde in ꝯſpectu eiꝰ. Itē aplūs ad Ro.iij. oēs peccauerūt
Et Lu.vij. Quis ḡ plus deū diligit. cui rīdit. Eſtimo ꝙ is cui plꝰ
donauit. Sed beatiſſima virgo plus oībꝫ dilexit. ergo ipſi plus do-
nauit. ergo ⁊ ipſa peccauit. ¶ Itē Ro.viij. Omia cooꝑantur in bo 2.
nū his qui ſm̄ ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti. Glo. etiā peccata. ſed om
nia que cooperant̄ in bonū habuit beata ꝟgo. ergo pctā habuit. Itez
glo. ibidē ſine quibꝫ nō viuit̄. Itē glo. impoſſibile eſt quecūq3 ſctm̄
aliqñ nō cadere. Itez ꝑma ioh.j. Sanguis filij eius emūdauit nos
ab omi peccato. Glo. tm̄ nos nō debemus putare q3diu viuimꝰ om
nino poſſe a peccato mūdari. Itē ioh.ij. Quid mihi ⁊ tibi eſt muli-
er. Sup hoc dt̄ Cryſ. ꝙ aliquid humani paſſa fuit. quaſi ꝓpter va
nitatē voluit chriſtū miraculū facere. Item Prouer.ij. Quis pt̄ di-
cere mūdū eſt cor meū Itē Ecci. Nō eſt iuſtus qui faciat bonū ⁊ nō
peccet. Prouer.xxiiij. Septies in die cadit iuſtus. ¶ Itē ꝙ nō ſit ipi 3.
us priuilegiū videtur. q2 nō ꝯuenit ei ſoli. q2 multi angelorū nūq3
peccauerūt. Etiā aliqs infans ſtatim baptizatus euolat ſi morit̄. er-
go ille nunq3 peccauit actualiter. Itē iob.xv. neq3 enī reꝑhendit me
cor meū in omi vita mea ¶ Contra Augꝰ. dt̄. de qua ꝓpter hono Contra
rem filij cū de peccatis agit̄ nullā volo fieri mentōem. Itez idē. Ego 1
puto ꝙ copioſior ⁊c. Itē vt ſup̄ de ſctificatōe in vtero. Itē peccatū
veniale nō habuit. ergo ⁊c. q2 vbi aliqd de pctō veniali. ibi aliquid
vacuū de gratia. ſed ipſa plena gratia fuit. ergo nihil de pctō fuit in
ipſa. ¶ Itē Augꝰ. inde ſcimus ꝙ plus ei gratie collatū ſit ad vincen 2.
dum ex omi parte pctm̄. quoniā ꝯcipere ⁊ parere meruit quē cōſtat
nullū habuiſſe pctm̄. ¶ Itē neceſſitas peccādi relinquit̄ in exercitiū 3
eoꝝ qui cadere poſſunt. ſed ipſa cadere nō potuit. ergo illud exerciti
um habere nō debuit. ¶ Itē Anſel. Ea puritate beata virgo nitebat 4
qua ſub deo maior neqt intelligi. ſed maior pt̄ intelligi ſi peccauit. er
go nō peccauit. qđ ꝑ omia verū eſſe credimus ¶ Et ad autoritates in
ꝯtrariū adductas reſpondemus ꝙ omes ille de peccatoꝝ iure loquā Ad autorita-
tur viatoꝝ hominū. illud aūt beatiſſime virginis eſt ꝓprium ⁊ ſpeci tes dōm
ale priuilegiū reſpectu omnia viatoꝝ ⁊ ſpēale derogat generali. Qđ
aūt Cryſ. dt̄. ꝙ aliqd humani paſſa fuit. hoc eſt verū. q2 vt hō homi
nibꝫ ꝯpaſſa fuit. Sed ꝙ aliquid vani paſſa fuit ꝑ omia falſum eſt
et contra Auguſtinum.

Nūc̄ Secūdo de ꝑuilegio qđ eſt peccandi impoſſibilitas. vtrū Prima rō
ſcz beatiſſima virgo potuerit peccare ¶ Et videt̄ ꝙ ſic. quia
ipſa potuit mori. ergo potuit peccare ¶ Itē Augꝰ. dt̄ ꝙ Adam mori 2.
potuit q2 peccare potuit. ⁊ ꝙ nō potuit reduci in actum potētia mo

riendi niſi ꝑus reduceretur in actū potentia peccandi. ſed beatiſſima
virgo potuit mori. ergo potuit peccare ¶ Itē Aug⁹. querit quare de⁹
3 nō fecerit hoīes ꝙ peccare nō poſſent. Et videt ꝙ illud glorioſius
fuit omībꝫ creaturis. ergo illud debuit ꝯuenire omnibꝫ ⁊ beatiſſime
4 virgini. que glorioſior omībꝫ creaturis fuit. ¶ Itē in laude aliorum
ſanctorꝝ cantatur. Qui potuit tranſgredi ⁊ nō eſt trāſgreſſus. ergo
5 et illud ꝯuenit illi que eſt omī laude digniſſima. ¶ Itē ſi peccare nō
potuit hoc nō tm̄ fuit ꝓpter fomitis extinctōem. q̄r angeli nunq̄ꝫ fo
mitem habuerūt. ⁊ tm̄ peccauerūt. ⁊ ꝓpter excellentiā gratie nō pec-
6 care nō potuit. q̄r angeli fuerūt in gloria ⁊ tm̄ peccauerūt. ¶ Itē Da-
maſce. Om̄e creabile eſt vertibile ſm̄ eſſe ⁊ ſm̄ electiōem. ſm̄ eſſe. vt
corꝑalia. ſm̄ electōem. vt rōnalia. ſed beatiſſima ꝟgo fuit ab vtroq̄ꝫ
7 ꝯpoſita. ergo fuit vertibilis vtroq̄ꝫ modo. ¶ Itē glorioſius habetur
qd̓ habet cū victoria q̄ꝫ qd̓ habet ſine victoria. ſed vbi nulla eſt pug-
na nulla eſt victoria. ſed in btiſſima ꝟgine maxima fuit gloria ſum-
8 ma. ergo ⁊ victoia ⁊ pugna. ergo ⁊ potuit peccare. ¶ Itē excellētior
fuit ſtatus innocentie q̄ꝫ iſte. ⁊ tamen adam ⁊ eua potuerūt peccare.
9 ¶ Itē. ij. ſniaꝝ. diſt. xxv. vltimo caplo dicit ꝙ quattuor ſunt ſtat⁹ li-
Stat⁹ q̄ttuor liberi arbitrij — beri arbitrij. Primus poſſe peccare ⁊ poſſe nō peccare. Hic ſtat⁹ in-
nocentie eſt. Secūdus poſſe peccare ⁊ nō poſſe nō peccare damna-
biliter. hic ante tēpus gratie. Tercius eſt poſſe peccare ⁊ poſſe non
peccare dānabiliter ſaltē hic in tpe gratie. Quartus eſt nō poſſe pec-
Contra — care. ⁊ hic in tpe glorie. ¶ Contra. Qd̓ meliori ⁊ nobiliori ſimilat
1 hoc eſt melius nobilius ⁊ honorabilius. ſed hoc eſt nō poſſe pecca-
re. ergo hoc eſt melius nobilius ⁊ honorabilius. ſed beata virgo ſe-
2. cūdū locū habuit poſt deū. ergo nō potuit peccare. ¶ Itē Aug⁹. Cō-
cedimus quidē naturā oīno meliorē que oīno peccare nollet. conce-
dimus ⁊ ipſi talem nō eſſe malā que talis facta eſt vt poſſet non pec-
3 care ſi vellet. ¶ Itē fruſtra eſſet potentia que nunq̄ꝫ reduceret ad ac-
tum. ſed ipſa nūq̄ꝫ fuit peccatrix. ergo fruſtra fuiſſet in ea potentia
4 peccādi. ¶ Itē phus dt. ꝙ potentia eſt ꝓncipiū tranſmutandi alterū
ſed beatiſſima virgo nullū habuit ꝓncipiū tranſmutādi in peccatū
5 ergo nullā potentiā peccandi. ¶ Itē loquendo ex parte rei potētia
ſm̄ ꝙ eſt in ꝑdicamento qualitatis. q̄r eſt qualitas diſponens ad ac-
tionē vel ad paſſionē. ſed nulla talis q̄litas fuit in beata virgine ad
6 peccandū. ergo nō fuit in ipa potentia peccādi. ¶ Itē cuicūq̄ꝫ incon-
ueniens eſt ineſſe actū eidem incōueniens eſt ineſſe potentiā. ſed bea-
tiſſime virgini incōueniens eſt ineſſe actū peccandi. ergo ⁊ potētiā.
¶ Item inter nō poſſe peccare ⁊ nō poſſe mereri. ⁊ inter poſſe pecca-
7 re ⁊ poſſe mereri mediū eſt nō poſſe peccare ⁊ poſſe mereri. ſed ꝓmuꝫ
pertinet ad ſtatum ꝯprehenſorū ſimpliciter. ſecūdū ad ſtatū viatorꝝ

ſimpliciter.ergo mediū pertinet ad ſtatū mediū. ſed ille eſt beatiſſi/
me virginis que ſimpliciter viatrix.et ſm quid ꝯprehendens.ergo Solo
ipſa nō habuit potentiā peccādi ¶Qđ dicimus eſſe verum diſtin/ Nō poſſe pec/
guendo tamē ꝙ nō poſſe peccare quattuor modis dr. Primo mo/ care dr quattu
do nō poſſe peccare ꝑ ſe ſequit̄ naturā immutabilē .et hoc mō dici or modis
tur deus trinitas nō poſſe peccare. Secūdo modo dicitur nō poſſe
peccare qđ habet ꝯiūctōnem vel ꝯuerſionē ad naturam inuertibilē
per mediū qđ eſt de ſui natura inſeparabile. vt habitus glorie. ⁊ hoc
modo dicitur ſancti ⁊ angeli nō poſſe peccare. Tercio mō dicit̄ nō
poſſe peccare qđ habet ꝯiūctōem ad naturā inuertibilem ꝑ mediuꝫ
qđ ꝑ ſui naturā ⁊ in ſe quidē eſt ſeparabile.ſꝫ non eſt ſeparatū defen
dendo ſe ſemꝑ a cōtrario reſiſtente ſemꝑ inpugnāte vel impediente
et licet nō. ſumme ⁊ ꝓpter hoc et quo ad quid aliquando ſeparabi/
le.tamen in his ſine quib9 ad vitam nō ꝑuenitur ſemꝑ inſeparabile
vt dicit Grego.ſuper iob. Et hoc modo ſancti patres nō potuerūt
peccare. Quarto mō dicit̄ non poſſe peccare qđ habet ꝯiūctionē ad
naturā inuertibilem ꝑ mediū qđ ſm naturā ſui ⁊ in ſe quidē eſt ſe/ ſ
parabile.vt dictū eſt.ſed oīno nō eſt ſeparatū ab aliquo ꝯtrario re/
pugnante vel reſiſtente vel impediente. Et preterea in ſummo in ta
li ſubiecto eſt inſeparabile. vt eſt plenitudo gratie in beatiſſima vir
gine. ¶Et hoc modo dicit̄ beatiſſima virgo nō poſſe peccare. Om/
nes ergo autoritates ⁊ rōnes que videt̄ ꝓbare ꝙ peccare potuerit lo Ad autorita/
quūtur de potentia ſm ꝙ opponit̄ ad nō poſſe ꝑmo mō vel ſecūdo tes et rōnes
mō vel tercio mō ſumptū. Patꝫ ergo ꝙ tale nō poſſe peccare ꝯiun/
ctum cū poſſe mereri eſt ꝓpriū priuilegiū beate virginis.

Nr̄. Secūdo. vtrū habuerit ꝓ ꝑuilegio ꝙ quolibet motu me/
rebatur. ¶Et videtur ꝙ nō. gratia eñ eſt ꝑncipiū meredi
nō natura.ſed conſtat ꝙ aliquādo mouebatur motu naturali. ergo
nō quolibet motu merebatur. ¶Itē ſi diceret̄ ꝙ ſimul moueret̄ gra/ Rō ꝑma
tia ⁊ natura. hoc videt̄ non poſſe eſſe.q2 ſi ſic. eſſet vnus motus me
ritorius ⁊ nō meritorius.ſi aūt duo ſunt nō eſſet vterqꝫ meritorius 2.
ergo altero eorū nō mereret̄. ¶Item cognitiua ordinata eſt ad ope
ratiuam ⁊ ſcientia ad operatōem.ſed cognitiua nō fuit ꝑfecta reſpe
ctu omniū vt ſciret oīa.ergo nec operatiua erit ꝑfecta reſpectu oīm 3
vt quolibet motu mereret̄. ¶Itē ſequeret̄ ꝙ dn̄s ieſus xp̄s nō excelle
ret ipam in oꝑando ſi ipa qlibet motu mereret̄ ſicut ipe.ḡ nō quoli
bet motu merebat̄. ¶Cōtra.ad Colocē.iij. Omē qđcūqꝫ facitis in 4
ſrbo vel ope oīa in noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i faciatꝭ. Item.j. Chor.x.ſiue Contra.j.
māducatꝭ ſiue bibitꝭ vl̄ aliud qđ facitꝭ oīa ī gloriā dei facite.mō aut
hꝫ aliqs ipleret aut null9.ſi null9.ḡ fruſtra ꝑcipit̄ vel ꝯſulit̄ vel mo/
net̄.ſi aliquis.ergo beatiſſima virgo.ergo quicquid fecit merebatur

ſemꝑ fuit erectus in ſummū bonū. ergo ſemꝑ merebatur
2. ¶ Item oīa ſunt in ſe referibilia. ergo ſi nō referūtur hoc eſt ꝓpter
defectū ſubiecti. ſi ergo ſubiectū nō refert hoc eſt q: nō vult. vel q: nō
pt. ſi nō vult. ergo peccat. vel ad minus eſt imꝑfectū in bonitate quaꝫ
poſſet habere. Si aūt nō pt hoc nō eſt niſi q: hꝫ ꝯtrariū in ſe. qđ ne
ceſſario aliquādo inclinat ad ꝯtrariū. vt fomes ad veniale. ſed illud
3 nō fuit in beatiſſima virgine. ergo potuit oīa referre. ¶ Iteꝫ ſapi/
ens non fecit aliquid ſine ſapientia ⁊ ſine cauſa. ergo prudentiſſima
4 virgo fecit oīa ꝓpter pmā cauſam ¶ Itē quolibet motu mereri eſt
quoddā bonū. aut ergo cōmunicabile alteri creature aut nō. Si eſt
cōicabile. ergo ſumma bonitas. ſcꝫ deus cōicat alicui. ergo btiſſime
virgini. ſi aūt nō eſt cōicabile. tūc nō videt q de quolibet ope ꝯtingat
dicere q p hꝫ eſt mereri vbi nulla ē nccītas peccādi veniali. hꝫ aūt fu/
it in btiſſima virgīe. ergo ipa potuit q̄libet motu mereri ¶ Itē vbicū
5 qꝫ nō pt in diſcernēdo rō errare ⁊ volūtas nō pt eligere malū. ibi ſꝑ
eligit optimū ⁊ vltimū. ſed vtrūqꝫ hoꝝ fuit in btiſſima virgine. igit
6 oīa fecit ꝓpter optimū. ergo in quolibet ope merebat. ¶ Iteꝫ ſicut ſe
hꝫ aīa ad corpꝰ ita ad aīam charitas. igit ſicut elicit aīa oēs opa/
tiones a corpe. ita charitas vbi plene hꝫ eē forme ibi elicit oēs opa
tiones ab aīa. ⁊ ſic quolibet motu merebat. hoc aūt fuit in btiſſima
virgine. igit q̄libet motu merebat. ¶ Itē phs. intellectus ſꝑ rectꝰ eſt
7 niſi qn̄ ſe imiſcet fantaſijs ⁊ deducitur ab illis. ſed intellectus beatiſ/
ſime virginis nunq̄ſe imiſcuit fantaſijs vt deduceretur ab illis. igit
ſemꝑ rectus fuit. ſed rectū eſt cuius mediū nō exijt ab extremis. igit
ſemꝑ fuit erectus in ſummū bonū. ergo ſemꝑ merebatur

Rō pma. **Nr̄.** Tercio. vtrū qualibet paſſione merebat. ¶ Et videt q non
phs dt q paſſionibꝫ nō meremur. ¶ Itē nullū nccāriuꝫ nō
2. volūtariū eſt meritoriū. ergo paſſionibꝫ nō meremur. ¶ Itē a paren
3 tibꝫ ꝯtraximꝰ paſſiōes. g̃ nō ſunt meritorie. ¶ Cōtra. paſſio latronis
Contra fuit nccāria ⁊ tn̄ meritoria. Ad Thi. ij. ſi ſuſtinebimꝰ ⁊ ꝯregnabimꝰ
⁊c. etiā plurima ¶ Ad hꝫ dicimꝰ. q beata virgo q̄libet motu liberi ar/
Solō. bitrij ad agendū vel paciēdū merebat. vn̄ nō motibꝫ naturalibꝫ in/
q̄ꝫtū naturalibꝫ ſed rōnalibꝫ gr̄a informatis. vn̄ motibꝫ gratuitis li
beri arbitrij merebat. vbi etiā liberꝫ arbitriū ⁊ gratia opat. Sed libe
rū arbitriū eſt vt iumētū. gr̄a vt ſeſſor ſm Anſel. vn̄ apl's. ij. Choꝝ.
•H ij. Nō aūt ego ſꝫ gr̄a dei opabat mecū. ⁊ ſic merebat mecū. ⁊ ſic me/
Maria nō ſeq rebat in quolibet motu quo ꝯtigit mereri. Nō tn̄ ī hoc dn̄o noſtro
bat ieſu opan. ieſu chriſto equabat in operatōe q̄ operabat naturalia ⁊ ſuꝑ natura
lia ⁊ ſine ſui indigētia. ⁊ hoc ſine ꝓportiōabili charitate. Paſſionibꝫ
aūt inq̄ꝫtū ab extrinſecis inferūt vel nccārio ꝯtrahūt nō meret q̄s. ſꝫ
inq̄ꝫtum volūtas rōnalis informata gratia ad illaꝝ ſufferentiā liber
tate ꝓpria inclinatur. Ex his patent ſolutiones ad obiecta.

NR̃ Quarto de hoc q̄ ē puritas in ſummo. vtꝝ debeat aſſignari
btiſſime v̾gini p̄ p̄uilegio ¶ Et videt̃ q̄ nō. q2 ſi intēſio puri- Rō prima
tatis ē receſſus a ɔtrario. vt ſicut albꝰ ē qḋ nigro ē impmixtꝰ. ⁊ pu
rius qḋ ē impuro impmixtꝰ Tūc q̄rit̃ qđ ſit illḋ impuꝝ p cuiꝰ imp-
mixtōem ſit puritas hec in ſummo Et videt̃ q̄ nō poſſet dici p̄p̄e ali Queritur
ud impuꝝ niſi in corpalibꝰ opacū vel opaco mixtū. in ſp̄ualibꝰ pena
vel culpa. Si p̄mo mō tūc ſol fuit purioꝛ beata v̾gine. Si ſecundo
mō tūc in ſtatu innocētie. ⁊ oēs aīe beate a corpibꝰ ſepate ⁊ etiā ange
li q̄ fuerūt ſine pena eandē puritatē habuerūt. Si ḡ tercio mō. tunc
oēs ſctī patrie etiā eādē puritatē habuerūt. ⁊ etiā illi q̄ ſunt in purga
torio q̄ oēs ſꝫ ſine culpa. ¶ Itē ſi dicat̃ q̄ hec puritas ſit maioꝛ poſt 2
deū a receſſu original̾. q2 xp̄us habuit receſſum ⁊ puritatē ab origine
talē q̄ nūq̄ ⁊ nullo mō habuit originale. alij omnes baptizati habēt
puritatē ab originali ita q̄ pctm̄ originale habuerunt ⁊ adhuc aliq̄
mō hn̄t q̄ztū ad penā fomitis. Sz inter nullo mō habere nec habuiſ
ſe ⁊ inter hr̄e ⁊ habuiſſe qḋammō mediū ē. ſ. qḋammō habuiſſe ⁊ nō
hr̄e. ⁊ hec fuit puritas btiſſime v̾ginis immediata poſt puritatē xp̄i.
Si ſic dicat̃. ɔtra ē q̄ dt Anſelmꝰ nō poſt xp̄m ſꝫ poſt deū. Itē ſm̄ h̾ Contra.
angeli maiore puritate lucerēt. q2 pctm̄ originale nūq̄ habuerūt. vl̾ 3
ſm̄ hoc etiā bruta ⁊ inaīata maiori puritate lucerēt. q2 pctm̄ origi-
nale nec hn̄t nec habere pn̄t ¶ Itē ſi dicat̃ q̄ intelligat̃ de hoībꝰ h̾ ad- 4
huc nō p̄t ſtare. q2 Adā in ſtatu innocētie ſm̄ hoc maiori nitebat pu
ritate. q2 tūc nullo mō habuit nec habuerat originale ¶ Item ſi puri 5
tas dr̄ receſſus ab impuro. ſꝫ magis recedit qḋ recedit ⁊ q̄ztū ad fac-
tū et q̄ztum ad diſpoſitōnē ⁊ adhuc plus qḋ recedit q̄ztū ad actū ⁊
q̄ztū ad potētiā ⁊ diſpoſitōem oīm hoꝝ. illud aūt puriſſimū ē inter
alia. Sz tale puꝝ ē ſol q̄ recedit ab ipuro ⁊ q̄ztū ad actū ⁊ diſpoſitio
nē ⁊ potētiā. ⁊ q̄cūq̄ mō dicat̃ impuꝝ ſiue dicat̃ vbi ē mixtio natu-
raꝝ ɔtrariaꝝ opace. ſ. ⁊ luminoſe. ſiue vbi ē mixtio nature ⁊ pene ſi-
ue etiā ſcīe ⁊ ignorātie vel neſciētie. nulla iſtaꝝ ipuritatū in ſole ē. q̄
nec in ſe mixtꝰ nec alteri miſcibilis ē ⁊ nō hꝫ culpā nec ignorātiā. ⁊ ſic
purioꝛ eſſet btiſſima v̾gine ſi puritas hec eſſet receſſus ab ipuritate. 6
¶ Itē ſi forte dicet̃ q̄ hec puritas dr̄ p receſſum ab ipuro vbi aptum
natū eſſet ineſſe impuꝝ. ſm̄ h̾ in xp̄o vel etiā deo nō ē maioꝛ puritas
q̄ in q̄uis hoīe. q2 vel in xp̄o vel in deo nō p̄t aliq̄ impuritas eē. Ex
his ḡ pꝫ q̄ puritas nō dr̄ p receſſum ab ipuro tm̄ ſꝫ etiā p approxi-
matōem ⁊ acceſſum ad ſummū puꝝ. ḡ ⁊c. ¶ Querit̃ ſm̄ h̾ vtꝝ btiſſi- Queritur
ma v̾go niteret ſm̄ ſtatū illū ea puritate. ſ. q ſub deo maioꝛ nequit in-
telligi ¶ Et videt̃ q̄ nō. q2 etiā ipa poſt i ſtatu glīe nitebat maiori pu 1
ritate ⁊ tm̄ ſub deo. ¶ Itē oēs ſctī patrie in puritate ſua plus videtur 2
appropinq̄re puritate patrie q̄ q̄cūq̄ puritas vie. illa em̄ ſufficit ad

hoc vt poſſint pmā lucē p ſpeciē videre. hec āt nō ita. ḡ vgo btiſſima
3 nō nitebat ſumma ſub deo puritate ¶ Itē ſi dicat ꝙ itelligit ſm ſtatū
vie adhuc nō videt ꝙ poſſit ſtare. qꝛ aīa xpi q̄ creatura fuit in ſtatu vie
maiori nitebat puritate q̄ʒ beatiſſima virgo
Contra. ¶ Cōtra pdicta obijcit in hūc modū. puritas vt videt ſeq̄t naturam
j luminis vel luminoſi. vt qđ plus pticipat de natura lucis plus ha/
buit puritatꝭ. vt ſumma lux vel ſumme luminoſum ſumme ſit luci/
dū ꝛ puꝝ. ꝛ vbi magis ꝓprie ꝛ vere ē ꝓpetas lucis. ibi magis ꝓprie
et vere ē natura puritatis ꝛ ꝓprietatꝭ Un̄ cū lux ſit corpalis ꝛ lux ſit
ſpūalis vt dt Aug⁹. ſup Gen̄. ad litterā magis ꝓpe dr lux ſpūalis q̄ʒ
corpalis. lux erit ꝛ puritas corpalis ꝛ ſpūalis. ſʒ maior puritas cor
poral' eſt ſm maiorē ꝯueniētiā ad ſummā maiorē corpalē lucē. ꝛ ſm
hoc aqua purior ē terra. aer aq̄. ignis aere. firmamētū q̄ʒ ignis. celuʒ
aqueū q̄ʒ firmamētū. celū empyreū q̄ʒ aqueū. Et illud pʒ ad ſenſum.
Sil'r erit maior puritas ſpūalis ſm maiorē ꝯueniētiā ad ſummaʒ
lucē ſpūalē que deus eſt. q̄ lux ē in tenebris in q̄ tenebre nō ſunt vlle.
ſm h igit purior ē aīa ſenſibil' q̄ʒ vegetatiua. rōnalis q̄ʒ ſenſibil'. rōna
lis angelica q̄ʒ rōnalis humana ſm naturā. Scđm gratiā aūt que ē
quaſi lumē creatū pcedēs a luce increata. vbi maior ē pticipatio ibi
maior ad pmā lucē ꝓpinq̄tio. ḡ vbi grā in ſummo ibi ꝓpinquatio
in ſummo ꝛ puritas in ſummo. Sʒ in btiſſima vgine reſpectu oīm
aliaꝝ creaturaꝝ nō vnitaꝝ fuit grā in ſummo. ḡ appropinquatio in
2 ſummo ad pmā lucē. ḡ puritas in ſummo. ¶ Itē p. Thy. p. ꝙ chari/
tas ē de corde puro. ḡ vbi caritas ī ſūmo ibi puritas ī ſūmo. ſʒ i bea
tiſſima vgine vt oſtēſuʒ ē ſup̄ fuit caritas ī ſummo. ḡ puritas ī ſūmo
3 ¶ Itē effect⁹ hierarchice actōis ſunt purgare. illuminare ꝛ pficere. ſʒ
btiſſima vgo fuit ſumme illuminata ꝛ pfecta. ḡ in ſummo purgata
4 ḡ in ſummo pura ¶ Itē ad datōem doni ſupmi ſeq̄t collatio oīm in
ferioꝝ. iuxta illud Qui ꝓprio filio ſuo nō pepcit ꝛc. quomō nō cum
ipo nobis oīa donauit. ſʒ deus btiſſime vgini ſummū donū donauit
cui⁹ pura creatura capax fuit. ſ. dei maternitatē. ḡ ꝛ ſummā puritatē
5 ¶ Itē Dionyſi⁹ dt ꝙ ſupiores hn̄t ꝓprietates inferioꝝ cū excellentia
vn̄ ſeraphin q̄ excellit charitate excellit oībꝫ donis inferiores oēs. ḡ
et btiſſima vgo cū excellit ſeraphin in charitate excellit etiā puritate
6 ¶ Itē cātat. Tu purificator oīm flagitioꝝ ſpūs. ḡ effect⁹ ſpūſſcti eſt
purificatio, finis ꝛ effect⁹ purificatōis ē puritas Sʒ btiſſima virgo
ſup oēm creaturā habuit ſpm̄ſctm̄. iuxta illđ Spūſſctūs ſupueniet
in te. Glo. qđ nūq̄ʒ in aliquē venit. veniet in te. ḡ in ſummo fuit pu/
7 ra ¶ Itē virginitas ē puritas cordis. fides ē virginitas mētis. ſʒ btiſ/
ſima virgo virginitatē habuit in ſummo ꝛ etiā fidē. ergo ꝛ puritatē
8 habuit in ſummo ¶ Itē puritas eſt pars pulcritudinis. ꝛ pars ꝓpor

cionabilis nō debet eſſe minor ſuo toto. ergo vbi pulcritudo in ſummo
ibi puritas in ſummo Sed btiſſima virgo fuit in ſummo pulcra. ergo
et pura in ſummo Maior p3 p figuras ipſius de Rebecca q̄ figura
bat ipam. dr q fuit puella decora nimis virgo pulcerrima. Item He
ſter. ij. Erat formoſa valde ⁊ icredibili pulcritudine. oīm oculis gra
cioſa. ⁊ amabil' ipi. Itē idē p3 p Judith ⁊ Rachel ¶ Itē puritati ſiue 9
mūdicie cordis attribuit videre deū. iuxta illō Mat. v. Bti mūdo
corde qm̄ ipi deū videbūt Et illud Da pure mētis oculos in te defi-
gere S3 btiſſima in ſummo vidit deū. ergo in ſummo habuit pur3 ocu
lū ¶ Itē ponamus ſm ſtatū vie q aia btiſſime virgis ſine omī addi 10
tione gr̄e vel glorie ſepet a corpe. ꝯſtat q tūc deiformiſſima eſſet i pu
ritate ſ3 eādē habuit in corpe. ergo ⁊ tūc ſup oēs creaturas nitebat pu-
ritate ¶ Itē nō obſtat q ſua puritas nō plene apphēdat p ſpeciē lucē 11
increatā h̄ videt p ſile. videm⁹ eīn q qn̄q3 maior lux minus illumi-
nat. ⁊ minor lux magis illuminat p ꝯiūctōe3 cū aere obſcuro vl' cla
ro. vn̄ qn̄q3 illuminat magis luna in nocte aere puro q3 ſol in die cū
aere obſcuro. ⁊ tn̄ improporcionabil'r ē maior lux ſolis q3 lune a ſili
nec videt incōueniēs ſi maior lux gr̄e in ſubiecto paſſibili ꝯiūcto cor
pori paſſibili ⁊ groſſo min⁹ immutat ⁊ mouet actual'r q3 minor lux
gl'ie in ſubiecto ipaſſibili ⁊ gl'ioſo. Ex his ergo oīb3 videt ⁊ pbat etiam
q ſimpl'r ver3 ſit q btiſſima oīm dn̄a ⁊ in ſtatu vie ſup oēm creaturā
ea puritate nitebat qua ſub deo maior nequit intelligi

Dr. Juxta hoc qn̄ accepit iſtā puritatē in ſummo. vtr3 ſimul vl'
ſucceſſiue ¶ Cōſtat eīn q in vtero fuerit ſctificata ⁊ purgata
ſ3 ſtat⁹ in vtero inq3tū hmōi nō ē ſtat⁹ ad opandū. ergo illa purificatio Rō prima
nō fuit p ꝟtutē hmōi ſ3 p grām opantē ſimul ad grām ſacramētalē
¶ Itē ꝯſtat q poſtea etiā opabat ſm virtutes ⁊ illa opatio ē ipſi⁹ aīe
gl'ificatio. vn̄ Act3. ij. Fide purificās corda eor3 ¶ Itē ꝯſtat q in opa 2
tōib3 gratuitis ad opandū grad⁹ ſ3. eo q dona ſ3 virtutib3 ſupiora et 3
btitudines donis. ergo ſm h̄ grad⁹ potuit hr̄e purificatio q̄ his pfectio
nib3 ē effecta ¶ Itē ſi purificatio ē ordinatio ad illuminatōem ⁊ pfe
ctōem. ergo qn̄ illa fuerit in ꝯplemēto tūc etiā puritas erat in ſummo 4
ſ3 h̄ fuit in ꝯceptōe lucis eterne. ergo ipleta tūc fuit hec puritas in ſum
mo ¶ Itē hmōi puritas cā eſt vt dt Anſelm⁹ q debuit eē mater dei. ſ3 5
effectus nō ē prius in re q3 ſua cā. ergo nō debuit prius pura eſſe puri-
tate qua ſub deo maior nequit intelligi. q3 tunc cum debuit ⁊ incepit
eſſe mater dei.

¶ Ad hec dicimus ſoluendo ſicut dicit Anſelmus. Nempe de- Rſ°
cēs erat vt ea puritate qua ſub deo maior nequit intelligi virgo illa
niteret. cui deus pater vnicū filiū ſuū quem de ſuo corde equalē ſibi
genitū tanq3 ſeipm diligebat. ita dare diſponebat vt naturaliter eſſet

vnus ideq3 cōis dei patris ⁊ ꝟginis fili⁹. ⁊ quā ipe fili⁹ ſubaliter ſibi
matrē eligebat. ⁊ de qua ſpūſſctūs volebat ⁊ opatu⁹ erat vt ꝯcipet
Puritas hec — et naſceret ille de q̄ ipe ꝓcedebat. Dicimus ḡ ꝙ puritas hec ē ab ori/
ginali nō dico diſtātia ſ3 ſegregatio ⁊ ad ꝑmā lucē q̄3tū poſſibile eſt
pure creature deiformis approximatio. vn̄ Bernar. ſm rē nihil ē hec
Puritas ſm rē — puritas aliud niſi pctī original' deletio. fomitis extinctio. gratuitarū
Ad obiectum — ꝑfectionū vltimatio. Ex his p3 ꝙ nihil ē ad ꝓpoſitū qd̉ obijcitur de
alijs ſcīs. vel de inaīatis. vel xpo vel angel' vel deo Et ꝯcedimus etiā
ꝙ in btīſſima ꝟgine ſm ſtatū vie fuit gra deiformior q̄3 in angel'. ⁊ h̄
Quattuor gradus aſcēdit ꝑ⁹ — dico q̄3tū ad ſubſtantiā ſ3 nō q̄3tū ad actū q̇ eſt opatio. vt ſup plene
dictū eſt in materia de charitate. Dicim⁹ etiā ꝙ hāc puritatē inſum/
mo q̄ttuor gradib⁹ aſcēdit beata ꝟgo. Primo em̄ purificata fuit ꝑ
2 ſctificatōem in vtero. Scd̉o in ꝟtutū exercitatōe Tertio in ſpūſſcti
3 ſupuentōe Quarto in filij ꝯceptōe. In ꝑmo gradu ē ꝑfectio graduū
4 vel ſacramētaliū gratiar̄. In ſcd̉o ꝑfectio donor̄ ⁊ ꝟtutū. In tertio
ꝑfectio fructuū. In q̄rto ꝑfectio btītudinū. De ꝑmo d̉r in canticis.
Tota pulcra es amica mea tota pulcra es ⁊ macula nō ē in te Tota
pulcra es ab originali. tota pulcra es a mortali. ⁊ macula. i. veniale
pctm̄ nō ē in te. De ſcd̉o ibidē. Quā pulcra es amica mea q̄3 pulcra
etiā abſq3 eo qd̉ intrinſecus latet. i. corde ꝑ humilitatē. Itē de eode3
Heſter. ꝑ. Erat em̄ Heſter formoſa valde. etiā formoſa in ope ꝑ cha/
ritatē que ē forma oīm ꝟtutū. ⁊ incredibil' pulcritudinis in corpe ꝑ
inſolitā ꝟginitatis caſtitatē. ⁊ iuxta illd̉ Sap. iiij. Quā pulcra ē ca/
A — ſta generatio cū claritate oīm ocul' gratioſa ⁊ amabil' ꝓpter cordis
humilitatē. iuxta illud Luce. ꝑ. Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Itē de
eodē Judith. xi. Nō ē mulier tal' ſup terrā in ꝯſpectu ⁊ pulcritudine
in aſpectu ꝯuerſatōis in ope. in pulcritudine caſtitat̄ in corpe. in ſen
ſu ꝟbor̄. i. in interiorib⁹ ꝟbis ⁊ in puritate cogitatōis in corde. De
tertio gradu d̉r in ps. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Itē ibi
dē. Deus in medio ei⁹ nō ꝯmouebit̄. Itē Luce. ꝑ. Spūſſctūs ſupue
niet in te. Itē Iſa. xi. Requieſcit ſup te ſpūs dn̄i ⁊ ſpūs ſapiētie ⁊ itel
lectus haud dubiū ē quin etiā ſup eā De q̄rto d̉r Ezech. xliij. Ma/
ieſtas dn̄i ingreſſa tēplū ad vnā partē q̄ reſpicit oriētē Et poſt ſequit̄
Repleta ē glīa dom⁹ dn̄i. Itē Hiere. xl. Solij glīe tue recordare Itē
Iſa. xl. Locū maieſtat̄ mee glificabo. Et in eodē. xlviij. Parabit̄ in
miſericordia ſoliū ei⁹. Itē apl's ad Hebre. iiij. Adeamus cū fiducia
thronū glīe ipſi⁹ Itē Anſelm⁹ ꝙ ea puritate nitebat q̄ ſub deo maior
nequit intelligi Ex his manifeſtū eſt q̄ qualis ⁊ quāta eſt puritas in
ſummo quā habet glorioſa virgo pro priuilegio.

Nr̄ Quinto de ꝑuilegio qd̉ ē matrē dei ec. rōne cui⁹ etiā d̉r ꝑnci/
palr̄ gr̄a plena btīſſima ꝟgo. de q̄ querit̄ vtr̄ maior gr̄a poſ/

ſet intelligi participari pure creature q̃ʒ eſſe matrē dei. ¶ Et videt̃ ꝙ Prima rō
ſic. Gratia eīn immediate eſt poſt filiū dei ꝑ naturaʒ. ⁊ ita videtur ꝙ
plus ſit eſſe filiū dei ꝑ grām adoptōis q̃ʒ eſſe matrē dei ꝑ naturā cre
atam. ¶ Itē videt̃ ꝙ plus ſit dare alicui eſſe angelū dei q̃ʒ eſſe matrē 2.
dei. q꞉ natura angelica eſt ſupra humanā. ¶ Itē plus ē eleuari in ſub 3
ſtantiā q̃ʒ in accidēs. fieri aūt angelū eſt eleuari in ſubſtantiā ſuperio
rem. fieri aūt matrē eſt eleuari ſꝫm accidēs tm̄. ergo maioꝛ gratia cō
ferretur beatiſſime virgini ſi fieret angelus q̃ʒ ꝙ eſſet mater dei. ¶ Itē 4
cū ſpūſſanctus ſit tercia pſona in trinitate ſꝫm oꝛdinē nature. ⁊ fili
lius ſecūda ſꝫm illū moduʒ. ergo ſub illa gratia qua aliq̄s fuit filius
dei patris imediate. videt̃ eſſe illa qua aliquis fieret ſpūſſanctus. et
ſic poſt eſſe filiū dei p̄t gratia maioꝛ intelligi q̃ʒ eſſe matreʒ dei. ſcʒ eſſe
ſpm̄. ⁊ ita videt̃ nō immediate gratia beatiſſime virginis eē poſt gra
tiā filij dei dn̄i noſtri ieſu chꝛiſti ¶ Itē cū ꝓprietates pſonarū ſint cu 5.
iuſlibet pſone ꝓprietates appꝛopꝛiate. videt̃ ꝙ poſt ꝯiūctōnem pſo
narū ꝓprietatū immediatius ſit ꝓprietatū ꝓpriaꝝ coniūctio q̃ʒ eſſe
matrē dei Et ſic poſt fieri deū patrē vl' deū filiū vel deū ſpm̄ſanctū eſſʒ
fieri omnipotentē. ſumme ſapientē. ſumme bonū ¶ Itē ſi beatiſſima 6
virgo adhuc chꝛiſtū filiū purū hominē genuiſſet ille eſſet filius vir
ginis ⁊ frater dei. illius gratia maioꝛ eſſet gratia beatiſſime virginis
que fuit mater dei. ſed non filia virginis ¶ Item iuxta hoc queri 7
tur. ſi aliqua pura creatura eſſʒ pater dei ſꝫm humanitateʒ. vtrū hoc Querit̃.
eſſet plus ſcʒ hominē eſſe patrem dei q̃ʒ eſſe matrē dei Et videt̃ ꝙ ſic
q꞉ maius ⁊ dignius eſt eſſe patrem q̃ʒ eſſe matrē. ergo eodē addito
eadē manet beatitudo. ergo maius eſt eſſe patrē dei q̃ʒ matreʒ dei.
¶ Itē ſi diceret̃ ꝙ impoſſibile eſt hominē eſſe patrē dei Respondet̃ ita 8
impoſſibile fuit virginē eē matrē dei ſꝫm naturā. ſʒ ſicut nec illō fuit
deo impoſſibile. ita nec iſtud. yſa. lxvi. Ego qui generatōem alijs p̄
ſto nunq̄d ſterilis ꝑmanebo Ex quo ꝯſueuit tradi ꝙ generatōis eter
ne vbi vnus de vno expꝛeſſiſſimū exemplū eſt generatio tempoꝛalis
vbi vna pſona de vna ſola Sed in diuinis nō eſt maternitas ſed tm̄
paternitas. ergo expꝛeſſius illam generatōnem repſentaret hō pater
dei q̃ʒ homo mater dei. ergo eēt nobilius ⁊ dign⁹ eē patrē dei q̃ʒ ma
trem dei. ergo hec nō eſt maioꝛ gratia q̄ ꝑticipari p̄t a pura creatura.

¶ Contra pꝛedicta obijcit̃ in hunc modū. inter matrem et filium Contra
eſt coniūctio ſubſtātialis. inter patrem ⁊ filiū adoptiuū eſt partici 1
patio accidentalis. ergo maius eſt eſſe matrem dei ꝑ naturam q̃ʒ eſſe
filiū dei per adoptōnem. ¶ Item inter eē deum ⁊ nō eē deum mediuʒ 2
eſt eē dei matrem per naturā ⁊ non eē deum. ¶ Item illud ad quod ſe 3
quitur maius bonū eſt eligendū. ſed ad eē matrem dei ſequitur ma
ius bonū q̃ʒ ad eē angelum. ergo h̄mōi melius eſt ⁊ magis eligen

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dum. Et minoꝛ pꝫ. qꝛ ad eſſe matrē dei ſequit̄ eē dominaꝫ omniū an
4 geloꝝ. ¶ Item inter eſſe filiū dei ꝑ naturā ⁊ eē deū. ⁊ eſſe filiū dei per
adoptōem. ⁊ nō eſſe deum mediū eſt eē dei matrē per naturaꝫ ⁊ nō eē
Solō deum. ergo immediate poſt eē deū eſt eſſe matrē dei. ¶ Itē ſolutio
ad p͛mū. quicquid claudit alterū in ſe plus eſt eligendū ꝙ̄ illud qḋ
nō claudit alterū in ſe. ſed eſſe matrē dei per naturaꝫ neccārio claudit
in ſe eſſe filiū dei adoptiuuꝫ. Item cauſa inqꝫtum cā dignioꝛ eſt ſuo
effectu inqꝫtum effectus. ergo dignius eſt eſſe cām boni ꝙ̄ cauſatuꝫ
a bono. ſed mater dei eſt cauſa dei ⁊ oꝛigo dei ſm illud qḋ natum eſt.
frater aūt dei nō eſt cauſa vel oꝛigo dei. ſed cauſatus ab eadē oꝛigine.
ergo plus eſt eſſe matrē dei ꝙ̄ dei fratrē Item mater dei reſpectu filij
dei dr̄ relatōnem ſuppoſitiōis. frater equiparantie. Itē dr̄ Exod. xx.
Honoꝛa patrē ⁊ matrē. nō aūt pceptū eſt de honoꝛandis fratribus
Manifeſtū igit̄ eſt ꝙ dignius eſt eſſe matrē dei ꝙ̄ fratrē dei. ¶ Itē
Ad aliud ſi beatiſſima virgo fieret ſpūſſanctus tūc ipa eſſet ipſe. ⁊ tūc fieret cō
fuſio ſexus. Itē ſi duo eſſent filij in trinitate alter maioꝛ eſſet qui eēt
filius dei. alter minoꝛ q̄ eēt filius virginis beatiſſime matris. Iteꝫ ꝙ
Hō nō pt̄ eſſe nō poſſet hō eſſe pater dei ſic ꝓbatur. dicit phus ꝙ maſculus eſt q̄
pater dei. generat in alio. ergo ille qui eēt pater dei aut generaret in alio aut in
ſeipo. ſi in alio. ergo duo. vnus generās in alio. vnus vel vna ab al
tero generans. ergo eſſet ibi maſculus ⁊ femina. Si autē ille pater
generaret in ſe. ergo nō eēt maſculus. ergo non eēt pater. Item que
eſt rō quare plus diceretur pater ꝙ̄ mater. Item cū nō ſit in viro lo
cus cōceptionis ⁊ foꝛmatōnis ⁊ nutritōis. ſi fieret ſubita foꝛmatio
nō eſſet generatus. Itē cum nō ſit ibi oꝛganū partus indifferēs eēt
rō virginitatis. ⁊ ſic nō eſſet virginis filius Itē eēt nec pater nec ma
ter. Iteꝫ ſi excluſus eēt ſexus femineus ab incarnatōne tunc incarna
tus nō eēt femina nec de femina incarnatus. ¶ Ex his manifeſtū eſt
ꝙ nō poteſt intelligi pure creature maioꝛ participari gratia ꝙ̄ eē ma
trem dei. vñ hoc eſt ꝑuilegiū beatiſſime dñe virginis.

¶ Seq̄t̄ ſexto videre de illo ꝑuilegio qḋ eſt mater ⁊ virgo. de quo
quo querit̄ p͛mo qualiter ponat̄ inter priuilegia gratie. cum nō vi
Prima rō deatur eſſe gratuitum. ¶ Qḋ ſic probatur. vtrūqꝫ poteſt eē cū pecca
2 to. ſcꝫ eē virginem ⁊ eē matrē. ergo neutrū poteſt eſſe gratuitū. ¶ Itē
3. quelibet pars ꝯparatur ſm ſe peccato moꝛtali. ergo ⁊ totū. ¶ Item
ex duobꝫ differētibꝫ nō ſit vnū. vnde nec vnū gratuitū. Ex his vide
tur ꝙ illa particula nō debeat poni pro priuilegio. ¶ Itē ꝙ nō ꝯueni
4 at ipſi ſoli videtur. qꝛ phs dr̄ ꝙ ſexus eſt in plantis. ⁊ eſt planta ma
ſcula ⁊ planta femina. ⁊ vna planta generat aliā plantā ſine coꝛru
5 ptiōe. ſine cōmixtione. ergo ibi ſimul eſt mater ⁊ virgo. ¶ Iteꝫ eccl̄ia
eſt ſimul mater ⁊ virgo. ergo nō ſolū beata virgo. ¶ Sed ſi dicat̄ ꝙ

ecleſia dicit mater et virgo ſpūaliter. ⁊ beata virgo corporalr̄. ¶ Jn 6
ſic nobilior ⁊ verior ⁊ ꝑfectior eſt maternitas ⁊ v̾ginitas ſpūalis q̄z
corꝑalis. ğ eccl'ia veri⁹ ⁊ nobili⁹ ⁊ ꝑfecti⁹ dr̄ mater v̾go q̄z btā v̾go
¶ Jtē virgo nubens in charitate nullā ꝑdit virtutē. ſed ſi prius ha/ 7
buit virtuoſam virginitatē. ergo adhuc habet ⁊ fit mater. ergo ⁊ ma
ternitatem ⁊ virginitatē ſimul. ergo eſt mater virgo ¶ Jtem quicq̇d 8
eſt in inferiorib⁹ pertinens ad dignitatē eſt in ſuperiorib⁹. ſꝫ angelus
nō generat angelū. ergo hoc nō ꝑtinet ad dignitatē. ğ etiā in h̄ non
debuit eſſe priuilegiū ¶ Contra. hō eſt digniſſima creaturarū. ergo Contra
generatio hois eſt nobiliſſimus effectus naturalis. ergo generatio 1
nobiliſſimi cuiuſdam hois eſt effectus nobiliſſimus. ſꝫ effectus no/
biliſſimus nō eſt niſi nobililiſſime ſubē. iuxta illud Luce. vi. Una/
queq̄ꝫ arbor ex fructu ſuo cognoſcit. ergo generatio nobiliſſim ho/
minis erit nobiliſſim⁹ effectus generātis hois. ſed vnus ſolus ē hō
nobiliſſimus. ğ vni ſoli ꝯuenit eē matrē eius. ergo eius maternitas
eſt ꝓuilegiū vnius ſolius. ¶ Jtē effectus hmōi generatōnis fuit pfe 2
ctus in ſummo. ſed ꝑfectior generatio eſt vbi vn⁹ de vno q̄z vbi vn⁹
de duob⁹. ğ in iſta generatōe debuit eē vn⁹ de vna. ergo iſta fuit ma/
ter virgo ¶ Jtē ad ꝑfectā generatōem ſequit ſm naturā ꝑfectiſſima 3
maternitas. ſed ꝑfectior ⁊ nobilior ē maternitas cū incorruptōne q̄z
cū corruptōe. ſed iſta fuit ꝑfectiſſima. ğ debuit eē cū v̾ginitate. ğ de/
buit eē mater v̾go ¶ Jtē q̇cq̇d eſt in arte exēplari diuina totū dꝫ eſſe 4
exemplatū ⁊ declaratū in exēplo creato. ergo generatio diuina debꝫ
aliq̇d habere exemplū in natura. ſed ibi vn⁹ eſt de vno ſine corrupti
one. diuiſione. vel mixtione. ğ vnus hic de vna ſine corruptōe. ergo
erit mater virgo. ¶ Jtē ꝓma dignitas in diuinis q̄ eſt cōicabilis cre 5
aturis eſt a q̄ ali⁹ ꝑ generatōeꝫ. ğ ⁊ hec ꝓma ⁊ ſumma dignitas natu
ralis. ğ ⁊ in h̄ ꝑt eē dignitas ⁊ ꝓuilegiū glorioſe v̾ginis ſup omnia.
¶ Jtē hō eſt minor mūdus. creare āt mūdū maiorē eſt ꝓuilegiū dei. 6
ergo generare mūdū minorē ꝓuilegiū ꝑt eē hois. ¶ Jtē deus melior 7
mūdo eſt. ğ plus ē deū generare q̄z creare mūdū. ¶ Jtē v̾ginitas ꝓut 8
fuit in btīſſima v̾gine fuit receſſus ab oī malo. mr̄nitas fuit ei colla
tio ois boni. ğ oē eligēdū ⁊ appetēdū intelligit in h̄ ꝓuilegio. ¶ Jteꝫ 9
ꝙ h̄ ſoli ꝯueniat btīſſime v̾gini ꝓbat h̄ mō. yſa. lxvi. Anteq̄ꝫ ꝑturijt
peꝑit maſculū. ⁊ īfra. q̇s audiuit vnq̄ꝫ talia ⁊c̄. Jtē eccl'ia cātat. nec ꝓ/
mā ſil'eꝫ viſa ē nec hr̄e ſequētē. Dyo. ꝙ h̄ erat oīm nouorꝫ nouiſſimū

¶ Ad h̄ di. ꝙ ꝓuilegiū marie ē ꝙ ſit mr̄ v̾go. ⁊ ꝙ nec ſua v̾ginitas Solo.
nec ſua maternitas fuit indifferēs. ſꝫ vtrūq̄ꝫ meritoriū. Eius eñ vir Uirginitas.
ginitas fuit ꝑfectiſſima corꝑis integritas ⁊ cordis ex radice ſumme Maternitas.
charitatꝭ. Ei⁹ q̄q̄ꝫ mr̄nitas ſibi fuit in meritū. q̄r ipſa cū ꝯgruo meri/
to fidei. ſpei. ⁊ charitatis ⁊ ſue excellentiſſime humilitatis meruit fie

Ad obiecta ri mater dei. ¶ Item ex his pȝ ſolutio ad obiecta de eccleſia ⁊ de plan
ta. Eccleſia eñ nō hȝ in oīb⁹ membris integritatē carnis ⁊ mētis
et in nullo hȝ integritatē cordis ⁊ carnis cū ſumma fecūditate ſpi
ritus ⁊ corporis. excepta pfectiſſima virginitate beate virginis ⁊ fe
cūditate. Sed ⁊ illā ſpūalem virginitatē ⁊ fecūditatē quā hȝ eccle
ſia in alijs membris habet beata virgo in ſe excellentiſſime cuȝ alijs
B communē. ⁊ inſup iſtam ꝓuilegiatam ſingularitatē. Sed cū plan
ta ſuo mō hȝ virginitatē ⁊ fecūditatem. ꝙ quidē ſuo mō virginitas
et maternitas dici pt. ſed ſibi ſimul virorē floritōis cū partu fructifi
cationis reſeruat vt dicere poſſit. Flores mei fructus honoris ⁊ ho
neſtatis. ſicut amigdal⁹ illa q̄ ꝟginis mřis fuit figura. ⁊ eā q̄dāmō
ſub vmbra ⁊ enigmate q̄daȝ future oſtenſionis conamine repñtauit
¶ Nūc reſtat videre ſeptimo de iſto ꝓuilegio. qđ eſt virgo ꝟginuȝ
Prima rō Contra qđ ſic obijcit̄ ¶ In hmōi locutōib⁹ notat̄ excellentia vt flos
floꝝ. quaſi dicat. excellens oēs alios flores. ſilr̄ ⁊ rex regum ⁊ dñs
dominātiū. cū ergo nihil excellat ſeipm nihil eſt virgo virginum.
¶ Itē ſi dicat̄ ꝙ beatiſſima virgo dr̄ virgo ꝟginū. q̄ꝛ excellit oēs vir
2 gines alias a ſe. Contra. ergo excellit xpm in virginitate. qđ ē falſuȝ
Itē ſcđo dr̄ virgo virginū. nō q̄ꝛ excellit ſeipam vel xpm. ſed inferio
res ſe. ḡ ⁊ beata virgo katherina poſſet dici virgo ꝟginū. q̄ꝛ excellit
oēs inferiores. et q̄libet virgo ſic eſt virgo ꝟginū. quare ḡ ibi aſſigne
tur hmōi habitudo neſcio. ¶ Si dicat̄ ꝙ hītudo originis vt ſit ſen
3 ſus virgo virginū. i. mater vl̄ origo omniū virginū. ſm̄ hoc eua dȝ
dici virgo virginū. q̄ꝛ eſt origo ⁊ mater virginū ⁊ omniū viuentiuȝ
¶ Itē ꝙ nō excellat videt̄. dr̄ phs ꝙ incōtinēs eſt q̄ patit̄ ⁊ deducitur
4 inſenſibilis eſt q̄ nec patit̄ nec deducit̄. ꝯtinēs aūt q patit̄ ⁊ nō dedu
cit̄. ſed virgo beatiſſima ab oppoſito ꝟginitatis nec patiebat̄ nec de
ducebat̄. ḡ fuit inſenſibilis. ſed inſenſibilitas nō eſt virtus. Alie aūt
ꝯtinētes patiebant̄. ⁊ nō abducebant̄. qđ eſt virtus caſtitatis. ḡ bea
tiſſima virgo nō excellit alias virgines in caſtitate ⁊ ꝯtinētia.
¶ Contra. genitus a generali ⁊ quaſi a ꝓma ſui nomis rōne a q̄
Contra. etiā nomē accepit noīat habitudinē gignētis ad genitū vel ecōuer
j. ſo. ſed beatiſſima virgo eſt mater oīm virginitate. q̄ꝛ ſine pcepto. cō
ſilio. exēplo. ⁊ ſola ꝓma oīm glorioſum mun⁹ virginitatis deo ob
tulit. p qđ ⁊ oēs virgines p imitatōem in virginitate genuit. ḡ ei ſo
li ꝯuenit ꝙ ſit virgo virginū. i. mater oīm virginū. ¶ Itē ſi notet̄ ibi
2 excellentia excellit omnes virgines in fomitis extinctōne ⁊ in ſum
ma puritate. ḡ ſilr̄ ꝯuenit ipſi ſoli oēs citra deū excellere virginitate.
¶ Itē victoria ē declaratio potētie ſup aduerſariū. ſȝ magis declarat̄
3. poña qñ tāta ē poteſtas in aduerſariū. ꝙ nō pt mouere bellū nec im
ꝓ aſſictū q̄ȝ tūc cū poſt ict⁹ ⁊ vulnera vincit inimicū. Ex h̄ pȝ ꝙ m

loꝛ fuit ꝟtus caſtitatis in btiſſima ꝟgine q̃ʒ in aliq̃ virgine pura ho Maria ī ꝟgi
mine Itē ꝙ in virginitate excellit angelos ſic videt̃. qꝛ angeloꝝ caſti nitate excellit
tas eſt a natura. hec aūt a grā. vñ hec nobilioꝛ q̃ʒ illa. Itē angeloꝛum puros hoīes
neceſſaria. hec aūt volūtaria. vñ hec gratioꝛ illa. Itē angeloꝝ nō me oēs angelos
ritoꝛia. hec aūt meritoꝛia. vñ hec vtilioꝛ illa. Itē angeloꝝ eſt in natu-
ra impaſſibili. hec aūt fuit in carne fragili. vñ hec eſt mirabilioꝛ q̃ʒ il-
la. Itē angeloꝝ eſt cū arbitrio libero inflexibili. hec cū libero arbitrio
flexibili. ḡ laudabilioꝛ hec q̃ʒ illa. Et ſic nobilioꝛ laudabilioꝛ ⁊ inte-
gralioꝛ. qꝛ hec ē in aīa ⁊ coꝛpoꝛe. iſta aūt in ſpū tm̄. ḡ pʒ qualiter bea-
tiſſima ꝟgo excellit oēs virgines in ꝟginitate citra illū qui ē deꝰ.

Qꝛ. Iuxta hoc. vtꝝ btiſſima virgo poſſit dici mater matrū ſi- Querit̃
cut virgo virginū Et ſi pt. qualiter Qđ poſſit videt̃ Sicut Rō prima
eñ excellit oēs virgines in virginitate. ita excellit oēs matres in ma-
ternitate ¶ Itē a digniori dʒ fieri denoīatio. ſed dignius ē eſſe matrē 2
dei q̃ʒ virginē. ḡ dignioꝛ eſt excellentia maternitatis in beata virgine
q̃ʒ excellētia virginitatis. ḡ potius debuit dici mater matrū q̃ʒ virgo
virginū. ¶ Itē pcipua dignitas ꝯmunicabilis ē gñatio. ⁊ huic iſta ē 3
ſimilima. ḡ beata virgo deberet ab illa potius denoīari. ¶ Itē oīm bo- 4
noꝝ mater ē Sapiētie. vij. ergo ⁊ mater matrū ¶ Cōtra. que ſm pri- Contra.
us ⁊ poſterius ⁊ nō vniuoce dicunt̃ nō ſunt cōpabilia. ſed materni- 1
tas primo ⁊ p̄ncipaliter dꝛ de beatiſſima virgine. de alijs ꝑ poſterius.
ergo alie nō ſunt ei ꝯpabiles in maternitate. ſed res ſuplatiui gradꝰ
cōpantur rebꝰ poſitiui gradus ꝑ genitiuū. ḡ nec ꝓprie nec vere dice-
ret̃ mater matrū ¶ Itē in virginitate btiſſime virginis fuit qđ fuit in
virginitatibꝰ aliaꝝ. ſcʒ integritas mētis ⁊ coꝛpoꝛis. ſed in ea tamen 2
perfectius ⁊ plus. ſed maternitas nō fuit in alijs vt in ipa fuit. quia
alie generauerūt ab alio hoīe. ſed hec nō. ⁊ ſic pʒ ꝙ cōparabiliter dici-
tur virginitas de beata virgine ⁊ de alijs. ⁊ non maternitas. ḡ poteſt
dici virgo virginū. ⁊ nō mater matrū. ¶ Itē ipa nō fuit p̄ma mater 3
matrū vel oꝛigo in maternitate. ḡ beatiſſima virgo nō dicetur mater
matrū ſed virgo virginū ¶ Qđ concedimꝰ dicētes ꝙ beatiſſima vir-
go nō dicit̃ mater matrū ſed virgo ꝟginū Et notat̃ ꝑ genitiuum du- Rꝰ
plex habitudo. gñal' ⁊ ſpēal'. rōne habitudinis quā impoꝛtat gñalr̃ Maria nō dꝛ
notat oꝛiginē Rōne ſpēal' impoꝛtat excellētie ꝑcatōez. Rōne p̄mi nō mater matruꝫ
ꝯuenit xpo vt dicat̃ ꝟgo ꝟginū. qꝛ ipe nō fuit p̄mus ꝟgo. qꝛ nō ge-
nerauit oēs alias ꝑ imitatoēm. ſʒ ipius mater q̄ p̄mo ꝑ votū ꝟgini-
tatꝭ opprobriū ꝟginitatꝭ abſtulit ⁊ eā ꝯſecrauit in ſe. ꝓpter ſcđm. ſcʒ C
excellētiā nulla alia pt dici ꝟgo virginū. qꝛ ipa ſola excellit oēs alias Sola maria
virgines Excellit āt in tribꝰ Caſtitate. cauſalitate. fecūditate. q̄ tria nō excellit tripl'r
ē in aliq̃ alia virgine īuenire Cōcedimus etiā ꝙ intātū beatiſſima vir-
go excellit oēs matres in maternitate. ꝙ etiā nō videtur ſm eādem

Maria hꝫ rō/ ratione ̄poſſe dici ei ⁊ alijs maternitatẽ conuenire non ꝙ aliquid ei
nē maternitatꝭ deficiat qđ exigit ad ꝑfectōnem maternitatis. ſed ipa ſola ita princi
paliter poſſidet rationẽ maternitatis. ꝙ oēs alie matres dicunt ma/
tres ſm diminutā rōnem a rōne ipius maternitatis. vt melius pate
bit īfra in bñdictōibꝰ mulierꝝ. Alioꝝ ſolꝰ patꝫ ꝑ ea q̄ in contrarium
ſunt obiecta

Rō prima NUnc reſtat octauo videre de illo ꝑuilegio ſm ꝙ btiſſima vir/
go dr mater oīm ¶ Queritꝰ vtrū illud ei conueniat ¶ Et videt
ꝙ nō. Filij eñ tempore nō precedūt matrē. ſed multi tpe precedebāt
2 virginem mariā. ḡ nō eſt mater omniū ¶ Itē cū generatio ſit ingreſ/
ſus ineſſe ⁊ cum tm̄ triplex ſit eſſe. ſcilꝫ. nature. gratie ⁊ glorie. beata
virgo nō eſt mater omniū ſm eſſe nature. qꝛ plurimi preceſſerūt eam
ſm eſſe nature Itē nec ſm eſſe gratie. quia multi antea habuerūt gra
tiam anteq̄ꝫ ipa. Item cadē rōne nec ſm eſſe glorie. qꝛ multi angeli
et homines habuerūt eſſe glorie anteq̄ꝫ ipa. Itē ipa eſt mater per fidē
ſed ſunt multi qui nunq̄ꝫ habuerūt vel habebūt fidem. ḡ non mater
3 omniū hominū ¶ Itē videt ꝙ nō ſit mater corporaliū. qꝛ corporalia
nō habent eſſe gratie. ḡ nō poteſt eſſe mater illoꝝ in eē gratie Et ſic cō
ſtat ꝙ nec in eſſe gratie glorie vel nature. Itē animatū nō ꝓprie ge/
nerat inanimatū. Itē corꝑalia nō habent fidem ḡ nō eſt mater om/
4 niū iſtoꝝ ¶ Itē videtur ꝙ nec mater omniū angeloꝝ. illi eñ ſemꝑ fu
erūt in gloria. ḡ nihil receperūt ab ipa. Itē angeli nō ſunt recreati. ip
ſa aūt eſt mater ꝑ recreatōem. ḡ nō eſt mater eoꝝ. Item ipa eſt mater
per fidē. ſed in angelis nō eſt fides. ḡ nō eſt mater angeloꝝ. Itē quo
rūcūq̄ꝫ ipa eſt mater illoꝝ xp̄s frater. ſꝫ angeloꝝ xp̄us nō eſt frater. ḡ
Cōtra ē mater ipa nō eſt angeloꝝ mater ¶ In ɔtrariū obijcitur ꝙ ſit mater oīm. nā
oīm Luc. ij. peperit filiū ſuū primogenitū. ḡ habuit ſcđo genitū. ⁊ ɔſtat
1 ꝙ nō corporaliter. ḡ ſpūaliter. Sꝫ generatio ſpūalis vna eſt omniū
ḡ ipſa eſt mater omniū ſpiritualiter. ¶ Itē filius eius nō ɔfunditur
2 eos vocare fratres ſicut dr ad Hebre. ij. Et ipē eſt primogenitus in
multis fratribꝰ Itē caro eñ ⁊ frater noſter eſt Sed ipa eſt mater om
niū ſuorum fratrū. ḡ ipa eſt mater omniū hominū ¶ Itē yſa. vi. Nū
3 quid pariet terra vna die aut pariet gens ſimul. Conſtat ꝙ non que
rit de terra ſm litterā. quia ſtulta eſſet queſtio. ḡ intelligit de terra ſm
figurā. ſꝫ terra ſm figurā ē btiſſima vgo. ḡ ipa pariet ſiml oēm gētē
4 igitur ipſa eſt mater omnium hominum ¶ Item Mathei. viceſimo
primo. Et qui preibant ⁊ qui ſequebantur clamabant oſanna. ibi di
cit Auguſtinus ꝙ omnes qui precederent ſiue ſequerentur incarna/
tionem ſaluabātur per fidem mediatoris dei ⁊ hominum. ſed ad il/
lam fidem neceſſario exigitur explicite vel implicite credere deum in
carnatum de virgine. ḡ per hoc regeneratio vniuerſalis. ḡ fides incar

nati de virgine eſt per qđ eſt regeneratio facta in eſſe glorie omnium 5
hominum. ¶ Item ꝙ ip̄a ſit mater corporalium ſic probatur. ipſa ipſa ē mater
eſt mater innouatõnis corporaliū. iuxta illud Roma. viij. Omnis corporaliū.
creatura ingemiſcit ⁊ parturit vſqꝫ adhuc expectans reuelatõnem fi
liorum dei. ḡ ip̄a eſt mater in eſſe innouationis omniū corporalium.
quoniā omnis creatura renouabitur. ḡ per ip̄am ⁊ liberabitur a ſer/
uitute corruptõnis in libertatem filiorū dei. ¶ Item ꝙ ſit mater om/ 6
nium videtur. quoniā omniū bonorum mater eſt Sapiē. vij. ip̄a ē Eſt mater oīm
mater gratie. Sed per gratiā datur eſſe gratuitū ⁊ glorioſum. ḡ ip̄a
eſt mater omniū bonorū bonitate gratie ⁊ glorie Item de ip̄a appro
priate legitur. Cum ip̄o eram om̄ia componēs. ⁊ tunc dominus poſ
ſedit me ab initio viarum ſuarū. prouerbiorꝫ. xij. Item Eccleſi. xxiiij
primogenita ante omnē creaturam. Ex his videtur ꝙ ip̄a eſt mater
omniū ⁊ prior omnibus ⁊ origo omniū. ¶ Itē Bernar. Merito o 7
domina in te reſpiciunt oculi vniuerſe creature in qua ⁊ ex qua beni/
gniſſima manus dei quicquid creauerat recreauit ¶ Item ip̄a ē ma/ 8
ter omnium. ⁊ deus pater eſt origo omniū. quicquid autē per ſe ori/
go ⁊ cauſa cauſe eſt. per ſe eſt origo ⁊ cauſa cauſati. ſed ip̄a eſt mater
eiꝰ q̄ ē cā ⁊ origo oīm. ḡ ip̄a p ſe ē mr̄ oīm ¶ Itē angeli accipiūt a ieſu 9
illuminatõem perfectõem beatitudinē. ip̄e em̄ ē in quē deſiderāt pſpi
cere. p̄. Petri. p̄. Per quem om̄ia reſtaurātur in celo ⁊ in terra Col. p̄
mo. ḡ et angeli recipiunt quoddā eſſe glorie a beatiſſima virgine. ḡ
ipſorum eſt mater in eſſe glorie. ¶ Item ip̄a eſt gratie mater. ſed 10
gratia generat gloriam. ḡ ipſa eſt mater glorie. ḡ ip̄a eſt mater omni
um que ſunt in celo ſm̄ eſſe glorie. ḡ ip̄a eſt mater angelorꝫ.

¶ Ad hec dicimus reſpondendo ꝙ beatiſſima virgo omni/ Rꝰ
um bonorum mater eſt Sed mater reſpectu filij quattuor habet pro Maria ē ma/
prietates que ſunt genitura. cura. prioritas. dignitas. reſpectu alicu/ ter oīm bonorꝫ
ius habet omnes iſtas proprietates ⁊ reſpectu alicuius aliquas ⁊ nō mr̄ reſpectu fi/
omnes. ⁊ ſm̄ magis ⁊ minus dicitur proprie omniū hominum ma lij q̄tuor hꝫ p/
ter. Item mater eſt ſm̄ omnes proprietates maternitatis. genitura prietates
quia vnum hominē genuit in quo omnes regenerauit. ⁊ hoc eſt ꝙ Maria eſt ma
peperit filium ſuū primogenitum. Item mater noſtra eſt cura. quia ter genitura.
in vno nobis genuit quicquid ad hanc vitam vel futuram neceſſari Cura
um nobis fuit. Unde dicit. a generatõnibus meis adimplemini.
Item que proprio filio non pepercit quomodo nobis non omnia
cum illo donauit. Item ip̄a eſt mater noſtra prioritate. quia ipſa eſt Prioritate.
primogenita ante omnem creaturam. Ipſa eſt mater dignitate pre Dignitate.
deſtinatõnis. Ipſa em̄ ante ſecula predeſtinata eſt vt eſſet principi/
um ex q̄ recreādū fuit omne creatū. Et ſm̄ h̄ loquūť iſte autoritates
dn̄s poſſedit me ⁊c̄. ſm̄ ꝙ de ip̄a exponūť Angelorꝫ q̄ꝫ mater dici po

teſt genitura.qꝛ generauit patrē angeloꝝ ⁊ reſtauratoꝛē eoꝝ. Silr ⁊
coꝛpoꝛaliū mater genitura.qꝛ genuit ipoꝝ innouatoꝛē Eſt etiā prioꝛ
ipis prioꝛitate pdeſtinatōis ⁊ dignitate platōis.¶ Itē vniuerſaliter
qꝛ mater ē creatoꝛis oīm.ḡ mater oīm creaturaꝝ ē. Et ideo etiā vt pȝ
cōſideratī mater eſt oīm dignitate. Et ſic pȝ q̄liter ꝓpriū priuilegiū
eſt beatiſſime virginis qm̄ oīm bonoꝝ mater eſt.

¶ Nūc reſtat videre decimo de illo ꝑuilegio ſm ꝙ btiſſima virgo
dꝛ ſtella maris¶ De q̄ primo querit̄ vtꝝ hmōi appellatio dicat̄ ꝓpe
Rō prima. vel trāſlatiue.¶ Et videt̄ ꝙ ꝓprie.qꝛ verba ſumēda ſunt ſm ꝓpriā ſi
2 gnificatōem¶ Itē vbi magis ꝓprie eſt natura totiꝰ.ibi magis ꝓprie
natura partis.ſȝ in ſpūalibꝰ magis ꝓprie ē natura totiꝰ lucis.ḡꝛ ibi
Contra. magis ꝓprie ē natura ſtelle.ḡ btiſſima ꝓprie dꝛ maris ſtella¶ Con-
j tra ſi ſumitur ꝓprie vt dꝛ de beata virgine ⁊ proprie vt dicatur ſtella
2 ḡ inter illa nō attendit̄ ſimilitudo¶ Itē ſm hoc beatiſſima virgo po
Queritur tius diceret̄ ſtella celi q̄ȝ ſtella maris¶ Poſt hoc querit̄ ſi hec appella
tio ꝯueniat btiſſime virgini tranſſumptiue. ⁊ neceſſe eſt vt dꝛ Areſto
teles trāſ ferētes ſe aliqua ſimilitudine vti.que ſit ſilitudo ipſius ab
alijs ſtellis cū beatiſſima virgine ⁊ glorioſa.nō em̄ videtur ꝑ naturā
ſubſtantē.qꝛ illa eadē natura eſt etiā in alijs ſtellis. Item figura hu-
ius ſtelle nō conuenit beatiſſime virgini plus q̄ȝ figura aliaꝝ ſtella-
rum. Sed ſi propter maioꝛē lucem tūc alie quedam ſtelle ſunt ma-
gis ſtelle luminoſe q̄ȝ illa.ſicut ē lucifer.ḡ potius dicetur beatiſſima
virgo lucifer q̄ȝ ſtella maris. Item ſi dicatur propter ſitū hoc nō vi
detur.qꝛ illa eſt vltima in cauda vrſe.beatiſſima aūt virgo non eſt vl
tima neqȝ in cauda. Item nō propter motū.quia mouetur cū firma
mento ſicut alie ſtelle .⁊ ſic nō videtur ꝙ ſit aliqua proprietas huiꝰ
ſtelle ſuper alias cū beatiſſima virgine propter quā debeat dici ſtella
maris plus q̄ȝ nomine ſtelle alterius. Item ſi dicatur ꝙ propter effe
ctū. quia dirigit nauigantes.hoc iterū eſt commune omnibus alijs
ſtellis lune ⁊ alijs planetis. Item ſi dicatur ꝙ ſicut ſtella dirigit nau
tas claritate ſue lucis.ita beatiſſima virgo totum mūdum luce ſue
conuerſatōnis.⁊ ſic dicatur ſtella ratōne exemplaritatis¶ Tunc que
Queritur rit̄ vtrū ſibi ſoli hoc ꝯueniat vt hꝰ habeat ꝓ ꝑuilegio Et videt̄ ꝙ nō.qꝛ
dictū fuit moyſi inſpice ⁊ fac ſm exemplar qd̓ tibi monſtratum eſt.
Qd̓ quaſi exponens beatus Dionyſius dicit.ꝙ hierarchia humana
per exemplaritatē deſcendit a celeſti. Et ideo in Apocalipſi .xxi. Ui-
di ciuitatem ſanctam hieruſalē nouam deſcendentē de celo. ergo vi-
detur ꝙ ratio exemplaritatis vniuerſalis ſit in eccleſia triumphante
reſpectu militantis.⁊ ſic ab illa exemplaritate non diceretur beatiſ-
ſima virgo ſtella maris . Item pſalmi. In capite libri ſcriptum eſt
de me. Gloſa. Ego ſum liber humani generis . Item omnis chriſti

actio noſtra ē inſtructio. Itē ipe xp̄s dt. Ego ſum lux mūdi. ḡ poti⁹
ipe diceret̄ ſtella maris Itē ſacra ſcriptura ſufficiēter oſtēdit oīa peri-
cula vitāda ꝛ oīa ꝯpēdia nauigādi ad portū patrie. vn̄ dr̄ etiā lucer
na pedib⁹ meis verbū ꝛ lumē ſemitis meis. ḡ illa ꝓꝓetas a q̄ beatiſſi
ma virgo dr̄ ſtella maris etiā ꝯuenit ſacre ſcripture Itē cū ꝟgo btiſ-
ſima ſit data nobis in exēplū innocētie Maria āt magdalena in pe-
nitētie exēplū illis q̄ ſunt in naufragio ꝯſtituti. videt̄ poti⁹ ꝙ btā ma
ria magdalena dicat̄ ſtella maris. Itē q̄ ad iuſticiā erudiūt multos
fulgebūt q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. ḡ videt̄ ꝙ ꝓꝓetas hec ꝯue-
niat oīb⁹ doctorib⁹. Itē q̄rit̄ iuxta hec vtꝝ hec ꝓꝓetas ꝯueniat btiſſi- Queritur
me ꝟgini ſm ſtatū vie. Videt̄ ꝙ nō. q2 in illo ſtatu fuit abſcōdita vl'
occulta Si āt ſm ſtatū patrie tūc poti⁹ diceret̄ ſtella celi Itaq3 cū nō
tm̄ viā oſtēdit ſ3 etiā trāſuehat poti⁹ deberet dici nauis maris q̄3 ſtel
la maris Itē q̄rit̄ q̄re ab hac ꝓꝓetate nomē accepit cū habuerit nobi- Querit̄
liores reſpectu dei ꝛ hec reſpectu nr̄i ¶ Qđ aūt btiſſima virgo ꝓꝓe Maria ē ſtel-
dicat̄ ſtella maris ſic ꝓbat̄. vna ē ꝓprietas illius ſtelle ꝙ ē ſita in ſum la maris
mo poli reſpectu oīm. ꝛ btiſſima virgo ē ſupma oīm ſctōꝝ. ḡ ipa ꝯue Rō prima
niēter ꝑticipat nomē illi⁹ ¶ Itē vt dt Dyaſtenes de archos minore ꝙ 2
in ꝑncipio libre caude ſtella ē infima vna q̄ pol⁹ appellat̄. ꝑ quē lo-
cū mūd⁹ iſte exiſtimat̄ ꝟſari. nulli āt pure creature videt̄ poti⁹ ꝯueni
re mūdū circa ipam verſari q̄3 glioſe regine celi ꝛ mūdi. ḡ ipa ē ſtella 3
maris ¶ Itē iſta ſtella iplet numeꝝ ſeptenariū q̄ ē numer⁹ virgine⁹. q2
vt dt Macrobi⁹. oēs nūeri īfra decadē vel generāt vel generāt̄ vel ge
nita ſūt ꝑter ſeptenariū. ꝛ cui magis h̄ ꝓpriū q̄3 illi q̄ nec ſm naturā
genuit vel genita fuit ¶ Itē iſta ſtella ē ſumma ꝛ vltima in cauda vr- 4
ſe Et q̄d ē h̄ niſi illa q̄ ſupma dignitate ꝛ hūilitate vltima. ¶ Itē hec 5
ſtella ferrū attrahit. ꝛ btiſſima virgo ꝑ infinitā ſuā miſericordiā pec
catores duros ad modū ferri ad celū trahit. ¶ Itē nautas dirigit. ꝛ 6
btiſſima virgo oēs naufragātes ad portū ſalutꝭ remittit. ¶ Itē ſita ē 7
ꝯtra aq̄lonē. ꝛ btiſſima virgo ſ ꝯuerſa ē ad pctōrē Ex his p3 ꝙ multe
ſūt ſtelle. ꝛ illi⁹ ꝓꝓetates ſoli virgini approꝑabiles ꝓpter q̄s ſm mo
dū trāſſumptōis btiſſima virgo dr̄ ſtella maris. Sūt ḡ plures illi⁹
ſtelle ꝓꝓetates. ꝛ q̄dā illaꝝ illi ſoli ꝯueniūt q̄b⁹ reſpōdēt aliē illis im
ꝓportionabiles in btiſſima virgine. ꝓpter quā ꝯueniētiā ipa ſola dr̄
ſtella maris Si aūt q̄rat̄ q̄ ille ꝓprietates ſint in q̄b⁹ ē ſilitudo Dici- Querit̄.
mus ꝙ in illa ſtella ē ꝯſiderare ſubſtantiā q̄litatē ſitū ſtatū effectus.
Subſtātia ē celeſtis incorruptibil' origo lucis. ꝛ btā virgo ē celeſtꝭ
ꝯuerſatōe. incorrupta corpe. origo lucis in gn̄atōe Qualitate ē ſupe
rior clarior ꝛ vtilior. ꝛ ſic btiſſima virgo ē oīb⁹ ſupior dignitate. clari-
or virginitate. vtilior fecūditate Situ ē ſupma ꝛ in cauda vltima. ꝛ
btiſſima ē ſupma ſitu poli in dilectōne dei ꝛ in cauda nr̄e turpitudi-

his ꝑtectōe ⁊ vltima humilitate Statu hec ſtella ē quaſi ſine motu
ſine occaſu ⁊ q̄ſi ſine errore Et btiſſima virgo fuit ſine motu incōſtā/
Effectus ſtelle triplex. tie.ſine caſu culpe.ſine errore ignorātie ¶ Effectus ſtelle ē triplex. ſcꝫ
attrahit.lucē tribuit.nautas dirigit. Sic btiſſima ꝟgo attrahit pec
catores.illuminat penitētes.dirigit innocētes. Itē attrahit a culpa.
illuminat in iuſticia.dirigit ad gloriā Uel ſic attrahit inſipiētes.illu
minat ꝓficiētes.dirigit ꝑfectos ⁊ ꝑſeuerātes Et nota ꝙ dns btiſſime
Maria eſt cā efficiēs ꝟgini opus recreatōis ſm q̄ttuor genera cauſaꝝ cōicauit. Cauſa effi
ciens noſtre regeneratōis poſt deū ſub deo ⁊ cū deo ipa fuit.qꝛ illa il/
lū nobis genuit q̄ nos oēs regenerauit.⁊ ipum gignere ſuis ꝟtutibꝫ
Materialis de ꝯgruo ꝓmeruit Itē cā materialis.qꝛ ſpūſſctūs de puriſſimis carni
bus eius ⁊ ſanguinibꝫ ipſius ꝯſenſu mediante carnē ſumpſit. qꝛ in
Finalis. corpus trāſformauit ꝑ qđ redemptio noſtra facta fuit. Itē cauſa fi
nalis fuit.qꝛ ꝑ totū opus redemptōis poſt deū in ipſius gloriā ⁊ ho
norē ordinatū fuit. Unde Apoc.xxiiij. Seniores ⁊ oēs ſancti mit/
tūt coronas ſuas ante pedes agni recognoſcētes ſe eſſe coronatos.il/
la humilitate ⁊ humanitate quā accepit de ꝟgine Et ipa eſt illa muli
er q̄ hꝫ coronā.xij.ſtellaꝝ.i.oīm ſanctoꝝ.qꝛ oēs ꝑ ipſam ſunt corona
Formalis ti.⁊ ſic filius diuidit cū ipa cauſam finalē recreatōnis. Itē cauſa for
malis ē ipa recreatōis.qꝛ oībꝫ luce ſue deiformiſſime ꝯuerſatōis ē ſpe
culū ⁊ exemplar reuerſionis a tenebris ⁊ directōnis ⁊ ꝯuerſionis ad
cōtuitum prime lucis. Et ꝑpter hoc rōne vniuerſalitatis ꝑ moduꝫ
ꝟgo dr clariſſi. ſtella maris. exempli directōis ⁊ reductōis dr virgo clariſſima ſtella maris Con/
uenit ergo illud priuilegiū beatiſſime virgini in ſtatu patrie.ſed ra/
tione coꝝ q̄ ſunt in ſtatu vie.qꝛ ſicut ſtella in celo ſic dirigit nauigan
tes in mūdi pelago.vnde nō dr nauis maris rōne illius ꝓprietatis
nauis em̄ fluctibꝫ ꝯquaſſat ⁊ nō dirigit ſed dirigit̄. Scripture quo
xp̄s nō ē ſtella maris nec ma/gdalena qꝫ nō cōpetit iſta appellatio.ſcriptura em̄ dirigit ꝑ verba. ſtella vero
id ē btiſſima virgo dirigit ꝑ exēpla. Itē xp̄s vel deus nō dr ſtella ma
ris.qꝛ ē fons totiꝰ lucis.nec Magdalena dr ſtella maris.qꝛ nō diri/
git oēs ſed tātū penitētes.⁊ poſtea dirigit ipa qꝛ etiā dirigit̄. Sꝫ ſtel
la nauem dirigit ⁊ a naui nō dirigit̄. Magdalena illuminat ꝑ ope/
ra penitētis ad penitētiā ⁊ nō ad opera innocētie.ſed btiſſima illumi
nat ꝑ opa innocētie ⁊ etiā ꝑ opa nō dico penitētis ſed penitētie. Fuit
em̄ innocēs ſed nō minus fecit opa penitētie Itē alij tm̄ illuminabāt
viduis.alij tm̄ ꝯiugatis.alij tm̄ virginibꝫ.ſed btiſſima virgo illumi
nabat omnibus ſimul viduis coniugatis ⁊ virginibus. Ex his igi/
tur patet ꝙ priuilegium eſt beatiſſime virginis marie ꝙ vocata eſt
ſtella maris.

¶ Reſtat nūc videre vndecimo de ꝑuilegio illo ſm qđ dr porta celi
Rō prima Cōtra qđ ſic obijcit̄. Edificiū nō ē ꝑfectū ſine porta.ſꝫ aūꝫ btiſſima

v̾go fieret celū habuit portā. ḡ ipa nō ē porta celi ¶ Itē porta nō ĩtrat 2
ſʒ p̱ portā oēs alij intrāt. ſed btiſſima virgo celos penetrauit. ḡ nō ē
porta celi ¶ Itē querit̄ qualiter nos ĩportet. ſi p̱ exemplū vel ſuffra/ 3
giū ſic q̄libet ſanctus ē porta celi. Si p̱ meritū tūc crux xp̄i eſt porta
celi. q̄ꝛ paſſio xp̄i aperuit nobis celū Itē iohānis. x. Ego ſum hoſtiū
ergo nō beata v̾go. Itē Ezech. xl. ⁊ iohā. in Apoc. xxi. vidit. xij. por/
tas. ḡ beata virgo nō eſt tātū porta. ¶ Itē penitētia eſt porta in celo. ḡ 4
nō ipa tātū porta celi ¶ Itē iacob Gen. xlviij. Non eſt hic aliud niſi 5
domus dei ⁊ porta celi. ḡ eccleſia ē porta celi ¶ Item ſi vis ingredi ad 6
vitā ſerua mādata. ergo obſeruātia mādatoꝝ eſt porta celi ¶ Contra Contra
ꝓprietas porte eſt importare ⁊ exportare Sʒ nec mādata nec peni/ 1
tētia exportāt ſed tm̄ importāt. Sed btiſſima virgo ⁊ egrediētes ex
portauit ⁊ ingreſſores importat. ḡ ipa ē ꝓprie porta ¶ Itē xp̄us im/ 2
portat ſʒ nō exportat ¶ Itē porta poteſt eſſe in hoſtio ¶ Itē in templo 3 et 4
fuerunt duo hoſtia. que ſimul aperiebant̄ ⁊ claudebant̄. ḡ ⁊ in celo
dominus ⁊ beata virgo ¶ Itē Aug⁹. hoc adoptauit. illa fides ſana ē 5
qua credimus nullū hoīm ſiue maioris ſiue minoris etatis liberari a
ↄtagione mortis ⁊ obligatione pcti quod prima natura ↄtraxit niſi
p̱ vnū deū mediatorē ieſum chriſtū. Itē ibidē. Eadē fides que nos
ſaluat multos ſaluos faciebat antiquos ¶ Itē Gregori⁹ ſup Ezechi. 6
dt̄ ꝙ qui p̄ibant ⁊ q̄ ſequebant̄ clamabant oſanna ⁊c. q̄ꝛ oēs electi q̄ in
iudea poterāt eſſe vel nūc ſunt in eccleſia. in mediatorē dei ⁊ hominū
crediderūt ⁊ credūt Ex his ptʒ ꝙ fides mediatoris ē que introducit Fides mediato.
credētes. ⁊ illum mediatorē implicite vel explicite oportebat credi
eſſe natū de virgine. Et ille eſt p̄mus articulus de hm̄ōi mediatore. et
ſic fides incarnati de virgine in q̄ꝫtū de virgine om̄es portat in celos
ḡ ipa eſt ꝓpria porta. ḡ ⁊c. ¶ Iuxta hec querit̄ qualiter differat celi Querit.
porta ⁊ feneſtra celi. ⁊ qualiter beata virgo dicat̄ vtrūqꝫ. Ad hec dici
mus ꝙ beata virgo ꝓprie dr̄ porta celi. q̄ꝛ p̱ ipam exiuit quicq̄d gra
tie vnq̄ꝫ creatum vel increatum in hunc mundum venit vel ventu/ Maria ē por
rum fuit. omnium eſt bonorum mater. ⁊ mater gratie ⁊ mater miſe ta celi
ricordie. ⁊ etiam ipſa gratia increata tanq̄ꝫ aqueductus exiuit ab ip
ſa ⁊ venit in mundum. Item per ipſam intrauit quicquid vnq̄ꝫ bo
ni de celis in terram deſcendit ⁊ econuerſo. Unde dicit filius eius E
Sapientie ſeptimo. Uenerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Porta tēpli
Unde ipſa eſt porta templi ſpecioſa que filio exeunti per ipam fuit
clauſa. Unde Ezechielis quatrageſimoquarto. Porta hec clau/
ſa erit. egredietur princeps per ipſam. Hec porta omnibus intrare
volentibus eſt peruia. vnde ipſa eſt duodecim porte. quia ipſa ex
omni parte mundi tria hominum genera viduas coniugatas et
virgines apportat et etiam importat. Eſt autem non ſolum por/

Maria ē feneſtra. ta importādo hoīes. ſꝫ ⁊ feneſtra ꝑ quā lux venit in hūc mūdū. ⁊ lux
que de terra orta ē de ipa procedēs penetrauit celum. lux illuminans
celum ⁊ mundum. Ex quo patet: qualiter glorioſa virgo eſt por/
ta et feneſtra celi.

Rō prima. **V**Ltr̄ Duodecimo de priuilegio qđ ē cōicatio paſſionis ¶ Et vide
tur ſm ꝙ exponiť p̄mo ꝙ nō fuerit ei paſſio cōicata per illud
Iſa. lxiij. Torcular calcaui ſolꝰ ⁊ de gētibꝫ nō erat vir mecū. Glo. tor
mēta ſuſtinui. Itē. glo. Solꝰ ſamſon pſciſus crinibꝫ fuit ⁊c̄. Judi/
cum. xvi. nec angelꝰ nec archāgelꝰ. nec q̄libet celeſtis ſpūs. deniqꝫ hu
mani gnr̄is nullꝰ vt gētilis vel iudeꝰ ſꝫ ſolꝰ deꝰ pugnat vel ſupat. g̃
2 nulli ē paſſio cōicata. ¶ Itē oēs alij ſt̄ in ſtatu ſaluadoꝝ ⁊ redimen/
doꝝ. ipe ſolꝰ redēptor ⁊ ſaluator. ſꝫ ad redēptōez paſſio ptinꝫ. g̃ ipe ſo
3 lꝰ fuit paſſus ¶ Itē in imolatōe yſaac ⁊ oībꝫ alijs figuris paſſiōis nū
q̄ꝫ figurať ſub pticipatōe pluriū. g̃ ⁊ in figurato tm̄ dꝫ eē paſſus vnꝰ
4 ꝓ oībꝫ ¶ Itē ps. Singulariter ſum ego donec trāſeā Et ſic videtur ꝙ
cōicatio paſſiōis nō ē priuilegiū btiſſime virginis. eo ꝙ nō fuit cōi/
5 cata alicui creature ¶ E cōuerſo videť ꝙ nō poſſit eē priuilegiū btiſſi
me virgīs eo ꝙ pluribꝫ ⁊ non ipi ſoli fuerit cōicatū. qđ ꝓbať ꝑ illud
Job. xix. Pelli mee ↄſumptꝭ carnibꝫ meis adheſit os meū Glo. Gre
go. In oſſe fortitudo. in carne corpis īfirmitas deſignať. ꝑ os xp̄s. ꝑ
carnē diſcipuli deſignāť. q̄ tpe paſſionis infirmi fuerūt. ꝑ pellē q̄ ex/
terior ē femine ſancte deſignāť q̄ exterioribꝫ deo miniſterijs ſeruierūt
q̄re g̃ ↄſumptis carnibꝫ os dn̄i adheſit pelli ſue. qꝛ fortitudo eiꝰ fugi
entibꝫ ſe diſcipulis inuenit iuxta ſe mulieres g̃ nō ſoli marie tpe paſ
6 ſionis cōicata ē paſſio vel fides paſſionis. ¶ Itē. ioh. xviij. Stabat
iuxta crucē ieſu mater eiꝰ ⁊ ſo. ⁊c̄. g̃ ipa nō ſola ↄſors paſſionis Item
in cruce dixit ieſus matri. Ecce filiꝰ tuus Deinde dixit diſcipulo Ec
Maria iohā/ni ↄmittiť ce mater tua. Hic nota q̄liter btūs iohānes honorať tāto priuilegio
vt filiꝰ virginis diceret. ⁊ vt ſibi mater dei ↄmittereť. nec h̄ factū fuiſ
7 ſet ſi nō fuiſſet fidelis ſeruus ⁊ prudēs cui ↄmitteret dn̄s matrē ſuā
ſi aūt fidelis. g̃ habuit fidē ⁊ paſſionē ¶ Itē Marci. xiiij. Adoleſcēs
ſeq̄bať eū ſyndone ſup nudo amictus. at tenuerūt eū. ⁊ ille relicto ſin
done nudus ꝓfugit ab eis Glo. ab eis quoꝝ preſentiā execrabať ⁊ fa
cta. non a deo cuius amore etiā abſens cor perſeuerauit in mente. ſed
charitas non eſt ſine fide. ergo iohānes habuit fidem compaſſionis
Item lazarus fuit nuper ſuſcitatus in anima ⁊ corpore. ⁊ multa de
penis infernalibus narrauit. vt dicit Chryſoſtomus. de illo igitur
8 qualiter opinabile eſt ꝙ tamcito ceciderit a fide. ¶ Itē latro in cru/
ce per veram penitentiam placuit deo. ſed ſine fide impoſſibile eſt pla
cere deo. igitur habuit fidem ⁊ compaſſionem. igitur hoc non eſt pri
uilegium domine noſtre quod poteſt etiam latroni conuenire.

¶ Itẽ helyas ꝛ Enoch qui locuti fuerũt cũ dño in trãſfiguratõe ha- Helias
buerũt etiã fidem incarnatõis ꝛ paſſionis. Item iohannes baptiſta
in lymbo habuit fidẽ. Item multi abſentes quibꝰ dñs nõ p̄dicaue-
rat. vt ille de quo dixit Math. viij. Nõ inueni tantã fidẽ in iſrael. et
multi alij Itẽ glo. Egredit̃ foras vt culpã negatõnis liberius lauet
fletibꝰ. Item Cornelius fidẽ habuit ꝛ p̄ſens non fuit. Et videtur ex
his ꝙ multi tp̄e paſſionis habuerũt fidẽ ꝛ p̄ꝯſequens paſſionẽ. Et
ſic nõ p̄t poni priuilegiũ fides paſſionis vel ꝯmunicatio paſſionis.
¶ Sed ꝯtra. ſi de eo qd̃ magis videtur ineſſe ꝛ non ineſt. nec de eo Contra
qd̃ minus. ſed maxime videbat̃ de mulieribꝰ que habuerũt fidẽ paſ-
ſionis. vt ſupra p̄ gloſam Grego. Et inter mulieres maxime vide-
batur de maria magdalena. ſed illa nõ habuit fidez tũc. ergo nec ali
quis nec aliqua earũ. Minor pꝫ iohis. xx. Maria magdalena ve-
nit mane ad monumentũ cũ adhuc eẽnt tenebre. qꝛ adhuc fuit. in te
nebris infidelitatis. Itẽ Mulier quid ploras. Glo. nõ lachrymas
nudas. ſed fidem quero. bone lachryme ſi ieſum agnoſcas. Et infra
Noli me tangere. nõdũ eñ aſcendi ad patrẽ meũ. Gloſa. nõ ꝙ nol
let tangi niſi cum aſcendiſſet in celũ. cũ etiã mulieres ꝛ alij eũ teti-
giſſe legũtur ꝛ nõ aſcendentẽ in celũ. Uult ergo ſpũaliter tangi. id
eſt credi. vt ſit equalis patri. et qꝛ iſta adhuc in eum carnaliter crede
bat. quẽ ſicut hominẽ flebat Audit noli me tangere. id eſt ſic in me
credere. qꝛ nõdũ in corde tuo aſcendi ad patrẽ meũ. id eſt nondum
credis me eſſe equalem patri. tũc tangis euꝫ ſi nõ in patrẽ tñ credis
Item quẽ mortuũ credis viuentẽ tangere nõ metuis. ¶ Ex his pꝫ Magdalena
ꝙ magdalena de qua minime videbat̃ in paſſione dñi diſcredidit et diſcredidit.
cecidit. ergo et oĩes alij Item Math. xxvi. Oĩes vos ſcandaluꝫ
patiemini in me in iſta nocte. Glo. predicit qd̃ paſſuri ſint. ne poſt
euentũ deſperent. ſed p̄ penitentiã liberent̃. Itẽ infra. Relicto eo om
nes fugierũt. Itẽ petrus qui expreſſiue fidem fuit p̄teſtatus ter ne-
gauit. ergo multo fortius alij. Itẽ Math. Quidã adoleſcens ami
ctus ſyndone. Glo. qd̃ p̄t intelligi iohãnes fuiſſe. ergo ꝛ iohãnes fu
git. Itẽ iohãnes. xix. Currebant duo ſimul. Et infra. Tũc ergo in-
troiuit ꝛ ille diſcipulus qui venerat p̄us ad monumentũ ꝛ vidit et
credidit. Et ſic pꝫ ꝙ iohãnes nõ prius credidit. Item de mulieribꝰ Iohãnes
Bern. Sic vos o bone mulieres cui nã queſo excubias exhibuiſtĩ. Nota.
cui aromata preparaſtis. cui vngenta paraſtis. Si ſciretis quãtus
ſit. quãtum inter mortuos ſit liber mortuus iſte quẽ vos vngere vul
tis. forſitan poſceretis ab eo vngi. nempe ipſe eſt quẽ vnxit deus oleo
leticie pre cõſortibꝰ ſuis. beate eritis ſi gloriari poteritis reuertentes
et dicere ꝙ de plenitudine eius accepimus oĩes. enimuero factũ eſt
ita. nam vncte remeant que vngere venerant. miſſe ab angelo opus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

faciūt euāgeliſte facte apoſtole aploꝝ ad annūciandū mane miſeri-
cordiā dn̄i. Ex his patz q̄ mulieres in paſſione dn̄i diſcrediderunt
Virgo in fide manſit. ¶ Itē q̄ beatiſſima virgo ſola tēpore paſſionis p̄manſerit in fide vi-
detur poſſe ſubtiliter inueniri ſm yſa. lxiij. cū dr̄. Torcular calcaui ſo-
Prima rō lus ⁊ de gentib⁹ nō erat vir mecū. Si em oēs hoīes voluiſſet ex-
cludere ſuffeciſſet dicere. calcaui ſolus. ⁊ ſic ſup̄fluū eſſet dicere. non
erat vir de gentib⁹ mecū. Sed ſic dixiſſet potius de gentib⁹ null⁹ eſt
mecū. quādo ergo viros excluſit ꝯſtat q̄ aliquā feminā reliq̄t quaꝫ
nō excluſit. que torcular paſſionis ſecū ſuſtinuit ⁊ calcauit ¶ Itē ma-
gis videbat̄ de mulierib⁹ q̄ꝫ de viris q̄ ſecū calcauerant. q̄r ille ſtabāt
2 circa crucē. ergo ſi voluiſſet oēs excludere potius debuit eas exp̄ſ-
3. ſiſſe de quib⁹ videbat̄ magis ineſſe. ¶ Itē adhuc Ambroſius. Sta-
bat iuxta crucem nō vt dolorē filij ꝯſideraret. ſed vt ſaluteꝫ humani
generis expectaret. ergo ipſa ſola ſtabat. ⁊ oēs alij ⁊ alie fugierunt
corde vel corp̄e. ergo ipſa ſola dn̄o ꝯmunicauit in paſſione. fide. et
ꝯpaſſione ¶ Item videt̄ q̄ cōicatio paſſionis nō debeat poni pro
Arguit priuilegio. oē eī p̄uilegiū aliq̄d debet importare cōmodū illi cui⁹
eſt p̄uilegiū. iſtud aūt nō videt̄ importare cōmodū. ſed tormentum
Item liberatio a pena eſt ſignū ⁊ effectus dilectōis. ergo infligere pe-
Contra. nam nō eſt ſignū dilectōis. ergo nō eſt p̄uilegiū. ¶ Contra iohā.
xviij Calicē quē dedit mihi pater nō vis vt bibam illū. Etiam. xvi.
Pater clarifica filiū tuū ⁊c. Et Phil. j. Quib⁹ datū eſt nō ſoluꝫ vt
credatis in ipſum. ſed vt patiamini pro ipſo. Et Hebre. xij. Flagel-
lat deus filiū quēlibet quem recepit. Et iacobi. j. Omne gaudiū exi-
ſtimate fratres chariſſimi cum in tribulatōnes incideritis. Etiā ibāt
apoſtoli gaudentes a conſpectu cōſilij. quoniā digni ⁊c. ¶ Ex his
ergo pꝫ et manifeſtū eſt q̄ cōmunicatio paſſionis eſt priuilegiū. Eti-
am q̄ in paſſione dn̄i ſuſtinuerit beatiſſima virgo patz per Damaſ.
qui dicit q̄ dolores quos effugit pariens in chriſti paſſione ſuſtinu-
it. Luce. ij. Tuam ipſius animā pertāſibit gladius. Et yſa. vltimo.
Et anteq̄ꝫ parturiret ⁊ p̄pit. ⁊ anteq̄ꝫ veniret partus ei⁹ p̄pit ma-
ſculum. Ex hoc ſequitur q̄ aliquādo peperit ſine parturitōne. puni-
tione. ⁊ ſine dolore. Et poſtmodū ſequitur. Nūquid parturiet ter-
ra vna die aut gentem omnē ſimul. q̄r parturiuit ⁊ peperit ſyon. er-
go aliquādo peperit gentem ſimul ⁊ cū parturitōne ⁊ dolore. ergo
peperit filium ſuū primogenitū ſine dolore in ſua natiuitate. poſtea
p̄pit totā gentē ſimul in filij paſſione. vbi facta fuit ei in adiutoriū
ſimile ſibi. vbi ipſa mater miſericordie patrē miſericordiaꝝ in ſum-
mo opere miſericordie adiuuit. ⁊ vna ſecū oēs hoīes regenerauit.
Et hec regeneratio cum ſummo dolore vtriuſq̄ꝫ fuit. vn̄ glo. ibi po-
ſita multo labore in fide genuit. Ex his pꝫ q̄ p̄r miſericordiarū ſolū

matri miſericordie opus ſumme miſericordie. i. paſſionē cõicauit.
Nr̃. Circa hoc. ſicut dñs in paſſiõe ſimul habuit gaudiũ ſum- Prima rõ
mũ ꝛ ſummũ dolorem. Utrũ beatiſſima virgo ſimul ha-
buerit vtrũqꝫ. ¶ Et videt̃ ꝙ ſic. in ipſo eñ fuit vtrũqꝫ. ſi ergo ↄmu-
nicaſſet matri alterũ eorũ tm̃. nõ fuiſſet equũ ↄſortiũ. ¶ Item dolor 2
nõ eſt meritorius ſine dilectione. Aplus pͥma Chorin. xiij. Si tra-
didero corpus meũ ita vt ardeã. charitatē autem nõ habuero nihil
mihi ꝓdeſt. ſed impoſſibile eſt dilectõem eſſe ſine dilectõne. ergo in-
ſimul habere potuit ſummũ dolorē cũ ſumma delectatõe. ꝑ in ſum-
mo ſummũ dolorē habere potuit cũ ſumma delectatõe. ¶ Itē ꝙ ibi 3
fuerit ſummus dolor ꝓbatur. om̃is dolor eſt ex amore. Amor ãt eſt Amor triplex.
triplex. naturalis. acquiſitus. gratuitus. Naturalis in ſummo fuit Naturalis.
ibi. qꝛ quãto natura nobilior tanto nobiliores hꝫ affectiones ꝛ ope-
rationes. ſed ipſa ſumme habuit naturã nobilem. ergo ſumme no-
bilem amorē naturalē Itē acquiſitus fuit ibi in ſummo. omnes eñ Acq̃ſitus.
cauſe accidentales que inducũt matrē ad diligendũ filiũ ſuũ hic fu-
erũt in ſummo. nunqꝫ eñ filius matrē ſuã tantũ dilexit vel tãtũ ho-
norauit vel tantũ dedit vel pro ipſa ſuſtinuit. ꝛ ſic de ſingulis accidē-
talibꝰ cauſis dilectõnis. ergo amor acquiſitus ibi in ſummo fuit
Item gratuitus ibi in ſummo fuit. qꝛ nunqꝫ alia mater vel alia cre- Gratuitus
atura tantã charitatē habuit. vt ſupra patuit. Et ſic beatiſſima vir-
go ad filiũ ſuũ in ſummo habuit amorē naturalē acquiſitũ ꝛ gratu-
itũ. ergo ſi iſte triplex habitus amoris ſimul in ſummo ſimul elici-
at vnũ motũ amoris in ſummo illa erit dilectio intenſiſſima. ꝛ do-
lor illi rñdens erit dolor in ſummo. Sed tã naturalis qꝫ acq̃ſita qꝫ
gratuita dilectio reſpectu nulliꝰ ita eſt intẽſa ſicut eſt reſpectu vite di-
lecti. ergo naturalis acq̃ſitus infuſus ſiue gratuitꝰ amor in ſummo
diligit vitã in dilecto. ergo de morte dilecti dolet ĩ ſummo. ergo cuꝫ
beata virgo reſpectu filij ſui habuerit om̃iphariã dilectõem in ſum-
mo. ↄſtat de morte ipſius ꝙ habuit om̃iphariũ dolorē in ſummo
¶ Itē ꝙ ibi fuerit gaudiũ ſiue delectatio in ſummo ꝓbat̃. Dilectus 4
gaudet de bono dilecti ꝛ magis gaudet de maiori bono. ꝑ de ſummo
bono dilecti in ſummo gaudet. ſꝫ charitas ẽ dilectio dei ꝛ ꝓximi. et
in ſummo charitas ꝑfecta gaudet in ſummo. ſꝫ ſummꝰ honor dei et
ꝓximi ſumma vtilitas fuit ĩ paſſiõe ꝛ ꝑ paſſionē ĩ ſummo. Et bea-
tiſſima ꝟgo habuit tũc charitatē ĩ ſummo. ꝑ tũc gaudebat ĩ ſummo
ꝑ ſil' habuit gaudiũ ꝛ dolorē in ſummo ¶ Itē ex dilectõe ẽ ↄpaſſio. 5
ꝑ vbi ĩproportõabil' eſt dilectio ibi ĩproportõabil' ẽ cõpaſſio. ꝑ vbi
videt̃ dilectio in ſummo ibi' ꝛ ↄpaſſio in ſummo ¶ Itē maiꝰ eſt gau- 6
diũ ãgelorꝫ qđ hñt de vniꝰ pctõris ↄuerſiõe qꝫ aliqđ gaudiũ huius
vite. ꝑ ex eq̃li charitate vel maiori ĩproportõabil'r erit magꝭ gaudiũ

7 ¶ Itē angeli de paſſione dn̄i habuerūt delectatiōes ꝛ nō ꝯpaſſionem
aliq̄ mali ꝯpaſſionē ꝛ nō delectatōem. ergo ipa debuit habere vtrūq̄
8 ¶ Itē btiſſime virgini cōicauit recreatōem. ſed recreatio eſt p paſſio
nē. ergo ꝛ paſſio ei fuit cōicata ¶ Itē Bern. Lōge eā plus q̄ marty
rem credamus ꝛc. ¶ Contra hoc obijcit in hūc modū. Sūmus
Contra dolor ꝛ ſummū gaudiū opponūtur. ergo nō ſunt ſimul in eodē Si
j catur ꝙ dolor de morte filij ꝛ gaudium de ſalute generis humani
2. nonopponūtur. ¶ Tunc adhuc obijcitur. ꝙ motus maiores impe
diūt minores. ergo videt impoſſibile ꝙ aīa tota qñ abſorbet dolore
ꝙ tūc in ſummo tripudiet ꝛ exultet in amore ꝛ delectatione. ¶ Item
3 in dolore aīa ꝯuertit ſup malū inq̄tū malū. in gaudio ſup bonum
inq̄tum bonū. ſed impoſſibile eſt ſimul aīam ꝯuerti ſup diuerſa tan
q̄ terminos. ergo impoſſibile eſt aīam ſimul gaudere ꝛ dolere ¶ Itē
4 impoſſibile eſt animā ſimul moueri diuerſis motibꝰ. ergo impoſſi-
bile eſt eam ſimul gaudere ꝛ dolere

¶ Poſtq̄ pbatū eſt ꝙ beatiſſima v̄go ſummū gaudiū habuit in
Queritur paſſione filij. Querit de ꝯparatōne hmōi gaudij qd habuit ſcz in
Utrū Maria paſſione ad alia gaudia. qñ ſcz habuerit maximū gaudiū. ¶ Et vi-
maximum ha detur ꝙ in filij ſui ꝯceptōne. hac rōne. Ex bono eſt gaudiū. iob. iij.
buit gaudium Quaſi effodientes thezaurū gaudebant vehementer cū inuenerint ſe-
in ꝯceptione pulcrū. ergo cū ſummo dono gaudiū ſummū ſed in ꝯceptōne acce-
Rō pma. pit ſummū donū dum ei filiū ſuū dedit. quomō nō cū illo ei omīa
bona donauit. ergo tūc ſummū gaudiū habuit. ¶ Item tūc tm̄ legi
2. tur legiſſe ꝛ cantaſſe canticum exultatōis. Luce. ij. Magnificat ani
3. ma mea dn̄m. ergo tūc maxime videt gauiſa fuiſſe. ¶ Itē ablatio ve
eſt cā leticie. ſed tūc vt dictū eſt ſupra ablatū eſt ei ꝛ fugit omē ve. g
tūc ſummā habuit cām leticie. Itē nouitas ē cā leticie. iuxta illd Lu.
xv. Fili tu ſp mecū es. Epulari aūt ꝛ gaudere oportebat. g videt a ſi-
mili ꝙ beatiſſima virgo in nouitate maximū effectū gaudij habue-
4 rit. ¶ Itē cū ſummo incōuertibili dono accepit cauſā ꝛ meritū ad
omīa alia dona. neceſſario ꝯſequēda. ergo tūc ſummā habuit cau-
ſam gaudij. ergo ſummū effectum gaudij.

Contra .j. ¶ Econuerſo aūt videt ꝙ in natiuitate filij ſummū gaudiū habu
erit ex hac rōne. Plenior ꝛ pfectior eſt gñatio vel natiuitas ex vte-
ro q̄ in vtero. Si ergo natiuitas ꝛ generatio erit cauſa gaudij pfe
ctioris ꝛ plenioris gaudij. ꝛ pfectior ꝛ plenior eſt generatio ex vtero
q̄ in vtero. ergo pfectius ꝛ plenius ꝛ maius fuit gaudiū in natiui-
2. tate q̄ in ꝯceptōne ¶ Itē illa die dixit angelꝰ Lu. ij. Annūcio vobis
gaudiū magnū. qꝛ natus eſt vobis hodie ſaluator. Si igitur nati-
uitas dn̄i eſt cā gaudij. ergo ille q̄ hꝫ iproportōnabilr ppinquorē cō
paratōem ad ſaluatorē q̄ omnes alij habebit improportōnabiliter.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

maiorẽ cãm gaudij. hec ãt ẽ mater ſaluatoris. ğ illa die habuit ſum/
mũ gaudiũ. Itẽ Joh. xiiij. Mulier cũ parit triſticiã hz. q2 venit ho
ra eius. cũ ãt ꝑpit puerũ iã nõ. ğ ⁊c̃. Itẽ de Joh. Luc. i. Et multi in
natiuitate ei⁹ gaudebũt ⁊c̃. igiꝛ mag3 gaudiũ videꝛ ꝑtinere ad nati/
uitatẽ q3 ad ↄceptõem. ¶ Itẽ in ↄceptõne ipa delectatõnem tm̃ ha/ 3
buit viſu intellectuali. in natiuitate ꝟo intellectuali ⁊ ſenſuali. ğ. tũc
eñ reficiebaꝛ intellectus. nũc ãt intellect⁹ ⁊ ſenſus. ğ fuit tũc tm̃ gau
diũ. nũc aũt exultatio ⁊ leticia. ğ maius gaudiũ. ¶ Itẽ ſimilius fuit 4
gaudio patrie. vbi ocul⁹ corꝑis reficieꝛ dñi hũanitate. ⁊ oculus cor/
dis in ei⁹ diuinitate. ſ3 meliori ⁊ honorabiliori ſimili⁹ ẽ meli⁹ ⁊ ho/
norabili⁹. ğ nobili⁹ fuit gaudiũ natiuitat3 q3 ↄceptõis. ¶ Itẽ bonũ 5
additũ bono mag3 facit ipm ee bonũ. ğ mag3 dilectũ maiorẽ dilectõ
nem. ſ3 ↄceptio ẽ bonũ. partus ẽ bonũ. ğ bonũ duplicatũ duplicat de
lectatõez. ğ gaudiũ qđ fuit in ↄceptõe duplicatũ fuit in natiuitate
¶ Itẽ ꝑus gaudebat ſe ꝟginẽ ↄcepiſſe. nũc ꝟo ꝟginẽ ꝑpiſſe ⁊ ꝟginẽ 6
lactare. ğ mõ habuit maximũ gaudiũ. ¶ De gaudio paſſiõis

Videꝛ Cõſequẽter ꝙ maius habuit gaudiũ in filij paſſione
q2 vt dictũ ẽ ſuꝑ ipa nũq3 gauiſa fuit tantũ de aliquo Rõ ꝑ
q̃ntũ de honore dei ⁊ ſalute ꝓximi. ſ3 vtrũq3 fuit in paſſione in ſum/
mo. ğ tũc habuit gaudiũ i ſummo. ¶ Itẽ charitas gaudet de bono di 2.
lecti. Triplex aũt ẽ bonũ. honeſtũ. vtile ⁊ delectabile. qđlibet iſtoꝝ in Bonũ triplex
btiſſima ꝟgine in paſſione reſpectu filij ſui fuit in ſummo. Vñ ipe
appellat paſſionẽ ſuã claritatem Joh. xvij. Clarifica me pater. ꝓpter
honorẽ quẽ ſummũ habuit ꝑ paſſionẽ. ꝓpter quã de⁹ illũ exaltauit
et dedit illi nomẽ qđ ẽ ſuꝑ oẽ nomẽ ⁊c̃. Appellat etiã eã cibũ ⁊ potũ
ꝓpter delectatõez quã in ſummo effectu tũc habuit Nũq3 eñ in aliq̃
creato tantũ delectat⁹ fuit q̃ntũ in redẽptõe gener3 hũani ꝑ paſſionẽ.
Appellat etiã eã donũ dicẽs. Calicẽ quẽ dedit mihi pater. ꝓpter ſuũ
lucrũ qđ mediãte paſſione acq̃ſiuit ꝑ quã oĩa ad ſe traxit. Sic ğ qđ
libet gen⁹ boni dilecti in paſſione fuit in ſummo. ğ ⁊ in diligẽte tunc
fuit delectatio in ſummo. ¶ Itẽ motiuũ affect⁹ ⁊ generatm̃ delectatõ 3.
nis nõ ẽ niſi bonũ. Bonũ ãt. aliud creatũ. aliud increatũ. ğ ſi vtrũq3 bonũ duplex
in ſummo mouebat affectũ recte diſpoſitũ mouebat in ſummo Bo
nũ ãt increatũ ſꝑ in ſummo ẽ in ſe. ſ3 nõ ſꝑ in ſummo in oſtẽſione ⁊
exhibitõe ipo atteſtãte q̃ ait Joh. xiiij. Maiorẽ charitatẽ nemo hz
vt aĩaz ⁊c̃. ¶ Itẽ ſumm⁹ effect⁹ boni ẽ redẽptio gener3 hũani. ğ ſum 4
mũ increatũ ⁊ ſummũ creatũ bonũ in paſſione ſil̃ mouebãt affectu3
btiſſime ꝟginis optime diſpoſitũ. ğ tũc ſummũ habuit gaudium.
¶ Itẽ in ↄceptõe fuit mater dei ⁊ hoĩs in vtero. in natiuitate fuit mr̃ 5.
dei ⁊ hoĩs ex vtero. in paſſione aũt ẽ mr̃ dei ⁊ hoĩs redẽptoris. vñ q̃
ꝑus fuit mr̃ creatoris mõ ẽ mr̃ redẽptoris ſiue recreatoris. ğ dupli/

6. catū ē donū ⁊ bonū. ğ gaudiū. ¶ Itē in ɔceptōe ⁊ natiuitate fuit effe-
cta mater tm̄ vnius dei ⁊ hoīs. in paſſione fuit facta mr̄ oīm hoīm.
7 ğ tunc multiplicatū ⁊ maius gaudiū habuit. ¶ Itē finis melioꝛ ē ⁊
nobilioꝛ his q̄ ſunt ad finē. ğ qđ fini ꝓpinquꝰ ē meliꝰ ē ⁊ nobiliꝰ. ſꝫ
cōceptio ē ꝓpter natiuitatē. natiuitas ꝓpter paſſionē, paſſio ꝓpter
redēptōem. ğ paſſio ē fini ꝓpinqoꝛ. igit̄ melioꝛ. ğ maius delectamē-
tum. ğ maius gaudium. ¶ Utꝝ in reſurrectōe filij.

Rō pª **Uidetᷣ** Aūt φ in reſurrectōe filij maximū gaudium habuit.
Qm̄ effectus dilectōis eſt flere cū flentibꝫ. gaudere cū
gaudentibꝫ. iuxta illud Joh. xiiij. Si diligeretis me gauderetꝭ ⁊c.
Sꝫ dn̄s ſummū gaudiū habuit in reſurrectōe. qm̄ gaudebat aīa cū
coꝛpe ⁊ diuininate. ğ dn̄a noſtra in ſummo debuit tūc gaudere ¶ Itē
2. dt apl's φ moꝛtuus ē ꝓpter delicta noſtra ⁊ reſurrexit ꝓpter iuſticiā.
ğ etiā ex pte noſtri reſurrectō ꝓpinquioꝛ fuit fini. ğ maioꝛ cauſa gau
3 dij. ¶ Itē eccl'ia tunc ſpecial'r vtit̄ hac exultatōe. hec eſt dies quā fecit
4 dn̄s. ¶ Itē in illo feſto plus cantat̄ alleluya q̄ꝫ in alio feſto. ğ videt̄
5 φ cantus illiꝰ feſti ſit maxime cauſa gaudij. ¶ Itē reſurrectio xp̄i eſt
cauſa ⁊ exemplar illiusvite in qua eſt ſumma exultatio. ğ illud feſtū
ꝓpinquiſſimū eſt ſummo gaudio. ğ tunc debet eſſe ſummū in hac vi
6 ta gaudiū. ¶ Itē beatiſſima virgo plus dilexit filiū q̄ꝫ totū mundū.
ergo plus gauiſa fuit de bono filij q̄ꝫ de bono totius mundi. ſꝫ bonū
mundi pena xp̄i fuit in paſſione. bonū xp̄i liberatio fuit ab om̄i pena
in reſurrectōe. ğ plus gauiſa fuit de reſurrectōe q̄ꝫ de paſſione

Rō pª. **Uidetᷣ** Aūt φ maximū in xp̄i aſcenſione habuerit gaudiū.
Tunc em̄ filius p̄mo dr̄ habuiſſe gaudiū ⁊ feſtum
pfectū. Tunc em̄ p̄mo in reportatōne ouis in humeris ſuis ɔuocat
2. amicos ſuos dicens. Cōgratulamini mihi om̄es. ¶ Item tūc p̄mo
3 pater filio ſuo ꝓdigo fecit feſtū cum amicis ſuis Luc. xv. ¶ Item
4 tunc p̄mo reduɏt de exilio in palaciū. ¶ Itē tunc p̄mo ianua celi aper-
5 ta eſt ⁊ hō introductus. ¶ Itē tunc p̄mo redemptio cōpleta eſt ⁊ rui
6 na iam in pte reſtaurata. ¶ Item tunc p̄mo maximus honoꝛ filio ⁊
matri exhibitus ē. qn̄ caro ſua ſup choros angeloꝝ exaltata ē. ¶ Itē
7 tunc p̄mo q̄ꝫtum ad manifeſtatōem datū eſt ei nomē qđ eſt ſup om
ne nomē. Cū igit̄ in aſcēſione fuerit ɔpletiſſimus effectus boni ⁊ ꝓ-
pinquiſſimus fini. videtur φ tunc maximū habuerit gaudium bea-
tiſſima virgo maria. ¶ Utꝝ in aſſumptōe ꝟginis

Rō pª **Uidetᷣ** Aūt adhuc maiꝰ his oībꝫ hoc φ habuerit maximū
gaudiū in ipſius aſſumptōe. Tunc em̄ pfecte habuit
2. gaudiū fruitōis ante aūt nō. ¶ Itē illud gaudiū nullā ſecū patitur
3. triſticiā vel penā ſicut oīa p̄dicta. ğ videt̄ maius oībꝫ illis. ¶ Itē illō
ſm̄ ſtatū patrie. alia ſm̄ ſtatū vie. Lanimꝰ āt in hieruſalē ē igniculus

eius in ſyon yſa. xxxi. ¶ Itē maius ē eē btatū q̄ȝ eē matrē dei. ſi alterū 4
ſeparet ab altero. ḡ btiſſima ỽgo maius accepit in ſua aſſumptōne
gaudiū q̄ȝ in filij natiuitate. ḡ maius tunc habuit gaudium q̄ȝ ante
¶ Cōtra hec oīa. Et p̄mo de gaudio ꝯceptōis obijcit in hūc modū. Cōtra
q̄ dato dat reliquū ꝛ nō ꝯuertit maiꝰ ē illo. Sȝ dato q̄ ſit mr̄ dei dat
btitudo fruitōis ꝛ nō ecōtra. ḡ gaudiū ꝯceptōis maiꝰ ē gaudio frui
tionis. ḡ maius oībꝫ alijs. qꝛ quicq̄d maius maiore etiam maius
eſt minore. igitur ꝛc̄.

¶ Ad hec ſoluēdo dicimꝰ. ꝙ hoc p̄uilegiū qḋ dr̄ cōicatio paſſio- Rꝫº
nis duo iportat. fidem crucifixi dei ꝛ hoīs ꝛ ꝑ ſe paſſionē ex ꝯpaſſio
ne patientis. Et fuit quadruplex diuerſitas reſpectu paſſionis domi Diuerſitas q̄-
nice. Quidā nec habebant fidē nec ꝯpaſſionē. ſicut infideles deo in- druplex reſpcū
ſultantes. blaſphemantes ꝛ illudentes ꝛ demones. Quidā ꝯpaſſio paſſionis dn̄i.
nem ſed nō fidē. vt apoſtoli ꝛ mulieres ille q̇bus dictū eſt Filie hieru
ſalē nolite flere ſuꝑ me ſed ſuꝑ vos. Quidā fidei cognitōem. ſed nō
cōpaſſionē. vt angeli ꝛ alij extra ſtatū vie poſiti. ꝛ latro q̇ fidem ha-
buit ſed nō ꝯpaſſionē ꝑ ſe. ꝛ hoc qꝛ circūdatus fuit ꝓpria mortꝭ paſ
ſione. Sola beatiſſima virgo tunc fidē habuit ꝛ cōpaſſionē crucifi- Cōicaº paſſio
xi dei ꝛ hoīs. ꝛ ꝑ ſe paſſionē ex cōpaſſione patientꝭ. Et ſola fuit cui nis data ē ma.
datū ē p̄uilegiū cōicatio paſſionis. cui filiꝰ vt dare poſſit p̄miū vo-
luit cōicare paſſionis meritū. ꝛ vt ipam participē faceret bn̄ficij re-
demptōis participē eſſe voluit ꝛ pene paſſionis q̄tenus ſicut fuit ad
iutrix redemptōis ꝑ ꝯpaſſionē ita mater fieret oīm ꝑ recreatōnem.
Et ſicut totus mundus obligat deo ꝑ ſuā paſſionē ita ꝛ dn̄e omniū
ꝑ ꝯpaſſionē. Cōtra hec obiecta ꝑ obiecta in ꝯtrariū ſunt ſoluta
¶ Cōcedimus etiā ꝙ ſicut dn̄s oīm ſummū habuit gaudiū ſimul ꝛ Solº
ſummū dolorē. ſic etiā dn̄a noſtra ſiml' ipa habuit ꝯpaſſionē ſummā
et ſummā ꝯgratulatōem cōpaſſione exiſtente in natura ſil' ꝛ in rōne
vt natura. ꝯgratulatōe āt in rōne vt rōne. Et intelligant hec ỽba ſi-
cut in materia dn̄ice paſſionis. Uel dicat ꝙ ſummū triſtabile in ta- Triſtabile ꝑm
li genere ē dupl'r accipe Unoº vt ſumme ꝯtrariū appetitui et ſic ſum capit dupl'r
mū infert dolorē. Alioº ꝓut ē via ꝛ mediū ad ſummū delectabile. ꝛ ſic
infert ſummū gaudiū. Et ſic aīa btiſſime ỽginis apphēdit mortē Aīa ỽginis
filij ſui vt ſumme ꝯriū appetitui. ꝛ ſic ſummū ei intulit dolorē ꝛ vt
medium in redemptōem humani generis. ꝛ ſic cauſauit in ea ſum-
mam delectatōnem. ꝛ poſſent hec ſimul eſſe. quia vnū materia eſt ad
alterum. Uel ſm̄ alium modum via ad alterum eſt mediū in ipm̄.
Qḋ aūt obijcitur de compatione gaudiorū ¶ Rn̄demus ꝙ ſi fiat Solº
compatio ſm̄ ꝙ poſterius includit in ſe p̄us. ſic nulla ē queſtio. vt ſi
q̄rat an vnū eſt plura q̄ȝ duo. ꝛ duo q̄ȝ tria ꝛ ſic de alijs. natiuitas
enim includit in ſe conceptōnem. paſſio natiuitatem. ꝛ ſic de alijs. Natiuitas.

gaudiū ↄcep. et ſic ordinanẗ ad ſeinuicē ſm ſupadditōem. Et ſic magnū fuit gau/
diū ↄceptōis. maius natiuitatꝫ ⁊ adhuc maius paſſionis. ⁊ ſic vlte
rius. Si āt fiat ↄpatio ꝑ oppōnem ⁊ ſepatōem. ita ꝙ poſteriꝰ acci/
F piaẗ ꝑ ſe ſine intellectu ꝓoris. Et ſi ſic ↄparenẗ ſic dico ꝙ gaudiū qͦd
habuit in ↄceptōe maius fuit oībꝫ gaudijs vite ⁊ vie. qꝛ tūc accepit
Differūt gau/dia vie ⁊ vite maius bonū ⁊ certitudinē oīm alioꝝ ſuo tpe ↄferendoꝝ. Et differūt
gaudia vie ⁊ vite hoc mō. Gaudiū em̄ nihil aliud ē q̄ȝ delectatio in
bono vel de bono. Eſt āt bonū ſui ⁊ bonū ꝓximi in ↄceptōe ⁊ natiui/
tate ⁊ in paſſione dn̄i. in reſurrectōe āt bonum dei ⁊ aſcēſione. Et ſic
gaudiū paſſi. poſſet poni gaudiū paſſionis ſummū qͦd habuit ꝓ bono ꝓximi. ſilr
āt gaudiū ↄceptōis ſummū fuit qͦd alia oīa cauſalr clauſit ī ſe. Gau
diū āt in ↄceptōe ⁊ gaudiū in aſſumptōe ſe hn̄t vt excedētia ⁊ exceſſa
gaudiū ↄceptōis maius fuit cauſalr. gaudiū aſſumptōis actualiter
In ↄceptōe In ↄceptōe maioꝛ fuit bonitatis oſtēſio. maioꝛis doni collatio. ma/
In aſſumptōe ioꝛ dilectōis exhibitio ⁊ hec oīa cauſalr. In aſſumptōne maioꝛ doni
collatio. maioꝛ effectus exaltatio ⁊ deificatio. maioꝛ tn̄ dilectio ⁊ cō/
iunctio. ⁊ hec actualr. Et poſſet poni ſilr de iſtoꝝ gaudioꝝ compa/
tione. vt ſi aliquis haberet pignus ꝓ centū marcis impignoratuꝫ et
obligatū. ⁊ aliqͥs daret ei nonaginta marcas ad ipius pignoꝛis ſo/
lutōem faciēs ipi pignoꝛāti cautionē ꝙ tpe determīato dabit ſibi ali
as decē marcas. itaꝙ q̄libet tpe duas. Nō ſcd̄a datio ꝓpiquiꝰ ⁊ plus
diſponebat ad pignoꝛis ſolutōeꝫ q̄ȝ ꝑma. ⁊ tercia plus q̄ȝ ſcd̄a. ⁊ ſic
vſqꝫ ad q̄ntā q̄ pignus ſoluit. ⁊ tn̄ ꝑma datio plus alijs ↄtulit. ⁊ h̄
duplr. quia maius donū dedit. ⁊ quia de illis dandis ſecurum fecit.
Similiter in ꝓpoſito quando dn̄s beatiſſime virgini vt mater dei
fieret in vtero tribuit tūc ꝙ de ipa virgine naſceretur ⁊ paſſione ſua
humanū genus redimeret. ⁊ tercia die reſurgeret. in celum aſcende/
ret. ipam in ſummam fruitōem coꝛpe ⁊ aīa aſſumeret ſecurauit.

Rō pͣ Nr̄ De illo priuilegio qͦd eſt ſup oēm creaturam in quarta hie
rarchia exaltata. ¶ Et videtur ꝙ beatiſſima virgo vltra ter/
ciam hierarchiā in quartam nō ſit exaltata. Primo. quia in parabo
la vbi legitur de repatōne generis humani dr̄ ꝙ dragma decima ē in/
uenta que fuerat ꝑdita. g̃ videtur ꝙ tm̄ in illud fuerit reſtitutio ex
quo facta fuit perditio. Sed tm̄ ex hierarchijs tribus fuit caſus et
perditio igitur tm̄ in illis fuit reddita reſtauratio. ¶ Item dicit Iu
2 dith in figura domine noſtre. Subueniſti ruine in ↄſpectu domini
Sed ruina fuit ſoluꝫ in illis tribus hierarchijs. igitur reſtitutio erit
tm̄ in illis tribus. ¶ Item alia parabola. qui habet centum oues
3 Glo. Deus ē paſtoꝛ cuiꝰ nos cētesima ouis. Sꝫ cētesima ē de nūero
alioꝝ. xcix. ↄſoꝛtio. g̃ hoc pertinet ad aliquem oꝛdinem angeloꝛum.

¶ Itẽ hierarchia hũana ẽ ſub angelica. g̃ ſuꝑmus choꝛꝰ de hũana eſt 4
ſub infimo de angelica. g̃ nullꝰ hõ ẽ ſuꝑ choros angeloꝝ. Ad idẽ fa-
cit qđ ipe deꝰ in ſe in paſſione ꝑmiſit vt Luc. dt ꝙ angelꝰ aſtitit de ce
lo ꝯfortãs eũ ꝑ qđ vt Diony. dt ꝯſtat naturã hũanã nature angelice
naturalr̃ eẽ ſubiectã. Sꝫ ſicut ſimplr̃ ad ſimplr̃ ita ſummũ ad ſum-
mũ. g̃ ſi angelꝰ ſuꝑ hoĩem ⁊ ſuꝑmus ſuꝑ ſuꝑmũ hoĩem. g̃ nullus hõ
ſuꝑ oẽs angelos. ¶ Itẽ Gen. Reqeuit dñs ab oĩ oꝑe qđ patrarat. ſꝫ 5
tũc nõ fuit q̃rta hierarchia. g̃ nec mõ. ¶ Itẽ cãtat eccl̃ia. Gaudent 6
chori angeloꝝ ꝯſortes ⁊ ꝯciues tui. ſi ꝯciues ⁊ ꝯſortes. g̃ in eadẽ hie
rarchia. ¶ Itẽ in ꝑma hierarchia ſuꝑmus oꝛdo ẽ ſacer ꝑncipatꝰ. Sꝫ 7
ꝑnceps in eadẽ ciuitate ⁊ regno cũ ſubditꝭ ẽ. g̃ regina angeloꝝ in ea-
dẽ mãſione cũ angelis ẽ. ¶ Itẽ Augꝰ. Minime dubitet raptã hoĩs 8
a carnis ſenſibꝫ mentẽ ⁊ poſt moꝛtẽ ipa carne depurata deũ videre ſi-
cut vidẽt angeli. Et vult ꝙ inferioris g̃dus ẽ cognitio hoĩs q̃ꝫ ange
li. Sꝫ ꝑenes illã cognitõez ẽ oꝛdo. g̃ hõ ẽ inferioꝛis oꝛdinis q̃ꝫ ange
lus. g̃ ſuꝑmus ẽ ſub ſuꝑmo angelo. ¶ Itẽ hierarchia angelica deſcen 6
dit ꝑ exẽplaritatẽ a diuĩa. ſꝫ in diuĩa ſũt tm̃ tres hierarchie. g̃ nec erit
q̃rta. ¶ Itẽ filiꝰ ẽ in diuina hierarchia. g̃ ſi b̃tiſſima ṽgo nõ ẽ in an-
gelica hierarchia ſola erit in vna. ſꝫ vbi tm̃ vnũ vel vna ibi nõ ẽ oꝛ-
do. ⁊ vbi nõ ẽ oꝛdo. ibi nõ ẽ hierarchia. g̃ nõ pt ſola hr̃e hierarchiam
vnã. ¶ Itẽ Diony. dt. in q̃libet hierarchia ſunt ꝑma media ⁊ infima. ij
g̃ ipa nõ erit in vna hierarchia. ¶ Itẽ ipa ẽ mediũ inter alias crea-tu-
ras ⁊ deũ. ſꝫ mediũ nõ hꝫ mediũ ⁊ vltimũ. g̃ nõ facit hierarchiã ꝑ ſe. ı2
¶ Cõtra Hierony. ⁊ oẽs ſcĩ ⁊ ipa vniuerſal' eccl̃ia cãtat ſolẽniter ꝙ
ipa ẽ exaltata ſuꝑ choros angeloꝝ. inde ſic. ¶ Oẽs chori angelorum Cõtra
ſunt de aliq̃ hierarchia. ſꝫ ipa exaltata ẽ ſuꝑ choros angeloꝝ. g̃ ipa eſt Ar ꝑ° ſic
ſuꝑ oẽs hierarchias ãgeloꝝ. vl' directe Quicq̃d ẽ in aliq̃ hierarchia
ẽ in aliq̃ choro. g̃ qđ nõ ẽ in aliq̃ choro nõ ẽ in aliq̃ hierarchia. g̃ quic
q̃d ẽ ſuꝑ oẽs choros nõ ẽ in aliq̃ hierarchia. ¶ Itẽ plus diſtat b̃tiſſi 2.
ma ṽgo a ſeraphin in dignitate ⁊ gloria q̃ꝫ ſeraphin ſuꝑ cherubin.
ſꝫ ꝓpter excellentiã dignitatis oꝛdinat' ſeraphin ſuꝑ cherubin vno
oꝛdine. g̃ b̃tiſſima ṽgo erit ſuꝑ ſeraphin ad minus vno oꝛdine. g̃ ſu
ꝑ hierarchiã angeloꝝ. ¶ Itẽ ĩꝓpoꝛtionabilr̃ differt magꝭ dñã a ſer 3
uo q̃ꝫ ſeruꝰ a ſeruo. ſꝫ ſeraphin ſic ſe hꝫ ad cherubin vt ſeruꝰ ad ſeruũ
dña ãt ad ſeraphin vt regina ſua ⁊ oĩm angeloꝝ. g̃ ĩꝓpoꝛtõnabilr̃
plus ẽ ipa ſuꝑ ſeraphin q̃ꝫ ſeraphin ſuꝑ cherubin. g̃ in alio oꝛdine
ſuꝑ ipm̃. Sꝫ ſeraphin ẽ ſuꝑmꝰ oꝛdo angeloꝝ. g̃ ipa ẽ ſuꝑ oẽs hierar
chias angeloꝝ. ¶ Itẽ rex ⁊ regĩa ab eadẽ denoĩant' dignitate ⁊ regno
⁊ ꝑncipatu. ab eodẽ eñ regno dr̃ rex frãcie ⁊ regĩa frãcie. g̃ ab eodẽ re- 4
no dr̃ rex celoꝝ ⁊ regĩa celoꝝ. Sꝫ ſua dignitas regal' ẽ ſuꝑ oẽs digni
tates ãgeloꝝ ⁊ ꝑncipatꝰ. g̃ dignitas regine celoꝝ ẽ ſuꝑ oẽs choros ⁊

5 hierarchias angeloꝝ. ¶ Itẽ tercio libro Regũ. iij. Poſitꝰ ẽ thronus
mr̃is regꝭ iuxta thronũ regꝭ. ſꝫ ꝯſtat ꝙ thronus regis ĩproportiona
6 bilr̃ ẽ ſup oẽs thronos angeloꝝ. ḡ thronus matris regꝭ ¶ Itẽ ipa hꝫ
regnũ p filiũ. ꝛ dꝛ regina a regno filij. ſꝫ illud ẽ increatũ ꝛ eternũ. ḡ
7 ipa ẽ regina a regno eterno. ¶ Itẽ hoĩes alij pñt venire ad ſeraphin
nullus aũt ad dignitatẽ ꝛ ſtatum btĩſſime ꝟginis. ẽ ḡ ſup ſeraphin
8 ¶ Itẽ ſtatꝰ glĩe ẽ eleuatꝰ ſup ſtatũ inocẽtie in corpibꝫ. ḡ ꝛ in aĩabꝫ. ſꝫ
ſi hõ ſtetiſſet aliq̃s aſſumptꝰ fuiſſet ad ſeraphin. ḡ aliq̃s mõ dꝫ eleua
Auguſtinꝰ ri ſup ipos. Ad idẽ ſunt autoritates ſcõꝝ. Auguſt. Sed de te o ꝟgo
maria q̃d dicã paup ingenio cũ quicq̃d dixero minoꝛ laus ẽ q̃ꝫ tua
dignitas mereaᷣ. Si celũ appellem tu altioꝛ es. Si matrẽ gentium
dicã excellis. Si formã dei appellẽ digna exiſtis Si dñam angeloꝝ
vocẽ eẽ p oĩa pbarꝭ. Si ḡ dña angeloꝝ. ḡ ẽ ſup oẽs angelos. ¶ Itẽ
Hieronymus Hiero. Hec ẽ dies pclara in q̃ meruit exaltari ſup choros angeloꝝ
et puenire vltra q̃ꝫ noſtre hũanitatis licitũ ſit nature. vbi non ſuba
tolliᷣ. ſꝫ glorie magnitudo demonſtraᷣ. vbi xp̃s p̃introiuit p nobis
pontifex ineternũ ad celũ. ḡ exaltata vltra q̃ꝫ hũane nature ſit licitũ
ſcꝫ vbi xp̃s introiuit. ḡ ſup oẽs hierarchias angeloꝝ ¶ Itẽ Hierony.
Hec inquã dies in qua vſq̃ꝫ ad throni celſitudinẽ intemerata ꝟgo ꝛ
mater pceſſit. atq̃ꝫ in regni ſolium ſublimata poſt xp̄m glorioſa reſe
dit. Sic itaq̃ꝫ illi ſancta eccl̃ia canit. qđ de nullo alioꝝ phas ẽ crede
re vt angeloꝝ vel archãgeloꝝ merita trãſcẽderet. qꝛ ꝛ ſi ſilitudo mul
tis ſanctis repromittiᷣ veritas negaᷣ. Et infra. Beatiſſima itaq̃ꝫ nõ
temere ſup choros angeloꝝ exaltata deuotiſſime p̃dicaᷣ hodie. qꝛ p̃-
ceſſit eã dñs ꝛ ſaluatoꝛ noſter ad celeſtia vt prepararet ei in ethereis
mãſionibꝫ locũ. ¶ Ex his ptꝫ q̃liter btĩſſima ꝟgo ſup ordines ꝛ hie
rarchias angeloꝝ in q̃rtã ꝛ nonã hierarchiã cũ filio ſpecialr̃ ẽ exalta-
ta. Itẽ Hierony. ad idẽ. Credimus eñ ꝙ ſaluatoꝛ oĩm p ſe q̃ꝫtum
datur intelligi feſtinꝰ totus occurrit. ꝛ cũ gaudio eã ſecũ in throno
glĩe collocauit. Al's quõ ĩpleuiſſe crediᷣ qđ in lege ĩpe precepit. Ho
nora inquit patrẽ ꝛ matrẽ tuã. Ex hoc etiã ptꝫ ꝙ ipam etiã in thro-
Auguſtinꝰ no ſuo ſecũ collocauerit. Vñ Auguſti. Thronꝰ glĩe regni tibi col-
locaᷣ in aula regis. teq̃ꝫ ĩpe rex glĩe vt matrẽ verã ꝛ decorã ſponſam
pre oĩbꝫ diligens amoris amplexus aſſociauit ſibi. ¶ Ex hac autori
Quattuoꝛ ſe- tate q̃ttuoꝛ ſequunᷣ ꝯcluſiones. Prima. ꝙ ſi poſitꝰ ẽ ei regis thronꝰ
quũᷣ ꝯcl'ones ḡ idẽ thronus ſuus ꝛ regis dꝛ. ḡ ſup oẽs thronos. Scđa ſi mater re-
gis. ḡ iuxta regẽ. Tercia ſi ſponſa regis. ḡ iuxta regem. Quarta. ſi ip
ſam ĩproportionabilr̃ plus oĩbꝫ alijs creaturis diligit. ḡ ĩproportio
9 nabilr̃ plus pre oĩbꝫ collocauit. ¶ Itẽ ſicut in corpalibꝫ nihil eſt va
cuũ: ita in ſpũalibꝫ nihil eſt vacuũ. Sed inter creaturã ꝛ deũ mediũ
eſt eſſe creaturã deo vnitam. ſimilr̃ inter eſſe puram creaturã ꝛ eſſe

creaturã deo vnitã mediũ eſt eſſe creaturã de qua ſumit᷑ vel naſcit᷑ illd
qđ vnit᷑. ⁊ hoc eſt beata virgo. ğ ipa eſt mediũ inter creaturas ⁊ filiũ.
ğ ei debetur medius ſtatus ¶ Itẽ vna eſt maieſtas regni celoꝝ a qua 10
deus trinitas eſt rex ⁊ ipa regina vocat᷑. ğ ſua dignitas eſt ſup omnẽ
creaturã. ¶ Itẽ ps. a ſummo celo egreſſio eiꝰ. Glo. i. e celo trinitatis. 11
Et infert᷑. Et occurſus eius vſq3 ad ſummũ eiꝰ. hoc ẽ ad idẽ celũ. ſed
ipa ẽ a dextris filij. ğ in celo trinitatis. ğ ſup celum angeloꝝ. ¶ Item 12
Marci vlti. Dñs qđẽ ieſus poſtq3 loquutꝰ ẽ eis aſcẽdit ad celũ ſe-
det ad dexterã dei. dt glo. in potioꝛibꝫ bonis patris. Sz regina ſtat a
dextris filij. Gloſemꝰ ſiliter. ğ ipa ẽ in potioꝛibꝫ bonoꝝ potioꝝ bonis
ğ ipa eſt in potiſſimis bonoꝝ bonis regni celoꝝ. ğ ipa cũ filio eſt ſup
oĩ̄es q̃ ſunt in regno celoꝝ vel vnq3 ſunt futuri.

Nr̃ Iuxta hec vt dt Diony. ꝙ ppꝛietates inferioꝝ hñt ſupiores
cũ excellẽtia. ⁊ btiſſima ꝟgo ſit ſup oẽs ordines angelorum
vtꝝ habeat oẽs ppꝛietates angeloꝝ oĩm. ¶ Ad quod rñdemus bre- Rñ
uiter ꝙ ſic. ¶ Et videt᷑ pmo de ppꝛietatibꝫ cõibus q̃ oĩbus ꝯueniũt Duplices ppꝛietates angeloꝝ
angelis. poſt de ppꝛietatibꝫ que ſingulis ordinibꝫ inſunt ppꝛie. Pri-
ma ğ cõis ppꝛietas eſt nũciatio que ꝯuenit oĩbus a qua ⁊ oẽs ange- Rõ pᵃ
li dicunt᷑. Qđ hec btiſſime virgini ⁊ cũ excellentia ꝯueniat patz. q2
oĩ̄es angeli nunciant p verba creata. ipa aũt p verbum increatum.
Hanc ğ ppꝛietatẽ ponit apoſtolus cũ dt. oĩ̄es ſunt amminiſtrato-
rij ſpũs miſſi in miniſteriũ. Etiã aliã ponit Diony. in celeſti hierar-
chia dicens. Tribus modis diuidũtur ſup humanã rõnem oẽs di-
uini intellectus. in eſſentiã. virtutẽ ⁊ opatõnem. Beatiſſima ãt ꝟgo
immediate ſe hꝫ ad eſſe pmũ. ğ ſummũ hꝫ. Similr̃ ad ſupius eſſe ſe-
q̃tur ſupioꝛ virtus ⁊ opatio. ğ ipa inter creaturas hꝫ hec oĩa tria in
ſummo. ¶ Itẽ Diony. in eadẽ hierarchia. iij. ca. iuxta eĩ̄ ſepe a no- 2
bis redditã rõem ipe qđẽ ſupfirmate diſpõnis abũdanter hñt mi-
noꝝ ſacras ppꝛietates. vltime vero maioꝝ ſuppoſitas vniuerſita-
tes nõ hñt. niſi pticulariter in eas poſt apparẽtibꝫ illuminatõnibꝫ ⁊
p pmas eis iproportionabilr̃ diſtributas. ğ cũ beatiſſima ꝟgo ſupe-
rioꝛ ſit oĩbus celeſtibꝫ diſpoſitõnibꝫ ipa hꝫ ppꝛietates oĩm abũdan-
ter. ¶ Itẽ vna eſt ppꝛietas cõis oĩbꝫ illa quã ponit Diony. in plu- 3
ribꝫ locis. ſcꝫ purgatio. illuminatio. pfectio. Sz has beatiſſima vir-
go in ſummo hꝫ vt ptz in hac autoꝛitate. ipa eĩ̄ ea puritate nitebat
qua ſub deo maioꝛ nequit intelligi. Sed ad maioꝛẽ purgatõem ſeq̃-
tur maioꝛ illuminatio ⁊ ad maioꝛẽ illuminatõem ſeq̃tur maioꝛ pfe-
ctio. ğ in ea hec tria erant in ſummo. ¶ Item Dañ. Milia milium 4
miniſtrabant ei. ⁊ decies cẽtena milia aſſiſtebant ei. Qđ he due ppꝛi-
etates ei ſimilr̃ cũ excellẽtia infuerint ſic patz. Auguſti. in omel᷑. ſu-
per illud euangelij. Intrauit ieſus in quoddam caſtellum ſic dicit.

De pprietatib' cõib' ãgeloꝝ

Sicut mater dei ē ſingularis ⁊ iſtaꝝ vitaꝝ effect' quaꝝ iſte ſorores ty
pū tenent in ea extitit ſingularis. nūq̄ȝ em̄ in aliquā pſonā Martha
ſic opata ē. nūq̄ȝ ſic maria ↄtēplatōi vacabat. Et vt breuiter ſex illa
opa miſericordie breuiter pcurram' hec ꝟgo dei filiū in vtero ſuū in
hoſpitē ſuſcepit. nudū carne ⁊ pāno veſtiuit ⁊ operuit. eſurientē pa
uit. ſitientē lacte potauit. infirmū p infantiā ⁊ iacentē nō ſolū viſita
uit. ſȝ etiā balneando ⁊ fouēdo frequētauit. vt merito de ipa dicatur
Martha ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Ex his pȝ q̄ miniſtra
bat in ſummo. Qȝ etiā aſtitit p ↄtēplatōem in ſummo. pȝ p illō qd
ibidē ſubiūgit Aug'. Porro de pte marie q̄ optima pdicat q̄ ⁊ quā
ta ⁊ q̄lis fuerit in btīſſima ꝟgine q̄s digne eloquatur. O q̄ȝ magna
multitudo dulcedinis dei fuit in btīſſima ꝟgine maria. qn̄ ſpūſſcūs
in eā ſupuenit ⁊ virt' altiſſimi obūbrauit ei. ⁊ de eodē ſpū ↄcepit qd
de ea nō ſapiebat. in q̄ dei ſapia latebat ⁊ in cuius vtero ſibi corpus
adaptabat xp̄s in maria. ibi oēs ſunt theſauri ſapie ⁊ ſcie dei abſcon
diti. Maria hec q̄ nō tm̄ ad pedes. ſȝ etiā ad caput dn̄i ſedēs audie
bat ꝟbū illi'. hec ↄſeruabat oīa ꝟba. ſcȝ paſtoꝝ angeloꝝ magorum
nec nō ⁊ ipius filij ↄferēs in corde ſuo. nemo vnq̄ȝ ſicut hec btā ꝟgo
guſtauit q̄ȝ ſuauis ē dn̄s. inebriabat ab vbertate dom' ſue. ⁊ torrente
voluptatis ſue potabat. nec miꝝ qm̄ apud eā imo intra eā erat fons
vite de q̄ manabat tāta pfectio vtriuſq̄ȝ vite. Ex his patȝ q̄ btīſſima
ꝟgo pprietatē miniſtrādi in ſummo habuit ⁊ etiā pprietatē aſſiſten
F di. ¶ Itē Diony. in celeſti hierarchia ca. iij. Eſt q̄dē ſm̄ ſtatū vie or
do diuinus. ſcia ⁊ opatio. Et vult q̄ hec tria ſilr̄ ſint in oīb' angelis

Tria ſunt i oi bus angelis.

ordo. i. ptās. ſcia ⁊ opatio. Qȝ igit hec tria habuit btā ꝟgo pȝ hoc
mō. Ptās ipialis iproportionabilr̄ maior ē ſup oēm ptātē miniſte
rialē. ſȝ in btā ꝟgine ē ptās impialis reſpectu oīm ãgeloꝝ. ḡ ei' ptās
ē ſup oēm ptātē angeloꝝ. Sȝ in pfecte ordinatis ad maiorē ptātem
ſequit maior ſcia ⁊ ad maiorē ſciam ſequit maior opatio. ḡ ⁊ hec in
G btīſſima ꝟgine fuerūt in ſummo. ¶ Itē vna pꝓetas cōis oīb' angel
ē. angeli vidēt ſp faciē patris. hec aūt viſio ē totalis merces ipoꝝ. Sed
merces btīſſime ꝟginis ē iproportionabilr̄ ſupior mercedib' oīm an
geloꝝ. ḡ ⁊ viſio ei' ē ſupior viſionib' oīm ãgeloꝝ. ¶ Ex his pȝ q̄lit
habuit oēs cōes pꝓetates ãgeloꝝ ¶ De pꝓetatib' ſinguloꝝ ãgeloꝝ

¶ Deinde de pprietatib' ſinguloꝝ angeloꝝ ⁊ ſinguloꝝ ordinum
pme hierarchie. q̄liter btīſſima ꝟgo oēs habuit. ⁊ in ea fuerūt cū im

Prim' ordo angeloꝝ

proportionabili excellētia. Prim' ē ordo angeloꝝ cui' tres inueniū
tur pprietates. Vna q̄ ordo ille imediate ordinat ad hūanā hierar
chiā. Scđa q̄ maxie nobis noti p intelligentiā ſunt illi q̄ ſunt de or

pma pꝓetas

dine angeloꝝ. Tercia q̄ ſinguli ſingulos hoīes cuſtodiūt. Prima
haꝝ ↄuenit btīſſime ꝟgini cū excellētia. ipa em̄ eſt ſup nos. imedia

tior tamē nobis q̃ angel᷑. q꞉ ipa cōuenit nobiſcū in natura Unde an
geli ſunt nobis prelati ſꝫ nō fratres. ipa autē ē nobis p̄lata mater ⁊
ſoror ⁊ filia Secūda etiā cōuenit ei p̲ excellētiā. angeli em̄ noti ſunt ſc̄da ꝓꝓetates
nobis p̲ intelligētiā tm̄. ⁊ nos ipſis tantū p̲ intelligētiā. ſꝫ beatiſſima
ꝟgo nota ē nobis p̲ experiētiā. quia ex nobis agnoſcimus ea q̄ ſunt
ꝓxime noſtre. ſil̄r ipſa noſcit hūanā naturā ⁊ infirmitatē p̲ experien
tiā. nō em̄ habem⁹ dominā q̄ nō poſſet cōpati infirmitatibꝫ noſtris
Terciā etiā ꝓprietatē habet cū excellētia Angeli em̄ cuſtodiūt ſingu tercia ꝓꝓetas.
li ſingulos hoīes. ipa cuſtodit vniuerſaliter ſingulos hoīes ⁊ ſingu/
lariter vniuerſos Singuli em̄ ſeruoꝝ p̄ſunt ſibi cōmiſſis. domine au
tē ⁊ dn̄i ē cuſtodia ⁊ ꝓuidētia vniuerſalis Sic pꝫ q̄liter ipa hꝫ cū ex
cellentia om̄es ꝓprietates angelorum.

¶ Secūdus ordo ē archangeloꝝ qui ſimiliter ſm̄ beatū Dyo. tres
videnť habere ꝓprietates. Prima ē ſup̲ioribꝫ ꝯmunicare. Secūda ſc̄os archāge.
ſup̲ inferiores eē. Tercia īferiores ad ſup̲iores reducere. Primā haꝝ Rō prima.
habuit cū excellentia. ipſa em̄ ſup̲ioribꝫ maxime ꝯmunicauit. iuxta
illud Luce. i. Sp̄ūſſanct⁹ ſup̲ueniet. ⁊c id ē plus q̃ in aliquā ſan/
ctorū veniet in te. Alij ſancti acceperūt a ſup̲ioribꝫ gratiā creatā par
ticulariter. ipa autē creatā vniuerſaliter. ⁊ increatā ſingulariter Secū
dā etiā habuit cū excellētia. alij em̄ ſancti ſup̲ aliq̄s ⁊ null⁹ ſup̲ oēs. 2
ipa autē ſup̲ oēs ¶ Itē angeli ⁊ alij ſancti ſunt ſup̲ alios tm̄ ex gratia
ipa autē ex gratia. iuſticia ⁊ natura. naturaliter em̄ mater regis ē re/
gina. ⁊ regina iuſticia. ⁊ gratia ē ſup̲ oēs qui in ſuo regno ſunt. Ter
ciā quoqꝫ habuit cū excellētia. ipſa em̄ ſola oēs inferiores reduxit tā/ 3
q̃ mediatrix recōciliationis. adiutrix redēptionis. ⁊ angelorū nume
merū reſtaurauit. ſubuenit ruine ante cōſpectū domi. Judith. xiij. et
hominē lapſuꝫ reparauit ⁊ reuocauit. Sic igiť habuit beatiſſima ꝟ/
go oēs ꝓprietates ſecūdi ordinis cū excellentia in ſummo.

¶ Tercius ē ordo p̄ncipatuū q̄ ſimiliter tres habēt ꝓprietates pri
ma ē primi principij imitatiuū. Secūda ē p̄ncipaliū ꝟtutū ornati/ tres ꝓꝓetates.
uū. Tercia ē inferioꝝ ad ipſuꝫ principificū p̄ncipiū reductiuū. Primā Primā.
habuit beatiſſima ꝟgo in ſummo. imitať em̄ primū principiū in tri/
bꝫ. in mali immunitate. iuxta illud. Sapie. v. Incorruptio facit ꝓxi
mū deo. in bonoꝝ ꝯmunicatione. mater em̄ bonoꝝ omniū ēuenerūt
em̄ mihi oīa bona pariter cū illa. ⁊ innumerabilis honeſtas p̲ man⁹
illi⁹. ſicut dicitur Sap. vij. in cōicāda bonoꝝ opeꝝ cōmunicatione.
ē em̄ oliua ſpecioſa in cāpis. ⁊ preoccupat q̄ ſe cōcupiſcunt. ⁊ circuit
querēs dignos. vt Sapie. vi. Tranſite ad me oēs q̄ cōcupiſcitis me
⁊ a generationibꝫ meis ad implemini Eccci. xxiiij. Eſt igiť p̄mi p̄nci
pij imitatiua in ſummo. Secūdā vero ꝓprietatē q̄ fuit p̄ncipaliū Secundā
virtutū ornatus habuit ī ſummo. q꞉ habuit deiformiſſimas ꝟtutes

Terciā

iuxta illud Ecci. xxiiij. Ego in altiſſimis habito. Terciā vero ꝓprie/tatē ꝑncipatuū que fuit inferiorū ad principificū principiū reductiuū habuit in ſummo. ipa enī ꝺ vltimo fecit ꝑmū ⁊ de ꝑmo fecit vltimū imo oia. i. oēs creaturas in homine reduxit ad illū a ꝗ exierūt illi ꝑ/ſonaliter vniēdo. vñ ē illa mulier fortis de ꝗ dicit̄ puerb. vl. Cui⁹ ꝑ ciū de vltimis finibꝫ. i. de diuinitate ⁊ hūanitate coiunctis hominē ꝑditū redemit. Et ſic pꝫ q̄liter beatiſſima ꝟgo oēs angelos ꝑme hie/rarchie trāſiit transcendēdo ⁊ ſingulorū ordinū ſingulas ꝓprietates in ſummo ꝑoſſidendo. ¶De poteſtatibꝫ

Prim⁹ ordo ſcd̄e hierarchie tres ꝓꝑetates pͥmā.

IAm igit̄ de ſecūda hierarchia videam⁹ in ꝗ ꝑm⁹ ordo ē pote/ſtatuū. Cui⁹ tres ſunt ꝓprietates. Prima ē ſui ordinis ⁊ digni/tatis cuſtoditiuū Secūda ē alioꝝ ordinatiuū Tercia actiuū ⁊ redu/ctiuū. Primā in ſummo habuit. quia ꝟgo fuit poſt ⁊ ante dignita/
2 te ſtante. Secūdā etiā habuit cū excellentia. qꝛ fuit ordinis ꝟginum inuentrix ⁊ ordinatrix. ⁊ angeloꝝ ordinum reparatrix ⁊ reſtauratrix
3 Terciā habuit in ſummo ⁊ fuit actiua in ſummo. quia habuit act⁹ virtutū ꝭm modū patrie q̄tū ad ꝑfectionem. et ꝭm ſtatū vie q̄tū ad meriti cōditionē. Fuit etiā vniuerſaliter reductiuū ꝑ exemplū. vñ et dicta ē ſtella maris. Et ſic habuit ꝓprietates poteſtatuū in ſummo.

Secūd⁹ ordo tres ꝓꝑetates. virilitas cōſi/ſtit in tribꝫ

¶Secundus ordo ſecūde hierarchie ē ordo virtutū quarū tres ſunt ꝓprietates. Prima ē incōicabilis virilitas. Secūda ē nullius imbecillitatis tarditas. Tercia ē ad inferiores largitas. ¶Virilitas cōſiſtit in tribꝫ. In reſiſtētia cōtrarij. in aggreſſione ardui. in tolerātia mali Hec oia fuerūt in beatiſſima ꝟgine ī ſummo. Reſiſtentia cōtra rij. ita enī omne ꝯtrariū nociuū. i. peccatū vicit ꝙ ab ipo nūq̄ aliq̄d paſſa fuit. angeli enī nūq̄ vicerūt. q̄a nunq̄ pugnauerūt. in aggreſſi one ardui. i. in altiſſima pauptate rerū. maxima carnis aſpitate ſum ma cordis hūilitate. ī tolerātia mali in aſperrima filij paſſione. quā do ipſi⁹ animā ꝑtranſiuit gladi⁹. in his oibꝫ beatiſſima ꝟgo inuinci bilē virilitatē in ſummo poſſedit. Secūda ꝓprietas ꝟtutū fuit nul/lius imbecillitatis tarditas. hāc ipa cū excellētia habuit quia eādē vi tā angelicā quā angeli ſine onere carnis cū carne ipa in carne duxit. ⁊ cū ſarcina carnis illos ſine ſarcina carnis ad mai⁹ brauiū antecurrit

ꝓꝑetas ſcd̄a

ꝓꝑetas tercia.

Tercia ꝓprietas fuit ad inferiores largitas. hāc etiā cū excellētia ha buit. illi enī dāt dona dei. ipa dedit ipſuꝫ deū ¶Itē ipi dant tm̄ inferi oribꝫ. ipa autē ſupioribꝫ ⁊ inferioribꝫ ſummū donū tribuit. dedit enī mūdo deū ⁊ deo mūdū. cuilibet homī regnū celoꝝ. Habuit igit̄ bea/tiſſima ꝟgo etiā proprietates virtutū in ſummo.

¶Tercius in ſecunda hierarchia ē ordo dominationuꝫ. quarum proprietates ponit beatus Dyo. in celeſti hierarchia ca. viij. in hec ꝟ ba. Sanctaꝝ dominationū manifeſtam exiſtimo nominationem

declarare. abſolutā quādā eē ⁊ ab omni pedeſtri minoratiōe liberā
anagogē nulla tyrannorū diſſimilitudine nullo q̄q3 mō cā vniuerſa
liter inclinatā. liberaliter ſeuerā dominationē omni minutiue ſerui-
tuti ſuppoſitā a ſupiori ſubiectione oī remotā. ⁊ ab vniuerſali diſſi-
militudine immunē. dn̄ationis inceſſanter appetentē ⁊ ad illi⁹ natu
raliter ſubtiſtētis ꝟtutis ſimilitudinē q̄ztū poſſibile ē ⁊ ſeipſa3 ⁊ q̄
poſt eā ſunt optime ⁊ ſpecioſe cōformātē. ⁊ ad nulla vana videtiu3
ſ3 ad ꝓprie exiſtēs vniuerſalr ꝯuerſa3. ⁊ dn̄ice ſp deiformitatis parti ꝓꝑetates decē
cipatiō3 ſm q̄ poſſibile ē ipi factā. Ex hac auctoritate p̄mo poſſunt domiatōnū.
extrahi decē ꝓprietates dn̄ationū. Prima ē a ſeruitute libertas Se- p̄ma. ſcd̄a
cūda ē ab hoſte inuincibilitas. Tercia liberalis ſeueritas. Quarta ē3 4
minutiui ſeruitij ſupioritas Quinta null⁹ ſubiectionis egeſtas Sex 5 6
ta diſſil'itudinis imunitas Septima dominādi ordinata voluntas 7
Octaua ſui ⁊ ſuoꝝ ad deū ꝯformitas. Nona nulla in dominādo va 8 9
nitas. Decima diuine dn̄atiōis participes ꝯformitas. Et excludūt 10
in his ꝓprietatib⁹ decē ipedimēta dn̄ationū terrenarū a dn̄o ſeruiē- decē ipedimēta
dū. Primū ē ſeruitiū ſupiorꝫ. ſcd̄m ipet⁹ hoſtiū. terciū dn̄iu3. q̄rtū excludūt. p̄mū
gratuitas ſeruitioꝝ. q̄ntū ꝑuiſio ſubditoꝝ. ſextū ſollicitudo neceſſa
rioꝝ extrinſecoꝝ. ſeptimū ābitio honorꝫ. octauū ꝯtrarietas diuitiaꝝ
⁊ dn̄ioꝝ. nonū ē excecatio vanitatū. decimū ē elōgatō imitatiōis di-
uinaꝝ actionū. Q3 autē he ꝓprietates i ſummo fuerūt in b̄tiſſima ꝓꝑetates he in
ꝟgine ſic ē manifeſtū. Q3 libertatē a ſeruitute habuit i ſummo p3 ꝑ ſummo fuerūt
ea q̄ dicta ſunt ſup̄ de ipſi⁹ nobilitate. Q3 āt ſcd̄am habuit que fuit in ꝟgine
ab hoſtib⁹ inuīcibilitas p3. ipa em̄ nō ſolū in ſeipſa3 caput hoſtis cō
triuit. ſ3 predā totius gener̄ hūani ab ipo abſtulit. ⁊ in natura corpo
rea ſpm̄ natura angelicū ſupauit. in carne ſup carnē vixit. ⁊ ſupbia3
victricē dyaboli vicit. ⁊ tādē dyabolū q̄3 de mundo q̄3 de ſeipa q̄3 de
ſuis angelis oīb⁹ ſupegrediēs triūphauit. ⁊ q̄ oīb⁹ alijs alti⁹ ē ꝯtra
ipſu3 deū fortis fuit. q̄a deū de celis ad terrā vinculis carnis ligatū
⁊ charitate vulneratū in gremio vteri ſui ſc3 b̄tiſſime ꝟginitatis car-
cere captiuauit. Patz ḡ q̄liter hec mulier fortis fuit in hoſtiū vinci-
bilitate ⁊ oēs dn̄ationes ꝑcellit. Tercia ꝓprietas fuit liberalis ſeueri tercia ꝓꝑetas.
tas. ꝑ qd̄ pōt ītelligi vl' mediū inter ꝓdigalitatē ⁊ auariciā vl' mediū
inter exceſſu3 iuſticie. i. rigiditatē. vel exceſſu3 mīe h̄ ē remiſſionē. q̄dā
em̄ ſunt nimꝭ liberales hoc ē ꝓdigi. q̄dā nimis ſeueri. i. auari. mediū
inter hec ē liberalis ſeueritas Item q̄dā ſunt nimis iuſti ꝑ rigorē qui
dā nimis miſericordes ꝑ remiſſionē. inter hec mediū ē liberalis ſeue
ritas. Primū mediū habuit b̄tiſſima ꝟgo cū excellētia ſup oēs dn̄a
tiones. ipa em̄ nunq̄3 dedit cui nō eſſet dandum ⁊ nūq̄3 nō dedit cui mediū primū.
eſſet dandum. ⁊ preterea dedit deo omne dandum ſc3 deo mūdum
mundo deum. hominibus celū. Secundū medium etiam habuit Secundū.

in ſummo. ipa em̄ nūq̄ȝ in ſe aliquā admiſit iniuſticiā. nunq̄ȝ aliquā
miſericordiā obmiſit. ⁊ filio omnē iniuſticiā corrigibilē correxit. om
nē miſc̄dīā receptibilē porrexit. Sic ḡ pȝ q̄mō beatiſſima v̄go ha
buit ꝓdigalitatis ⁊ auaricie mediū ī ſummo. ¶ Itē q̇dā ſunt dn̄i ni
mis liberales voluptatis libertate. q̇dā nimis ſeueri aſpitate paſſio
nis. inter hec q̄q̄ȝ mediū poteſt eē liberal' ſeueritas. h̄ q̄q̄ȝ mediū ha
buit btā v̄go p dn̄atōib⁹. q̄ꝛ habuit ſummā aſpitatē in corpe ⁊ ſum
ꝓprietas q̄rta. mā libertatē ſpirit⁹ ī mēte. Quarta ꝓprietas ē minutiue ſeruitutꝭ vl'
ſeruitij ſupioritas. ꝑ qd̄ pōt intelligi ꝙ nulli ſeruiūt q̄n ſeruitiū ipos
a ſua dignitate diminuat. hāc ꝓprietatē btiſſima v̄go ī ſummo ha
buit. q̄ꝛ ei oīs creatura ſeruit. ipa aūt nulli pure creature ſȝ ſoli deo
ſubiecta ſeruit. Et ita ſicut ſeruire ſeruo ⁊ ſeruire ſoli deo vnū alteruȝ
maria excellit. excellit. Itē btiſſima v̄go in hac ꝓprietate dn̄atōes excellit. Oēs em̄
alij dn̄i vel dn̄e vel dn̄atiōes quib⁹ ſeruit̄ a creatura. ſic ſeruit̄ ꝙ ipi ſer
uiūt creature. ſoli autē noſtre dn̄e ſic ſeruiūt oēs creature ꝙ ipa nō te
net̄ niſi ſoli deo ſeruire. Seruire autē deo regnare eſt ⁊ non diminui.
ꝓprietas q̄nta Quinta ꝓprietas fuit ſubiectiōis nulli⁹ egeſtas. ꝑ qd̄ p̄t intelligi ꝙ
nō ē in celeſtib⁹ dn̄ationib⁹ ſicut ē in terrenis que tm̄ ſuo mō indiget
ſeruis ſicut ſerui dominis ſuis indigēt. in celeſtib⁹ aūt nulla ē indigē
tia ſeruitutis. Hāc ꝓprietatē habuit btiſſima v̄go ſup dn̄ationes.
que ⁊ ſi nō habeāt indigētiā reſpectu inferiorū ⁊ ſubditoꝝ. h̄n̄t tamē
reſpectu ſupiorū ⁊ beatiſſime v̄ginis. ipa aūt nulli⁹ ſupioris vel infe
rioris. q̄ꝛ cū nulla creatura ipa ſit ſupior. indigentiā nō habet creatu
re ſȝ ſoli⁹ creatricis pſone. Sexta ꝓprietas ē diſſimilitudinis īmu
ꝓprietas ſexta nitas. ꝑ qd̄ ītelligit̄ remoueri diſſiītudo opationis. ⁊ attribuit̄ dn̄a
tionib⁹ eo ꝙ legunt̄ miſſi ad exteriora. ſȝ ſemp tamē inferiorib⁹ ⁊ inte
riorib⁹ actōibus ſunt attenti ſil' Hāc autē ꝓprietatē beatiſſima v̄go
habuit in ſummo. q̄a ſimilima deo fuit corde ⁊ corpore. Corde em̄ fu
it v̄go ſingularis inter oēs mitis ⁊ hūilis corde. Corpe q̄a incorrup
tio in ſummo eā ꝓximā fecit eē deo. in ope etiā ipa ſimilima fuit Ade
em̄ celeſti nō inueniebat̄ adiutor ſil'is ei⁹. Similima em̄ fuit deo ſm̄
diuinitatē ſuā. ⁊ de⁹ ipi ſm̄ hūanitatē ſuā. Unde Aug. ſupra. Si for
mā dei appellē digna exiſtis. ipa em̄ vapor ē v̄tutis dei ⁊ emanatō q̄
dā claritatis oīpotētis dei ſincera. ⁊ iō inq̄natū in eā nil' incurrit. Can
dor em̄ ē lucis eterne ⁊ ſpeculū ſine macula dei mater ⁊ imago bonita
tis illi⁹. igit̄ habuit diſſimilitudinis īmunitatē in ſummo beata vir
ꝓpetas ſeptīa. go. Septima ꝓprietas ē dominādi ordinata volūtas quā ⁊ ipa ha
buit in ſummo. q̄a improporcionaliliter plus ordinati⁹ ē dn̄m vel
dominā dn̄ari ſup ſeruū q̄ȝ ſeruū ſup dn̄m vel ꝯſeruū. ꝑ accidēs em̄
ē ſi ſeru⁹ dn̄atur. Hec autē ē ꝑ ſe dn̄a, dn̄at̄. igit̄ īproporcionabiliter
plus ordinata ē volūtas dominādi qua dn̄a vult dn̄ari ſup ſeruū q̄ȝ

qua ſeruꝰ vult dominari ſuꝑ cõſeruũ. accidit eñ ſeruũ dñari. eſſenti
ale vero domine dñari. Octaua ꝓprietas fuit ſui ⁊ ſuoꝝ ad deũ ꝯfoꝛ octaua ꝓ̄ꝑetas
mitas. quod ſic intelligit̃ ꝙ dñi illi q̃ ita ſunt dñi ꝙ et ſerui taliter de
bēt ſuis dñari ſubditis vt ſtudeāt ſe ⁊ ſuos ſubditos ad ſuoꝝ domi
noꝝ imitatõem informare. Hāc etiā ꝓprietatē btĩſſima ỽgo habuit
in ſummo. q̇a oēs ſeruos fugitiuos ad dominũ reduxit. et de ſeruis
dños fecit reges ⁊ ꝑ̄ncipes imo deos fecit. vñ coronā ſtellaꝝ. xij. ha
buit in capite. qua cõſtat oēs ſanctos ſubiectos eterna gloria dñaſſe
Nona ꝓprietas ē ĩ dominādo nulla vanitas. hāc habuit ỽgo btĩſſi ꝓ̄ꝑetas nona.
ma in ſummo. quia quāto maior fuit tāto plus humiliauit ſe ĩ oĩbꝫ
vnde cũ cõſtet eā maximā creaturaꝝ fuiſſe. neceſſe ē ipſaz oĩbꝫ humi
limā extitiſſe. hec ē eñ ꝓſecuta verbũ. Qui ſe hũiliat exaltabit̃. ꝗ oĩz
exaltatiſſima. oĩz humilima fuit. igit̃ꝗ omnibꝫ ĩproporcionabiliter
plus habet humilitatis. minꝰ ĩproporcionabiliter omibꝫ habuit va
nitat̃. Decima ꝓprietas fuit diuine dñationis cõformitas. hāc etiā 10
beatiſſima ỽgo habuit ĩ ſummo. q̄ vere ſola dñice paſſionis facta fu
it ꝑticipes. q̇a ab eodē dño ⁊ regno a q̃ filiꝰ nomē accepit regis ⁊ ip
ſa regine. dña eñ vt dicit Damaſ. vere facta ē oĩm ꝯditoꝝ mater ex
iſtēs. Sic igit̃ manifeſtũ ē q̃liter ꝓprietates dñationũ habuit beatiſ
ſima virgo ¶ De ſuprema hierarchia

RElſtat nũc videre de ſuprema hierarchia in q̃ primꝰ aſcēdēdo ē
ordo thronoꝝ quoꝝ ſex ſunt ꝓprietates. Prima eſt celſitudo thronoꝝ ſex ꝓ
Scda regis circũdatio. Tercia ſtabilis collocatõ. Quarta regni ſu prietates.
ſceptio. Quinta regis delatio. Sexta familiaris aperitio Propetas
ꝑ̄ma cõuenit btĩſſime ỽgini in ſummo ipa eñ in altiſſimis habitat ⁊
thronꝰ eiꝰ in columna nubis. Ipſa etiā ē illa ſedes ſaphirina quā vi ꝓ̄ꝑetas prima
dit Ezechiel ſuꝑ firmamētũ. i. ſuꝑ altitudinē oĩz ſanctoꝝ in gloria cõ
firmatoꝝ vtputa q̃ exaltata ē ſuꝑ oĩz angeloꝝ choros. Itē Aug. Si
celũ vocē altioꝛ es. Secũda ꝓprietas ē regis circũdatio quā lucide 2
habuit ĩ ſummo. q̇a quē nõ ſolũ angeli imo celi cape nõ poterāt tuo
gremio ꝯtuliſti. Itē in tua ſe clauſit, viſcera factꝰ hõ. h̕ ē eñ nouum
immo oĩm nouoꝝ nouiſſimũ ꝙ hec mulier circũdedit virũ gremio
vteri ſui ſicut dicit̃. Hiere. iiij. Tercia ꝓprietas fuit ſtabilis colloca 3
tio. Hāc etiā in ſummo habuit btĩſſima ỽgo. q̇a rex celi nõ ſolũ ipaz
in ſoliũ glorie eternaliter elegit. ſꝫ in ipa requieſcēs de ipa ſua ſede coꝛ
pus ſibi fecit. qḋ ſibi in vnitatē ꝑſone aſſumpſit ⁊ nunq̃ꝫ depoſuit.
Quarta ꝓprietas ē regis ſuſceptõ. hāc autē ĩ ſummo habuit beatiſſi 4
ma ỽgo. vñ Ezechiel. ij. Ipſuz in ſe ſuſceperũt ꝑ eccleſiā ⁊ ꝑ inhabitā
tē gratiā. ipa autē ſanctiſſima ỽgo ſic etiā ipm ſuſcepit ⁊ plenius. q2
ꝑ gratie plenitudinē ⁊ pñtiā corporalē. Quinta ꝓprietas ē delatio.
Hāc etiā in ſummo habuit btĩſſima ỽgo. q̇a ipm regē glorie in mũ 5

dñ̄ detulit de celo. vñ ipſa ē verū ferculū qđ fecit ſibi ver⁹ Salomon
Canticoꝝ. iiij. Ipſuꝫ in mūdū tulit ⁊ in mūdo circūtulit. quādo aſ/
ꝓpetas ſexta. cēdit ſup nubē leuē ⁊ ingreſſus fugit in egyptū. Sexta ꝓprietas ē fa
miliaris aperitio Hāc habuit expreſſe beatiſſima ỽgo in ſummo. q̄z
vt dicit Bern. Qualiter ſplendor ille iacceſſibilis ỽgineis ſe infude
rit viſcerib⁹ ſoli datū eſt ſcire cui ſoli datū experiri. Itē Prouerbioꝝ
xxx. Tria ſunt difficillima mihi. ⁊ quartū penit⁹ ignoro. qđ ē via vi
ri in adoleſcētia ſua. Vñ Johānes ꝓpheta ⁊ plus q̄ꝫ ꝓpheta neſcit
ſoluere corrigiā calciamēti ei⁹ Luce. iij. Et ipſe nūcius gabriel queſiti
modi queſtionē nō ſoluit. ſꝫ ad ſpm̄ſanctū trāſmittit inſtruendam.
Sic igiť manifeſtū ē ex his ꝙ beatiſſima ỽgo ꝓpetates oīꝫ throno
rū etiā habuit in ſummo ⁊c.

Cherubin ſecū dus ordo Secundus vltime hierarchie ordo ē cherubin. cui⁹ ſm̄ beatū Dyo.
q̄tuor ſunt ꝓprietas. Prima ē eē in circuitu ei⁹. ſecūda ē reduc
ꝓpetas prima tiuū. tercia actiuū q̄rta exēplatiuū. Prima igiť q̄ ē in circuitu ei⁹ per
quā ſm̄ cōmētatorē intelligiť ꝙ in circuitu ſunt. q̄a ad totū qđ ē in
trāt. Hāc igiť beatiſſima ỽgo habuit ī ſummo. q̄a ipm̄ totū circūde
dit. ⁊ pterea intima viſcera miſcđie patris intrauit. ⁊ ei filiū vnigeni
2 tū ⁊ vnicū de corde extraxit. Secūda ē reductiuū p qđ ſm̄ cōmēta/
torē intelligiť ꝙ ad deū tēdūt. hāc em̄ btīſſima ỽgo habuit ī ſummo
q̄z oīa reducibilia ad deū reduxit. ipa em̄ ē mulier q̄ tria ſata. i. corp⁹
animā ⁊ diuinitatē cōiūxit Mat. xiij. p qđ naturā in p̄mū imo ſup
primū ſtatū inſtitutionis reduxit. Itē ipa ē mulier que lucernā accē
dit p quā dragma decima inuēta fuit Luce. xv. Tercia ꝓprietas ē ac
3 tiuū qđ vt dicit cōmētator ē vt ſm̄ deū incedāt. hāc autē btīſſima vir
go habuit in ſummo. q̄m maxime ſm̄ deū aſcēdit ⁊ inceſſit ⁊ etiā dei/
formiſſimos act⁹ habuit. ⁊ in ſummo actu ipſuꝫ ſingulariter imitata
fuit quādo ipſuꝫ quē de⁹ ante deū genuit ipm̄ etiā deū ⁊ hoīeꝫ gene/
rauit. Quarta ꝓprietas ē exēplatiuū. qđ ē ſm̄ cōmētatorē vt ſm̄ ſuū
4 exēplū ħ faciāt. hāc etiā pleniſſime habuit. q̄z oīb⁹ recreādis ſpeculū
⁊ ſtella maris ⁊ exēplar extitit ⁊ doctrix diſcipline dei oīa illuſtrauit
Patꝫ ḡ q̄liter beata ỽgo oēs ꝓprietates cherubin ī ſummo habuit.

ſeraphin ſupre m⁹ omniū. Supmus omniū ordo ē ſeraphin cui⁹ ſm̄ beatū Dionyſiū oc/
to ſunt ꝓprietates. q̄rū p̄ma ē mobile. ſecūda ē inceſſabile. tercia
octo ꝓpetates calidū. quarta acutū. quinta ſuperferuidū. ſexta intenta. ſeptima inti/
ma. octaua inflexibilis. Quas ꝓprietates exponit cōmentator ſic.
Prima ē igiť ꝓprietas dilectionis qđ ē vita. Hāc habuit beata ỽgo
p̄ma ꝓpetas. in ſummo. Ipſa em̄ de ſua charitate meruit de cōgruo ſibi viuere vita
ſumme glorioſa. Et ꝙ ipa fuerit p̄ncipiū vite in create ⁊ oīb⁹ nobis
cā vite eterne ¶ Itē ſi vita ē effectus dilectionis igiť cum in ipſa im/
proporcionabiliter ſit dilectio in ea improporcionabilis erit vita.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Secũda ꝓprietas ē inceſſabile. ⁊ ē inceſſabile charitas q̇a ē ꝑpetuũ ſcḋa ꝓp̄etas.
Inceſſabilitatē charitatis habuit ī ſummo ſup̱ ſeraphin btiſſima ꝟ
go. magis ē em̄ inceſſabile qḋ nō ceſſat nec poteſt ceſſare q̄ȝ quod nō
ceſſat aliquā̃do tamē ceſſauit ¶ Itē magis ē inceſſabile quod nō ceſ/
ſat ⁊ nō poteſt ceſſare q̄ȝ quod nō ceſſat ⁊ nō poteſt ceſſare mō. ſȝ tā/
mē aliquā̃do potuit ceſſare. ſȝ charitas angeloꝝ ſeraphin potuit ali
quā̃do ceſſare. ſumm⁹ em̄ de illo ordine ceſſauit quā̃do cecidit. ⁊ ſimi nota caſuȝ pri/
liter alij potuerūt tūc ſicut ille. Sȝ charitas btiſſime ꝟginis nūq̄ȝ po mi ā̃geli.
tuit ceſſare. ḡ magis fuit inceſſabile. igiť excellit ſeraphin in inceſſabi
li charitate. Minoꝛ pȝ ꝑ hꝰ q̄ nō poteſt ceſſare niſi ꝑ peccatū mortale
Sȝ ipā nūq̄ȝ mortaliter peccare potuit. in vtero em̄ null⁹ p̄t peccare
mortaliter. ipa adhuc in vtero matris ſanctificata fuit ꝯtra pecca/
ta cōfirmata. ⁊ ſic potuit nunq̄ȝ charitatē amittere. Seraphin autē
amittere potuit. igiť excellit illos in hoc qḋ ē inceſſabile. Tercia ꝓpri 3
etas calidū ē. et ē dilectio calidū quia ſopita. ſȝ hāc habuit beatiſſi/
ma ꝟgo ſup̱ ſeraphin. alijs em̄ paribꝫ fortioꝛ ē ꝟtus q̄ tantūdē opať
cū reſiſtētia cōtrarij q̄ȝ illa q̄ ſine reſiſtētia. vñ maioꝛ ē ꝟtus q̄ ſopitū
facit in ſtrepitu q̄ȝ que facit ſopitū in ſilētio ⁊ q̄ete. igiť cū btiſſima ꝟ
go ſopita fuerit ⁊ oīno trāquilla in tumultu tribulatiōis ⁊ ſtrepitus
ꝑſecutionū tēptationū hui⁹ mūdi magis fuit ſopita q̄ȝ ſeraphin ex/
tra hmōi ſtrepitū ⁊ tumultū cōſtituti. ſic ḡ maioꝛ ē violentia q̄ cogit
hoiem in ſtrepitu dormire q̄ȝ q̄ in quiete. Quarta ꝓprietas ē acutū
Et dicit cōmētatoꝛ acutū qḋ ē ſapiētie. In hac excellit btiſſima ꝟgo 4
ſeraphin. vt pȝ ſup̄ in pluribꝫ locis de ipſi⁹ ſapiētia. ℘. dicit Aug⁹.
Chriſt⁹ ē in maria. ḡ oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie dei in maria ſunt.
¶ Itē vnctio ſeraphin docet de oībꝫ neccijs ad ſalutē. vnctio dñe no
ſtre dat oīa neceſſaria ad ſalutē. Itē participāt ſapiāȝ creatā accidē/
taliter. ipa ē mater ſapiētie increate eſſentialiter. Quinta ꝓprietas eſt 5
ſupferuidū. qḋ ē vt dicit cōmētatoꝛ. dū em̄ ꝑ vim amoris extolliť ſu
ꝑ ſe ꝑ vim amoris expelliť a ſe. hāc etiā btiſſima ꝟgo habuit in ſum/
mo. Uidi em̄ ſpecioſaȝ ſic colūbā aſcēdentē ꝑ cōtēplationē deſuper
riuos aquaꝝ. id ē ſup̱ oēs choros angeloꝝ. ⁊ nardus ei⁹ charitatis
ac hūilitatis introiuit in cubiculū regis ⁊ deduxit regē filiū de domo
patris. Itē ſpirit⁹ eleuat ſurſuȝ. ſȝ īꝓporcionabiľr alijs habuit ſpi
ritū ſanctū. ḡ īꝓporcionabiľr alijs habuit coꝛ ſurſuȝ. ¶ Itē vbi eſt
theſaurus tuus ibi eſt et coꝛ tuum. Math. v. ſed ipſa pre omnibus
maximum theſaurum habuit ſurſum. igitur maxime fuit ipſius coꝛ
ſurſum. Itē ipſa fuit maxime expulſa a ſe. q2 totaliter ſe deo dederat
corpore ⁊ aīa. deo plena erat. ita nec corp⁹ nec aīa pl⁹ grē ſm ſtatū
ꝓ tpe recipe poterāt. q̇d em̄ hō hȝ grē qḋ de ea nō accepit. ḡ q̄ȝto pl⁹
hȝ gratie tāto min⁹ habet de ſe. igiť que plena gratie fuit tota de ſe ex/

6 pulſa fuit. Sexta ꝓprietas ē intēta qđ ē ſm cōmentatorē ire in ipm
Hāc etiā btiſſima ꝟgo habuit in ſummo. qa intima cordis eiꝰ pene
trauit. ⁊ de viſceribꝰ miſcđie ſue intimis filiū de intimo corde patris
extraxit. ⁊ infinitā imenſitatē miſcđie ipſius intime ⁊ ꝓfundiſſime in
timauit. ⁊ oēs diuitias eiꝰ miſcđie effudit. ⁊ in ſanctuarijs dei habi
7 tās ſapiētiā a ſeculis abſconditā carne indutā patefecit Septima ꝓ
prietas ē intima qđ vt dicit cōmētator ē ꝙ ad exteriores nō effluat.
Qđ etiā eā in ſummo ipa habuit ſup ſeraphin pȝ. illi eñ nō effluxe/
rūt deſcēdendo. ſȝ nō aſcenderūt. iſta autē deorſum nō fluxit immo
8 cōtra naturā ſurſum fluxit. et oēs qui defluxerūt ſurſum traxit. Octa
ua ꝓprietas ē inflexibile. qđ ē vt dicit cōmentator vt ad alia negocia
extra ipſuȝ nō diuertat. hāc quoqȝ habuit ſup ſeraphin. illi eñ tm̄
ab illo tpe ꝙ hoc acceperāt nō diuerterūt. ipa autē nunqȝ diuertit ab
ipo. ſȝ oīa vertit ad ipſuȝ. Et totū mūdū in ipſum cōuertit ¶ Itē alij
accipiūt aliquid ab alijs vñ ſe ad deū cōuertūt. ipa autē ſola habuit
in ſolo filio vñ nūqȝ diuertit ab ipo. Ex his pȝ quō beatiſſima ꝟgo
alie ꝓꝓetates. oēs ꝓprietates omniū angelorȝ habuit in ſummo ¶ Itē. Bern. quaſ
ponūt a bern. dā quibuſdā alijs aſſignat ꝓprietates dicēs. ꝙ virtutū ē miracula
facere. poteſtatū cōtrarias poteſtates coercere. ꝑncipatuū regna mu
tare ⁊ miniſtrare. Hec oīa in beatiſſima ꝟgine fuerūt in ſummo. qa
maria fecit mi/ omniū miraculorȝ miraculoſiſſimū fecit cū deū ⁊ hominē genuit. po
raculoſiſſimū. teſtates coercuit cū regnū dyaboli deſtruxit. ⁊ eū i inferno ligauit. re
maria ē āgelꝰ. gna mutauit cū oēs in regno celorū tranſduxit Eſt igiꝑ beatiſſima ꝟ/
go angelꝰ in gratie inuentione. archangelꝰ in dei generatione. prin/
ceps i ꝑncipiū ſubiectione. poteſtas in ſupnaturaliū opatione. virtꝰ
in dei formiſſimorȝ actuū pfectione. dñationes in creature ſuppoſi/
tiōe. thronꝰ in dei corporali receptione. cherubin i omniū ſecretorȝ ſe
ſecretiſſima cognicōe. ſeraphin in ſumma ſup oēs dilectione. Patet
igiꝑ qualiter beatiſſima ꝟgo oēs ꝓprietates omniū angelorȝ habēs ⁊
ſup hierarchias oēs ē exaltata. ita ꝙ ſingulorȝ omniū oēs ꝓprieta/
tes ⁊ dona ipſa vniuerſaliꝑ ⁊ ſingulariter i ſummo poſſedit vniuerſa
Ultimo q̄riꝑ de illo ꝑuilegio qđ ē regia miſcđie de q̄ Queriꝑ vtrȝ
illđ nōn ꝯueniat ei ꝓprie i pdictā dignitatē exaltare ¶ Et videꝑ
ꝙ nō Maiori eñ dignitati ꝯuenit dignꝰ nōn: ſȝ ſūme dignitati cō
Rō prima uenit digniſſimū nōn. ſȝ dignitas i quā exaltata ē ē ſūma dignitas
q̄ ſm illā ꝯuenit ei digniſſimū nōn. digniſſimū āt nōn creature ē mr̄
dei q̄ ſm illū ſtatū dȝ maꝑ dei appellari. Itē ipa ē exaltata ad ſummū
2 ſtatū glorie. igitur potius diceret regina glorie ¶ Item a digniori ſi/
3 unt denominationes. ſed digniſſimum eſt gloria ergo ipſa eſt regina
4 glorie. ¶ Item quod nobiliori ⁊ digniori eſt ſimilius hoc eſt digni

tis ⁊ nobili⁹. ſ3 nomē nobiliſſimū ⁊ digniſſimū eſt rex glīe. ḡ ipa ſilr
deberet dici regina glīe. ¶ Itē ab eodē regno a q̄ filius ſuus dr̄ rex ip 5.
ſa dr̄ regine. ſicut a frācia dr̄ rex frācie ⁊ regina frācie. ſ3 filius dr̄ rex
glorie. ḡ ipa regina glorie. ¶ Itē vbicūq3 nō ē miſeria nō ē miſericor/ 6
dia. vn̄ gloſe aliqn̄ dicūt. q̄ in celo nō ē miſericordia. ſ3 ipa ē regina
celoꝝ. ḡ ipa nō eſt regina miſericordie. ¶ Itē ſm ſtatū illū ipa ē ſup 7
oēs hierarchias. ḡ videt̄ q̄ debeat dici regina celoꝝ. ¶ Itē gloria tm̄ 8
eſt in celo. miſericordia tm̄ ꝑprie in mūdo. grā āt cōiter ē in celo et
in terra iuxta illud. grām ꝓ grā. ḡ d3 dici regina grē ¶ Itē impator 9
ē ſup reges ⁊ iṗatrix ſup reginas. ḡ deberet impatrix miſericordie
noiari. ¶ Itē in ordinib⁹ angeloꝝ ſupiores denominant̄ a ſupiorib⁹ 10
et dignorib⁹ donis. ſ3 ſummū ac nobiliſſimū donū ē charitas. ḡ ipa
deberet regina charitatis nūcupari. ¶ Itē filius deus pacis dr̄ ⁊ dile 11
ctionis. ḡ ipa regina pacis ⁊ dilectōis. ¶ Itē ſeraphin denoiat̄ a cha 12
ritate. ſ3 ipa ē ſupior ſeraphin. ḡ ipa d3 a ſupiori denoiari. ſ3 nihil eſt
ſupius charitate niſi deus. ḡ ipa deberet a deo denoiari. ḡ ipſa deberet a
deo dici dea miſericordie. ¶ Itē fili⁹ dr̄ rex regū ⁊ dn̄s dominantiū. ḡ 13
ipa dicet̄ regina reginaꝝ ⁊ dn̄a dn̄aꝝ ¶ Itē filius dr̄ deus deoꝝ. ḡ ipa 14
dicet̄ dea deaꝝ. ¶ Itē Diony. de di. no. inuenies aūt q̄ ⁊ deos eloquia 15
vocāt. nō tm̄ ſupceleſtes eſſentias. ſ3 apud nos amiciſſimos dei ⁊ mi
rabiles viros. Et infra. Et vliter q̄cūq3 virtus vliter ↄuertit̄ ⁊ in di
uinas illuminatōes inceſſanter extendit̄ ſm virtutē diuina imitatio
ne ⁊ diuina inuocatōe digna effecta ē. Cū ḡ btā ṽgo ſit dei amiciſſi/
ma ⁊ ad diuinas illuminatōes oīb⁹ alijs creaturꝫ īproportionabilr
plus extēſa. ipa potiſſime vocabit̄ dea deoꝝ. ¶ Cōtra hec opponit̄ Cōtra.
in hūc modū. glīa ⁊ grā ⁊ iuſticia ꝑ ſe tm̄ dicūt collatōem boni. miſe Rō pᵃ.
ricordia āt ⁊ collatōem boni ⁊ ablatōem mali ꝑ ſe. ḡ plus ↄphendit
et in ampli⁹ ſe extēdit regnū miſericordie q̄3 regnū glīe. grē vel iuſti/
cie. S3 ab āpliori potētia ⁊ maiori ē dignitas maior ⁊ denoiatio. ḡ
btiſſima ṽgo d3 dici regina miſericordie a ſumma dignitate. ¶ Itē 2.
glīa tm̄ ꝑprie ē in celo ⁊ nō in terra nec in purgatorio nec in inferno
miſericordia āt ē in celo ⁊ in terra ⁊ in purgatorio ⁊ in inferno. ḡ ma
ximū eſt regnū miſericordie. ḡ maxima regina d3 dici regina miſeri/
cordie. ¶ Itē quicq̄d ē ſupius ſupiore ē ſupius inferiore. ſ3 miſcdia ē 3.
ſup oīa opa dei. ⁊ regina miſcdie ſup miſcdiā. ḡ regina miſcdie deter
minat poſitōem ſup oīa. ſ3 illa ꝑprie ↄuenit btiſſime ṽgini. ḡ ꝑprie
et ṽe ē regina miſcdie. ¶ Itē ipa ē ſup patrimoniū ⁊ ꝑprietatē ſui fi/
lij. ſ3 hec ē miſcdia. ꝑpriū ē eni dei miſereri. ḡ ꝑprie ē regina miſcdie. 4
¶ Itē yſa. xviij. Ego āt ↄſiderabo in loco meo glorioſo. q̄ loc⁹ ē mi/ 5
ſericordia vt dt̄ glo. S3 ꝑprius locus regis ē regnū. ḡ miſcdia ē re/
gnū regꝭ ⁊ regine. S3 ꝑprie dr̄ rex ⁊ regina miſcdie cui⁹ ē regnum

miſericordie ſicut rex vel regina francie dicitur cuius eſt regnū fran-
cie. ergo beatiſſima virgo proprie dicetur regina miſericordie cuius
6 eſt regnum miſericordie. ¶ Item om̄is qui eſt in regno dei eſt in mi-
ſericordia. ſed nō om̄is qui eſt in reguo eſt in gloria vel in gratia vel
in iuſticia. ergo ſola miſericordia compreh̄edit totuꝫ regnum. ergo
regina ſup totum regnum potiſſime dicetur regina miſericordie.
7 ¶ Item regnum glorie eſt regnum miſericordie. ſed nō ꝯuertitur. er-
go regnum miſericordie cōmune eſt. ꝯplectitur em̄ vtrūqꝫ. ergo vni-
8 uerſalis regina potiſſime dr̄ regina miſericordie. ¶ Item illa ꝓprie
diceret regina francie q̄ dn̄a vere ꝛ iure eſſet oīm q̄ ſunt in francia. ſꝫ
btiſſima vgo vere ꝛ iure ꝛ ꝓprie ē dn̄a oīm q̄ ſunt in miſc̄dia dei. ḡ ꝓ-
9 prie eſt regina miſc̄die. ¶ Itē ſi obliquus q̄ eſt miſc̄die ꝯſtrueretur
trāſitiue vere ꝛ ꝓprie diceret regina miſc̄die. ipa em̄ ē cā totius miſe
ricordie ꝯtinēs totā miſericordiā ꝛ releuās oēm noſtrā miſeriā ¶ Itē
10 ſi ꝯſtruit intrāſitiue ſenſus erit. ipa ē regina miſc̄die. i. ipa miſc̄dia. ſꝫ
adhuc dr̄ vere regina miſc̄die. ipa em̄ ē regina q̄ ē miſc̄dia. vn̄ ꝛ Heſter
q̄ ē i figura btē vginis alio noīe ediſſa vocat̄ qđ ē interp̄tatū miſeri-
cordia Heſter. ij. Itē yſa. xvi. Et p̄parabit̄ in miſericordia ſoliū eius
Sꝫ ſoliū ꝓprie ē in ꝓprio loco regni. ḡ miſc̄dia ē ꝓprius loc⁹ regni
Sꝫ in vtero btē vginis vere ꝛ ꝓprie requieuit ꝛ collocata fuit tota di-
uinitas ꝛ hūanitas ipi ꝑ ſp̄m ſanctū p̄parato. ḡ ipa ꝓprius loc⁹ fuit
regni. ḡ ipa fuit miſc̄dia. ꝛ cū hoc nō īmerito regina miſc̄die. qꝛ ipa
ſeipam ꝑfecte poſſidēdo ſꝑ bn̄ rexit. nam ab ipa nunq̄ꝫ aliq̄d indire-
11 ctum ꝓceſſit. ¶ Item Dionyſius de diuinis nomi. Regnū eſt om̄is
finis ꝛ ornatus legis ꝛ ordinis diſtributio. Sed hec om̄ia proprie
cōueniunt miſericordie. igitur ei ꝓprie cōueniet ratio regni. finis di-
ſtributio ſuꝑ iuſticiam ſm̄ miſericordiā eſt. qꝛ exules facit reges. or-
natus quia deformiſſimos peccatores facit angelos pulcerrimos. le-
gis. quia gratis dat dona charitatis. ꝛ pro illa regnuꝫ ordinis. quia
limus ſuper angelos terra ſuꝑ celum. Habet itaqꝫ miſericordia pro-
prietates regni proprie. igitur ipa eſt ꝓprie regnum regis. ergo ꝛ bea-
R° tiſſima virgo dicetur regina miſericordie. ¶ Has ratōnes cōce-
dimus dicentes q̄ propriiſſimū nomē quod beatiſſime virgini ſm̄
ſuam dignitatem ſummā debetur eſt regina miſericordie ꝛ plus pro
prie q̄ꝫ imperatrix. hoc em̄ nomē mag̃ eſt nomen timoris ꝛ rigoris
Regina Regina autē plus eſt nomē prouidētie ꝛ equitatis. vnde etiam cre-
do nuſq̄ꝫ deum in biblia expreſſe nominari imperatorē ſed regem.
hoc em̄ eſt nomen maieſtatis. Item magis proprie dicit̄ regina mi-
B ſericordie q̄ꝫ domina dominaꝝ. vel regina dominaꝝ. vel dea dearum.
Hec oīa īportāt dignitatē ꝛ excellētiā reſpectu maioris ꝛ minoris. ſꝫ
miſericordia vniuerſalē poteſtatē reſpectu maioꝝ ꝛ minoꝝ. ſi em̄ di-

ceretur dea dearum nō videretur eſſe dea vel regina peccatoꝝ vel de/
monū. Item nec dicit̄ proprie regina pacis ⁊ dilectōnis. quia nec
hoc eſt om̄ibus ſui regni vniuerſale. Item melius dicit̄ regina miſe
ricordie q̄ꝫ regina potentie vel ſapientie. In ſapientia em̄ intelligit̄
potentia ⁊ nō ecōuerſo. In miſericordia ſapientia ⁊ potentia ⁊ non
ecōuerſo. Unde miſericordia illa om̄ia tria claudit in ſe. vnde regi/
na miſericordie eſt regina potētie ⁊ ſapientie ⁊ nō ecōuerſo. Qꝫ autē
potius dicatur regina miſericordie q̄ꝫ regina iuſticie vel gratie vel
glorie patꝫ per contraria obiecta. ¶ De ſufficiētia ꝓuilegioꝝ

Nō Poſt hec de priuilegioꝝ ſufficientia. quia videtur ꝙ poſſint
eſſe plura q̄ꝫ dicta ſint. Primū em̄ inter dicta fuit ꝙ nunq̄ꝫ P̄mū ꝓuilegiū
peccauit. quare igit̄ ſimil̄r nō habuit vnū reſpectu ignorantie vł pe/
ne. ſicut vnū habuit reſpectu culpe. maxime cum vtrūqꝫ illorum nō
fuerit in ſtatu innocentie. ⁊ videātur vtriuſqꝫ oppoſita ad innocen/
tiam a culpa ꝑtinere. Secundū ꝓuilegiū fuit. ꝙ non potuit peccare. Scdm.
¶ Querit̄ ḡ quare ſimil̄r nō habuerit vnū ꝓuilegiū reſpectu pene. vt
q̄ nō poſſet peccare nō poſſet puniri. cū tn̄ oīs pena ſit ꝓ culpa. ḡ vbi
nulla culpa nulla poſſet eē pena. Terciū ꝓuilegiū fuit ꝙ q̄libet motu Terciū
merebat̄. Querit̄ ḡ quare nō habuerit ꝓuilegiū vt ſil̄r frueret̄ ſicut
ipe dn̄s ieſus xp̄s q̄ ſimpl̄r vnit᷒ fuit carni mortali. Quartū ꝓuile/ Quartū
giū fuit puritas in ſummo. cū ḡ triplex ſit act᷒ hierarchie. purgare il
luminare ⁊ ꝑficere. ⁊ btiſſima v̾go habuit ꝓuilegiū reſpectu purga/
tionis. ḡ debuit habere alia duo. vnū reſpectu illuminatōis. aliud re
ſpectu ꝑfectōis. Quintū fuit v̾go v̾ginū. cū aūt beatiſſima fuerit ⁊ Quintū
v̾go ⁊ mater ⁊ ꝯiugata ⁊ viduata. ⁊ habuerit vnū ꝓuilegiū reſpectu
v̾ginū. Videt̄ ꝙ debuit alia tria habere reſpectu ꝯiugataꝝ matꝝ ⁊ vi
duaꝝ. Sextum priuilegiū fuit mater dei. ⁊ conſtat ꝙ ſimil̄r fuit filia Sextū
dei ⁊ ſponſa dei ⁊ multa cōſimilia. igitur reſpectu eorum debuit habe
re ꝓuilegia multa Septimū fuit mater oīm. q̄re ſil̄r nō habuit ꝓui Septimū.
legiū vnū ꝙ eſſet ſoror ⁊ filia oīm vel ſaltē ꝙ eēt dn̄a oīm. Octauū Octauū
ꝓuilegiū fuit ſtella maris. illud habuit beatiſſima virgo reſpectu ma
ris pro priuilegio. igitur ⁊ aliud debuit habere reſpectu ignis ⁊ vnū
reſpectu aeris. ⁊ vnum reſpectu terre. Nonum priuilegium fuit por/ Nonū
ta celi. ſi reſpectu porte habuit vnum priuilegium. igitur eadem ra/
tione reſpectu fundamēti vel parietū deberet habere vnū ꝓuilegiū. vt
dicatur lapis angularis vel aliq̄d huiuſmodi Decimum priuilegiū Decimū
fuit paſſionis cōmunicatio. cum igitur ꝓuilegium habuerit reſpe/
ctu paſſionis. etiam habebit aliud reſpectu actonis cum actio ſit no
bilior paſſione. Undecimū priuilegiū fuit exaltatio ⁊ ſic vnum ha/
buit reſpectu ardui. ḡ alia duo habebit reſpectu veri ⁊ reſpectu boni. Undecimū

De ſufficiētia priuilegioꝝ

Duodecimū Aliud fuit. Duodecimū fuit regina miſcdie. q̄re nō vnū reſpectu potētie vl' ſapientie q̄ miſcdia ſunt pora. Itē vnū aliud fuit ab alijs oībus qđ erat mater ꝛ filia qđ nō ē determinatū inter alia. Itē vnū videꝛ ꝙ nō habuit ꝟtutes ꝑ modū patrie. Itē vnū ꝓuilegiū videꝛ ꝙ potuit mereri et nō demereri. Itē fomitis extinctio. Itē ꝙ ꝯcepit ſine libidine. Itē ꝙ portauit ſine grauedine. Itē ꝙ peperit ſine dolore. hec ſunt multa ꝓuilegia. ḡ habuit plura q̄ꝫ ꝓdicta. Itē ſupius demonſtratū ē ꝙ nullꝰ habuit ignorantiā. qđ ē etiā vnū ꝓuilegiū btīſſime ꝟginis.

Sufficiētia ꝓuilegioꝝ. SUfficientia ꝓuilegioꝝ ſumiꝛ in hūc modū. Priuilegiū vel eſt ꝯtra malū vel ad bonū. Si ꝯtra malū. vel ꝯtra malū culpe vel pene. Si pene. vel pena ē pn̄s vel futura. Auferre āt penā p̄ſentē nō ē ꝓuilegiū ſꝫ nocumentū. q꞉ illa ē meritoria. Itē futurā auferre nō eſt ꝓuilegiū. q꞉ h̄ ē cōe pluriū ꝛ oīm martyꝝ ꝛ oīm paruuloꝝ ꝛ alioꝝ multoꝝ ꝑfectoꝝ tā innocentiū q̄ꝫ penitentiū. q̄ oēs poſt illā vitā non ſuſtinēt aliquā penā. Si ḡ ē ꝯtra malū culpe vel ē culpa actualis vl' originalis. Si actual'. ſic ē pctm̄ q̄ꝫtū ad actū. ꝛ ſic ē ꝙ nūq̄ꝫ peccauit nec potuit peccare. Si āt ē originalis. ſic ē ꝙ nō ſolū nūq̄ꝫ peccauit ſꝫ nō potuit peccare. Si ē ꝓuilegiū ad bonū. vel ē ad bonū meriti vl' ad bonū p̄miȷ. Si meriti vel ē habitꝰ vel actus vel paſſio. Si habitus vel eſt corpis vel aīe. Si corpis vel in ſe vel ad deū vel ad ꝓximum in ſe. ſic ē ꝟgo mater. ad deū. ſic ē mater dei. ſi ad ꝓximū ſic ē ꝟgo virginū. Si āt ē habitus aīe vel ē intellectꝰ vel affectus. Si intellectus ſic ē nullius ignorātia. Si affectus vel ad deū vel ad ꝓximū. Si ad deū ſic ē puritas in ſummo. ſi ad ꝓximū. ſic ē mater oīm. Si aūt eſt actus vel in ſe vel ad ꝓximū. Si in ſe ſic q̄libet motu merebaꝛ. Si ad ꝓximū. vel ē exemplū. ꝛ ſic ē ſtella maris. vel ad auxiliū ſic ē porta celi. Si āt ē paſſio ſic ē paſſionis cōicatio. Si āt ꝑtinet ad p̄miū vel h̄ q̄ꝫtū ad rē. ꝛ ſic ē ſup oēs creaturas exaltatio. vel q̄ꝫtū ad nomē et ſic ē regina miſcdie. Et ſic in vniuerſo ſunt q̄ttuordecim ꝓuilegia

Q̄ttuordecī priuilegia ꝟginis. btīſſime ꝟginis. Primū ē ꝙ nunq̄ꝫ peccauit. ſcdm ē ꝙ peccare nō potuit. terciū ꝙ fuit mater ꝛ ꝟgo. q̄rtū ꝙ ē mater dei. q̄ntū ꝙ ē ꝟgo virginū. ſextū ꝙ nullꝰ ignorātie. ſeptimū ꝙ ē puritas ī ſummo. octauū ꝙ ē mater oīm. nonū ꝙ eſt q̄libet motu mereri. decimū ꝙ ē ſtella maris. vndecimū ꝙ ē porta celi. duodecimū ꝙ ē paſſionis cōicatio. tredecimū ꝙ ē ſup oēs creaturas exaltatio. q̄rtūdecimū ꝙ ē regina miſericordie.

Cōtra. ¶ Si ḡ ſunt. xiiij. ꝓuilegia btīſſime ꝟginis. q̄d ē igiꝛ qđ Joānes vult cū dt in Apoc. ꝙ vidit mulierē amictā ſole. ꝛ in capite eiꝰ coronā duodecim ſtellaꝝ. ꝛ oēs q̄ſi exponūt ꝛ ꝓdicāt de duodecim ꝓuilegijs btīſſime ꝟginis.

Rō ¶ Ad h̄ rn̄demꝰ ꝙ ſicut articuli vno mō ſunt duodecim. alio mō ſunt. xiiij. ſic eſt in ꝓpoſito. pn̄t em̄ reduci xiiij. ad duodecim. ad ſummā em̄ puritatē q̄ ſub deo pt intelligi re/

ducit̃ immunitas peccati ⁊ ĩpoſſibilitas peccandi. qḋ ẽ ſumma pro pinquatio ad puritatẽ dei. ⁊ ideo ad puritatẽ in ſummo reducuntur duo prima. ⁊ ſic quatuordecim priuilegia fiunt duodecim viſa in corona Apoc.

His viſis reſpondem⁹ ad obiecta. Quod igit̃ obijcit̃ de fomitis extinctione. dicim⁹ ꝙ illud claudit in ſe puritas ĩ ſummo Sȝ querit̃ illud q̃re ⁊ vnde fuerit ꝙ nõ fuit ſine originali cõcepta. Dicimus ꝙ fuit impoſſibile ꝙ cõciperet̃ de ꝟgine. q̇a ſic mater ſua fieret ꝟgo mater. ⁊ nõ eſſet ſuū priuilegiū ſcȝ ꝙ eſſet mater ꝟgo. cū hoc matri pri⁹ fuiſſet cõmunicatū. Itẽ frui in via nõ potuit ei dari priuilegium. q̇a illud in creatura nõ vnita nõ cõpatit̃ ſe cū corꝑe corruptibili. ⁊ cū pena ¶ Itẽ reſpectu matꝝ habuit priuilegiū. q̇a fuit mater ꝟgo ⁊ h̓ eſt ꝙ fuit mater dei ¶ Itẽ ꝙ poterat mereri ⁊ nõ demereri nõ ẽ ꝑ ſe priuilegiū. ſȝ ẽ ↄcluſio duoꝝ ꝓuilegioꝝ. ex puritate ĩ ſummo ſequit̃ ꝙ nõ poetrat demereri. ex eo autẽ ꝙ q̇libȝ actu merebat̃ ſequit̃ ꝙ poterat mereri ¶ Itẽ nutrix dei nõ ẽ ꝑ ſe ꝓuilegiū ſȝ priuilegij pars qḋ eſt mater dei. ad integritatẽ em̃ maternitat̃ exigit̃ nõ tm̃ prima materia corꝑis generãdi. ſȝ etiã nutrimẽtū nutriẽdi. qḋ tamẽ aptū natū ẽ ab alio hoĩe accipi. vñq̃m alia ẽ nutrix. alia mater. ideo nutrix ẽ q̃ſi dimidia mater. a qua puer aliq̃n etiã cõtrahit multū cõplexione influẽte. igit̃ ad ꝑfectiſſimã maternitatẽ exigit̃ etiã ratio nutricis. vñ cū beata ꝟgo fuerit ꝑfectiſſima mater fuit ⁊ nutrix. vñ Luce. xiij. Beat⁹ venter q̃ te portauit ⁊ vbera q̃ ſuxiſti Et ita ſub matre dei intelligit̃ nutrix dei ¶ Itẽ filia dei vel ſpõſa dei nõ eſt ꝓuilegiū. q̇a eſſe filiã dei vel ſponſaȝ dei nihil addit qḋ ſit ſpeciale ei ¶ Itẽ dña oĩm nõ ẽ priuilegiū ꝑ ſe ſȝ ĩcludit̃ in regina miſcdie. oĩs em̃ regina ẽ dña ⁊ nõ ecõtra. vnde cū beata ꝟgo ſit regina miſcdie. ⁊ miſcdia ſit dña oĩm. beata ꝟgo cū ſit regina miſcdie erit dña oĩm ¶ Itẽ ꝙ nõ dat̃ ꝓuilegiū reſpectu terre aeris vel ignis ſȝ tãtū reſpectu maris inde ẽ. q̇a mare ꝓprie exprimit ꝑiculū hui⁹ vite. ꝓpter qḋ indigemus ſuffragio vł nauigio dirigente nos vel educẽte ¶ Itẽ ꝙ nõ dicit̃ fundamẽtū vel lapis angularis ꝓuilegiū inde ẽ. qꝛ fundamẽtū ꝓprie reſpicit fidẽ q̃ a ſolo deo ẽ. lapis angularis vnionẽ diuine ⁊ hũane nature ¶ Itẽ q̃re nõ habuit priuilegiū reſpectu actiõis ſicut reſpectu paſſionis ¶ Dicim⁹ ꝙ habuit id qḋ actu meruit quod ſine deo tamẽ nõ potuit facere. qꝛ ipe dicit ſine me nihil poteſtis facere Sȝ adiutores dei ſum⁹ in merẽdo ſȝ nõ in patiẽdo ¶ Itẽ ꝙ nõ habuit priuilegiū reſpectu boni vel veri ſicut reſpectu ardui Dicim⁹ ꝙ hȝ. qꝛ illa ſua exaltatio nõ tm̃ ẽ in arduū ſȝ in verū bonū arduū ¶ Itẽ q̃re nõ reſpectu ſapie vel potẽtie ſicut reſpectu miſcdie habuit ꝓuilegiū ¶ Dicim⁹ ꝙ mĩa includit ĩ ſe vtrũqȝ. vñ regina miſcdie ẽ regina potẽtie ⁊ ſapie. Ex his pȝ ꝙ ꝓuilegia btiſſime ꝟgi-

Rñ

Querit̃.

Solo.

mr̃ marie nõ fuit ꝟgo.

Frui in via.

Nutrix eſt q̃ſi mater media. maria fuit nutrix.

filia dei vel ſpõſa

ꝓuilegiũ dat̃ reſpectu maris

nis ſunt duodecim ⁊ nō plura vel pauciora.

IAm igiꝛ oſtēſum eſt ſufficienter qualiter beatiſſima ꝟgo gratia plena fuerit. Primo qa oēs gratias generales ⁊ ſpeciales oīm creaturaꝝ in ſummo habuit. Secūdo qꝛ illas gratias habuit a qbꝫ oīs vacua fuerit creatura. Tercio qa ſua gratia tāta fuit ꝙ pura creatura maioris gratie capax nō fuit Quarto ꝙ gratiā increatā totā in ſe cōtinuit. ⁊ ſic ꝑ omnē modū gratia plena fuit. Fuit etiā iſta plenitudo ſm omnē plenitudinis rationē plenitudo ꝑfectiſſima. Eſt eñ plenitudo alia datiua ⁊ nō receptiua. quia ſoli deo cōuenit vt dictū ē ſup̄. Alia ē receptiua ⁊ hec ē triplex. Quedā eñ receptiua ⁊ datiua

plenitudo cā/nalis.

⁊ nō retētiua. et hec ē plenitudo cānalis. Et ſic btīſſima ꝟgo plena ē gratia omniū qꝫtū ē ad numerū gratiaꝝ. que oēs ad numeꝝ trāſeūt ꝑ ipſius manū. vñ Ecci. xxiiij. Ego qſi aqueductus exiui de peradiſo dei. h̄ ē de delicijs miſcdiaꝝ dei. ¶ Itē Bern. Diu defecerūt fluēta gratiaꝝ. qꝛ nōdū venerat aqueductus Et ille aqueductꝰ ē mirabilis. qa ꝑ ipſuꝫ defluūt oēs aque gratiaꝝ deorſuꝫ. ⁊ iteꝝ ꝑ eūdē defluūt ſurſuꝫ Unde Sap̄. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa. ⁊ innumerabilis honeſtas ꝑ manꝰ illiꝰ. Et ſic ad locū vñ exeūt flumia reuertūtur Ecci. i. ¶ Eſt autē ſecūda plenitudo receptiua ⁊ retētiua ⁊ non

plenitudo va/ſis

datiua Et hec plenitudo vaſis Et ſm hāc plenitudinē plena fuit oībus gratijs creatis ſm ſpeciē. qs oēs in ſpecie i ſummo habuit ⁊ nūqꝫ amiſit. ⁊ preterea gratia increata quā totā ſimul accepit ⁊ menſibꝫ nouē in ſe clauſit. Fuit igiꝛ nō ſolū vas ſed etiā erat illud vas admirabile opꝰ excelſi vt diciꝛ Ecci. xliij. Mirabile eñ erat vas qđ maiꝰ ſe ipo cōtineret. ⁊ hoc ē ipa beatiſſima de qua canit eccleſia. ꝟgo dei genitrix quē totꝰ nō capit orbis in tua ſe clauſit viſcera factꝰ hō ¶ Item

vas admirabi/le

vas ē admirabile qđ vinū ⁊ aquā ſiꝉ ſine interſtitio ⁊ tamē ſine ꝯiūctione cōtineret. Et vas iſtud fuit btīſſima virgo q̄ deitatis vinū ⁊ aquā hūanitatis ſimul ꝯtinuit ſine mixtionis cōfuſione naturaꝝ vel ꝓprietatū. nō eñ ꝑmixtionē paſſus neqꝫ diuiſionē. ¶ Itē vas eēt admirabile qđ manēs clauſuꝫ oīa in ſe reciperet clauſuꝫ iteꝝ effūderet. illud autē ſanctiſſimū vas ē btīſſima ꝟgo q̄ dñm cōcepit. ꝟgo peperit ⁊ poſt partū ꝟgo ꝑmāſit. vñ fuit ortus cōcluſus. fons ſignatus. Cāticorū qrto. Fuit etiā porta clauſa Ezechielis. xliiij. ꝑ quā rex ſolū ingrediebaꝛ ⁊ egrediebaꝛ ¶ Et ē plenitudo receptiua datiua retētiua

pleītudo ꝯ fon/tis.

⁊ hec ē pleītudo fontis q̄ ē plenus ⁊ tamē effluit. Hac plenitudine plena fuit etiā beata ꝟgo a q̄ cōtinue effluit gratia. ⁊ tamē ipa ſemꝑ ē plena gratia. vñ ipa ē paruꝰ fons qui creuit in fluuiū maximū ⁊ in aquas plurimas redūdauit Heſter. xvi. Ex fōte eñ huiꝰ plene plenitudinis ꝓfluit oīs plenitudo hūani generis. Ex hac eñ venit nobis p̄ciū redemptionis. aqua ablutionis. panis refectōis. medicina cu

rationis. arma expugnatōis. pmiū remunerationis ¶ Preciū redem
pciū redēptōis
ptionis. ſm h̄ ē ipa ſacculus pecunie de q̄. Prouerbioꝝ. vij. in q̄ oēs
theſauri ſcie ⁊ ſapie dei ſunt abſcōditi. quē ſecū tulit beat⁹ vir q̄ nō a/
biJt in cōcilio impioꝝ. tulit dico in ipſi⁹ v̄ginis aſſumptiōe. ⁊ reuer/
ſurus in dei plene lune id ē in ꝯſummatione eccleſie. De h̄ p̄cio dicit̄
Prouerb. vl. Mulierē fortē q̄s inueniet. pcul ⁊ de vltimis finib⁹ p̄/
ciū ei⁹. id ē inuētoris. Dicit glo. De vltimis. i. de extrema humilitate
btiſſime v̄ginis. vl' de vltimis id ē de ꝯiūctione dei ⁊ hōis q̄ ſunt duo
vltimi fines. Attingit eñ a fine vſq₃ ad finē fortiter ⁊ diſponit oīa
ſuauiter Sapie. vij. illud p̄ciū fuit in die annūciationis cōmaſſatu₃
in die paſſionis pſolutū. S₃ miſeri iudei p̄ciū noſtꝝ cogitauerūt re
pellere. q₃uis eñ eſſet auꝝ terre illi⁹. i. btiſſime v̄ginis optimū. tamē
Judei miſeri.
ipi nō cognouerūt. q̄a ipi nō crediderūt ipſu₃ deū eē. ⁊ qd̄ fuit auru₃
mūdiſſimū crediderūt eē cupꝛū. ⁊ mel ſuſpicati ſunt eſſe fel. vñ et oī
mō q̄ pbat̄ aliq̄ pecunia pbauerūt ip₃ ⁊ examinauerūt ipſu₃ p ignē
p̄s. Igne me examinaſti. S₃ ſic nec inuenerūt aliq̄d de ſcoria vñ ⁊ nō
ē inuēta in me iniquitas. Preterea etiā numerauerūt. p̄s. Dinume/
rauerūt oīa oſſa mea inſup in ſtatera cruc̄ librauerūt. vñ cātat̄ Sta
tera facta eſt corporis. Et ſic effluxit p̄ciū redemptionis. ⁊ ſic etiā ef/
Aq̄ ablutōis.
fluxit nob aq̄ ablutōis. ipa ē eñ fōs patēs de q̄ in Zach. xiij. Erit fōs
patēs domui dauid i ablutionē pectōꝝ ⁊ meſtruate. ⁊ erit fōs ortoꝝ
pute⁹ aquaꝝ viuētiū. Et fons iſte p̄figurat⁹ fuit. ij. Regū. qñ Dauid
dixit. Si q̄s daret poculū mihi aq̄ de ciſterna q̄ ē i bethleē iuxta por
tā. Beatiſſima v̄go ē fons q₃tū ad cōmunia bñficia q̄ exhibuit oīb⁹
Eſt fons
pute⁹ q₃tū ad ſpecialē deuotionē quā dat ſuis ſpecialib⁹. ciſterna ve/
pute⁹. ciſterna
ro inq₃tū ab ipa fluit refectio pctōrib⁹. q̄ ciſterna ē iuxta portam. qꝛ
vult oīs ſatiare Vñ clamat in Eccī. xxiiij. Trāſite ad me oēs q̄ cō
cupiſcitis me ⁊ a generatiōib⁹ meis adimplemī. Aqua ciſterne hui⁹ ē
xp̄s q̄ ē fons vite ſaliēs in vitā eternā Joh. iiij. Hāc aquā multū deſi
derauit dauid. i. popul⁹ iudaic⁹. vñ clamat Iſa. xliij. Egeni ⁊ paupes
q̄rūt aq̄s ⁊ nō ſunt. Job. Oſſa mea p̄ caumate aruerūt. Et p̄s Ani/
ma mea ſicut terra ſine aqua tibi. Et dñs tūc dedit moyſi ꝯſiliū Nu
meri. xx. Loquimini inquit ad petram. i. ad beatam virginem du/
ram contra tribulationem. grauem contra inſtabilitatem. frigidam
contra libidinem. et ipſa dabit nobis aquas ¶ Et tunc aperuit eis
theſaurum ſuum fontem aque viue de ciſterna in bethleem. ¶ Et
hanc aquam tulerunt tres fortes. fides charitas et humilitas vir/
Tres fortes.
ginis. Fides per quam ſancti vicerunt regna fortis eſt quia montes
tulerūt aquā
transfert. Charitas fortis ē qꝛ vt mors dilectio. dura ſic inferus emu
latio: lampades eius ⁊c̄. Canticorum vltimo. Humilitas fortis
quia ſolo odore regem de accubitu ſuo eſt id de palacio patris.

traxit ad vbera matris. Sꝫ q̇d fecit dauid id ē popul⁹ iudaicus de
aqua iſta. Poſtq̄ꝫ venit nō bibit ſꝫ libauit in cruce. Sed certe illa li/
D batio noſtra fuit ablutio. Ipſe em̄ dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis
noſtris in ſanguine ſuo. Iſte etiã pute⁹ figurat̃ p̲ illud de q̇ cãtãt filij
Iſrahel Numeri. xxi. Aſcēdat pute⁹. dicit̃ ibi ꝙ illũ puteũ foderãt vl'
fecerãt p̄ncipes ⁊ duces in decreto legis ⁊ ĩ baculis ſuis. Verũ eſt ꝙ
p̄ncipes. id ē patriarche. ⁊ duces. id ē ꝓphete cũ ip̄o legiſlatore moy
ſe multũ diu foderũt iſtũ puteũ. deſiderãdo. orãdo. p̄figurãdo. ꝓphe
tãdo. ſꝫ Mathe⁹ noui teſtamẽti foſſor fodere ſciuit. Liber inq̇t gene
rationis ieſu xp̄i ⁊c. ⁊ infra. viꝝ marie de q̄ natus ē ieſus q̇ vocat̃ xp̄s
Ecce vena vite. Iſte tetigit rectã venã. q̇a vt dicit̃ in Job. xxviij. Ha/
bet argẽtũ venaꝝ ſuarũ principia. Et iſtud p̄ncipiũ tetigit hic ma/
the⁹. ip̄a em̄ ꝓtulit nobis fontẽ vite. ſic optime figurat̃ in Gen. ij. vbi
dn̄s egreſſus ē d̾ maria. legit̃ ꝙ fluui⁹ egrediebat̃ de p̲adiſo voluptatis ⁊ diuidebat̃ in q̄tuor
flumina. q̄ de beata v̾gine egreſſus ē dn̄s qui effluit in nobis illa q̄/
tuor maxima beneficia a quib⁹ deriuant̃ oĩa alia beneficia. ſcꝫ genera
tionis. recreationis. iuſtificationis ⁊ glorificatõis Et bñ dicunt̃ flu
mina hec beneficia. q̄ cõtulerũt nobis q̄tuor que ſolẽt flumina ma/
gna portare ciuitatib⁹ p̲ q̄s fluũt. flumẽ em̄ neceſſaria apportat. ſup̲
beneficiũ crea/tionis flua deportat. ſordes abluit. ſitim extiguit. Beneficiũ igit̃ creationis
oĩa neceſſaria apportat recreationis oĩa detulit ſup̲flua. tũc em̄ hirc⁹
emiſſarius ppl'i pctã detulit in deſertũ ſicut dicit̃ Leuit. xvi. nihil em̄
ſup̲fluũ niſi peccatũ. Beneficiũ iuſtificationis oĩa immũda abluit.
q̇a dn̄s abluit ſordes filiaꝝ ſyon in ſpiritu iudicij ⁊ ſp̄ũ ardoꝛ. Iſa.
i iij. Beneficiũ glorificationis omnẽ ſitim extinguit. vſqꝫquaqꝫ ſitit
oĩs anima ad deũ fontẽ viuũ. Et hec ſitis nũq̄ꝫ hic extinguit̃. q̇a hic
nõ ſatiat̃ oculus viſu nec auris auditu ſicut dicit̃. Eccl. i. ſꝫ ſatiabi/
mur cũ apparuerit gloria ei⁹. quãdo de torrẽte glorie ei⁹ potabimus
q̄tuor flumina panꝭ refectõis. Hec ſunt igit̃ q̄tuor flumina q̄ nobis profluũt ex plenitudine iſta ſp̄
plena. Profluit nob̄ nihilomin⁹ ex ip̄a panis refectõis. ip̄a ē nauis
illa inſtitoris de lõge portãs panẽ ſuũ Prouerbioꝝ vltimo. de longe
dicit q̇a ē panis viu⁹ qui de celo deſcẽdit Joh. vi. ad quẽ inuitabit
nos beata v̾go dicẽs Prouerbioꝝ vltimo Comedite panẽ meũ ⁊ bi
bite vinũ quod miſcui vobis. De⁹ trinitas aquã ſcꝫ hũanitatis cuꝫ
vino deitatis miſcuit. h̾ em̄ fecit cũ hũanã naturã diuine vniuit. ſed
btĩſſima v̾go miſcuit qñ credidit ⁊ ꝯſenſit. Panẽ q̄qꝫ iſtũ ip̄a ꝯfecit
nobis. ip̄a ē em̄ illa mulier euãgelica Math. xiij. q̄ tria ſata id ē corp⁹
chriſti ⁊ animã ⁊ diuinitatẽ cõiunxit. Fermẽtũ autẽ in hac cõfectiõe
fuit fides v̾ginis vera. q̇a quẽ celi capere nõ poterãt ⁊c. Iſtũ panẽ pe
tierũt paruuli ⁊ nõ erat qui frãgeret eis Trenoꝝ. iiij. Quã fractionẽ
petebat Iſa. lviij. Frange eſurienti panẽ tuũ. Vnde fuit verũ ꝙ pa/

nis iſte piſtus fuit in incarnatōne. ſʒ factus in paſſione qn̄ miſit cri/
ſtallū ſuū ſicut buccellas. Alia trāſlatio hʒ ſicut fruſtū panis. Mi/ **Nota**
ſit ḡ criſtallū ſuū. i. clariſſimā aīam ſuā ad lymbū ſicut fruſtū panis
diuiſum a pane. i. corpe qd̄ latuit in ſepulchro cū q̄ vnita fuit īteger
hō panis viuus q̇ de celo deſcēdit. ¶ Effluxit etiā ab hac plenitudīe **Medicina cu**
medicina curatōis Ecci. xxviij. Altiſſim⁹ de terra creauit medicinam **ratōnis**
Et. xliij. Medicina oīm in feſtinatōe nebule. hoc ē in xp̄i carne pu/
riſſima feſtinata ⁊ ſubito deciſa ⁊ in corpus formata. ⁊ hoc nobis ex
iſta effluxit plenitudine. Vn̄ ip̄a dt̄ Ecci. xxiiij. Ego q̄ſi fluui⁹ dorix
exiui de padyſo dei. dorix medicamentū generatōis xp̄s medicamētū
ē q̇ ſanat oēs infirmitates noſtras ⁊ oīs generatōis. ¶ Accepimus **Arma expu/**
q̄q₃ ab hac plenitudine arma expugnatōis ſʒ q̄ ↄuenientia armis cū **gnationis**
medicina. Qʒ eñ ab eadē accepim⁹ arma ⁊ medicinā hoc optime fi
guratū ē. iij. Regū. vij. In domo ſaltus lybani quā edificauit Salo
mon vt explanat magiſter in hyſtoria. Dom⁹ illa in duas ptes fuit
diſtributa. ſupior fuit pigmētaria in q̄ fuerūt pigmenta ⁊ aromata
ad vſuʒ tēpli. Altera fuit armaria ad tuitōem regis ⁊ decorē domus
Lybanus cādida ē btā v̄go q̄ tota cādida tota pulcra int⁹ ⁊ extra.
quā domū fecit ſibi Salomon. qꝛ ſapiā edificauit ſibi domū. in q̄ fu
it medicina ↄtra vulnera pctōꝝ. arma ↄtra mundū ⁊ dyabolū. In
hac āt domo dr̄ ſpūaliter de ſcutis aureis q̄ fecit Salomon. ⁊ q̄d ſi/
gnant illa ſcuta niſi illud ſcutū qd̄ petit p̄s. Apphende arma ⁊ ſcu/
tū ⁊ exurge in adiutoriū mihi. Et dn̄s ita fecit. Introibo inquit in
admirabile tabernaculū. qꝛ quē celi cape nō poterāt tuo gremio ↄtu
liſti. Iſtud tabernaculū intrauit ⁊ ſe armauit ⁊ ibi ſcutū induit bone
volūtatis ſue. ip̄e nūq₃ in aliq̄ tm̄ oſtēdit q̄ʒtū in nobis imo ſue boni
tatis q̄ʒtū in hoc ꝙ aſſumpſit ſcutū iſtud ⁊ fact⁹ ē lucifer noſter. Vn̄
notabilr̄ dt̄ coronaſti eos. Hec eñ ſumma corona hoīs ad alias co
ronas ꝙ ⁊ vidit deū ferentē ſcutū ſuū. Vn̄ ꝙ hic vocat̄ ſcutū in libro
canticoꝝ dyadema appellat̄ Canticoꝝ. iij. Egredimini filie ſyon ⁊ vi
dete regem Salomonē in dyademate ſuo q̄ coronauit eū mater ſua
Glo. v̄go maria. Itē alia gloſa ſup illud. in die deſponſatōnis. Glo. **Scutū paſſio**
tp̄e annūciatōis. Scutū in pugna paſſionis in q̄nq₃ locis fuit pfo/ **nis pforatū q̄n**
ratū. Hmōi ſcuti inſignia ferebat ille q̇ dicebat. Stigmata dn̄i no/ **q₃ in locis**
ſtri ieſu xp̄i in corpe meo porto. Eſt eñ magna dignitas milit̄ꝫ por/
tare inſignia regis. Vn̄ Heſter. iiij. Homo quē rex cupit honorare
debuit indui veſtimētis regis ⁊ debet poni ſup equū q̇ ē de ſella regis
et accipe regiū dyadema ſup caput ſuū ⁊ p̄imus ex p̄ncipib⁹ regꝫ ac
tyrānis regat ei equū ⁊ p plateas ciuitatꝫ incedat ⁊ dicat ⁊ clamet.
Sic honorabit̄ quē rex vult honorare. Dn̄s igit̄ qn̄ hoīem honora
re voluit veſtes regales ei induit qn̄ diuinas ppͥetates ei cōicauit.

et ecōuerſo veſtē ſerui induit qn̄ ſaccū noſtre mortalitatꝫ ſibiꝗ induit
Vn̄.i. Regū.xviij. Expoliauit ſe ionathas tunica qua erat indutus
et dedit eā dauid. ꝛ reliq̄ veſtimēta ſua vſqꝫ ad gladiū ꝛ arcū vſqꝫ ad
baltheū. Itē ſup equū q̄ ē de ſella regꝫ poſuit hoiem qn̄ corpꝰ humi/
litatis noſtre corpi claritatꝫ ſue ꝯfigurauit. Itē dyadema regꝫ in ca/
pite hoīs poſuit qn̄ nos reges celoꝝ ꝯſtituit. Vn̄ Apoca.xix. Ille q̄
ſedebat in equo habuit in ſcapite ſuo dyademata multa. Multa ꝑ
culdubio dyademata habuit q̄ cuilibet hoīm vnū dedit. ꝛ ipe tn̄ dya
demata noſtra in capite ſuo habuit. Quia ni mirū in coronā glīe ſue
cōuertit qd̄ de patrimonio ſuo tot reges ꝛ reginas fecit Vn̄ in Apo
ca.xxiiij. Seniores mittūt coronas ſuas an̄ ſedentē in thronū. quia
oēs ſci ꝑ hūilitatē xpi in hūanitate recognoſcūt ſe eē coronatos Vn̄
Pricipēs nos ducunt — et mulier amicta ſole coronā ſtellaꝝ duodecim in capite ſuo habuit
q̄ btiſſima ꝟgo oēs ſcōs coronauit. Principes āt cū equo ꝑ plate/
as ciuitatis nos ducūt qn̄ cū corpibꝫ ꝛ aiabꝫ nos ad celeſtia regna ꝑ
ducūt. Si ḡ eſt tantus honor militis ferre inſignia regis quāto pt
dignius eē regē ferre inſignia militꝫ. quāte charitatꝫ ē regi celi deputa
ri ꝑ corona regis qd̄ fert ſcutū ſerui ſcutū ſcḋm carnē in dyademate
Mr̄ ſingl'aris — inquit Canticoꝝ.iij. q̄ coronauit eū mr̄ ſua ꝟgo maria. Vn̄ hec ſin/
gularis mater ſingulariter filiū coronauit cū eū alia mater ſic nō co/
ronauit ſꝫ inhonorauit ꝛ filiū ire ſibi generauit. Sꝫ ꝛ ipe filius ecō
trario ſolus matrē ſuā naſcēdo coronauit cū ei fecūditatē matris cō
tulit ꝛ eiꝰ ꝟginitatē nō abſtulit ꝛ eē matrē dei ꝛ reginā miſcḋie moꝝ
naſcēdo ꝯceſſit. Patet ḡ q̄ ſunt arma ꝛ ſcutū q̄ nos deꝰ coronauit. ꝛ
p̄miū remune. — q̄ arma de iſta plenitudine accepimꝰ. Accipiemus aūt ꝛ de eadē pre/
miū remuneratōis. vn̄ p̄s. filij fructus merces vētris. Ben̄. Ego ero
merces tua magna nimis. Et ſic ptꝫ q̄liter iſta plenitudo ꝟginis ef/
Alia rō pleni. — fluit ꝑfectā ꝛ oimodā btitudinē hūano generi. ¶ Predictis etiā ad
ijcienda ē alia rō plenitudinis quā etiā ꝯtinet in ſe plenitudo btiſſi
me ꝟginis. ꝛ hec ē ſcḋm q̄ aliq̄s locꝰ dr̄ plenus ꝛ hoc dr̄ dupl'r. Dicit̄
locꝰ dr̄ plenus dupl'r — eīm aliqn̄ locus hoibꝫ plenus vel aialibꝫ. aliqn̄ plenus herbis vl' fru
ctibꝫ. Per p̄mū modū btiſſima ꝟgo dr̄ plena ſicut domus vel ciui/
tas dr̄ plena. Vn̄ p̄s. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Sicut le/
tantiū oīm habitatio ē in te ſcā dei genitrix. Dicit̄ āt btiſſima virgo
plena hoibꝫ letantibꝫ. ipa eīm ꝯtinet ſaluat ꝛ ambit intra ſe eē leticie
et oīm hoīm affectū trahit ad ſe ꝛ oīm deſideriū q̄etat in ſe. Vn̄ ipa ē
letantiū qḋdā ſpeciale regnū celoꝝ. Eſt aūt etiā btiſſima ꝟgo plena
ſicut locus dr̄ plenꝰ fructibꝫ ꝛ floribꝫ. Vn̄ plena eſt ſicut odor agri
pleni cui bn̄dixit dn̄s Ben̄.xxvij. quā plenitudinē floꝝ. herbaruꝫ ꝛ
fructuū ſcantē ꝑfectōem motū virtutū ꝛ ꝯpationū diuerſaꝝ expla/
nare ꝯcupiſcit ꝛ deficit ille q̄ in ꝑſona ſua pt. Sicut cynamomū et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

balſamū aromatiſans ⁊c. Et alibi. Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in ly-
bano ⁊c. Eſt etiā rō plenitudinis quā in ſe ɔtinet plenitudo btiſſi-
me ꝟginis, ſm quā aliq̄s dr̄ plenus ſpūſcō. hāc ḡ habuit btiſſima ꝟ-
go in ſummo q̄ ſpūſcō cū patre ⁊ filio plena etiā fuit corꝑalr̄ vtpo-
te in q̄ plenitudo diuinitatꝭ habuit corꝑalr̄. Vn̄ vidimꝰ eā plenam
charitate ⁊ dilectōe. deꝰ āt charitas Johis. i. iō deo plena fuit q̄ cha-
ritate deo plena fuit. ¶ Ex his ḡ manifeſtū ē q̄liter btiſſima ꝟgo omī
grā. omī plenitudine. omī rōne plenitudinis ⁊ omībus modis gra
tia plena fuit. ¶ Sequit̄ dn̄s tecū

Videt̄ Aūt ꝙ nō bn̄ ponat̄ in hoc loco. q꞉ vt dr̄ phs Ser- Rō pᵃ.
mones inq̄rendi ſunt ſm materiā. ḡ in materia ſalu-
tatōis nō dꝫ poni nomē timoris. ſꝫ dn̄s ē nomē timoris. iuxta illud
Math. Si ego ſum dn̄s vbi ē timor meus. ḡ cū hic agat̄ oīno de
amore ⁊ materia amoris nomē timoris hic nō dꝫ poni ſꝫ amoris. ⁊
ita nō debuit dicere dn̄s tecū. ſꝫ pater tecū. ¶ Itē cū trinitas tota ſit 2
mittens hāc ſalutatōem. videt̄ ꝙ debuit dicere trinitas tecū. ¶ Item 3
ille q̄ annūciat̄ vocat̄ emanuel qđ ē interꝓtatū nobiſcū deꝰ. ⁊ illa al-
loquutio facta fuit in iſta annūciatōe. ḡ potiſſime debuit dicere deus
tecū vel deꝰ nobiſcū. ¶ Itē ꝑ hāc annūciatōem factꝰ ē dn̄s nobiſcū. 4
ḡ dicere dꝫ dn̄s nobiſcū. ¶ Itē dr̄ eē dn̄s nobiſcū vel cū alio ſpecialr̄ 5
ꝑ inhabitantē grāz. ſꝫ illa approꝑate ſpūiſcō. ḡ debuit dicere ſcꝫ ſpūſ
ſcūs tecū. ¶ Itē annūciatio ⁊ iſta ɔceptio a ꝓpetate facta fuit de ſpū 6
ſcō. ḡ dicere debuit ſpūſſcūs tecū. ¶ Itē modus ſalutādi dei fuit pax 7
vob. ḡ cū in iſta ſalutaret̄ ex ꝑte dn̄i debuit dicere pax vobis vl' pax
tecū. ¶ Itē Augꝰ. in libro ɔfeſſionū. Mecū eras ⁊ ego tecū nō erā. 8
ḡ dn̄s ē cū malis ⁊ mali nō ſunt cū dn̄o. ſꝫ tm̄ boni. ḡ cū btiſſima ꝟ-
go ſumma ſit de nūero bonoꝝ debuit dicere tu cū dn̄o. ¶ Itē cū dn̄s 9
hic nūciet̄ futurꝰ in eā ꝑ corꝑalē pn̄tiā. fuit āt ꝑ corꝑalē pn̄tiā in ea.
et iſte ē ꝓpriꝰ modus eſſendi in. ḡ cū btiſſima ꝟgine fuit ⁊ cū nullo
alio. ḡ cū illū ꝓpriū modū eſſendi in h̄ deberet exꝓmere debuiſſet di-
xiſſe dn̄s in te. ¶ Itē Hiere. ſcribēs de iſta aſſociatōe de q̄ agit̄ hic dr̄ 10
xxxi. Mulier circūdabit viꝝ. Sꝫ qđ circūdat̄ ab alio. illđ ē in illo. ḡ
debuit dicere dn̄s in te ¶ Itē i diuinis vbi ē idētitas nature dr̄. ego 11
in patre ⁊ pr̄ in me ē. ḡ cū h̄ notet̄ aſſociaº ſm eādē naturā in ſpē de-
buit dicere dn̄s i te. ¶ Itē dn̄s abſolute dictū poni ſolet ꝓ ꝑte vt ibi 12
Verbo dn̄i firmati ſunt celi. ḡ cū h̄ notet̄ pn̄tia corꝑalis q̄ nō ɔuenit
pr̄i nō debuit dicere dn̄s tecū. ¶ Itē q̄rit̄ q̄re nō dr̄ dn̄s oīpotens vel
dn̄s exercituū vel hmōi. Itē q̄re nullū ponit̄ ꝟbū Itē dn̄s dr̄ quaſi Querit̄
dās minas. h̄ āt nulla fuit ɔminaº ſꝫ magna ꝓmiſſio. ḡ male h̄ ponit̄
dn̄s Itē dn̄s iꝑortat reſpectū ad ſeruū. q̄re nō determiat̄ ille reſpectꝰ vt
diceret̄ cuiꝰ eēt dn̄s Itē cū oīs aſſociaº ſit i aliq̄ q̄rit̄ i q̄ ſit iſta aſſociaº

Si in eſſe vt ſit ſenſus dñs eſt tecum. iſta aſſociatio ↄuenit oĩbus.
eſſe eñ couenięs ẽ ei cũ omibꝫ entibus. ğ in hoc dr̃ nihil qđ appro/
prietur beatiſſime virgini.

Rº ¶ Ad hec dicimus ꝙ in iſta ſalutatõe ꝑ hoc ꝙ dr̃ dñs tecũ duo
intendunt. Unũ vt ꝑſona mittẽtis ꝓprie exꝑmat. alterũ vt liberũ ar/
bitriũ btĩſſime ꝟginis ad credendũ inclinet ad ↄſentiendũ Iſta aũt
duo ꝑfectiſſime ꝛ appropꝛiatiſſime exꝑmit hoc nomẽ dñs qđ a potẽ/
tia ĩponit. ꝛ qñ abſolute dr̃ ſoli deo appropꝛiat. alij ꝟo dñi ꝛ ſerui ſũt
reſpectiue. ipe aũt abſolute eſt dñs qm̃ dñs eſt oĩm qđ ſolius dei trini
tatis ẽ ꝓpꝛiũ. q̃ ẽ ꝑſona mittens in hac ſalutatõe. ꝛ ſic ꝑſona mittẽs
ꝓprie noĩat Per idẽ aũt ꝓprie liberũ arbitriũ glioſiſſime ꝟginis incli/
nat. qꝛ ad ↄſentiendũ in mirabilia marie diſponit fides. ꝛ maxime fi

Nouiſſimorũ nouorũ nũciat des de oĩpotẽtia. qꝛ credit ꝛ aduertit deũ oĩa poſſe facere. acq̃eſcit ipm̃
poſſe naturas mutare ꝛ naturꝫ ĩpare Un̄ cũ h̄ oĩꝫ nouorũ nouiſſimũ
nũciet btĩſſime ꝟgine ad credẽdũ ↄgruẽtiſſime ponit̃ h̄ h̄ nomẽ dñs
qđ abſolute poſitũ ẽ oĩpotentie dei demonſtratiũ. Quia etiã liberũ ar

q̃re non dixit dñs oĩpotens vel exercituũ bitriũ btĩſſime ꝟginis facile erat ad credendũ paratũ nõ indiguit ex
preſſiua inſinuatõe oĩpotentie cũ terrore vt diceret̃ dñs oĩpotens vel
dñs exercituũ. ſꝫ ſufficit q̃ſi leuis annũciatio ꝛ q̃ſi obſcura potentie
expreſſio. q̃lis ꝑ hoc nomẽ dñs ĩportat̃. Dicit̃ ğ ei dñs tecũ. q̃ſi ei ap/
te dicat̃ nihil tibi credas ĩpoſſibile. nihil eñ credit ſibi ĩpoſſibile qui
ſcit ſe dñm in ſociũ habere. ſꝫ ↄfidẽter oĩa poſſum in eo q̃ ẽ mecũ Si
eñ aliq̃ duo vnũ officiũ debent opari q̃d ĩpedit ſi vnꝰ ſit debilis ſi al
ter ſit adeo fortis vt ꝑ ſe officiũ ad effectꝰ poſſit ꝑducere iſto etiã nõ

Soº obiectorũ iuuãte. ¶ Ex his pꝫ ſolꝰ ad oĩa obiecta vſqꝫ ad vltimũ qđ q̃ſitum
erat de aſſociatõe. Ad hoc aũt dicimus ꝙ hec aſſociatio notat̃ in oĩbꝫ

Triplex ẽ aſſociatio. in genere in q̃bꝫ aſſociatio pt̃ ee. Eſt aũt triplex aſſociatio. in eſſendo.
aſſociatio in patiendo. aſſociatio in agẽdo Aſſociatio in eſſendo du
plex dr̃. abſolute vel reſpectiue. Si abſolute. vel in ſubali vel in q̃li vl̃
in quãto. Aſſociatio in ſubali ẽ identitas. in q̃li ſilitudo. in quanto
eq̃litas. Inter deũ ꝛ btĩſſimã ꝟginẽ fuit aſſociatio in ſubali ſcꝫ hũa/
nitate q̄ fuit verus hõ de hoĩe ꝟo. Fuit etiã in q̃li ſcꝫ ſilitudo volũta
tis vnꝰ in vtroqꝫ. fuit etiã in quãto. ſ. eq̃lis potẽtia in genere. ipa eñ
eiuſdẽ regni regina ẽ cuius ipe ẽ rex. Itẽ inter ipos pt̃ notari identi/
tas in natura. ſilitudo in forma naturali. eq̃litas in ꝟtute naturali ſi

J ue in potẽtia. Si aũt eſt cõmunio in eſſendo reſpectiue. hoc ẽ duorũ
ad inuicẽ vel duorũ ad vnum. Si ꝑmo mõ illa ↄmunio fuit hic in
ſummo. qꝛ ipa ẽ mater ſua ꝛ ipe filius eius. Si ſcđo mõ tũc ẽ vl̃ ad
vnũ tp̃s vel ad vnũ locũ vel ad vnũ ſitũ vel ad vnũ habitũ. Scđꝫ
tp̃s fuit ibi cõio. qꝛ ſil̃ ipa mater dei ꝛ ipe ſil̃ filius hoĩs ꝛ econuerſo.
Scđm locũ fuit cõio. ipa eñ eũ ſecũ portauit de loco ad locũ q̃cum/

qꝫ infra nouē mēſes iuit. Poſſumꝰ ãt ꝛ iſtas cōiones tpis ꝛ loci ſub Tēpꝰ
diuidere. Eſt em̄ tp̄s aduerſitatis ꝛ tp̄s ꝓſperitatꝫ. Aduerſitatis aūt duplex
eſt duplex vel a ſeipo vel ab alio. ꝛ ſic triplex erit tp̄s. ſcʒ tp̄s ꝓprie Locꝰ
humiliatōis. tp̄s aliene ꝑſequutōis ꝛ tp̄s ꝯſolatōis Et in his oībus Tēpꝰ triplex.
fuit dn̄s cū ea. In tpe ꝓprie humiliatōis. in purificatōe qn̄ obtulit
ip̄m ad templū Luc. ij. in aliena ꝑſequutōe ſicut in paſſione qn̄ ſta-
bat ſb cruce Jo. xxi. in ſup̄ma ꝯſolatōe ſicut in reſurrectōe. ¶ Itē lo-
coꝝ alius penalis. alius naturalis. alius dignitatis. Naturalis ē vte- Locꝰ triplex
rus. penalis vt exiliū. dignitatis vt ſoliū. In his oībꝫ fuit dn̄s ſecū
et ipa cū dn̄o. Dn̄s em̄ ſecū fuit in vtero. ſecū in exilio. ſecū in ſolio.
Itē diuerſi in diuerſis locis ſolēt eē ſil'. fratres ſil' in domo. pater ꝛ fi-
lius ſil' in menſa. vir ꝛ mulier ſil' in lecto. dn̄s ꝛ ſeruus ſil' in via vl' in
comitatu. Ipa ãt in oībꝫ his fuit ſecū. ſil' in domo vt frater cū ſorore.
ſil' in mēſa vt filiꝰ cū matre. ſil' in lecto vt ſponſus cū ſpōſa. in comi-
tatu vt dn̄s cū ancilla. De p̄mo dt p̄s. Ecce qꝫ bonū ꝛ qꝫ iocundum
habitare fratres in vnū. De ſcd̄o Math. xv. nō ē bonū ſumere panē
filioꝝ ꝛc. De tercio dr̄ in Gen̄. ꝓpter hoc relinquet hō patrē ꝛ matrē
De q̄rto dr̄ Jo. xij. Si q̄s miniſtret mihi me ſequať. Fuit etiā cōmu-
nio cū eo ſm ſitū oī mō. ipe em̄ nouē mēſibꝫ cū iacēte iacebat. cū ſedē-
te ſedebat. cū ſurgēte ſurgebat ꝛ ſic de reliq̄s fuit Eſt ibi etiā ꝯmunio
ſubalis ſm habitū. ipa em̄ btā v̄go induit ip̄m deū eadē carne q̄ ipa
fuit induta. Vn̄ ap̄ls. In ſilitudinē hoīm factus ꝛ habitu inuētus
vt hō. Fuit etiā ibi cōio in patiendo. Eſt ãt triplex ꝯpaſſio. acciden- Cōpaſſio ē tri-
talis vt ſeruus dn̄o. naturalis vt mr̄ filio. eēntialis vt mēbrū cū mē- plex.
bro. ipa igiť ꝯpaſſa fuit ei vt ancilla fideliſſima dn̄o ſuo. vt mater fi-
deliſſima filio ſuo. vt mēbrū dilectiſſimo mēbro. ¶ Itē in agēdo fu-
it inter eos oīmoda cōio. Tria ſunt genera hoīm q̄ neceſſario cōicat Tria hoīm ge-
ſibi in agendo. Cōtrahentes. generātes. adiuuātes. Et ipa btā v̄go nera
cōicauit cū dn̄o deo in ꝯtractu mr̄imonij hoīs ꝛ dei. in generatōe fi-
lij. in adiutorio generis hūani. Et ſic cōicauit ei in oīni in q̄ ꝯtingit
alicui cōicare. Dn̄s ãt oīm generalr̄ ꝑ creatōem. hoīm ꝑ redēptōem. Ah nota
tuus ꝑ īmediatā ſuſceptōem. xp̄i hoīs ꝑ vnionē. ꝛ tecū ꝑ eſſentiam.
p̄ſentiā. potentiā. inhabitantē grām. corꝑalē p̄n̄tiā. Vn̄ Bern. Sꝫ
cū ita ſit cū oībꝫ ſcis. ſpecialr̄ tn̄ cū maria. cū q̄ vtiqꝫ tanta ꝯſenſio ei
fuit vt illius nō ſolū volūtatē ſꝫ etiā ſibi carnē ꝯiūgeret ꝛ de ſua car-
ne v̄ginea vnū xp̄m efficeret. vel potius vnꝰ xp̄us fieret. q̄ ꝛ ſi nec totꝰ
de deo. nec totus de v̄gine. totus tn̄ dei ꝛ totus v̄ginis eēt. nec duo fi-
lij ſꝫ vnus vtriuſqꝫ filius. Ait itaqꝫ. Aue grā plena dn̄s tecū bn̄di-
cta tu in mulieribꝫ. nec tm̄ dn̄s filius tecū. ſꝫ etiā dn̄s ſp̄uſſanctꝰ de q̄
cōcipies. dn̄s pater inquā tecū q̄ ſuū filiū facit ꝛ tuū. filius tecū qui
ad ꝯdendū in te mirabile ſacramentū miro mō ꝛ ſibi facit genitale

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſecretū. ⁊ tibi ꝯſeruauit ꝟginale ſignaculū. ſpūſſanctus tecū q̄ cū pa
tre ⁊ filio tuū ſanctificauit vterꝫ. Itē de eodē Maximus eps. Dn̄s
tecū. in mente tecū. in ventre tecū. in vtero tecū. in auxilio tecū. ¶ Ex
his patet qualiter dn̄s fuerit cum beata virgine om̄i modo quo cō
tingit aliquid eſſe cum alio.

Benedicta tu in mulieribꝫ. De hac clauſula q̄ritur an addat ali
Rō pª qd ſup plenitudinē grē aut nihil. Si nihil addit ꝗ ſuperfluit.
Si aliquid addit. ꝗ illa plena grā nō fuit. ꝗ angelus falſum dixit
2. qn̄ ipam ꝓus plenā grā nūciauit. ¶ Itē natura ſua eadē eſt cū natu
ra mulierꝫ. ꝗ ſi excellit hoc ē in grā. ſꝫ oīs grā includit cū dr. grā ple
3 na. ꝗ fruſtra addit poſtea. bn̄dicta tu in mulieribꝫ. ¶ Itē ſi iſta bn̄di
ctio addat aliq̄d grē ⁊ in grā excellit viros ⁊ mulieres tūc debuiſſet
dixiſſe. ⁊ bn̄dicta tu in hoīb ⁊ etiā bn̄dicta tu in oībꝫ creaturis cuꝫ
4 in grā ſit excellētior vniuerſis ¶ Itē bn̄dicta tu in mulieribꝫ. Gloſa.
q̄ ſine exēplo muliebris ꝯditōis ꝟgo ⁊ mater deū ⁊ hoīem genuit. ſꝫ
illud totū in plenitudine grē eſt ꝯprehenſum. ꝗ fruſtra hoc repetit.
5. ¶ Itē cū ꝟgines oēs excellentiā hn̄t dignitatꝫ. iſta bn̄dictio oībus
ꝟginibꝫ ꝯuenire videt. oēs em̄ ꝟgines inq̄ꝫtū ꝟgines bn̄dicte ſunt
in mulieribꝫ. ⁊ ſic potius debuiſſet dixiſſe. bn̄dicta tu in ꝟginibus.
6 ¶ Item ſi ꝓpter fecunditatē ꝟginalē benedicta eſt in mulieribꝫ tunc
7 multo potius dixiſſet. benedicta tu in matribꝫ. ¶ Itē plus eſt factuꝫ
q̄ꝫ dictū. benedicta aūt dr. qꝛ bene aucta. ideo potius dixiſſet bn̄dicta
8 tu mulieribꝫ q̄ꝫ bn̄dicta tu in mulieribꝫ. ¶ Itē cū bn̄dictio q̄daꝫ ſit
glīe. q̄dā grē. oīs aūt bn̄dictio glīe includit in ſe bn̄dictōnem grē. ꝗ
plus dixiſſet dicendo. Tu glorioſa in mulieribꝫ. Itē bn̄dicta tu in
mulieribꝫ. Glo. i. pre mulieribꝫ. Et alibi in figura dr. Benedicta tu
inter mulieres Judith. vi. Itē Heſter. ij. aſſuerus dilexit Heſter ſup
Querit oēs mulieres. ¶ Itē querit. vtrꝫ ſit dr̄ia inter bn̄dicta tu in mulieri
bus ⁊ pre mulieribꝫ ⁊ inter mulieres ⁊ plus q̄ꝫ omnes mulieres.
¶ Itē q̄rit. vtrꝫ ꝓnomē demōſtratm̄ ſcd̄e pſone notet ibi excellentiaꝫ
Cōtra. vel diſcretōem. ¶ Et videt ꝙ nō diſcretōem. qꝛ ſunt multe alie mulie
res bn̄dicte in mulieribꝫ. Si āt excellentiā cū excellentiā nō tm̄ ha
beat reſpectu mulierꝫ. ſꝫ reſpectu oīm creaturarꝫ dixiſſe debuerat. bn̄di
Querit. cta tu in oībꝫ creaturis. ¶ Itē q̄rit. vtrꝫ iſta bn̄dictio btīſſime virgi
nis ꝯprehēdat oīm aliorꝫ bn̄dictōem in ſe. Et videt ꝙ ſic. imo nec
dubitabile videt. q̄d em̄ magni vel miri ſi habuerit bn̄dictōem oīm
gentiū. q̄ bn̄dictōes oīm angelorꝫ ⁊ grās habuit ⁊ a nullo illuſtriuꝫ
vincitur plus magnorum.
Rº ¶ Ad hec ſoluendo dicimus ꝙ quadruplex eſt ratio bn̄dictōnis
rō bn̄dictōis ē Dicit em̄ bn̄dictio maledicti euacuatio. Itē dr bn̄dictio fecundita
q̄druplex. tis ampliatio. vn̄ bn̄dixit eis dicens. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊c.

Gen̄.j. Dicit̃ etiã bn̄dictio ſingularꝫ gr̄e collatio.vn̄. Bn̄dixit dn̄s
Abraã Gen̄.xxij. Itē dr̄ bn̄dictio ꝯgratulantiũ collaudatio. vt bn̄
dictus q̄ venit in noīe dn̄i. Scd̄m oēm iſtũ modũ ⁊ rōem fuit bea
tiſſima ꝟgo in mulierib⁹ bn̄dicta Itē bn̄dictio q̄ ē maledicti euacua bn̄dic° triplex
tio triplex fuit ſm̄ ꝙ ē maledictio nature.maledictio culpe. maledi maledic° q̄dru.
ctio pene. Maledictio nature opprobriũ ſterilitatis.maledictio cul
pe feditas libidinis.maledictio pene inflictio penalitatꝫ. Et quelibet q̄libet ē triplex
iſtaꝝ ē triplex. In opprobrio ſterilitatis triplex fuit maledictio Vir
go eñ ſterilis fuit oīb⁹ ꝯtēpta.ſolatio deſtituta.ꝓlis ſucceſſione pri
uata. Contra hec habuit btīſſima ꝟgo tres bn̄dictōes. ipſa eñ fuit tres bn̄dictōes
angelis ⁊ hoīb⁹ reuerēdiſſima.filio ditata. oīm fidelium ſucceſſione
glificata. Itē in feditate libidinis fuit triplet maledictio.ſ.libido im triplex maled.
pregnātis.feditas ꝯcipientis.pctm̄ ꝯcepti ſiue naſcentis. Cōtra hec tres bn̄dictōes
btīſſima ꝟgo habuit tres bn̄dictōes. In eius ꝯceptiōe eñ īpregnās
fuit ſpūſſcūs ꝯcipiēs ꝟgo.ꝯceptũ de⁹. Itē in inflictōe pene triplex fu maledic° trip.
it maledictio dāni ꝟginitatē ꝑdendo.laboris in portādo. doloris in
pariēdo. Contra hec iteꝝ in btīſſima ꝟgine triplex fuit bn̄dictio.qꝛ
in ꝯcipiendo ꝟginitas ei aucta fuit ⁊ ꝯſecrata.ſine labore portauit. ſi triplex bn̄dic°.
ne dolore pepit. Et ſic pꝫ ꝙ nouē maledictōes nouē bn̄dictōib⁹ eua
cuauit.⁊ ſic pꝫ ꝙ ꝑ maledicti euacuatōem bn̄dicta fuit in mulierib⁹
¶ Itē ē bn̄dictio fecūditatis ſupexaltatio. Et hec q̄qꝫ p̄t eſſe triplex.
Una ē ex ꝑte agētis.altera ē ex ꝑte generati.tercia ex ꝑte gignētis Et bn̄dic° triplex.
q̄libet iſtaꝝ triplex fuit. Agens eñ in iſta ꝯceptōe fuit de⁹ pater deus
filius deus ſpūſſcūs. Exaltata āt eēt ſup oēm generatōem. illa gene
ratio in q̄ agens eēt ſolus pater.ſꝫ plus exaltata vbi pater ⁊ fili⁹.ſꝫ R
plurimũ vbi pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſcūs.qđ totũ in iſta ꝯceptōe fuit Itē
ex ꝑte generati ē exaltata generatō ſup oēm gn̄atōeꝫ.vbi ꝯcipit̃ vir ꝑ
fect⁹ in naturalib⁹.ſꝫ plus exaltata fuit vbi ꝯcept⁹ fuit vir ſcūs grã ⁊
ꝟtutib⁹.ſꝫ ſupexaltata fuit vbi ꝯcept⁹ fuit vir ꝑfectiſſim⁹ hō ſanctiſſi
m⁹ et ſumm⁹ de⁹. Itē ex ꝑte gignētꝫ exaltata fuit. qꝛ ꝟgo ꝯcepit.plus
exaltata.qꝛ ꝟgo peperit.exaltatiſſima.qꝛ mater ⁊ virgo lactauit. Eſt
etiã bn̄dictio ſingularꝫ gr̄e collatio q̄ fuit in btīſſima ꝟgine triplex fu bn̄dic° ſinglarꝫ
it. Primo.qꝛ ſm̄ dignitatē ē caput oīm feminaꝝ ⁊ ꝓncipiũ. Scđo gr̄e triplex.
ꝙ ē mater oīm. Tercio ꝙ ē dn̄a oīm. Prima eñ iſtaꝝ adhuc triplex
ē Dicit̃ eñ ꝓncipiũ feminaꝝ ꝓpt̃ tria. Unũ ē ꝙ habuit q̄cq̄d boni in ꝓpt̃ tria dr̄ ꝓn
feminis fuit.aliđ ꝙ q̄đlibet illoꝝ ī ſūmo habuit.terciũ ꝙ illđ habuit cipiũ feminaꝝ
qđ nūq̄ȝ aliq̄ femina plus habuit vel p̄t hr̄e vel potuit.ꝓmũ triplex.
Triplex eñ bonũ fuit in feminis. Bonũ ꝟginũ.bonũ ꝯiugataꝝ. bo
nũ viduaꝝ. In virginitate adhuc triplex benedictio eſt. Una eſt car Triplex bonũ
nis incorruptio.ſecunda nullius viri ſubiectio.tercia angedica con bn̄dic° triplex.
uerſatio. In ꝯiugatis eſt triplex bonum.fides ꝓles ⁊ ſacramentum. Bonũ triplex

bn̄dic° triplex In viduis ꝗꝫ triplex ē bn̄dictio ſcʒ libertas ꝯtēplatõis. exercitium
Maria ꝓcellit in opib⁹ pietatis. caſtitas carnis. Oīa iſta bona ſil' fuerunt in beata
ꝟgines ꝟgine. habuit etiā iſta in ſummo. Precellit em̄ ꝟgines in trib⁹ bn̄di
ctionib⁹ ꝟginū. cauſalitate. qꝛ ꝟgo ꝟginū. puritate. qꝛ in ſummo pu
Cōiuges ra. fecūditate. qꝛ mater ⁊ ꝟgo. Cōiuges etiā excellit in trib⁹. habuit
em̄ fecūditatē ſine corruptõe, ꝓlem ſine patre. fecūditatē reſpectu al-
tiſſime nature ſcʒ ꝙ eēt mr̄ dei. Bonū ſcʒ viduaꝝ habuit in ſummo
vtputa in ſumma ꝯtēplatõe. ꝓcipua pietate. excellētiſſima caſtitate.
quicq̄d em̄ fuit boni in mulierib⁹ hec oīa excellentiſſime habuit. ⁊ ꝙ
ꝟgo ꝟginū fuit ⁊ ꝙ mater dei. ⁊ ꝙ mater virgo fuit. Scd̄a ſpecialis
triplex mr̄ gr̄a fuit ꝙ mr̄ oīm ē. Eſt ꝗꝫ triplex mr̄. Fuit em̄ mr̄ vnius hoīs per
generatõem. oīm hoīm mr̄ ꝑ regeneratõem. ⁊ ꝟginū mr̄ ꝑ imitatio
nem. Tercia gr̄a ſpēalis fuit ꝙ fuit dn̄a oīm ⁊ hoc triplici rōne. tri-
efficit̄ dn̄s tri. pliciter em̄ efficit̄ q̄s iuſte dn̄s. Una ē ꝑ opatõem. vt dn̄s ē q̄s eius
rei quā opatus ē ⁊ ꝯduxit in eē. ſcd̄o mō ꝑ emptionē. tercio mō ꝑ ele
ctionē vt plati. Iſta triplici rōne btiſſima ꝟgo fuit dn̄a oīm creatu-
raꝝ vtputa mr̄ creatoris. adiutrix redēptoris. regina creatõis ⁊ rege
Bn̄dictio dr̄ neratõis. Quarto dr̄ bn̄dictio ꝯgratulantiū collaudatio. ⁊ hec q̄
qꝫ triplex. Collaudat̄ em̄ ab angelis ab hoīb⁹. a corpalib⁹. genuit em̄
Angeli angeloꝝ reſtauratorē. hoīm redēptorē. corpaliū innouatorē. Lau-
dant aūt angeli eā ꝓpter tria. reſtaurauit em̄ reddēdo ꝑ eq̄pollentiā
deꝑditū. multiplicādo numeꝝ. augmētando ꝑ ſuꝑadditū quartam
Hoīes ſcʒ hierarchiā. Hoīes ꝗꝫ laudāt eā ꝓpter tria. genuit em̄ eis redē-
Corpalia ptorē. iuſtificatorē. glificatorē Corpalia ꝗꝫ laudāt eā ꝓpter tria. in-
nouauit em̄ corpa innouādo nobilitādo ⁊ oīa in corpe xp̄i diuinita
ti vniendo. Sic ꝗꝫ ptʒ q̄liter btiſſima ꝟgo ē oīm dn̄a. ſm oēm ra
tionē bn̄dictõnis omnipharia eſt bn̄dicta

¶ Qualiter āt ⁊ iſta bn̄dictio bn̄dicta tu in mulierib⁹ ꝯphendat in ſe oēs bn̄dictões alias facile ē videre ſingula ꝑcurrenti

PRima benedictio eſt illa in qua benedixit de⁹ diei ſeptimo in
quo requieuit ab oīi opere qd̄ patrarat. Gen̄. i. Eſt aūt iſta
Bn̄dictio eſt. benedictio operis ꝯſummatio. a peccatis vacatio. eterne requiei pre-
Pctōꝝ ꝯſummatio figuratio. In beata virgine fuit pfecte operum ꝯſummatio. quando
oīa creata in vno hoīe vniunt̄ vni creatori. ⁊ p̄mum fit vltimuꝫ
et vltimū p̄mum. nō eſt em̄ ꝑfectio motus vel operis niſi in circulo
pctōꝝ ceſſatio. Item ibi ſimiliter eſt vera a peccatis ceſſatio. In cuius em̄ volūtate
peccatum nullū fuit. ⁊ ꝓpterea ineſſe nō potuit. Hec etiam requies nō
fuit ſolum future requiei ſignū ſed ⁊ cauſa. Si igitur dies ſeptima
ē bn̄dicta ꝓpter ſabbatū diei creatõis. ⁊ cū excellēti⁹ ſit ſabbatū diei
recreatõis q̄ꝫ creatõis. g̃ ⁊ maioꝛ bn̄dictio fuit. in oīb⁹ em̄ requiem
q̄ſiuit ⁊ in ipa ſola inuenit in qua inuenit omnia quecunqꝫ queſiuit.

vnde ⁊ in tabernaculo eius reqeuit Ecci.xxiiij. Hec eſt eñ vera ſy/
on quã elegit dñs in habitatõem ſibi.ibi ſua reqes in ſeculuʒ ſeculi
ibi habitabit qm̃ elegit eã. Sic ḡ btã ꝟgo habuit ſeptimi diei bñ/
SEcũda eſt benedictio qua bñdixit deus ade ⁊ eue (dictioneʒ
Gene.j. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrã ⁊ ſubijcite eã
et dñamini piſcibꝫ maris ⁊ volatilibꝫ celi ⁊ vniuerſis aĩantibꝫ q̃ ſup
terrã ſunt. ¶ Hec benedictio tria ꝯplectit̃ in ſe.nature fecũditatẽ.ter/ Bñdictio ꝯti
re ſubiectõem.aĩaliũ dñationẽ. Fecũditas duplex eſt.carnalis.⁊ ſpũ net tria
alis. vtrãq; habuit bñſſima virgo in ſummo.fecũditatẽ carnalẽ ſu/ Fecũditas du/
ꝑ fecũditatẽ naturalẽ ⁊ ſpũalẽ vniuerſalẽ. qm̃ oĩm bonoꝝ mater eſt. plex
Habuit terre ſubiectõem in ſummo.terrã eñ corpis ſui ita pre om̃i Terra ſubie/
bus ſibi habuit ſubiectã ꝙ etiã nũq; ꝑmũ motũ rebellionis habuit cta fuit marie.
ꝯtra ſpm̃.terrã etiã ſpũaliũ ſibi habuit ſubiectã cũ ſit dña oĩm an/
geloꝝ. Habuit etiã btã virgo oĩm aĩaliũ ſubiectõem ⁊ dñatõem.do
minat̃ eñ ꝑ potentiã piſcibꝫ maris.i.demonibꝫ in amaritudine in/
ferni ꝯſtitutis.dñat̃ etiã ꝑ ſapiãʒ volatilibꝫ celi.i.angelis celi eleua
tis ⁊ volãtibꝫ ad altitudinẽ ꝯtẽplatõis dei.dñatur etiã ꝑ miſericor/
diã oĩbꝫ aĩantibꝫ q̃ mouent̃ ſup terrã.i.vniuerſ hoĩbꝫ ĩ ĩmobili vita
ꝯſtitutis Et ſic bñſſima ꝟgo habuit bñdictõeʒ ꝑmoꝝ parẽtũ.ſ.ade
ITem ⁊ Iſaac benedixit Jacob Geñ.xxvij.Det tibi de (et eue
us de rore celi ⁊ de pinguedine terre abũdãtiaʒ frumenti vini et
olei.ſeruiant tibi populi.adorent te tribꝫ.eſto dñs fratrũ tuorũ ⁊ in
curuentur ante te filij matris tue. Qui maledixerit tibi ſit ille male/
dictus.et qui benedixerit benedictionibꝫ repleatur. Hec quoq; bene Bñdictio hec
dictio in tribꝫ ꝯſiſtit.in abũdantia neceſſarioꝝ.vt ibi.Det tibi deus in tribꝫ ꝯſiſtit.
In dignitate honoꝝ ibi Eſto dñs fratrũ tuoꝝ. in amotione incom
modorũ ibi qui maledixerit tibi. Item ſit tibi ros celi. id ẽ gratia cõ
templatõis.pinguedo.id eſt gratia actionis. ⁊ ex his fit frumentuʒ
fidei vinũ ſpei. Roma.xij. Spe gaudentes. ⁊ oleum charitatis.his
addũtur neceſſaria corporis. ⁊ ſic intelligit̃ in his om̃e neceſſarium
Sed ꝯſtat ꝙ beatiſſima virgo hec om̃ia habuit in ſummo.ꝯtẽplati Maria habu
onẽ.actionẽ.ſpem.fidem. ⁊ charitatẽ.ergo primũ illius benedictõis it primũ
Jacob habuit in ſummo. ¶ Secũduʒ qđ fuit in hac benedictõne eſt
dignitas honoris.que intelligitur per hoc. Seruiant tibi populi ⁊ 2.
adorent te tribꝫ.eſto dñs fratrũ tuoruʒ. Populi ſunt gentiles ad fi/
dem ꝯuerſi.tribꝫ iudei.fratres xp̃iani.filij matris ſunt angeli. Om
nes iſti o benedictiſſima ſeruiunt tibi in eccleſia militante. adorẽt te
yꝑdulia in eccl'ia triũphante ⁊ incuruat̃ ante te vtrobiq;. ⁊ omnibꝫ
dñaris ꝯgermana tibi pietate. ¶ Terciũ qđ fuit in bñdictõe hac fu/
it incõmodoꝝ amotio ⁊ laudũ cõicatio. qđ intelligit̃ ꝑ hoc qđ dixit .3
Qui maledixerit tibi ⁊c. quaſi dicat. qui maledixerit tibi corde ore

et opere maledictõibꝯ repleaẜ p̄ſentis ꝛ future vite. ꝛ q̇ benedixerit ti/
bi benedictõibꝯ replebiẜ gratie p̄ſentis ꝛ glorie future. Jſtaꝫ benedi/
ctionē etiā habuit benedicta virgo. qꝛ nūq̄ꝫ aliq̄d incōmodū habu/
it quo caruiſſe voluerit. imo om̄e ſuū incōmodū ſibi fuit ꝯmodum.
qꝛ oīs paſſio ſibi meritū fuit. Qui aūt ipam oꝛe corde ꝛ opeꝛ maledi/
xerit eternā maledictõem hereditabit. qui aūt ipam corde, oꝛe, ꝛ ope
b̄ndixerit benedictõem gratie ꝛ glorie poſſidebit. Om̄es ergo cante
mus laudātes ꝛ dicamus b̄ndicta tu in mulieribꝯ. Et ſic pꝫ qualr̄
benedicta virgo habuit benedictõeꝫ Jacob in ſummo.

SUnt ꝛ alie famoſe b̄ndictões inter quas ſunt ꝛ ille q̄bꝯ b̄ndi/
xit Jacob filijs ſuis ſingulis b̄ndictõibꝯ ꝓprijs Gen̄. xlix. Sꝫ
q̄uis om̄es dicātur b̄ndictões. quedā tn̄ illaꝝ ſunt magis ꝓphetie
vel maledictiões. q̄bꝯ obmiſſis illas que ſunt vere b̄ndictões qualr̄
ꝯp̄hendanẜ ſub benedictõe benedictiſſime declaremus

¶ Cū aūt filij alij Jacob alias ꝓcent virtutes. iudas ſignat chari/
tatē. ideo in benedictõe Jude. xvi. ponūtur ꝓprietates charitatis. dꝛ
— Sedecim p̄prietates charita. — ergo Gen̄. xlix. Juda laudabūt te fratres tui. manus tua in ceruici/
bus inimicoꝝ tuoꝝ. adorabūt te filij patris tui. catulus leonis iu/
da. ad p̄dam aſcēdiſti fili mi. requieſcens accubuiſti vt leo. ꝛ quaſi lee/
na quis ſuſcitabit eū. nō auferetẜ ſceptrū de iuda ꝛ dux de femore eiꝰ
donec veniat q̇ mittēdus eſt. ꝛ ipe erit expectatio gentiū. ligās ad vi/
neā pullū ſuū. ꝛ ad vitē o fili mi aſinā ſuaꝫ. lauabit in vino ſtolam
ſuā. ꝛ in ſanguine vue palliū ſuū. pulcriores ſunt oculi eius vino. ꝛ
— Prima ꝓprietas charitatis. — dentes eiꝰ candidiores lacte. ¶ Prima ergo ꝓprietas charitatis ē ꝙ
charitas eſt digniſſima v̄tutū. iuxta illd̄. j. Choꝝ. xiij. Maior hoꝝ
charitas. ꝛ hoc intelligiẜ p̱ hoc q̄d dꝛ. Juda te laudabūt fratres tui
2 Sc̄da ꝓprietas eſt ꝙ ipa ē ꝯpugnatrix pctõꝝ. iuxta illud. charitas
opit multitudinē pctõꝝ. ꝛ hoc intelligiẜ p̱ h̄ q̄d dꝛ. manꝰ tua in cer
3 uicibꝯ inimicoꝝ tuoꝝ. Terª ꝓprietas ē. ꝙ dat v̄tutibꝯ eē. i. eēntiā vir
4 tutū. ꝛ hoc intelligiẜ p̱ h̄ q̄d dꝛ. Adorabūt te filij patrꝫ tui. Quarta
eſt. ꝙ eſt amatrix arduoꝝ. ꝛ hoc intelligiẜ p̱ h̄ q̄d dꝛ. catulus leonis
5 iuda. Quinta eſt. ꝙ ē expoliatrix demonū. q̄d intelligiẜ p̱ hoc q̄d dꝛ.
6 ad p̄dam aſcēdiſti. Sexta eſt. ꝙ eſt victrix paſſionuꝫ. q̄d intelligiẜ
7 p̱ h̄ q̄d dꝛ requieſcēs. Septima ē. ꝙ eſt ſupatrix tentationū. q̄d intelli
8 giẜ p̱ h̄ q̄d dꝛ accubuiſti vt leo. Octaua eſt. ꝙ facit p̱ dilecto animā
9 ponere. q̄d intelligiẜ p̱ h̄ q̄d dꝛ. ꝛ q̄ſi leena q̄s ſuſcitabit eū. Nona ē
ꝙ facit ineternū regnare. cū charitas nūq̄ꝫ excidit. v. Choꝝ. ij. Hoc ē
10 q̄d dꝛ. nō auferetẜ ſceptrū de iuda. Decimū ē. ꝙ facit filios in eo gene
11 rare. q̄d intelligiẜ p̱ illud q̄d dꝛ. ꝛ dux de femore eiꝰ. Undecima ē. ꝙ
facit xp̄m deſcēdere de celo. ꝛ hoc eſt q̄d dꝛ. donec veniat q̇ mittēdꝰ eſt
12 Duodecima ē. ꝙ vnit mēbra eccl̄ie in ſe. ex q̄ totū corpus eſt ꝯnexuꝫ

et ↄpactũ. et hoc eſt qđ đr ligans ad vineã pullũ ſuũ Tredecima eſt 13
q̃ vnit ⁊ ligat mẽbra capiti. ⁊ h̃ eſt qđ đr. ad vitẽ o fili mi aſinã ſuã.
Quartadecima eſt. q̃ fecit xp̃m nos ſanguine ſuo lauare. iuxta illud 14
Apoca. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pccis noſtris in ſanguine ſuo
et hoc eſt qđ đr. lauit in vino ſtolã ſuã. ⁊ in ſanguine vue palliũ ſuũ
Quintadecima eſt. q̃ facit eũ p doctrinam nos vocare. iuxta illud 15
Joh. Si diligis me paſce oues meas. ⁊ h̃ eſt qđ đr. pulcriores ſunt
oculi eiꝰ vino. Sedecima eſt. q̃ facit xp̃m nos ſibi p ſacramẽta icor 16
porare. et h̃ eſt qđ đr. Dentes eiꝰ lacte ſunt candidiores ⁊c. Et ſic in
vniuerſo ſunt ſedecim ꝓprietates charitatis. q̃ ſunt ſcz q̃ ẽ digniſſi
ma virtutũ. expugnatrix vicioꝝ. dans virtutibꝫ eẽ virtutũ. amatrix
arduoꝝ. ſpoliatrix demonũ. victrix paſſionũ. triũphatrix tentationũ
aĩam ꝓ ꝓximo ponere. nihil ſepare. ineternũ regnare. filios deo gene
rare. xp̃m de celo deducere. vnire mẽbra eccl'ie vnire mẽbra capiti. ſan
guine lauare. p doctrinã vocare. p ſacramẽta incorpare. qđ intellig
tur p hoc qđ đr. dentes eius lacte cãdidiores. p lac em̃ intelligit man
ſuetudo ſacramẽtoꝝ de carne xp̃i ⁊ paſſione fluentiũ. Iſte em̃ ſunt
ꝓprietates charitatis in quibꝫ ↄſiſtit benedictio iude. Sed ad no
biliorẽ ſubam ſequũtur nobiliores ꝓprietates. ergo quicũqꝫ h̃z cha
ritatẽ in ſummo. h̃z has ꝓpretates in ſummo. ⁊ pꝫ ↄſequens benedi
ctiones Jude in ſummo Sed beatiſſima omniũ dña dñaꝝ habuit
charitatẽ in ſummo. ergo ⁊ has ꝓprietates habuit in ſummo.

SEquit benedictio Zabulon. Zabulon in littore maris habi
tabit in ſtatione nauiũ ptingens vſqꝫ ad ſydonem. ¶ Per za
bulon ſm mgr̃m Richar. de ſcõ victo. intelligit zelꝰ aĩaꝝ. de q̃ ſic đt — Per zabulon intelligit zelꝰ animarum.
Poſt yſachar zabulon. i. habitaculũ fortitudinis gignit. qꝛ p iterne
dulcedinis deguſtatõem odiũ vicioꝝ. gr̃a eternitatis ⁊ ꝟtutis vere ro
bur acq̃rit. Iſte ẽ zabulon q̃ iraſcẽdo irã dei placare ↄſueuit. q̃ dum
pie ſeuiẽdo hoim̃ vicia pcutit. q̃ſi nõ pcẽdo meliꝰ pcit Abſqꝫ dubio
nihil ſic placat deũ q̃uo zelꝰ aĩaꝝ. ⁊ īfra. Quã multos videmꝰ pau
peres ſpũ charitate feruẽtes. multũ abſtinẽtes. admodũ ↄpatientes
ad zelos tñ aĩaꝝ nimis tepidos. multũqꝫ torpẽtes Alij q̃dã ad cu
ſtodiã hũilitatis delinquẽtes icrepare nõ pſumũt. alij ncc̃itatẽ frater
nã ne turbare videant peccãtes arguere metuunt. ſic alij alijs atqꝫ ad
huc alijs modis q̃ p dño zelare nolũt ꝟtutis h̃ fingũt eẽ vl' h̃ credũt
eẽ ꝟtutis Ecõtra q̃dã qđ abſqꝫ dubio agũt in ſpũ furoris agere ſe ar
bitrant zelo rectitudinis. et veraciter eos odio ↄſequũtur hominũ
quos exercere ſe putãt vel ſimulãt odio viciorũ illi potius pietate
q̃ꝫ crudelitate delinquentes perſecutores credendi ſunt. quia inter
na illa gaudia ad que eos tot doloribus inuitat que per experienti
am nouerant. Debet etiam zabulon nõ ſolum delinquentes corripe

ſed etiā tpe pſecutōis ꝯtra pſequētes defendere. debȝ etiā Zabulon
ꝓmptioꝛ eē ad mala ferēda ꝙ̄ inferēda. Et qꝛ hȝ neceſſe qn̄qȝ ꝓ cul
pa eoꝝ iraſci. ampli⁹ vtiqȝ dolet cū cogit̄ ꝓ culpa eos pcutere ꝙ̄ cū
cogit̄ ꝓ alioꝝ defenſione puniri. libēter ḡ ſe occurrētib⁹ piculis obij
cit. ⁊ ꝯtra ſeuiētiū ꝓcellas tēpeſtatū ſe ſponte opponit. alioquin fru
ſtra iuxta littoꝛa maria habitat. fruſtra in ſtatōe nauiū māſionē pa
rat ſi qua mūdane pſſure diſcrimina trepidat. vt tēpeſtatib⁹ diu fati
gatos ⁊ tandē littoꝛib⁹ ereptos blande excipiat ⁊ benigne foueat. ⁊
ita vſqȝ ad ſydonē ſcimus fieri hmōi venatōem aīaꝝ. qn̄qȝ p occul
tam ſuggeſtionē demonū. qn̄qȝ p apertam hoīm ſuaſionē. verūtn̄ no
uit vtrūqȝ Zabulon ꝯphendere. ⁊ ad littus pductos ⁊ incautos di
rigere. Figit ergo hic foꝛtitudinis ſue habitaculū e regione maris in
ꝯfinio ſydonis. vbi hinc vigilat ꝯtra ſeuitiā pſequētiū. illic fraudu
lentiā inſequentiū ⁊ inſidiātiū. Et infra Neſcio ſi pt aliqs a deo ma
gis aliqd in hac vita accipe. ignoꝛo cui poſſit hac gratia in terra ma
ioꝛē aliquā deus hominuȝ ꝯferre ꝙ̄ vt eius miniſterio pūerſi hoīes
mutent̄ in melius. ⁊ de filijs dyaboli filij dei efficiant̄. An foꝛte cuiqȝ
maius eē videbit̄ moꝛtuos ſuſcitare. ergo ne mai⁹ erit ſuſcitaſſe car
nem iterū moꝛiturā ꝙ̄ vnā aīam ineternū victurā. ergo ne mai⁹ erit
reſtituiſſe mūdi gaudia carni ꝙ̄ aīe gaudia celi. O q̄lis dos q̄lis di
gnitas talē grāȝ a deo recipe. nō decuit celeſtē ſponſuȝ ſponſe ſue aliā
dotē dotare ꝙ̄ vt p adoptōis grām poſſit deo multos filios gigne
re. ⁊ filios ireqȝ filios ichēne. regni celeſtis heredes aſcribere. vn̄ ipſo
nato exclamat mater eius. dotauit me dn̄s dote bona. Ex his intel
ligit̄ ꝙ p Zabulon zelus aīaꝝ deſcribit̄. cuius decē ſunt ꝓprietates.

Maius eſt reducere delinquē tē ꝙ̄ moꝛtuū ſuſcitare.

Decē ſt̄ ꝓpꝛietates zeli aīaꝝ

Prima eſt ꝙ odit pctm̄. Secūda ꝙ maxime placat deū. Tercia ꝙ nō
parcēdo plus pcit. Quarta ꝙ nihil plus placet deo. Quinta ꝙ ꝓm
ptioꝛ eſt ad mala ferēda ꝙ̄ inferēda. Sexta ꝙ blāda recipit penitētē.
Septima ꝙ vigilat ꝯtra pſecutores ⁊ manifeſtat inſidias. Octaua
ꝙ hō nō pt maius donū accipe. Nona ꝙ ē dos quaȝ celeſtis ſpōſus
dat ſpōſe ſue. Decima filios dei generat. Iſte ḡ ꝓpꝛietates ſt̄ zeli in
q̄b⁹ bn̄dictio zabulon ꝯſiſtit. ſȝ ad nobilioꝛē ſubam ſequūt̄ nobilio
res effect⁹. ergo Quicūqȝ hȝ zelū aīaꝝ in ſummo p ꝯn̄s habebit bn̄
dictōem zabulon in ſummo. ſed btā ꝟgo habuit zelū aīaꝝ ī ſummo
ḡ habuit bn̄dictōeȝ zabulon ī ſummo Minoꝛ pȝ p illud qḋ in pn̄
cipio ponit̄. ſcȝ ꝙ zel⁹ aīaꝝ ex interne dulcedinis deguſtatōe generat̄
ſȝ illā deguſtatōem habuit ī ſummo. ḡ ⁊ zel⁹ aīaꝝ cū ſuis ꝓpꝛietatib⁹
fuit in ſummo in btā ꝟgine. ḡ habuit bn̄dictōem zabulon ī ſummo

SEq̄tur bn̄dictio yſachar de qua dicit̄. yſachar aſinus foꝛtis ac
cūbens inter terminos. vidit terrā ꝙ eſſet bona ⁊ requiē ꝙ eſſet
optima ſuppoſuit hūeros ad poꝛtādū ⁊ fact⁹ ē tribut̄ ſeruiēs. Sic

·Recte poſt natiuitatē gad ⁊ aſſur lya tamē filiū genuit. qꝛ niſi ꝑ ab/
ſtinētiam ⁊ patiētiā mens hūana ad verꝫ gaudiū nō ꝑtingit. optet
eīn delectatōem nō falſam tm̄.ſꝫ ⁊ vanā ꝑturbatōem excludere q̄ vult
de veritate gaudere Et iſte filiꝰ yſachar.i.merces dꝛ. qꝛ illud gaudiuꝫ
verꝫ tāq̄ꝫ mercedē oīm laborꝫ expectamꝰ Et infra. Scimꝰ ꝙ ſicut ma
re ſp̄ fluctuat ⁊ terra ſp̄ ſtat ſic ⁊ cetera elemēta ſp̄ in motu ſtꝫ. ⁊ ſola Mare ſp̄ fluctuat.
terra ſtāte cetera ſtare neſciūt.qꝛ ſcimꝰ ꝙ mens q̄ ꝑ varia deſideria flu
ctuat quā cū adhuc ſeculariū curaꝫ ꝓcella exagitat ad illō internuꝫ
gaudiū nō admittiꝛ ⁊ illo torēte voluptatꝫ nō potaꝛ. ⁊ ſi nō potatur
q̄to minꝰ inebriaꝛ Et ita hec ē illa terra bona. tranq̄llitas mētis q̄n
mens in ſeipā tota colligiꝛ. ⁊ in vno eternitatꝫ īmobilis deſiderio fi/
giꝛ Hec ē terra quā veritas ꝓmiſit dicēs. Bt̄i mitis q̄m poſſidebūt
terrā. Et ita yſachar ꝓ hac terra aſinꝰ fortis effectꝰ. ⁊ libēs ſupponit yſachar aſinus
humerꝫ ſuū ad portādū. ⁊ factꝰ tributis ſeruicē multū ſibi ſubdito fortis effectus
viluerat. q̄ ſe aīal aſinū p̄re ceteris filijs reputabat multū ꝯcupiuit
terrā quā vidit. ꝓ q̄ ad oēm laborē fortꝫ ꝑdurabat. viderat nihilomi
nus ꝓphanas ad pulcritudinē illiꝰ terre oēs pulcritudines iuſticie
nr̄e vt pānus eſſent mēſtruate. viderat nihilominꝰ ꝙ nō ſtꝫ ꝯdigne
paſſiones huiꝰ tp̄is ad futurā gloriā q̄ reuelabiꝛ in nobis. In vno ḡ
vilis ſibi. in altero fortis effectꝰ. In vno hūiliatꝰ. de altero robuſtus
fortitudinis ſue humeros ad oēm laborē libēter inclinauit. ⁊ in acq̄
rēdo diuina nō ſua vero regi tributū ꝑſoluit Vn̄ p̄s. Vt iumētū fa
ctꝰ ſum apud te. Itē ꝓpter te mortificamur tota die. Quia huiꝰ vite
bona nō reſpuebat ad neceſſitatē Hāc penitꝰ terrā nō deſerebat Quia
vero future vite nihil niſi nouiſſima q̄dā cape poterat illā nō apphē
debat. ⁊ ſic inter terminos habitās iſtā tolerabat ad neceſſitatē. illaꝫ
ꝯcupiuit ad iocūditatē Satagebat penitus iſtā deſerere nec poterat
ambigebat in illā totꝰ intrare nec valebat. Fecit ḡ qđ potuit inter ter
minos habitās. q̄tidie in illā nitebaꝛ. q̄tidie in iſtā redit. q̄tidie rela/
biꝛ. ⁊ ſic inter terminos morabaꝛ. Ex his colligiꝛ ꝙ ꝑ yſachar gau/ ꝑ yſachar gau
diū eternū interp̄taꝛ. cuiꝰ in his v̄bis decē ꝓꝑetates exp̄miīꝛ Prima ē diū eternū inter
ꝙ falſam delectatōem excludit. ſcd̄a ꝙ vanā ꝑturbatōem elidit. tertia pretaꝛ
eſt ꝙ ē merces laboris. q̄rta ꝙ mētē ſtabilitat. q̄nta ꝙ hoīem humili decē ꝓꝑetates
at. ſexta ꝙ aīam roborat. ſeptima ꝙ aīam in ſuſpēdiū eleuat. octaua
ꝙ terrā ꝓſpicit. nona ꝙ requiē ſentit. decima ꝙ deo gloriam aſcribit ⁊
reddit. Iſte ḡ ſtꝫ ꝓꝑetates interni gaudij in q̄bꝫ ꝯſiſtit bn̄dictio Yſa
char. Sꝫ bt̄ā v̄go habuit internū gaudiū in ſummo. ḡ ⁊ ꝓꝑetates
eiꝰ in ſummo Minorꝫ pꝫ ſup̄ de bt̄itudinibꝫ ſup illā q̄ eſt Beati qui
eſuriūt Et in q̄ſti one de fructibꝫ ſup̄ poſita. ¶ De bn̄dictõe Dan

SEquiꝛ bn̄dictio Dan. Dan iudicabit populū ſuū ſicut ⁊ alia
tribꝫ in iſrahel. Glo. Per officiū dan illecebroſas cogitatōnes

deprehendimus. arguimus. dãnamus. caſtigamus. recte enĩ Dan. ſ. iudiciũ vocatus ẽ. Et infra. Si dan cuſtodiat populũ ſuũ diſtricte ſi iudiciũ diligẽter exerceat fiet qđ in ceteris tribub9 raro inuenit̃ Ex his intelligit̃ ꝙ ꝑ Dan reſtrictio cogitationũ intelligit̃. ḡ hic q̃ttuor ꝓprietates innuunt̃ in q̃b9 ſua bñdictio ꝯſiderat̃ Prima ẽ cogitationes malas reꝑhẽdere. ſcđa arguere. tercia dãnare. qrta caſtigare Iſtã aũt cogitationũ reſtrictõem habuit btĩſſima ṽgo in ſummo. q̃ taliter oẽs cogitatões ordinatas habuit ꝙ null9 in ea vel ꝓmus motus illicitus exurgere potuit. ꝛ ſic bñdictõem Dan in ſummo poſſedit

Reſtrictio cogitatõ. ꝑ dan intelligit̃.
innuũt̃ ꝓꝑetates q̃ttuor.

SEquit̃ de bñdictõe Gad. Gad accinctus ꝑliabit̃ añ eũ. ipe accinget̃ retrorſum Glo. q2 ad dan ꝑtinet diſciplina cogitatõnũ. ad Gad diſciplĩa ſenſuũ ꝑtinet. vnu9 ẽ ſedare ciuilẽ diſcordiã. alteri9 ẽ repellere hoſtilẽ pugnã. hic vigilat ꝯtra ciuilẽ ꝓditorẽ. ille ꝯtra hoſtilẽ incurſorẽ. Et infra. Quãuis aſſidue in throno iuſticie ſedeat q̃uis rixas alternãtiũ cogitationũ indeſinẽter ꝯponat. fruſtra vtiq3 in obſeruãda ciuiũ ꝯcordia laborat niſi eodẽ ſtudio gad ciuitatẽ noſtrã ꝑ ſenſuũ diſciplinã muniat ꝛ hoſtiliũ vicioꝝ agmina abſtinẽtie prelio acriter feriat. Vñ ſcriptũ ẽ. gad accinctus ꝑliabit̃ añ eũ. gad procul dubio tũc ſe accingit qñ ſenſuũ diſſolutões ꝑ diſciplinam reſtringit tũc fortiter dimicat qñ deſideria carnalia ꝑ mortificatõnem carnis trucidat Ex his colligit̃ ꝙ ꝑ gad diſciplina ſenſuũ intelligit̃ cui9 tres ſunt ꝓprietates Prima ẽ. ꝙ ciuitatẽ mẽtis cuſtodiat. ſcđa ꝙ hoſtilez pugnã repellat. tercia ꝙ ꝯtra hoſtẽ ꝑ abſtinẽtiã dimicat. Has ꝓprietates habuit btĩſſima ṽgo in ſummo q̃ ciuitatẽ cordis taliter cuſtodiuit ꝙ nũq3 aliq̃s hoſtiũ in ipam vel primo impugnare motu attemptauit. ḡ benedictõem gad habuit in ſummo.

diſcipli. ſẽſuũ ꝑtinz ad Gad
tres ꝓꝑetates.

SEquit̃ de bñdictõe neptalym. Neptalym ẽ ceruus emiſſarius dans eloq̃a pulcritudinis Sz ſicut ad dan ꝑtinet ꝑ repſentatõem repmere exurgẽtia vicia. ſic ad neptalym ꝑtinet ꝑ ꝯſolatõnem ꝓmioꝝ inflãmare bona deſideria Et infra. Quia ḡ quicq̃d ſcriptũ reꝑerit ad ſpũalem intelligẽtiã ꝯuertit recte ꝯuerſionis nomẽ accepit Sz notãdũ ꝙ nõ aui volãti ſz ceruo currẽti ꝯpat̃. nã auis q̃dẽ a volãdo a terra lõge ſuſpẽdit̃. ceruus aũt ad dãdos ſaltus terre vicinat̃ ſed nec in ipis ſuis ſaltib9 a terra ſepat̃. Sic numeꝝ neptalym dũ ꝑ reꝝ viſibiliũ formã querit inuiſibiliũ naturã quoſdã ſaltus dare. nõ aũt ad plenũ volare ꝯſueuit. q2 in eo ꝙ ad ſumma ſe erigit reꝝ corporaliũ vmbrã ſecũ trahẽs ima oĩno nõ deſerit Sic nouit neptalym carnalia ꝑ ſpũalia miſcere. ꝛ ꝑ corporalia incorporalia deſcribere vt vtraq3 hoĩs natura in ei9 dictis iueniat vñ ſe mirabilr̃ reficiat. q2 ex corporea natura ꝯſtat ꝛ incorporea Illđ ãt in hmõi dict3 valde mirabile ẽ ꝙ tũc fere ſꝑ blandiunt̃ qñ iuxta ſenſum littere nihil ſonare videẽ

Notãdum
Auis
Ceruus

tur quale eſt illud Capilli tui ſicut greges caprarũ. Et illud. Naſus tuus ſicut turris lybani. ⁊ ꝯſimilia. qꝛ forte in hmõi dictis hec etiaꝫ tã libenter amplectimur ex iocũda q̃dã littere vt ita dicam fatuitatẽ ad ſpũalẽ intelligentiã ꝯſurgere coartamur. Ex his colligit̃ ꝙ p neptalym intelligit̃ ꝯtẽplatio inuiſibiliũ p doctrinaꝫ viſibiliũ. Cui⁹ gr̃e hic ꝓpetates q̃nqꝫ dicũt̃ q̃ bñdictõem neptalym ꝯplectũt̃. Prima ẽ premioꝝ ꝯſideratio. ſcd̃a deſiderioꝝ inflãmatio. tercia ſcripturaruꝫ ad ſpũalẽ intelligẽtiã ꝯuerſio. quarta nec viſibiliũ nec inuiſibiliũ derelictio ſed inter vtrũqꝫ ſaltatio. q̃nta p abſurditatẽ littere ad ſpũalẽ intelligẽtiã cohortatio ¶ Hec habuit btiſſima ꝟgo in ſummo. qꝛ ſola inter oẽs viatores ꝑfectã habuit in via ꝯtẽplatõem. ſola oẽs ſcripturas p oẽm ſenſum intellexit. ⁊ ꝟbo increato vetus ⁊ nouũ teſtamẽtũ didicit ⁊ expſſe docuit cui⁹ ipa ore ⁊ ope diſcipline dei doctrix in ſummo glorioſa fuit. Et ſic quoqꝫ ſua benedictio benedictõem neptalym includebat

ꝯtẽpla° p Neptali ĩtelligit̃. ꝓpetates q̃nqꝫ

¶ De benedictõe Aſer

SEquit̃ de bñdictõe aſer. Aſer pinguis panis ei⁹ ⁊ ꝓbebit delicias regib⁹ Glo. Aſer q̃uis multũ eſuriet panẽ iuſticie. dedignat̃ tñ eũdẽ comedere niſi fuerit aſpſus oleo miſcdie. Ex multa em̃ deliciarũ affluẽtia q̃ ſibi ſupabũdat ex ſpolijs ꝓ frequenti victoria multũ eſt delicat⁹ effectus. nec iã ei ſapit panis vllus, q̃tũlibet nitidus niſi ſit oleo ꝯſperſus intãtũ vt de ipo ꝓnũciet ſcptura dicẽs Aſer pinguis panis ei⁹ Si em̃ gaudiũ ẽ ſup vno pctõre penitẽtiã agẽte q̃ta tũc ſolẽnitas erit ſup q̃libet iuſto libẽter ꝓ iuſticia moriẽte. vere pinguis ẽ panis ei⁹. ⁊ ꝓbebit delicias regib⁹. O qualis panis eius. o quales delicie q̃ tantũ ſapiũt regib⁹ ⁊ regib⁹ talib⁹. Certe reges iſti iã ad nuptias introierũt. iã ad illud eternũ ꝯuiuiũ ſedẽt. iãqꝫ illo pane angeloꝝ in delicijs eternis veſcũt̃ iam torrẽte voluptatis inebriant̃. ⁊ adhuc aſer delicias inſatiabiliter eſuriũt. ſed vñ ei diuitiaꝝ tãta abũdantia niſi vt dictũ ẽ de hoſtiũ ſpolijs in tã frequẽti victoria. q̃to em̃ atterũtur ampli⁹ hoſtes iuſticie tãto vberi⁹ cumulant̃ gaudia ꝯſcie. gl'ie ⁊ diuine in domo ei⁹ Gloria aũt hec ẽ teſtimonium ꝯſcie. hoſtib⁹ itaqꝫ fugatis ⁊ oib⁹ pacificatis nihil obſtat vt arbitroꝛ niſi vt illa ciuitas noſtra experiat̃. q̃ ſit illa pax dei q̃ exuperat oẽm ſenſum. ⁊ q̃ꝫ magna ſit multitudo dulcedis dei quã abſcõdit diligẽtib⁹ eũ. q̃d miꝝ ſi eã q̃libet amatoꝛ hui⁹ mũdi neſcit quã de⁹ diligẽtib⁹ ſe abſcõdit. Qui em̃ in bonis falſis ſpeꝫ figũt bona ꝟa inueniri nõ pñt. vñ dicũt q̇s oſtẽdit nob̃ bona. ẽ em̃ mãna abſcõditũ qd̓ nemo nouit niſi q̇ accipit. mẽs ei q̃ laudib⁹ hoĩꝫ delectat̃ q̇d ſit iternũ gaudiũ expiri nõ meret̃. Ex his ĩtelligit̃ ꝙ p Aſer exp̃mit̃ moꝝ iuſtifica°. cui⁹ h̃ noue ꝓpetates ponũt̃ q̃ bñdictõem aſer ꝯplectũt̃. Prima ẽ eſuries ꝓ iuſticia. ſcd̃a ẽ delectatio ĩ miſcd̃ia. tercia ẽ diuitiaꝝ abũdãtia. q̃rta ẽ deliciaꝝ effluẽtia. q̃n-

Nota

Iuſtifica° morũ intelligitur p Aſer

ꝓpetates noue

ta hoſtiū frequēs victoria. ſexta celeſtiū ꝯuiuioꝝ ꝑparatio. ſeptima eſt ꝯſcie exultatio. octaua ſupne pacis experiētia. nona abſcōdite dulcedinis ꝑguſtatio Harꝝ aūt due oīm aliaꝝ ſtꝫ cauſe .ſ. eſuries iuſticie et frequētia victorie qꝫ intēſis intēdūt oēs alie ꝓꝓetates ¶ Conſtat aūt ꝙ in btīſſima ꝟgine in ſummo fuit eſuries iuſticie ⁊ frequētia victorie ſicut ⁊ diuitiaꝝ ⁊ deliciaꝝ ſpūaliū ⁊ ꝯuiuioꝝ celeſtiū ⁊ pacis ⁊ delectatōis eminētia. vtpote q̄ nos iuſtificauit miſericordie mater extitit ſerpētē p̄re oībꝫ ꝯtriuit. oēs filias ſupgreſſa diuitijs abundauit delicijs affluēs innixa ſup dilectū celos aſcēdit. panē āgeloꝝ ⁊ vinū oībꝫ mixtū dedit. p̄re oībꝫ ꝯſortibꝫ ſiue ꝑticipibꝫ oleo exultatōis vncta fuit. ꝑ quā pax vera deſcēdit de celo. ⁊ verꝝ māna nouē mēſibꝫ in ſe abſcōditū habuit. ⁊ tūc oībꝫ hoībꝫ manifeſtauit in cibū ⁊ donauit Et ſic iterꝝ benedictio ſua benedictōem Aſer includebat

SEquit̄ de bn̄dictōe Joſeph. Filiꝰ accreſcēs Joſeph filiꝰ accreſcēs ⁊ decorus aſpectu. filie diſcurrerūt ſup murꝝ ſꝫ exaſperauerūt eū et iurgati ſtꝫ. inuiderūtqꝫ ei habētes iacula. ſedit in forti arcus eius ⁊ diſſoluta ſtꝫ vincula brachioꝝ ⁊ manuū illiꝰ ꝑ manus potētis iacob inde paſtor egreſſus ē lapis iſrahel. deꝰ patris tui erit adiutor tuꝰ. ⁊ oīpotēs bn̄dicet tibi bn̄dictōibꝫ celi deſup ⁊ bn̄dictōibꝫ abyſſi iacētꝭ deorſum. ⁊ bn̄dictōibꝫ vberꝝ ⁊ vulue. ⁊ bn̄dictōes patris tui ꝯfortate ſunt de bn̄dictōibꝫ patrū eiꝰ donec veniret deſideriū colliū eternoꝝ

bn̄dictꝰ ioſeph fiāt in capite ioſeph ⁊ in ceruice nazarei inter fratres eiꝰ. Hec ē benedictio ioſeph q̄ ſm intellectū litteralē diuidit̄ in. xvij. partes bn̄dictionē ioſeph integrātes.

ſeptēdeci bn̄dictōnes ꝑtiales ¶ Prima dei filiatio. Scd̄a diuina imitatio et hec intelligūt̄ ꝑ filiū bis poſitū Tertia augmētū ſapiētie. Quarta augmētū gratie. ⁊ hec intelligūt̄ ꝑ accreſcēs bis poſitū Quinta bona fama q̄tū ad ſeipm̄. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄. decorꝰ aſpectu. Sexta edificatio ꝑ exēplū. ⁊ hoc intelligit̄ ꝑ hoc qd̄ dr̄. filie diſcurrerūt ſup murū. Septima ē patiētia ab ope. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. ſꝫ exaſperauerūt eū. Octaua ē patiētia ab ore ⁊ hoc ē qd̄ dr̄ iurgati ſtꝫ Nona ē patiētia a cordis iniuria. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄. inuiderūt ei Decima ē patiētia ab ope. ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄ habētes iacula. Undecima ē libratio a malo culpe. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. ſedit in forti arcus eiꝰ ⁊ diſſoluta ſtꝫ vincula brachioꝝ Duodecima ē eꝑalis origo. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄ inde egreſſus ē paſtor. Tredecima ē male tēptatōnis ſupatio ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. deꝰ patris tui erit adiutor tuꝰ Quatuordecima ē boni glorie collatio. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄ bn̄dictōibꝫ celi deſup Quindecima ē boni grē collatio. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄ bn̄dictōibꝫ vberū ⁊ vulue Sedecima ē boni hereditatio ⁊ poſſeſſio. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. benedictōes patris tui ꝯfortate ſtꝫ de bn̄dictōibꝫ patrū eiꝰ donec veniret deſideriū colliū eternoꝝ. Decimaſeptima ē bonitatis in alios hereditatio. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄. fiant in capite ioſeph ⁊ in ceruice nazarei in

ter fratres eius. Harũ omniũ benedictionũ ſufficiẽtia daṫ in hunc
modũ. Bñdictio ꝑ ſe vel eſt in eſſendo. vel in patiendo. vel in agen Sufficiẽtia be
do. In eſſendo. vel ad ſeipm̃. vel ad deũ. vel ad ꝓximũ. Ad deũ du/ nedictionũ
pliciter. vel in accipẽdo eſſe. ⁊ ſic eſt filius ꝑ creatõem. vel in accipien
do eſſe ꝑ opatõem. ſic eſt filius ꝑ imitatõem. Ad ſe dupl'r. vel ad in
tellectũ. ⁊ ſic eſt augmẽtũ ſapiẽtie. vel quãtũ ad affectũ. ⁊ ſic eſt aug/
mentũ gratie. Ad ꝓximũ dupl'r. vel q̃ntum ad bonũ ꝓpriũ. ⁊ eſt bo/
na fama. vel q̃ntum ad bonũ ꝓximi. ⁊ ſic eſt exẽplũ. Si aũt in patiẽ/
tia eſt. vel eſt paſſio a malo illato vel innato. Si ab illato. ſic vl' ab
opere. ore. vl' a corde. ⁊ ſic ꝯtra hec triplex patiẽtia q̄ eſt arcus in for
titudine diuina. Si a malo innato. ſic eſt liberatio a culpa. Si aũt
in agendo. vel eſt actio naturalis. ⁊ ſic eſt origo xp̄i ꝑ propagatõem
tẽporalem. vel eſt actio volũtaria. ⁊ ſic eſt vel ꝯtra malũ. ⁊ ſic eſt ten
tationis ſupatio. Uel eſt ad bonũ. ⁊ hoc eſt tripl'r. vel in ſe. vel in cã
vel in efficiẽtia. Si in ſe. vel eſt glorie. vel gratie. vel nature. Si in
cauſa. ſic eſt boni hereditaria poſſeſſio. in efficientia. ſic eſt boni in ali
os hereditatio. Ex his ergo integraṫ benedictio Joſeph. ¶ Sed cõ
ſtat ꝙ hec oĩa fuerunt in beatiſſima virgine in ſummo. ergo q̄ fuit
ſumma filia in eſſe gratie glorie. ⁊ nature. ⁊ ꝑfectiſſima imitatõe ha
bens plenitudinẽ gratie. fame. ſapientie. exempli. patientie. imitati
onis. immunitatis. culpe tẽporalis. origo chriſti. plena eſt etiã bono
glorie. gratie. ⁊ nature. que omniũ ꝓgenitoꝝ virtutes cũ excellentia
habuit. ⁊ ſuã gratie plenitudinẽ ad alios tranſmiſit. Et ſic pꝫ patet
qualiter bñdictio Joſeph in bñdictõe beate ꝟginis incluſa fuit

SEquiṫ de benedictõibꝫ Beniamyn. Beniamyn lupus rapax.
mane comedit p̄dam. veſpe diuidit ſpolia. ¶ Hec bñdictio in
tribꝫ ꝯſiſtit. Primũ ꝑditoꝝ omniũ a culpa ereptio. Secũdũ de ere/ Bñdictio in
ptione gratulatio in gratia. Terciũ in futuro oĩm ⁊ ſinguloꝝ glori tribꝫ ꝯſiſtit.
ficatio in gloria. ¶ Et hec in btĩſſima virgine fuerũt in ſummo. quia
ſummã in ereptõe habuit victoriã. ſummã de ereptis in p̄ſenti leti/
ciã. ⁊ ſummã in futuro de oĩbꝫ ⁊ ſingulis gloriã. Et ſic ſua bñdictio Gr̃a diſcretio
bñdictõem beniamyn includit ſi ſm̃ tropologiã ꝑ ioſeph intelligiṫ nis ĩtelligiṫ ꝑ
gr̃a diſcretõis in actõe. ꝑ beniamyn gr̃a cognitõis in ꝯtẽplatõe. Cõ ioſeph in actio
ſtat quoqꝫ ꝙ hec in ſummo habuit beatiſſima virgo Et ſic bñdictio ne. ꝑ beniamin
nes filioꝝ Jacob oĩes que vere ſunt benedictões in benedictõe do in ꝯtẽplatõne
mine noſtre cũ excellentia incluſe ſunt

SEquiṫ videre qual'r benedictões ille q̄bꝫ benedixit Balaaz iſra
el in benedictõe dñe noſtre fuerũt incluſe. Diuidũtur aũt he be
nedictões in duas partes. In p̄ma ponit bñdictões q̃ntũ ad ſubam
ſecũdo q̃ntum ad earũ cãm efficientẽ. vbi dixit. videbo illuꝫ ſed non
modo. Numeri. xxiiij. Prima pars ꝯtinet tres benedictões. Prima

eſt benedictio populi q̃ꝫtum ad ſtatū p̄ſentē. Secūda q̃ꝫtum ad ſta
tum p̄teritū in quo fuerūt ibidē vt dͥ. Nō eſt ydolū in Jacob neqꝫ
diuinatio in iſrael ꝛc̃. Tercia q̃ꝫtum ad ſtatū futurū. in quo poſtea
erūt Nūeri. xxiiij. vbi dͥ q̃ꝫ pulcra tabernacula ꝛc̃. Prima eſt de ſum
mis ſilicibꝫ videbo eū ⁊ de collibꝫ ꝯſiderabo eum. populus ſolus ha
bitabit ⁊ inter gentes non reputabiẗ. quis dinumerare p̄t puluerem
Jacob ⁊ noſſe numerū ſtirpis iſrael. moriaẗ aīa mea morte iuſtorū
et fiant nouiſſima mea hoꝝ ſilia ¶ Hec benedictio benedictōes q̃nqꝫ

Bn̄dict. q̃nqꝫ

paticulares hꝫ Prima ꝯuerſatōis altitudo. et hoc eſt duplr̄. vel imi
tatōe angeloꝝ. ⁊ hoc eſt qꝺ dͥ. de ſummis ſilicibꝫ videbo. vel imita
tione ſanctoꝝ ⁊ pfectoꝝ hominū. ⁊ hoc eſt qꝺ dͥ. de collibꝫ cōſidera
bo eum. Scd̄a bn̄dictio eſt a malis ſepatio. et hoc duplr̄. a cōione
demonū. hoc eſt qꝺ dͥ. populus ſolus habitabit. a ꝯſortio maloruꝫ
hominū. ⁊ hoc eſt qꝺ dͥ inter gentes nō reputabiẗ Tercia benedictio
eſt in ſe pfectio. ⁊ hoc duplr̄. in actione. ⁊ hoc intelligiẗ p hoc qꝺ dͥ
Jacob. in ꝯtemplatōe. ⁊ hoc intelligiẗ p iſrael. Quarta eſt ſeminis
multiplicatio. et hec eſt duplex. bona mors. ⁊ hoc eſt qꝺ dͥ. moriaẗ
aīa mea morte iuſtoꝝ. ⁊ beatificatio poſt mortē. ⁊ hoc eſt qꝺ dͥ. fiaẗ

Prima bn̄di° decē habuit.

nouiſſima mea hoꝝ ſimilia. ¶ Et ſic bn̄dictio p̄ma cuꝫ ſuis diuiſio
nibꝫ decē habuit benedictōnes, quarum p̄mam virgo beata habuit
in ſummo. cuius ꝯuerſatio ſumme angelica fuit in virtutū deiformi
tate ⁊ peccati imunitate ⁊ virginitatis dignitate. Jn carne em̄ oīno
p̄ter carnē viuere nō eſt humana vita ſed angelica Secūdā habuit
ſiliter in ſummo. q꞉ om̄es pios patrū mores oſtendit in ſe ſed excel
lit eoſdē. vn̄ ⁊ in altiſſimis habitat hominū ⁊ angeloꝝ. Terciā ha
buit in ſummo. ſumma eſt em̄ humilitas que in ipa fuit cū ſupbia
dyaboli minime habuit cōe Quartā etiā bn̄dictōem habuit in ſum
mo q̃ ab errore ⁊ peccatꝫ gētiliū imaniſſima fuit. q꞉ fide pleniſſima
et ſanctiſſima fuit. ⁊ ſic quartā bn̄dictōem habuit. Quintā ſcꝫ etiā
bn̄dictōem in ſummo habuit. q꞉ ſola pfectā ꝯtēplatiōeꝫ in ſummo
habuit in via. Sextā quoqꝫ habuit in ſummo. q꞉ qualibet actōe li
beri arbitrij meruit. Septimā habuit. q꞉ fecūditatē carnis ſimul cū
integritate poſſidens deū ⁊ hominē ſimul genuit. Octauā habuit.
q꞉ vnū filiū carnalem genuit. in quo om̄es filios ſpūaliter regenera
uit. Nonā habuit. q꞉ morte glorioſa ⁊ ſine dolore ⁊ cū amore mor
tua fuit. Decimā habuit. q꞉ glorioſiſſime ſcilꝫ ī corpe ⁊ in aīa ſtatim
ſurrexit. Ex his pꝫ qualiter benedictōes balaam p̄mo date oēs cuꝫ

Sufficiētia benedictionū.

excellentia in benedictōe virginis benedictiſſime ſunt incluſe ¶ Suf
ficientia ſumiẗ hec. benedictio vel eſt ad aliū vel ad ſeipm. Si ad ali
os. vel ad extraneos vel ad poſteros Si ad extraneos vel ad bonos
vel ad malos. Si ad extraneos bonos. vel ad angelos. ſic eſt p̄ma

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

benedictio. vel ad homines. ⁊ ſic eſt ſecūda Si ad extraneos malos.
vel demones ⁊ ſic eſt tercia. vel hoies. ⁊ ſic ē quarta. Si ad poſteros
vel ſm carnē: ſic eſt materialis ſeminis multiplicatio. vel ſm aīam.
et ſic eſt ſpūalis multiplicatio Si aūt eſt benedictio in ſe. vel in pſen
ti. vel in futuro. In pſenti vel qz̄tum ad opatiōem. ⁊ ſic eſt actio. vel
eſt qz̄tum ad cognitionem. ⁊ ſic eſt contemplatio. Si in futuro. vel
terminus huius vite intra. ⁊ ſic eſt mors. vel terminus huius vite
extra. et ſic eſt beatitudo

Secūda benedictio Balaam pncipaliter hec eſt. Nō eſt ydo/
lum in Jacob. nec videbit ſimulacrū in iſrael. dn̄s deus eꝰ cū
eo eſt. ⁊ clangor victorie in illo eſt. dn̄s deus eduxit eū de egypto. cu
ius fortitudo ſimilis eſt rhinocerontis. nō eſt augurīū in iacob. nec
diuinatio in iſrael. et tpibꝫ ſuis dicetur iſrael ⁊ iacob. ꝙ operatus ſit
dn̄s. ecce populus vt leena ꝯſurget ⁊ quaſi leo erigetur. nō accuba/
bit donec deuoret predā ⁊ occiſoꝝ ſanguinē bibat. ¶ Hec aūt benedi — Hec bn̄dictio
ctio decē habet particulares Prima eſt imunitas peccatorū corpora — decem hꝫ.
lium. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit. nō eſt ydolū in iacob. Secūda eſt immuni
tas peccatoꝝ ſpūaliū. ⁊ hoc eſt qd̄ dr̄. nō videbit ſimulacrū in iſrael.
Tercia eſt diuinū auxiliū. et hoc eſt qd̄ dicit. dn̄s deus eius cum eo.
Quarta eſt ammonitio pdicatorū. ⁊ hoc eſt qd̄ dr̄. ⁊ clangor victo/
rie i ipo ē. Quinta eſt de mūdo eductio. ⁊ hoc eſt qd̄ dr̄. dn̄s deꝰ edu/
xit eū de egypto. Sexta eſt humane ſapiētie euacuatio. ⁊ hoc dupl'r
vel qz̄tum ad aīalem intellectū. et hoc eſt. nō eſt auguriuz in Jacob
vel qz̄tum ad carnalē effectū. et hoc eſt. neqꝫ diuinatio in iſrael. Se/
ptima eſt diuine ſapientie repletio. et hoc eſt dupliciter. vel qz̄tū ad
tēporalia. et hoc eſt quod dicit. in temporibꝫ ſuis dicetur in Jacob.
vel qz̄tum ad ſpiritualia. et hoc eſt quod dicit in iſrael ꝙ operatus
ſit dominus. Octaua eſt in fide confidentia. et hoc eſt quod dicit.
ecce populus vt leena conſurget. Nona eſt exultatio in ſpe. ⁊ hoc ē
qd̄ dr̄. vt leo eriget. Decima eſt reflectio in charitate. ⁊ hoc eſt qd̄ di
cit. nō accubabit leo donec deuoret predā. ¶ Sunt ergo benedictio — Bn̄dictio. xii.
nes cū ſuis ſubdiuiſionibꝫ. xii. quarū ſufficiētia ſumit. ſcꝫ iſta. Bene — Bn̄dictionuz
dictio datur in comparatione ad ſtatum preterituz. que eſt eductio — ſufficientia
de egypto. Et in hoc tria ſunt. Primū eſt educendi diſpoſitio. ſecun
dum ipſa eductio. terciū eſt ipſa eductorū conuerſatio. In diſpoſiti
one triplex eſt benedictio. vel em̄ eſt ex parte educendi. ⁊ ſic eſt pecca
torū immunitas. ⁊ hoc eſt vel corporalium vel ſpiritualiū. ⁊ ſic ſunt
due prime benedictiones Uel eſt diſpoſitio ex parte educentis. ⁊ ſic
eſt diuinū auxiliū. vel eſt ex parte adiuuantis. ⁊ ſic eſt ammonitio
predicatorū. diſponitur em̄ ad educendū peccator a peccatis recedē/
do. dominus gratiam infundendo. predicator penitētiā pdicando.

In ipſa aūt eductōe duo ſunt. vnū receſſus a malo. et hoc eſt de mū
do eductio. Aliud eſt ad regnū adiuuatio Eductorū ꝯuerſatio con
ſiſtit in duobꝫ. vnū eſt impedimentū auferendo. aliud eſt neceſſariū
tribuendo. Impedimentū duplex. in intellectu aīalis ſenſus. in affe
ctu carnalis affectus. hec duo ꝯprehēdit humane ſapientie euacua
tio. Itē neceāriuꝫ tribuendo eſt duplex. quo ad intellectū. ⁊ ſic eſt di
uine ſapientie repletio. quo ad affectū. ſic in rōnali fides. in iraſcibi/
li ſpes. in concupiſcibili refectio in charitate ⁊ ſacramentorum per/
ceptione. Primuꝫ ⁊ ſecūdū beatiſſima virgo habuit. qꝛ nec venia/
liter vnq̄ꝫ peccauit. Terciū etiā habuit in eo ꝙ grā plena fuit. Quar
tum habuit qꝛ omniū ꝑfectiſſime ductrix fuit ope. Quintū habuit
qꝛ de mūdo ſegregatiſſima fuit. Sextū qꝛ in regni ſolio iuxta regem
glorie ipā in reginā ſublimata fuit. Septimū habuit. qꝛ aīalem ſen
ſum oīno euacuauit. Octauū habuit qꝛ ſup oīnes fide eminentiſſi
ma fuit. Nonū habuit. qꝛ nullū carnalē affectū habuit. in quā etiaꝫ
peccati fomes oīno extinctus fuit. Decimū habuit. qꝛ diuina ſapiē/
tia fuit plena. ſcꝫ qꝛ ipām ſapiētiā generauit. Undecimū duodeci/
mū ⁊ tredecimū habuit. qꝛ fide ſpe ⁊ charitate oīnes āncellit. Et ſic
pꝫ ſcd'a benedictio balaā ſup iſrael enumerata q̄ in bn̄dictiōe bn̄di/
ctiſſime vniuerſal'r ⁊ in oīni excellentia fuit cōprehenſa.

Impedimētuꝫ duplex

Beata virgo habuit ꝑmuꝫ.

TErcia bn̄dictio Balaā ꝑncipalis eſt hec. Nūeri. xxiiij. q̄ꝫ pul
cra tabernacula tua Jacob. ⁊ tentoria tua iſrael vt valles ne/
moroſe. vt orti iuxta fluuiū irrigui. ⁊ tabernacula q̄ fixit deus ⁊ nō
hō. quaſi cedri iuxta aquas. fluat aqua de ſitula eius. ⁊ ſemen illius
erit in aquas multas. tollet ꝓpter eū a Gad rex eius. ⁊ auferet regnū
illius de humero eius. deus de egypto duxit illū. cuius fortitudo ſi/
milis eſt rhenocerontis. deuorabūt gentes hoſtes illius. oſſaq3 eorū
ꝯfringent. ⁊ ꝑforabūt ſagittis. accūbens dormiuit vt leo. et quaſi le
ena quā ſuſcitat nullus. qui bn̄dixerit tibi erit ipſe bn̄dictus. q̄ ma/
ledixerit tibi in maledictōe reputabit. ¶ In hac bn̄dictōe nouē bn̄di
ctionēs ſunt ꝯphenſe. Prima eſt multiplicatio eccl'iaſticaꝝ actionū
et hoc intelligit ꝑ hoc qđ d'r. q̄ꝫ pulcra tabernacula. Secūda eſt pul
critudo religionis. ⁊ hoc eſt. ⁊ tentoria tua iſrael. Tercia eſt ordo et
inſtitutio p̄dicatoꝝ. et hoc eſt qđ d'r. fluat aqua de ſitula eius. Quar
ta eſt iudaici regni deſtructio. ⁊ hoc eſt. ꝓpter eū tollet a gad rex eiꝰ
Quinta eſt regni gentiū eccl'ie ſubiectio. ⁊ hoc eſt ꝙ deuorabūt gen
tes hoſtes eius Sexta eſt demonū ꝯfractio. ⁊ hoc eſt oſſaq3 illoꝝ cō
fringet. Septima eſt antichriſti interfectio. ⁊ hoc eſt. ꝑforabūt ſagit
tis. Octaua eſt a ſumno mortis reſurrectio. ⁊ hoc eſt accubēs dor/
miuit vt leo Nona eſt maloꝝ ⁊ bonoꝝ remuneratio. ⁊ hoc intelligit
ibi. qui bn̄dixerit tibi ⁊c. ¶ Sumat iſtaꝝ bn̄dictionū ſufficientia in/

Nouē bn̄dictiones ꝯphēdūtur in hac.

hũc modũ. Eccl'ie benedictio vel in p̄ſenti vita vel in futura. Si in
hac vita eſt collatio boni vel ablatio mali. Si collatio boni. vel eſt
multiplicatio actionũ vel ꝯtẽplationũ. vel vtrorũq́ʒ donorũ. et ſm
hoc ſunt tres p̄me. ſcʒ multiplicatio eccl'iaſticaꝝ actionum. pulcritu
do religionũ. abũdãtia p̄dicatoꝝ. Si aũt eſt mali ablatio. vel ẽ cuʒ
mutatõe. ⁊ ſic eſt regni iudaici tranſlatio. vel eſt deſtructio. ⁊ hoc vel
demonũ vel hominũ vel antichriſti. q̇ eſt hõ plenus demoniȷs. ⁊ ſm
hoc ſunt tres ille. ſcʒ regni gentiũ ſubiectio. demonum ꝯfractio. anti
chriſti interfectio. Si poſt hãc vitã ẽ vel omniũ cõis reſurrectio. vel
bonoꝝ remuneratio ⁊ maloꝝ dãnatio. ⁊ ſic ſunt due vltime bñdicti
ones. ¶ Qualiter aũt iſte bñdictões ꝯueniũt benedictiſſime virgini — Bñdictiones
Marie facile eſt declarare. Sũma eñi fuit. vt ſepius dictũ eſt. in ac — iſte ꝯueniunt
tione. in ꝯtẽplatõe. ⁊ in doctrina. ipſa quoq́ʒ in ſuo partu trãſtulit re — Marie
gnũ iudeoꝝ. q̄ꝛ regẽ genuit xpianoꝝ. ⁊ p ꝯſequẽs regnum deſtruxit
gentiũ ⁊ demonũ ⁊ antichriſti quẽ filiȷ ſui ore interficiet ⁊ oẽs bonos
et malos remunerabit. q̄ꝛ remuneratorẽ omniũ generauit. ⁊ ip̄m bo
nis in p̄miũ donauit Et ſic pʒ qual'r nouẽ bñdictões iſte in benedicti
one ſup benedictiſſime virginis ſunt incluſe.

Quarta benedictio balaã q̄ nõ tm̃ benedictio ſed aliaꝝ benedicti
onũ eſt cã. ⁊ eſt hec Orieꝛ ſtella ex iacob. ⁊ ꝯſurget virga ex iſ-
rael. ⁊ pcutiet duces moab. vaſtabitq́ʒ oẽs filios ſeth. ⁊ erit ydumea
poſſeſſio eius. ⁊ hereditas ſeyr ſuccedit inimicis ſuis Iſrael vero for
titer aget. ⁊ de iacob erit dñatoꝛ ⁊ q̇ dñetur. ⁊ pdet reliq̄as ciuitatis
¶ Hec bñdictio diuidiꝛ in ſeptẽ ptes. Prima eſt benedictiſſime vir — Bñd° diuidiꝛ
ginis generatio Scd̃a eſt filiȷ dei ex ip̄a incarnatio Tercia eſt deſtru
ctio vicioꝝ. Quarta hoĩm liberatio. Quinta bonoꝝ ꝯfirmatio Se
xta bonoꝝ dñatio. Septima maloꝝ damnatio. Prima intelligiꝛ
p hoc qđ dr. orieꝛ ſtella ex iacob. Scd̃a p hoc qđ dr. ⁊ cõſurget vir
ga ex iſrael. Tercia p id. ⁊ pcutiet duces moab. Quarta p id. ⁊ erit
ydumea poſſeſſio eius. Quinta p id. iſrael vero fortiter aget Sexta
p id. de iacob erit qui dñetur. Septima p id. ⁊ pdet reliq̄as ciuita
tis. ¶ Et ſumiꝛ haꝝ bñdictionũ ſufficiẽtia in hũc modũ Cã bñdicti — Sufficiẽtia be
onis vel eſt ſumere in ſe vel in effectu In ſe. vel eſt mediata. ⁊ ſic ẽ ge — nedictionũ
neratio dñe. vel ĩmediata. ⁊ ſic eſt incarnatio filiȷ. Si aũt in effectu
vel eſt in p̄ſenti vel in futuro. Si in p̄ſenti. vel reſpectu bonorum vel
malorũ. Si malorũ vel viciorũ. ⁊ ſic eſt tercia. vel hominũ. ⁊ ſic eſt
quarta. Si in reſpectu bonorũ. ſic eſt q̇nta Si eſt in futuro. vel ẽ re-
ſpectu bonorũ. ⁊ ſic eſt dñatio. vel malorũ ſic eſt dñatio. Patʒ ğ qua
liter he ptes pcedũt ⁊ dependẽt a bñdictõne beatiſſime virginis. que
in hac p̄ma eſt radix omniũ ⁊ cã ꝯſequentiũ. vñ quicq̇d eſt cã cauſe
eſt cã omniũ ſequẽtiũ cãtoꝝ. vnde cũ beatiſſima virgo mediãte illa

benedictōe qua abūdat in mulierib⁹ ſic eſt cā corporalis generatiōis
de ipſa. ꝛ illa ſit cā ꝯſequentiū. Patz ꝙ in ipſa ꝛ ſua benedictōne iſte
benedictōes cauſaliter ſunt incluſe.

SEquit̄ videre de benedictōnib⁹ quib⁹ benedixit Moyſes iſrael
precepta dn̄i ſeruāti dicens. Deutro. xxviij. Benedictus tu in
ciuitate. ꝛ bn̄dictus tu in agro. benedictus fructus ventris tui. ꝛ fru
ctus terre tue. fructus quoqꝫ iumentoꝝ tuoꝝ. greges armentorū tu
orū. ꝛ caule ouiū tuarū. benedicta horrea tua. ꝛ benedicte reliq̄e tue.
et eris bn̄dictus egrediēs ꝛ ingrediens. dabit dn̄s inimicos tuos q̄
ꝯſurgent aduerſus te corruentes in ꝯſpectu tuo. ꝑ vnā viam venient
ꝯtra te. ꝛ ꝑ aliā fugient a facie tua. emittet dn̄s bn̄dictōem ſup cella
ria tua ꝛ ſup oīa opera manuū tuarū benedicetqꝫ tibi in terra quaꝫ
acceperis. ſuſcitabit te dn̄s in populū ſanctū ſicut iurauit tibi. ſi cu
ſtodieris mādata dn̄i dei tui ꝛ ambulaueris in vijs eius videbunt
oēs terrarūꝫ populi ꝙ nomē dn̄i inuocatum eſt ſup te. ꝛ timebūt te
abūdare te faciet dn̄s in oīb⁹ bonis. fructu vteri tui ꝛ fructu iumē
torū tuorū fructuqꝫ terre quā dn̄s iurauit patrib⁹ tuis. quā dabit ti
bi. aperiet tibi theſaurū ſuū optimū celū vt tribuat pluuiā terre tue
in tēpore ſuo. benedicet cūctis operib⁹ manuū tuarūꝫ. ꝛ tu fenerabis
gentib⁹ multis. ꝛ ipſe a nullo fenus accipies. ꝯſtituet te dn̄s deus tu
us in caput ꝛ nō in caudam. ꝛ eris ſemꝑ ſupra. ꝛ nō ſubtus ¶ Et po
Bn̄dictiones nouemdecim. nūtur hic. xix. benedictōes. Prima eſt gratia ꝯtemplatōis. ꝛ hoc eſt
benedictus tu in ciuitate. Secūda eſt gratia actōis. ꝛ hoc eſt. benedi
ctus in agro Vn̄ glo. eſt benedictionū ꝯtemplatiue ꝛ actiue. Tercia
eſt puritas ꝯtemplatōis. ꝛ hoc eſt. benedictus fructus ventris tui.
Quarta eſt vtilis operatio. ꝛ hoc eſt fructus terre tue. Quinta ē in
alijs fructificatio. Et hec eſt triplex. In laycis. In clericis. ꝛ religio
ſis Prima ꝑ iumēta. ſecūda ꝑ armenta. tercia ꝑ caulas ouiū. Sexta
eſt virtutū frugalitas. Et hoc dupliciter. vel q̄tum ad actū. ꝛ h̄ eſt.
benedicta horrea tua. Glo. virtutū cuſtodia vel q̄tum ad habitū. ꝛ
hoc eſt. benedicte reliquie tue. Vn̄ gloſa. Bona volūtas que rema
net poſt opera. Septima eſt felix ꝯſummatio. Et hec eſt duplex. q̄
tum ad opatōem boni. ꝛ hoc eſt benedictus ingrediens. vel q̄tuꝫ ad
euaſionē mali. ꝛ hoc eſt. benedictus egrediens Glo. ingrediēs in ꝑce
ptiōe ꝑmij. egrediens ab hac vita ad eternā. Octaua eſt victoria ten
tationū. ꝛ hoc eſt. dabit dn̄s inimicos tuos. Nona eſt cū tentatōne
ꝯuentus. ꝛ hoc eſt ꝑ vnā viā venient ad te. Decima eſt ſpūalis refe
ctio. ꝛ hoc eſt. emittet dn̄s bn̄dictōem ſup cellaria Et hec eſt duplex
de gratia ꝯtritōis. ꝛ hec eſt bn̄dictio ſup cellaria. ꝛ de labore ſatiſfa
ctōis. ꝛ hoc eſt ſup opa manuū tuarū. Undecima eſt celeſtiū dono
rū multiplicatio. ꝛ h̄ eſt. bn̄dicetqꝫ tibi in terra quā accepis. vn̄ glo.

celeſtiū multiplicatio donoꝝ Duodecima eſt ſctōꝝ aſſociatio. ⁊ hoc
eſt. ſuſcitabit te dn̄s ſibi ī populū ſanctū Tredecima ē hoſtilis timo
ris incuſſio. ⁊ hoc eſt. videbūt oēs populi terraꝝ ꝙ nomen dn̄i inuo
catū eſt ſup te ⁊ timebūt. Quartadecima eſt tpaliū ⁊ ſpūalium ſuc
ceſſio. ⁊ hoc eſt. abūdare te faciet dn̄s in oībꝫ bonis. Quindecima ē
in ſubditis ꝓſperatio. Et hec triplex. ꝯtēplatiui. ⁊ hoc eſt. bn̄dictus
fructus vētris tui. ſpūales filiȷ̈ clerici. ⁊ hoc eſt fructus iumētoꝝ. lay
ci ⁊ hoc eſt. fructus terre. Sedecima abūdātia ſapientie diuine. ⁊ hͦ
eſt. apiet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū. Decimaſeptima eſt doctrine p̄/
eminentia. ⁊ hͦ eſt. celū ⁊ pluuiā terre ⁊c̄. Decima octaua bonoꝝ ope
rū frequētia. ⁊ hoc eſt. bn̄dicetqꝫ cūctis opibꝫ manuū tuaꝝ. Decima
nona ē dignitatis excellētia. ⁊ hec eſt triplex. in dādo ⁊ nō accipien
do. ⁊ hoc eſt. tu feneraberis gentibꝫ multis. in dn̄ando ⁊ nō ſeruiēdo
et hoc eſt in caput ⁊ nō in caudā. in regēdo ⁊ nō ſubeſſendo. ⁊ hͦ ſu/
pra ⁊ nō ſubtus ¶ Huiꝰ bn̄dictōis ſufficientia ſumit̄ in hūc modū Sufficiētia be nedictionis
Bn̄dictio eccl'ie ē vel q̄ꝫtū ad ꝯtēplatōem. vel q̄ꝫtū ad actōem. Si
ad actōem. vel ē ordinata in bonū vel ꝯtra malū Si in bonū. vl' eſt
in bonū meriti. vel in bonū p̄miȷ̈ Si in bonū meriti. hͦ eſt vel ī opi/
bus vel ꝟtutibꝫ. Si in opibꝫ. vel in genere vl' in ſpecie. Si ī genere
vel hec ē ꝯtēplatio. ⁊ hͦ eſt bn̄dict̄ tu in ciuitate. vel ē actio. ⁊ hͦ ē bn̄
dictꝰ in agro. Si in ſpecie. vel ē in ſe vel in ſubditꝫ. Si in ſe vel ē in/
teriꝰ vl' ē exteriꝰ. Si interiꝰ ſic ē bn̄dictꝰ fructꝰ vētris tui. ſi exterius
ſic ē fructꝰ terre. Si āt eſt opꝰ in ſubditꝫ vel ē in laycis. ⁊ ſic ſſꝫ iumē
ta. vel in clericꝫ. ⁊ ſic ſſꝫ armēta vel in religioſis. ⁊ ſic ſunt caule ouiuꝫ
Si āt ē bonū meriti in ꝟtutibꝫ vl' in actu. ⁊ hͦ eſt horrea. vel ī habi
tu. ⁊ he ſſꝫ reliq̄e. Si āt ē bonū p̄miȷ̈. vel ē in bono vel malo Si ī bo
no hͦ ē ingrediēs. ſi ī malo. ſic ē egrediēs. vn̄ glo. de p̄nti vita ad eter
nā Si āt ē actiua ꝯtra malū. ſic ē cū tentatōe ꝓuectꝰ. ⁊ hͦ ē. dabit dn̄s
inimicos tuos. Si āt ē bn̄dictio ptinēs ad ꝯtēplatōem. vel hͦ ē q̄ꝫ
tū ad vitā. vel q̄ꝫtū ad doctrinā. Si q̄ꝫtū ad vitā. vel in ſe. vel reſpe
ctu alioꝝ. Si in ſe vel ē delectabile. vt ſpūale gaudiū. ⁊ hoc eſt vel in
hn̄do vl' in recipiēdo. ⁊ hͦ ē. cellaria tua. vl' ī agēdo. ⁊ hͦ ē. ī opibꝫ ma.
tu. Uel ē vtile vt multiplicatio bonoꝝ. ⁊ hͦ ē bn̄dicta terra tua. Uel
eſt honeſtū. vt ꝯſortiū bonoꝝ. ⁊ hͦ ē ſuſcitabit te ī ppl'm ſctm̄ Si āt ē
reſpectu alioꝝ. hͦ eſt reſpectu inimicoꝝ vel amicoꝝ Si reſpectu inimi
cū. tūc ē qđ dr̄. videbūt te oēs. Si reſpectu amicoꝝ. vel in ſe vel ī ſub
ditis. Si in ſe. hͦ ē abūdare te faciet dn̄s. Si in ſubditꝫ vel hͦ ē ī re/
ligioſis. ⁊ hͦ ē fructꝰ vētris tui. vel in clericꝫ. ⁊ hͦ ē fructꝰ iumētoꝝ tu
oꝝ. vl' in laicꝫ. hͦ ē fructꝰ terre. Si āt ē ptinēs ad doctrinā. vl' eſt ī co
gnoſcēdo. ⁊ ſic ē. apiat tibi dn̄s theſauꝝ ſuū. vl' ē ī docēdo. ⁊ hͦ ē plu
uiā tribuat tibi. vel ē in agēdo. ⁊ hͦ eſt tripl'r. in ſe. ⁊ hͦ ē bn̄dicet ope/
ra manuū tuarū. vel reſpectu alioꝝ. ⁊ tūc eſt vel reſpectu dn̄oꝝ. vl' do

ctoꝝ. vel ꝑlatoꝝ̄. de ꝑmo feneraberis gentibꝫ multꝫ. de ſcd̄o in caput ⁊ nō in caudā. de tercio ſupra. ⁊ nō ſubtus. q̄ſi diceret. erit magiſter et nō diſcipul⁹. dn̄s ⁊ nō ſeru⁹. ꝑlatus ⁊ nō ſubditus. ¶ Qualr̄ aūt iſte bñdictōes ꝯueniāt beatiſſime virgini facile eſt videre. Gratiā em̄ ꝯtēplatōis habuit in ſummo q̄ ꝑfecte diuinitatis ⁊ humanitatis ſacramenta cognouit in via. In actōe ꝑfecta fuit. qꝛ oībꝫ opibꝫ meruit. Bñdictū fructū ventris habuit. qꝛ pura in ſummo mater corꝑaliter ⁊ ſpūalr̄ fuit. Fructificatōnem in alijs pre oībꝫ alijs habuit. qꝛ mater virginū oīm ⁊ oīm clericoꝝ ⁊ oīm religioſoꝝ̄ ꝑ ꝯtinentiā extitit. imo qꝛ omniū bonoꝝ̄ mater fuit. Itē frugalitatem virtutū in ſummo habuit. qꝛ oēs virtutes vie ꝑ modū patrie habuit. Etiā benedicta fuit ingrediēs ⁊ egrediens. qꝛ de hac vita ſine dolore mortis migrauit. ⁊ ſtatim corꝑe ⁊ aīa celū introiuit. Etiā tentationū victoriam in ſummo habuit. qꝛ nunq̄ʒ in aliqua tentatōe vel ſemel venialr̄ cecidit vbi tñ iuſtus nō ſolū ſemel in die ſed ſepties cadit. Etiā tentationū habuit ꝓuētū. nō ꝙ hūilioꝛ vel cautioꝛ ſurrexerit. ſʒ qꝛ adeo fortiter ſtetit ꝙ nec alicui tentatiōi in pūcto minimo ceſſit. Etiā ſummā refectōem habuit ſpūalē. vt ſupra in materia de beatitudinibꝫ ⁊ fructibꝫ manifeſtū fuit. Etiā celeſtiū donoꝝ̄ multiplicatōem in ſummo habuit. qꝛ grā plena fuit. vñ angel⁹. Aue grā plena. Etiā ſctōꝝ ſocietatē in ſummo habuit. qꝛ ꝟginibꝫ. viduis. ꝯiugatis. actiuis. cōtēplatiuis ꝯformis fuit. ⁊ ſil' etiā oīm illoꝝ ꝓprietates ī ſummo habuit. q̄ āgelicā ⁊ hūanā vitā ī ſummo habuit. vñ In plenitudīe ſcōꝝ detētio ei⁹. Etiā in hoſtibꝫ timoris incuſſio in ipa in ſummo fuit. qꝛ terribilis vt caſtroꝝ̄ acies ordinata fuit omībꝫ. nimirū. qꝛ caput antiq̄ ſerpētis ꝯtriuit ⁊ nos de maxilla ei⁹ extraxit. Etiā tꝑaliū ⁊ ſpūaliū ſucceſſio in ipa in ſummo fuit. qꝛ ꝯfidēter de ſe dt. In me oīs grā vite ⁊ ꝟitatis. Etiā oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis. Etiā in filijs ꝓſpatio in ipa in ſummo fuit. qꝛ deū genuit ⁊ hoīem. ⁊ oēm rōnalē vel recreabilē creaturā recreauit. Etiā abūdātiā diuine ſapīe ī ſummo habuit. qꝛ nihil ignorauit. Etiā doctrine ꝑeminētiā in ſummo habuit. qꝛ ſumme doctrine doctrix fuit. ſ. diſcipline dei. ⁊ oīa nob ꝑ ꝟbū increatū ꝑdicauit. Etiā bonoꝝ operū frequētiā habuit. qꝛ q̄libet ope meruit. Etiā dignitatis excellentiā habuit in ſummo. qꝛ mr̄ dei regina miſcd̄ie extitit. Et ſic pʒ q̄liter oēs iſte bñdictōes in bñdictōe btiſſi/(me ꝟginis ſcʒ ꝯphēſe

Post h̄ videdū ē de bñdictōibꝫ datis filijs iſrael a moyſe. ſicut in Deutro. xxxiij. ſcʒ ꝯphēſe. Ait igit̄ ad Ruben. Uiuat ruben ⁊ nō moriat̄. ⁊ ſit ꝑuus in nūero. vbi quattuoꝛ dicūtur de ruben. Primū eſt ꝙ viuat ꝑ grām. et hoc eſt qd̄ dꝛ. viuat ruben. Scd̄m ꝙ nō moriat̄ ꝑ peccatū. ⁊ hoc eſt nō moriat̄. Terciū eſt ꝙ paruus ſit numero. Quartū addit glo. ꝙ maxim⁹ ſit fide.

Bñdictiones iſte cōueniunt Marie.

Quattuoꝛ dicūtur de ruben

Et ſic ſufficiētia bñdictõis ſic ſumit̃ Benedictio vel ē abſolute vel re ſpectiue. Si abſolute vel ē in malo vel in bono Si in bono ſic ē vi uat grā. Si in malo ſic ē. ⁊ nõ moriat̃ ꝑ pctm̄. Si reſpectiue. vel h̄ ē qꝛ ſimilē in bono nõ habeat ⁊ h̄ eſt ꝙ ſit paruus in nūero. vel ꝙ alios excellat ⁊ ſic eſt maximus in fide Hec oīa expſſiſſime fuerūt in btiſſi ma ꝟgine. in q̄ oīs grā vite fuit. Itē qꝛ nūq̄ȝ peccauit Itē nec primā ſilem viſa ē nec hr̄e ſeq̄ntē Itē qꝛ in fide ⁊ oībꝫ ꝟtutibꝫ oēs excellit

ſufficiē. bñdic.

hec fuerunt in Maria.

SEquit̃ bñdictio Jude. Hec ē bñdictio iude Audi dn̄e vocē iu dee ⁊ ad populū ſuū introduc eū. manus eiꝰ pugnabit ꝓ eo. ⁊ ad iutoꝛ illiꝰ ꝯtra aduerſarios eiꝰ erit In q̄ ⁊ q̄ttuoꝛ ponūt̃. Primū eſt pcū exauditio ⁊ h̄ eſt. Audi dn̄e vocē Jude. ſcḋm ē ad populū intro ductio ⁊ h̄ eſt. ad populū ſuū introduc eū. terciū ē ſuiipſiꝰ defenſio ⁊ h̄ eſt. manus eiꝰ pugnabit ꝓ eo. q̄rtū eſt alioꝝ ꝓtectio ⁊ h̄ ē. adiutoꝛ il lius ꝯtra aduerſarios eiꝰ. Et hm̄oi bñdictionū ſufficiētia ſumit̃ ſic. Bñdictio vel ē ad bonū vel ad malū Si ad bonū vel ē ad finē ⁊ ſic eſt pcū exauditio. vel ē ipē finis ſic ē ad populū introductio Si aūt ē ꝯtra malū vel ſui ⁊ ſic ē ſuiipſiꝰ defenſio. vel alioꝝ ⁊ ſic ē alioꝝ ꝓte ctio. Hec aūt oīa fuerūt in btiſſima ꝟgine digne in ſummo in q̄ fuit pcū exauditio i ſummo. nā. iij. Regū. ij. legit̃ ipi dictū in pſona Ber ſabee. Pete mr̄ mi q̄d vis. nõ eīn phas ē me auertere faciē ⁊c. Et in p ſona Heſter dr̄ ei Heſter. iiij. Etiā ſi dimidiū regni petieris ipetrabis. nā ⁊ illā filiꝰ nihil negās honorat. Itē ad pplm introductio ei ꝯue nit in ſummo. ipa eīn vt colūna nubis populos in terrā ꝓmiſſiōis introducit ⁊ vt ſtella maris dirigit imo vt porta celi introducit Itē ſuiipſiꝰ defenſio in ipa in ſummo fuit. qꝛ ab hoſte nūq̄ȝ leſa fuit Item adhuc ſuiipſius defenſio in ipa in ſummo fuit. qꝛ alios ſic defendit ꝙ in ipa nec pugnā aduerſariꝰ ſumpſit. vtpote in q̄ ipē hoſtis oīno ex tinctꝰ fuit. Itē alioꝝ ꝓtectio in ipa in ſummo fuit. qꝛ nos ab hoſte ꝓtegit auxilio. ab ira filij ſuffragio ⁊ exēplo. Sic ergo pȝ qualiter be atiſſima virgo habuit benedictõem Jude

q̄ttuoꝛ ponūt̃.

ſufficiē. bñdic.

hec fuerunt in Maria

SEquit̃. Leui d̄qȝ ait Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro ſancto tuo. quē ꝓbaſti in tēptatõe. ⁊ iudicaſti eā ad aquas ꝯtradictio nis Qui dixerit patri ſuo ⁊ matri ſue neſcio vos: ⁊ fratribꝫ ſuis igno ro vos ⁊ neſcierūt filios ſuos. hi cuſtodierūt eloquiū tuū ⁊ pactum tuū ſeruauerūt. iudicia tua o Jacob ⁊ legē tuā Iſrahel. ponēt thimi ama in furore tuo ⁊ ſup altare tuū holocauſta. bñdic dn̄e fortitudinē eiꝰ. ⁊ opa manuū illiꝰ ſuſcipe. pcute dorſa inimicoꝝ eiꝰ ⁊ q̄ oderūt eū nõ ꝯſurgāt. In bñdictõe iſta nouē ponūt̃. Primū eſt pfectio vite ibi pfectio tua. Scḋȝ ē altitudo doctrine. ibi ⁊ doctrina tua Terciū ē xpi eductio. ⁊ h̄ ē viro ſctõ tuo. Quarta ē oīm abnegatio. ⁊ h̄ ē q̄ dixerit patri ſuo ⁊c. Quintū pceptoꝝ ⁊ ꝯſilioꝝ ipletio. ⁊ h̄ ē hi cuſtodierūt

In hac bñdic. nouē ponūt̃

elo.tuū ꝛc Sextū ē ꝓ alijs interceſſio ꝛ hoc ē Ponet ꝓ alijs thymi. ſup ꝛc. Septimū ē de paſſione glificatio. ꝛ h̄ ē. bn̄dic dn̄e fortitudinē ei⁹ Octauū ē de opib⁹ remuneratio. ꝛ h̄ eſt opa manuū illi⁹ ſuſcipe Nonū eſt hoſtiū deſtructio. ꝛ h̄ ē. pcute dorſum inimicoꝝ ei⁹. Hmōi

ſufficiē. bn̄dic. ſufficiētia ſumit̄ ſic Bn̄dictio vel ē ptinēs ad meritū vel ad premiū. Si ad meritū vel ē in eſſendo vel in opatiōe. Si in eſſendo vel ē in ſuba vel in efficiētia Si in ſuba vel ē in ſe ꝛ ſic ē vite pfectio. vl̄ reſpectu alioꝝ ꝛ ſic ē altitudo doctrine Si in efficiētia ſic ē xp̄i eductio Si aūt ē meritū in opando. vel ē in ſe vel in alijs Si in ſe vel ē a malo ꝛ ſic ē oīm abnegatio. vel ē bonū ꝛ ſic ē ꝯſilioꝝ ꝛ pceptoꝝ impletio q̄ ſtꝫ in vtroqꝫ teſtamēto. Si aūt ē opando in alijs ſic ē ꝓ alijs interceſſio Si aūt ptinet ad p̄miū vel ē abſolute vel reſpectiue Si abſolute ſic ē de paſſione glificatio ꝛ de actōe remuneratio Si reſpectiue ſic ē

Hec fuerūt in Maria hoſtiū deſtructio. Qualiter aūt hec oīa fuerūt in btiſſima ꝟgine facile ē videre. ipa em̄ fuit pfectiſſima in vita. altiſſima in doctrina. q2 totā legē ſciuit. xp̄m q̄qꝫ de ſuo vtero eduxit. q̄ ibi. xl. ſeptimanis ſex diebus minus q̄euit. Itē oīa abnegauit ꝛ pfectiſſimā pauptatē in ſummo habuit. vt ſup̄ patuit Itē pcepta ꝛ ꝯſilia in ſummo ꝛ ex charitate in ſummo ipleuit. Itē ꝓ alijs interceſſio in ipa in ſummo fuit q̄ ꝓ oib⁹ dn̄m placauit. ꝛ adhuc ꝓ nobis ipi pectus offert ꝛ vbera oñdit Itē q2 poſt filiū ſummā paſſionē habuit ꝛ ſummā de paſſiōe habuit glificatōem Itē q2 ſummas ꝛ nobiliſſimas actōes habuit ꝛ ſummā habuit remuneratōem Itē q2 ſibi ꝛ oib⁹ nobis hoſtē vicit a q̄ nūq̄ꝫ victa fuit. ſupremū de hoſte triumphū reportauit Et ſic pꝫ qualiter beatiſſima virgo habuit benedictōem Leui

SEquit̄. Beniamyn ait Amātiſſimus habitabit ꝯfidēter. in eo em̄ q̄ſi in thalamo tota die ꝯmorabit̄. ꝛ inter humeros illi⁹ requieſcet

In hac bn̄dic. ponūt̄ q̄ttuoꝛ In hac bn̄dictōe q̄ttuoꝛ ponūt̄ Primū ē pre oīb⁹ dilectio ꝛ h̄ ē beniamyn amātiſſim⁹. ſcd̄a ē ſecura habitatio ꝛ h̄ ē habitabit ꝯfidēter. terciū diuina ihabitatio ꝛ h̄ ē. q̄ſi in thalamo ꝯmorabit̄ tota die

ſufficiē. bn̄dic. quartū ē in opib⁹ illi⁹ delectatio ꝛ h̄ ē. inter hūeros illi⁹ requieſcet Hui⁹ bn̄dictōis hec ē ſufficiētia: vel em̄ ē in ſe vel reſpectu dilecti. Si in ſe vel in bono ſic ē pre oīb⁹ dilectio. vel ē a malo ꝛ ſic ē ſecura inhabitatio Si reſpectu dilecti. vel ē q̄ꝫtū ad ſubam ꝛ ſic ē diuina inhabitatio vel q̄ꝫtū ad actū ꝛ ſic ē in opib⁹ delectatio.

Maria habuit hec. Hec oīa habuit btiſſima ꝟgo q̄ ſup oēm pulcritudinē dilecta ē a dn̄o. q̄ ſecuriſſima habitat in regali ſolio in q̄ habitauit diuinitas corpalr̄ nō tm̄ tota die ſꝫ nouē mēſib⁹ q̄ mulier prudētiſſima in oīb⁹ delectabat viꝝ. id ē filiū ſuū Et ſic pꝫ qualiter benedictōeꝫ beniamyn in ſummo habuit btā ꝟgo

SEquit̄ Joſeph quoqꝫ ait. De benedictōe dn̄i terra ei⁹. de pomis celi ꝛ de roꝛe atqꝫ abyſſo ſubiacēte. de pomis fructuū ſolis ꝛ lu-

ne. de vertice antiquoꝝ mōtiū. de pomis collium eternoꝝ. de frugibꝫ
terre ⁊ de plenitudine eiꝰ. Bn̄dictio illiꝰ q̄ apparuit in rubo veniat
ſup caput ioſeph. ⁊ ſup verticē nazarei inter fratres ſuos. Bn̄dictio
ioſeph in octo ꝯſiſtit Primū ē dulcedinis diuine ꝑguſtatio. ⁊ h̄ ē de bn̄dict. ioſeph
pomis celi ⁊ de rore. ros inq̄ʒtū illuminat intellectū. pomū inq̄ʒtū refi in octo ꝯſiſtit.
cit affectū Scd̄ꝫ ē in humanitate xp̄i delectatio. ⁊ h̄ ē. atqꝫ abyſſo ſub
iacēte Terciū in opibꝫ xp̄i refectio ⁊ hoc ē. de pomis fructuum ſolis.
Quartū ē de gratijs eccl'ie iocūdatio. ⁊ hoc ē. ⁊ lune Quintū ē de gra
tijs ⁊ v̄tutibꝫ antiquoꝝ patꝝ exultatio. ⁊ h̄ ē. de v̄tice antiquoꝝ mō-
tiū. Sextū ē modernoꝝ ꝑfectoꝝ ꝯgratulatio. ⁊ hoc ē de pomis col-
liū eternoꝝ Septimū ē de gl'ia eccl'ie triūphātis exultatio. ⁊ hoc ē. de
fructibꝫ terre ⁊ de plenitudine eiꝰ. Octauū ē de gl'ia hoīs xp̄i ꝑticipa
tio. ⁊ h̄ ē. bn̄dictio illiꝰ q̄ apparuit in rubo ⁊c̄. Hm̄ōi bn̄dictōis ſuffi ſufficiē. bn̄dic.
ciētia ſumit in hūc modū. vel ē ꝑtinēs ad ſtatū patrie vl' ad ſtatū vie
Si ad ſtatū vie vel ē purgatio vel ē delectatio illoꝝ q̄rū ē purgatio
Si ꝑmoº vel ē de capite vl' de mēbris Si de capite vl' q̄ʒtū ad ſubaꝫ
et ſic ē de hūanitate xp̄i refectio Si āt de mēbris. vel ē in gn̄e ⁊ ſic ē de
gratijs eccl'ie iocūdatio. vel ſp̄ealr̄ ⁊ tūc vl' ſtꝫ antiq̄. ⁊ tūc ē de v̄tutibꝫ
mōtiū antiq̄rū exultatio. vel ſtꝫ moderni ⁊ tūc ē ꝑfectoꝝ modernoꝝ
ꝯgratulatio Si āt ꝑtinet ad ſtatū patrie. vel ē q̄ʒtū ad mēbꝛ ⁊ ſic eſt
de gl'ia triūphātꝫ eccl'ie exultatio. vel q̄ʒtū ad caput. ⁊ ſic ē gl'ie xp̄i cōi
catio Hec āt ī ſummo habuit bt̄iſſima v̄go. q2 ſūmā habuit diuine Maria habu
dulcedinis nō tm̄ ꝑguſtatōem ſꝫ etiā comeſtionē In ſe māna habuit it hec.
et in xp̄i hūanitate delectatōem. q2 ſummā ad ip̄m habuit dilectōem
In opibꝫ illiꝰ habuit refectōem. q2 ludebat corā illo in orbe terraꝝ ꝑ
ſingulos dies, puerb. viij. Itē de ꝑfectu eccl'ie ſummā habuit ꝯgra-
tulatōem. q2 ſummā ad ip̄m habuit charitatē Itē ſummā de patruꝫ
ſc̄titate exultatōeꝫ a q̄bꝫ duxit originē ⁊ poſſederat ꝑfectōeꝫ. Itē de ꝑ
fectu modernoꝝ ſummā habuit ꝯgratulatōeꝫ q̄bꝫ oībꝫ ꝑfectōis ipſa
fuit magiſtra ⁊ dux ⁊ exēplū Itē de eccl'ie triūphātꝫ gl'ia ſumme gau
debat. vtpote illiꝰ impatrix ⁊ regina De gl'ia āt hoīs xp̄i nō partē ſed
totū habebat. cū q̄ vna in natura ſimilima in gr̄a in gl'ia ip̄m ⁊ ſuaꝫ
gl'iam plus q̄ʒ ſe ⁊ ſuā dilexit. Sic ḡ ꝯſtat manifeſtū eē bt̄iſſimā vir
ginē oēs bn̄dictōes Joſeph in ſummo habuiſſe

SEq̄r ⁊ Gad ait Bn̄dictꝰ in latitudinē gad q̄ſi leo requieuit. cepit
qꝫ brachiū ⁊ v̄ticē. ⁊ vidit ꝑncipatū ſuū q2 in ꝑte ſua doctor eēt
repoſitꝰ q̄ fuit cū ꝑncipibꝫ populi ſui ⁊ ſic fecit iuſticias dn̄i iudiciū
ſuū cū iſrahel. Bn̄dictio gad ſex ꝯphēdit Primū eſt regni dilatatio bn̄dic. gad ſex
ibi. bn̄dictus in latitudinē gad. ſc̄dm̄ ē ꝑ fortitudinē reqes ibi. quaſi ꝯphēdit.
leo requieuit. terciū eſt hoſtiū ſubiectio ibi. cepitqꝫ brachiū. q̄rtū eſt im
perij adeptio ibi. ⁊ verticē. quintum eſt principatus ſui cognitio. ibi

et vidit p̄ncipatū ſuū. ſextū ē doctoris apud eū repoſitio ibi. ꝙ in pte
ſua doctor eſſet repoſitꝰ Hec aūt ē hmōi bn̄dictōis ſufficiētia Bn̄di-
ſufficiē. bn̄dic. — ctio vel ē ad ꝓximū vel ad ſeipm vel ad deū Si ad ꝓximū ſic ē regni
dilatatio Si ad ſeipm vel a malo vel ad bonū Si a malo vel in ſe
et ſic ē reqetio. vel extra ⁊ ſic ē hoſtiū ſubiectio Si ad bonū vel eſt in
habēdo ⁊ ſic ē imperij adeptio. vel in cognoſcēdo ⁊ ſic ē ſui p̄ncipatꝰ
ꝟgo hūit hec — cognitio Si ad deū ſic ē doctoris apud ſe repoſitio. Hec q̃q₃ oīa in
ſe habuit btā ꝟgo Regni dilatatōem. qꝛ a ſol' ortu ⁊ occaſu beatā eā
dicūt oēs gn̄atōes. qꝛ ē regina celi ⁊ mūdi ⁊ angeloꝝ ⁊ hoīm In ſe re
quietionē habuit in ſummo. qꝛ in ipa fuit fomitꝭ extinctio. Hoſtiū
etiā ſubiectōem habuit in ſummo. vt iā pluries ſup̄ patuit Itē ſum
mā imperij adeptōem habuit. qꝛ ſup oēs choros angeloꝝ regina an
geloꝝ. imꝑatrix miſcdie exaltata fuit. Itē ſui p̄ncipatꝰ agnitōem in
ſummo habuit. qꝛ ſup oēs choros angeloꝝ ⁊ creaturas fuit exaltata
diuinā gloriā in ſe ⁊ opatōem eiꝰ pleniꝰ agnoſcit. vn̄ ꝯfidēter dt̄ In
me oīs gr̄a vite ⁊ veritatis. Itē doctoris repoſitio apud ipam fuit in
ſummo. qꝛ ille magiſtroꝝ optimꝰ nouē mēſibꝫ apd̄ eā reqeuit poſitꝰ
in vtero eiꝰ Et ſic pꝫ ꝙ btiſſima ꝟgo habuit bn̄dictōes gad i ſummo

bn̄dictio. dan tria ꝯphēdit. — SEquit̄ Dan q̃q₃ ait. Dan catulꝰ leonis fluet largiter de baſan.
Bn̄dictio dan tria ꝯplectit̄. Primū ē humilitas ibi. catulus.
ſufficiē. ſumit̄ bn̄dictionū — ſcd̄m ē fortitudo ibi. leonis. terciū ē largitas ibi. fluet largiter ⁊c. Et
hoc mō eoꝝ ſufficiētia ſumit̄ Bn̄dictio vel ē cordis vel opis Si cor
dis ſic ē hūilitas cordis. Si āt ē opis hec ē duplex vel in ſe ⁊ ſic eſt
fortitudo opis. vl' in alijs ⁊ ſic ē largitas muneris Hec āt in ſummo
ꝟgo hūit hec — habuit btiſſima ꝟgo. qꝛ vltra oēm creaturā hūilima ſup oēs exalta-
ta ē. Itē mulier fortiſſima ē. qꝛ vicit mūdū deū ⁊ dyabolū Itē largiſ
ſima fuit. qꝛ deo dedit mūdū ⁊ hoī in mūdo regnū celoꝝ ⁊ ipm deū.
Et ſic pꝫ ꝙ beata ꝟgo in ſummo habuit benedictōem Dan.

SEquit̄. Et neptalym dixit Neptalym abūdātia pfruet̄ ⁊ plenꝰ
erit de bn̄dictōibꝫ dn̄i. mane ⁊ meridiē poſſidebit Bn̄dictio ne
ptalym q̃ttuor ꝯphēdit Primū ē abūdātia donoꝝ ſpūaliū ibi. abū-
bn̄dic. neptali q̃ttuor ꝯphē. — dātia pfruet̄. ſcd̄m ē plenitudo celeſtiū donoꝝ ibi. plenꝰ erit de bn̄di
ctōibꝫ dn̄i. terciū ē pctōꝝ ꝯuerſio ⁊ h̄ ē mane. q̃rtū ē iuſtoꝝ ꝯſeruatō
Sufficiētia. — et h̄ ē. meridiē poſſidebit Sufficiētia iſtoꝝ ē Bn̄dictio vel ē in ſe vl'
in alijs Si in ſe vel ē bn̄dictio q̃tū ad ſtatū glīe ⁊ ſic ē plenitudo ce
leſtiū bonoꝝ. vl' ē bn̄dictio q̃tū ad ſtatū grē. ⁊ ſic ē abūdātia donoꝝ
ſpūaliū Si āt ē bn̄dictio reſpectu alioꝝ illi aut ſꝫ boni aut mali Si
mali ſic ē pctōꝝ ꝯuerſio Si boni ſic ē iuſtoꝝ ꝯſeruatio Hec āt btiſſi
ꝟgo hūit hec. — ma ꝟgo habuit in ſummo. qꝛ ⁊ gr̄a fuit plena. ⁊ ſup oēs glīoſa. Itē
pctōꝝ recōciliatrix ⁊ mediatrix. Itē oīm pctōꝝ ſaluatrix ⁊ iuſtorum
conſeruatrix Sic quoq₃ habuit bn̄dictōem Neptalym

SEquiť. Aſer quoq; ait. Bñdictus in filijs aſer. ſit placens fra-
tribꝫ ſuis. tingat in oleo pedē ſuū. ferrū ⁊ es calciamētū eius. ſi
cut dies iuuētutis tue. ita ⁊ ſenectus tua. ¶ Bñdictio aſer ſex ꝯphē- Bñdic. Aſer
dit. Primū eſt filioꝝ multiplicatio. ⁊ hoc eſt bñdictus in filijs aſer. ſex ꝯphēdit
Secūdū eſt fratꝝ dilectio. ibi. ſit placēs fratribꝫ ſuis. Terciū ē miſe
ricordie abūdātia. ⁊ hoc eſt. tingat in oleo pedē ſuū. Quartū eſt in-
corruptibilis patiētia. ⁊ hoc eſt. ferrū. Quintū eſt ſonora doctrina.
et h̄ eſt. ⁊ es calciamentū eius. Sextū eſt in bono ꝯtinuatio pſeue-
rantie. ⁊ hoc eſt. ſicut dies iuuētutis tue ita ⁊ ſenectus tua. ¶ Suffi- Sufficientia
ciencia hoꝝ hec eſt. Uel benedictio eſt reſpectu alioꝝ vel in ſe. Si re
ſpectu alioꝝ vel reſpectu inferioꝝ. ⁊ ſic eſt filioꝝ multiplicatio. vl' ad
pares. ⁊ ſic eſt fratrū dilectio vel ad ſupius ſcꝫ deū. ⁊ ſic eſt abūdan
dantia miſericordie p qđ eſt imitatio dei. iuxta illud Lu. vi. Eſtote
miſericordes ſicut ⁊ pater veſter qui in celis eſt. Si in ſe. vel ē a ma
lo. ⁊ ſic eſt patientia. vel eſt ad bonū. ⁊ hoc vel eſt reſpectiuū. ⁊ ſic eſt
doctrina. vel eſt abſolutū. ⁊ ſic eſt pſeuerātia. ¶ Hec aūt oīa ma- Maria habu
nifeſtiſſime habuit btā virgo. q2 omniū bonoꝝ mater eſt. q2 plena ē it hec.
charitate ad deū ⁊ dilectōe ad ꝓximū. regina miſericordie eſt. ſum-
mā doctrinā. patientiā. ⁊ pſeuerantiam habuit. vt ſuperius manife-
ſtatum eſt in q̄ſtione de virtutibꝫ

¶ De oībꝫ bñdictōibꝫ ſimul

¶ Poſt hoc queriť de oībꝫ bñdictōibꝫ ſimul. Nō eſt deus alius vt
deus rectiſſim9 aſcēſor celi. auxiliator tuus. in magnificētia eius diſ-
currūt nubes. habitaculū eius ſurſum ⁊ ſubter brachia tua ſempiter
na. ejciet a facie tua inimicū dicetq; ꝯterere. habitabit iſrael ꝯfiden
ter et ſolus. oculus Jacob in terra frumenti ⁊ vini. celiq; caligabūt
rore. benedictus es tu iſrael q̇s ſilis tui popule qui ſaluaris in dño.
ſcutū auxilij tui ⁊ gladius glorie tue deus tuus. negabūt te inimici
tui. ⁊ tu colla coꝝ calcabis. ¶ Jſta bñdictio nouē ꝯphendit. Primū Jſta bñdictio
eſt veri dei cognitio in via. ⁊ hoc ibi. nō eſt alius deus vt de9 rectiſſi ꝯphēdit nouē
mus. Secūdū eſt auxiliatio in via. ⁊ hoc ibi. aſcēſor celi auxiliator
tu9. Et hec eſt quadruplex. Aplis ſpm̄ ſctm̄ in terris mittendo. ⁊ h̄
eſt. in magnificētia eius diſcurrūt ⁊c. Jtē ipe ꝓ nobis in celis inter-
pellando patrē. ⁊ hoc eſt. habitaculū eius ſurſum. vñ Glo. Corp9 a
mortuis ſuſcitauit ⁊ in dextera patris collocauit. Jtē ꝑuenientē ⁊ co
operātē porrigēdo. ⁊ hoc eſt. ſubter brachia tua ſempiterna. Jtē ho-
ſtē impedientē repellēdo. ⁊ hoc eſt. ejciet a facie tua inimicū dicetq;
ꝯterere Hoc eſt q̄druplex auxiliū. Terciū eſt timoris ablatio. ⁊ h̄ eſt
habitabit iſrael ꝯfidēter. Quartū eſt. cū ſecuritate boni poſſeſſio. et
h̄ ē ocul9 Jacob in terra frumēti ⁊ vini. Quintū ē pfecta dei cogni-
tio p ſpēm. ⁊ h̄ ē. celi caligabūt rore. vñ glo. ſubtili ⁊ leuiſſima die co
gnitōe. Sextū ē ſumme btītudinis ꝯphēſio. ⁊ h̄ ē. bñdit9 tu es iſra

el. Septimū eſt oīs creature p̄latio. ⁊ hoc eſt. q̄s ſilīs tui. Octauū
eſt diuina auxiliatio. ⁊ h̄ eſt. ſcutū auxilīj tui ¶ Et hec auxiliatio ē du
Auxiliatio duplex plex ꝯtra malū. ⁊ ſic ē auxilīj ſcutū. vel ad bonū opandū. ⁊ ſic ē gla/
dius glīe. Nonū ē hoſtiū ſubiectio Et hec eſt duplex. vna q̄ nos pu
niēdo mō nobis faciūt coronas in futuro. ⁊ h̄ eſt. negabūt te inimī
ci tui. Glo. in p̄nti vita. Alia ſubiectio. q̄r de eoꝝ pena in futuro no
Sufficientia benedictōis bis erit exultatio. ⁊ h̄ eſt. tu eoꝝ colla calcabis. ¶ Sufficiētia huius
bn̄dictōis ē hec. vel eſt ptinēs ad ſtatū vie. in quo duo tm̄ ſūt neccā/
ria auxilia. vnū eſt verū deū agnoſcere. ⁊ h̄ eſt p̄mū. ſecūdū eſt auxili/
um p qd̄ poſſum⁹ ad ipm ad eternā btītudinē aſcēdere. ⁊ h̄ eſt ſecū/
dū. Si aūt ptinet ad ſtatū patrie. vel h̄ eſt q̄ztum ad ſubale p̄miuꝫ
vel accn̄tale. Si ſubale vel in ſe. ⁊ h̄ eſt vel a malo. ⁊ ſic ē timoris ab
latio. vel in bono. ⁊ h̄ vel in ſe vel reſpectiue Si in ſe vel q̄ztū ad pre
miū ꝯcupiſcibilis. ⁊ ſic ē ſaturitatis poſſeſſio. vel q̄ztuꝫ ad p̄miū rō/
nalis. ⁊ ſic eſt pfecta dei cognitio. vel ad p̄miū iraſcibilis. ⁊ ſic eſt btī/
tudinis ꝯphēſio Si āt ē ad bonū reſpectiue. ſic ē creature p̄latio Si
aūt fit in ꝯpatōe ad cām efficientē. ſic ē diuina auxiliatio. Si aūt p
tinet ad p̄miū accn̄tale. ſic ē hoſtiuꝫ ſubiectio. in q̄ duplex habemus
Maria poſſe/ dit hec gaudiū. de nr̄a i p̄nti paſſione. ⁊ de illoꝝ in futuro ꝯdēnatōe. ¶ Hec
aūt oīa btīſſima virgo poſſedit in ſummo. ipſa eñ ſup oēm creatu/
rā deū cognoſcit. Jteꝫ ipſa eſt nobiliſſima auxilio. vtpote delicījs af/
fluēs innixa ſup dilectū ad celos corpe ⁊ aīa aſcēdit. Etiā ipa imu/
niſſima timoris mali ſub vmbra dilecti reqeſcit. Etiā ipa a torrente
voluptatis ſup oēs inebriata fuit. Etiā pfectiſſimā diuinitatꝭ ⁊ hu/
manitatis xp̄i cognitōem in ſummo habuit. Etiā ſup̄mā poſt deū be
nedictōem apphēdit. Etiā oīb⁹ creaturis. vtputa imperatrix exalta
ta fuit. Etiā diuinū auxiliū ſup oēs habuit. cū q̄ maxima ⁊ excellen
tia opa fecit. Etiā inimicū nō tm̄ in celo. ſed etiā in terra ꝯculcauit.
Sic ergo pꝫ q̄liter bn̄dicta virgo bn̄dictiōes ſinguloꝝ ſingulariter
et vniuerſoꝝ v̄liter ſingulas ⁊ vniuerſas poſſedit in ſummo.

SEquit̄ de eo qd̄ addit Elyzabet. Et bn̄dict⁹ fructus vētr̄ tui.
¶ De quo p̄mo q̄rit̄ q̄re inter hoc ⁊ p̄cedēs intercidat copula/
Querit̄ tio. cū tn̄ in pdictis nulla ſit poſtea copulatio. ¶ Jtē cū iſta ſalutatio
ſit in textu euāgelīj. ⁊ euāgelio nihil ſit licitū demi vel apponi. vt p/
hibet̄ ſub anathemate in fine Apocalipſ. ⁊ in Deutro. quare etiā ec/
cleſia h̄ apponit ¶ Jtē aut fuit apponēdū aut nō. Si fuit. igit̄ āgel⁹
omiſit male q̄ nō appoſuit. Si etiā nō apponēdū fuerit. igit̄ eccl'ia
male appoſuit ¶ Jtē elyzabeth licꝫ illud appoſuerit. nō tn̄ illi ꝯiūxit
quare tūc eccl'ia ꝯiūgit ¶ Jtē q̄re Elizabeth mutauit verba euāgelīj
dicēdo inter mulieres. cū tn̄ āgel⁹ dixit in mulierib⁹ ¶ Jtē cū de⁹ tri/
nitas ſit hic mittēs ⁊ ſalutās bn̄dictiſſima ſit ſalutata. h̄ qd̄ ē bn̄di/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctus fructus vẽtris tui nõ videt ptinere ad ſalutõez. nec ad pſonam
ſalutatã nec ad ſalutãtẽ. igit ponit ibi ſupflue ¶ Itẽ Bern. Nõ ideo
bñdictus q2 tu bñdicta. igit cũ cã naturalr pcedat effectuz debuiſſet
ſic ordinaſſe. bñdictus fruct9 vẽtris tui. z bñdicta tu in mulieribus
Dr. Poſt hec qd iportat dicẽdo hoc qd ẽ bñdict9 fruct9 vẽtris
tui. z in quo differat ab alijs in ſalutatiõe pmiſſis ¶ Vide Prima rõ
tur eñ includi in eo qd eſt grã plena. ſicut ↄſequẽs includit in añce
dente. ſi eñ grã plena fuit. igit fruct9 vẽtris tui bñdict9 fuit ¶ Itẽ vi
det includi in eo qd ẽ. bñdicta tu i mulierib9. cã eñ intelligit in ſuo ef 2.
fectu. ſed eſt bñdicta in mulierib9. q2 bñdictũ fructũ ventris pduxit
¶ Itẽ videt male apponi. q2 qñ angelus ſalutatõem dixit adhuc fru .3
ctus ei9 nõ fuit bñdictus. q̃re igit eccl'ia hoc annectit. ¶ Itẽ cũ ma 4
ior ſit laus ſpẽalis q3 general'. z magis ſit ſpẽale filius q3 fruct9. oĩs
eñ filius fructus z nõ ecõtra. debuiſſet igit dixiſſe filius ventris tui
nõ fruct9 ¶ Itẽ. cũ nõ tm̃ de ventre ſ3 de toto corpe ſuba filij formata 5
fuit debuiſſet dixiſſe. filius corpis tui ¶ Itẽ cũ filius nõ ſit tm̃ filius 6
corpis vel etiã aĩe debuiſſet dixiſſe filius tu9 tãgẽdo ↄiũctõnem ſine
ptiũ declaratõe. ¶ Itẽ q̃rit. vtz bñdictio iſta qua d2. bñdictus fru Querit.
ctus ventris tui. ſit eiuſdẽ rõnis cũ illa de q̃ dictũ ẽ. bñdicta tu i mu
lierib9. Et videt q ſic. q2 vna eſt cã alterius. igit opz q ſit ſm vniuo
catõem. ¶ Sed ↄtra. hoc eſt q benedictio' illa de qua d2 bñdicta Contra.
tu in mulierib9. d2 bñdictio p excluſionẽ maledictõis. iſta aũt bene 1
dictio benedictus fructus ventris tui. nunq3 fuit maledicibilis. igit
nõ pt dici benedictus p excluſionẽ maledictiõis. ergo opz q ſm ali
am rõnem. ¶ Itẽ bñdictiſſima d2 bñdicta in mulierib9 ppter fecun 2.
ditatem. ſed fructus ventris benedictus nõ habuit fecũditatẽ. igitur
nõ vnius ſ3 alterius modi habuit bñdictõem. igit nõ ſumit vtrobi
q3 ſm eãdẽ rõnem. ¶ Itẽ bñdictiſſima d2 bñdicta z determinatur re 3
ſpectu cuius. ſc3 in mulierib9. quare ſiliter nõ d2 bñdictus fruct9 ven
tris tui. cũ determinatõe reſpectu cuius ſit bñdictus. ¶ Itẽ ſi dicatur 4
q abſolute d2 benedictus. q2 eſt bñdictus ſup oĩa z in omnib9 ſm
hoc quoq3 beatiſſima non deberet tm̃ dici benedicta tu in mulierib9.
cũ ſua benedictio ad plus ſe extẽdat. z ſic deberet dici benedicta tu in
creaturis oĩb9. nõ tm̃ in mulierib9. ergo zc.
Dr. Poſt hec. an bñdictio fructus ↄtineat i ſe bñdictões oĩm
et maxime ſi habeat bñdictões oĩm q̃ ſl3 in bñdictõib9 ma
tris ſue ↄphẽſe ¶ Et videt q nõ. dñs eñ nõ habuit bñdictõem ↄiu
gatoz qb9 dictũ ẽ. Creſcite z multiplicamini zc. dñs eñ hmõi mul Prima rõ
tiplicatõez corpalẽ nõ habuit. nec gñatõe terrã ipleuit ¶ Itẽ Lu. j. z
erit tibi gaudiũ z exultatio. glo. mouet parẽtes nõ min9 p ortu ſctõ 2
rũ filioz. q3 p meritis grãs agere. nõ eſt paruũ munus dei dare libe

ros ꝓpagatores gn̄is. ſucceſſionis heredes. Jacob in gn̄atōe. xij. fi/
lioꝝ gaudet. abꝛae fili⁹ daꝛ ꝛ zacharias exaudiꝛ. diuinuꝫ igiꝛ mun⁹
eſt fecūditas parētis Agāt ḡ grās pꝛēs qꝛ genuerūt. filij qꝛ geniti ſꝫ
mr̄es q̄ honoraꝛ p̄mijs ꝯiugij. ſtipēdia militie ſue filij ſunt. Dn̄s āt
illud mun⁹. illō p̄miū. illō ſtipēdiū nō habuit. qꝛ corpalr̄ nō genuit
ḡ nō oē bonū vl' oīm bn̄dictōeꝫ bn̄dict⁹ fruct⁹ i ſe poſſidebat Jtē bn̄
3 dict⁹ fruct⁹ vētr̄ꝫ bn̄dictū fructū vētr̄ꝫ n̄ habuit. qꝛ nullū fructū vētr̄ꝫ
4 hūit. ḡ aliq̄ bn̄dictōe caruit Jtē Lu. x. maria optimā p̄tē elegit. bona
ē ps ꝯiugatoꝝ. melioꝛ viduaꝝ. optima ꝩginū. ſꝫ dn̄s nō habuit bo
nū ꝯiugatoꝝ nec viduaꝝ. ḡ nec bn̄dictōes oīm ¶ Jtē Aug⁹. dt ꝙ ce
5 libat⁹ iohīs nō p̄fert ꝯiugio abꝛae. ḡ vtrūqꝫ bonū. ḡ āb simul meli⁹
6 bonū. ſꝫ dn̄s ih̄s habuit tm̄ alteꝝ. ḡ nō habuit oē bonū creatū. ¶ Jtē
in fēīa ē grā qd̄ ē ꝩgo ꝛ mater. ergo in viro debuit eē grā ꝙ eēt ꝩgo
7 et pater. ſꝫ h̄ nō habuit. ¶ Jtē bonū eſt eē virginē. bonū ē eē matrē. ḡ
8 vtrūqꝫ ſil' melius ē. ¶ Jtē mater ē dn̄a carnalis ꝛ ſpūalis. ꝛ fili⁹ ē tm̄
9 pater ſpūalis ꝛ nō carnalis. ḡ plus hꝫ ipa ¶ Jtē bonū ē eſſe patrē car
10 nalē. bonū eſt eē patrē ſpūalē. ḡ vtrūqꝫ ſimul eē eſt meli⁹ ¶ Jtē ipe nō
eſt pater dei nec p̄ris nec filij nec ſpūſſcti. ſꝫ dn̄a ē dei mater. ḡ ipe nō
Querit hꝫ totū bonū qd̄ hꝫ mater ¶ Jteꝫ q̄riꝛ de ſingul' p̄uilegijs ſuis q̄li/
Contra. ter a filio excellaꝛ in illis. ¶ Cōtra p̄dicta obijciꝛ in hūc modū. q̇cq̇d
boni ē in creaturis eſt in hoīe. ſꝫ q̇cq̇d boni fuit in hoīe fuit i dn̄o no
ſtro ieſu xp̄o. ḡ q̇cq̇d boni fuit i creaturis fuit i xp̄o. Jtē ſupiores hn̄t
ꝓprietates inferioꝝ cū excellentia. Jtē ps. Unxit deus te pre ꝯſorti/
bus tuis. Jtē ibidē. Specioſus forma p̄ filijs hominū Et Damaſ.
Accepit p̄mitias noſtre maſſe. Et ioh. ij. Nō ad menſurā dedit ei de
us ſpm̄. Et ioh. j. De plenitudine eius accepimus oēs. Et Ro. xi.
Ex ipo. p ipm̄. ꝛ in ipo ſunt oīa. Et Aug⁹. Deus eſt quo nihil meli
us excogitari pt. Et Dam̄. Siue ſm̄ virtutē ſiue ſm̄ ſapientiaꝫ ſiue
ſm̄ tempus ſiue locū deficiat a pfectōe deus nō eſt. ergo quicq̇d boni
eſt in creaturis eſt in ipo qd̄ eſt deus. Et iacobi. j. Om̄e datuꝫ opti/
mū ꝛ om̄e donū pfectū. ¶ Jtē ꝙ in om̄ib⁹ p̄uilegijs ipſam matrē an/
christ⁹ an̄ceſſit cedat pꝫ. Primū fuit ꝙ ipſa nūqꝫ peccauit. ipe em̄ nec in peccatis cō
mr̄eꝫ mults̄ in ceptus fuit. Secūdū fuit. ꝙ ipſa peccare nō potuit. ꝛ ſi ipſa creatura
priuilegijs. pura peccare nō potuit. quāto minus creatoꝛ. Aug⁹. de trini. Ma/
gna eſt potentia dn̄i nec peccare nec mentiri poſſe. Terciū fuit ꝙ ip
ſa in actu liberi arbitrij merebatur. ipſe em̄ omniū in iſta ꝯceptione
dignus fuit. ꝛ poſtea quolibet actu nobis meruit. Quartū fuit pu/
ritas in ſummo. ſed ipſa habuit puritatē receptiuam. ipſe aūt dati
uā habuit. ipſa in ſummo pura fuit ad moduꝫ aeris. vt ſup̄. ipſe au
tem ad modum ſolis. Quintū fuit. ꝙ ipſa fuit virgo virginuꝫ. ipſe
autē virgo beate virginis filius. et plus eſt eſſe virginem virginis

filiū q̃ꝫ ꝟginē matrē ꝟginū. Sextū fuit ꝙ erat mater ꝟgo ꝑ genera 6
tōem. ipe autē pr̃ ꝟgo ꝑ creationē. ⁊ nobilior ē creatō q̃ꝫ generatio ⁊
actus creatorꝫ q̃ꝫ creature actus. Septimū fuit ꝙ ipa fuit mater om 7
niū. ipe em̄ pater omniū ⁊ maiꝰ ē eſſe patrē q̃ꝫ matrē. Itē ipe genuit ꝟ
bo. ipa facto. ⁊ plus ē ⁊ ꝑ ſe generationi ſimiliꝰ generare verbo q̃ꝫ fa
cto Octauū fuit ꝙ ipa habuit nulliꝰ ignorãtiā. ipe autē omniū ha/ 8
buit ſciētiā. Nonū ē ꝙ ipa ē ſtella maris. ipe autē ē lux mūdi. Deci/ 9 et 10
mū ē ꝙ ipa ē porta celi. ipe autē hoſtiū in q̃ ē porta. Undecimū ē ꝙ 11
ipa cōicationē paſſionis habuit ꝑ cōpaſſionē. ipe autē ipam paſſio/
nē habuit. Duodecimū ē ꝙ ipa ē ſuꝑ choros angeloꝝ exaltata. ipſe 12
autē nomē hꝫ qd̕ ē ſuꝑ omne nomē. Tredecimū ē ꝙ ipa ē mater mi/ 13
ſericordie. ipe aūt ē pater miſericordiaꝝ ⁊ rex glorie

AD plenariā intelligētiā p̄dictoꝝ queritᷣ de ſufficiētia hoꝝ ⁊ dif
ferētia que ponūtᷣ in ſalutatiōe iſta. Et queritᷣ p̄mo de numero Queritᷣ
dictionū q̃re tm̄ habuerit decē dictiōes ⁊ nō plures vel pauciores.
Itē queritᷣ quare tm̄ q̃ttuor ſn̄ie ponanᷣ in ipa. ¶ Itē quare ſn̄ie ſibi
ita ſuccedāt ꝓgreſſiue ita ꝙ p̄ma habuit vnā dictionē. ſecūda duas.
tercia tres. quarta q̃tuor Itē ſcḿ additōem elyſabeth quinqꝫ ſunt di
ctōes. ⁊ vna ē ſn̄ia Itē quid ſignat ꝙ hic ponitᷣ denariꝰ q̃ eſt numerꝰ
triangularis ex omni parte. ⁊ q̃ternarius qui ē triangularis a baſe in
communi Itē vel ſimul ſingulariter ſunt. xv. ſꝫ tūc oporteret quinqꝫ
poni ꝓ baſe. ¶ Ad obiecta p̄ma ſoluentes dicimꝰ ꝙ ſufficiētia ſaluta Ad obiecta
tionū ſumitᷣ hoc mō In illa ſalutatōe annunciatᷣ beatiſſime ꝟgini ꝑ ſuffic ſalutati.
fectiſſima habitudo. ⁊ ꝑ ipſam ⁊ in ipa toti humano generi. Perfe/
ctio aūt beatiſſime ꝟginis vel ē quantū ad ſubſtantiā vel q̃ꝫtum ad
cauſam vel quātū ad efficiētiā Si q̃ꝫtū ad ſubaꝫ vel ē a malo ⁊ ſic eſt
aue. vel ē ad bonū. ſic ē gratia plena Si q̃ꝫtū ad cauſaꝫ ſic ē dn̄s te/
cum. Si aūt q̃ꝫtū ad efficiētiā vel ē imediata ⁊ ſic ē benedicta tu in
mulieribꝫ. vel mediata. ſic ē benedictꝰ fructus ventris tui. Ad aliud Ad aliud
dicimus ꝙ ꝑ decē verba ſignificatᷣ decalogi impletio. in quattuor
ſententijs ſignificatur in euangelijs conſilioꝝ ſuꝑ additio. ⁊ per hec
duo fit nobis ꝑfecte ſalutis annunciato ¶ Itē decē ꝟba in q̃tuor ſen/
tentijs. ē lex in quatuor euāgelijs ¶ Itē gradalis ꝓceſſio ſignat ꝙ in
via nō ē ꝑfecta legis impletio ſꝫ tm̄ iniciatio. Itē denariꝰ triāgularꝭ
ſignat legis nobilitatē. q̃ternarius euangelij eternitatē. ⁊ vterqꝫ ē nu
merus imperfectus. ſed denarius in duobus. quatuor autem in vno
ſic et euangelium habet perfectionem vie ſed non patrie. ⁊ ita vnum
ſibi deeſt. denarius aūt legis deficit in duobus. quia nec habet qui/
dem ꝑfectionem vie nec patrie ¶ Item quatuor cum omnibus ſuis
partibus facit denarium ⁊ lex materialiter tota eſt in euangelio. Itē
denarius eſt numerus triangularis ex omni ꝑte et quatuor in com/

muni. ꝛ ꝑ firmitatẽ legis ꝛ euãgelij recte impleti perueniẽtur ad vnuꝫ
de quo dicit᷑. vnã petij a dño Item ſm additõem Elyzabeth denarius
dictionũ ſignat decalogũ. quaternarius ſentẽtiaꝝ ſignat euangeliũ.
additio Elyzabeth doctrinã apoſtolorũ Et hec omnia figurant᷑ in ſa
lutatione beatiſſime ꝟginis diuinitus miſſa. In ipa eñ fuit legis et
euãgelij ipletio. ꝛ in ipa fuit vtriuſqꝫ expoſitio. ꝑ ipam vnius cũ al
tero coniũctio Item vnius in alteꝝ reductio. Item ꝑ ipam virtutuꝫ
cõſummatio. Item ꝑ ipam ſanctitatis ꝓgreſſio Itẽ ꝑ ipam ad deuꝫ
aſcẽſio. nobis aũt ꝑ legẽ veterẽ ꝛ nouã ꝛ ipam eterne ſaluatõis nun
ciatio ꝛ ſalutis ipa productio

Ad obiecta ¶ His viſis vidẽdum eſt ad ea que de fructus benedictõe ſunt obie
cta. Notandũ ergo ꝙ de bñdictõe illa poſſumus loqui ſm tres vias
De bñdictõne poſſum⁹ loq̇ ſꝫ tres vias Primo q̃ꝫtũ ad ſignificatõnem. ſecũdo q̃ꝫtũ ad ſuppoſitõem. tercio
q̃ꝫtũ ad ſubſtãtiam Quãtũ ad ſignificatõem, vtꝝ. ſ. benedictio vnaꝫ
habuit ſignificatõem vel plures. Et ſi plures ſm quã hic ſumat᷑ vel
ſi oĩs ratio bñdictõis ſaluet᷑ in iſta bñdictõe Quãtũ ad ſuppoſitio
nẽ. vt ſi. ſ. benedictio ſit cõmunis ad plura ꝓ qua ſumat᷑ hic. ꝛ vtruꝫ
ꝓ oĩb⁹ ſuis ſuppoſitis Quãtũ ad ſuã ſubſtãtiã ex quib⁹ ꝛ quãtis in
bñdi. hꝫ q̃tuor tegratur iſta benedictio Quãtũ ergo ad ſignificatõeꝫ bñdictio quat
tuor hꝫ in ſe ſignificata. quoꝝ oĩm ratio ſaluat᷑ in iſta benedictione
Eſt eñ bñdictio maledicti euacuatio. ꝛ ẽ benedictio oĩs boni poſſeſ
ſio. ꝛ eſt bñdictio fecũditatis exaltatio. ꝛ eſt bñdictio cõgratulantiũ
1 collaudatio Et quelibet iſtaꝝ triplex Eſt eñ benedictio triplicis ma
ledicti euacuatio. inciderat eñ homo ꝑ peccatũ triplex maledictum.
Hõ peccando incurrit. Maledictuꝫ triplex. Primũ eſt punctio fomitis. ſcõm eſt labor inueniẽde veritatis. ter
ciũ ẽ neceſſitas incineratõis Primũ intelligit᷑ ꝑ hoc ꝙ ꝯperatus fue
ris terrã ꝛc. ſcõm ꝑ id qḋ dr̃. in ſudore vultus tui ꝛc. terciũ per id. ci
nis es ꝛ in cinerẽ reuerteris. Iſtius triplicis maledicti euacuatio fu
it in iſto fructu benedicto. Primũ qꝛ puncturã fomitis nõ habuit.
ſcõm qꝛ oĩa ſciuit. terciũ qꝛ corruptõem nõ vidit Scḋa bñdictio fu
2 it oĩs boni poſſeſſio. ꝛ hec triplex fuit Habuit eñ bonitatẽ humane
nature in ſummo Itẽ bonitatẽ diuine nature in ſummo. Itẽ boni
tatẽ que ẽ ex cõiunctione vtriuſqꝫ habuit. ꝛ ſic omne bonũ poſſedit
3 in ſummo Tertia bñdictio fuit fecũditatis ſuperexaltatio. ꝛ hec quo
qꝫ triplex fuit. fuit eñ pater ꝑ creatõeꝫ in eẽ nature. ꝑ recreationẽ in
eſſe gratie. per glorificatõem in eſſe glorie Quarta bñdictio fuit con
4 gratulãtium collaudatio. ꝛ hec triplex. ſ. angeloꝝ. hoĩm ꝛ corporum
omnes hi benedicũt ipam. qꝛ genuit angeloꝝ reſtauratorem. redem
ptorem hoĩm. corporaliũ renouatorẽ ¶ Quãtũ ad ſuppoſitionẽ tria
bñdic. ẽ fruct⁹ habet appellata. ꝛ ꝓ oĩb⁹ illis reddet᷑ locutio vera Eſt eñ fructus be
nedictio nature. benedictio gratie. benedictio glorie Et q̇libꝫ iſtoꝝ

triplicter. Benedictio nature triplicter. habuit em̄ corpus benedi · bn̄dict. nature
ctū. animā benedictā. deitatē benedictā. Corpus fuit benedictū tripli · Corpus bn̄di
citer. in materia. in forma. in armonia. In materia quia purū. in for · ctū triplr.
ma quia pulcrū. in armonia quia eucraticū. Pulcrū etiā fuit tripli-
citer. in cōgruētia quātitatis. in elegātia diſpoſitionis. in venuſtate
coloꝝ. ⁊ ſic ē i ſtatura. figura ⁊ colore ¶ Itē aīa fuit bn̄dicta. in ſe ⁊ in · Aīa bn̄dicta
cōparatiōe. in ſe dupliciter. a malo ⁊ i bono A malo tripliciter a pec · duplr.
cato. a fomite. ab ignorātia ¶ Itē in bono triplicit. oīꝫ naturaꝝ natu · a malo triplr.
rali ꝯditōe. politicaꝝ ꝟtutū ꝑfectōne. ſuprema naturali dei dilectiōe · in bono triplr
In cōpatione bn̄dicta fuit duplicit. ad deū ⁊ ad corp⁹. Ad deū ſum
ma imagine ⁊ ſimilitudīe. ad corp⁹ ſine ꝯtrarietate ¶ Itē bn̄dictā tri · Deitatē bn̄di-
pliciter habuit deitatē. bn̄dictā in opib⁊. in ſe. bn̄dictā in donis ſuis. · ctā habuit.
¶ Itē habuit benedictōnē gratie. ⁊ hec q̄q3 fuit triplex. icreatā cū pa
tre. creatā cū matre ꝯiunctā ꝑpter vtrūq3 Cū patre triplicē gratiā ha · Cū p̄re tripli-
buit. Cū patre qd̄ ē deus qd̄ ē dei fili⁹ qd̄ ē ſpirator ſpūſſancti. Cum · cē grām h̄uit
matre q̄q3 triplicē habuit gratiā. vnā quia omnē gratiā habuit. ſecū · Cū matre tri-
dā quia omnē dedit gratiā. terciā q̄ dedit vltra id qd̄ habuit Dedit · plicē grām.
em̄ gratiā. ꝟtutē. remiſſionē peccatoꝝ quā nō habuit. vñ ſpūs in heli
ſeo duplex fuit. Itē ex ꝯiunctiōe ꝑpter vtrūq3 triplicē habuit gratiā
Vnā q̄ fili⁹ pluriū fuit. ſecūdā q̄ redēptor hominū fuit. terciā q̄ bea
titudo hominū ē Et quodlib3 iſtoꝝ tripliciter ē. quia em̄ fili⁹ pluriū · Triplex grā.
fuit ex h̄ ſequit triplex gratia. mater em̄ habuit patrē ⁊ matrē ſ3 non
deū Pater ſuus nec habuit patrē nec matrē nec deū nec hominē. ipe
autē habuit patrē ⁊ matrē ⁊ deū ⁊ hominē. Quia redēptor hominū · Tria habuit.
fuit. ex h̄ habuit tria. q̄a ſpōſus animaꝝ. ſacerdos fideliū. iudex viuo
rū ⁊ mortuoꝝ. Q3 beatitudo hominū fuit. ex hoc etiā habuit tria.
q̄a ē beatitudo angeloꝝ hominū ⁊ corporaliū ¶ Itē benedictionē glo · Bn̄dictōnem
rie ſilir habuit triplicē. habuit em̄ gloriā ꝯp̄henſoris gloriā creatoꝛ3 · triplicem
gloriā redēptoris. Et q̄libet iſtaꝝ triplex. Cōprehēſoris triplex. ſum
mā aureolā in ſummo. ſup oēs aureolas in ſummo. accidētalia pre-
mia in ſummo ¶ Itē primo ē hō viator ⁊ nō cōprehēſor. poſtea com · Nō eſt viator
p̄henſor ⁊ nō viator. ipe aūt nō aliq̄n viator aliq̄n cōprehenſor. ſ3 ſil
viator ⁊ cōprehenſor. Itē viatoꝝ doctor. cōprehēſoꝝ coronator. via
toꝝ ⁊ cōprehenſoꝝ adunator ¶ Itē gloria redēptoris triplex fuit. q̄a · Glīa redēpto
hominū liberator. demonū ſupator nature exaltator Itē gloria crea- · riſ triplex fuit
tōis triplex fuit. miſcdia in ſanctis. iuſticia in damnatis. glorioſus i
ſeipſo. Itē habuit gloriā creatoris iuſtificatoris glorificatoris. Si
autē ꝯſideret bn̄dictio iſta quātū ad partes integrales tunc eſt bene
dictio quantum ad eſſentiam vel principium ¶ Iſte fructus benedi- · Fruct⁹ bn̄dia
ctus triplicem habuit originem. benedictā trinitatem per creationē · triplicē.
bn̄dictā matrē ꝑ natiuitatē. bn̄dictū patrē q̄tū ad gn̄atōe3. Quātū

ad eſſentiã benedictus fuit tripliciter ſm Bernardũ. Odore. ſapore
ſpecie. odore implens cognoſcitiuam inq̃ʒtum verum. ſapore refici-
ens affectiuam inq̃ʒtum bonũ. ſpecie beatificãs comprehẽſiuã inq̃ʒ-
Albertus tũ ſummũ fuit ⁊ arduũ Albert⁹ Addamus ⁊ nos odori ⁊ ſapori ſpe
ciei valorẽ. valet in medicamẽtũ ꝯtra oẽ malũ in cibũ habẽtẽ oẽ dele
ctamẽtũ. in p̃ciũ ꝯpans oẽ bonũ Itẽ q̃ʒtũ ad efficiẽtiã duplex ẽ bñ-
bñdic. duplex. dictio. actiua. ſ. ⁊ paſſiua. Actiua triplr. q² bñdixit nos in eẽ nature
glĩe ⁊ gratie. vñ p̃s. Bñdicat nos de⁹ deus noſter bñdicat nos deus.
Itẽ bñdixit nos bñdictõe corpali. ſpũali ⁊ celeſti Paſſiua triplr. q²
paſſiua triplex nos bñdicimus cũ corde. ore ⁊ opere. vñ p̃s. Bñdic aĩa mea dñm ⁊
oĩa q̃ intra me ſ͛t Bñdicimus cũ ore. vñ. Bñdicã dñm in oĩ tpe ſp
laus ei⁹ in ore meo Bñdicim⁹ cũ ope. vñ p̃s Bñdicã dñm in vita.
Ad obiecta ¶ His viſis reſpõdemus ad obiecta. qđ g̃ querit᷑ de copulatõe dđm
ꝙ hic ponit᷑ copulatio q̃ ꝯtinet alteri⁹ finẽ Ad obiectõem ad angeli-
cã ſalutatõem ⁊ ad pſonã filij ptinẽtẽ ⁊ etiã vt notet inter filij bñdi-
ctionẽ ⁊ matris dilectõem aliquã. q̃ʒuis tñ ſm allegoriã ad aliã pti-
neãt rõnẽ. ipa eñ ẽ bñdicta p bñdictõem fruct⁹. vñ ſua bñdictio de-
ſcẽdit a bñdictõe filij. Itẽ angelus nõ addidit bñdict⁹ fructus ven-
Angelus. tris tui. q² nõdũ fructus ei⁹ fuit fruct⁹ vẽtris. ſʒ ipm q̃ſi pmiſſum in
Eccl'ia addit h̃ qđ đt. bñdicta tu in mulierib⁹. fructũ ꝯph̃edit. eccl'ia aũt q² ſibi ex-
hibit⁹ ⁊ btĩſſime ꝟgini ꝯmẽdat⁹ ipa appoſuit Ordo pʒ ex ſufficiẽtia
Itẽ quare nõ dixerit fili⁹ vẽtris ⁊c̃. q² cõe ẽ ad ſpũalẽ ⁊ carnalẽ gene
Fruct⁹ vẽtris ⁊ ratõem. ⁊ oĩno maxime cũ hac determinatõe vẽtris q̃ ẽ locus gñatio
nõ corporis nis carnal'. pp̃ter qđ etiã nõ đt corpis ſʒ ventris vt veritas gñatiõis
Querit᷑. plus exprimeret᷑ ⁊ falſitas heretica plus ſopiret᷑. Itẽ quare nõ deter-
Solutio minauit reſpectu cuius eſſet bñdictus. Dicimus ꝙ ſm omnẽ ſigni-
ficatõem. ⁊ ſm omnẽ ſuppoſitionẽ. ⁊ ſm omnẽ partẽ. ⁊ omni mõ. et
in oĩb⁹ benedictus fuit. ⁊ eius bñdictio p nihil ſpecificũ coartari po-
bñdicti. marie tuit Benedictio quoqʒ btĩſſime virginis p hoc qđ đr in mulieribus
nõ reſtringit᷑ ſed cã ⁊ origo oĩs benedictõis monſtrat᷑. Concedimus
etiã ꝙ dñs noſter ieſus chriſtus habuit oẽs dignitates matris ſue.
vel in ſe vel in equipollẽti excellẽtiſſimo ꝯgruẽti Habuit g̃ bñdictio
Uirgo et pr̃ nẽ ꝯiugalẽ. q² ſponſus fuit vniuerſalis ecclie. Itẽ virgo fuit ⁊ pater
q² ꝟbo veritat' gñauit. ⁊ ex aq̃ ⁊ ſpũ ex mr̃e eccl'ia oẽs regenerauit Itẽ
ſicut ipa mr̃ dei ita ⁊ ipe fuit fili⁹ dei. et pl⁹ ẽ eẽ filiũ dei q̃ʒ mr̃em dei
Itẽ plus ẽ eſſe filiũ ꝟginis q̃ʒ eſſe virginẽ ꝟginũ. q² ſi ipe chriſt⁹ eſſet
virgo virginũ ſequeret᷑ ꝙ ipa mater ſua nõ eſſet virgo Item plus eſt
eſſe benedictum fructũ ventris q̃ʒ habere fructũ ventris Cõcedimus
etiam ꝙ a filio ſuo in omnibus priuilegijs ſuis antecellit᷑. nec in hoc
laus matris ſue diminuitur. ſed exaltat᷑ in eo ꝙ non tñ genuit ſibi
Maria exce- filiũ coequalem ſed infinitũ meliorẽ ꝙ etiam ex hac parte quodam-
dit᷑ a filio

modo infinitat bonitatē matris .oīs em̄ arbor ex fructu cognoſcit
ꝓprio. vñ ſi bonitas fructus bonificat arborem infinita bonitas in
fructu adhuc oſtēdit infinitā in arbore bonitatē

SEquit̄ que cū audiſſet turbata ē Querit̄ ḡ quare turbata fuerit
btiſſima v̄go. ꝛ videt̄ p̄mo ꝙ de angelica viſione. ꝛ h̄ ꝓbat̄ a ſili Rō prima
Luce p̄. de Zacharia Apparuit illi angel⁹ dn̄i ſtans a dextris altaris
incēſi. ꝛ Zacharias turbatus ē vidēs ꝛ timor irruit ſup eū. ḡ ex viſi
one āgelica ē turbatio ꝛ timor ¶ Itē Grego. O inꝗtā miſeriā cecidi 2
mus. q̄ etiā bonos angelos formidamus. Itē ſup iā dictū textum
Luc. glo. Sicut humanus defect⁹ ē terreri. ita angelice bonitatis eſt
pauētē de ſuo aſpectu blādiēter ꝯſolari. ḡ pauor ē de angeloꝝ aſpectu
Itē Luc. ij. Angelus dn̄i ſtetit iuxta illos ꝛ claritas dn̄i circūfulſit il
los Et ſequit̄ Timuerūt timore magno Itē Mat. vlti. d̄r ꝙ aſpectus
angeli erat ſicut fulgur Et d̄r poſt. ꝙ pre timore aūt ei⁹ pterriti ſt̄ cu
ſtodes. ḡ ex viſione angeli ē timor ꝛ turbatio. Itē Iudicū. xiij. Uir
aūt venit ad me habēs vultū angeli terribilē nimis. ḡ ex viſiōe vult⁹ Contra.
angeli ē terror ¶ Cōtra obijcit̄ Que cū audiſſet turbata ē in ſermone 1
ei⁹. i. āgeli. ḡ nō in viſione ¶ Itē alij dat̄ diſcretio ſpirituū. vt dictū ē 2
ſup̄. ḡ turbat̄ nō ex viſiōe. ¶ Itē ipa angelos cognouit p ſpeciē. ¶ Itē 3 et 4.
aut cognouit ꝛ nō fuit turbata aut non cognouit ꝛ ſic fuiſſet dubia
qđ ē ridiculoſum dicere ¶ Itē Abraā Loth Ioſue ꝛ alij pr̄es veteris 5
teſtamēti viderūt angelos. nec fuerūt turbati. ḡ nec ipa. q̄ illa a nul
lo illuſtriū vincit̄. Sȝ ſi ꝓpter h̄ d̄r ꝙ fuit turbata in ſermone ¶ Cō Contra.
tra turbatio ē a malo ꝛ a ꝯrio. ſȝ in iſto ſermone nihil erat mali vel 1
ꝯriū. ḡ de iſto ſermone nō turbat̄ ¶ Itē nec in nūciato ē aliq̄ ad ipſaȝ 2
ꝯrietas. ḡ nec p illū nec p nūciū turbat̄ ¶ Itē ꝯmina⁹ ē cā turbatōis 3
ḡ ꝯſolatio ē cā exultatōis ¶ Itē ex prudētia noue ſalutatōnis formā 4
mirat̄. videt̄ ḡ ꝙ iſta turbatio fuerit ex ammiratōe. ¶ Querit̄ ḡ ſi fue Queritur
rit turbatio āmiratōis. ꝛ videt̄ ꝙ nō Legit̄ de ſctō Aug. q̄ nō ſatia
bat̄ altitudinē diuini ꝯſilij ꝯſiderare dulcedīe mirabili ſup ſalute ge
neris hūani. ḡ illa āmiratio ē bona. ḡ nō ē ꝓhibēda Sȝ iſtā turbati
onē remouet angel⁹ dn̄i dicēs. ne timeas maria. ḡ iſta turbatio non
fuit āmiratōis Uel d̄r ꝙ fuerit dubitatōis. ¶ Cōtra h̄ d̄t Ambroſi⁹ Contra
nō ꝯturbat̄ qđ neſcit an pteritū ſit an futuꝝ Itē bern̄. d̄t Dubiā ꝯſo
lat̄ Sȝ ꝛ ſi ꝓpter h̄ dicat̄ eē turbatio dubitatōnis. ꝯtra h̄ d̄t glo. in
hūc modū Cū ſara riſit in ꝓmiſſiōe filij. ꝛ in ꝓmiſſiōe dei maria di
xit Quomō fiet iſtud. cur nō fuit vtraq̄ȝ muta facta ſic Zacharias. q̄
ſara ꝛ maria nō dubitauit faciēdū qđ ꝓmittit̄ ſed querūt modū. er
go hic nulla fuit turbatio dubitatōis. ergo ꝛc.

POſt h̄ querit̄ de h̄ qđ d̄t Et cogitabat Et obijcit̄ in hūc modū
Cogitatio ē decurſus rōnis de vno oppoſitoꝝ ſup reliquū. vñ Rō prima

dr cogitatio q̄ſi coagitatio. ſꝫ vbi fluctuatio ē de vno oppoſitoꝝ ſup
2 reliquū ibi ē dubitatio. ğ videť ꝙ hic fuerit dubitatō ¶ Itē Bernar.
Sciebat ꝟgo prudēs ꝙ angelꝰ ſathane ſepe trāſfigurat ſe in angelū
lucis. ⁊ qꝛ nimiū ſimplex ⁊ humilꝰ fuit nihil tale ab āgelo ſperabat. ⁊
ideo cogitabat q̄lis eſſet iſta ſalutatio Tūc angelꝰ intuitus ꝟginē et
varias eā ſecū voluere cogitatōes facilime ꝯphēdēs pauidā ꝯſolať
et ꝯfirmat dubiā. ğ videť ꝙ hec cogitatio fuit ꝑ modū dubitatōnis
3 ¶ Itē ibidē Bern. Solēt ꝟgines q̄ vere ſūt ꝟgines ſꝑ pauere ⁊ nūq̄ꝫ
ſecure eē ⁊ vt caueāt timēda etiā tuta ꝑtimeſcere ſciētes ſe in vaſis fi‑
ctilibꝫ p̄cioſum portare theſauꝝ ⁊ nimis eē arduū viuere angelos in
ter hoies. ⁊ in terris more celeſtiū ꝯuerſari ac in carnē vitā celibē du‑
cere. ꝓinde qđ q̄d ortū fuerit ſuſpicāť hoim inſidias totū eē. ⁊ ꝯtra
ſe exiſtimāt eē machinā ideirco ⁊ Maria turbata ē Ex hac autorita‑
te ğ iteꝝ videť ꝙ turbatio ⁊ cogitatio fuit cā timoris ⁊ dubitatōnis

Rō prima timor diuidiť

Deinde ſeq̄ť Ne timeas Et q̄riť cur hmōi timor h̄ remoueať. Et
videť ꝙ nullus h̄ vere poſſit remoueri. qꝛ vt Damaſcenus dī ti
mor diuidiť in ſex. in ſegniciē. in erubeſcētiā. in verecūdiā. in admira
tōem. in ſtuporē. in agoniā Segnicies ē timor future opatōnis. ille
nō fuit h̄. qꝛ ei nihil nūciať opandū Erubeſcētia ē timor in expectatōe
ꝯuicij. ⁊ ille q̄q̄ꝫ nō ē hic. Verecūdia ē timor in turpi actu. ⁊ de h̄ ni‑
hil hic. Ammiratio ē timor ex magna imaginatōe. ꝯtra illā nō ē ne‑
ceſſaria ꝯſolatio. vt dictū ē Stupor ē timor ex incōſueta imaginati
one. hic āt nihil de imaginatōibꝫ agebať Agonia āt ē timor ꝑ caſum
vel īfortuniū Mēte eñ timore īfortunate actōis agonizamur. hic
q̄q̄ꝫ de īfortunio vel caſu nihil. ğ nō fuit agonia. ⁊ ſic nullꝰ timor. Et
ſic fruſtra remoueť timor vbi nullꝰ ē timor ¶ Itē ſi āmiratiōis timor
2 ille nō ꝓhibeť. ¶ Itē nō ē timor niſi ꝯtra malū. qꝛ nihil timeť timore
3 remouibili niſi culpa vel pena ¶ Itē ꝑfectis nulla timenda ē pena. ğ
4 fruſtra. vñ Actuū. viij. Ibāt apl̄i gaudētes ⁊c. ¶ Itē laus plus exci‑
5 tat ad morē q̄ꝫ ad timorē. ğ cū nihil p̄ceſſit niſi qđ fuit de laude nullꝰ
debuit timor ei remoueri. ¶ Sꝫ Cōtra glo. Ex verecūdia pauet. Itē
alia glo. Trepidare ꝟginis ē ⁊ ad oēs viri igreſſus vereri. ğ videť ꝙ

Rō prima

Rñ De verecūdia. vtꝝ btiſſima ꝟgo habu (ex verecūdia timuis
it verecūdiā Et videť ꝙ ſic. glo. ex verecūdia pauet. Itē alia
Elizabeth ex culpa erupuit Maria de verecūdia. ī muliere eñ modꝰ
2 pudoris augeť ¶ Itē Ecci. xx. Gra ſup grām mulier ſctē ⁊ pudorata
3 ¶ Itē pudore bono repletꝰ dei famulꝰ ſtupri nephas ꝓhibuit. ¶ Itē
4 Hyere. iij. Facies mulieris meretricis facta ē tibi. noluiſti erubeſcere
5 et h̄ ē malū. ğ verecūdia ē bonū ¶ Itē Ecci. xxiij. Aio irreuerēti ⁊ īfru
nito ne tradas me Et Ecci. iiij. Eſt ꝯfuſio adducēs gliam Et Damaſ
ce. de erubeſcētia dī Optia ē hec paſſio Idē de verecūdia dī. qꝛ nō ē iſ[...]

parabile ad ſalutē Jtē erubeſcētia res ſalutifera ē Ex his oīb9 patꝫ ꝙ
erubeſcētia ē bonū ⁊ verecūdia. ḡ ipam habuit btā v̄go cui nullū de
fuit bonū cui9 pura creatura capax fuit ¶ Sꝫ ꝯtra Damaſ. dr̄ Uere Contra.
cūdia ē de turpi actu Sꝫ nihil fuit turpe in btiſſima v̄gine. ḡ nec ve j
recūdia ¶ Jtē Adā nō habuit verecūdiā an̄ pctm̄. ſꝫ poſt viderūt q2 2
nudi erāt ⁊ fecerūt ſibi periſomata ¶ Jtē q̄ nō q̄rit ſibi gl'iam nō ſētit 3
ꝯtumeliā. vt dr̄ Hiero. ſꝫ hūilima v̄go nullā q̄ſiuit gl'iam. ḡ nō ſen
ſit ꝯtumeliā. ḡ nō habuit verecūdiā Sꝫ ſūme fuit hūilis. ḡ voluit vil'
Re. De deo Utrꝫ ipe hūit verecūdiā Et videt̄ ꝙ nō. q2 (reputari
dr̄ Damaſce. ꝙ ea aſſumpſit q̄ in natura nr̄a plātauit. ſꝫ ve Rō prima.
recūdiā nō plātauit. ḡ nō habuit verecūdiā. ¶ Jtē verecūdia ē ſeq̄la 2
pcti. ḡ nō habuit eā ¶ Sꝫ ꝯtra. paſſio hec ē meritoria. ḡ ē bona. ḡ ha Contra j
buit eā ¶ Jtē ipa ē natural'. ḡ ⁊c. ¶ Jtē oīa aſſumpſit p̄ter pctm̄ ⁊ igno 2 et 3
rātiā. ſꝫ verecūdia neutrꝫ horꝫ ē. ḡ habuit verecūdiā ¶ Jtē ps Uerecū 4
dia mea ꝯ̄ me ē ¶ Jtē qm̄ ꝓpt̄ te ſuſtinui opprobriū ¶ Jtē. tu ſcis im 5
ꝓperiū meū ⁊ ꝯfuſionē meā ⁊c Has autori. exponit glo. de deo. ḡ hūit
Re. De Jnueniſti em̄ grāꝫ Et q̄rit̄ q̄d ſit grāꝫ īuenire (verecūdiā
Si h̄ ē ꝑditā recupare. h̄ aūt ē multis cōe Jtē ſi h̄ ē ꝑditam
p̄mo recupare tūc btā virgo grām nō inuenit. ſꝫ Adā ⁊ eua eā p̄mo
recupauerūt Jtē ſi īuenire ē p̄us in rōne īuenire. ſm̄ h̄ p̄m9 angel9 vel
p̄mus hō grām inuenit. ¶ Querit̄ ḡ vtrꝫ btiſſima virgo meruit fieri Queritur
mr̄ dei. Et videt̄ ꝙ ſic. q2 dr̄ Aug9. Tuo ſingulari merito mūdo ſuc
curriſti ꝑdito ¶ Jtē ꝓpter v̄tutes gratuitas ē ꝓ̄pe meritū. ſꝫ dr̄ Aug9 j
q2 ſola hūilitas genuit deū nobis ¶ Jtē Bern̄. Quia corp9 xp̄i ⁊ aīa ⁊ 2
diuinitas tria ſt̄ſata q̄ miſcuit mulier euāgelica. ⁊ ꝙ fermētū ē fides 3
virginis. ḡ mediāte fide facta ē mr̄ dei. ſꝫ a fide ē meritū. ḡ meruit fie
ri mr̄ dei ¶ Jtē Elizabeth ad ipam Luc. p̄. Beata q̄ crediditi qm̄ pfi
cient in te ¶ Jtē ꝓpter credere ē btā. ḡ merito fidei ē btificata ¶ Jtem 4
maius ē hre gl'iam eternā q̄ꝫ eē matrē dei. ſꝫ illud p̄t hō mereri. ergo ⁊ 5
iſtud Si dicat̄ ꝙ de ꝯgruo ſꝫ nō de ꝯdigno h̄ nihil dictū ē. q2 vitam 6
eternā nō meret̄ q̄s de ꝯdigno. q2 nō ſunt ꝯdigne paſſiones tempo Si dicat̄
ris hui9 ⁊c. ad Ro. viij. nullū em̄ tēporale digne valet eternū ¶ Jtem
Aug. in yſaac facta ē repromiſſio ⁊ precib9 ſanctorꝝ iuuāda eſt dei pre 7
finitio. ergo ſi precib9 pōteſt obtineri gratia gratū faciens multo for
tius gratia gratis data. ¶ Jtem Aug9. ꝙ beatior eſt ꝯcipiens fide q̄ꝫ
carne. ergo ſi ꝑ virtutes gratuitas eſt alicui mereri gratiam fidei etiā 8
per virtutes poteſt mereri fieri mater dei. ¶ Jtem Luce p̄. Ne timeas 9
zacharia quoniā exaudita eſt oratō tua. ḡ oratōe meruit ꝙ Elizabeth
fuit mater. Sed dicit gloſa ꝙ Elizabeth que eſt dei mei ſaturitas
ſignat mariā que plena fuit. obtentū ergo ⁊ ſignificatū potuit vel p̄t
merito obtineri.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De eo qđ eſt apud deum.

Apud dn̄m re
perit tripl'r.

DEinde querit̃ de h̄ qđ ē apud deū Solet eñ ꝑpoſitio apđ dn̄m
in trib⁹ ſcatōib⁹ repiri. qn̄qz eñ ſignat eq̄litatē eſſentie. vt illđ
Verbū erat apud deū Joh. p̄. Qn̄qz ſit⁹ eq̄litatē ſm q̄ nec ponit̃ ad
ſup̄ vl' infra. vn̄. iij. Regū ca. ij. Poſitus ē thronus m̄ris apud thro
nū regis. iuxta hūc modū đr mr Jeſu ⁊ diſcipul⁹ quē diligebat ih̄s
ſtare iuxta crucē Joh. xx. Qn̄qz apud vel iuxta đr reſpectiue. ſm quē
modū dicūt̃ alie mulieres ſtare iuxta crucē non iuxta crucē abſolute
ſz reſpectu turbe q̄ lōgi⁹ ſtabat. vn̄ ⁊ dicūt̃ a lōge ſtare reſpectu m̄ris ⁊
diſcipuli q̄ ꝓpe ſtabāt ſiue iuxta Mediū eñ in ꝯpatōne ē inter duo
extrema ¶ Querit̃ ḡ q̄ iſtoꝝ modoꝝ h̄ ſumat̃ Et videt̃ q̄ vltimo. ipa

Querit̃.

eñ iuenit grām ꝓpinq̄orē q̄z aliq̄ creatura. nō tn̄ ſimpl'r eq̄lis ſit⁹ po
tuit eē cū deo. ipoſſibile eñ ē in ſitu vel in aliq̄ creaturā eq̄ri deo. ḡ ſi đr
q̄ ad aliq̄d eē apđ deū q̄ h̄ ſit reſpectu aliaꝝ creaturaꝝ ¶ Qđ āt ſcđo
ſumat̃ ſic videt̃. qꝛ ē regine apud regē eē iuxta illđ Aſtitit regina a dex
tris ⁊c. vn̄ mulier facta fuit de latere viri. Sil'r lat⁹ m̄ris apud filiū
iuxta illđ. poſit⁹ ē thron⁹ m̄ris reg̃ iuxta thronū reg̃ ⁊c. ¶ Itē q̄ etiā
ꝑmo h̄ ſumi poſſit videt̃. vna ē maieſtas regia a q̄ rex ē rex ⁊ regia re
gina. ḡ coequāt̃ illa. ḡ apud p̄t dicere eq̄litatē in illa. vl' ſic. fili⁹ đr eē
apud matrē ꝓpter idētitatē nature in q̄ vnū ē cū matre ſicut ⁊ alia

Querit̃ dr̄ia
īter apđ ⁊ corā

natura vnū ē cū p̄re Et ſic p̄t ibi ſumi ꝑmo apđ ¶ Itē q̄rit̃ q̄ ſit dr̄ia
inter apud ⁊ corā ſm q̄ in alijs repit̃ q̄ inuenerūt grām corā dn̄o vel
in oculis ei⁹. ⁊ Vtꝝ grāz habere apud deū ꝓpū poſſit eē ꝟgis glīoſe
¶ Ad p̄dicta ſoluēdo dicimus q̄ btā ꝟgo ꝯmemorās p̄teritā humi

R̄ſ
maria audiuit

litatē ⁊ ammirās p̄ntis ſalutatōis ſublimitatē. ſperāſqz future iple
tōis veritatē Que cū audiſſet humil'r. diligēter. prudēter. reuerēter. le
tāter. credēdo. ſperādo turbat̃. āmirās dei potētiā. ſapiētiā. miſcdiaꝫ.
charitatē. veritatē. hūilitatē. miſcdiam. dignitatē. ſalutatōnis dei no
uitatē. reꝝ īmēſitatē. ſui puitatē Propter cautele timorē. ꝓpter verecū
diā ꝟginalē cogitabat lecta dictꝫ ꝯpando. eue deceptōem recordādo
locutōis p̄cipitiū ꝯfugiēdo. ꝯſuetudinē meditatōis exhibēdo. vſuꝫ
prudētie exercēdo. modū reſpōſionis ordinādo. ſe īfallibilē recogno
ſcēdo. nos ad prudētiā īuitādo Cogitabat inquā q̄lis q̄z admirabil'
q̄z venerabil' q̄z ſalubris q̄z ſublimis q̄z ſubtil' q̄z familiaris q̄z gn̄alis

ſalutatio fuit a
p̄re dictata.

q̄z ſpecial' eſſet iſta ſalutatio Iſta dico a deo p̄re dictata. a filio ſcripta.
a ſpūſctō nūciata. ab angelo portata Iſta inquā ſalutatio q̄ fuit ſalu
tis opatio. inchoatio. portatio. ꝑfectio. augmētatio. ꝯfirmatio. ꝑpe

Cui Angelus

tuatio Cui angel⁹ Ne timeas regis magnitudinē. tui puitatē. ſermo
nis falſitatē. reꝝ incōphēſibilitatē. ſentētie ambiguitatē. ꝑmiſſi ꝓtra
ctōem. ſalutꝭ amiſſionē. recēti diminutōem Ne timeas inquā. qꝛ iue

maria īuenisti

niſti nō creaſti vt de⁹. nec ſp̄ habuiſti vt fili⁹ tu⁹. nō rapuiſti vt ꝑm⁹
angel⁹. nō ꝑdidiſti vt parēs ꝑm⁹. nō emiſti vt Symō mag⁹. ſz inue

niſti. q̇a q̄ſiuiſti vbi fuit vt ꝟgo prudẽtiſſima. nõ abſcõdiſti vt doc-
trix fideliſſima. ſ; reddidiſti vt mater mũdiſſima. Inueniſti eñi ĩquã
dei miſerantis charitatẽ. ꝓmittẽtis veritatẽ. hõinis neceſſitatẽ. tui ad
hec idoneitatẽ. Inueniſti inquã gratiã increatã. ⁊ ĩ illa ⁊ cũ illa oẽm
creatã. venerũt eñi tibi oĩa bona pariter cũ illa. creatã autẽ ſpiritualẽ
⁊ corporalẽ. ſpiritualẽ generalẽ. ſpecialẽ. ſingularẽ. generalẽ ſummita
tẽ charitatꝭ. ſpecialẽ ſummitatẽ oĩu; q̄ ſingulariter fuerũt in alijs. ſin
gularẽ ſummitatẽ q̇a cõprehẽſa ẽ duodeci; ꝑuilegijs. Corporalẽ ſilr
generalẽ. ſpecialẽ. ſingularẽ. generalẽ q̄ corporis reſurrectõe; ſpecialẽ
ꝟginitatis integritatẽ. ſingularẽ ꝟginalis vteri fecũditatẽ. Hec autẽ
oĩa ĩueniſti apud deũ. Apud dico ꝓpinq̄ſſima ſil'itudine. dignitate. Apud dico
familiaritate. natura. veritate. ⁊ h; apud deũ creatorẽ recreatorẽ iuſtifi
catorẽ glorifitatorẽ. His vtiq; p; ſolutio ad obiecta Cõcedim⁹ eñi ꝙ Solutio
beata ꝟgo in ſermone ſalutatorio ⁊ laudabiliſſimo ꝯſolatorio ĩſtru
ctorio credibili. delectabili vtili honorabili ãmirabili. ſermone inquã
quẽ veritas miſit q̄ a veritate nũq; receſſit. q̇ falli nõ potuit. nec fallere
voluit. In iſto inquã ſermone fuit beata ꝟgo oĩphario ĩmutata. ĩ ſen beata ꝟgo
ſu ꝑ verecũdiã ꝟginalẽ de angelica viſione in ſpecie viri. in reſpõſio-
ne ꝑ timorẽ cautele de deceptione. ĩ intellectu ꝑ laudes ãnũciatõis de
ꝓmiſſoꝝ ⁊ nũciatoꝝ magnitudine in ſmone. P; etiã ꝙ nõ ẽ turba- turbatio ẽ de
tio tãtũ de malo ſ; etiã de magno. Itẽ nõ ẽ timor tm̃ mali ſ; etiã ma magno
gni. Vñ Damaſ. Ammiratio ẽ timor ex magnoꝝ imaginatõe. Stu
por vero ex incõſueta imaginatõne P; ğ q̄lis fuerit turbatio. q̄lis co q̄lis turbatio.
gitatio. q̄lis timor. q̄lis ſalutatõ. q̄lis ⁊ q̄ gr̃a quã ĩuenit. Inuenit au cogitatio. ſalu
tẽ. q̇a hũano generi ꝑditã ꝑmo recuperauit. Hoc Abraã nõ fecit nec tatio. gratia
Adã. imo ꝑ ipa; oẽ; grã; rehabuerũt vt p; in ꝑuilegio mr̃ oĩm ⁊ ꝑ
uilegio porta celi Cõcedim⁹ etiã ꝙ apud ibi pt ſumi q̄libet illoꝝ triũ
modoꝝ ſicut dictũ ẽ in opponẽdo. ¶ Seq̄t ecce cõcipies.

NR ꝑmo de ꝯceptõne de q̄ facta ſit cõceptio tãq; de cã efficiẽte ꝑ Rõ prima
appropriationẽ. Et videt ꝙ de patre. Cõceptio eñi fuit de ge
nerãte. pr̃is autẽ ſoli⁹ ꝓpriũ ẽ generare. ğ ſi alicui d; apppropriari d;
appropriari ꝑſone patris ¶ Itẽ generatõ tẽporalꝭ imago ẽ gñatõnis 2
eterne. ſ; illa ẽ ď patre igit ⁊ iſta ¶ Itẽ idẽ ẽ nob filiũ dare ꝙ gñatio tẽ 3
poralis. ſ; iſta datio ẽ a patre ğ ⁊ ꝯceptio Quod autẽ filio d; appro filio d; appro
priari ſic ꝓbat Triplex ẽ op⁹. creatio. recreatio ⁊ gl'ificatio. ſ; creatio priari probat.
appropriat patri gl'ificatio ſpũiſcõ. ğ ⁊ recreatio filio ¶ Itẽ ab illo di Rõ prima.
cit fieri ꝯceptõ q̄ agit ⁊ remanet ĩ gñatio. ſ; h; fuit tm̃ ĩ ꝑſona filij ğ ei 2
ꝯuenit ꝯceptio tm̃ ĩ ꝑſona filij ¶ Itẽ exinaniuit ſeipu;. ſ; h; fuit ĩ ꝯce 3
ptiõe. ğ ꝯceptio fuit ab ipo Qđ ãt de ſpũſcõ debeat fieri iſta ꝯceptio
p; ꝑ euãge. vbi ſic d; Inuẽta ẽ in vtero hñs de ſpiritu ſcõ Itẽ iſta ꝯcep
tio ẽ op⁹ ſũme benignitatꝭ ğ d; appropari ſpũiſcõ In euã. nazareoꝝ

q̄rit̃ ꝺe p̄r̄e conceptí dicit̃. Deſcẽdit ſup eũ fons oĩs ſp̄ũs ⁊ dixit. Hic ē filiꝰ meꝰ dilectus
Juxta h̄ q̄rit̃ vtrũ ſp̄ũſſanctꝰ ſit pr̄ illiꝰ ↄcepti. Et videt̃ ꝙ ſic Quic
q̄d em̄ ē ab alio operãte vt cã efficiẽte illð ē mater vl' illð ē pater. ſꝫ bta
ta v̾go ē mr̄ dei ⁊ ↄcepit filiũ de ſp̄ũſcõ. g̃ ſic ipa ē mr̄ ita ſp̄ũſſcũs ē pr̄
Rõ pᵃ Nūc q̃ tãq3 de materia fit iſta ↄceptio Et videt̃ ꝙ de carne. q̃a di
2. cit Aug. ꝙ de carne btiſſime v̾ginis carnē ſibi aſſumpſit ¶ Itē
in momẽto facta ē iſta formatio ⁊ vnio corpis cũ aĩa. g̃ cũ vicinioꝛ ſit
3. caro ad corpꝰ q̃3 ſit ſanguis. videt̃ ꝙ de carne ↄceptꝰ ſit ¶ Itē ð illo aſ
ſumpſit corpus qð deſcẽdit de adã. igit̃ nõ aſſumpſit de ſanguine. p
batõ medie. dicit ph̄s Sanguis ē vltimũ nutrimẽtũ i habẽtibꝫ ſan
guinē. g̃ ſanguis ē de cibo. g̃ nõ deſcẽdit de adã g̃ nõ aſſumpſit de ſan
Cõtra primo. guine Cõtra Dam̄. Ex caſtiſſimis ſanguinibꝫ v̾ginis ⁊ carne aĩata ra
2. tionali vl' itellectuali ſubſiſtit ¶ Itē ſanguis potẽtia ē totũ corpꝰ. pꝫ
q̃a ſemē deſcindit̃ de ſanguine de cãbio vt dicit Auicẽna. caro at̃ nõ ē
potẽtia totũ corpꝰ. g̃ nõ potuit accipe de carne Ita etiã ē i aliȷs hoībꝫ
3 ꝙ corpus eoꝝ coagulat̃ de ſanguine matris ⁊ nõ carne ¶ Itē rationi
bꝫ ↄſentiũt q̃dã ⁊ dicũt ꝙ tm̄ de ſanguinibꝫ ↄceptꝰ ſit. ⁊ vbi autorita
tes dicũt ipꝫ ↄceptũ de carne dicũt ibi ſumi carnē p ſanguine. ⁊ di
cũt. q̃3uis de cibo ſit ſanguis ⁊ materialr̄ nõ deſcẽderit ab adã. i ipſo
tm̄ fuit v̾tꝰ gñatiua ⁊ nutritiua q̃ nõ ſm ee ſꝫ ſm originē fuit i Adã
Cõtra. ¶ Cõtra h̄ obȷcit̃ i hũc modũ ſm ph̄iã naturalē Ad cõſeruatõez idi
Digeſtio p̄ma uidui ⁊ ſaluatõez ſpeciei hec ē vna obiectio q̃drimẽbris ſm ꝙ ponũt̃
q̄ttuoꝛ digeſtiões Pria digeſtio ē i oꝛe quã pbãt ex eo ꝙ aliquã opa
tiõez ⁊ effectũ plꝰ hꝫ res maſticata q̃3 nõ maſticata. Secũda fit i ſto
macho vbi ſegregat̃ ſubtile a groſſo. ⁊ cõſtat ꝙ ad huc neutꝝ ē pars
corpis. Tercia fit in epate vbi fit vlterioꝛ ſegregatio puri ab ipuro
⁊ cõſtat ꝙ adhuc neutrũ ē initiũ corpis vl' pars corpis Quarta fit in
mẽbris vbi trãſmittit̃ totũ purũ mag̃ ppũ ⁊ illð ad mẽbra trãſmi
Tria facit ſuꝫ tria facit Primũ ē ꝙ nutrit ⁊ ſaluat ſubã ſuſcipiẽtis. reſtauratq3
deperditũ ↄtinue defectiõis q̃ ē ex caloꝛe naturali agẽte i ſuã materiaꝫ.
Secũdũ ē ꝙ eãdē ſubaꝫ etiã augmẽtat ⁊ deducit vſq3 ad debitã quã
titatē ſi ē citra. Terciũ ē ꝙ illð qð his duabꝫ actionibꝫ ſupfluũ ē trãſ
mittit ad viã gñatiõis ⁊ fit ſemē qð ē ſupfluũ q̄rte digeſtiõis Mõ
q̄rit̃ de illo ſup q̄ro de illo ſupfluo. q̃a aut tm̄ de illo fit deciſio vl' nõ tm̄ de illo. Si tã
fluo Primo. tũ de illo. ſꝫ illð nũq3 fuit corpꝰ generãtꝫ nec ps corpis. q2 in fine q̄rte
digeſtiõis pᵒ ↄuertit̃ in corpꝰ ſi ē neccãriũ. vl' trãſmittit̃ in gñatiõez ſi
2 ē ſupfluũ. g̃ ſi tãtũ de illo ē ppagatio nõ ē eſſentialr̄ ppagatio q̃a nec
aĩa de aĩa nec corpꝰ de corpoꝛe ¶ Itē ſupfluũ nũq3 fuit vnitũ maſſe coꝛ
rupte. ex cuiꝰ ↄiũctiõe ↄtrahit̃ originale. g̃ ille gñatoꝛ priꝰ nõ habuit
3 originale. Itē ſm h̄ nihil eēt in chriſto qð ſm ee fuit in Adã. g̃ non
4 deſcẽdit ad Adã ſm coꝛpolẽtã ſubſtãtiã. qð expſſe ē ↄtra Aug ¶ Itē

ſi dicat̃ ab ipo deſcēdiſſe nō ꝙ aliq̄d ſui fuerit in ipo ſm eē. ſʒ tantū ſm originē aīe vegetabilis ꝛ nutritiue q̄ ē in potētia i ſemine. ꝗ potius deberet dici deſcēdiſſe a pma plāta vl' a pmo animali in q̄ pmā habuit originē aīa nutritiua vl' vegetabilis ¶ Itē cū vegetabilis ꝛ ſenſitiua vna ſubſtātia ſint cū rationali in hōie. ꝛ illa nullā habuit originē ab adā ꝗ nec ſm aīaʒ vegetatiuā ꝛ nutritiuā ab illo mō dicet̃ dn̄s deſcēdiſſe ab Adā. Si diceret̃ ꝙ in ſemine ē v̄tꝰ aīe vegetabilis ꝛ nō in aīa h̄ nihil ē. v̄tus em̄ nō ē ſine ſubſtātia cuꝰ ē v̄tꝰ. ¶ Itē ponamꝰ ꝙ hō tm̄ comedat hominē ꝛ inde fiat ꝓpagatio ¶ Queret̃ in q̄ reſurgat caro comeſti ſiue in generāte ſiue in ꝓpagato ſiue in cōeſto Si in ꝓpagato. ꝗ nihil hʒ comeſtꝰ in q̄ reſurgat. Si āt reſurgat in cōeſto ꝗ nihil ꝓpagatus hʒ in q̄ reſurgat. cū nō acceperit corpꝰ niſi de cōeſto ꝗ de neceſſitate oporteret ꝙ nō reſurgat niſi vnꝰ hō. vel ꝙ ꝓpagatio nō fieret de nutrimēto. ꝗ nō tm̄ de ſanguine qd̄ ē vltimū q̄rte digeſtionis. Et ideo ex hac poſitiōe ſeq̄ videt̃ ꝙ ſit eſſentialis ꝓpagatio. Si āt in generāte. ꝗ nihil hʒ comeſtꝰ in q̄ reſurgat. Itē ſequit̃ ꝙ non ſit peccati original' ꝯtractio. Itē ꝙ dn̄s nō deſcēderat ſm̄ corpolētam. ſubſtātiā ab adā Itē ꝙ nō ſit oīm rex neceſſaria reſurrectō Itē Dam̄. Ex patris bn̄placito ꝛ cooperatiōe ſpūſſancti tribuit creatori creari. plaſmatori plaſmari ꝛ filio dei ꝛ deo incarnari hūanari. ex caſtis ꝛ nō coinq̄natis eiꝰ carnibꝫ ꝛ ſanguinibꝫ pme matris explēs debituʒ Ecce expreſſe dicit ꝙ ex carnibꝫ ꝛ ſanguinibꝫ. nō ꝗ tm̄ ex ſanguine beate v̄ginis.

¶ De mō ꝯcipiēdi

Nr̄ de mō ꝯcipiēdi. Et videt̃ ꝙ fuerit creatio. dn̄s nō ē ſeminās ſʒ p ſpiritūſanctū creās. ꝗ fuit creatio ¶ Itē cū duplex ſit pncipiū mouēs ſcʒ ꝛ mutās. ꝛ mutatio ꝛ creatō ſit opꝰ ſoliꝰ pmi. ꝛ illō qd̄ īmediate exit a pmo pncipio ē creatio. ſʒ ꝯceptio iſta īmediate fuit a deo. ꝗ fuit creatio ¶ Itē q̄cquid fit ſubito nō ē motꝰ ſʒ creatio vl' mutatio. ſʒ iſta ꝯceptio facta fuit ſubito. ꝗ fuit creatio. Item. Hiere. xxxi. Nouū creauit deus ſup terrā. mulier circūdabit virū. ſʒ illa ꝯceptio fuit circūdatio. ꝗ cōceptio fuit creatio ꝗ ꝛc̄. — Rō prima / 2 / 3 / 4

Nr̄ vtrū hec cōceptio fuerit īmediate a v̄tute creata vl' increata Et videt̃ ꝙ a creata. q̄a dicit Dam̄. ꝙ ſpūſſanctꝰ deſcēdit in ipaʒ dās ei v̄tutē ſuſceptiuā ſil' ꝛ generatiuā. ſʒ ḡnatiua ē q̄ actiue generat. ꝗ videt̃ ꝙ īmediate ſit generatꝰ a v̄tute bt̄iſſime v̄ginis. P̄. videt̃ ꝙ ſimpl'r ſit dare v̄tutē ḡnatiuā ad actū i ipa ꝛ ſic ſeq̄t ꝙ xp̄s ſit genitꝰ a v̄tute creata Si āt nō ē ſimpl'r ſʒ v̄tute ſpūſſci ꝛ v̄tute ḡnatiua beate v̄ginꝭ ſil' ꝯceptū efficere. ſic videt̃ eē ꝯmixtio v̄tutū qd̄ ē hereſis. ꝗ dedit ei v̄tutē ḡnatiuā Itē ſi data fuerit ei v̄tꝰ ḡnatiua. ꝗ actus nō ē miraculoſus. ſi em̄ ceco dat̃ oculi nō ē miraculū ſi poſtea videat Cōtra h̄ obijcit̃. cōiūgere ea q̄ ſunt infinite diſtātie ē v̄tutis ꝛ potētie — Rō prima / 2 / 3 / Cōtra pᵒ.

Margin notes: 5; Si diceret̃; Nota; Querit̃.

infinite.eiuſdē āt ꝟtutis ē opari ꝯceptionē ⁊ vnionē q̄ ſil' fuīt in vno
ſ3 in vnione dei ⁊ hōis ſubſtātie īfinite diſtātie ſunt coiūcte.ğ h̄ fuit
a ꝟtute infinita.ğ nō fuit ꝟt⁹ creata.nulla eñ creatura eſt infinita.

Nr̄ Deinde quāto tēpore dñs fuerit in vtero. Et dicit Aug. in li.
de trinitate ꝙ nouē mēſib⁹ ⁊ ſex dieb⁹ ſm ꝙ dicit̄ i Joh.ij.xl.vi
Cōtra primo. annis edificatū ē tēplū h̄. Hoc ē ꝯtra Hiere. Nouū creauit deus ſup
terrā.mulier circūdabit viꝝ.igit̄ ſtatim in ꝯceptione fuit vir.ğ.xl. di
es ⁊ ipi ſex dies fuerūt ſupflui q̄ alijs ſunt nccarij.ğ pri⁹ naſci debuit
2. ⁊ min⁹ eē in vtero q̄3 alij¶ .P.q̄ neceſſitas fuit ꝙ corpus in cōceptiōe
ſtatim vnitū ⁊ formatū fuit cū nō ſic fit in alijs etiā ſi nō eēt peccatū
3. Itē vtrūq3 potuit fieri opatiōe ſpūſſancti.⁊ ꝙ ſtatim eēt pfectū.⁊ ꝙ
xl.vi.dieb⁹.ğ cū ipe noſtrā naturā aſſumpſerit etiā modū aſſumendi
naturalē ⁊ cōmunē obſeruare debuit¶ Itē xp̄s ē ſecūd⁹ Adā vt dicit
4 apl's.i.Chor3.xv.igit̄ debuit in eadē pfectiōe eē in q̄ pm⁹ hō adā fuit
in pfectiōe corpoꝝ.ille eñ pfectionē corporis nō accepit p icremēta.
5. ¶ Itē Deutro.xxxij.Dei pfecta ſunt opa ſ3 illa ꝯceptio fuit īmediate
op⁹ dei.ğ debuit in pfectū corpus terminari. ¶ De partu.

Nr̄ Poſt hec de ptu q̄liter erat egreſſus ab vtero.cū corpus nō
trāſeat p corpus groſſū niſi diuidēdo Ad h̄ q̄dā dixerūt ꝙ
Sol'o dñs diuiſi3 ⁊ ſucceſſiue aſſumpſit q̄tuor dotes corpoꝝ.ſc3 ſubtilitatē
in egreſſiōe de vtero.agilitatē ābulādo ſup aq̄s.claritatē in trāſ figu
Cōtra p° ratiōe.īpaſſibilitatē i cena Sz ꝯtra de veritate ipe habuit corp⁹ groſ
ſū ⁊ materiale ſic cōpetit nature nr̄e naſcēti.ğ ſi alid aſſumpſit h̄ fu
2. it falſitatꝫ ⁊ fictiōis. Itē ſm h̄ egreſſio de vtero nō fuit miraculoſa ſic
poſt reſurrectionē nō fuit miraculoſū ꝙ intrauit ianuis clauſis q̄n
3 habuit ſubtilitatē corpis gl'ioſi. Itē Dyo.de diui.no. Ignoras q̄m nō
ex ꝟgineis ſanguinib⁹ altera pter naturā lege cōpoſit⁹ ſit.⁊ q̄mō ſic/
cis pedib⁹ corpale pond⁹ habētib⁹ ⁊ materie ḡuitatē ſup mare ābula
bat.Manifeſtū ē ğ ꝙ oīa fiebāt p miraculū

Nr̄ Juxta h̄ Utrū btīſſima ꝟgo in ꝯceptōne habuit dolorē vl'
aliquā delectationē. Qđ dolorē habuit videt̄.q̄a ibi fuit di
Cōtra p°. uiſio ⁊ diſſolutio ꝯtinui.ğ dolor Cōtra ꝙ ibi fuerit dilectatio videt̄
2. q̄a pducere ſ' ſe ſile ē naturale.ğ ē dilectabile¶ Itē i ſtatu īnocētie in
3 ꝯceptione fuit delectatio¶ Itē delectatio illa ē naturalis ⁊ nō ē maio
rata p pctm̄ ſ3 minorata.ğ maior fuit i ſtatu innocētie q̄3 illa q̄ ē mō
cū libidine Sz illa ꝯceptio ē ſilis illi cū īmunitate pcti ⁊ libidinis.
ğ maior d3 eē delectatio ſine libidine q̄3 illa q̄ ē cū libidine¶ Itē natu
4 ra nobilior nobiliores h3 opatiōes ⁊ etiā dilectatiōes.ſ3 natura nō
corrupta ē nobilior q̄3 corrupta.ğ etiā nobilior ē ei⁹ delectatio.ğ ⁊ il
li⁹ etiā q̄ illi magꝫ ſilis. Itē btīſſima ꝟgo maximā habuit delectatio
5 nē in eſſendo mater dei.igit̄ in fiendo.

NVerendũ etiã dignũ eẽ videt᷑. vtꝝ aliquã ꝗuitatẽ habuerit be
ata ꝟgo in portãdo. ¶ Et videt᷑ ꝙ ſic. groſſum ꝛ graue additũ
corpi groſſo ꝛ ꝗui neccãrio trahit ipm ſm ſuã īclinatõez deorſuz. ꝛ ſic
ꝗuat neccãrio aliquãtulũ. tñ h̾ nõ videt᷑ repugnare btitudini btẽ ꝟgi
nis. ſꝫ magꝭ eẽ ad meritũ cũ ꝗuari ſit penale. vñ Mat. nr̄ q̄dã ad me
moriã reuocat filio ſuo q̄ ꝛ q̄nta ſuſtinuerit ꝓ ipo ī vtero. Videt᷑ ḡ
ꝙ btã ꝟgo debuit grauari in portãdo. ¶ Sꝫ ꝯ. In ſtatu añ pctm̄ nõ Cõtra p̄o
fuit hmõi ꝗuitas in portatõe. ḡ nec in iſta portatõe cuꝰ ꝯceptio fuit
ſine pctõ ¶ Itẽ h̾ ẽ pure naturale. ḡ nõ fuit penale ¶ Itẽ hr̃e ī ſe ꝛ apd̾ 2
ſe dilectũ nõ ẽ penale ſed delectabile. ḡ btã ꝟgo nõ habuit ꝗuitatẽ 3

NE Poſt h̾. vtꝝ habuerit dolorẽ vl̾ delectatõez in (ī portãdo
pariẽdo. ¶ Et videt᷑ ꝙ dolorẽ. qꝛ ſi in ꝯiũctõe q̄ facta fuit in
cõceptõe fuit delectaꝰ. ḡ in diuiſione q̄ facta ẽ in partu ẽ dolor ¶ Con Cõtra.
tra peperit ſine dolore. Itẽ yſa. Añq̃ꝫ parturiret pepit. Itẽ añ ptũ tm̄
reficiebat᷑ ſm ītellectũ ꝛ tactũ. nũc ãt ſm ītellectũ ꝛ oẽꝫ ſenſuz. ḡ mõ
(maiorata ẽ ſua delectaº

¶ Ad p̄dicta ſm ordinẽ ſoluẽdo dici/ Rñº
mus ꝙ hec ꝯceptio ẽ opꝰ trinitatꝭ appropꝛiabile tm̄ ſpũiſcõ rõnibꝫ aſ cõceptio ẽ opꝰ
ſignatꝭ. Patri ãt ꝯgruit ḡnatio q̄ ẽ in idẽtitate ſubẽ. oĩs eñ pr̄ gene/ trinitatis.
rat in idẽtitate nature ſue. vt deꝰ deũ hõ hoĩem. Itẽ ḡnatio tp̄alis q̄ꝫ/ ꝯgruit patri.
uis habeat cũ eterna ꝯueniẽtiã remotã nõ tñ ꝓpinquã. ī iſta eñ tp̄a
li ẽ dr̃ia eiuſdẽ nature ꝛ eẽntie ſm ſpẽm inter matrẽ ꝛ filiũ. in eterna
ãt nõ ẽ dr̃ia eiuſdẽ nature ꝛ eẽntie inter patrẽ ꝛ filiũ. vñ h̾ nõ appro
p̄at᷑ patri ſꝫ ſpũiſcõ cuꝰ ẽ donoꝝ diſtributio. Itẽ nõ ẽ idẽ filiũ dare
et incarnatõez facere. qꝛ poſſet filiũ dare nõ exñtẽ in carne vt d̾t Au
guſti. in q̄rto de trinitate. Itẽ cum recreatio ꝛ ḡlificatio habeãt ſe ad
inuicẽ ſicut cã ad cauſatũ ſicut vnũ appropꝛiat᷑ ſpũiſcõ ita ꝛ reliquũ.
Itẽ generatũ efficere ẽ dupl̾r. ꝑ modũ efficiẽtis ꝛ ꝑ modũ material̾
p̄mũ iſtoꝝ hꝫ rõem patris. Vñ ãt material̾r facta ſit iſta ꝯceptio di
cimꝰ cũ Dam. ꝙ nõ tm̄ de ſanguine ſꝫ de ſanguinibꝫ ꝛ carnibꝫ btiſſi/
me ꝟginis. Et dicimꝰ ꝙ duplex ẽ humiditas ſiue ſanguis in corpe. Duplex ẽ ſan/
vna nutrimẽtal̾ q̄ venit a cibo. ꝛ hec nõ ẽ corpꝰ vl̾ corpis ps. ſꝫ p̄t bñ guis in corpe.
vniri ꝛ ps fieri vel trãſmitti ad generatõez corpis alteriꝰ. ꝑter hãc eſt
ibi humiditas ſubãlis q̄ ẽ actual̾r in oĩbꝫ mẽbris. ꝛ eſt ps eẽntialis
corpis vel eſſentialibꝫ ptibꝫ generãtibꝫ ꝯiuncta vel ꝑ nutrimentũ in
corpꝰ ꝯuerſa ꝛ illi vnita. ꝛ ex his vtriſq̃ꝫ fit deciſio vel ꝓpagatio. Et
h̾ ẽ qd̾ ſubtil̾r tãgit ph̾s in libro de aĩa dicẽs. ꝙ humiditas ẽ ḡnatio
nis factiuũ. ꝛ h̾ duobꝫ modis. vnoº qꝛ ex ſupfluitate ipius in vltima
digeſtione fit ps ſeminis ꝛ rei generate. Alioº qꝛ ꝑ alimentũ mẽbra
ſuſcipiũt ꝯpletã q̄ñtitatẽ ꝛ ſubãm vt poſſint ex ipis deſcindere eſſen/
tialiorẽ ꝛ veriorẽ partẽ ſeminis ꝛ rei generate. al̾s ſi nutrimentũ tm̄
eẽt materia ſeminis ꝛ nõ factiuũ nõ bñ diceret ph̾s factiũ qd̾ d̾t po/

tentiã actiuã. nũc ãt ẽ nutrimẽtũ ⁊ materia ſeminis q̃tũ ad maiorẽ ptẽ
ipſius ſeminis. ⁊ ẽ cã efficiẽs ⁊ ↄferẽs mẽbris ↄplemẽtũ ad deſcinden
dũ de ſe ptẽ ſeminis eſſentialiorẽ ⁊ veriorẽ. Itẽ idẽ tãgit Dam̃. dicendo
ĩ vno ex loco ſanguinibꝰ ⁊ nõ ex ſanguĩe. ĩ alio loco dt expſſe ex puriſ
carnibꝰ ⁊ ſanguinibꝰ. Idẽ tãgit ioh. i. q̃ dt. Qui nõ ex ſanguinibꝰ ne
qȝ ex volũtate carnis neqȝ ex voluntate viri. etiã dicẽdo ſanguinibꝰ
Phus nõ ca/tholicus pluraľr ⁊ volũtate ſingulariť. Vñ phs etiã ⁊ nõ catholicꝰ diceret q
oẽs hoĩes materiaľr fuiſſent in adã ⁊ corpꝰ eiꝰ ↄtinuũ fuiſſet diui/
ſuȝ ĩ ſp diuiſibilia ⁊ nũqȝ fuiſſet ſtatꝰ diuiſiõis ex pte rei diuiſe. ⁊ ſic
Hõ comeſtus hõ comeſtꝰ hȝ p veritate hũane nature illd qd ↄtraxit ĩ ſua ↄceptõe
a parẽtibꝰ. reliquũ ãt qd poſtmodũ ſibi p nutrimẽtũ ⁊ añ aĩatõnem
vel poſt ẽ vnitũ cedet tercio. ⁊ ſic q̇libet hȝ ſuã ꝓpriã hũane nature
Ad aliud veritatẽ. ¶ Ad aliud dđm q iſta ↄceptio fuit p modũ generatõis ⁊
nõ creatõis. nec Dam̃. dt h cãm q̃uis mgr h dicat in ſentẽtijs. ſȝ dt
nõ ſpermatice nõ ſemiaľr. ſȝ ↄditiue p ſpm̃ ſcm̃ Et alia trãſlaº hȝ crea
liter q̃ſi di. q̃uis nõ ſit pure creatio. ẽ tñ illa ꝓpetas ⁊ ſilitudo crea/
tionis. qꝛ facta fuit ſubito ⁊ ĩmediate a deo q̃ nõ ĩdiget materia. Cõ/
Dñs fuit in vtero. cedimꝰ etiã q dñs fuerit in vtero ducẽtiſ. lxxv. diebꝰ hoc ẽ. xxxix. ſepti
manis ⁊ duobꝰ diebꝰ. Et ↄgruentiſſimũ ⁊ pfectiſſimũ tps ẽ q̃ ſm or/
dinẽ nature nõ errãtis nec deficiẽtis partũ ↄgruit eẽ in vtero poſt aĩe
infuſionẽ. nec dȝ dñs ↄcipi pfectõe corpali qd eẽt ↄtra modũ hũane
natiuitatiſ ſȝ pfectõe ſpũali. ſȝ pmo Ade de terra nato ↄgruebat pfe/
ctio corpalis. ſcđo celeſti Ade ↄgruebat pfectio ſpũalis. ⁊ hoc ĩtelli
giť p viꝝ cũ dr. Mulier circũdabit viꝝ Item ſine dotis aſſumptõne
Ad aliud exiuit clauſo vtero ſupnaturaľr naſcẽdo. Cõcepit etiã vgo btĩſſima
ſine dolore cũ ſumma ſpũs delectatõe ⁊ etiã cũ delectatõe ſumma na
turali. ſȝ naturaľ ibi fuit materiaľ. ſpũalis vo formaľ. ſicut ipa ↄce/
ptio fuit ſpũ ſcõ tm̃ cooperãte ⁊ natura opatõeȝ ſuſcipiẽte. nec diſſo
lutio ↄtinui ẽ dolor niſi fiat a pncipio extra agẽte p violentiã. ⁊ hoc
Ad aliud nõ fuit hic. Idẽ dicimꝰ de partu p oĩa. De portatõe dicimꝰ q fuit ſi
ne grauedine ſm ꝓprietatẽ ſtatꝰ innocẽtie ſicut corpus ꝓpriũ ꝓprie
nõ grauat. ſic naturaľr corpꝰ matris ⁊ filij añ partũ fuit q̃ſi vnũ cor/
pus. vñ ſm naturã nõ ẽ vnũ aptũ natũ alteꝝ g̃uare ¶ De vtero.

Rº
Nõ De hoc q dt in vtero. Et videť ſupfluũ eẽ. oĩs em̃ ↄcipiẽs
cõcipit in vtero. ¶ Ad h dicimꝰ q h ẽ p̃uilegiũ iſtiꝰ ſoliꝰ ↄce
ptõis oẽs ei alie ↄcipiũt ĩ vteꝝ. iſta ſola ↄcepit ĩ vtero. qꝛ ↄcepit vgo

Nõ De noĩe de q̃ ſubiũgiť. Et vocab nomẽ eiꝰ ieſuȝ. Queriť g
vtꝝ vbũ incarnatũ habeat vnũ ſolũ nomẽ. Et videť q ſic.
Rõ pª vniꝰ em̃ indiuidui dȝ eẽ vnũ nomẽ. ¶ Itẽ vnũ ſufficit ipm indiui/
2. duũ determiare ab alijs. ¶ Itẽ vnũ ẽ pcatũ. ¶ Cõtra. inferiꝰ dr. filius
3 altiſſimi vocabiť. Itẽ yſa. vij. Vocabiť nomẽ eiꝰ emanuel ¶ Itẽ cũ h
Cõtra pmo

annūciet̄ diuine ꝛ hūane nature vnio. ꝛ h̄ itelligit̄ ꝑ emanuel. h̄ po/ 2
ti⁹ deberet poni illō nomē. ¶ Itē de eodē ē annūciatio de q̄ fuit ꝓphetí 3
zatio. ſ3 illa fuit ſub h̄ noie emanuel. ḡ ꝛ h̄ deberet poni Itē yſa. ix. vo
cabit̄ nomē ei⁹ admirabil' ꝯſiliari⁹ de⁹ fortꝫ ꝛc. ḡ habuit multa noia
Itē vocabit̄ nomē ei⁹ ſpolia detrahere p̄dare ¶ Itē oīa noia ꝯueniūt 4
trib⁹ ꝑſonis. ḡ nō ſunt ꝓpria ꝟbi incarnati. ¶ Itē nullū cōe ē ꝓpriū 5.
ſ3 fortꝫ ꝛ admirabil' ꝛ hm̄oi nō ſunt ꝓp̄a ſ3 cōia. Itē meſſias fuit ꝓ
miſſus. h̄ āt ē xp̄s ꝛ h̄ debuit vocari xp̄s ¶ De nois impōne.

Nr̄ Quis iposuerit illō nomē. Et videt̄ q̄ ioſeph Math. j. io/ Rō p̄ª.
ſeph fili dauid noli timere accipe mariā ꝯiugē tuā. Et īfra
Et vocab nomē ei⁹ ieſus. ḡ ioſeph iposuit. ¶ Itē Luc. ij. Uocab no 2.
mē ei⁹ ieſus qd̄ vocatū ē ab āgelo anq̄3 in vtero ꝯcipet̄. ḡ angel⁹ ipo
ſuit. ¶ Itē h̄ dr̄ q̄ btiſſima ꝟgo filio ſuo nomē iposuit. ¶ Itē ad ipa3 3.
ꝑtinebat. q2 ipa ſola inter hoīes ius ad eū habebat. ¶ Itē ipa plene 4
ſola ipm tūc cognouit ꝛ optīe ꝓꝑetates ei⁹ ſciuit ¶ Itē ꝟcatio ē ꝑ iſti 5
tutōe3. ſ3 vna ē ꝟca°. ḡ v na debuit eē īſtitutio ¶ Qn̄ īſtitutū ē h̄ noⁿ 6

Nr̄ Quādo īſtitutū fuerit illō nomē. Et videt̄ q̄ ab eterno Lu Rō p̄ª.
ce. ij. Anq̄3 in vtero ꝯcipet̄. ¶ Itē Math. p̄. Uocabis no/ 2.
mē ei⁹ ieſus. Glo. Nō ipones qd̄ ab eterno ab āgelo ipoſitū ē. ¶ Itē 3.
glo. Nō decuit tā glioſu3 nomē p̄us ab hoīb⁹ appellari ſ3 excellētio/
ri natura. ne hō machinator hui⁹ nois eē videat̄. ¶ Itē alia glo. ſicut 4
a xp̄o xp̄iani ſic in vtraq3 natura a ieſu. i. ſaluatore ſaluati vocant̄. qd̄
nomē nō ſolū anq̄3 ꝯcipiat̄ in vtero. ſ3 etiā an̄ tp̄a ſeculari nob̄ a deo
ē ordinatū. ¶ Cōtra Luc. ij. Poſtq̄3 ipleti ſunt dies ꝛc. Itē dn̄a im Cōtra.
poſuit vel ioſeph. ḡ in tp̄e. ¶ Cui ꝯueniat illō nomē

Nr̄ Cui ꝯueniat illō nomē. Et videt̄ q̄ trib⁹ ꝑſonis. pater eñ ꝛ Rō p̄ª.
fili⁹ ꝛ ſpūſſcūs ſaluāt a pctīs. ḡ ſaluator. ḡ ih̄s xp̄s. Itē opa
trinitatꝫ ſunt indiuiſa. ¶ Itē ē eternū ꝛ nō ē ꝑſonale. ḡ ꝯuenit trib⁹. 2.
¶ Itē ꝯnotat effectū. ḡ ꝯuenit trib⁹. ¶ Cōtra illud ē ꝓpriū nomē 3
verbi incarnati. ḡ nō ꝯuenit trinitati. Cōtra
¶ Ad hec ſoluēdo dicim⁹ q̄ q̄3uis vnū ꝓpriū nomē nō ē pluriū. tñ R°
vni⁹ pn̄t eē plura ꝓp̄a. vt riſibile ꝛ ſuſceptibile diſcipline hoīs. vn̄ cū
ꝟbū incarnatū habeat pl'es ꝓꝑetates ſibi ſoli ꝯueniētes ꝛ nulli alteri
vl' alij ꝑſone pt a q̄libet iſta4 denoīari. vn̄ oīa p̄dicta noia ꝯueniūt ei
rōe diuerſa4 ꝓꝑetatū. Cū āt ab vltīo ꝛ optīo vnūqd̄q3 h3 denoīari. Ab optīo qd̄/
finis āt ē vltimū in vnoq̄q3. ḡ d3 vnūqd̄q3 ꝓprijſſime denoīari a fine q3 noiatur.
Cū ḡ finis incarnatōis ſit ſaluatio hūani generꝫ ꝟbū dei icarnatū vl' Finis incarna
fili⁹ dei icarnat⁹ recte vocat⁹ ē ieſus. Sic ḡ q̄3uis ſaluatio a culpa ſit tionis q̄s ſit
cōmunis trib⁹ ꝑſonis. tamē redēptio ꝑ paſſionē ꝓpria eſt filij in/
carnati. ꝛ ſm̄ h̄ fili⁹ ſol⁹ ſanguīe ſuo ſaluū fecit pplm̄ ſuū a pctīs. vn̄

De eo qđ ſubiũgiť hic erit mag.

ſpe ieſus dr ipe ſol⁹ ieſus dr q̃ſi ſaluator. Itē q̃zuis ⁊ mirabilitas ⁊ fortitudo ĩ ſe
De⁹ ãgel⁹ ma/ cõia ſunt. tñ mirabilitas natiuitatꝫ de vgie. fortitudo. ĩ morte nõ ſunt
ria ⁊ ioſeph im cõia trib⁹ pſonis ſꝫ ꝓpa filij ĩcarnati. Itē nomē illđ ĩpoſuit de⁹ ãgel⁹
poſuerũt no͞i dña oĩm ⁊ ioſeph. de⁹ rē noĩs pſtãdo. angel⁹ pdicando. dña impãn
De tpis ipõne do. ioſeph in exequẽdo. Ex h̃ ptꝫ qñ ĩpoſitũ fuit. ſ. a deo eternalr. ab
De ꝯiũctõe ie/ angelo in annũciatõe. a dña ⁊ ioſeph in circũciſione Ex his ğ pꝫ cui
ſus xps cõueniat h̃ nomē ieſus. Si ãt q̃rať de ꝯiũctõne iſtoꝝ noĩm ieſus xps
Dicim⁹ q noĩant vnã pſonã a duab⁹ naturꝫ. ſ. ſm hũanitatē iũctaꝫ
diuinitati ſm diuinitatē ꝯiunctã humanitati.

NŨ Poſt hoc de eo qđ h̃ ſubiũgiť. Hic erit magn⁹. Queriť igiť vtꝝ dñs p incarnatõem ſuã fact⁹ ſit puus vel magn⁹. ⁊ vi/ deť q paruus. vñ pſ. Minuiſti eũ paulomin⁹ ab angel'. ſꝫ pus mul to maior fuit angel'. Itē apl's ad Heb. ij. Nũc ãt q modico ab ange lis minorat⁹ ē videam⁹ ieſum. ꝓpter paſſionē mortꝫ glia ⁊ honore coronatũ. Itē philip. ij. Exinaniuit ſemetipm formã ſerui accipiẽs. Itē Ber. ſup illđ Magni. aĩa mea dñm dt ſic. nõ laudať dñs mgn⁹ et laudabil'. ſꝫ puus dñs ⁊ amabil' nimis. Itē yſa. Paruus fili⁹ nat⁹ ē nob. Itē Ber. q̃re erit ⁊ poti⁹ nõ ē magn⁹ q̃ ſp ē eq̃liť magn⁹ ⁊ nõ hꝫ q̃ creſcat vt maior poſt ꝯceptũ futur⁹ ſit vl' an ſit vl' futur⁹ ſit. Itē du plex ē magnitudo mol' ⁊ ꝟtutꝫ. de magnitudie mol' nihil ad ꝓpoſitũ qꝛ illa ē indifferẽs. iuxta qđ i. Reg. dr. nõ reſpicias vultũ ei⁹ nec al titudinē ſtature ei⁹ qm̃ abieci eũ. Magnitudo ãt ꝟtutꝫ nulla accre/ ſcit deo p incarnatõem. quicq̃d eñ hõ pt de⁹ pt ⁊ plus. ğ quicq̃d po/

Cõtra pmo tuit mõ potuit pus. ğ nõ ē magn⁹ fact⁹. ¶ Cõtra. Magnificat aĩa mea dñm. ğ ipa magnificauit eũ. ğ ipe ē magnificat⁹. Uñ in figura iij. Regũ. iiij. Magnificat⁹ ē rex Salomon ſup oẽs reges terre di/ uitijs ⁊ glia ⁊ ſapia. ⁊ vniuerſa terra deſiderabat videre vultũ eius. Itē Bern. vere magnificat⁹ ē. qꝛ magnificauit eũ dñs in ꝯſpectu re

2. gũ vt adorãt eũ oẽs reges oẽs gẽtes ſeruiẽt ei. ¶ Itē augmentũ ē p/ exñtis q̃ntitatꝫ additamẽtũ. ipe ãt manẽs qđ erat. aſſumpſit qđ non erat. ğ magnificat⁹. ¶ Itē tale additũ tali facit magꝭ tale. ſꝫ diuini/

3 tas ē bonũ ⁊ hũanitas ē bonũ. ğ additũ alteri erit magis bonũ

R° ¶ Ad hec ſoluẽdo dicim⁹ q dñs ieſus xps in incarnatõe fact⁹ ē magn⁹ ⁊ puus. qꝛ fact⁹ ē de⁹ ⁊ hõ. magn⁹ inq̃ztũ de⁹. puus inq̃ztũ hõ reſpcũ diuinitatꝫ. ğ vna ⁊ eadē pſona mgnificata ⁊ puificatio ē. ma gnificẽtia hec ē a deitate. puitas ãt ſiue exinani° ab hũanitate. Qꝫ ãt

pſona pt mag. pſona pt magnificari h̃ hꝫ ab hũanitate. qꝛ diuĩa natura nõ hꝫ q̃ cre

Exinanitio eſt ſcat. q ãt pſona dr exinaniri h̃ hꝫ rõe diuinitatꝫ Eſt ãt puificatio ſiue exinanitio nõ nature diminutio ĩ aliq̃ ſꝫ cũ ĩferiori vnio. ſic ⁊ magni fica° nõ ē nature extra metã ꝓpam eleua°. ſꝫ cũ ſũma natura pſonal' ꝯiũc° Erit itaqꝫ magn⁹ nobilitate. dignitate. ꝟtute. ptãte. famoſitate

vtilitate nouitate De magnitudine nobilitatis. Bern̄. Bn̄ magnꝰ
cuiꝰ magnitudinis nō ē finis Et q̇s magnꝰ ſicut deꝰ nr̄. plane magnꝰ
et tā magnꝰ q̄ꝫ altiſſimꝰ. ⁊ infra Altiſſimꝰ em̄ pr̄ q̄ꝫ altꝰ. ſic nō potuit
tn̄ eq̄lē ſibi gignere filiū. fecit itaqꝫ angelū magnū. ſed non quātꝰ eſt
ipe. Et ideo nō fieri altiſſimū ſolū aūt vnigenitū quē nō fecit. ſꝫ ge-
nuit oīpotēs oīpotētē. altiſſimꝰ altiſſimū. coeternꝰ coeternū. ipm ſi-
bi p oīa ꝯpari nec rapinā eſtimat nec iniuriā de magnitudine digni
tatis ſiue autoritatis. Itē Bern̄. Erit em̄ magnus. q꞉ magnificauit
eū dn̄s. vt ſup̄. De magnitudie aūt poteſtatis Bern̄. Magnificat
aīa mea dn̄m. q꞉ erit magnꝰ ⁊ magna faciet tibi. q꞉ potēs ē. ⁊ nomē
ſctm̄ nomē eiꝰ Itē poteſtas eiꝰ ptās eterna. q̄ nō auferet ab eo. Dan̄.
vij. De magnitudine aūt ꝟtutis ⁊ dignitatis ſil' Apoc. xix. Dn̄s in
veſtimēto ⁊ in femore ſcriptū. Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. Et Apoc.
v. Vicit leo de tribu iuda. De magnitudine fame. Magnꝰ dn̄s et
laudabilis nimis. Itē a ſolis ortu ⁊ occaſu laudabile nomē dn̄i. De
magnitudine vtilitatis. Bern̄. Magnificet ⁊ a nobis paruꝰ. ⁊ ma
gnus dominus quos vt faceret magnos factus eſt paruus. paruu
lus aūt natus ē nobis. nobis inquā nō angel'. q꞉ cū magnū haberet
puū nō req̄rebāt. ḡ natus ē nobis ⁊ datꝰ eſt nobis. q꞉ nccārius. ideo
de nobis nato ⁊ dato nobis faciamꝰ. ꝑpter qd̄ datꝰ ē natꝰ. vtamur
nr̄o ad noſtrā vtilitatē de ſaluatōne ſalutē operemur. de magnitudine
nouitatis. Here. xxxi. Nouū creauit deus in terra. mulier circūdabit
virū. Et dyo. qd̄ ē oīm nouoꝝ nouiſſimū. Magnus inquā erit ſcḋm
oēm modū. magnꝰ ſcḋm ſubam. q꞉ deꝰ. magnꝰ ſcḋm quātitatē. q꞉ oīpo Chriſtus ē fa-
tēs. magnꝰ ſcḋm q̄litatē. q꞉ ſumme bonꝰ deꝰ. magnꝰ ſcḋm relatōem. q꞉ fi ctus magnus.
lius dei. magnꝰ ſcḋm qn̄. q꞉ eternꝰ. manꝰ ſcḋm vbi. q꞉ ē vbiqꝫ. magnꝰ ſcḋm ſcḋm ſubam
ſitū vl' poſitōeꝫ. q꞉ celū ſibi ſedes ē ⁊ terra ſcabellū pedū ſuoꝝ. ⁊ ſedet
ſup cherubin ⁊ āбulat ſup pēnas vētoꝝ. ſedet ad dextrā pr̄is ⁊ aſtat
nūc vultui eiꝰ ꝓ nob. magnꝰ ſcḋm habitū. q꞉ veſtimēta eiꝰ ſꝫ cādida
ſup niuē. q̄lia fullo nō pt̄ facere ſup terrā. q꞉ fortitudo ⁊ decor indu-
mētū eiꝰ. indutꝰ em̄ decore p̄cinxit ſe virtute. ꝯſcidit ſaccū ſuū ⁊ circū
dedit ſe leticia. magnꝰ q̄qꝫ ē in magnitudie actiōis. vt ī p̄ncipio crea
uit deꝰ celū ⁊ terrā ⁊c̄. i. filiū quē genuit ī q̄ oīa creauit. recreauit. iuſtifi
cauit. glificauit. vn̄ gn̄atio ⁊ gn̄atio laudabit opa. Item opa fecit q̄
nullꝰ aliꝰ fecit. ⁊ opa q̄ ipe fecit teſtimoniū ꝑhibet ei. q꞉ magnꝰ filiꝰ
magni dei. Magnꝰ q̄qꝫ ī paſſiōe. ipe em̄ nouiſſimꝰ viroꝝ. vir doloꝝ.
et nō fuit dolor ſilis dolori eiꝰ. Sic ḡ pꝫ q̄liter puꝰ ille p oēm modū Magnus in
magnificatꝰ ē. Eſt āt magnꝰ iſte puificatꝰ. vn̄ Bern̄. Et tu q̄qꝫ ꝟgo paſſione
puulū pariēs puulū nutriēs ⁊ puulū lactās. ſꝫ vidēs puulū magnū
cogita. ⁊ īfra. Ecce puulꝰ in medio ꝯſtituit̄. o puulꝰ puul' deſideratꝰ
o vere puulꝰ. Sꝫ malicia ē ſapia. ſtudeamꝰ effici ſicut puulꝰ iſte. diſ-

camus ab eo. qꝛ mitis ē ꝛ hūilis corde. ne magnus. videlꝫ deus fa/
ctus ſit ſine cā hō puul⁹ ne gratis hō mortu⁹. ne in vacuū crucifixus
ſit. Patꝫ ḡ q̄liter puulus iſte paruus eſt ꝛ magnus. leo ꝛ agnus. leo
de tribu iuda. ꝛ agnus qui tollit peccata mūdi

NF. Poſt h̄ de eo. qđ ſeq̄tur. Et fili⁹ altiſſimi vocabit̄. ad qđ ad
dat̄ cū ſupra dictū ſit. ꝛ vocabit̄ nomē ei⁹ ihs. et qualiter
differat hec vocatio ab illa. Jteꝫ fili⁹ altiſſimi ē cōe oī hoī. iuxta il/
lud p̄s. filij excelſi oēs. ꝛ illud. Pater noſter q̄ es in celis. ꝛ illō Eris
fili⁹ altiſſimi obediēs Jtē altiſſim⁹ eſt de⁹ trinitas. ḡ ipſe erit fili⁹ dei
Rº trinitatis. ḡ fili⁹ ſpūſcti ꝛ fili⁹ filij. ¶ Ad hoc dr̄ q̄ differt hec voca
tio ab illa. ꝛ hec filiatio ab illa. hec em̄ filiatio ē p eternā filiatōnem.
alia aūt p adoptōem. ſupi⁹ poſita vocatio notat ꝓprij nois impoſi
tionē. hec aūt nō ſolū ꝓpriā noīatōem. ſꝫ etiā rei nois ꝛ diuine natu
re p opa declaratōem. ipe itaqꝫ vocabit̄ eterna noīatiōe ſcripture at/
teſtatōe. iohis ꝓphetizatōe. operū ꝓbatōe. pr̄is declaratiōe. columbe
oſtēſione. petri ꝯfeſſiōe. demonū ſuſpicatōe. doctrine ſingularitate. qꝛ
nūqꝫ locut⁹ eſt hō ſicut hic hō. Glo. qꝛ de⁹ cui⁹ erat ſermo in ptāte ꝛ
nō ſicut ſcribaꝝ ꝛ phariſeoꝝ. Dūb ḡ his modis vocabit̄ ab hoīb
fili⁹ altiſſimi vnigenit⁹ in eē nature. vnigenit⁹ in donis gr̄e. ſumm⁹
in eſſe glorie. Un in eēntia cū patre eſt a patre eterna generatione.
vnū ꝑncipiū in ꝯmuni ſpiratione

De eo dabit il NF. Poſt hoc de eo qđ ſubdit̄. Dabit illi de⁹ ſedeꝫ dauid pr̄is
li deus ſedē da ei⁹. ¶ Qr̄ ḡ vtrū p ſedē dauid intelligat̄ regnū corpale vel
uid pr̄is eius ſpūale. Si corpale. illud nūqꝫ habuit. imo a turbis eū regem facere
Prima rō volētib fugit ꝛ an̄ pylatū ꝓteſtat⁹ fuit dicēs. Regnū meū nō ē de h̄
mūdo. Si aūt itelligat̄ p h̄ ſpūale illud ſp habuit ¶ Jtē dabit dn̄s
.2 ſedē dauid pr̄is. glo. in pn̄ti vita corda ihitās. regnabit in futuro ad
gl̄iaꝫ vocās. ſꝫ xps hō regnū ſpūale nūqꝫ hūit. iꝫtū de⁹ ſp hūit ḡ illi
nūqꝫ datū fuit. ¶ Jtē qn̄ nat⁹ fuit tūc rex fuit. ḡ naſcēdo vel p natiui
.3 tatē nō accepit. ¶ Jtē diffinictes p gen⁹ ꝓpinquꝰ definiūr. ḡ regnuꝫ
4 iudeoꝝ ꝓpinquꝰ fuit deo xpo ieſu ¶ Jtē t ioſia vł ī alijs poti⁹ dixiſſꝫ
5 vt ſedē ioſie pr̄is ei⁹. ꝯſerti cū ioſias ī plurib figurauerit dn̄m nr̄m
ihm xpm. ¶ Jtē regnū dauid fuit ī ſanguinis effuſiōe. ꝓpter qđ dr̄
6 ei. ij. Re. vij. nūq̄d edificab mihi domū. Glo. nō. qꝛ vir ſanguinū es
Et. iij. Re. v. Nō poterat edificare domū noī dei ſui ꝓpter bella imi
nētia ī circuitu. Regnū āt ſalomōis fuit pacificū. ſicut ibidē ſubiun
git̄. nūc āt requiē dedit mihi de⁹ p circuitū. ꝛ nō ē ſathā nec occurſus
mal⁹ Si ḡ regnū dauid ē in ſanguīs effuſiōe. regnū ṽo ſalomōis in
pace. tūc illi⁹ fuit regnū ſalo. regno xpi. q̄ nō regnat niſi ī pace. regnū
em̄ ſuū intra nos ē. ꝛ iuſticia ꝛ pax ꝛ gaudiū in ſpūſcō. qꝛ in pace fa
ct⁹ ē loc⁹ ei⁹. ꝛ nō ē ipe de⁹ diſceſſiōis. ſꝫ pacis q̄ ē pater futuri ſeculi.

pͥnceps pacis. igiť ex̄pſſius ꝛ potiꝰ figurať regnū eiꝰ ꝑ regnū ſalomo
nis q̄ȝ ꝑ regnū dauid. Itē noīe ꝛ re ꝛ regimine videť ſalomon ex̄pſſi 7
us deū figuraſſe q̄ȝ dauid. Noīe. q꞉ pacificus interptať. xp̄s āt paceȝ
fecit ei q̄ lōge ē ꝛ q̄ ꝓpe ē Re. iiij. Re. x. Magnificatꝰ ē rex ſalomō di
uitijs ꝛ ſapiā ſup oēs reges vniuerſe terre. ꝛ vniuerſa terra deſidera-
bat videre vultū eiꝰ. Hec aūt ꝓpinq̄ſſime ꝯueniūt ei. q꞉ ipꝰ ꝛ ſapia
eſt prīs ī q̄ ſūt oēs theſauri abſcōditi ſapie ꝛ ſcīe dei. ſpecioſus forma
ꝑ filijs hoīm. in quē etiā deſiderāt āgeli ꝓſpicere. Regimine. q꞉ non
fuit ſathā nec occurſus malꝰ. ſicut dauid ē in regno ſuo. Iteȝ in ope 8
dn̄m figurauit. ipē eīn domū dn̄o edificauit. ꝛ xp̄s vera ſapia edifi-
cauit ſibi domū. ꝛ excidit ſibi colūnas ſeptē Prouer. ix. Itē dīna ele 9
ctōe videť dn̄m figurare. q꞉ de eo iuxta lrām ſcriptū ē. Ego ero illi in
patrē. ꝛ ipē erit mihi ī filiū. qđ vere ꝛ ꝓprie ſolūmō ꝯuenit ieſu xp̄o
Nec obſtat ꝙ ſalo. alienigenas vxores ſibi duxit ꝛ copulauit. cū eti
am xp̄m in h̄ figurauit q̄ zelotipia aīaꝝ q̄ſi extra ſe raptꝰ aīas pecca
trices ſibi ī miſcdia ꝛ miſeratōibꝰ deſpōſauit Qđ aūt malū factū po — Malū factū̄
tuit bonū figurare pȝ ꝑ glo. ij. Re. ij. ſup hiſtoria adulterij ꝛ iterfecti — figurat bonum
one vrie. Itē Cant. iij. Videte regē ſalomonē in dyademate q̄ coro
nauit eū mater ſua. Glo. vgo maria. Itē ꝑ regē ſalomonē intelligiť
rex xp̄s. igiť ꝛ ſua ſedes debuit dici ſedes ſalomonis

N̄r De eo qđ ſeq̄ť. Et regnabit in domo iacob in eternū. ꝛ reg — Prima rō
ni eiꝰ nō erit finis. Si eīn ſedet ſup ſedem dauid. ḡ ꝛ reg-
nat in domo dauid. nihil eīn eēt dictū. dabo ei ſedē regis theutonie
et regnabit ī domo reg̃ frācie. ¶ Itē ſi itelligať ꝙ regnaturꝰ ſit vtro 2.
biq3. ḡ regnū iacob debuit ꝓpoſuiſſe. ¶ Itē nō pt de diuerſ regnis in 3
telligi. q꞉ regnū dauid nō fuit niſi in domo iacob. i. in iudeis. ¶ Itē 4
cū dn̄s ſpūalr̄ regnat nō ſoluȝ ſup eos q̄ ſunt in domo iacob. ſȝ ſup
totā eccliaȝ debuiſſȝ dixiſſe in domo ade vl̄ abel a q̄ꝝ altero eccl̄ia i-
cepit. ¶ Itē ſi itelligať de regno ſpūali q̄ ſpūalr̄ regnauit ſup ppl̄m 5.
peculiarē. ſ. eccliaȝ iudeoꝝ. tūc debuiſſȝ dixiſſe. ī domo abrac. vn̄ diſſe
minatio iſtiꝰ ppl̄i facta eſt ꝑ yſaac. iuxta illđ Gen. xx. ī domo yſaac
vocabiť tibi ſemē. ḡ dbuit dicere ī domo yſaac Itē ſi voluit denoīar 6
e pͦ rege iſrael h̄ fuit ſaul. ḡ debuiſſȝ dixiſſe ī domo ſaul Itē cū dauid 7
nō habuerit ſpūalē ſedē q̄uo regnū ſpūale dr̄ ſedes dauid Itē q̄cq̄d ē 8

N̄r eternū illius nō erit finis. ergo alterū eoꝝ erit ſupfluum
Iuxta p̄dicta. vtrū ſit rex āgeloꝝ ꝛ eccl̄ie triūphātis. ¶ Et vi
deť ꝙ ſic. hō ē digniſſima creaturaꝝ oīm. ḡ digniſſimū oīm creatura
rū digniſſime erit ḡ rex. Itē mr̄ ſua ē regina āgeloꝝ. ḡ ipē āgeloꝝ rex
¶ Item mater ſua exaltata eſt ſup choros angeloꝝ. vt dicit Hiero.
qđ ſibi ſoli cōuenit matri ꝛ filio. ergo ipa regina ꝛ ipē rex angeloꝝ
¶ Item charitas ordinat ſtatum patrie. ſed dn̄s improportōnabili-
ter habuit charitatem ſup ſeraphin. ergo ꝛ ſtatū. igiť ꝛ rex angeloꝝ

5 Itẽ Mat. iiij. Acceſſerũt angeli ⁊ miniſtrabãt ei Et ipe ẽ in quẽ deſi
derãt ãgeli ꝓſpicere Et apoca. xxi. Cõſeru⁹ tu⁹ ſum ⁊ fratrũ tuoꝝ dĩt
ãgel⁹ ad ioh̃ez Et. xxiiij. in eodẽ Seniores mittũt coronas ſuas an̄
pedes ſedẽtꝫ in throno. q2 oẽs ſcti ꝯfitenť ꝙ ꝑ hũanitatẽ xpi corona
6 ti ſũt. ¶ Itẽ filij reſurrectõis eq̃les erũt ãgel'. ſꝫ ipe ẽ illoꝝ rex. ğ ⁊ ãge/
loꝝ. ipe eñ ẽ ꝓmogenit⁹ mortuoꝝ ⁊ ꝓnceps regũ. Apoca. j. Et Lu.
xix. Hõ q̃dã abijt in regionẽ lõginquã accipe ſibi regnũ ⁊ reuerti. ğ
xps accepit regnũ eccľie triũphãtꝫ. ¶ Itẽ yſid. trinitas ſibi ſoli nota
7 eſt ⁊ hoi aſſumpto. ¶ Itẽ aĩa xpi ſciuit oĩa q̃ de⁹. ğ ipe ſupior ãgeloꝝ
8 in cognitõe. ğ ⁊ dilectõe. ¶ Itez Diony. dĩt in eccľiaſtica hierar. c. vi.
9 Lex q̃dẽ diuinitatis hec ſacratiſſima ꝑ ꝓma ſcd̃a ad diuiniſſimã ſu
am reducere lucẽ. ⁊ ſic ꝑ ſupiora regũtur iferiora. ğ ipe ẽ rex ãgeloꝝ
¶ Itẽ hꝫ in veſtimẽto ⁊ in femore ſcriptũ rex regũ ⁊ dñs dñantium
10 ¶ Itẽ diony. in celeſti hierar. quoſdaz eoꝝ introducũt a ꝓoribꝫ ſacra
11 eruditos dñm eẽ celeſtiũ virtutũ ⁊ regẽ glorie in celũ hũanitus rece
ptũ Quoſdã vero apd̃ ihm imediate docentẽ ⁊ ꝑlargiẽs eis feſtina
tiõis ſue hũanã benignitatẽ. Ego inq̃t diſputo iuſticiã ⁊ iudiciũ ſal
uatoris. ğ ex his pꝫ ꝙ angeli illũinanť ⁊ ꝑficiũť a q̃buſdã imediate
a dño nro ieſu xpo inq̃ʒtũ hõ. igiť inq̃ʒtũ hõ ẽ rex ãgeloꝝ ¶ Cõtra
Contra. j. celeſtis hierarchia ẽ ſupra hũanã. ğ infim⁹ de celeſti ẽ ſuꝑ ſupremũ de
humana. ſꝫ inferiora nõ regũt ſupiora. ğ null⁹ hõ pt eẽ rex angeloruꝫ
¶ Itẽ ſiĉ ẽ ſimplũ ſimplo ⁊ optimũ optimo. ſꝫ ãgel⁹ ẽ ſupior ⁊ me/
2 lior hoie. igiť optim⁹ ãgelus optimo hoie ¶ Itẽ dyo. regnũ ẽ oĩs fi
nis ⁊ ornat⁹ ordinis legiſq3 diſtributio. ſꝫ xpus inq̃ʒtũ hõ nõ diſtri/
buit angel' fines ornat⁹ ⁊ legẽ. ğ nõ ẽ rex eoꝝ inq̃ʒtum hõ. ¶ Itẽ ps
3. minuiſti eũ paulomin⁹ ab ãgel. ğ nõ ẽ rex angeloꝝ. ¶ Itẽ xps aut ẽ
4 ſupior angel' inq̃ʒtũ hõ aut nõ. ſi nõ. ğ nõ ẽ rex ãgeloꝝ. ſi ſic inq̃ʒtuꝫ
5 hõ. ğ oĩs hõ, qd̃ ẽ falſum Itẽ rex dꝫ eẽ eiuſdẽ nature cũ ãgel. ğ inq̃ʒtũ
6 hõ nõ ẽ rex ãgeloꝝ Itẽ ĩ ãgel' ñ ẽ ꝓprie lex. ğ ñ ẽ rex Itẽ aĩa ẽ ſuba itel
7 lectualis illũinatõez a ꝓmo vltima delatõe recipiẽs. ğ ãgel⁹ ꝓor. ğ na
8. turalŕ ſupior aĩa. ⁊ aĩa ẽ ſupmũ hoĩs. ğ ſupior oĩ hoie. igiť nõ eſt rex
ãgeloꝝ. ¶ Itẽ ſpũs vnibil' corpi ꝓpinquior eſt q̃ʒ nõ vnibilis. ⁊ ſpi
9 ritus non vnibilis propinquior eſt ſpiritui increato q̃ʒ vnibilis.
ğ ſpũs ãgelic⁹ ꝓpinq̃or ẽ deo q̃ʒ hũan⁹. igiť nobilior ⁊ melior. ğ hõ
10 nõ pt eẽ rex ãgeloꝝ. ¶ Itẽ Luc. Aſtitit angel⁹ de celo ꝯfortãs eũ. Et
Diony. in celeſti hierar. iiij. Video eñ ꝙ ipe iſto ſupceleſtiũ eẽntiaꝝ
ſupeẽntialis eẽntia ad id qd̃ ſm nos imutabilŕ veniẽs nõ reſilit ad
ſe ordinata ⁊ aſſumpta hũana ordĩatõe. ſꝫ ſꝑ obediẽs ſubdiť patrꝫ
et dei ꝑ ãgelos diſpõibꝫ ⁊ ꝑ medios ipos nũciať ioſeph a pte diſpoſi
ta filij ad egyptũ receſſio. ⁊ iterũ ad iudeã ex egypto traductio ⁊ ꝑ ãge
los videm⁹ ipm paternis legatõibꝫ ordinatũ iuſte dicere vt ſcienti

nr̃is ſacerdotalib⁹ traductiõib⁹ expſſa ⁊ de angelo ipm̃ ihm̃ ↄfortan
ti. Ex his oib⁹ videt̃ q̃ dñs noſter ihs xp̃s inq̃ʒtũ hõ ſit ſub angelis
¶ Ad hec ſoluẽdo dicim⁹ q̃ de dño ieſu xp̃o Cũ nõ ẽ rex ãgeloꝝ
eſt quadruplex modus loquendi. Primo de ipſa yppoſtaſi ſiue pſo/
na qd̃ eſt rex oim̃ angeloꝝ. ſcd̃o de natura. i. de perſona rõne diuine
nature. ⁊ ſic eſt adhuc ſupioꝛ om̃i angelo. Tercio de pſona rõne hu
mane nature. Sʒ hec pt̃ eẽ duplex. vel ſm̃ q̃ ipa ẽ in vnione cũ diui
na. ⁊ ſic ẽ ſupioꝛ oĩ angelo. vel ſm̃ q̃ in ſe circũſcripta diuinitate ↄſi
derat̃. ⁊ ſic ẽ inferioꝛ oĩ angelo. ⁊ ſic loq̃tur Dam̃. vbi ait q̃ ignorãtẽ
et ſeruilẽ naturã aſſumpſit. trib⁹ aũt modis ẽ ſupioꝛ oĩ angelo. q̃rto
mõ ẽ inferioꝛ oĩ angelo ¶ Ad ea q̃ obiecta ſunt de ſede ⁊ ſolio ⁊ re
gno dauid dicimus q̃ ibi accipit̃ ſignũ ꝓ ſignato. Per regnũ autẽ
dauid tp̃ale figurat̃ regnũ xp̃i ſpũale. dabit ẽ illi ſedẽ regni ſacerdo
cij. magiſterij. iudicij. ↄuiuij. dauid ꝓpter carnis ꝓpagatõem. diui
nã electõem. hũiliũ exaltatõem. hoſtiũ deiectõem. ſanguinis effuſio/
nẽ. diuini cultus augmẽtatõem. ſpũalẽ pfiguratõeʒ. ſpẽalẽ ꝓmiſſi/
onẽ. opeꝝ incitatõem. virtutũ ſilitudinẽ. charitatis magnitudinẽ. ⁊
regnabit miſeris miſerãdo. malos extirpãdo. bonos exaltando. oib⁹
impando. hoſtes ſubiugãdo. curias celebrãdo. iura ꝓmulgãdo. re
gnum dilatando. regnabit aũt ꝑ gratiam ⁊ gloriã in domo ꝑ chari
tatis vnionẽ. hoſpitis idẽtitatẽ. cibi ⁊ veſtit⁹ cõitatẽ. operũ ↄformi/
tatẽ. in domo iacob inquã pegrinãtẽ. ſeruiẽtẽ. ↄtrahẽtẽ. fugiẽtẽ. repa
triãtẽ. ¶ Dicim⁹ em̃ q̃ regnũ xp̃i figuratũ fuit in dauid regno. ⁊ ĩ re/
gno ſalomõis. ſed regnũ dauid ſcat regnũ xp̃i pñs ſup militãtẽ ec/
leſiã q̃ eſt ĩ bello ↄtra vicia ⁊ cũ effuſione ſanguinis ⁊ caſtigatõe coꝛ
poris ⁊ crucifixione carnis cũ vicijs ⁊ ↄcupiſcẽtijs. ¶ Regnũ auteʒ
Salomonis figurat regnũ triũphãtis eccl'ie. q̃ eſt in viſione pacis.
vbi nõ audit̃ malleus nec ſecuris. ſicut d̃r de tẽplo qd̃ edificauit ſalo
mon. iij. Re. xvi. ſed ſedet ibi ppl's dñi in pulcritudine pacis. in ta/
bernaculo fiducie. in reqĩe opulẽta Iſa. xxxij. Vñ ſedes dauid appel
lat̃ hic regnũ ꝑ grãm in pñti. Per domũ iacob intelligit̃ regnũ glo
rie in futuro. vñ potiſſime ponit̃ ibi iacob q̃ charitateʒ ſignat. iuxta
illud. Abraã genuit yſaac. yſaac genuit iacob. i. fides ſpem. ſpes ꝓ
charitatẽ. vñ nõ eſt dom⁹ ade. qꝛ nõ eſt ibi terrena ſed celeſtis ↄuer
ſatio. nõ abrae vel yſaac. qꝛ fides ſpes euacuabitur. ſola aũt charitas
nũq̃ʒ excidet. vñ reg. in do. ia. in eternũ. vñ Bern̄. Deniq̃ʒ q̃d magnũ
ꝓmittit̃ ei q̃ ſedet ſup cherubĩ quẽ ꝓpheta vidit ſedentem ſup ſoliũ
excelſum ⁊ eleuatũ ſedere in ſede patris dauid. ſed nouim⁹ quãdaʒ
aliã hieruſalẽ ab ea q̃ nũc eſt. in q̃ regnauit dauid ſignatã. ml'to iſta
meliorẽ. multo iſta digniorẽ. Hãc ẽ puto hic fuiſſe pſignatã illo. ſcʒ
vſu loquẽdi q̃ ſepe ſcriptura ſignãs ponit ꝓ ſignato. Tũc ſane dedit

R3o
Mod⁹ q̃dru
plex loquẽdi

Ad obiecta
Regnuʒ tp̃ale
dauid figurat
regnũ xp̃i ſpiri
tuale.

Regnũ xp̃i fi/
guratũ fuit in
regno ſalomo
nis ⁊ dauid

illi dn̄s ſedē dauid patꝛis ſui. qn̄ ↄſtitut⁹ eſt rex ab eo ſup ſyon mon
tē ſanctū ei⁹. ſꝫ de q̄ regno dixerit pphēta h̄ expſſius apparuit in eo
q̄ nō ī ſyon. ſꝫ ſup ſyō poſuit. nā iō foꝛtaſſis dictū ē ſup ſyon. ī ſyon
q̄dē regnauit dauid. ſꝫ ſup ſyon regnū eſt illi⁹ de q̄ dictū ē ad dauid
De fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuā. de q̄ p aliū pphetā d̄r ſuper
ſoliū dauid ⁊ ſup regnū ei⁹ ſedebit ineternū. vides qꝛ vbiqꝫ repis ſu
p ſyon ſup ſedē. ſup ſoliū. ſup regnū. dabit ei dn̄s ſedē dauid patris
ei⁹ nō tipicā ſꝫ verā. nō tpalē. ſed eternā. nō terrenā ſed celeſtē. q̄ iccir
co vt iam dictū ē memoꝛaꝛ fuiſſe dauid. qꝛ q̄ hic tpalr̄ ſedebat eter
ne illi⁹ gerebat imaginē. Et regnabit in domo iacob ineternū. hic q̄
qꝫ ſi domū iacob tpalē accipim⁹ q̄uo in illa q̄ eterna nō ē ineternuꝫ
regnatur⁹. Querēda ḡ eſt eterna dom⁹ iacob in qua regnet ineternū
cuius regni nō erit finis. aut nō vna eadēqꝫ dom⁹ illa, iacob exaſpe
rans impie abnegauit eum ⁊ inſipiēter reſpuit ante facieꝫ pylati qn̄
illo pferente. Regē veſtrū crucifigā. vno oꝛe reſpondendo clamaue
rūt. nō habemus regē niſi ceſareꝫ. Requre itaqꝫ aplm̄ ⁊ diſcernet tibi
eū q̄ in occulto iude⁹ eſt ab eo q̄ eſt in manifeſto. ⁊ q̄ in ſpū eſt circū
ciſio ab ea q̄ eſt in carne. vel ſpūalē iſrael a carnali. ⁊ filios dei abꝛae
a filijs carnis. non eñ omnes qui ex iſrael ſunt hi ſunt filij iſraelite.
nec q̄ ſemen abꝛae ſt̄ hi filij abꝛae. ſolos eñ q̄ in fide Jacob inuenti
ſunt reputat de domo iacob. vel potius noueris ipos ſpūalē ⁊ eter
nā domū iacob in qua regnabit dn̄s in eternū Seq̄re ḡ ⁊ dic ſilr̄
nō oēs q̄ ex iacob hi reputādi ſunt de domo iacob. Quis ex nob̄ q̄
iuxta interpratōem noīs iacob ſupplātet dyabolū. ſeꝫ de coꝛpe. luc
teꝛ cū vicijs ⁊ ↄcupiſcētijs ſuis ⁊ nō regnet pctm̄ in moꝛtali coꝛpe.
ſꝫ regnet ī eo ih̄s nūc p grām. in eternū q̄dē p gloꝛiā Beati in q̄bꝫ re
gnabit deus in eternū. qꝛ ⁊ ipi cū eo regnabūt ⁊ regni eius nō erit fi
nis. O q̄ꝫ gl'ioſuꝫ ē illud regnū in q̄ reges ↄgregati ↄuenerūt ī vnū
ad laudādū ſcꝫ ⁊ gloꝛificādū eū q̄ ſup oēs ē rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū
de cui⁹ ſplēdidiſſima ↄtēplatōe fulgebūt iuſti ⁊c̄. O ſi ⁊ mei pecca
toꝛis meminerit ih̄s cū venerit in bn̄placito ppl'i ſui cū venerit ī re
gnū ſuū. O ſi me qn̄ traditurus eſt regnuꝫ deo patri viſitare digneꝛ
in ſalutari ſuo. ad vidēdū in bonitate electoꝝ ſuoꝝ. ad letandū in le
ticia gentis ſue. vt laudeꝛ etiā a me in hereditate ſua Iterū dn̄e veni
et aufer ſcandala de regno tuo qđ ē aīa mea vt regnes tu q̄ ſedes in
eo. Uenit auaricia ⁊ vēdicat in me ſedē. Jactātia cupit dn̄ari mihi.
Supbia vult eſſe rex in me. Luxuria d̄r. ego regnabo Inuidia detra
ctio iracūdia certāt ī meipo cui⁹ potiſſimū ego videar eē regnū Ego
q̄ꝫtū valeo reſiſto. renitoꝛ q̄ꝫtū inuoꝛ. dn̄m meuꝫ ih̄m xp̄m reclamo.
ipe me defendat. qꝛ ipius me eſſe iure cognoſco. ipſum mihi dn̄m te
neo ⁊ dico. nō habeo regem niſi ieſum. veni igitur domine ⁊ diſper

Auaricia
Jactātia
Supbia.
Luxuria
Inuidia.

ge illos in ỽtute tua ⁊ regna in me. qꝛ tu es ipe rex meus ⁊ deꝰ meus
N. De illo qđ ſequit̃ Quõ fiet iſtud. ¶ Et videt̃ ꝙ potiꝰ dixerit Rõ prima
dubitãdo. annũciatio eñ yſaac fuit figura iſtiꝰ annũciatio
nis. ſꝫ ſi ibi ſara riſit ⁊ dubitauit. ḡ videt̃ ꝙ ſilr̃ dꝫ eẽ i figurato ¶ Itẽ 2
abraã dixit. Utinã yſmahel viuat corã te. ḡ videt̃ ſilr̃ dubitaſſe ¶ Itẽ 3.
Zacharias dubitauit Luce. i. q̃ annũciatio etiã fuit figura iſtiꝰ an/
nũciatõis. ḡ in iſta annũciatõe debuit eẽ dubitatio. ¶ Sꝫ ꝯtra i glo. Contra
ſup Luc. Cũ ſara riſerit de ꝓmiſſione dei ⁊ maria dixerit. Quõ fiet
iſtd̃ qm̃ viꝝ nõ cognoſco. cur nõ ſunt mute facte ſicut zacharias.
¶ Soľo. Sara ⁊ maria nõ dubitãt qđ faciendũ ꝓmittit̃ ſꝫ modũ Soľo
req̃runt. Itẽ alia glo. Legerat ⁊ nõ dubitauerat ỽginẽ paritura̋. ſcie
bat ꝙ ipleri oportebat qđ ab angelo audierat. q̃ ordine ipleri debeat
reqrit. Uñ Bern. Nõ dubitabat de facto ſed modũ ⁊ ordinẽ reqrit.
nõ eñ q̃rit an fiat iſtud ſꝫ quõ. q̃ſi diceret. cũ ſciat dñs meꝰ teſtis con
ſcie mee votũ eẽ ancille ſue nõ cognoſcere viꝝ q̃ lege q̃ ordine place/
bit ei vt fiat iſtd̃. ſi oportuerit me frãgere votũ vt pariã talẽ filiũ. ⁊
gaudeo de filio ⁊ doleo de ꝓpoſito. fiat tñ volũtas eiꝰ. ſi ỽo ꝯcipiam
ỽgo. pariã ỽgo qđ vtiqꝫ ſi placuerit ei ĩpoſſibile nõ erit. tũc ſcio ỽe
qꝛ reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Ex his videt̃ ꝙ nõ dubitauit de facto
ſꝫ de mõ. ¶ Sꝫ ꝯtra. Uidet̃ ꝙ p illđ quõ nõ ſolũ q̃rit̃ qñ dubitat̃ de Cõtra p̃a
mõ. ſꝫ qñ dubitat̃ de facto Joh. iij. Quõ pt hõ naſci cũ ſit ſenex vbi
dubitat̃ de facto ⁊ nõ tm̃ de mõ. ¶ Itẽ ſignũ ꝙ angelꝰ dat ad iſtã que 2.
ſtionẽ nõ certificat de mõ ſꝫ de facto. q̃ſi dicat. ſi Eliſabeth pt ꝯcipe. ḡ
et tu. ¶ Itẽ modus videt̃ ſatꝭ expſſus cũ dt̃. ꝯcipies in vtero. qꝛ ſi cõ 3
cipit in vtero. ḡ ꝯcipit ỽgo. nupta ꝯcipit in vtero ⁊ nõ in vtero ¶ Itẽ 4
nõ erit ĩpoſſibile apđ deũ oẽ ỽbũ. Gloſa. i. factũ qđ ỽbo exꝓmit̃. ḡ de
facto certificat̃. ḡ dubitauit de facto. ¶ Itẽ phus. dubitare de ſingulis 5
nõ ẽ inutile. ḡ potuit de vtroqꝫ dubitare. ¶ Itẽ ſi dubitare de mõ li/ 6
cuit. ḡ de facto. ¶ Itẽ ſcĩ exponũt iſtã ꝯceptõez myſtice Uñ Ambro. 7
Maria deſponſata ſꝫ ỽgo tipus ẽ eccľie q̃ ẽ imaculata ſꝫ nupta ꝯci/
pit nos de ſpũ. ỽgo parit nos ſine gemitu. ⁊ iõ fortaſſis aliꝗ nupta
ab alio repleta. ḡ cũ iſta ꝯceptio poſſit ſpũaliter ĩtelligi licite potuit
dubitare vtꝝ ſic vel ſic hoc deberet fieri. ¶ Itẽ nõ ẽ credendũ omĩ ſpi 8
ritui. qꝛ angelꝰ ſathane trãſfigurat ſe in angelũ lucis. ḡ de hoc potuit
dubitare. ¶ Itẽ q̃ cito credit leuis ẽ corde. ¶ Itẽ ꝙ ex hᷣ qđ q̃ſiuit ſeq̃ 9.
tur aliq̃ dubitatio nec de facto nec de mõ. ptꝫ ex hoc ꝙ nõ oĩs queſtio 10
ẽ ꝓpter dubitatõez. dñs eñ in euãgelio ſepe ⁊ plura queſiuit. ⁊ tñ de
nullo vnq̃ꝫ dubitauit. ¶ Itẽ Math. Cũ iohẽs audiſſet in vinculis
opa xpi ⁊c. Glo. Criſoſt. ꝙ nõ ꝓpter ſe ſꝫ ꝓpter diſcipulos q̃ſiuit. a 11
ſilr̃ videt̃ ꝙ etiã btĩſſima ỽgo nõ ſibi ſꝫ nobꝭ dubitauit ¶ Itẽ legerat 12
ỽginẽ paritura̋. ḡ ſciuit hoc ꝑ fidẽ. ⁊ ei dꝫ mõ ꝙ ſit illa. ḡ ipa credidit.

13 ſe ꝟginē pariturā ¶ Itē ipa credidit articulū de incarnatōe ſꝫ.de ſuba
illius articuli ē credere deū ꝟginē ꝯcipe ⁊ parere.ḡ nō dubitauit vtꝝ
14 manēs ꝟgo eēt ꝯceptura ⁊ paritura.¶ Itē angelus nō rn̄dit niſi gd
15 16 ſciuit ꝓus.¶ Itē angelus nō rn̄dit niſi de mō ꝯcipiendi. Itē videt̄ ꝙ
nō bn̄ dr̄ in hoc qđ ſubiungit̄.viꝝ nō cognoſco.multe em̄ virgines
virū nō cognoſcūt.⁊ tn̄ impoſterū ꝑnt ꝯcipe

Rō ¶ Ad hec ſoluēdo dicim⁹ ꝙ btiſſima ꝟgo qꝛ prudētiſſima nec de fa
cto nec de mō dubitauit Nec obſtat in figurꝭ dubitatio ꝓceſſit.quic
figuratū nō po qđ em̄ dubitatōis in figurꝭ ꝓceſſit vel imꝑfectōis.in h̄ iſtud figura
tuit exꝑmi. tū oēs figuras excellit.qꝛ nulla figura iſtud figuratū ꝑ oīa ⁊ in oībꝫ
q̄re mariaꝫ q̄ſi/ exꝑmere ſufficiēs fuit.queſtionē aūt quā btiſſima ꝟgo angelo fecit
uit quomō fiat ꝓpter iſtius dubitatōem nō fecit.ſꝫ ꝓpter materie deſcriptōem ple/
iſtud. niorē.ꝓpter veritatis maiorē expreſſionē.ꝓpter erroris dubitatōem
Solō. et opinionū excluſionē.ꝓpter noſtrā edificatōem. ¶ Ad idq̄ꝫ q̄rit̄
de cauſe queſtiōis redditōe.pꝫ ſolō ꝑ argumentū gloſe.nō cognoſco
id ē nō cogniturā ꝓpono. Ex his pꝫ ſolutio ad obiecta.

Rō prima. 2 et 3 Dr̄ De hoc. Viꝝ nō cognoſco.nouit em̄ patrē ſuū.h̄ viꝝ ¶ Itē
nūq̄d nō nouit ioſeph.¶ Itē oīs cognitio vel ē ſenſitiua vl̄
intellectiua.oīs intellectiua ē ſpeculatiua vel affectiua.ſed ipa dilexit
oēs viros ⁊ oēm hoīem. Itē ſenſitiua. qꝛ multos viros viderat ⁊ au
dierat.ḡ omi mō viꝝ nouit. Itē ſi dicat̄ ꝙ intelligat̄ de cognitōe ex/
Cōtra. perientie.¶ Cōtra. Multos em̄ viros fuit expta.expiētia em̄ eſt co/
gnitio multoꝝ ſingularīū ſil'.ex multis em̄ memorijs fit vnū expimē
tum.⁊ ſic expta fuit multos viros. Si āt dicat̄ ꝙ ibi capiat̄ cogni/
tio ꝓ actu gnatōis h̄ videt̄ incōueniēs.qꝛ act⁹ vegetatōis ⁊ actus co
gnitōis gn̄e opponunt̄. Itē nō ſeq̄t̄.nō cognoſco expientia.ḡ nō co/
gnoſco. Itē ſi dicat̄ ꝙ ſeq̄t̄ ſm viſum.h̄ adhuc nō videt̄ poſſe ſtare.
Solō. qꝛ ſic btiſſima ꝟgo ꝓprie loquēdo dixiſſet falſuꝫ.qđ abſit.¶ Ad hoc
dōm ꝙ vir ſm ꝙ dr̄ relatiue ad mulierē.vt vir mulieris vir.vir im/
portat ꝙ beatiſſima virgo nouerat ſe virum nunq̄ȝ vel videre vel au
dire.vel intelligere vel ſapere vel intelligere velle.dicat igitur nō co/
gnoſco vt perſone mee dominatorem.operum rectoreꝫ.corporis cor
ruptorem.anime obligatorem.prolis propagatorem.nunq̄ȝ volo
Ad obiecta cognoſcere aliqua actione ¶ Ex his ſoluta ſunt obiecta

Rō ꝑa. Dr̄ De illo quod ſubditur. Spiritusſanctus ſuperueniet in te.
Et videtur ꝙ potius dixiſſet.filius ſuperueniet in te. quia
illo modo ſpecialiſſimo tm̄ filius fuit in ipſa per preſentiā corpalem
2 ¶ Item cum iſta aduentio ſit per filij humiliatōnem potius dixiſſet
deſcendet in te.¶ Item de dn̄o legitur Joh.ij. Super quem videris

ſpm̄ deſcēdentē ꝛc. ¶ Item ſpūſſcūs ſpē corpali deſcēdit ī ipm Luce 4
iij. ¶ Itē qn̄ dictū fuit dn̄s tecū. itelligebat͛ de corpali pn̄tia. ğ videt͛ 5
ſupfluere ¶ Itē de Johe Luc. i. Spūſcō adhuc replebit͛ ex vtero ma 6
tris ſue. ğ multo fortꝰ btā ꝟgo. ğ iſta ſupflua ¶ Itē glo. q̄ ſpūſſcūs 7
caſtigabat ipam a ſorde vicioꝝ. ſed nihil de vicijs vl̄ ſordibꝫ habuit.
NF Poſt h̄ de h̄ q̄ dt̄. Uirtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi. xp̄s em̄ Rō pᵃ
dei ꝟtus ꝛ ſapiā nō hꝫ obūbrare ſꝫ illumiāre. qꝛ ē lux ꝟa q̄ il
lumiat oēm hoiēz venientē in hūc mūdū. ğ illumiāt in ſummo btiſ/
ſimā ꝟginē. ¶ Itē Ezech. xx. Ingreſſa ē glīa dn̄i in tēplū. ꝛ reſplēdu 2.
it t̄ra a facie maieſtatꝭ eiꝰ. ğ btā ꝟgo nō ē obūbrata ſꝫ illumiāta ¶ Itē 3.
purgatio ordinat͛ ad illumiātōem. illuminatio ad pfectōez. ſꝫ in ꝯce
ptōne pficiebat͛ in ſummo. ğ illuminabat͛ in ſummo.
¶ Ad hec ſoluēdo dicimꝰ q̄ ſpūs timoris. pietatꝭ. ſcie. fortitudis Rˢᵒ l.
cōſilij itellectꝰ ſapie. ſpūs veritatꝭ purgās illuminās inflāmās pfici
ens. ſtabiliēs. ꝯſecrās fecūdās. ſupueniet. i. ſubito veniet ſup illō qd̄
mō ē veniet de ſupno. veniet plus oībꝫ. veniet p̄ter ſolitū. veniet ſup
merita. ꝛ q̄ veniet plus q̄ꝫ q̄ venit. qꝛ veniet ſup naturā venictis. qꝛ
nūq̄ꝫ recedet. i ſummo veniet. ad ſummū actū veniet. ſup oēs ē q̄ ſecū
veniet filiꝰ dei. ꝛ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi fomitē extinguendo.
cōtra tribulatōem ptegēdo. de carne tua obūbraculū faciēdo illum
modū tibi ſoli notificādo. lucē ſuā in te abſcondēdo. lucē tuā ī mū/
do pādendo. viatoꝝ refrigeriū te faciēdo. Cōtra eſtū ꝯcupiſcentie te
opponēdo. lucē corpalis pſperitatꝭ tibi ſubſtrahēdo. vitā tuā cū xp̄o
in deo abſcondēdo. Un̄ Bern. Nō dubitat de facto ſꝫ modū reqrit
ꝛ ordinē. nō em̄ q̄rit an fiet ſꝫ quō fiet iſtō cū ſciat dn̄s teſtꝭ ꝯſcie mee
votū eē ancille ſue nō cognoſcere viꝝ q̄li lege q̄ ordine placebit ei vt
fiat iſtō. Si opꝫtuerit me frāgere votū vt pariā talē filiū. ꝛ gaudeo
de filio ꝛ doleo de ppoſito. fiat t̄n volūtas eiꝰ. Si ꝟo ꝯcipiā ꝟgo et
pariā ꝟgo qd̄ vtiq̄ꝫ ſi placuerit ei ipoſſibile nō erit. tūc ſcio ꝟe. qꝛ re/
ſpexit hūilitatē ancille ſue. quō fiet iſtō. ꝛ dixit angelꝰ ei. Spūſſcūs
ꝛc. nūqd potuit repleri gr̄a ſp nec dū hr̄e ſpm̄ſcm̄ cū ſit ipe dator gr̄a
rū. ſi ſtā ſpūſſcūs iā inerat quō tā q̄ꝫ ad hec nō venerit ſupuenturꝰ re/
promittit͛. an forte nō ſimpl̄r. iō dixit veniet ī te. ſꝫ addit ſup. qꝛ pus
ī ea fuit p grām multā. ſꝫ nūc ſupuenire nūciat͛ ppt̄ abūdantioris
gr̄e plenitudinē quā effuſurꝰ ē ſup illā. Sꝫ ſi aliqd amplꝰ cape pt̄
quō gr̄a plena fuiſſe itelligēda ē. at ꝟo cū iā plena ſit illō āplꝰ quō
cape pt. An porꝰ qdē gr̄a tm̄ repleuerat mentē ſequēs etiā ventrē dꝫ p
fundere q̄tenꝰ ſcꝫ plenitudo diuinitatꝭ q̄ an̄ in illa ſicut ī m̄ltis ſcōꝝ
ſpūaliter. ꝛ ſic in nullo ſcōꝝ corpal̄r in ipa ſic ſpūalit͛ ſic corpal̄r icipi
at. ait nāq̄ꝫ ſpūſſcūs ꝛc. q̄ pt cape capiat Quis em̄ fortaſſis excepta
illa q̄ ſic ſola in ſe feliciſſime meruit expiri; intellectu cape rōe diſcer/

nere poſſit q̄liter ſplēdor ille inacceſſibil' ꝟgineis ſeſe infuderit viſce/
rib⁊ Et etiā illa qđ inacceſſibile ē accedere ad ſe ferre potuiſſet dū por
ciunculā eiuſdē corpis tui ſe ꝑ oīa mediate ꝯtēpauit reliq̄ maſſe vm
braculū fecit. Et forte ꝑpter h̄ marie dictū ē obūbrabit tibi. q2 nimi
rū in ſacramēto erat res. ⁊ q2 ſola ꝑ ſe trinitas in ſola ꝟgine opari vo
luit ſoli datū ē noſſe cui ſoli datū ē expiri. dr̄ ḡ ſpūſſcūs ⁊c̄. q2 vtiq3
potētia ſua fecūdabit te. ⁊ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. h̄ ē illū mo
dū q̄ de ſpūſcō ꝯcipies ꝟtus dei ⁊ dei ſapia xp̄s ſic in ſuo ſecretiſſimo
cōſilio obūbrādo ꝯteget ⁊ obūbrabit q̄ten⁹ q̄ tm̄ nob⁹ patri nob⁹ ha
beat ⁊ tibi ⁊c̄. Ac ſi angel⁹ rn̄deat ꝟgini q̄d a me q̄ris qđ in te experie
ris. ſcies ⁊ feliciter ſcies. ſ3 illo doctore q̄ ⁊ auctore. ego āt miſſus ſu3
nūciare ꝟginalē ꝯceptū. nō creare. nec pt doceri niſi a donāte. nec adi/
piſci niſi a ſuſcipiēte. ideoq3 ⁊ qđ naſcet ⁊c̄. quē nō de hoīe ſ3 de ſpū/
ſcō ꝯcipies. Cōcipies āt ꝟtutē altiſſimi. i. filiū. ideoq3 ⁊ qđ naſcet. i.
nō ſolū de ſinu patris in vtez tuū veniēs obūbrabit tibi. ſ3 etiā id de
carne tua ſociabit ſibi. ex h̄ iā vocabit fili⁹ dei quēadmodū is ē q̄ a pa
tre an̄ ſecula genit⁹ tuus oīno reputabit fili⁹. Sic q̄q3 ⁊ q̄ nat⁹ ē ex
ipo tuus erit fili⁹ ⁊ qđ ex te naſceret erit eius. vt tn̄ no ſint hi filij ſed
vn⁹ vtriuſq3 fili⁹ erit. Et licz aliđ q̄d ē ex te aliđ ex eo ſit nō tn̄ cuiuſ/
q3 ſu⁹. ſ3 vn⁹ vtriuſq3. ideoq3 ⁊ qđ naſcet ex te ſcm̄ vocabit fili⁹ dei. ḡ ⁊c̄.

Nr̄ De h̄ qđ ſeq̄t. Qđ naſcet ex te ſcm̄ vo. fi. dei. Cū em̄ natura
nō naſcat ſ3 pſona. videt q̄ dixiſſe debuiſſet q̄ ex te naſcetur.
Rō prima. ¶ Jtē etiā orō videt incōgrua fili⁹ ē ſcm̄. ¶ Jtē fili⁹ dei ē cōe multis
2 et 3 Qđ bn̄ ſoluit Damaſ. vt q̄d em̄ ē ita ſimplr̄ ſcm̄ ⁊ abſq3 addito cre/
Solō. do q̄ nō habuit q̄d ꝑprie vel digne noīaret illđ eximiū illđ magni/
ficū ⁊ reuerendū qđ de puriſſima ꝟginis carne cū ſua aīa vnico p̄ris
erat vniendū. Si diceret caro ſcā vel ſcūs hō vl' h̄ ē. ſcūs infans q̄c/
Nō dixit caro ſancta. q̄d tale poneret par ſibi dixiſſe videret. poſuit ḡ indefinite ſcm̄. quia
quicq̄d illđ ſit qđ ꝟgo genuit ſcm̄ ꝑculdubio ⁊ ſingularit ſcm̄ ē ⁊ ꝑ
ſpūs edificatōem ⁊ ꝑ verbi aſſumptōnem.

Nr̄ De h̄ q̄ dt. ecce Eliſabeth cognata tua. q̄re igit vl' ad q̄d in
ducat. ¶ Et videt q̄ ad certificandū dn̄am de p̄dictis An
glo. Bern. Ne ꝟgo deſperet de partu accepit exēplū ſterilis. Jtē alia
glo. q. d. Nō debes heſitare. q2 cognata tua ⁊c̄. ¶ Cōtra. alia glo. Nō
Contra i q̄ſi incredulā hortat ad fidē. ſ3 credēti q̄ audierat āpliora refert mira
cula. vt q̄ deū erat paritura. p̄curſorē q̄q3 de ana ſterili naſcitur co/
gnoſceret. ¶ Jtē ſi illa ē exēplū ꝑmiſſionis. h̄ nō videt ſile. quia iſta
2 quō h̄ ꝑbaret ꝑpoſitū. vel q̄ etiā ꝯtia ſi vetula de vetulo ꝯcipit ho/
minē. igitur ꝟgo ſine viro concipiet ⁊ pariet deum ⁊ hominem. Jtē
illud poſſet eam in credendo potius impedire cum non diceret ni
ſi in ſimile.

Nř De hoc nō erit īpoſſibile apud deū oē ꝟbū Et videt ee̅ falſuʒ Rō prima
qꝛ deū nō ee̅ ē ꝟbū. ⁊ tn̄ ē ipoſſibile apd deū. ¶ Itē de illo q̄
d̄r. Fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū. q̄re d̄r tuū cū nō ſit ſuū ſʒ dei fuit ꝟbum. 2

¶ Ad hec dicim⁹ ſm̄ Ber. q̄ q̄ttuoꝛ de cauſis hec inducit ꝯceptō Rº
Eliſabeth d̄r eīn̄ ſic. Quid fuit nece etiā hu⁹ ſteril ꝟgini nūciare cō
ceptū Nūq̄d forte dubiā ad hec ⁊ incredulā oraculo recētiori voluit
ꝯfirmare miraculo. abſit legim⁹ zacharie incredulitatē ab ħ ipo āge
lo fuiſſe caſtigatā. mariā āt in aliq̄ rephēſaʒ nō legim⁹. q̄n poti⁹ fidē
ſpūs elizabeth ꝓphetiſante laudatā agnouim⁹. Btā inquit Eliſa
beth q̄ credidiſti qm̄ ꝑficient in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o. ſʒ iō ſteril
cognate ꝯcept⁹ ꝟgini nūciat. vt dū miraculū miraculo addit gau
diū gaudio accumulet. Porro nece erat nō modico leticie ⁊ amoris
ꝑueniente inflāmari incēdio q̄ filiū paterne dilectōis cū gaudio ſcī
ſpūs mox fuerat ꝯceptura. neqʒ eīn̄ niſi in deuotiſſimo atqʒ hilariſſi
mo corde tāta ſe cape poterat dilectōis ⁊ alacritatʒ affluētia. vel iō
cōcept⁹ Eliſabeth nūciat marie. qꝛ ꝑfecto decebat vt ꝟbū mox diuul
gandū ꝑus ſciret ꝟgo p angelū q̄ʒ audiret ab homie. ne mr̄ videlicʒ
dei a ꝯſilijs videret amota. ſi eoꝝ q̄ in terris tā ꝓꝑeˀgererēt remāſiſſet
ignara. vel iō poti⁹ ꝯceptus Eliſabeth marie nūciatus ē. vt dū nūc
ſaluatoris nūc ꝑcurſoris edoceret aduētus reꝝ tp̄s ⁊ ordinē tenens
ipa melius ſcriptoribꝫ ⁊ p̄dicatoribꝫ euāgelij referaret veritatē q̄ ple
ne de oībꝫ a ꝑncipio celitus fuerit inſtructa myſterijs. Uel iō ad hec
nūciat marie ꝯcept⁹ Eliſabeth. vt audiēs cognatā vetulā ⁊ grauidā
cogitet iuuēcula de obſequio. ſicqʒ illa ꝓꝑerante ad viſitandū paruu
lo ꝓphete locus ⁊ occaſio det q̄ minori adhuc dn̄o ſui obſequij vale
at exhibere ꝑmitias. ⁊ dū ad ſeinuicē ꝯcurrit matrū infantūqʒ ab al
terutro excitata deuotio mirabilius fiat miraculū de miraculis. Tu
aūt dn̄e miſerere noſtri. Deo gratias.

¶ Summa q̄ de laudibꝫ inſcribitur chriſtifere virginis Marie
ſup euangeliū Luce q̄d incipit Miſſus ē angelus Gabriel. p venera
bilē antiſtitē Albertū doctorē magnū. diuino ac toti mūdo admirā
do ingenio deuotiſſime edita In qua ſacro dictāte ſpū more ſcholaſti
co. ita ꝑconia diſputauit ac dearticulauit glīoſe dei genetricis. vt nec
dū eiuſdē ſe ꝟginis integerrimū amatorem ꝑdiderit. Uerūetiā nec
ꝑmū in ſcribēdo nec ſcdm̄ habuiſſe iuditio oīm euidētiſſime demon
ſtrauit. vigili lucubratōe correcta cū indice ꝯtentoꝝ in ea. in offici
na felicis memorie Henrici Quentell Colonie. ſexto calendas ſeptē
bris Anno ſcd̄o ſup milleſimū ⁊ q̄ngētēſimū iātandē abſoluta finis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
5866